Apărut: 2009

John Cowper Powys

Cercul nebunilor

Traducere din engleză de
ANTOANETA RALIAN

Colecţia Raftul Denisei

Editura HUMANITAS, 2009

———————————————————

Titlul original:

John Cowper Powys
DUCDAME

© 1974 Francis Powys

———————————————————

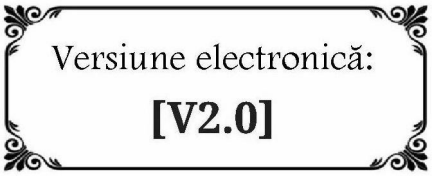

———————————————————

Corectură [V1.0]: 2016
Corectură [V2.0]: 2016

———————————————————

John Cowper Powys
(1872–1963)

S-a născut în districtul britanic Derbyshire, într-o familie printre descendenţii căreia se numără poeţii John Donne şi William Cowper. Urmează cursuri de literatură la Cambridge.

Vreme de treizeci de ani a locuit în Statele Unite ale Americii, unde a fost profesor şi conferenţiar.

În 1935 a revenit în Europa, stabilindu-se definitiv în Ţara Galilor.

A fost un scriitor prolific, Philip Larkin numindu-l „un uriaş vulcan literar mito-poetic”. Printre romanele sale cele mai apreciate se numără *Cercul nebunilor (Ducdame*, 1925), *Wolf Solent* (1929), *A Glastonbury Romance* (1933), *Weymouth Sands* (1934), *Maiden Castle* (1937) şi *Porius* (1940).

Dar John Cowper Powys nu s-a limitat doar la aria ficţiunii, ci a publicat şi volume de eseistică, critică literară şi filosofie, dintre care amintim: *The War and Culture* (1914), *The Meaning of Culture* (1929), *The Philosophy of Solitude* (1933), *The Pleasures of Literature* (1938) şi *In Spite of: A Philosophy for Everyone* (1953), precum şi o remarcabilă *Autobiografie* (1934).

S-a bucurat de o largă recunoaştere, fiind apreciat de personalităţi precum Theodore Dreisder, Henry Miller, Iris Murdoch, Elias Canetti şi Angus Wilson.

În 1958 a fost răsplătit cu distincţia Bronze Plaque, oferită de Freie Akademie der Künste Hamburg, şi astfel recunoscut drept o figură marcantă a literaturii europene.

Amiens: Ce înseamnă „*ducdame*”?

Jaques: E o invocare greacă, prin care nebunii de curte sunt chemaţi în cerc.

Shakespeare – CUM VĂ PLACE

Actul II, scena V

Capitolul I

Unele din întâlnirile cele mai semnificative au loc între doi oameni, dintre care unul este fie adormit, fie mort; şi s-ar spune că Rook Ashover era conştient de asemenea fapt, în acea noapte de noiembrie cu lună plină, în timp ce stătea lângă patul în care dormea Netta Page. Când se duseseră la culcare, chiar Netta dăduse perdelele la o parte şi deschisese oblonul ferestrei. Şi acum zăcea adormită, cu faţa luminată de razele lunii şi cu sufletul dezgolit. Rook o fixa cu o privire intensă, de parcă se străduia să dezlege o enigmă de multă vreme tăinuită; o enigmă pe care numai o noapte ca aceasta o putea limpezi.

Clarul de lună avea un efect ciudat asupra chipului Nettei. Un efect complex, am putea spune. Accentua o anumită expresie de rătăcire, o stare de amară, melancolică neputinţă; dar, în acelaşi timp, îl aureola cu un tuşeu de o mişcătoare, răbdătoare demnitate.

Netta nu era frumoasă; nici măcar drăguţă; dar aşa cum zăcea în acest moment, cu buzele uşor întredeschise, printre care i se strecura răsuflarea domoală, părea să emane din făptura ei ceva ce ar fi atras şi reţinut atenţia oricui ar fi privit-o. Poate că era doar blândeţea supusă care se degaja din imobilitatea atitudinii, o blândeţe abătută, relaxată, pasivă; şi totuşi, opunând împotrivire, părând ciudat de neînfrântă, în pofida acelei depline neajutorări. Rook Ashover continua să privească faţa care i se oferea ochilor, impudică în inconştienta ei goliciune. Dar privirile lui, prinse în vâltoarea gândurilor abstracte, uitară curând ceea ce vedeau.

Aşa cum stătea acolo, gata îmbrăcat de drum, în timp ce acele ceasornicului din spatele său se îndreptau către ora două din

noapte, avea aerul unui intrus, aproape al unui străin. Şi când, în cele din urmă, gândurile care o luaseră razna se reîntoarseră la silueta culcată, nu îl încercă decât un simţământ de tandreţe indiferentă, îndepărtată, detaşată. Acel soi de tandreţe pe care făpturile omeneşti o simt faţă de umanitatea nepersonalizată.

În cele din urmă, o mişcare a Nettei rupse vraja. Se răsucise în pat, stângaci, conştientă parcă de privirea care o pironea, iar expresia profilului apăsat pe pernă părea acum mai puţin împăcată. Mişcarea ei trezi în Rook conştiinţa bruscă a propriilor lui simţăminte; îl năpădi un subit val de furie împotriva lui însuşi. Ce cruzime să fii alcătuit aşa cum era el, înzestrat cu această inumană detaşare, gata oricând să cadă asupră-ţi ca o peliculă rece, de apă cenuşiu-verzuie, care te separă de orice.

Se îndepărtă de marginea patului şi se îndreptă spre fereastră. Crengile copacilor se încovoiau, profilându-se deasupra ierbii, împietrite în vrajă. Şoseaua, albă şi

pustie, podul de peste râu, luncile de dincolo de apă, toate i se aşterneau dinaintea ochilor transfigurate, eterice. Luminozitatea lichidă care impregna văzduhul părea să se fi revărsat dintr-o sursă mult mai îndepărtată şi mult mai misterioasă decât tipsia rotundă, argintie, care atârna la zenit.

Întregul cuprins apărea imaterial, ireal. Contururi şi umbre! Umbre şi contururi! Toate formele familiare se decupau limpede în paloarea difuză. Dar îi păreau retrase, distante, intangibile; ca şi cum s-ar fi uitat la el de pe creasta unui turn solitar.

Rook Ashover scrută câmpia aşa cum scrutase cu un moment înainte faţa femeii.

Atmosfera nepământeană, rece, care învăluia natura, îşi găsea ecou în ceea ce se petrecea acum în mintea lui, un ecou care îi estompa dispreţul de sine.

Sufletul lui hoinărea peste plaiurile scăldate în lumina lunii, departe, până la capătul pământului nostru plutitor, prefăcut dintr-odată în sferă străvezie şi fluidă; hoinărea departe, străbătând hăurile fără fund ale întunericului de dincolo.

Între sufletul lui şi vrăjita nemărginire încolţise un fel de comunicare inefabilă, o senzaţie care purta iresponsabilitatea disperării, dar care nu era disperare, care se asemăna cu singurătatea,

dar nu era singurătate. Ca şi cum, dincolo de toată această chimie eterizată, ar fi existat cu adevărat ceva ce corespunde anticei idei platonice a unui univers alcătuit din spirit, din forme ale spiritului, mai preţioase şi mai frumoase decât cele ale lumii simţurilor.

Se îndepărtă de fereastră şi se apropie din nou de pat, aplecându-se cu gingaşă precauţie asupra femeii adormite. Îşi atinse uşor buzele de braţul care atârna. Apoi, deschizând şi închizând în urmă-i uşa, fără zgomot, coborî în grabă scara şi ieşi din casă.

Se pare că, din vremuri imemoriale, unele porţiuni de pământ au răspuns într-un anume chip, foarte intens, la influenţa lunii pline.

Unul dintre aceste locuri de pe planeta noastră, predestinate a fi susceptibile şi receptive la vrăjitoriile selenare, este şi cel alcătuit din fâşia de şosea, râul şi câmpiile mlăştinoase care împrejmuiesc pârâul Ashover.

Podul dublu arcuit, construit din piatră aspră, locală, asigură traversarea peste râul Frome a uneia dintre cele mai vechi şosele din Dorsetshire, exact în punctul în care biserica Ashover, aflată pe unul dintre maluri, şi reşedinţa Ashover, aflată pe celălalt, îi conferă locului întreaga lui semnificaţie istorică. Pentru cei care călătoresc spre sud, podul reprezintă punctul cel mai apropiat de bifurcarea drumurilor către Tollminster şi Bishop’s Forley. Dar piatra kilometrică împlântată lângă şanţ, peste drum de poarta lui Rook Ashover, informează călătorul asupra distanţei care-l desparte de Londra. Pe această piatră kilometrică îşi pironise acum Rook privirile.

Londra? Numele îşi pierduse parcă orice înţeles pentru el; deşi, încă din copilărie, cuvântul acesta dăduse malului de peste drum un aer ciudat, de magie.

Ajunse la pod, îl străbătu până către centru, se opri şi se aplecă peste parapet.

Aceeaşi senzaţie că familiara construcţie de piatră se ivea stranie şi imaterială sub răsuflarea reţinută a imensei tăceri. Însăşi apa, care se învolbura şi se învârtejea pe sub arcadele podului,

părea să curgă mut, ca şi cum nu ar fi fost o apă reală, ci o apă fantomă.

Dar în timp ce o privea, îşi redobândi materialitatea: din adâncul care se numea groapa lui Saunders, ţâşni brusc la suprafaţă un biban uriaş, împroşcând apa cu un plescăit care îl făcu pe Rook să tresară.

Şi peştelui însă i s-a părut că în noaptea aceasta de noiembrie se petrecea altceva decât obişnuita cernere a ceasurilor şi a clipelor.

Se cufundă iar în adâncurile gropii lui Saunders; şi acolo, unde privirea omului nu-l putea urmări, începu să se zbată agitat, cuprins parcă de un extaz lunar. Uneori plesnea apa, străpungând-o cu gura larg deschisă şi cu branhii fosforescente, alteori, cu ţepii învârtoşaţi de pe spinare şi cu palpitul cozii tremurânde, răscolea nisipurile de pe fund.

Rezemându-şi coatele de parapet, Rook îşi lăsă privirea să-i lunece din loc în loc, cuprinzând bine cunoscuta privelişte. Era aceeaşi dintotdeauna, şi totuşi cât de diferită!

În stânga, îndărătul gropii lui Saunders, se înălţa turnul pătrat al bisericii Ashover, singuratic printre lunci. La temelia turnului, putea desluşi un grup de forme albe, lucitoare, mai potrivite cu clarul de lună decât cu orice altceva de pe lume, în afară de rafalele de ploaie cenuşie, piezişă, mânate uneori de vântul dinspre apus. Printre pietrele de mormânt ale generaţiilor din familia Ashover, Rook o putea distinge, chiar de la o asemenea distanţă, pe cea sub care fusese îngropat cu cinci ani în urmă tatăl său.

Toate celelalte morminte, începând cu cel al bunicului şi terminând cu acela al lordului Roger, cruciatul, deveneau an de an şi secol de secol tot mai puţin desluşite, din pricina colbului cenuşiu care se stratifica în spaţiile dintre lespezi.

Întorcându-şi privirea de la râu, spre dreapta, se strădui să distingă clădirea umbrită pe care tocmai o părăsise, ridicându-se în mijlocul pajiştilor ei fantomatice, printre crengile celor doi copaci înalţi care o străjuiau.

Copacii, aşa cum îi vedea acum, păreau monumentali în comparaţie cu casa, mai cu seamă cedrul. Era copacul în care se

căţăra cu atâta caznă în copilărie. Îşi amintea de ziua în care bunicul lui – ale

cărui oseminte trebuie să fi fost încă intacte, osemintele unui octogenar sleit de viaţă, amestecate cu colbul cenuşiu – fusese nevoit să rezeme o scară de trunchiul copacului, ca să-l ajute să coboare.

Celălalt copac era un tei, cu frunzele pe jumătate desprinse şi purtate de vânt peste drum, în şanţul dindărătul pietrei kilometrice. Dar copacul *acesta* îi amintea de alte întâmplări, petrecute mai târziu, şi Rook le izgoni din minte în timp ce privea casa, pentru că nu voia să îi strice starea de spirit. Casa, al cărei al douăzeci şi unulea stăpân în linie direct bărbătească era el, aşa cum stătea scris, cu mândrie, şi în ghid.

În secolul al treisprezecelea, reşedinţa Ashover fusese o clădire mică. În veacul al şaptesprezecelea, căpătase un aspect impunător. Acum, în secolul douăzeci, devenise din nou mică. Contraforturile medievale, scara interioară în stil Tudor, porticul din vremea lui Iacob I, tavanul conceput de Inigo Jones erau singurele mărturii ale demnităţii din trecut. În rest, era o clădire joasă, veche, acoperită de licheni, dominată de doi arbori gigantici.

Dar aşa măruntă cum arăta în muta ei încremenire, lui Rook, care o privea, îi stârnea o misterioasă înduioşare. Ochii lui urmăriră, dincolo de casă, familiara grădină a bucătăriei, împrejmuită de zidurile înalte din cărămidă, şi dependinţele bine îngrijite. Privirile lui trecură dincolo şi de acestea, acolo unde trunchiurile merilor bătrâni îşi legănau umbrele împletite peste iarba înaltă ce se aşternea până la gardul de mărăcini, în care îşi făceau întotdeauna cuib cintezoii. Privi şi mai departe, spre câmpia ţepoasă, povârnită, ondulându-se misterios în dâmburi şi văiugi, care se numea Câmpul de luptă; îşi opri, în sfârşit, ochii pe şirul de santinele: uriaşii pini scoţieni care străjuiau creasta Heron.

Zdrenţuiţi, dar monumentali, deznădăjduiţi în gesturile lor de abandon, dar sever taciturni în înrădăcinata lor imobilitate, pinii aceştia alcătuiseră de când se ştia un fundal pentru imaginaţia lui.

Îşi mută privirea cu un suspin de inconştientă amărăciune şi, răsucindu-se pe călcâie, îmbrăţişă din ochi partea opusă a

transfiguratei privelişti. Aici, urmări firul şoselei, care se depărta de gardul bisericii şi se depăna mai departe, printre păşuni şi şanţuri. Se întindea astfel cale de o milă, până ajungea la cătun; o milă de noroaie, stufăriş, mocirle şi păsări de baltă, până când, dintr-odată, se ivea un al doilea pod peste râu, un pod de lemn cu bare albe.

Această neobişnuită sălbăticie, ca şi aspectul de hăţiş compact al locului în sine, făcea ca prima impresie pe care ţi-o producea apariţia satului Ashover să fie foarte dependentă de condiţiile atmosferice, foarte sensibilă la orice schimbare de vânt sau de vreme. În acest ceas din noapte, mica îngrămădire de acoperişuri şi de ziduri

avea înfăţişarea unui oraş în miniatura dintr-o veche gravură în oţel. Rook îşi purtă privirea într-acolo, cu o mâhnire amestecată cu ruşine. Cât de puţin cunoştea în realitate acest sat, care-i dăduse numele; ce ştia el despre gândurile, despre dramele care se desfăşurau pe sub ciorchinii de coşuri de pe acoperişuri?

Pleosc! Un şobolan de apă, enorm, sări de pe mal în groapa lui Saunders şi porni să înoate de-a curmezişul râului. Rook îi urmări cursa, plin de curiozitate, luând seama la sublimul dezinteres al animalului pentru orice se situa în afara scopului său imediat. Undele poleite ale apei, vălurindu-se în urma lui în timp ce înota, aveau în ele ceva care, pe plan simbolic, amintea de rotaţiile planetare. Se propagau în scânteieri iuţi, ca de argint viu, până când erau înghiţite de umbra podului. De îndată ce şobolanul îşi atinse ţinta şi se pierdu în păpuriş, bibanul cel mare ţâşni încă o dată în lumina lunii, şi apoi se cufundă, lăsând în urmă-i noi cercuri de vălurele argintate, cu vremelnică existenţă de o clipă.

Ostenit să contemple doar reflectările energiei lunare, Ashover îşi rezemă spinarea de parapetul de piatră al podului şi îşi ridică privirile direct spre discul de lumină. Hieroglifele brăzdate pe faţa lunii erau parcă pe punctul de a-i revela, lui singur dintre toate triburile de indivizi umani, o incredibilă taină lumească. În timp ce-l privea, uriaşul talger de argint părea să-i vină tot mai aproape, să devină tot mai mare şi mai luminos, încetase să fie doar un satelit al pământului, doar o oglindă a

soarelui nevăzut. Se prefăcuse într-un eleşteu de lumină, care îl atrăgea înspre el, care îl trăgea înăuntrul lui. Cerul albastru, noptatic din jur nu era decât un mal înclinat, lunecos, un mal fără de muche, fără de scobituri, un mal de care nu se putea nicicum agăţa. Nu exista nimic care să-i oprească repedea, fatala, finala alunecare către magneticul abis.

Îşi simţi ceafa înţepenită de felul în care se aplecase pe spate pentru a privi. Dar degetele lui continuau să se încleşteze pe parapetul de piatră. Dacă vreo pasăre de noapte s-ar fi rotit deasupra lui, ar fi luat faţa aceasta de om drept un petec de alb neînsufleţit, implântat acolo ca un semnalizator în noapte.

Totuşi, continuă să rămână împietrit, fascinat, hipnotizat. Şi între faţa albă care privea de sus în jos şi faţa albă care privea de jos în sus se înfiripă o stranie comunicare.

Vraja fu în cele din urmă destrămată de zgomotul unor paşi pe drum. Paşii erau încă departe, dar tăcerea compactă a nopţii îi făceau să răsune lângă el. Rook traversă podul până la capăt şi privi drumul care ducea spre sat. Nu avu mult de aşteptat. Din umbra pâlcului de anini care ascundea stăvilarul lacului unde se adăpau oile, se desprinse o siluetă. O siluetă care înainta într-un chip foarte caracteristic: greoi, cu un mers chinuit, târşâit, şi totuşi venea cu repeziciune,

urmărind neabătut o anume ţintă. Rook îşi aminti de concentrarea şi precizia şobolanului de apă.

Târşâitul neîntrerupt al picioarelor fratelui său, bocănitul monoton al bastonului lui aveau în ele ceva primitiv, subuman, animalic. Sugerau prezenţa unei suferinţe fizice demult cuibărite în organism, o suferinţă a cărei înfrânare devenise mecanică, dar nu şi uşoară.

Fratele mai vârstnic porni cu paşi repezi în întâmpinarea celui mai tânăr. Se întâlniră în faţa porţii bisericii.

Dinaintea ochilor lui Lexie Ashover se înfăţişă un bărbat înalt, oacheş, cu trăsături puternic marcate, mai curând ciolănos decât slab, mai degrabă greoi decât voinic, cu o expresie de preocupare ursuză, nedumerită, zugrăvită pe chip.

Dinaintea ochilor lui Rook Ashover se înfăţişă o siluetă plăpândă, al cărei cap blond, acoperit cu un păr des şi creţ – cap

13

disproporţionat de mare faţă de trupul vlăguit fusese modelat, prin cine ştie ce capriciu al divinităţii, după chipul şi asemănarea bine-cunoscutului bust al împăratului Claudiu.

Ambii fraţi aveau capetele descoperite. Şi amândoi se aflau, în acel moment, într-o stare emoţională neobişnuită. Dar tulburarea care-i stăpânea lua, în cazul lui Rook, forma unei răsteli morocănoase, pe când la Lexie se trăda printr-o volubilitate nervoasă.

Era o trăsătură caracteristică amândurora aceea de a se lăsa târâţi, fără nicio oprelişte, de afecţiunea pe care şi-o purtau. Se sărutară, în mijlocul drumului muiat de argintul lunii, de parcă ar fi fost doi conspiratori febrili, care pecetluiau astfel cine ştie ce pact de fatală complicitate.

Frământând nervos între degete stofa paltonului fratelui său, Lexie se porni să vorbească grăbit şi plin de ardoare, ca şi cum s-ar fi temut că cineva ori ceva ar fi putut, în orice clipă, să-l întrerupă.

— Am văzut-o aseară pe Nell, chiar aici, în locul ăsta. Prietenul nostru, preotul, a rămas, nu ştiu din ce motiv, înăuntru, în biserică. Dar ea s-a strecurat afară şi-l aştepta aici. Rook, să ştii că am avut dreptate în tot ce ţi-am spus despre ea. E nefericită. Foarte nefericită. Privirea lui Rook Ashover lunecă de la faţa fratelui său către zidul cimitirului.

— Nefericită, repetă el după o pauză, şi cuvântul răsună ca plesnetul unei pietre aruncate într-o fântână adâncă.

— Vai, Rook, dar ce fată! Ce mai fată! Simte şi cu ultima fibră a trupului. Înţelegi ce vreau să spun? *Gândeşte* cu trupul.

Rook îşi feri şi mai mult privirea.

— Cred că ar fi mai nimerit să gândească cu creierul, bombăni el.

Dar Lexie îi dădu mai departe:

— Am impresia că a atins apogeul urii împotriva lui. Şi vrei să ştii de unde i se trage? De la cartea aceea a lui… de la cartea aceea pe care o scrie.

Fratele lui scoase un sunet care putea fi la fel de bine un chicotit sau un geamăt.

— Da, cartea aceea, repetă Lexie. Dar Rook nu răspunse nimic.

14

— Ce vrăji le faci tu femeilor, Rook, de-s toate nebune după tine? E o situaţie aproape ridicolă. Întâi verişoara Ann, mă rog! Ştim cu toţii ce pun la cale ea şi cu mama. Şi acum, s-ar zice că şi Nell, de îndată ce aude numele tău, se aprinde toată. Ştii ce mi-a spus? Că ai tot dreptul să trăieşti cu Netta, dacă aşa doreşti; şi găseşte ruşinos că oamenii fac atâta caz de lucrul ăsta. Tremura toată, ca firul de iarbă în suflarea vântului, când mi-a vorbit de tine.

Rook Ashover continuă să păstreze tăcerea. Trăsăturile i se înăspriră şi mai mult. Dar Lexie pălăvrăgea întruna, fără nicio reţinere.

— N-are rost să nu spunem lucrurilor pe nume, Rook. Te-ai vârât într-o încurcătură de toată frumuseţea. Şi nimeni nu ştie cum o să se termine toate astea.

Posomoreala fratelui mai mare se topi la auzul acestor cuvinte.

— O să se termine cu faptul că tu şi cu mine vom fi ultimele vlăstare din neamul Ashover, observă el cu duritate.

Asemănarea lui Lexie cu cel mai puţin eroic dintre Cezari deveni brusc frapantă.

— Mama nu ţi-a mai spus nimic, nu-i aşa? Dumnezeule, ce groaznic a fost când a vorbit despre legătura ta cu Netta în faţa lui Ann. Rook, spune-mi un lucru. Dacă *eu* aş dezerta la inamic, ai fi în stare să-i faci vânt Nettei şi să te căsătoreşti cu Ann? Sau mi-ai ţine piept şi *mie?*

Rook păru să considere că întrebarea nu merita răspuns. Trecu peste ea.

— Eşti convins că nu rişti prea mult cu plimbările astea, dragul meu?

În timp ce rosti aceste cuvinte, atinse fruntea lui Lexie, şi apoi îşi trecu degetele prin părul lui des, ca şi cum ar fi dezmierdat o femeie.

— Nu mă pot împiedica să-mi spun, urmă el, că nesocotind sfaturile medicului, *s-ar putea* să sacrifici totul. Atâta vreme cât ne aflăm aproape unul de celălalt, ai să fii mereu ispitit să-ţi depăşeşti propriile limite; iar eu sunt ultimul om din lume în

15

stare să-ţi atragă atenţia. Eu nu pot să-mi dau seama de situaţiile reale, aşa cum s-ar cuveni. Uit totul.

Lexie se agăţase din nou de cheutorile paltonului lui Rook; dar acum mâna îi căzu inertă pe lângă trup.

— Mă simt bine, ca un bursuc în vizuina lui, strigă el. Numai că, atunci când te aud vorbind aşa…

Sadicul mecanism al sorţii îi curmă însă vorbele.

Se clătină o secundă pe picioare, capul îi căzu în piept, iar mâna izbi automat cu bastonul în noroiul uşor îngheţat de sub tălpi.

Rook îl prinse de umăr.

— Lexie, nu! Lexie, ce s-a întâmplat? N-ai să leşini, nu-i aşa?

Dar tânărul îşi şi revenise.

— Hai să intrăm în cimitir, propuse el, rezemându-se de braţul fratelui său.

Intrară împreună pe poartă şi înaintară pe cărarea ce ducea spre turla bisericii.

— Aşază-te o clipă, îl îndemnă Rook. Mă sperie când te văd în halul ăsta.

— Aici vrei să stau? Lângă bătrân? întrebă Lexie cu o grimasă abia perceptibilă, arătând către mormântul tatălui lor.

— Da. Aici.

Se aşezară unul lângă celălalt pe o lespede tocită, de pe care scurgerea multor luni de noiembrie ştersese cu totul numele şi data. Iarba de toamnă, jilavă şi necosită în porţiunea cuprinsă de gardul scund, se înălţa în lumina lunii sau, pe alocuri, se încâlcea în smocuri pleoştite, ca pletele nepieptănate de pe ţeasta unui titan.

Tulpiniţele frânte şi frunzele stâlcite de ploaie ale gardului viu care se întindea din locul unde se sfârşeau mormintele păreau acum o vrăjită pădure liliputană, prin care dăduseră iama nişte jivine de basm, devastând-o şi pustiind-o.

În această parte a cimitirului nu se găsea decât un singur copac, un ulm antic, retezat, decapitat şi despuiat de frunze, dar cu un trunchi atât de vânjos şi de crestat, încât îţi evoca torsul unei coloane gigantice, pe jumătate îngropate în pământ, purtând încă vestigiile vechii şi enigmaticei sale splendori.

16

Cei doi fraţi contemplau colosala relicvă, când atenţia le fu atrasă de un foşnet surd, care se iscă deodată din creasta teşită şi zdrenţuită a ulmului, pentru ca apoi să se stingă pe loc.

— Ai auzit? şopti Lexie. Ce-a fost asta? Că doar nu-i nicio adiere de vânt. Mişcă ceva, acolo, sus.

Continuară amândoi să asculte încordaţi, dar zgomotul nu se repetă.

— E ciudat să te gândeşti că toate femeile astea, Nell, Netta, verişoara Ann, mama, toate zac acum întinse în paturile lor, luminate de lună, şi se frământă, într-un fel sau altul, din pricina ta.

— Termină, Lexie! De ce să se frământe din pricina mea? De ce nu din pricina *ta*? Cu încăpăţânarea asta de a respinge sfaturile lui Twickenham şi de a continua cu plimbările tale lungi, ne dai tuturor destule motive de îngrijorare încât să ne strici somnul.

Abia rostise aceste cuvinte când, cu un fâlfâit agitat de aripi pufoase, o pereche

de bufniţe brune îşi luă zborul din arborele decapitat. Una dintre ele o porni drept spre câmpurile mocirloase; cealaltă, înălţându-se şi rotindu-se deasupra capetelor celor doi fraţi, dispăru, după o clipă, pe după zidăria turnului.

— Netta are nişte idei absurde în legătură cu bufniţele, spuse Rook. Pretinde că într-o altă viaţă trebuie să fi fost un şoarece de câmp pe care l-a înghiţit o bufniţă. Eu îi spun că mai curând o fi fost o hermelină mare, care înghiţea bufniţe mici. De ce râzi, răule? Îţi spui că Netta n-are minte nici cât o vrabie, nu-i aşa? Şi că nu-i în stare să aprecieze frumuseţea acestor locuri. Şi mai crezi că m-am purtat ca un dobitoc aducând-o aici?

— Nu-i nevoie să discutăm acum despre toate astea, răspunse Lexie. Vrei o ţigară?

Cu o suită de mişcări de concentrată meticulozitate, aprinse un chibrit. Rook îl refuză, clătinând din cap, dar urmări cu interes şi curiozitate mica flacără prometeică înălţându-şi protestul etern între glacialitatea clarului de lună şi glacialitatea perisabilităţii umane.

Un timp, rămaseră amândoi tăcuţi. Apoi Lexie spuse pe neaşteptate:

17

— În stânga ar fi mai bine decât în dreapta. Rook privi pierdut rotocoalele de fum care se înşirau, una după alta, în văzduhul fantomatic.

— Despre ce naiba vorbeşti? Care parte stângă? Lexie depuse un micuţ cilindru de scrum pe lespedea dintre ei, şi grămăjoara sură rămase intactă, de parcă ar fi fost excrementul unui fluture de lună.

— În stânga copacului, frate Rook, preciză el, contorsionându-şi imperiala neregularitate a trăsăturilor într-una dintre grimasele lui hazoase. Despre copac e vorba. Şi, te rog, nu lăsa să-ţi fugă lucrul ăsta din mintea ta uitucă. Mama o să vrea, fără îndoială, să mă îngroape aici, lângă bătrân. Ori eu nu vreau aici. Vreau de partea stângă a copacului. Tu ştii doar cum sunt ulmii. Asta-i încă una dintre farsele poznaşe ale naturii, întocmai ca gâtlejurile balenelor. Au trunchiuri monstruoase, dar rădăcini firave ca nişte cârcei, abia-abia mai groase decât rădăcinile de iarbă. Şi nu vreau să mă pomenesc expus vederii, frate Rook. Aşa că fixează-ţi bine în minte: în stânga copacului şi la o adâncime de doi metri şi jumătate!

Glasul bolnavului se stinse în spaţiu, aşa cum, cu puţin înainte, se topise în văzduh şi fâlfâitul bufniţelor. Ambele sunete se propagau acum, cu o viteză măsurabilă doar pentru ştiinţă, sus, către lună. Dacă undele sonore supravieţuiesc dincolo de atmosfera pământească, în curând vor fi ajuns acolo unde, în cazul în care sunetul are văz, ar putea să desluşească faţa ascunsă a lunii.

Asemenea gând fantastic străbătu difuz mintea lui Rook, care întârzia să răspundă.

În felul lui detaşat, îşi simţea sufletul rătăcind departe, peste cuprinsul câmpiilor

mocirloase, brăzdate de canaluri îndopate cu stuf, care se întindeau dincolo de zidul jos al cimitirului.

Percepea fizic răceala plaiurilor îngheţate, a şanţurilor năclăite, de parcă spiritul lui ar fi avut într-adevăr forţa de a-i purta simţurile în asemenea călătorie. Avea senzaţia că se sublimase într-o umbră nebuloasă, ce străjuia însăşi temelia de tăcere pe care este clădită lumea.

18

Ceea ce sesiza, lucid, în această clipă, nu era aripa morţii desfăşurându-şi ameninţarea asupra fratelui său, ci răsuflarea reţinută a multitudinilor şi multitudinilor de fire de iarbă, îmbibate de seva verzuie a toamnei târzii, care păreau să răspundă conştient la atracţia lunii; aşa cum răspund algele unduitoare, de sub apăsarea tonelor de apă sărată.

— De ce vorbeşti mereu de moarte? întrebă într-un târziu.

O sumedenie de oameni care au boala ta trăiesc până la adânci bătrâneţi. După toate probabilităţile, *tu* ai să mă îngropi pe mine alături de tata mult înainte ca rădăcinile ulmului să fie tulburate din cauza ta.

Lexie îi aruncă acea privire bizară cu care oamenii osândiţi la moarte întâmpină ultimele încercări de a le da speranţe. În conul de lumină care-i învăluia, privirea aceasta nu putu să-i scape lui Rook: o privire care cerşea şi implora, o privire care urla asemenea unui câine înlănţuit în cuşcă.

„Acesta este ultimul meu noiembrie, spunea privirea, şi mă agăţ de fiecare clipă a fiecărui ceas de viaţă! Nu-ţi dai seama că mă afund în abisul singurătăţii fără margini? Ţine-mă! Prinde-mă! Salvează-mă!” Rook se uită la fratele lui; îi văzu privirea; şi totuşi, îşi lăsă sufletul să pribegească mai departe, peste câmpuri. Moartea fratelui său era ultimul lucru din lume pe care l-ar fi dorit. Nici nu-şi putea închipui viaţa fără el. Cu toate acestea, în chip misterios, poate tocmai pentru că legătura dintre ei era atât de lugubru ameninţată, se simţea şi mai copleşit de frumuseţea nopţii.

Dar, la auzul cuvintelor lui Lexie, ceva inform din adâncurile firii sale se închegă, se cristaliză, se înălţă la suprafaţă într-o ciudată zvâcnire de exaltare. Lespezile mormintelor albe, copacul decapitat, umbra neclintită a turnului, câmpiile încremenite în vrajă, toate îi apăreau atât de frumoase, încât moartea însăşi dobândea frumuseţe.

Păşunile păreau să se despletească până departe, departe, să încalce hotarul dintre moarte şi viaţă. Şi se pierdeau în ceva difuz, şi vag, şi minunat; într-o grădină nepământeană, imaterială, desprinsă de toate durerile omeneşti, pe unde nu se mişca decât o turmă solemnă, albă ca laptele, unduind într-o ceaţă

19

sidefie şi, din timp în timp, lingând cu limbi mari, lascive, marginile perlate de stropi ale unor gigantice ciuperci lunare.

Tăcerea care se aşternuse între cei doi fraţi trebuie să fi fost lungă; fiindcă atunci când Rook reveni cu picioarele pe pământ avu senzaţia că propriile-i cuvinte se întorceau spre el, traversând o prăpastie fără fund.

Îmboldiţi de telepatia aceea care îi unea adeseori când rămâneau singuri, amândoi fraţii îşi pironiră privirile pe mormântul tatălui lor.

În cele din urmă, Lexie puse în cuvinte gândul care le bântuia minţile:

— Bătrânul ar fi foarte necăjit de-ar şti că neamul se stinge odată cu noi. Dar bănuiesc că pe tine asta te lasă rece, Rook.

Într-adevăr, în acele momente, faţa celui mai vârstnic dintre fraţii Ashover nu sugera prea multă pietate. Ba poate că niciodată nu-şi arătase cu atâta îndărătnicie expresia de amăgitoare detaşare. Dar Lexie nu putea fi uşor abătut de la ale lui:

— Eşti absolut sigur că Netta nu poate avea copii? întrebă el.

Rook încuviinţă din cap.

— Dac-ar putea face copii, te-ai căsători cu ea?

— Cred că da.

— Şi nimic din ce-ar spune sau ar face vreunul dintre noi nu te-ar determina să te răzgândeşti?

Rook scuturã din cap.

— Ei, atunci, pentru numele lui Dumnezeu, haide să le comunicăm tuturor strămbunilor dinăuntru că s-a isprăvit cu seminţia noastră şi să vedem ce părere au *ei.*

În timp ce vorbea, Lexie se ridică şi, şontâcăind printre morminte, trecu în umbra turnului.

Rook îl urmă cu încetineală. Umbra aruncată de biserică îi atinse cu o iluzorie răceală, care le dădu senzaţia că trec pragul unui mormânt. Şi, într-adevăr, această clădire *era* mormântul neamului lor.

Se îndreptară către partea sudică a bisericii, cotiră de-a lungul zidului, până ajunseră în capătul dinspre răsărit. Pe urmă, apropiindu-se de o fereastră fără vitralii, aruncară o privire în capelă.

20

Razele lunii, cernându-se din spate, proiectau asupra întregii încăperi o aură spectrală. Mica biserică părea iluminată ca pentru oficierea unei ceremonii nocturne. Arcada normandă, nişele medievale sculptate, pupitrul de alamă, amvonul înalt, în stil puritan, păreau să aştepte, cu emfază, desfăşurarea unui ritual invizibil. Să fi fost atente, oare, la un fără de sfârşit dialog platonic între neant şi pulberea generaţiilor moarte? Sau poate că sufletele tuturor creaturilor vii cufundate în somn – femei şi bărbaţi adormiţi sub plăpumi, vite în staule, păsări

sălbatice adăpostite în păpuriş – se adunau „pe o noapte ca asta” într-un straniu conclav, murmurând, behăind, jelind; o gloată de suflete fără de trup, *animulae, vagulae, blundulae,* ţinând un sfat lumesc deasupra dalelor îngheţate?

Oricum, acolo zăceau cu toţii, întemeietorii familiei Ashover din Ashover! Şi cei doi urmaşi ai lor, cel blond şi cel întunecat, îşi lipiră frunţile de geam şi scrutară bine cunoscutele imagini cioplite în marmură şi inscripţiile cu litere de alamă, încrustate în pardoseala de piatră.

Cea mai impunătoare dintre efigii era aceea a lui Benjamin Ashover, filosoful deist din secolul al optsprezecelea, prieten al lui Voltaire.

Grandoarea mortuară a acestui eretic obstinat arunca în umbră toate celelalte statui. Clasici amoraşi, lipsiţi de graţie, evocând mai curând butelii de vin decât nişte heruvimi, susţineau perna bombată pe care odihnea capul trufaş, frumos modelat; şi nimic n-ar fi putut depăşi aerul de împăcată superioritate cu care acest necredincios contempla, de sub perucă, tot ceea ce-l înconjura.

Cu totul diferită era expresia lui Sir Robert Ashover, cavalerul, victimă a lui Oliver Cromwell. Îngândurat şi încruntat, împodobit cu un guler de dantelă şi o redingotă brodată, acest apărător al unor iluzii apuse privea, din blocul său de marmură, cu melancolică surpriză, la lipsa de distincţie, ba chiar de bună-cuviinţă, a „căilor prin care Domnul se adresează omului”.

Şi mai deosebită de condescendenţa filosofului apărea impenetrabila rezervă, severă şi distantă, a Lordului Roger de Ashover, cruciatul.

21

Cu mâinile îmbrăcate în zale, încrucişate pe piept, cu câinele culcat la picioare şi sabia scoasă din teacă, alături, Lord Roger părea un războinic al eternităţii, cuprins de un somn adânc, în timp ce ostile Timpului tropăiau pe lângă el.

*„E la sua volonta e nostrapace*păreau să murmure buzele lui, prin barba triunghiulară.

Rook şi Lexie se retraseră împreună de la fereastră şi o porniră în tăcere pe poteca acoperită cu pietriş, care ducea spre poartă.

Reîntorşi pe şosea, amândoi încercară senzaţia că misterul luminescent care se proiecta asupră-le le hipnotizase într-un anume chip nervii, le supsese, asemenea unui vampir, energia vitală.

Fiecare fir de iarbă, fiecare tulpină de copac, fiecare stâlp de poartă plana încă în acea miraculoasă transă fluidă, translucidă.

Dar când cei doi se despărţiră, iar Rook zăbovi pe pod ca să asculte ecoul paşilor târşâiţi ai fratelui său şi ciocăniturile bastonului, deveni brusc conştient de o alterare a structurii atmosferei, când ultimele cuvinte ale lui Lexie îi răsunară din nou în auz:

— Luna niciodată n-a fost binevoitoare faţă de neamul omenesc. Nicicând nu i-a

fost cu adevărat prietenă. Păcat, frate Rook, că nu putem sta aici până când începe să se simtă aroma zorilor.

Capitolul II

Ploaia şfichiuia geamurile sufrageriei din conacul Ashover. Netta Page, aşezată pe un scaun înalt, cu spătarul drept, privea pe fereastră.

Tocmai isprăvise gustarea de dimineaţă. Îşi rezemase coatele de masă şi bărbia în palme, iar privirile îi erau aţintite asupra unui punct, drept în faţă.

Era singură în încăpere. Rook şi Lady Ann luaseră împreună micul dejun, mai devreme. Doamna Ashover nu-şi făcea niciodată apariţia înainte de prânz. Scena aceasta se repetase de nenumărate ori; dar singuraticele mese de dimineaţă erau pe placul Nettei.

Aşa cum stătea acum pe scaunul cu spetează dreaptă, urmărind şuviţele de ploaie pe geam, revedea cu ochii minţii silueta micuţei doamne bătrâne, înveşmântată în satin negru, care tocmai trecuse pe lângă ea pe scară.

Nu era prea plăcut să privească cineva prin tine, ca şi cum ai fi transparentă, şi să se uite fix la balustrada scării, ca şi cum în clipa aceea ar fi constatat că e necesar să fie revopsită; dar şi mai neplăcut era să-ţi arunce o privire care semăna cu o usturătoare palmă peste obraz. Netta, amintindu-şi acum de asemenea incidente, îşi dădu seama că resentimentul pe care-l încerca de astă dată era ceva cu totul nou, total diferit de resemnarea plictisită, organică, în care o îmbrânciseră loviturile vieţii.

De un an încoace, lucrurile se petreceau în felul acesta; şi totuşi, în anumite momente, Netta era încă în stare să guste fericirea.

De când o adusese Rook la conac, doamna Ashover nu-i adresase vreun cuvânt sau vreun zâmbet şi niciodată nu mâncase la aceeaşi masă cu ea.

La rândul lor, servitorii, demodaţi şi bizari, preluaseră atitudinea doamnei Ashover şi nu scăpaseră niciun prilej de a o face să simtă că este o nepoftită.

Mă rog! Cel puţin *această* situaţie se schimbase. Apariţia în scenă a verişoarei Ann schimbase totul. Nettei nu-i era prea clar de unde anume provenea bunătatea pe care i-o arăta verişoara Ann. Pe de altă parte, n-o bănuia de duplicitate. Pur şi simplu accepta purtarea ei, aşa cum acceptase atâtea altele. Or, atitudinea verişoarei Ann influenţase, cel puţin, comportamentul servitorilor. Evident, Lady Ann n-o putuse convinge pe doamna Ashover să se mai îmbuneze; dar o forţase să renunţe, pas cu pas, la ceea ce fusese înainte un dispreţ făţiş. Iar pe ceilalţi membri ai gospodăriei îi preschimbase până-ntr-atât, încât biata Netta nu mai era nevoită să se învârtească printre ei asemenea unui criminal osândit.

Toată lumea simţise noua influenţă. Chiar şi gurile rele din sat, când o văzuseră pe fiica Lordului Poynings devenind din ce în ce mai prietenoasă faţă de „ţiitoare”, începuseră să se întrebe dacă, până la urmă, domnişorul Rook n-o să se însoare totuşi cu „sărmana copilă nevinovată”.

Chiar şi acea înfricoşătoare entitate numită „vecinii” începuse să dea semne de nelinişte, provocate de propriul său verdict. Una era să-i priveşti de sus pe scăpătaţii Ashover, şi alta să te lipseşti de plăcerea de a o întâlni pe Ann Wentworth Gore.

Oricum, o tentativă a unor anumite cercuri de a o atrage pe Lady Ann, fără a renunţa însă la prejudecăţile lor rigide, fusese atât de drastic respinsă, încât niciunul dintre cei care locuiau pe malul râului Frome n-ar mai fi cutezat să repete ofensa. Drept pentru care, familia Ashover a fost lăsată în pace, să-şi vadă de destinul ei.

Dar între Netta şi fereastra pe care se prelingeau picurii dimineţii de noiembrie defilau şi alte imagini, în afară de cea a ostilei bătrâne doamne şi a prietenoasei tinere.

Ploaia, mai mult decât orice alt lucru de pe lume, este menită să-ţi poarte gândurile îndărăt, la cele mai timpurii amintiri. Şi Netta se revăzu fetiţă, într-un şorţuleţ scrobit, ascultând răpăitul ploii pe acoperişul de la Black Dog, în Portsmouth.

24

Se revăzu chelneriţă, muncită din greu, la barul King George din Southampton, urmărind cum ploaia prefăcea micul şanţ pietruit într-un şuvoi cu bulboane.

Se revăzu în situaţia ambiguă de „nepoată” protejată a generalului Sir James Caxton, ascultând pic-pic-ul monoton pe un acoperiş de tablă galvanizată, din Hammersmith.

Se revăzu actriţă de mâna a doua într-o trupă de mâna a doua, urmărind, din garderoba comună a artiştilor, ploaia care schimba culoarea zidului ce mărginea o alee din Bristol, din ocru-gălbui în brun-ruginiu.

Se revăzu la Abingdon, într-o barcă, privind stropii de ploaie care spărgeau suprafaţa netedă a lacului, făcându-l să scuipe milioane de mici ţâşnituri, în ziua când un student din spitalul din Guy a dus-o la Pangbourne. Acum, în această clipă, simţea parcă pe trupul ei mâna lui tânără, fierbinte. Auzea şi sunetele gâtuite, răguşite, ale păsărilor de apă în păpuriş.

Nettei îi plăceau aceste interludii solitare din sufrageria conacului Ashover.

Acolo putea visa, îşi putea istorisi fel de fel de lucruri, fără ca cineva s-o tulbure. Se putea gândi, fără regrete disperate, chiar şi la acea operaţie pripită care-i curmase pentru totdeauna posibilitatea de a mai avea un copil. Ba chiar încerca să-şi imagineze ce fel de copil ar fi ieşit din ea şi din Rook, dacă lucrurile ar fi stat

altfel.

Atât de rătăcitoare şi de plăcut de vagi erau gândurile Nettei în această dimineaţă, încât abia dacă schiţă o mişcare când Pandie, fata în casă, cea cu părul roşu, intră să aprindă focul.

— Nu, don’şoară, ploaie ca a noastră n-o să mai vedeţi nicăieri în lume, pe oriunde v-aţi duce! Ploaia care cade din nori uscaţi nu poate să semene cu ploaia care cade din nori apoşi, ori nori mai apoşi ca la noi nu există nicăieri de partea asta a câmpiei Salisbury!

Graţie verişoarei Ann, Pandie se arăta acum mereu binevoitoare. Şi timbrul glasului ei, ca şi spinarea lată, robustă, aplecată deasupra jăraticului, o umplea pe Netta de o delicioasă senzaţie de siguranţă.

25

Doamne, de câte ori nu tânjise, în trecut, să ducă o viaţă trândavă, dar respectabilă, în acelaşi timp!

Jindul după o asemenea combinaţie o împinsese către episodul cu generalul, singura dintre experienţele ei pe care ar fi vrut să şi-o şteargă cu totul din memorie.

— Îmi place foarte mult ploaia voastră, spuse cu voce moale. Te-ai născut în Ashover, Pandie?

— Eu, don’şoară? Eu, doamnă? Ferit-a sfântul! Nu, doamnă. Eu m-am născut jos, în Somerset, între Tarnton şi Durston. Aveam şi apă curgătoare acolo, prin părţile unde locuia tata. Numa’ că nu era râul Frome; se chema râul Parret. Şi avea sălcii mari pe margine şi mâl negru dedesubt. Până şi hoiturile se preschimbau în apă, acolo unde m-am născut eu, don’şoară. Dar asta nu că aş avea ceva de zis contra locului.

Când Pandie ieşi din cameră, trosnetul molcom al vreascurilor proaspăt aprinse adânci tihna de care se lăsase cuprinsă Netta. Geamurile scăldate de ploaie împrumutau luminii din cameră o ciudată calitate eterică. Şi această calitate redeşteptă în femeia care stătea acolo un simţământ inefabil, legat de un vis misterios care-i revenea adeseori, un vis ale cărui contururi, deşi mereu repetate, îi scăpau întruna.

De fapt, ploaia scufundase camera într-o penumbră sur-verzuie, o penumbră ştirbită acum de scăpărări şi scânteieri de rubin săltând de pe grătarul sobei.

Netta îşi bău din câteva sorbituri mici restul de ceai, ţinându-şi cu un aer nonşalant ceaşca, aşa cum o văzuse făcând pe verişoara Ann, adică rezemându-şi cotul de masă şi înălţând, ţeapăn, degetul mic.

Deasupra căminului atârna portretul lui Robert Ashover, nefericitul cavaler; privirea tristă şi fruntea melancolică a acestui chip îi stârneau o profundă compătimire.

De la bun început îl îndrăgise pe Sir Robert, îi plăceau buclele lui îngrijit

pieptănate şi expresia visătoare, senzuală, a buzelor. Îl privi acum iarăşi, cu reînnoită încredere. Bărbatul ăsta ar fi fost, fără îndoială, ultimul om din lume care să vrea răul unei sărmane fete.

26

Se pomeni dorind ca Rook să fi semănat mai mult cu Sir Robert, şi mai puţin cu mama lui.

Dar Rook avea în el ceva care-l separa de toţi ceilalţi; şi cel mai mult de ea.

Ah, Doamne! îşi smuci în grabă gândul, ca pe o undiţă împotmolită, extrăgându-l din necazul *acela;* şi apoi îl aruncă din nou, cu o mişcare arcuită, în ape mai limpezi.

Ce minunat era să nu ai nicio grijă! La început, când venise la conac, îşi făcuse griji cu duiumul. Se întrebase oare cum s-ar fi simţit Madge şi Minnie, prietenele din Bristol, dacă ar fi fost în pielea ei.

Zâmbi la gândul unei asemenea posibilităţi. Desigur, fetele s-ar fi simţit tare nefericite. Li s-ar fi scurs inima de dorul magazinelor şi al cinematografelor şi al „băieţilor”. Dar cum de nu tânjea şi ea după aceste lucruri? Minnie şi Madge îi spuneau întotdeauna că era „o aiurită”, şi acum înclina şi ea să le dea dreptate. Îşi amintea că şi Rook se arătase surprins de faptul că poate trăi în felul ăsta, lună după lună, fără să facă nimic, fără să dorească nimic.

Verişoara Ann era singura persoană care nu se arăta niciodată iritată de Netta. Pe verişoara Ann nu o şoca dorinţa Nettei de a citi romane, în dormitor, în loc să se plimbe prin ploaie şi noroi. Ba chiar îi alegea cărţile, exact pe cele care îi plăceau ei mai mult, din învălmăşeala de volume care umpleau casa.

Gândul la verişoara Ann o făcu să se ridice de pe scaun şi să iasă în hol. Aici se opri o clipă şi rămase nemişcată, ascultând vântul şi glasul lui Pandie, care trăncănea în bucătărie.

Îşi aranjă puţin una dintre mâneci, îşi privi ciorapii, să vadă dacă nu fac creţuri şi, deschizând uşa cu o precauţie dispreţuitoare, intră în salon.

Lady Ann stătea în faţa unei mese mari din lemn de trandafir, acoperite cu ziare. Pe masă se aflau un morman, plouat, de crizanteme şi flori de lauristinus, câteva gălbenele şi multe frunze ude, de diverse alte plante. Lady Ann scutura de stropi florile, şi apoi le aranja într-un şir de vaze înalte. O întâmpină pe Netta cu o gravitate afectuoasă, aşa cum o vestală, prinsă într-o hieratică activitate tainică, ar fi întâmpinat o altă vestală.

27

Chiar şi fundalul pe care se proiecta această activitate era la înălţimea momentului. Fotoliile şi canapelele învelite în huse de creton degajau, în camera răcoroasă, o fantomatică grandoare. Păreau să le urmărească de la depărtare, asemenea unor meditative călugăriţe moarte, pe aceste două femei vii. Pe consola

căminului se înşiruiau ornamente trufaşe, albe şi aurii; pe pereţi, peisaje pastelate sau acuarele estompate. Întreaga încăpere părea să accepte Timpul, Schimbarea şi Moartea drept stăpâni şi seniori absoluţi, fără să cedeze însă un dram din propria-i demnitate şi ceremonialitate.

Lady Ann şi Netta nu-şi vorbiră prea mult în timp ce aranjau florile, dar amândouă se arătau foarte încântate de ceea ce făceau. Într-adevăr, aşa cum râdeau şi aşterneau hârtii curate pe masă şi turnau apă dintr-un vas în altul şi aranjau tulpinile tăiate şi frunzele cu miresme pătrunzătoare, s-ar fi zis că orice deosebire personală dintre ele se volatilizase; două făpturi impersonale, ca într-o veche gravură decolorată, purtând titlul *Femei aranjând flori,* luaseră locul adevăratelor Ann Gore şi Netta Page.

— Rook spune că Lexie nu se simte bine.

Cuvintele, de îndată ce fură rostite, răsunară în urechile Nettei ca ceva ce auzise demult, spus parcă de altcineva.

Verişoara Ann se uită la ea cu vădită mirare.

— Mie nu mi-a zis nimic azi-dimineaţă. E posibil, desigur, să fi fost prea îngrijorat ca să-mi mai vorbească despre asta.

Rămase un timp tăcută, cu ochii mari, cenuşii, aţintiţi drept în faţă, cu buzele pline întredeschise şi bărbia rotundă, înălţată. Apoi, cu un gest brusc, de nerăbdare aproape copilărească, izbucni:

— Ascultă, Netta, am o idee! Hai să mergem să-l vedem, chiar acum! Să-i ducem câteva din florile astea.

Expresia împietrită cu care femeia mai vârstnică întâmpină această sugestie şi privirea pe care o aruncă înspre fereastră nu făcură decât să sporească entuziasmul verişoarei Ann.

— Da, da, da! strigă ea. Mergem la el! îi facem o surpriză. Timp avem berechet. Îţi împrumut impermeabilul meu şi eu îmbrac pelerina de stofă. Vai, dragă, ce nostim arăţi, aşa speriată! Haide! îi cer lui Pandie să cureţe tot balamucul de aici.

28

Nu, nu! Bineînţeles că nu pot să mă duc singură. Vai, ce dulce eşti! Te ador când te văd aşa de speriată!

În impetuozitatea ei, fata mai tânără cuprinse capul Nettei între palme şi o sărută pe frunte. Apoi o trase după ea afară din salon, pe scara aceea veche, impregnată de istorie.

Drumul dintre biserica Ashover şi satul Ashover se bifurca spre est şi spre vest. Între şosea şi câmpul mocirlos nu existau decât nişte îngrădituri joase, albe. La jumătatea drumului, trebuia să treci peste un pod îngust de lemn, acolo unde râul făcea

O cotitură bruscă spre sud.

Era un drum cu o pronunţată personalitate, şi niciun consiliu municipal, oricât de reformator ar fi fost, nu cutezase să desfidă această personalitate.

Hârtoapele năclăite de apă în care cele două femei se poticneau mereu ar fi putut fi săpate de roţile trăsurii lui Cromwell, şi iarba stufoasă de pe margini, acum fleşcăită de ploaie, poate că hrănise cândva turmele cardinalului Wolsey.

Entuziasmul verişoarei Ann părea să sporească întruna. Cizmele grele şi ciorapii groşi îi apărau picioarele de umezeală, iar apa care-i şiroia pe faţă îi înteţea bujorii din obraji.

Netta, dimpotrivă, era conştientă de faptul că picioarele îi erau jalnic de ude, părul îi atârna în laţe, şi pârâiaşe de ploaie

I se strecurau pe ceafă, pe sub gulerul impermeabilului.

Frunze moarte, gălbejite, se învârtejeau pe lângă ele, în timp ce trudeau să înainteze. Sălciile făceau plecăciuni aninilor. Aninii se înclinau, dezolant, în faţa sălciilor. Tulpinile de stuf se îndoiau, înfiorate de vânt, până ce atingeau suprafaţa şanţurilor inundate. Stoluri de grauri, amarnic biciuiţi de ploaie, zburau, înghiontiţi de vânt, ba sus, ba jos, fâlfâindu-şi inutil aripile.

În cele din urmă, femeile ajunseră la căsuţa vicarului din Ashover, o clădire modestă, cu două etaje, văruită în alb, aşezată lângă şosea, acolo unde, pe vremuri, fusese casa vămii.

Lady Ann şovăi o clipă în faţa porţii, strângându-şi pelerina pe corp şi netezind impermeabilul însoţitoarei sale. O silise pe Netta să îşi pună pe cap o beretă de stofă de-a lui Rook, şi amărâta resemnare a chipului şiroind de ploaie care apărea de sub beretă o făcu să simtă o împunsătură de remuşcare.

29

Erau pe punctul de a pleca mai departe, când uşa casei se deschise şi silueta unei fete tinere apăru în prag.

— V-am văzut pe fereastră, spuse tânăra cu o voce atât de slabă, încât abia dacă putură să-i audă cuvintele. Poftiţi înăuntru. Vă rog, poftiţi!

Străbătură mica grădină şi intrară în casă.

Nell le conduse în camera ei şi le invită să se aşeze pe o canapea, în faţa focului. O convinse pe Netta să-şi scoată pantofii şi să-şi întindă picioarele cât mai aproape de foc.

Discutară despre Lexie, despre boala lui atât de misterioasă, despre nesăbuinţa cu care o trata, făcând plimbări lungi şi istovitoare, când singurul lucru pe care medicul îi ceruse să-l evite era tocmai acest gen de oboseală.

Şi, deodată, cele două vizitatoare îşi dădură seama că fata, care stătea pe un scăunaş lângă marginea căminului, începuse să tremure ca varga, din creştet până în tălpi. Silueta ei firavă era scuturată de un tremur convulsiv. Capul mic, al cărui păr de un castaniu luminos încadra o faţă de transparenţa unei vechi miniaturi din

sidef, se înălţa rigid pe gâtul plăpând, încercând parcă să înfrunte cine ştie ce boală mortală.

— Ce s-a întâmplat? murmură verişoara Ann, lăsându-şi mâna, cu mănuşa udă, pe genunchiul tinerei femei.

Tonul compătimitor şi atingerea mâinii părură mai curând s-o sperie decât s-o domolească pe fată. Trăsăturile feţei începură să-i zvâcnească, iar gura, care de obicei avea o crispare tristă, semăna acum cu gura unei nefericite gorgone.

Femeia se ridică de pe scăunaş, muşcându-şi buza de jos, înfigându-şi unghiile în palme, şi rămase în picioare, lângă cămin.

Lady Ann se ridică la rândul ei şi, o clipă, rămase locului, şovăind. Netta, care-şi plimba privirea de la una la cealaltă, în timp ce-şi apropia picioarele tot mai mult de foc, fu oarecum izbită de un element brutal, lipsit de delicateţe, în atitudinea prietenei sale. Ar fi dorit ca verişoara Ann să nu se mai uite ţintă la sărmana făptură chinuită, şi îndărătul acestei dorinţe descoperi o vagă, foarte vagă ostilitate îndreptată împotriva prietenei ei.

Niciodată nu se arătase Lady Ann mai binevoitoare. Părea gata să se lanseze într-un gest de neţărmurită simpatie, poate

chiar s-o strângă în braţe pe fata cuprinsă de isterie. Netta simţi un slab imbold de a-i striga: „Las-o în pace! Las-o în pace!” Dar nu era în stare decât să regrete că nu se găseşte din nou afară, în ploaie, pe drumul ud, în câmpiile noroioase, oriunde, afară, doar să nu mai vadă… nici ea nu ştia ce.

Slavă Celui de Sus! Chiar în clipa aceea uşa se deschise, şi în cameră intră vicarul din Ashover. Netta încă nu se putuse decide dacă William Hastings îi plăcea sau nu. Îi evoca un portret al lui Napoleon care atârna în sala de baie a generalului, şi *această,* asociaţie era oribilă. Dar, pe de altă parte, îi amintea şi de Monsieur Tallainton, micul preot francez al bisericii catolice din Bristol; ori această asociaţie făcea ca vicarul să-i fie drag. Îi plăcea senzaţia de masivitate, de compact, care emana din silueta lui corpolentă; îi plăceau mâinile vicarului, mici şi foarte albe. Faţa lui purta amprenta unei pasiuni înăbuşite, ceea ce o nedumerea şi o tulbura. Parc-ar fi fost o corabie care se desprindea din ceaţă, cu punţile încărcate de tunuri mari, negre, venind de-a dreptul spre ea.

Vicarul dădu cordial mâna cu verişoara Ann şi, înclinându-se cu o mişcare rapidă în faţa Nettei, o împiedică să se mai ridice în picioare. În timpul acestor saluturi, tânăra lui soţie se strecură, muteşte, pe lângă grup şi ieşi din cameră.

Abia după ce începură să discute, observară dispariţia fetei.

— Da, mi-e teamă că era cam necăjită, spuse Lady Ann, încercând să prindă privirea vicarului, care pendula între picioarele întinse ale Nettei şi bereta ei de stofă.

— Din cauza vremii, răspunse William Hastings. Aşa reacţionează ori de câte ori plouă. Nell nu poate suferi ploaia.

— Cred că era mai mult de *atât,* domnule Hastings, îi atrase atenţia Lady Ann, cu gravitate. Dar ce păcat că nu poate suporta clima, din moment ce aveţi de gând să vă stabiliţi aici.

— Dorsetshire este locul cel mai potrivit pentru noi, când nu bate vântul de vest.

Parcă în chip de răspuns la cuvintele preotului, o puternică rafală de vânt zgâlţâi ferestrele şi o trâmbă de ploaie năvăli şuierând prin coşul casei.

31

Netta avu impresia că aude scârţâitul unui pat în camera de deasupra, şi zgomotul acesta o răscoli mai profund decât un hohot de plâns. Îşi trase picioarele de la sobă şi începu să-şi încalţe pantofii scorţoşaţi, pe jumătate uzi.

— Da, trebuie să plecăm, spuse Lady Ann, ridicându-se. Aş fi vrut doar să vă mai întreb cum merge lucrul la cartea dumneavoastră? Iese bine?

Expresia de pe faţa vicarului se schimbă cu desăvârşire.

— Am scris şaptesprezece capitole, spuse el, aruncând o privire spre Netta, de parcă ea şi şireturile pantofilor care-i dădeau de furcă ar fi fost capitolul al optsprezecelea. Dar se întâmplă aceeaşi poveste, Lady Ann. Rup aproape tot ce scriu. Nu-i o carte prea veselă.

Lady Ann zâmbi, în timp ce se înfăşură în pelerină. Se obişnuise cu asemenea răspunsuri din partea lui William Hastings şi nu le mai lua în serios. Nimeni, în afară de soţia lui, nu văzuse vreodată această misterioasă operă, iar Nell Hastings, dintr-un motiv sau altul, nu vorbea niciodată despre ea.

Netta stătea acum în picioare, contemplând, cu o figură serioasă, covorul spălăcit. În mintea ei, Hastings şi cartea lui luau forma unui corb mare, negru şi dolofan, ţinând în ghearele încleştate un corb mai mic, negru şi dolofan. I se păru că aude din nou patul scârţâind.

Îşi trase impermeabilul pe ea cu atâta repeziciune, încât preotul nu avu timp să o ajute. Fu bucuroasă când ieşiră din casă. Îi făcea bine să simtă din nou ploaia pe obraji.

În ce-o privea pe verişoara Ann, întreaga experienţă a acelei cămăruţe îmbâcsite, cu groteştile şerveţele croşetate de pe spetezele fotoliilor de mahon şi cu cele două şiruri de fotografii trase la dagherotip, părea să se fi lichefiat prin şanţuri, asemenea unui balonaş de spumă. În timp ce ploaia se învolbura şi se prăvălea în jurul lor ca o cascadă orizontală, reducând întregul univers la lividitatea unui cadavru, unica observaţie pe care o făcu Ann păru cu totul lipsită de noimă pentru înţelegerea Nettei:

— Regina Elisabeta a avut dreptate. E ceva ciudat în treaba asta. N-ar fi trebuit să li se dea voie.

32

Ploaia se înteţea întruna. Satul din faţa lor pierise cu totul. Pelerina scoţiană se îmbibase de atâta umezeală, de parcă fusese cufundată în canal. Picăturile se prelingeau pe ceafa şi pe spinarea Nettei, adunându-se în mici şuvoaie reci, care o făceau să dârdâie. Pantofii îi erau chiftiţi de apă şi răspundeau la fiecare pas cu zgomote leorcăite şi cu plescăituri.

Şi continuau să înainteze căznit, cu capetele în piept, cu veşmintele ude lipite de curbele trupului, asemenea drapajelor lui Fidias, cu ochii împâcliţi, cu gustul sălciu al ploii în gură, de parcă ar fi sorbit lacrimile unei imense şi inconsolabile Niobe.

Netta avea senzaţia că înaintarea aceasta trudnică nu va lua niciodată sfârşit; că întreaga ei viaţă frământată de până atunci nu fusese decât fantasticul preludiu al unui destin ce avea s-o împingă să meargă, să meargă, să meargă, alături de o fiinţă ale cărei gânduri îi erau indescifrabile, către un ţel ce nu putea fi vreodată atins. Şi, în chip obscur, prin senzaţia cleioasă a hainelor ude, prin plescăielile pantofilor, continua să audă patul acela invizibil din camera de sus scârţâind, scârţâind, scârţâind, ca balamalele unei porţi trântite în pripă de un asasin, în fuga lui.

Simţea că o năpădeşte, în legătură cu Nell Hastings, acel amestec de milă şi indignare, care le uimise pe prietenele ei, când fusese vorba de povestea bietei Madge. De ce oare se frământa atâta pentru alţi oameni? Doamna Hastings nu însemna nimic pentru ea. Nu avea nevoie de mila ei. Şi totuşi, avea ea nevoie de *ceva,* ceva ce Netta ar fi vrut să-i poată oferi.

Se pomeni că, în închipuirea ei, îi dădea într-adevăr ceva. Ceva ce luase forma unei bancnote de douăzeci de lire, ca aceea pe care directorul teatrului din Bristol i-a oferit-o de Crăciun lui Minnie. Văzu gura lui Nell, cu crisparea ei amară, încercând să-i mulţumească, dar ea, Netta, o lua la fugă… Ia te uită! Cotiseră pe Marsh Alley şi se găseau chiar la poarta lui Lexie.

— Nu face nimic, dragă. Cred că amândouă suntem puţin buimăcite.

Deci verişoara Ann vorbise până acum unor urechi surde, „Trebuie să încetez să mai plăsmuiesc fel de fel de bazaconii în minte”, îşi spuse Netta, când jupâneasa din casa lui Lexic le deschise uşa şi le conduse sus, pe scări.

33

Îl găsiră pe invalid întins pe un şezlong, lângă bibliotecă. Pe o măsuţă, alături de el, se afla o cană de porţelan, şi în cană, una dintre plantele acelea curioase, jumătate ciupercă, jumătate floare, pe care botaniştii le numesc verigei.

Lexie se ridică în capul oaselor şi se uită cu ochi holbaţi de uimire la vizitatoarele lui.

— Nu putem sta decât un moment, anunţă verişoara Ann. Rook nu ştie că am

venit. Uite ce ţi-am adus.

Spre mirarea Nettei, tânăra scoase la iveală din buzunarul adânc al pelerinei un buchet de crizanteme jumulite.

Lexie luă florile, le mirosi cu prudenţă, făcu observaţia că aveau parfum de mosc şi le aşeză lângă cană.

Apoi se uită la Netta, cu o expresie de rugăminte ascunsă pe faţa-i boţită.

— Doreşti să mă duc să stau puţin de vorbă cu doamna Bellamy? întrebă ea umil.

Răspunsul îi veni sub forma unei priviri de făţişă iritare.

— Sunteţi amândouă ude leoarcă, bombăni Lexie, şi refuz să-mi iau răspunderea de a vă reţine un minut în plus. Îţi mulţumesc că ai venit, Ann. Mulţumesc şi pentru flori. Şi acum, pentru numele lui Dumnezeu, luaţi-vă tălpăşiţa, amândouă, şi goniţi spre casă!

Le făcu semn, cu ambele mâini, să plece cât mai repede, şi părea să fie într-adevăr agitat. Totuşi, Netta observă din nou că se uita la ea cu un anumit înţeles. Ce-i cerea oare? Să se întoarcă singură acasă?

— Ce-ar fi să rămână Ann să ia masa cu dumneata, şi, între timp, doamna Bellamy să-i usuce hainele? murmură ea.

— Şi să te las pe tine să te întorci singură? Mă vezi în stare de aşa ceva? protestă Lady Ann.

Urmă o tăcere stânjenitoare pentru toţi trei, timp în care Netta îşi descheie gulerul impermeabilului jilav şi se îndepărtă de masa de care se rezemase, pentru ca umezeala hainelor ei să nu păteze hârtiile lui Lexie.

Veşmintele îmbibate de apă ale celor două femei păreau să răspândească în mica încăpere o atmosferă de deprimantă melancolie, care sugera frunze moarte, gropi noroioase, pâclă lipicioasă.

34

Ploaia care le pătrunsese trupurile exercita o irezistibilă atracţie asupra imenselor şuvoaie ce se revărsau afară şi care încercau parcă, prin mica fereastră, să le înşface din nou.

Jăraticul rubiniu din soba lui Lexie îşi pierduse vlaga. Lucirile roşiatice, reflectate de lemnul bibliotecilor supraîncărcate, păliseră. Flacăra albăstruie, care dansa ca un drăcuşor nebunatic peste cărbunii încinşi, se ofili şi-şi dădu duhul. O faţă mare, oarbă, şiroindă, se lipise de geam – faţa cenuşie, fără de trăsături a ploii. S-ar fi zis că un braţ înnegurat, rece ca moartea, un braţ unduios şi nebulos bâjbâia şi încerca să se agaţe de cele două siluete ude; ca şi cum, încărcate de apă cum erau, aparţineau plaiurilor lichefiate de afară, şi nu acestui interior cald, omenesc. Până şi Lexie, mutându-şi privirea de la una la cealaltă, se lăsă pătruns de conştiinţa faptului că ceva din întinderile mustite, ceva ce izvora dincolo de hainele plouate şi de părul lor despicat în laţe ude, se înălţa, ca o barieră impasibilă, între el şi cele

două femei.

Senzaţia aceasta se concretiza în irascibilitate, îmbufnare. „Aşa se întâmplă întotdeauna cu femeile!” îşi spuse el. „Absorb în mod diabolic în structura lor chimismul naturii. Se lasă cotropite cu uşurinţă de forţa elementelor. Când le doreşti logice şi concentrate, trupurile lor se evaporă, ţesut cu ţesut, celulă cu celulă, purtate de cine ştie ce flux inuman, către Dumnezeu ştie unde!”

Se ridică în picioare cu un efort dureros, un efort care pe Netta o făcu să sară, instinctiv, spre el, iar pe verişoara Ann să se lipească de zid, de parcă s-ar fi ferit de o lovitură.

— Ştii de ce vine la mine? strigă el, aplecându-se în faţă şi adresându-i-se Nettei.

Netta îşi retrase în grabă mâna întinsă ca să-l susţină.

— Renunţă! murmură ea, clătinând din cap. Renunţă! Şi apoi, cu o voce în care se adunase o neaşteptată forţă, urmă: Te rog, domnule Lexie, aşază-te la loc şi dă-mi voie să o las pe Ann aici. Rook o să înţeleagă.

Bărbatul stors de puteri, cu faţa lui colţuroasă, se aplecă şi mai mult în faţă. Mâinile lui se încleştară cu forţă pe marginile măsuţei, scuturând-o atât de tare, încât firul de verigei tremură.

35

— Rook! strigă el. Cred că Rook o să înţeleagă! Femeia asta vine aici să mă *mituiască.* Auzi tu, prostuţo? Să mă mituiască. Crezi că altceva a adus-o la mine?

Glasul i se stinse între buze ca un ecou reverberat prin uşi deschise. Dar gura îi rămase căscată, cu buza de jos atârnândă şi tremurătoare. O picătură de salivă i se prelinse pe bărbie.

— Plecaţi! Amândouă! strigă răguşit.

Apoi, trântindu-se la loc în şezlong, se întoarse ostentativ cu faţa spre foc, înconjurându-şi cu braţele genunchii descărnaţi.

Netta se simţea copleşită de dorinţa de a se apleca asupra invalidului şi de a-i lipi capul greu, cârlionţat, de pieptul ei. Dar verişoara Ann, cu pete roşii aprinse în ambii obraji, redevenise perfect stăpână pe situaţie.

— La revedere, Lexie, spuse calm. Vino, Netta. Se îndreptară împreună spre uşă, dar, înainte de a ieşi, Lexie li se adresă din nou:

— De ce nu te duci la Hastings, să-l mituieşti *pe el*? El ţi-ar oferi destule motive. Dar să nu-i citeşti cartea! Mă auzi? Fereşte-te să-i citeşti cartea! Ai destule argumente şi fără de ea. Întreab-o pe Nell. Nell îţi poate spune totul.

Profilul supt şi ochii adânciţi în orbite, cu pleoapele lor grele, păreau să înfigă o suliţă în trupul verişoarei Ann, care se retrăgea.

— *În cartea aceea este scris totul!* strigă după ele, în timp ce închiseră uşa în urma lor şi o porniră în fugă pe scări în jos.

Capitolul III

Doamna Ashover înainta cu pas ferm şi sprinten. Cine i-ar fi privit silueta subţire, neagră, croindu-şi drum prin iarba înaltă din livadă, n-ar fi ghicit că aceasta era cea de-a şaptezeci şi treia lună noiembrie a cărei asprime o înfrunta bătrâna.

Livada era despărţită de dealul povârnit, care se numea Câmpul de luptă, printr-o poartă grea, zdravăn zăvorâtă. Dar era o poartă pe care doamna Ashover o mai deschisese în ultimii cincizeci de ani, de când venise aici ca tânără măritată, aşa că nu se lăsă intimidată nici de data asta. Îngândurată, îşi plimbă degetul arătător pe pragul de sus, căptuşit cu licheni fumurii. Soarele o învăluia călduţ, un soare pieziş, de toamnă, care arunca o strălucire domoală peste poarta străveche, peste peticele de licheni gălbui şi zgrunţuroşi care astupau crăpăturile scândurilor bătrâne de o jumătate de veac. O lucrătură în lemn expusă stihiilor naturii este cu totul altceva decât o lucrătură în lemn ocrotită de un şopron sau de o biserică. Existenţa i-a fost de cinci ori mai tumultuoasă; trăirile i-au fost de cinci ori mai zbuciumate. Dacă intensitatea unor asemenea trăiri ar putea fi măsurată în ani, atunci acest prag de poartă dezmierdat de soare în după-masa de toamnă trebuie să fi fost mult mai bătrân decât vestita Madonă din Nürnberg a lui Dürer.

Doamna Ashover îşi desprinse privirea, mutându-şi-o către un măr bătrân, plantat lângă poartă, şi apoi, de la măr, şi-o coborî spre pământ. Fructe galbene zăceau presărate pe jos, unele dintre ele îngropate în iarba groasă, cu miros de putregai.

Bătrâna ciocăni, nervoasă, cu încheieturile degetelor în lemnul porţii. Cât de neglijent şi de nepăsător era Rook în privinţa domeniului! Pe vremea lui John, mere ca astea, atât de gustoase la copt, ar fi fost adunate până la ultimul fruct fleşcăit de ploaie.

37

Bătrâna înălţă din umeri, suspină cu amărăciune şi împinse zăvorul îndărătnic, deschizând poarta.

După ce o închise în urma ei, porni dârză la deal. Păşea prudent peste muşuroaiele de cârtiţă, ocolea tufele de ferigă ruginie şi văgăunile misterioase care ciuruiau panta şi, în cele din urmă, cu răsuflarea uşor tăiată, ajunse pe creasta Heron.

Soarele care scăpăta îi proiecta pe iarba măruntă umbra îngustă şi dreaptă, nu mai puţin falnică decât umbrele pinilor. Pinii ăştia aveau de două ori vârsta ei: dar în clipele acelea părea că se simte contemporană cu ei. Izbi cu vârful bastonului de abanos în trunchiul unui copac. Gestul acesta parcă o mai descărca un pic de îngrijorare; continuă să lovească în pin, până când o bucată de scoarţă brun-roşcată căzu la picioarele ei.

Cu o adiere de zâmbet pe buzele subţiri, bătrâna se îndepărtă de copac şi,

trecând pe cealaltă culme a dealului, privi în vale, la peisajul mai puţin familiar. O clină ierboasă, presărată cu ferigi şi grozamă, căreia localnicii îi spuneau Dorsal, cobora către o poiană îngustă, înecată în noroaie. Dincolo de poiană, se întindea o pădurice de arbuşti, stejari pitici şi aluni, care urca până pe un dâmb împădurit, profilat pe orizont şi numit Marea Pădure Antiger. Între Dorsal şi pădurea Antiger nu se ivea decât o singură aşezare omenească, şi pe aceasta îşi pironi privirile doamna Ashover.

Era locuinţa unui paznic de vânătoare, înconjurată de cuşti de fazani şi coteţe de păsări. Din locul în care stătea doamna Ashover, o cărare ducea drept spre căsuţa despărţită de poiană printr-o grădină de zarzavat, neîngrijită, în care ardea acum un foc de buruieni.

Doamna Ashover contemplă câteva momente scena, cu o privire grea de gânduri. Cunoştea fiecare tufă de ferigă, fiecare petic de grozamă, fiecare moviliţă de iarbă, fiecare văiugă de grohotiş, aşa cum cunoştea mobila din dormitorul ei.

Iată frasinul uscat, care, cu patruzeci de ani în urmă, fusese lovit de trăsnet şi la rădăcina căruia îi plăcea să stea, desenând ori citind, înainte de a-l fi născut pe Lexie.

Iată vizuinile iepurilor, cu grămăjoare de pământ proaspăt desţelenit în jur şi cu ciorchini de excremente proaspăt depuse,

încălzite de razele oblice ale soarelui, arătând ca atunci când venea aici cu mapa de corespondenţă şi-i scria dragei de Edith, mama verişoarei Ann, lungi scrisori despre copiii şi despre soţul ei.

Îşi aducea aminte până şi de o anumită frază scrisă cu un asemenea prilej, frază care o şocase pe biata Edith şi pe care aceasta o comentase îndelung:

„Am şters din mine orice urmă de sânge Wentworth”, scrisese ea, „şi m-am dăruit trup şi suflet familiei lui John. Zeii lui John au devenit zeii mei; morţii lui John sunt morţii mei”.

Reluându-şi expresia de dârzenie pe chip şi strângând cu putere măciulia bastonului, bătrâna doamnă porni să coboare povârnişul, îndreptându-se spre uşa din spate a căsuţei din poiană.

Paznicul de vânătoare şi nevasta lui tocmai hrăneau păsările, ajutaţi de fiul lor cel înapoiat la minte. Copilul ăsta, ale cărui rostiri aproape nearticulate şi ale cărui schimonoseli ar fi fost socotite oribile la oraş, se afla aici în mediul lui natural, printre cucutele veştede, arborii doborâţi de trăsnet, păsările mâncate de ulii şi iepurii sfârtecaţi de nevăstuici.

Domnul şi doamna Drool erau nişte oameni chibzuiţi şi cumsecade, care-şi sporeau simţitor câştigurile datorită păsărilor pe care le creşteau pe lângă casă; mai cu seamă de când administratorul lordului Antiger încetase să mai poftească

oaspeţi la vânătoare prin rezervaţiile de aici şi se mutase în Bishop’s Forley, la o depărtare de cinci mile.

— Ia te uită cine a venit! Doamna Ashover!

— Chiar cucoana în persoană! Să mă trăsnească Dumnezeu!

— Blab… blab… blab! Binnory băiat bun! Dă ceva lu’ Binnory.

— Binnory, las-o în pace pe cucoana!

— Nu-l luaţi în seamă, doamnă Ashover! Nu-l luaţi în seamă! Ştie el cine sunteţi, tot aşa cum ne ştie şi pe noi. E un nevinovat sărac cu duhul, da’ să-l auziţi cum mai ululuie ca bufniţele la asfinţit. Şi se pricepe să recunoască un boier, la fel de bine ca orice alt om cu frica lui Dumnezeu.

Doamna Ashover răspunse la toate aceste variate interpelări cu o netulburată stăpânire de sine. Îl mângâie pe Binnory pe

creştet şi-l sfătui să nu omoare niciodată şerpii de casă. Apoi întoarse discuţia la fazanii domnului Drool şi la găinile doamnei Drool. Dădu răspunsuri de o neutră bună-cuviinţă la întrebările lor legate de Rook şi de Lexie.

Totuşi, de cum se ivi o pauză în discuţie, se referi direct la obiectul vizitei ei.

— Vreau să-l văd pe domnul Richard. E acasă?

— Vrea să-l vadă pe caporalul Dick, repetă femeia, privindu-şi soţul cu vădită stinghereală. Arde buruienile în grădină, coană mare, urmă ea. E o treabă care-i stă lui la inimă. Îi plac mirosul şi vâlvătaia buruienilor. Joe şi cu mine am observat demult asta. Aşteaptă vremea focului de buruieni, de parc-ar fi sărbătoarea de ziua regelui.

— Pot să mă duc în spate, să stau de vorbă cu el, Polly?

— Sigur, cucoană; nu-i aşa, Joe? Sigur că poa’ să vorbească cu Moş Dick. Doar n-o fi vreun rău în asta, nu-i aşa, Joe?

Doamna Drool arăta extrem de stingherită când rosti aceste cuvinte, iar paznicul de vânătoare părea atât de fâstâcit, încât, fără să-şi dea seama ce face, desprinse de pe frânghia de rufe jacheta lui de catifea şi o scutură în aer.

— Binnory o să vă conducă la focul lui Moş Dick. Vă duce Binnory.

Copilul înapoiat începu s-o tragă pe doamna Ashover de fustă, bolborosind ciudatele lui silabe inumane: „Blab-a-blab… blab-a-blab”.

Doamna Ashover nu avu nicio clipă de ezitare. Luându-l pe băiat de mână, dădu ocol casei, lăsându-i în urmă pe paznicul de vânătoare şi pe nevasta lui, care se uitau prosteşte unul la celălalt.

Când bătrâna şi băiatul ajunseră în curtea din spate, ieşi la iveală motivul fâstâcelii gazdelor. Din cine ştie ce raţiuni doar de el ştiute, Moş Dick îşi dezbrăcase nu numai surtucul şi vesta, dar chiar şi cămaşa de pe el; gol până la brâu, purtând doar o pereche de vechi pantaloni cazoni, mânuia o furcă, azvârlind grămezi de

buruieni în foc.

40

Caporalul era un bărbat de proporţii uriaşe. Şi priveliştea unui om foarte bătrân, aproape despuiat, împresurat de flăcări şi fum, era, fără îndoială, menită să tulbure un ochi străin.

Dar doamna Ashover nu era un ochi străin; şi apariţia ei nu-l stânjeni câtuşi de puţin pe octogenar. Bătrânul se rezemă în furcă şi-i făcu semn lui Binnory să plece.

— Ei, soră Joan, ce vânt rău te-a adus aici taman azi, din toate zilele? De când a murit bietul John, n-ai venit decât de trei ori să mă vezi, şi astăzi e chiar ziua morţii lui.

Vajnica bătrână nu se clinti şi nu dădu un pas îndărăt, îşi scutură o scânteie de pe rochie şi-şi îndreptă vârful bastonului către caporal.

Prinsă între rumeneala asfinţitului de noiembrie şi norii de fum albăstrui, ai fi zis că-i un soi de vrăjitoare aristocrată, invocând marele duh al focului. Se afla într-o stare de spirit de totală nepăsare, dar gestul cu care îl chemă pe bătrân să iasă din fum şi să se apropie de ea era plin de afecţiune. Din clipa în care soţul ei i-l prezentase pentru prima dată pe acest frate bastard, doamna Ashover nutrise pentru el un sentiment de prietenie, şi în preajma lui se simţise întotdeauna eliberată de prejudecăţile-i înnăscute. Totuşi, acum i se adresă spunându-i „caporale” şi, când trecură la destăinuiri, nici el n-o mai chemă „soră Joan”, ci se feri de orice apelativ.

— N-am cui să-mi descarc sufletul, se pomeni ea spunând. N-am pe nimeni cu care să stau de vorbă. Doctorul Twickenham e un prostănac. William Hastings e nebun. Iar Lexie, când e vorba de Rook, e şi mai nebun. Ţi-am povestit şi acum un an, Richard…

„Când are nevoie de mine, nu mai îmi spune *caporale”,* gândi bătrânul.

— Ţi-am povestit şi acum un an că speram s-o aduc în scenă pe Ann Gore. Ei bine! Stă la mine de câteva luni, şi care-i rezultatul? Sunt încolţită în propria mea casă. Femeia aceea e pretutindeni. O întâlnesc pe scară. O întâlnesc în grădină. N-o întâlnesc în sufragerie şi în salon, pentru că stau claustrată în dormitorul meu. Ce să-ţi spun, casa nu mai e casa mea! Am ajuns un musafir nepoftit în propria mea casă şi locuiesc cu

41

fiul meu şi cu metresa lui. Probabil că aşa apare situaţia în ochii tuturor vecinilor, şi aşa şi este.

Caporalul îşi zvârli furca şi o conduse pe tulburata sa vizitatoare înapoi spre casă. Deschizând uşa din faţă, o pofti direct în camera lui, unde ardea un foc de lemne. O invită, cu desăvârşită curtoazie, să ia loc într-un fotoliu rebegit şi se porni să

mormăie şi să bombăne în timp ce scotocea prin sertarele scrinului după hainele lui de sărbătoare.

— Vasăzică, Ann s-a dat de partea târfei? Vai, John! Vai, John! Vai, John! Ce zile mi-a fost dat să apuc!

— Şi n-am pe nimeni cu care să mă sfătuiesc, repetă doamna Ashover. De asta am venit la dumneata. John îţi cerea întotdeauna sfatul. Parcă-l aud zicând: „Dau o fugă să mai schimb o vorbă cu Richard”... Aşadar, prietene, trebuie să ne ajuţi să ieşim din impasul ăsta sau, de nu, ai să ne vezi pe toţi ducându-ne la fund, urmă bătrâna, surâzând aproape cu nostalgie chipului zbârcit şi crispat care se ivea de după mantaua ţinută drept paravan.

Moş Dick îşi trase un scaun în celălalt colţ al sobei, se aşeză cu încetineală şi îşi scrută stăruitor rubedenia.

— Poţi să fumezi, dacă vrei, caporale.

Bătrânul clătină din cap şi continuă s-o fixeze, încruntându-şi fruntea şi mijindu-şi ochii, de parcă-l bătea un noian de gânduri.

— E ciudat... E ciudat ca un vis rău, murmură bătrâna... Dar, dacă nu luăm o hotărâre în scurt timp, lucrurile o să rămână aşa în vecii vecilor. Rook o să îmbătrânească din ce în ce mai mult şi o să moară fără urmaşi; şi, odată cu el, o să se stingă şi neamul nostru.

În ochii spălăciţi ai caporalului se aprinse o scânteie sălbatică, iar pielea feţei proaspăt bărbierite se întinse pe oase, ca un pergament bine netezit.

— Ce tot spui? Să se stingă neamul? Familia Ashover să se stingă?

— Bineînţeles, dacă nu găseşti vreo cale de a mă ajuta. Din momentul în care o să mă îngroape şi pe mine, lucrurile o să se desfăşoare întocmai ca acum, până la moartea lui Lexie şi

42

a lui Rook. Femeia asta o să-i îngroape pe amândoi... Şi pe urmă... Mă rog! Asta o să fie sfârşitul. N-o să mai existe nimeni.

Cei doi bătrâni se priviră drept în ochi şi tot felul de gânduri fantastice se încrucişară, mut, între ei. Îţi sugerau o pereche de preoţi vârstnici, care slujiseră ani fără de număr la acelaşi venerabil altar şi care, dintr-odată, se treziseră că zeul idolatrizat a fost lovit de o boală mortală.

Asemenea preoţi, cuprinşi de nebunia panicii, pot deveni cumpliţi. Ar putea săvârşi un holocaust fără sfârşit al oilor şi viţeilor. Ar fi în stare să fure oi de la ciobani şi porci de la porcari. Nimic n-ar scăpa prădalnicei furii a jertfelor, decât dacă însuşi zeul lor ar interveni să-i domolească.

Dar cum ar fi putut zeul-fantomă al văduvei lui Sir John şi al bastardului lui Sir Ralph să-şi exprime mulţumirea sau nemulţumirea?

Ar fi putut oare Cavalerul cu ochi melancolici să se desprindă din rama lui aurită

şi să rostească: „Lăsaţi neamul să piară?” Ar fi putut oare Sir Benjamin să apară, cu trufia lui marmoree, spunând: „Lăsaţi neamul să piară?” Ar fi putut oare cruciatul să-şi descrucişeze mâinile, sau John Ashover să-şi îmbrâncească lespedea ce-i ascundea mai curânda descompunere şi să strige ca într-un singur glas sepulcral: „Lăsaţi familia să piară ca şi cum nici n-ar fi fost?”

Fără să schimbe vreun cuvânt între ei, cei doi bătrâni smintiţi, aristocrata şi izgonitul societăţii, îşi lăsară închipuirile dezlănţuite să graviteze în jurul verişoarei Ann – această verişoară Ann, care părea hărăzită de natura însăşi să dea naştere unui distins vlăstar. Era de necrezut că o asemenea fată putuse să-i trădeze. Dar ce făcea de fapt? Părea să se lase în voia unui capriciu crud, nepăsător, cinic. La urma urmei, fetele *cunosc* calea de a pune mâna pe un bărbat. Ba cunosc o cale absolut *sigură,* dacă pot fi convinse să-şi lase deoparte mândria.

Gândurile nerostite ale celor doi fanatici deveneau tot mai bizare şi mai demente, pe măsură ce pâcla de noiembrie, amestecată cu fumul focului de buruieni, afuma ferestrele încăperii.

— Ce să mă fac? murmură doamna Ashover în cele din urmă, mişcându-şi jalnic, în direcţia caporalului, braţul descărnat.

43

Dar acesta din urmă îşi îndreptase spinarea şi stătea într-o atitudine băţoasă, cu degetele lungi crispate pe braţele fotoliului şi cu ochii aproape închişi.

— Cu iepurii, cu dihorii, cu dulăii care nu vor să meargă la montă, ştiu eu ce trebuie să fac. Totu-i să le găseşti perechea potrivită, să închizi undeva femela împreună cu masculul, şi tu să te faci nevăzut. Ştii şi dumneata lucrul ăsta la fel de bine ca şi mine. Nu-i decât o chestiune de vreme.

Realismul solemn al caporalului şi indecenţa sugestiei sale aţâţară până-ntr-atât fantezia nervoasă a bătrânei doamne, încât îşi ascunse faţa în palme şi izbucni într-un hohot de râs isteric. Râse până când lacrimile începură să i se prelingă printre degete. Dar chiar şi atunci, în toiul crizei, undeva în adâncurile ei, doamna Ashover era conştientă de existenţa unei suite de posibilităţi fantastice, asemenea unor pietricele de mozaic răzleţe, care se închegau într-un model bine definit. Totul era straniu şi nebunesc. Dar cine ar putea să ştie? Simţea că în univers există anumite forţe şi putinţe gata să se supună oricând *imaginarului*, chiar dacă refuză să se supună *voinţei.*

Deodată, se simţi cuprinsă de dorinţa nebună de a-l aduce pe caporal în scenă. Nu exista niciun inconvenient să-l vadă pe Rook. Nu exista niciun inconvenient s-o vadă pe verişoara Ann. Şi, pe de altă parte, ea însăşi avea să-şi potolească dorinţa perversă ca bătrânul s-o vadă pe intrusă. Bastardul s-o pună la punct pe concubină! Exista o anume justiţie ironică în această întâlnire. Reflectă adânc preţ de un minut, muşcându-şi buza de jos şi ciocănind cu bastonul în podea.

Nu, fără îndoială, apariţia bătrânului n-avea ce să strice, Rook se purtase întotdeauna frumos cu el, iar Lexie, înainte de a se îmbolnăvi, petrecea ore întregi în tovărăşia caporalului.

Se uită la ceasornicul de pe poliţa căminului. Ce se mai scurtaseră zilele! Era doar cinci fără un sfert. Dacă porneau pe dată, ar putea să-i găsească pe toţi adunaţi încă la ceai. Şi apărea foarte firesc faptul de a-i fi cerut caporalului s-o conducă acasă. În felul ăsta, o va vedea pe femeie. John era mort, dar fratele lui John avea să vadă duşmanul aciuat în casa lor.

44

Se simţea asemenea stăpânei unui castel asediat, care, la nevoie, putea apela la un slujitor de încredere, gata să facă orice pentru ea. Aventura era pe placul spiritului tineresc al acestei bătrâne doamne. Ba îi satisfăcea chiar şi o anumită latură superstiţioasă. Caporalul era un personaj bizar. Poate că avea darul deochiului. Poate că o să trezească spaima de mânia divină în inima creaturii aceleia. Mintea ei o luă razna, de-a lungul unui nesfârşit drum de supoziţii nebuneşti. Poate că fratele lui John o să picure asemenea ameninţări otrăvitoare în urechea ticăloasei, încât într-una din zilele următoare o să-şi facă bocceaua şi-o să-şi ia tălpăşiţa, fără un cuvânt.

Acele ceasornicului din cămăruţa acum pustie încă nu ajunseseră la ora cinci, când stăpâna conacului Ashover, rezemându-se de braţul caporalului, urca panta povârnită care ducea sus, către pini.

— Tu-hit, tu-hu! Tu-hit, tu-hu, se auzi vocea lui Binnory, şi cei doi avură impresia că un vaier prelung îi răspunse din adâncurile pădurii Antiger.

Când ajunseră pe la jumătatea dealului, se întunecase de-a binelea. Noaptea de noiembrie, rostogolindu-se peste pământ ca un uriaş talaz înnegurat, absorbi în inima ei neagră emoţiile lor omeneşti şi le risipi peste pădurile vătuite de pâclă şi peste pajiştile aşternute cu frunze moarte. Fatalitatea bătrâneţii se dizolvă în fatalitatea vastelor şi difuzelor forţe vegetale, care împing totul către obscura disoluţie.

Cra! Cra! Cra! se reverberă ţipătul solitarelor păsări întârziate, urmărindu-şi perechile, dinspre ţarinile arate din vale, către arborii din pădurea Antiger; şi glasul ciorilor se prefăcu în însuşi glasul nopţii, această entitate primară şi înaripată, îndurerată şi totuşi plină de speranţe, îndoliată şi totuşi plină de mângâiere; fremătând de murmure şi şoapte, de presentimente şi aduceri aminte, în care începutul lucrurilor înaintează către sfârşit, iar sfârşiturile se retrag către începuturi.

Braţul doamnei Ashover, rezemat de cel al caporalului, porni să tremure; iar bătrânul trebui să se oprească în mai multe rânduri pentru a-şi trage răsuflarea.

45

Şi totuşi, o forţă mai puternică decât propria lor decrepitudine părea să-i împingă înainte. Flacăra vitalităţii care ţâşnea acum cu atâta vigoare în acest bărbat şi în această femeie, să-şi fi avut ea oare izvorul într-o ocultă înţelegere emoţională mai veche şi mai profundă decât supărarea care-i unea în prezent? Să fi simţit Joan Ashover, de la bun început, mai multă tandreţe pentru acest frate al lui „John al ei” decât îşi putuse da singură seama?

Poate că unele dintre întunecoasele tufe de ferigă, muiate de ceaţa albă şi mirosind a lemn mort şi a ciupercă, tufe lângă care făcuseră popas, erau îndeajuns de bătrâne ca să-şi amintească de alte întâlniri între cei doi, de întâlniri în care rătăcirile inimii omeneşti rodiseră în necrezute autoamăgiri.

Stăteau acum sub arborii mari de pe creasta Heron, trăgând în plămâni răsuflarea rece, miloasă, înţepătoare, a îndepărtatelor câmpuri mocirloase, care adia spre ei peste apele umflate ale râului.

Foarte bătrâni se simţeau amândoi, inhalând suflul acela răcoros. Izbucnirea de temeritate care o însufleţise pe micuţa doamnă se dezumflă, se zbârci, pieri. Primele mijiri ale serii, cu dezvăluirile şi descătuşările lor, fuseseră cu totul diferite de puterea nopţii care se statornicea acum, înfigându-şi temelia într-un abis şi înălţându-şi meterezele în altul.

Îşi retrase rigid braţul de sub cel al caporalului şi se întoarse cu faţa spre el. Nu izbuteau să-şi distingă chipurile, dar fratele lui John nu fu surprins când o auzi spunându-i pe un ton arţăgos:

— Astă seară-i prea târziu! Probabil că s-au şi despărţit. N-aş reuşi să-i mai reunesc. Femeia aceea s-o fi retras în camera ei, în camera fiului meu. Caporale, întoarce-te îndărăt. Nu! Nu! Nici nu vreau să aud că vrei să mă conduci mai departe. Eşti mai bătrân ca mine, amice! Noapte bună, caporale!

Câteva minute mai târziu, o siluetă gingaşă, cu capul plecat şi mădularele obosite, cobora dealul spre sud, printre vizuinile de iepuri de pe Câmpul de luptă, în timp ce o siluetă lungă şi deşirată, cu capul plecat şi mădularele obosite, cobora dealul spre nord, printre vizuinile de iepuri de pe Dorsal.

46

Un fluid electric, care ar fi străbătut inima de clisă a dealului, ar fi putut uni în linie dreaptă cele două siluete; dar nu pentru multă vreme.

„Tu-hit, tu-hu! Tu-hit, tu-hu!” se văitau bufniţele în pădurea Antiger; însă nimeni nu le asculta, decât copilul înapoiat; dar şi acesta era prea ocupat să bătătorească cenuşa de la focul lui Moş Dick, pentru a mai avea timp să le răspundă.

Capitolul IV

William Hastings şedea şi scria la fereastra cămăruţei din spate, de la etajul casei

Toll-Pike.

O lumină palidă, leşioasă, firavă de parcă ar fi trebuit să străbată hăuri întregi de ceaţă, se răspândea pe manuscrisul caligrafiat cu minuţioasă meticulozitate, pe podeaua goală, pe biblioteca ponosită, pe volumele amărâte şi decolorate ale lui Filon, Iamblichos, Plotin şi Paracelsus, înşiruite ca nişte spirite dezumanizate şi lipsite de contur, între sumbrele tomuri greoaie de teologie greacă şi latină.

Pântecele napoleonic al preotului era strivit de muchea măsuţei rablagite care-i servea de pupitru, în timp ce degetele sale albe, rotofeie, ecleziastice, strângeau condeiul cu suavă ferocitate.

Niciun muritor n-ar fi avut îngăduinţa să surprindă expresia de pe faţa lui William Hastings în timp ce trasa, cu monotonă scrupulozitate, cuvânt după cuvânt, presărând puncte şi virgule şi având grijă să păstreze marginile reglementare.

Din întâmplare, pe pervazul ferestrei din faţa lui, se găseau două muşte moarte, strivite, şi s-ar fi zis că din mişcările mâinii aceleia albe, dolofane, emana un fluid ostil însăşi vieţii. Să fi fost un accident, o simplă coincidenţă, că în iarba de sub fereastra teologului zăcea un jalnic mănunchi de pene înţepenite de brumă, tot ce mai rămăsese dintr-o vrabie de şapte luni?

Să aibă oare gândirea umană o forţă distructivă, capabilă să-şi proiecteze magnetismul dincolo de tărâmul ideilor abstracte? Nimic nu mişca în cămăruţa sărăcăcioasă, în afară de mâna care scria, şi totuşi, lumina palidă, leşioasă se topea în ceva ce îmbia volumele mai prietenoase de pe rafturi să se înghesuie unele

în altele, ceva ce dădea un aer nefiresc, fantomatic, gravurii care-l înfăţişa pe sfântul Ieronim cu leul şi cu ţeasta, ceva ce îndemna ceasornicul de marmură neagră de pe poliţa căminului să ticăie ca inima unui condamnat. Dar, dacă mobila din camera domnului Hastings capta în chip atât de chinuit vibraţiile cărţii sale „nu prea vesele”, o persoană aflată în aceeaşi casă îi recepta mult mai dureros misterioasele efluvii.

Tânăra femeie, care se găsea la parter, se învârtea fără astâmpăr din salon în bucătărie şi din bucătărie în salon. Părea să lupte cu un covârşitor impuls de a fugi de acasă, de a fugi unde vede cu ochii, de a fugi cale de mile şi mile întregi.

La un moment dat, după ce multe ore se scurseseră deja, se furişase în camera ei şi-şi smulsese paltonul şi pălăria din dulapul şchiop; dar, când coborâse din nou, le zvârlise deoparte şi se întorsese la plita din bucătărie. Fierbea ceva într-un ceaun de tuci şi, în timp ce amesteca fiertura, arunca priviri furişe în jur şi stătea la pândă, încercând să asculte, cu mâna pe mânerul lingurii şi capul înclinat într-o parte. O clipă, deschise uşa bucătăriei, dând drumul luminii galbene, ceţoase, să se aştearnă rece şi neprietenoasă pe dalele de piatră cenuşie şi mirosului de frunze putrede să se amestece cu aburul din ceaun.

Era una dintre acele zile atât de încremenite, încât s-ar fi zis că toate brizele şi adierile universului pieriseră din văzduh, asemenea unor păsări străpunse drept în inimă, zăcând acum împietrite de moarte în lacuri şi iazuri şi bălţi îndepărtate, de unde nimic nu le-ar mai fi putut readuce la viaţă.

În spatele căsuţei Toll-Pike se găsea un plop scund şi, pentru că-i mai rămăseseră atât de puţine frunze, fiecare dintre ele părea să plutească în propria ei sferă aeriană, ţinându-şi, conştient, răsuflarea.

Precumpănirea galbenului-pal asupra tuturor celorlalte culori dădea frânturii de spaţiu încadrat de uşa deschisă un aer de funeralii regeşti, de parcă însuşi pământul ar fi fost înfăşurat, asemenea unui arhaic cadavru nud, într-un giulgiu ţesut din fulgi de aur brumat.

Într-un colţ de ţară izolat ca acesta, ai uneori impresia că până şi cele mai obişnuite şi inofensive zgomote amuţesc cu

desăvârşire, lăsând în urmă-le o tăcere compactă, încărcată de prevestiri rele.

Tăcerea aceea, saturată ca un burete ud, îmbibat de galbenul lichid spălat de pe trupul unui idol înecat, se aduna acum tot mai strâns în jurul neliniştitei fete.

În cele din urmă, îşi astupă urechile cu palmele. Se temea să nu audă scârţâitul peniţei, venind de acolo, de sus; dar gestul acesta o făcu să fie şi mai cumplit de conştientă de bătăile inimii ei.

Brusc, hotărî să nu mai îndure; şi, foarte încet, păşind pe vârfuri, se strecură la etaj.

Oprindu-se la uşa soţului ei, constată că nu avea curajul de a o deschide, şi nici curajul de a coborî. Rămase locului pe palier, ascultând.

Da! Acum era sigură că-i aude scârţâitul peniţei. Şi i se părea asemenea pliscului unei păsări obscene, muşcând din însăşi beregata vieţii. Această monstruoasă maşină de gândire era unicul lucru viu din dimineaţa încremenită. În lumina îngheţată, mortuară, a aceluiaşi soare de aur pal care făcea frunzele atât de galbene şi aerul atât de aburit, acest diabolic sfredel cerebral îşi scobea drum în vulnerabilele fisuri ale fundamentului raţiunii umane.

I-ar fi fost greu lui Nell să spună prin ce mijloace ajunsese să dobândească treptat o asemenea certitudine cu privire la gândirea soţului ei. Dar era o certitudine. Şi, dacă ar fi avut destul curaj, ar fi dat buzna ca o bezmetică în camera lui şi ar fi sfâşiat, în mii de bucăţele, cartea aceea hidoasă.

De ce o părăsise curajul? Ce avea omul ăsta de o paraliza mereu? Se rezemă de uşa închisă şi îşi lăsă capul pe braţ. Nu-şi mai putea găsi uşurarea în lacrimi şi depăşise faza în care ar fi putut lua o hotărâre.

Şi la început totul i se păruse atât de frumos! Să fii iubită de un om singuratic, de un cărturar, de o persoană deosebită de toţi ceilalţi! Şi cât de fericită fusese şi

mătuşa Martha s-o vadă măritată înainte de a închide ochii; ce noroc că nepoata asta a ei atât de nervoasă, de schimbăcioasă, găsise pe cineva care să aibă grijă de ea!

50

Să aibă grijă de ea! Ce-ar fi spus acum bătrâna dacă ar fi ştiut? îşi evocă simţămintele încercate atunci când îşi dăduse pe deplin seama că imaginea bărbatului ideal se făcuse ţăndări. Dar nu trebuia să se gândească la asta.

Nimic din ce s-ar mai fi putut întâmpla nu putea să fie mai rău decât cele ce se întâmplaseră până acum. Cine i-a spus cândva că florile pe care le tai trec printr-un spasm de suferinţă înainte de a muri şi zvâcnesc vizibil, devenind apoi ţepene? Tot aşa sfârşiseră şi romanticele ei sentimente pentru William – printr-o convulsie oribilă, ca un arc plesnit, prăbuşindu-se apoi la pământ ca nişte mortăciuni.

Şi nu era numai faptul că resortul principal al dragostei ei se frânsese. Dar în locul lui încolţise un alt sentiment, greu de definit, o spaimă vagă, misterioasă, iscată de ceva din el care o năucea şi o descumpănea, ceva ce-i stârnea tulburarea pe care oamenii o simt în prezenţa supranaturalului.

E drept că această senzaţie anume apărea şi dispărea. Cel mai intens se manifesta în momente ca acesta, când s-ar fi zis că era pedalată de înseşi elementele zilei. Existau însă şi altfel de zile, când, în contact cu măruntele interese domestice cotidiene, lucrul acesta se estompa şi murea. În aceste interludii de calm, deşi romantismul dragostei ei se stinsese fără putinţă de reaprindere, încerca totuşi o temperată afecţiune faţă de el, destul cât să răspundă acceselor lui de tandreţe împuţinată, sporadică, bizară.

Dar astăzi, această spaimă supranaturală a ei părea să fi atins punctul culminant. Da, azi era la capătul răbdării şi trebuia să facă ceva. Nu mai putea îndura încordarea. Drept pentru care, începu din nou să asculte, cu şi mai intensă încordare...

Ah, îşi lăsase condeiul pe masă şi îşi împinsese scaunul, îl vedea la fel de limpede ca şi cum lemnul uşii de care se rezema ar fi fost transparent ca sticla. Îi vedea mâinile albe împreunându-i-se pe stomac, acolo unde îi atârna crucea de aur. O, detestabil! Detestabil! Detestabil! Ce-a fost asta? Se pomeni la parter, trăgându-şi paltonul pe umeri. Bang! Uşa se trânti în urma ei şi se văzu în grădină. Clic! Poarta grădinii pocni închizându-se, şi iat-o în şosea.

51

Încotro se ducea?

Abia după ce străbătuse vreo sută de iarzi în josul drumului, îşi dădu seama că se duce la Lexie Ashover.

Deci *ăsta* era ultimul ei refugiu. Într-acolo o conduceau picioarele, când mintea ei

refuza să judece.

Tot restul drumului se simţi buimacă şi amorţită; chiar şi când ajunse la uşa lui Lexie era încă prea năucă pentru a sesiza privirea dezaprobatoare pe care i-o aruncă doamna Bellamy, sau pentru a-şi da seama, până în momentul când îşi dezbrăcă paltonul în camera lui Lexie, că uitase să-şi scoată şorţul de bucătărie.

În ultima săptămână, Lexie se dovedise supus în faţa prescripţiilor medicale, şi Nell fu impresionată să constate că reîntoarcerea la starea de invalid îi influenţase enorm moralul. Părea să-şi fi pierdut vâna de umor maliţios, atât de caracteristică lui.

Lexie mută un teanc de cărţi de pe un fotoliu de piele şi o aşeză în faţa lui, cercetându-i faţa cu o ciudată intensitate, aşa cum cercetează copiii, când citesc basme, pozele animalelor care cuvintează.

Lividitatea zilei sporea paloarea naturală a tenului ei. Fruntea ovală, încadrată de părul mătăsos, care-i cădea de-o parte şi de alta a feţei, părea să poarte, sub boltirea-i armonioasă, povara unei tristeţi mai adânci decât cea pricinuită de obişnuitele neplăceri personale. Pâlpâirea focului din soba lui Lexie scălda în reflexe tandre această amărăciune, fără a pătrunde însă până în miezul rănii.

Lexie se simţi înclinat să vorbească pe un ton scăzut, confidenţial, de gravă intimitate.

— Ştii ce s-a întâmplat după discuţia noastră din cimitir, în seara când ne-am întâlnit? Au venit la mine în vizită… dimineaţa… aşa cum ai venit tu acum… şi Ann a fost mai Ann decât am cunoscut-o vreodată. N-am putut să rabd. Era prea de tot. Dumnezeu ştie dacă Netta a auzit ce-am spus sau dacă a putut înţelege. Amândouă erau ude leoarcă şi le-am expediat pe dată. Dar sunt convins că Ann a înţeles. Tu ştii, Nell, cum sunt eu când mă zgândăre cineva. Nu merg cu ocolişuri.

Pe faţa lui Nell adie o umbră de zâmbet.

— Şi ce i-ai spus?

— Că a venit să „mă mituiască”.

— Lexie! Ai folosit chiar cuvintele astea?

— De ce nu? Eu cred că trebuie să jucăm cu cărţile pe faţă. Îmi place să văd corniţele străpungând tâmplele şi urechile păroase ciulindu-se. Îmi place să văd ghearele ascuţite ivindu-se pe sub perniţele catifelate ale lăbuţelor.

— Lexie, dar Netta a auzit ce-ai spus? Vai, Lexie! E îngrozitor!

— Îţi repet că amândouă şiroiau de apă şi totul era foarte confuz. De parcă ne-am fi încăierat într-o spălătorie. Se simţea mirosul hainelor ude. Se simţea miros de piele umedă. Sărmana Netta stătea într-un picior, ca un cocostârc plouat, iar Ann părea să nu-şi mai distingă capul de coadă. Era o scenă nostimă, numai că eu eram prea zădărât ca s-o gust.

— Crezi, într-adevăr, că Ann încearcă să-l despartă pe Rook de Netta?

— Nell, mi-e ruşine de judecata ta! Nu ştii că femeile de felul ei niciodată nu-şi arată intenţiile pe faţă?

— Şi atunci, ce fac?

Lexie se strâmbă la ea, de parcă s-ar fi jucat cu un copil.

— Nu fac nimic, răspunse el. Stau la pândă, până când se întâmplă.

Nell îşi îndreptă spinarea în fotoliu şi-l privi pe Lexie în ochi.

— Dacă l-ar prinde pe Rook în mreje şi ar face-o pe Netta să sufere, ar fi un lucru crud, scandalos, mârşav!

Violenţa cuvintelor ei îşi făcu efectul. Lexie se ridică, îşi târşâi paşii până la consola căminului şi, rezemându-şi cotul de un colţ, o privi, preocupat, drept în faţă.

— Nu te-ai gândit niciodată, spuse el solemn, că poate Rook s-a săturat până peste cap de amândouă?

Nell se încruntă şi îşi lasă capul în piept, să poată pricepe întreaga semnificaţie a cuvintelor lui. Privind-o, tânărul fu conştient că atitudinea ei era mai vibrantă şi mai încordată decât îşi dăduse seama la început.

Se întrebă şi ce-o fi cu şorţul de bucătărie, pe care abia acum îl scoase, împăturindu-l, cu gesturi mecanice, în poală.

53

— Să se fi săturat de amândouă… repetă ea, şi apoi urmă, evitându-i privirea şi plecându-şi capul: înainte de a o fi cunoscut pe Netta, era foarte îndrăgostit de Ann, nu-i aşa?

Lexie părea să guste o satisfacţie răutăcioasă, întârziind să răspundă la această întrebare. Îşi desprinse cotul de pe poliţa căminului şi îşi lăsă mâna pe speteaza fotoliului ei.

Nell continua să-şi ţină capul plecat, dar gestul pe care-l făcu Lexie o clipă mai târziu avea un aer atât de firesc şi de întâmplător, încât fata nu s-ar fi putut simţi ofensată. Cu două degete, îi înălţă bărbia şi o sărută uşor pe frunte.

— Ai spus că era „îndrăgostit de Ann”? strigă el. Ani întregi, în timpul verii, a făcut dragoste cu Ann. Rămâneau toată noaptea pe afară. Maică-mea n-a ştiut niciodată tot ce se întâmpla. Şi pot spune că alcătuiau o pereche frumoasă. Iar Ann s-a îndrăgostit de el pe vecie. I s-au oferit nenumărate prilejuri de a se mărita, cu toate că nu are decât douăzeci şi cinci de ani… îţi dai seama, Nell… Numai douăzeci şi cinci de ani.

Fata scoase un suspin şi, în loc să-i răspundă la zâmbet, privi distrată spre foc. Lexie îşi aminti brusc de expresia distantă şi morocănoasă a lui Rook, în seara de la cimitir, când îl luase în zeflemea.

„Aşadar, acum e ceva între ăştia doi!” îşi spuse în sinea lui. „Am ştiut eu.” Şi apoi, ridicându-şi în chip ciudat una dintre pleoapele grele, continuă să gândească:

„Sper ca preacucernicul William să-şi poarte coarnele cu eleganţă. Că de purtat, o să le poarte! Şi-i urez să-i aducă noroc!”

Nedorind să întrerupă starea visătoare a prietenei lui, stare pe care o interpretase în mod atât de scandalos, Lexie se trânti la loc în fotoliul lui şi începu să-şi frece genunchii colţuroşi.

O, de-ar putea urmări, lucid, lumea asta haotică şi senzaţională măcar trei, şase, zece, cincisprezece ani de acum înainte!

Tăcerea care se lăsase între ei se prelungi, neştirbită, câteva minute. Nicio pulsare nu însufleţea lumea galbenă şi secătuită de afară, lumea descompunerii vegetale, ale cărei miasme de moarte acceptată se înălţau în văzduh.

În cele din urmă, fata îşi reveni şi începu să vorbească grăbit şi nervos, pipăind şorţul împăturit în poală, de parcă ar fi fost un obiect expus spre vânzare pe o tejghea.

54

— Nu ştiu dacă ar trebui să-ţi spun ţie toate astea… dar n-am pe nimeni altcineva… Nu cred că mai pot îndura… N-aş putea spune că se poartă urât cu mine sau lucruri de felul ăsta… De purtat se poartă întotdeauna la fel. Şi nici nu mă sâcâie cu întrebări… Nu observă niciodată nimic… absolut nimic. Şi nici nu mă pot plânge că mă atinge… Se cutremură uşor, ceea ce-l făcu pe Lexie să înceteze a-şi mai freca genunchii. La chestiile astea a renunţat cu totul. Şi nici nu-mi citeşte ce scrie… La aceste cuvinte gura îi zvâcni şi fruntea i se încreţi… Nici măcar nu-mi vorbeşte despre ce scrie… Nu vorbeşte niciodată, cu nimeni. Numai că… O, Lexie! Se aplecă în faţă, cu ochii dilataţi şi şorţul mototolit în mâini… E vorba de lucrurile pe care le gândeşte şi pe care le scrie…

Îşi curmă brusc vorba şi privi fix, ca şi cum i s-ar fi arătat ceva dincolo de umărul lui Lexie.

— Tu crezi în Dumnezeu? încheie după un timp, cu un tremur curios în voce şi cu o înfiorare care păru să-i destindă trupul plăpând.

Pe măsură ce Nell vorbea, expresia lui Lexie devenise tot mai serioasă, iar chipul lui, sub încruntatele sprâncene ale împăratului Claudiu, vădea tot mai multă compătimire. Dar ultima ei întrebare i se păru atât de neaşteptată şi de nesăbuită, încât însuşi sufletul lui păru să se retragă într-o inexpugnabilă fortăreaţă lăuntrică, de unde se uita la ea, prin îngustele crăpături de lansare a săgeţilor, deasupra şanţului de apărare şi a porţii-ghilotină, aruncându-i priviri defensive, viclene şi bănuitoare.

— Nu înţeleg, începu el să vorbească rar, de ce voi, femeile, trebuie întotdeauna să complicaţi lucrurile. Te-aş aprecia mult mai mult, Nell, dacă mi-ai spune deschis că ţi s-a făcut lehamite de învârtitorul ăla de cuvinte al tău, cu sânge de reptilă; că ţi-e scârbă de el ca de un peşte mort; c-ai fi fericită să-i poţi arde un ghiont în rânză.

Pe faţa agitată a doamnei Hastings se succedară rapid două expresii diferite, iuţi ca gândul. Prima de suferinţa pură. A doua, de amuzament copilăresc.

— Lexie, scumpule! murmură ea, apoi adăugă cu o voce mai calmă: Probabil că îţi par tare prostuţă. Dar lucrurile nu

55

sunt atât de simple cum îţi închipui tu. Dacă ai şti, nu te-ai mai uita la mine cum te uiţi acum. Nu născocesc nimic. Nu încerc să-ţi stârnesc mila. S-ar putea să existe unele explicaţii naturale pentru tot ce se întâmplă, dar eu îţi jur că William este cu totul alt om decât vă închipuiţi voi toţi. Nu-i o persoană obişnuită. Este... este... sau *nebun,* sau se gândeşte... se gândeşte la ceva... care distruge totul.

Lexie se retrase până şi de la îngustele crăpături ale turnului său de apărare. Se trase îndărăt, îndărăt, până când nu se mai văzu din el altceva decât o pereche de ochi bănuitori, de vulpe, scânteind în întuneric.

Fata oftă, dar se părea că ceva o îmboldeşte să se descarce de tot ceea ce o apăsa.

— Tu nu crezi în puterile binelui şi în puterile răului? Trebuie! Trebuie să crezi! Nu crezi în oameni stăpâniţi de diavol?

Lexie făcu o mişcare cu mâna, menită s-o întrerupă.

— Eu aş putea să te *fac* să crezi, strigă ea, ridicând glasul. Aş putea să te fac!

Lexie se reîntoarse la ferestruicile pentru lansarea săgeţilor din turn.

— Aiureli! bombăni el pe un ton de şcolar răutăcios, gata parcă să scoată limba.

Nell se clătină şi se lăsă din nou pe speteaza fotoliului. Se simţi năpădită de o furie sălbatică împotriva tuturor bărbaţilor. Se uită la chipul zbârcit, croit parcă din piele bătucită, pe care-l avea în faţă şi care-i zâmbea cu superioritate, şi văzu în el un viezure ce se îngropa cu încăpăţânare în vizuina lui confortabilă, în timp ce comete de foc sfâşiau cerul.

— Atunci, înseamnă că tu nu crezi decât în lucrurile care se întâmplă sub nasul tău? întrebă ea cu voce moale.

— Nu cred în toate bazaconiile astea mistice! strigă Lexie. Şi ţi-aş face un mare bine dacă ţi le-aş scoate şi *ţie* din cap!

Simpla privelişte a gurii ei crispate, tremurând de parcă ar fi lovit-o cu dosul palmei, păru să-l îmboldească la noi răutăţi.

— Cea mai urâtă trăsătură a voastră, a femeilor, reluă el, este această nevoie de a găsi justificări fantastice şi misterioase pentru lucrurile cele mai fireşti şi mai explicabile. Te-ai săturat

56

până peste cap de omul ăsta al tău; te îmbolnăveşte. Şi nu te condamn. Dar de ce să nu recunoşti cinstit un fapt real, în loc să recurgi la fel de fel de fantasmagorii

metafizice, încercând să-l transformi pe bietul nenorocit într-un soi de vrăjitor, sau Dumnezeu mai ştie ce?

Nell îşi întoarse faţa, cu un suspin neajutorat, şi privi din nou către foc, proptindu-şi cotul pe braţul fotoliului şi bărbia în palmă.

În ciuda revărsării de mustrări şi a „chelfănelii” pe care i-o trăsese, cum îi plăcea lui s-o numească, Lexie fu inundat de o dulce şi caldă afecţiune pentru ea. Privind-o cum stătea acolo, supusă, la bunul lui plac, simţi o împunsătură de gelozie gândându-se la privilegiile fratelui său. Înmuiat de duioşia sentimentului care-l mâna spre Nell, acum, după ce o pedepsise pentru naivitatea ei, se simţea puternic ispitit să zdruncine, vremelnic, monopolul fratelui Rook.

Ochii i se îngustară sub pleoapele de cezar. Nell era o fetişcană extrem de sensibilă, cu nervii încordaţi. Probabil că o să-l lase să o sărute, din simpla ei nevoie de afecţiune, de refugiu, de ocrotire. Imaginea siluetei lui Rook, aşa cum se aplecase alături de el ca să privească pe fereastra luminată de lună, conturul profilului său, cu pometii înalţi, ca de piele-roşie, forma capului acoperit cu păr negru, tuns scurt, se ridicară acum din senin în faţa lui, cu un aer acuzator. Dar viaţa e atât de scurtă… atât de cumplit de scurtă… mai ales… viaţa *lui!*

Se ridică şi se apropie de Nell. Îşi lăsă mâna pe speteaza fotoliului şi mângâie, cu degete zvâcninde, lemnul lustruit. „Să-i ating părul?” se întrebă. „Sau să-i cuprind umerii?” O bucată de timp rămase lângă ea, stângaci, în timp ce fata se aşeză mai comod în fotoliu, trăgându-se îndărăt. Părea rătăcită într-un labirint de gânduri, nu foarte neplăcute. „La dracu’ cu toate stupiditătile astea!” îşi spuse în sinea lui. „Dar de ce oare mi se zbate inima atât de absurd numai la gândul celui mai natural şi mai inevitabil dintre gesturi? Şi de unde această senzaţie de gol în coşul pieptului?”

— Nu eşti supărată pe mine, Nell dragă?

57

Vocea lui avea probabil o vibraţie, o modulaţie, o notă trepidantă pe care sensibilitatea feminină o recunoaşte pe dată, aşa cum plevuşcă temătoare ghiceşte prezenţa ştiucii. Îi aruncă o căutătură oblică, speriată. Dar, în chiar clipa când îşi întoarse capul spre el şi-i întâlni privirea, frica i se risipi de pe chip. Dorinţa fizică a unui bărbat are întotdeauna ceva patetic şi pueril în ochii unei femei. În conştiinţa lui, bărbatul se consideră un satir. Dar aşa-zisa victimă nu vede în el decât un copil pofticios.

Nell Hastings nu simţi în acea clipă niciun fior de indignare virtuoasă. Îşi înălţă bărbia sprijinită în palmă, îşi adună picioarele sub ea, în fotoliu, şi se uită în ochii lui Lexie, cu un zâmbet de înţelegere; un zâmbet de fericire adolescentină, cum nu se mai ivise pe faţa ei de multă vreme încoace.

Simplul fapt de a se descoperi dorită de un bărbat pe care-l respecta făcea ca grozăvia aceea fără de nume de care fugise să se îndepărteze, să se tot

îndepărteze. Conştiinţa că era bolnav dădea avansurilor stângace ale lui Lexie un aer şi mai mişcător. Stârnea în ea ceva ce somnolase până atunci: instinctul de a ocroti. Avea faţă de el sentimentul pe care trebuie să-l încerce iubitorul de natură când dă peste un arbore falnic, robust, marcat cu o crestătură adâncă şi cu un număr mâzgălit cu cretă. Cel din urmă lucru la care se aştepta Nell era ca Lexie, sau misteriosul său frate, să vadă în ea femeia. Desigur, simţământul care o răscolea acum era cu totul diferit de ceea ce simţea în faţa lui Rook.

Acolo era vorba de ceva cu totul special. Încă nu se hotărâse ce nume să-i dea. Dar prea se simţea recunoscătoare faţă de sărmanul Lexie pentru faptul că o dorea, aşa bătut de soartă şi ameninţat cum era el, pentru a-şi mai munci mintea, încercând să pună de acord situaţia aceasta cu cealaltă.

— Biata micuţă Nell! Biata micuţă Nell!

Îi luase amândouă mâinile în mâna lui, iar cu cealaltă îi cuprinse umerii.

Nell ar fi vrut să râdă tandru şi să-şi smulgă mâinile din încleştarea mâinii lui; dar, fără să-şi dea seama cum, se trezi lipită

de el. O ridicase Lexie de pe fotoliu, sau lunecase ea singură, în încercarea de a se elibera?

— Nu, nu! Asta nu!

Glasul ei suna calm şi stăpânit, dar la ce-i folosea un glas calm când se şi afla în braţele lui, cedându-i dezmierdărilor febrile? În timp ce se lăsa în voia dorinţelor amoroase ale lui Lexie, mintea îi zbura în cele mai curioase direcţii. Zări, peste umărul lui, o colecţie de cărţi intitulată „Clasicii Sirenei” şi se întrebă cum or fi reacţionând femeile din cărţile acelea când bărbaţii le strângeau în braţe. Pe urmă se pomeni trăgând cu urechea dacă nu cumva doamna Bellamy se învârtea prin preajma camerei. Şi apoi, pe când se zbătea slab, încercând să-i opună rezistenţă, observă micul bust al lui Voltaire, de pe consola căminului. Cu câtă îngăduinţă o urmărea bătrânelul acela maliţios!

Dintr-odată se smulse din braţele lui şi-i îndepărtă mâinile.

— Lexie, te rog! Nu vreau asemenea relaţii între noi doi. Nu vreau!

Faţa lui, când îl îndepărtă de trupul ei, arăta complet răvăşită, şi Nell se simţi invadată de un val de milă primejdioasă. Cum ar fi putut Lexie să ştie că se smulsese de lângă el nu din indiferenţă, ci tocmai dintr-un simţământ opus indiferenţei? Cât timp rămăsese inertă ca o păpuşă de cârpă în mâinile lui, lucrurile nu aveau importanţă; dar acum se trezise şi ea la viaţă... şi asta nu mai putea accepta.

Deveni rigidă ca o buturugă; şi cu toate că îi zâmbea în continuare şi nu-i arăta niciun semn de protest, Lexie îşi dădu seama că, cel puţin în acea zi, trebuia să redevină simplul prieten, prietenul binevoitor, dezinteresat.

Amândoi se îndreptară spre fereastră şi priviră afară.

„Fir-ar ale naibii să fie toate subtilităţile şi nuanţele astea!” gândi Lexie. „E îndrăgostită de Rook şi îşi spune că nu se cade să se încurce cu noi amândoi. Şi totuşi, *ţine* la noi amândoi. O, când o să ajungă făpturile omeneşti să se raporteze la iubire în mod firesc, simplu, pământesc?”

Priveliştea smârcurilor de pe câmp reflectând lumina palidă, rece, a soarelui readuse în mintea fetei necazurile ei imediate.

59

— Ce să fac acum, Lexie? întrebă ea în şoaptă. E aproape ora la care îi servesc prânzul. O să se întrebe unde sunt. După-masă trebuie să se ducă la doamna Drool. Se opri din vorbă, străbătută de un fior. Nu-mi pot imagina ce vorbeşte cu oamenii ăştia sau ce face acolo. Nici nu-l pot vedea aşezat pe un scaun, într-o căsuţă de ţară!

Brusc, izbucni într-un hohot de râs neplăcut, care-l făcu pe Lexie să o măsoare cu multă seriozitate.

— Nell, scumpa mea, îi spuse după o pauză. Nu văd ce altceva ai putea face decât să te întorci acasă şi să continui, pentru un timp, să suporţi situaţia, cu tot curajul de care eşti capabilă. Nu se ştie niciodată ce întorsătură pot lua lucrurile. Îţi repet, dulcea mea Nelly, nu se ştie niciodată. Viaţa e mult mai maleabilă decât îşi închipuie oamenii. Mergi înainte, încă *puţin*, şi ai să vezi că ceva o să se schimbe.

Nell nu părea să-l asculte cu prea mare atenţie. Privirile i se desprinseseră de pe faţa lui şi rătăceau pe undeva, în depărtare. O expresie ciudată, de nepătruns, i se aşternu pe faţă, şi buzele crispate îi tremurară din nou.

— Bine, Lexie, dragule. Mă întorc la el. Nu te osteni să cobori. Cunosc drumul.

Capitolul V

Nu exista niciun motiv pentru care verişoara Ann să nu se fi împiedicat într-adevăr de rădăcina unui copac, în timp ce se plimba cu Rook, şi să nu-şi fi luxat genunchiul. Oamenii se împiedică de diverse lucruri şi se lovesc.

Nu exista niciun motiv pentru care să nu-i fi oferit lui Rook, râzând, glumind, răspunsul acela cu două înţelesuri:

— Da, mi-ar plăcea grozav să mi-o faci!

Asta fusese tot. Fusese răspunsul la propunerea lui de a-i masa genunchiul luxat. Un lucru destul de firesc. Nimic de zis. Erau prieteni vechi, tovarăşi de joacă din copilărie. Se întâlneau într-o lume care nu avea nicio contingenţă cu lumea *ei,* a Nettei. Era firesc să-şi aibă glumele lor. Dar de astă dată gluma fusese grosolană. Dacă Minnie sau Madge s-ar fi exprimat în felul ăsta, ea le-ar fi spus: „Nu fiţi vulgare!”

Tocmai acest fapt – faptul că Rook se pretase la o asemenea glumă, o determinase să facă o scenă. Nu din gelozie, cum insinuase Rook. Nu era geloasă pe Ann Gore. Dar nu putea suferi vulgaritatea. Îi făcea greaţă. Şi toţi bărbaţii erau la fel: gentilomi, ca şi băieţii de prăvălie, lorzi, ca şi agenţii de curse. Toţi se desfătau cu glume vulgare. Totuşi, Rook nu avusese niciun motiv să se înfurie atât de tare. S-ar fi cuvenit să ştie că o femeie mai spune şi lucruri pe care nu le gândeşte; mai ales când se simte jignită. Dar aşa se întâmplă întotdeauna. Bărbaţii sunt atât de proşti! înţeleg totul de-a-ndoaselea. Se sinchisesc numai de *cuvintele* pe care le rosteşti, nu şi de ceea ce se ascunde îndărătul lor.

Netta stătea cu picioarele întinse pe grătarul rece al sobei din dormitorul ei, în timp ce toate aceste gânduri îi hăituiau şi-i bombardau mintea indignată, dându-i dureri de cap.

61

Era prea abătută ca s-o mai sune pe Pandie să-i aprindă focul. Şi nici nu voia ca Pandie să vadă că plânsese.

Nu avea nevoie de mila nimănui, şi cel mai puţin de a unei slujnice cu gura spartă.

Doamne! Şi ce frig era, şi cum mai urla vântul dând târcoale casei! Parcă nici n-ar fi fost dimineaţă; ai fi zis că-i ceasul amurgului, şi totuşi nu era decât unsprezece. Necazurile ei începuseră de pe la ora nouă.

Se ridică ţeapănă de pe scaun şi, cu toate că era complet îmbrăcată, scoase un pardesiu din dulap şi şi-l înfăşură în jurul gâtului, ca pe un şal. O, ce-a fost asta? A bătut cineva la uşă? O bătaie uşoară; altfel decât bătaia lui Pandie; altfel decât cea a lui Rook; cine naiba să fi fost?

Îşi desfăcu repede pardesiul din jurul gâtului şi-l atârnă la loc în dulap. Apoi aruncă o privire rapidă prin cameră. Da, arăta ca dormitorul unei adevărate doamne: vasul cu flori pe toaletă; pernele bine bătute, niciun combinezon rătăcit pe un scaun.

— Intră! răspunse cu o voce fermă, liniştită, bine controlată. După care îşi frecă în grabă obrajii cu palmele.

Uşa se deschise şi se închise fără zgomot, iar verişoara Ann se ivi în faţa ei. Arăta foarte tânără şi feciorelnică; nu trăda prin nimic obişnuita ei înfăţişare atletică, sportivă. Ceea ce se explica în parte prin faptul că era îmbrăcată încă în cămaşa de noapte şi capotul de casă, iar părul îi atârna pe spate, legat cu o panglică lată. Dar se mai datora şi aerului de duioasă slăbiciune, pricinuit de recenta suferinţă fizică. Verişoara Ann se apropie, şchiopătând, de patul Nettei şi se aşeză pe el. Celălalt pat, patul lui Rook, păru să-şi impună prezenţa cu o satisfacţie răutăcioasă: „De ce nu se aşază una dintre voi şi pe mine?” părea să spună. „Sunt aici… sunt patul lui Rook Ashover… şi mă interesează teribil întâlnirea voastră!”

— Nu aveam linişte în odaia mea, fură primele cuvinte ale verişoarei Ann. Întâi a venit Pandie şi s-a apucat să trăncănească, de credeam că n-o să mai termine niciodată; pe urmă doamna Ashover m-a anunţat că vrea să mă vadă; aşa încât m-am gândit să mă refugiez la tine.

62

— Foarte drăguţ din partea ta, Ann, murmură femeia mai vârstnică, zărindu-se, în timp ce vorbea, în oglinda mare, cu ramă aurită, şi simţind un junghi dureros constatând lipsa de tinereţe de pe faţa ei. Foarte drăguţ! Te doare tare genunchiul?

Lady Ann aruncă o privire spre uşă.

— N-ai vrea s-o încui? întrebă ea, cu un zâmbet de şcolăriţă care pune ceva la cale.

Netta străbătu încăperea şi răsuci cheia în broască.

— Aş vrea să mă masezi *tu!* spuse Lady Ann râzând, şi apoi scânci jucăuş când se întinse pe pat. Uite, aici, aici! murmură, căznindu-se să se rezeme într-un cot şi să-şi dea la o parte veşmintele.

— Văd. Am să te masez! răspunse Netta. Aici! *Asta-i* punctul dureros? Ai să vezi, după ce o să se umfle, n-o să te mai doară, încă nu s-a umflat, nu-i aşa?

Lady Ann îi aruncă o privire scurtă, sfredelitoare; dar faţa Nettei era serioasă şi compătimitoare.

— Nu, răspunse ea. Nu se vede mare lucru. Dar mă doare de-mi sar ochii.

Netta se aşeză lângă fată şi îşi plimbă degetele pe un genunchi care ar fi putut să-i aparţină şi zeiţei Artemis. Nu-şi putu împiedica o muşcătură de invidie când admiră pielea de un alb imaculat pe care o atingea. Cu un gest abia perceptibil, trase în jos capotul ridicat al pacientei şi continuă să o maseze în tăcere, trecându-şi degetele în sus şi-n jos pe genunchiul lovit.

— Ce întuneric e! strigă fata. Şi cum mai mugeşte vântul! Cred că se apropie furtuna.

— Nu-i *foarte* întuneric, răspunse Netta calm, lăsându-şi mâinile în jos, obosită. E cenuşiu. Am observat din clipa în care m-am trezit. Totul e cenuşiu, cerul, grădina, tot cuprinsul. Rook spune că pe asemenea vreme poţi *vedea* vântul. Ştii tu cum vorbeşte el. Câteodată e nostim. Te face să râzi.

Lady Ann zâmbi şi-şi împleti degetele cu cele ale prietenei ei. Amândouă rămaseră tăcute o bucată de timp, ascultând clănţănitul ferestrelor şi vuietele prelungi care se strecurau pe coş, stingându-se apoi, încet.

63

— Netta, dragă, rupse Ann brusc tăcerea, tu îl iubeşti foarte, foarte mult pe Rook?

Primul efect al întrebării asupra femeii aşezate pe pat a luat forma unui tremur fizic, ca şi cum, aflându-se pe o potecă strâmtă, la poalele unui gigantic perete

muntos, ar fi auzit zgomotul unei apropiate avalanşe.

Vuu, vuu, vuu! mugea vântul prin coşul casei.

Adunându-şi întreaga forţă ca să poată înfrunta criza, îşi desfăcu degetele din strânsoarea lui Ann şi îşi îndreptă umerii.

— De ce ai aşteptat până azi ca să-mi pui această întrebare? rosti pe un ton scăzut, plat, egal.

Ar fi vrut s-o privească pe Lady Ann în ochi; dar un val de copleşitoare timiditate o împinse să-şi fixeze privirea pe fereastra cenuşie.

— Dar, draga mea, eşti chiar *atât* de îndrăgostită de el?

Buzele Nettei făcură o sforţare să articuleze cuvintele potrivite, dar gâtlejul părea să-i joace o festă urâtă. Simţea nevoia să-şi înghită întruna saliva.

— Pentru că, de fapt, dacă nu eşti, continuă Lady Ann, vreau să spun, dacă nu eşti *foarte* îndrăgostită de el, e mult mai uşor de înţeles ceea ce faci tu.

— Ce vrei să spui? Ce îmi tot spui? îngăimă femeia, doborâtă.

— Nu te enerva, dragă. Degetele aristocratice le căutară din nou pe cele plebee. Nu-i nevoie să te agiţi. Ştiu foarte bine că, orice aş spune eu, lucrurile vor rămâne neschimbate. Dar uite care-i situaţia, Netta. Uneori cred că tu nu-ţi dai seama, că niciodată nu ţi-ai dat pe deplin seama, ce urmări au toate astea pentru Rook.

De astă dată, Netta Page întoarse un chip speriat, tulburat, către fata frumoasă care zăcea pe perna ei.

— Niciodată până acum nu mi-ai mai vorbit aşa, rosti încet. Am făcut ceva rău? E din cauză că m-am înfuriat adineauri, când… când a spus ce-a spus în legătură cu genunchiul tău?

Lady Ann îşi împreună mâinile şi închise o clipă ochii. În lumina sură, faţa îi strălucea de o enigmatică frumuseţe. Să se fi rugat zeilor ei să-i dea puterea de a-şi duce până la capăt neplăcutul rol de călău?

64

— Am făcut ceva rău? repetă Netta pe un ton de litanie monocordă. Am făcut ceva rău?

— Ai făcut următorul lucru, draga mea, începu Lady Ann cu voce gravă, deschizându-şi ochii şi înălţându-şi puţin capul. Ai făcut cu neputinţă ca Rook să aibă urmaşi şi, dacă nu va avea un copil, dacă nu va avea un fiu, atunci după moartea lui şi a lui Lexie nu va rămâne nicio sămânţă de Ashover. Şi ştii foarte bine cum stă Lexie cu sănătatea. E pe moarte.

Ah! Avalanşa începuse să se prăvălească. În mintea buimăcită a Nettei porniră să se fugărească nebuneşte gânduri şi imagini. Imagini fantastice! în una dintre ele i se înfăţişa chiar verişoara Ann – cu frumoasele-i picioare de marmură –, zăcând ca şi acum pe pat, cu pântecele umflat de fătul lui Rook.

Vreme îndelungată nu rosti niciun cuvânt. Gândurile i se adunau în jurul măciuliei

de la speteaza patului, deasupra capului verişoarei Ann. Stâlpul patului îşi croia drum înăuntru şi în afara gândurilor ei, ca un sergent-major printre nişte recruţi gata să tragă chiulul.

Vuu, vuu, vuu, mugea vântul prin coşul casei.

Continua să articuleze cuvinte în adâncurile minţii ei, şi apoi să le respingă.

Una dintre fraze îi ajunse chiar până pe vârful limbii:

— De unde ştii că *eu* nu pot avea copii?

Dar *această* frază ar fi fost o minciună; o minciună chiar şi faţă de ea însăşi. Ştia prea bine că-i era scris să nu aibă copii.

— Fireşte că înţeleg foarte bine totul, continuă vocea verişoarei Ann, atâta timp cât ştiu că nu-l iubeşti pe Rook. În cazul ăsta, desigur, îţi urmăreşti propriile tale interese. Ceea ce m-ar nedumeri însă grozav ar fi dacă l-ai *iubi* pe Rook şi ai avea inima să-i ruinezi viitorul şi să-l condamni la o viaţă de sterilitate. Asta este întrebarea pe care mi-o pun, Netta.

Stâlpul patului continua să-şi joace rolul de maestru de ceremonii. Dar femeia osândită nu mai vedea nimic din toate astea. Rostogolindu-se lent, cu o mişcare moale, vătuită, oarbă şi compactă, marea avalanşă pornea să se prăvălească peste ea. Înainte de a-şi lăsa masivitatea asupră-i, înainte ca reverberaţiile prăbuşirii să se declanşeze, părea că o alunecare de pământ făcuse ca

oaza paşnică în care se adăpostise ea, cu glia-i netedă şi iarba-i mângâioasă, să se cutremure şi să-i fugă de sub tălpi.

În aparenţă era gata să lupte pentru fiecare dram de fericire; dar adânc, în străfundurile sufletului, se şi declara învinsă. Ceva din ea însăşi o trăda, o întunecată trădare subterană. Ceva din ea striga: „Mă predau! Mă predau!” către vocea anihilantă a fetei cu genunchii frumoşi.

În cele din urmă, îşi recapătă graiul; dar ceea ce rosti nu era decât spuma torentului din mintea ei, stropii împroşcaţi de vijelioasa revărsare de ape.

Şi a rostit un lucru grosolan, un lucru veninos şi meschin, pe care l-ar fi spus orice dansatoare de cabaret geloasă care s-ar fi încăierat cu o alta, înainte de intrarea în scenă, din pricina vreunui drăguţ.

— Şi chiar ţi-ai luxat genunchiul azi-dimineaţă, când te-ai plimbat cu Rook?

Verişoara Ann îşi înălţă sprâncenele arcuite. Netta stătea acum înfiptă în mijlocul camerei, chipul ei oglindind, patetic, o furtună de sentimente contradictorii.

— Vrei, te rog, să pleci din camera asta? bolborosi pe un ton neajutorat. Şi apoi, mânată de un nou impuls de meschinărie, adăugă: Bineînţeles, dacă poţi merge.

Verişoara Ann se ridică de pe pat şi, într-adevăr, în mersul ei spre uşă nu se distingea nici urmă de şchiopătat.

— Nu e nevoie să ne certăm, spuse ea în timp ce descuia uşa. Mie îmi placi,

Netta, şi îmi pare rău pentru tine. Dar eşti sortită să suferi, indiferent ce întorsătură ar lua lucrurile. Într-o situaţie ca asta, nu poţi întinde prea mult coarda, nici măcar *tu* n-o poţi face; deşi eu găsesc că eşti admirabilă.

Se afla din nou singură; singură în camera fără foc. Perna păstra încă adâncitura lăsată de capul verişoarei Ann, iar cuvertura de pe pat păstra amprenta trupului.

Netta se duse la fereastră şi privi afară. Teiul cel înalt se curba şi se crampona de văzduh, sub biciuirea vântului. Sus, în înalturi, jucau pete negre, care fuseseră cândva frunze verzi, abia înmugurite.

66

Boschetele erau înfiorate de un freamăt, ca şi cum o fiară nevăzută se pitea printre ele, gâfâind. Şi peticele de câmpie mocirloasă pe care le putea desluşi, dincolo de râu, păreau sumbre şi tulburate parcă de un duh nefast, cu gânduri obscene.

Femeia se cutremură, dar nu se mişcă de la fereastră. Găsea o alinare împărtăşind neajutorarea şi apatia naturii în înfruntarea cu acel invizibil vrăjmaş înverşunat.

În firea Nettei exista o curioasă pasivitate, o inerţie aproape voluptuoasă; şi acum, când instinctul orb o îmboldea să refuze să gândească, încerca uşurarea de a se contopi cu zbuciumul copacilor, cu oropsitele câmpii mohorâte. Şi în timp ce-şi lăsa privirile să rătăcească, vântul păru să prindă formă palpabilă, o formă care *era* formă, deşi haotică, nedesăvârşită, labilă. O copleşea senzaţia că, într-un anumit chip malefic, creatura aceea invizibilă îşi îndrepta violenţa ucigătoare împotriva ei, împotriva acestei intruse, a acestei invadatoare, a acestei străine dintre zidurile casei.

Stătea încă în faţa ferestrei când Rook, după o nerăbdătoare bătaie în uşă, intră grăbit în cameră. Netta îi aruncă o privire scurtă, apoi, împleticindu-se spre el, ca beată, îşi înălţă braţele şi i se azvârli de gât.

— Îmi pare rău. Îmi pare rău. Îmi pare *atât* de rău! gemu ea. Ai să mă poţi ierta, Rook al meu? M-am purtat urât. Ştiu că m-am purtat urât. Am fost nebună, pur şi simplu nebună.

Rook răspunse implorării ei cu câteva exclamaţii grăbite de consolare:

— Nu face nimic, drăguţo. E în ordine. Nu-i nimic. Haide, haide! Nu, nu plânge, iubito. Îţi spun că n-are nicio importanţă. Absolut nicio importanţă. Am şi uitat totul. A trecut. Eşti din nou mica mea Netta, nu-i aşa?

Simţindu-i braţele puternice care o înlănţuiau strâns şi buzele lipite de fruntea ei, Netta era gata să dea drumul unui disperat acces de plâns. Întreaga ei făptură tânjea după o descărcare. Dar lunga şi amara experienţă o învăţase că bărbaţii se închistează în faţa crizelor de plâns; sub povara dezlănţuirilor de lacrimi, se închid în carapace şi devin reci ca gheaţa. Aşadar, cu un efort

67

eroic, se stăpâni, rămase în braţele lui, inertă şi vlăguită de puteri, dar calmă şi hotărâtă.

De îndată ce Rook îşi slăbi îmbrăţişarea, Netta se retrase uşor, străduindu-se doar să prelungească dulceaţa tandreţei lui, fără s-o altereze prin bruscheţea vreunui gest, fără să irosească vreun strop din delicioasa-i siguranţă.

Îl trase pe pat, alături de ea, culcându-l pe perna ce purta încă amprenta capului verişoarei Ann şi, o clipă, rămase tăcută, strângându-i o mână, de care îşi lipi o dată, de două, de trei ori, buzele.

— Micuţa mea Netta, repeta Rook, biata micuţă Netta!

În cele din urmă, simţindu-i braţul în jurul mijlocului, simţindu-se strânsă cu putere la pieptul lui, îşi adună curajul de a vorbi:

— Rook, ştiu că n-ar fi trebuit să mă port cum m-am purtat. Ştiu că n-ar fi trebuit. Nu înţeleg de ce-am făcut-o. Nu mai eşti supărat pe mine, nu?

— Supărat? repetă el. Dumnezeule mare, tu ar trebui să fii supărată. Netta, scumpă, ascultă-mă!

Glasul îi deveni liniştit şi ferm; era glasul pe care se obişnuise să-l asocieze cu cele mai fericite momente din viaţa ei; glasul cu care o convinsese să vină cu el la Ashover.

— Verişoara Ann şi cu mine suntem foarte vechi prieteni, înţelegi lucrul ăsta? Şi, când spun „vechi prieteni”, ştii ce vreau să subînţeleg. Relaţiile care există *acum* între mine şi verişoara Ann nu prezintă niciun pericol pentru tine. A, dacă ne-am fi întâlnit acum pentru prima oară, lucrurile ar fi stat altfel. *Atunci* ai fi avut motive să fii îngrijorată. Dar, când doi oameni s-au cunoscut întreaga viaţă, se înfiripă între ei – nu ştiu cum să spun – o anumită familiaritate care, într-un bărbat ca mine, înăbuşă dorinţa… Mă rog, dorinţa de a o poseda, ca să fiu sincer. Înţelegi ce-ţi spun, Netta, iubita mea?

Tandreţea din vocea lui, care încerca să-i aline sentimentele frustrate, era tot ce o interesa pe Netta în aceste clipe. Ceea ce voia să-i demonstreze însă îi stârnea mirarea şi un vag amuzament provocat de faptul că misteriosul ei Rook putea fi atât de naiv, de orb. Ştia bine că el nu avea nici cea mai mică intenţie

68

de a o amăgi, de a-i arunca praf în ochi. Dar, Doamne sfinte, ce sunt în stare bărbaţii să gândească, ce sunt în stare să spună! Simţi o undă de afectuoasă compătimire, tocmai pentru că era atât de copilăros. Îşi înălţă capul şi-l sărută pătimaş.

— Da, ştiu c-am fost nebună, repetă ea. Ştiu c-am fost nebună!

Braţul lui Rook îşi întări strânsoarea reconfortantă. Apoi, dintr-un salt, se

îndepărtă de pat şi se aplecă peste cenuşa rece din sobă.

— De ce nu s-a scos cenuşa? bombăni el. De ce nu ţi-a aprins Pandie focul?

Vuu! Vuu! Vuu! mugea vântul prin coş, deasupra capului lui.

Se îndreptă spre marginea căminului şi sună.

— Spune-i să scoată cenuşa şi să aducă nişte surcele. Eu trebuie să merg să mă întâlnesc cu unchiul Dick. Mi se spune că bătrânul m-a aşteptat aici întreaga dimineaţă. Nu văd ce vrea de la mine! îl cunoşti, nu-i aşa, Netta? Ţi-am vorbit despre el. Se pare că bunicu-meu a fost mare crai la vremea lui. Nu m-ar mira să mai am o sumedenie de rubedenii ascunse, dacă ar ieşi tot adevărul la iveală.

Netta îl auzi, dar glasul lui răzbea până la ea parcă printr-o masă densă de apă verde, fremătândă. Vântul începuse din nou să zgâlţâie ferestrele, de parcă nişte degete invizibile încercau să-şi facă drum către beregata ei.

— Unchiul Dick? repetă ea, distrată. A, da, caporalul Dick. Îl ştiu. Ann mi-a făcut cunoştinţă cu el. Locuieşte pe aici pe undeva... după Câmpul de luptă. Da, sigur că trebuie să te duci să vezi ce vrea de la tine.

Se ridică şi rămase locului, pasivă, şovăitoare. Ar fi dat orice să fie cu adevărat iubită în clipele acelea – nu să se simtă doar consolată şi compătimită, ci să facă dragoste cu el, astfel încât să-şi poată îneca în iubire toate frământările. Dar Rook se îndreptă spre uşă.

— Spune-i lui Pandie să-ţi aprindă un foc pe cinste.

Rook Ashover îşi găsi ruda săracă aşteptându-l în acea cămăruţă greu de categorisit, pe care, încă de pe vremea când mai trăia părintele lui Dick, se deprinsese s-o numească „Biroul stăpânului”. Poate tocmai pentru că-i aparţinuse tatălui său,

caporalul stăruia întotdeauna să fie primit aici, preferând-o oricărei alte încăperi mai impunătoare.

Bătrânul era aşezat pe un scaun cu spătar înalt şi-şi încrucişase degetele lungi, osoase, în jurul unui genunchi. Pălăria, bastonul şi fularul gros se odihneau pe masă.

— Bună, unchiule Dick, cum mai merg treburile? întrebă nepotul, strângând cu cordialitate mâna musafirului. Stai jos, stai jos!

Îşi trase şi el un scaun înalt şi se aşeză, zâmbind, drept în faţa bătrânului, cu aerul omului gata să înfrunte o dojană.

— E-o zi cam vântoasă, nu? continuă tânărul. Cred că ţi-a venit destul de greu să iei dealul pieptiş. Ce mai fac cei de pe-acolo?

Caporalul îl măsură pe stăpânul domeniului Ashover cu o privire severă, ironică.

— Nepoate, n-am bătut atâta drum ca să vorbesc despre ei, ci ca să te văd pe tine.

— Şi pentru ce, mă rog, unchiule? Doar de dragul tovărăşiei noastre din trecut şi

ca să mă mustri că te-am cam dat uitării în ultima vreme?

— Jos, în Dorsal, mi se spune că lui Lexie nu-i merge bine şi că doctorul nu-i dă speranţă să mai apuce încă un an.

Lui Rook îi pieri surâsul de pe faţă.

— Aşa-i, unchiule. Din păcate, aşa-i.

— Bine, atunci, dacă-i aşa, răspunse bătrânul descleştându-şi degetele de pe genunchi şi aplecându-se în faţă, cum de nu-ţi crapă ţie obrazul de ruşine, nepoate – tu, care eşti stăpânul domeniului şi aşa mai departe –, să te înhăitezi cu o femeie care s-ar putea să fie o fiinţă cumsecade, nu zic ba, dar care o face pe venerabila ta mamă să se simtă străină şi umilită în propria ei casă, de parcă întreaga lume s-ar fi întors cu susu-n jos? Nu c-aş avea ceva împotriva domnişoarei Page. Din câte am auzit, e o tânără inimoasă. Dar, bună sau rea, ştiu că nu-i nevasta ta cu cununie; şi mai ştiu că ţine locul nevestei tale cu cununie; şi ce mai calea-valea, cu Lexie care e cum e, când s-o stinge el şi când, la vremea ta, te-oi stinge şi tu, nu va mai fi neam de neamul Ashover în valea râului Frome. Bătrâni, tineri, bogaţi, săraci, s-a zis cu ei! Ăsta va fi sfârşitul!

70

După ce isprăvi cel mai lung discurs coerent pe care-l ţinuse vreodată în viaţa lui, caporalul îşi încrucişă picioarele, îşi îndreptă ţinuta în scaun şi, păstrând un chip solemn şi grav, îi făcu cu ochiul încăpăţânatului său nepot.

Cât unchiul îşi ţinuse predica, Rook se foise în scaun, dar, când îl auzi încheind-o, îşi începu riposta.

— Unchiule Richard, îţi sunt foarte recunoscător că mi-ai vorbit atât de deschis. Desigur, îmi dau seama cât de neplăcută este situaţia pentru mama mea. Şi înţeleg prea bine ce simţi şi dumneata. Din nefericire, există în viaţă unele chestiuni în care nu poţi lua o hotărâre, fie din consideraţie pentru sentimentele altor persoane, fie chiar din consideraţie pentru propriile tale sentimente. Nu cred că dumneata mi-ai putea cere să mă port necavalereşte, unchiule Richard. Am adus-o aici în casă pe domnişoara Page în deplină cunoştinţă de cauză. Pot spune că ea ar fi preferat să trăiască retrasă. Recunosc că, dacă aş fi ştiut cum va reacţiona mama mea, că se va închide în camera ei şi aşa mai departe, nu aş fi procedat astfel. Dar am socotit că timpul şi deprinderea vor schimba lucrurile. Se pare că aşteptările mi-au fost înşelate. Şi iată unde mă aflu! Probabil îţi dai singur seama că *acum* nu aş mai putea-o expedia pe domnişoara Page. Ar însemna din parte-mi o purtare dezonorantă, brutală, imposibilă. Nu, unchiule, nu! Există în viaţă situaţii în care un om trebuie să se descurce cum poate. Înţeleg perfect raţiunile care te-au împins să vii să-mi vorbeşti. Dar este inutil. Mama mea e mama mea şi eu sunt eu. Cât despre viitor, vom trăi şi vom vedea. Nici măcar dumneata nu poţi şti ce va fi în viitor, unchiule!

Bătrânul îl ascultă până la capăt. După care se ridică de pe scaun cu o mişcare rigidă, mecanică, îşi îndreptă spinarea, îşi luă de pe masă bastonul, pălăria şi fularul, şi se îndreptă cu pas hotărât spre uşă.

— Deci, ăsta-i singurul răspuns pe care-l pot obţine de la tine? întrebă cu o voce răguşită. Eu sunt un om bătrân şi sărac; dar casa asta şi familia asta sunt mai preţioase pentru mine decât propria mea viaţă. Tu gândeşti, probabil, că sunt un bătrân nebun. Dar nu te amăgi cu lucrul ăsta, nepoate! Or fi unii oameni care

pot îndura să-şi vadă speranţele zădărnicite, dar există şi alţii care nu pot îndura. Când un om de vârsta mea nu mai are pentru ce să trăiască şi nimic de care să se teamă, devine *primejdios –* asta-i! Devine *primejdios!* E ca o vulpe cu pielea jupuită de o capcană. Păşeşte încet şi dă târcoale, dar până la urmă, tot gâtuie pasărea.

Rook se ridicase şi el în picioare şi stătea cu trupul uşor înclinat în faţă şi cu vârfurile degetelor rezemate de masă. L-ai fi putut lua drept un membru al Parlamentului, uluit, care urmărea intruziunea unui terorist dement, gata să arunce o bombă. Îi părea rău că nu adoptase altă linie de conduită faţă de bătrânul fanatic; ar fi trebuit să se arate împăciuitor, evaziv, vag. Nici c-ar fi putut surveni în viaţa lui ceva mai iritant decât această întrevedere – iritant şi sinistru. Ameninţările imprecise şi obscure ale bătrânului erau menite să răscolească puternic mintea unui om. Cele mai fantastice şi mai bizare gânduri se învârtejeau în capul lui Rook, în timp ce-l urmărea pe bătrânul unchi, care se întoarse încă o dată către el, cu mâna pe mânerul uşii.

— Îţi spui, probabil, că, întrucât te-ai născut ca fiu legitim şi eşti stăpânul domeniului Ashover şi şezi pe scaunul pe care a stat tatăl tău şi tatăl meu, poţi să faci tot ce-ţi trece prin minte. Cunoşti tu ţinutul ăsta aşa cum îl cunosc eu? Auzi tu glasurile celor morţi chemându-te din morminte? Vezi tu în pădure, în câmpie, în tufişuri, lucrurile pe care le văd eu? Duhuri care bântuie şi se vaită în miez de noapte, pentru că Dumnezeu nu le-a dăruit odihna cea de veci? Pleacă-ţi urechea la vânt, tinere, pleacă-ţi urechea la vânt! E împotriva naturii ca vântul să cuvinteze către om, dar el cuvintează. Eu unul l-am auzit; zi şi noapte; şi istoriseşte nişte întâmplări de mi s-ar ridica părul măciucă de n-aş cunoaşte cu ochii închişi fiecare crâng şi fiecare brazdă din valea râului Frome. Dar tu, vezi-ţi de drumul tău, Rook Ashover, vezi-ţi de drumul tău. Împinge-i pe morţi îndărăt, în gropile cărora le aparţin. Fii năpasta venerabilei tale mame. Eu am grăit ce-am avut de grăit, şi acum îmi reiau drumul. Dar să nu crezi că am isprăvit cu treaba asta!

Şi iarăşi, spre uimirea lui Rook, extraordinarul bătrân, înainte de a închide uşa în urmă-i, îi făcu un ameninţător semn

cu ochiul, o grimasă care, pe acel chip săpat de vârstă, avea un efect extrem de bizar. Ca şi cum un judecător solemn, înveşmântat în roba-i neagră, ar scoate dintr-odată limba în faţa acuzatului. Tăcerea chinuitoare care urmă după plecarea unchiului Dick fu întreruptă de familiarul clopoţel prin care Pandie anunţa că prânzul este servit. Zgomotul acesta îi evocă lui Rook zilele când el şi Lexie se repezeau în camerele lor, la capătul coridorului, să-şi spele mâinile de solzii de peşte şi de glodul râului.

Ah, Lexie, Lexie... Da! Rook ar fi primit să retrăiască de la început întreaga sa existenţă păcătoasă, numai să-i fi putut dărui fratelui său încă zece ani din viaţa asta la care ţinea atâta!

Capitolul VI

Sosise luna decembrie şi, odată cu venirea ei, pogorâse asupra întinderilor de păşuni şi de livezi o caldă nemişcare hipnotică. Pământul părea să se fi retras în sine însuşi, relaxat, cuprins de letargie. Zilele lunecau imperceptibil, identice una cu alta, într-o atmosferă densă, umedă, imuabilă, fumegoasă şi ceţoasă, cu ceasurile de prânz din belşug însorite, urmate de asfinţituri de culoarea chihlimbarului.

Într-una dintre aceste zile placide, impasibile şi lenevoase ca o femeie între perne alături de primul ei născut, doamna Ashover şi Ann şedeau împreună în luxoasa cameră a bătrânei, luându-şi ceaiul de după-amiază.

Cel ce-ar fi putut arunca o privire în această încăpere privilegiată n-ar fi fost prea mirat aflând că stăpâna casei prefera să-şi ia acolo toate mesele.

Camera era, într-adevăr, o desăvârşită operă de artă. Părea un salonaş, dar arăta mai delicată, mai elegantă, mai intimă decât orice alt salon pe care-l văzuse Lady Ann până atunci.

În soba doamnei Ashover ardea un foc vesel, dar era atât de cald, încât deschisese o fereastră, şi aroma de pământ reavăn, de brazde desţelenite, de poteci năclăite de glod, pătrundea înăuntru şi întârzia peste bibelourile gingaşe şi peste fotoliile şi mesele în stil Regina Anne. Dar, odată cu respiraţia pădurilor şi a câmpiilor, se strecura şi un perceptibil iz acriu, înţepător, ca însăşi sudoarea morţii, degajat de milioanele şi milioanele de frunze putrede care se descompuneau, reintegrându-se în carnea marii mame moleşite.

Era una dintre acele zile cu o influenţă deosebită asupra nervilor femeilor, poate pentru că pasivitatea, inerţia, toropeala

74

pământului, lăuntricul său freamăt prenatal, agonizant, dar magnetic, absorbit în sine însuşi, dar fertil, poartă în ele ceva ce răspunde celor mai tainice şi adânc îngropate impulsuri femeieşti.

Glia, zăcând astfel, neînsămânţată şi neclintită, părea să se fi închistat, să se fi supt în ea însăşi, în profunzimile interioare ale chiar stratului existenţei, acolo unde este inaccesibilă căldurii generoase a soarelui şi unde, totuşi, pulsează de o misterioasă viaţă proprie.

Abia conştientă de sistolele şi diastolele firavei sale răsuflări, de palpitul subteran al zvâcnirilor înăbuşite, vasta câmpie muiată de ploaie părea, în răstimpul acestui molcom solstiţiu de iarnă, să se pătrundă, misterios, de extazul propriei lascivităţi virginale, de profunda ei seninătate, asemenea „miresei încă neviolate a tăcerii”.

Ceva din această totală pacificare, din placiditatea înamorată de ea însăşi, trebuie să fi răzbit pe fereastra deschisă şi să-şi fi transmis vraja relaxantă asupra femeii tinere şi a celei vârstnice, aşa cum stăteau pe canapea, una lângă alta, fustele lor atingându-se, în timp ce încheietura suplă a mâinii tinere, atletice, în mâneca de tweed, şi încheietura fragilă a mâinii bătrâne, în mâneca de dantelă, unduiau peste măsuţa de lemn de trandafir, peste argintăria lustruită şi peste porţelanurile de Meissen.

Atmosfera zilei, efluviile languroase care se răspândeau în încăpere imprimau o forţă difuză, dar certă conspiraţiei subtile, evazive, ambigue, care se degaja din conversaţia lor intimă, ca un parfum de floare dulce şi otrăvitoare.

— Reflectează la cuvintele mele, te asigur, spuse Lady Ann, luând încă o felie subţire de pâine cu unt şi ducând-o, cu impetuozitatea unui copil lacom, la gura ei fin arcuită.

— Şi la ce ne ajută asta? murmură bătrâna, îndepărtând cu unghia o frunzuliţă de ceai de pe marginea ceştii, ca şi cum, prin acest gest eficient şi drastic, ar fi respins duşmanul din calea lor. Nu gândurile o s-o mişte de aici şi o s-o expedieze înapoi la Bristol, sau de unde o mai fi cules-o. Asta-i părerea mea despre metoda ta ocolită. Nu duce la nimic. Ţi-am atras atenţia de la bun început că felul în care o tratezi tu o să-i creeze o impresie falsă; şi o s-o determine să se instaleze şi mai comod în

cuibuşorul ei cald. Şi acum, că ai bruscat-o, n-ai făcut decât să-i trezeşti bănuielile împotriva ta. Nu ai schimbat-o. De altfel, cum ai putea s-o schimbi? Şi de ce s-ar schimba?

Lady Ann înghiţi feliuţa de pâine cu unt şi întinse mâna după o alta. Îi era foame şi, din cine ştie ce raţiune, se simţea totodată înzestrată cu puteri formidabile. Cu o mişcare de felină îşi destinse trupul mlădios, înveşmântat în hainele care-i puneau în valoare formele.

— După ceai, pornesc într-o lungă plimbare. Am să-l iau pe Leu cu mine, adăugă, ca pentru ea însăşi.

Văzu în minte uriaşul Labrador săltând în jurul tufelor de ferigă şi adulmecând vizuinile iepurilor. Se ataşase puternic de câinele ăsta al lui Rook. La început, fusese

şocată văzând cât de puţin se ocupa Rook de el. Oamenii care nu înţeleg animalele n-ar trebui să-şi ia câini. Pentru că ori îi neglijează cu cruzime, ori îi râzgâie printr-un răsfăţ deplasat.

— Mătuşico, ia spune-mi, cât timp îmi dai să-mi încerc metoda? întrebă Ann, ridicând ceaşca la buze şi surâzând cu zâmbetul cuceritor al tinereţii.

— Cât timp îţi dau, fetiţo? Dumnezeule! Cât doreşti. Ce altceva pot face? Nimic din ce-i spun *eu* băiatului nu pare să schimbe lucrurile.

În timp ce rostea aceste cuvinte, bătrâna gândea în sinea ei: „Aş putea oare s-o fac pe fata asta mândră să înţeleagă care ar fi unica noastră şansă? Aş putea-o face să înţeleagă că unica şansă ar consta în frumuseţea ei, nestăvilită de scrupule?”

Şi expresiile brutale, vânătoreşti, ale caporalului Dick, impregnate încă de mirosul pătrunzător al fumului de buruieni arse, îi răsunară, îi bocăniră în mintea obsedată.

— I-am dat mult de gândit în ultima vreme, continuă tânăra, întinzându-şi gambele lungi şi vârându-şi mâinile în buzunarele jachetei. Nu-şi mai poate scoate din minte ceea ce i-am spus eu. Conştiinţa începe s-o împungă. Fără îndoială. Şi în momentul în care asemenea simţăminte o să-i spulbere toate iluziile... gata, am reuşit!

Doamna Ashover se ridică de pe canapea şi, împingând într-o parte măsuţa de ceai, îşi luă lâna şi andrelele. Apoi se

aşează alături de partenera ei, privind-o cu o expresie iritată, anxioasă, neliniştită.

— Să-i spulberi iluziile? Ce tot vorbeşti, fetiţo? Suspină adânc şi îşi netezi, cu degete nervoase, manşeta de dantelă. Eu am impresia că ţie îţi place stricata asta.

Lady Ann îşi înălţă sprâncenele şi îi răspunse printr-un zâmbet zeflemitor, vag dispreţuitor. Vlăstar al unor generaţii de diplomaţi, începea să se simtă uşor agasată de mătuşa ei. „Asta-i vâna Gresham din sângele bătrânei”, îşi spuse. „Ei au avut întotdeauna o notă de mediocritate.”

— Mă rog, răspunse cu încetineală. Nu văd de ce-ar fi necesar să te cerţi cu oamenii. Ar însemna să te cobori la nivelul lor. Pot spune că femeia asta a trecut prin momente extrem de grele. Dac-aş putea să-i stabilesc un venit îndestulător, s-o instalez într-o vilişoară curată la Weymouth sau undeva pe acolo, cu o pereche de servitori cumsecade şi cu vreun bătrân lup de mare înamorat de ea, locuind prin vecinătate, pe Dumnezeul meu c-aş face-o cu plăcere!

Chipul doamnei Ashover exprima o asemenea uimire, de parcă verişoara Ann şi-ar fi scos brusc un pantof şi l-ar fi zvârlit în mijlocul camerei.

— Zău dacă vă mai pot înţelege pe voi, tinerii de azi, murmură ea. Depăşiţi orice limită a raţiunii. Presupun că Rook ţi-a băgat ideile astea în cap, urmă ea, aruncându-i o privire furişă, răuvoitoare. Pe vremea mea, intrigantelor viclene de teapa ăsteia nu li se dădeau venituri. Li se dădea un picior unde trebuie.

Lady Ann se înclină în faţă şi îşi lăsă mâna tânără, viguroasă, pe genunchiul bătrânei.

— Mătuşico, crezi că, dacă n-aş simţi că lucrurile merg bine, aş fi atât de fericită cum sunt astăzi?

Faţa doamnei Ashover se mai însenină puţin. Ochii cenuşii, limpezi şi enigmatici ai fetei păreau să emane într-adevăr o copleşitoare siguranţă şi încredere în sine.

Bătrâna murmură pe un ton de implorare nervoasă:

— Îmi dai cuvântul tău? Ai să-l salvezi? Ai să-l salvezi de femeia asta?

77

La auzul întrebării bătrânei, Anne Gore îşi plecă pleoapele, şi un surâs de adâncă, suavă, dar implacabilă forţă lăuntrică îi încolţi pe buzele pline, copilăreşti, armonios curbate, ca arcul lui Cupidon; mânată de un impuls subit, bătrâna mătuşă o sărută pe gură.

— Atunci, să nu mai vorbim despre asta, copila mea. Te înţeleg. Haide! Bănuiesc că acum vrei să ieşi să-ţi faci plimbarea. Nu trebuie să sacrifici o după-masă frumoasă pentru o bătrână cusurgie ca mine.

Amândouă femeile se ridicară. Aerul care pătrundea pe fereastra deschisă, încărcat de o dulceaţă trădătoare, ca miasmele de moarte ale unei lumi de frunze veştede, le pătrunse porii, iscând în nervii lor un răspuns răscolitor.

Întinderile de ogoare încă nesemănate, pădurile golaşe, resemnate şi retrase în ele însele, vastul sân inert, apatic, al gliei treziră în cele două femei o tainică receptivitate. Celei bătrâne, mâinile invizibile, puternice, ale generaţiilor de morţi păreau să-i dea curaj, reconfortând-o, susţinând-o în vajnica-i luptă împotriva vrăjmaşului. Pe cea tânără, s-ar fi zis că însuşi duhul pământului somnolând în hibernare, amorţit, toropit, dar neîmblânzit o chema să împărtăşească o teribilă *aşteptare,* prin pânza ploii, prin brumă, prin orice, marea aşteptare a ceasului rodnicei însămânţări.

Rămaseră împreună o bucată de timp, prinse, parcă, aşa cum se întâmplă adeseori cu oamenii, în bătaia aripilor destinului. Un moment mai târziu însă, deveniră conştiente că ascultau amândouă, intens, concentrat, un zgomot care venea din grădină.

Paşi de bărbat, care se învârteau în sus şi-n jos, în sus şi-n jos, cu o iritantă regularitate, pe aleea de prundiş care se întindea paralel cu pajiştea.

Amândouă ştiură, instinctiv, că bărbatul era Rook; şi, din această pricină, şovăiră să se apropie de fereastră şi să se uite afară. Imaginea lui Rook dăduse, desigur, târcoale măsuţei pe care-şi luaseră ceaiul, dar niciuna dintre ele nu era acum dornică de prezenţa lui concretă.

78

O clipă, situaţia vădi o ironie deconcertantă; una dintre situaţiile mai uşor înfruntate de stângăcia greoaie a bărbaţilor decât de subtilitatea femeilor.

Dar Lady Ann îşi păstră stăpânirea de sine şi, în curând, se dovedi fiica demnă a diplomatului Lord Poynings.

Fără să trădeze prin nimic faptul că amândouă auziseră paşii lui Rook, strigă:

— Uite-l pe Leu! Sunt sigură că abia aşteaptă să se zbenguie pe Câmpul de luptă. La revedere, mătuşico! A fost un ceai delicios.

De cum se închise uşa în urma ei, doamna Ashover se şi repezi la fereastră. Iată-l pe Rook – fiul ei, stăpânul domeniului – păşind distrat în sus şi-n jos, de parcă mica alee de prundiş ar fi fost zidul unei fortăreţe.

O clipă mai târziu, auzi glasul lui Ann, un glas tineresc, nepăsător, strigând: „Leu! Leu! Aici!”

Aparent, şi Rook Ashover îi auzise glasul, pentru că se opri brusc din plimbarea lui îngândurată şi rămase locului, şovăind, privind nervos în direcţia de unde venise chemarea. După care, cu paşi mari, furişaţi, fără să mai arunce vreo privire în urmă, o porni în direcţia podului de peste râul Frome.

„De ce nu se duce după el?” strigă indignată bătrâna în sinea ei, ciocănind cu încheieturile degetelor în geam.

— Leu! Leu! Leu! se auzi glasul tineresc venind din curtea grajdurilor.

— Tâmpito! Traversează podul! Proasto! A trecut dincolo de râu!

Şi bătăioasa bătrânică, în furia ei primitivă, scutură rama ferestrei.

Într-adevăr, Rook trecuse dincolo de râu. Şi nu numai dincolo de râu, ci, foarte curând, şi dincolo de cimitir, îndreptându-se spre câmpiile mocirloase din spate. Era mânat de o fervent dorinţă de mişcare, de acţiune, de evadare.

Fără îndoială, acea foială în sus şi-n jos, pe aleea de prundiş, fusese manifestarea exterioară a încleştării lăuntrice dintre două forţe potrivnice care-l rupeau şi-l sfâşiau.

79

Stabilise oarecum o întâlnire cu Nell Hastings pentru acea după-masă; dar ceva din purtarea Nettei, o exaltare, un magnetism, îl făcuse să se simtă stingherit şi nedumerit.

Netta părea să-i scape printre degete, aşa cum nu i se mai întâmplase niciodată. Îşi dobândise, parcă, o misterioasă independenţă. Îi vorbise şi se uitase la el într-un chip atât de straniu, de îndepărtat, de victorios! Rook se simţise ofensat şi descumpănit. Se pomenise aproape regretând că-i dăduse întâlnire lui Nell.

Nu-şi putea da seama în ce măsură influenţa zeiţei Artemis – enigmatica nemuritoare îndrăgostită de propriul ei trup – pătrunsese în structura acelei zile. Nu avea cum să înţeleagă că era o zi a triumfului sensibilităţii femeieşti asupra sensibilităţii bărbăteşti. Ar fi trebuit să ştie că, într-o asemenea zi, primejdiosul fiu1

al lui Semebe, purtător al tirsului, se strecurase pe furiş în cetatea lui Pentheu. Într-o asemenea zi, basaridele şi sălbaticele menade au zvârlit capul însângerat al lui Orfeu „în Ebrul cel repede către ţărmul insulei Lesbos!” Într-o asemenea zi, fecioarele şi câinii zeiţei Diana îl sfâşiaseră, mădular cu mădular, pe nefericitul Acteon. Era o zi a femeii, o zi virginală, inscrutabilă, lasciv; şi totuşi, răspândind din langoarea ei un magnetism menit să răvăşească adâncurile sufletului bărbătesc.

Rook Ashover ura ziua asta. Gândul la întâlnirea cu Nell îi inducea o stare de spirit ciudată, nervoasă, reticentă. Ar fi dat orice să simtă lăsându-se un ger aspru, năprasnic, care să închege câmpia flască, să prefacă ţărâna de carne moale şi vâscoasă în scoarţă dură, de stâncă îngheţată. Ura clisa mustită, cleioasă, care exala insidioasa miasmă de tămâie a mortalităţii. Tânjea să evadeze într-o atmosferă cristalină, purificată, amară, îl chinuia dorul după gustul sărat al mării, marea aceea sterilă şi nefecundabilă.

Străbătând orbeşte câmpiile – prins în vâltoarea gândurilor contradictorii –, fu nevoit să se oprească brusc în faţa unui şanţ adânc şi negru.

1 Dyonisos, zeul vinului. (N. Tr.)

80

— Idiot ce sunt! Bineînţeles că prin mlaştinile astea blestemate nu-i nicio potecă!

O porni pe muchea şanţului, căutând o scândură sau un podeţ pe care să traverseze.

Nici urmă de scândură sau de podeţ! Doar un alt şanţ negru, şi mai adânc decât cel pe marginea căruia păşea.

Trăi un straniu moment de groază; captiv în locul acela, între două gropi negre. Trestiile muriseră şi putreziseră de o bună bucată de vreme, iar tijele brune se ridicau strâmbe, ca penele de pe ţeasta vreunei păsări obscene al cărei schelet fusese înghiţit de mâl. Unul dintre şanţuri era plin ochi cu frunze moarte de salcie. Pe suprafaţa celuilalt plutea o creangă uscată de anin. Şi din amândouă se înălţa o duhoare grea, densă, putridă, care părea a fi cea de pe urmă exalare a cărnii descompuse a umanităţii.

Cuprins de disperare, făcu cale întoarsă şi zări o siluetă desprinzându-se din umbra bisericii şi înaintând, şovăitoare, printre morminte.

În pofida voinţei lui, inima începu să-i bată cu furie. Nell venise mai devreme decât se înţeleseseră.

O fi avut iar necazuri cu preotul acela nebun? Mă rog. Cauza n-avea nicio importanţă. Venise. Îşi iuţi paşii până aproape de fugă, îngrijorat ca nu cumva s-o sperie şi, sub cine ştie ce impuls pervers, să-l ocolească şi să-i scape.

Totuşi, fata nu dădu niciun semn că ar fi dorit să se retragă. Rămase locului, pasivă, rezemată de o piatră de mormânt. Aşteptându-l. Rook se caţără pe gardul scund şi se îndreptă spre ea, ţinându-şi pălăria în mână.

— Am ştiut că eşti tu, îi spuse Nell cu simplitate; şi-i făcu loc lângă ea; aşa încât şi el se sprijini de monumentul lui „Timothy Edward Foraker, enoriaş al acestei parohii”. Am ştiut că eşti tu, repetă ea, lăsându-şi degetele în încleştarea mâinii lui, în timp ce amândoi scrutau cuprinsul fumuriu.

Timp de câteva minute, Rook nu scoase o vorbă. Sufletul lui părea împărţit în trei făpturi distincte. Una dintre acestea era robită de dorinţa copleşitoare de a poseda esenţa labilă a

81

fiinţei pasive de lângă el. De a o surprinde, de a şi-o însuşi, de a face din ea posesiunea lui, neputincioasă, abandonată, totală.

Cea de-a doua făptură era frământată de gânduri încordate, care tresăreau biciuite de mii de temeri, asemenea antenelor tremurânde ale fluturilor de noapte, asemenea tentaculelor vibrante ale anemonelor de mare sau nărilor zvâcninde ale cailor; gânduri care le cuprindeau pe Netta, pe verişoara Ann, pe mama lui – chiar şi pe Nell.

Dar cea de-a treia făptură din el contempla, cu absolută detaşare şi indiferenţă, întregul flux tumultuos al vieţii lui. Plutea deasupra capetelor lor, această a treia făptură, şi deasupra mormântului lui Timothy Edward, de care stăteau sprijiniţi. Plutea deasupra coroanei zdrenţuite, îndoliate, a ulmului lui Lexie. Plana peste mlaştinile fumegoase, peste garduri şi zăgazuri şi plopi şi şanţuri – până la muchea orizontului. Se şi desprinsese de trupul lui, această a treia făptură, se rupsese de trupul lui bântuit de cruzimi şi de tensiuni nervoase, şi se adăpa cu sorbituri adânci, însetate, din imensul calm al lacului uitării celei fără de ură şi fără de iubire.

Primele cuvinte pe care i le adresă lui Nell aparţineau celei de-a doua făpturi, celei cu nările zvâcninde ale unui animal nervos.

— De ce-ai venit mai devreme decât ne-am înţeles? Abia acum a început să se întunece.

În timp ce vorbea, cea dintâi făptură dinăuntrul lui strângea şi mai puternic degetele femeii, înstăpânindu-se pe ele fără niciun scrupul.

— De ce n-am aşteptat? murmură Nell. Nu pentru că te-aş fi dorit atât de intens, încât n-am mai *putut* aştepta, Rook. Asta ai crezut? îşi întoarse capul spre el, cu un zâmbet de fetişcană, răspunzând strânsorii degetelor lui. Nu, Rook, dragule, continuă ea. Am venit mai devreme pentru că, până la urmă, William a hotărât să ţină slujba de seară. Ieri mi-a spus că n-o ţine, că are altceva de făcut. De asta ţi-am cerut să ne întâlnim în seara asta. Dar s-a răzgândit. Aşa că, am venit mai devreme. La întâmplare. Va trebui să-l aştept aici. Îi place să mă ştie la biserică.

Rook aruncă o privire furişă, precaută, spre colţul clădirii.

— Dar mai avem destul timp până la vecernie, nu-i aşa?

82

— Cam un ceas, cred. La rândul ei, Nell furişă o privire în direcţia satului. Oricum, aproape un ceas. Dar ai să pleci în momentul în care am să-ţi spun eu, nu-i aşa, Rook? Uneori, îmi place să te am lângă mine când e şi el de faţă. Dar nu astăzi. Vai, Rook! L-am văzut azi-dimineaţă pe Lexie; e foarte îngrijorat pentru viaţa lui. Zice că vremea asta umedă îl dă gata. Am avut totuşi impresia că arăta ceva mai bine. Dar e tare îngrijorat.

Rook îi eliberă mâna şi se ridică în picioare.

— Fir-ar să fie! Trebuie să mă duc să-l văd. Nu l-am mai vizitat de trei zile. Diseară mă duc la el.

Fata se ridică şi ea. Lexie îi inspira un sentiment de blajină şi moderată compătimire. Încolţise în ea o ciudată exaltare, care făcea cu neputinţă să fi avut asemenea simţăminte pentru orice alt om.

— Ai să vezi că Lexie ne îngroapă pe noi toţi, spuse ea. Mania lui de a se agăţa de viaţă e aidoma cu saltul somonului pe care l-am văzut la moara Tollminster. Ţi-am povestit eu. A sărit peste marginea bărcii pescarului. A sărit peste tot ce-i stătea în cale. Şi s-a cufundat îndărăt, în iaz.

Dintr-o pricină sau alta, Nell încerca o curioasă plăcere să-l compare pe Lexie cu un somon argintiu, care sărea să-şi apere viaţa. Simţea că i-ar fi plăcut să strângă în mâna ei peştele acela cu formă de săgeată şi solzi netezi, zbătându-se înainte de a fi sărit, cu un plesnet, în apă.

Rămase tăcută şi liniştită, alcătuindu-şi în minte această imagine a lui Lexie; dar, până la urmă, renunţă să se gândească la el. Pentru că, dintr-odată, îşi aminti de ochii animalului din Biblia ilustrată pe care o avusese în copilărie. „Cerbul agăţat de coarne”, aşa se chema. Niciun peşte, chiar prins în undiţă, chiar de-ar avea orbitele patetice ale delfinilor sculptaţi de Scopas, n-ar putea cunoaşte vreodată suferinţa acelui cerb. Şi dacă un om putea simţi şi mai intens…

Se pomeni condusă de Rook spre uşa bisericii. Soarele se făcuse de câtăva vreme nevăzut, şi acum, pe măsură ce se adunau umbrele serii, contururile se topeau, şi priveliştea îşi pierdea înfăţişarea familiară.

83

Mohoreala ce-şi trăsese seva din umezeală, care este o substanţă vitală, era acum înlocuită de mohoreala ce-şi trăgea seva din tenebre, o substanţă anihilantă.

Rook deschise uşa bisericii şi o trase pe Nell înăuntru. În clădire era noapte deplină, o noapte vag irizată de acea luminozitate pal-verzuie, care nu vine nici de la soare, nici de la lună.

Când uşa grea se închise în urma lor, fata simţi că păşise în altă lume, o lume mirosind a excrescenţe de ciuperci cu carne rece, cărora le trebuiseră secole până să se coacă.

Rook o luă de mână şi o conduse prin nava laterală, pe lângă pupitrul de alamă, pe sub arcada normandă, spre capela în care mormintele familiei Ashover, din alte vremuri, zăceau în livida lor imobilitate.

Stând îndărătul lui Nell, ai cărei genunchi îl atingeau pe cruciatul adormit, Rook o cuprinse în braţe şi-i sărută obrazul rece. Femeia îşi lăsă capul pe spate şi, întorcându-şi faţa, îi întâlni buzele, în timp ce trupul mlădios se lăsa în voia mâinilor lui.

Se simţea profund şi neobişnuit de fericită în îmbrăţişarea lui Rook. Era cu totul alt gen de fericire decât cea pe care o încercase în braţele lui Lexie, în ziua când fugise de acasă. În acele clipe, Rook fusese tot timpul prezent în mintea ei, astfel încât nu se putuse abandona, cu toată fiinţa, fluxului obscur; dar acum, fluxul se revărsa din însăşi dorinţa lui Rook, şi întreaga ei făptură se deschidea, gata să-l absoarbă.

În timp ce se dăruia mângâierilor lui, o stranie amintire îi străbătu mintea: imaginea unei bălţi de apă sărată, pe coasta din Dorset, în care lumina verzuie-albicioasă a unui apus de soare întârziat rămăsese suspendată, ca o fosforescenţă lividă, deasupra undelor sumbre, împroşcate cu pete sângerii. Îşi amintea cum un cocostârc singuratic, cu aripile larg desfăcute şi picioare târşâite, se afundase în apă; şi cum simţise atunci că în mlaştinile acelea mâloase, săpate în pământul negru, şi nu în cerul întunecat de deasupra, îşi va găsi sufletul ei mântuirea.

Acum, în biserică, înlănţuită de braţele omului pe care-l iubea, avea senzaţia că se descătuşase de orice răspundere, de orice consecinţă. Atâta timp cât îi putea păstra dorinţa concentrată în trupul ei, însuşi Timpul încremenea în loc; şi o

N4

minunată, profundă, magică Eternitate se substituia sacadatelor minute chinuitoare, otrăvitoare, care pulsau ca tot atâtea răni deschise.

Şi mintea lui Rook străbătea spaţii obscure. Era conştient – cum Nell nu părea a fi – de prezenţa marilor lui înaintaşi morţi. Era conştient de o sumbră ameninţare care se înălţa din toată acea pulbere umană de sub picioarele lui, afurisindu-l pentru că nu deschisese porţile viitorului pentru seminţia lor, blestemându-l că le zăvorâse şi le baricadase în desfătările egoiste ale plăcerii sterile.

Şi pe când o legăna pe Nell în dezmierdări, în biserica tenebroasă şi în acea ciudată zi, ştia că rănise fără de leac toate aspiraţiile acumulate, toate aşteptările înmănuncheate şi proiectate spre viitor de către şase veacuri de generaţii umane. Atât de mulţi taţi care zămisliseră atât de mulţi copii; atât de mulţi copii care zămisliseră atât de mulţi taţi; şi totul sfârşindu-se cu încercarea lui de a-i îmbrânci îndărăt, în bezna hăurilor, cu un sarcastic: „Jos cu voi, morţi dezmăţaţi, jos cu voi!”

De parcă toată energia vitală a acelui trufaş trib uman ar fi gravitat în jurul unui unic, invizibil gest de procreaţie, pentru ca acum să fie batjocorită, persiflată,

dispreţuită de uşuratica lui indiferenţă.

Indiferenţă? Mai curând sfidare, dacă alesese tocmai lăcaşul lor de veci pentru a-şi răspândi malefica sterilitate. În chiar sanctuarul vitalităţii lor, al speranţei lor, al neînvinsei lor pofte de viaţă, venise el să-şi etaleze blazarea, pactul cu nimicnicia, cu vidul, cu eternul NU al neantului!

Venise să-i amăgească. Cum putea şti cruciatul că femeia aceasta, cu care se împreuna Rook, îi era oprită, neîngăduită, că totul nu era decât un miraj, un simulacru pentru speranţele lor? Venise să-i amăgească. Cel puţin, atotcunoscătorul necredincios, străbunul Benjamin, părea să ghicească adevărul, în timp ce rânjea la ei printre amoraşii durdulii.

Fiindcă cei doi amanţi zăceau acum culcaţi chiar pe mormântul filosofului deist, şi în timp ce se încleştau în spasmele iubirii, Rook avea senzaţia că se răzbună pe însăşi soarta lui.

85

În orice caz, se răzbuna pe lăcomia de supravieţuire a neamului său. Îi nega acestei stirpe orice viitor. Proclama în faţa vastei, informei mulţimi de viitori Ashover: „Nu veţi exista!”

Un asemenea simţământ, dur, glacial, pervers, făcea din fiecare îmbrăţişare în care o străpungea pe Nell un act de batjocorire a zeilor. Fiecare sărut era un sacrilegiu perfid, orientat împotriva invizibilei şi neputincioasei hoarde a viitorului.

Hotărâse să taie cordonul ombilical dintre străbuni şi urmaşi. Cei dintâi, să fie azvârliţi uitării! Iar ceilalţi, să rămână nenăscuţi!

Ceva din perversitatea acestor gânduri trebuie să se fi strecurat în însăşi atingerea mâinilor lui; dar, dacă s-a întâmplat aşa, Nell nici n-a ştiut şi nici nu a simţit.

Rook a rămas uluit – ca de un lucru cu totul neprevăzut – când şi-a dat seama de exaltarea femeii din braţele lui.

Faţa ei albă, pe care o desluşi în lumina spectrală, strălucea de o beatitudine infantilă. Era conştient că existase o misterioasă atracţie între el şi această mică, jalnică creatură; dar, când văzu transfigurarea chipului ei, aureolat de o neaşteptată frumuseţe, simţi o tainică împunsătură dureroasă, ca şi cum eul său lăuntric descoperise subit o „a patra dimensiune”, a cărei elevaţie, în raport cu limitele existenţei lui, îl răscolea şi îl şoca. Vreme de luni întregi, continuă să retrăiască senzaţia din clipa în care faţa aceea albă se ridicase spre el, proiectată parcă pe creasta unui val întunecat, şi privise prin el şi dincolo de el, dizolvată într-un extaz căruia Rook abia de-i atingea marginile. Da, acea ciudată zi de decembrie era complice cu sensibilitatea femeilor. Dacă era însă complice şi cu necruţătoarea tăiere a cordonului ombilical dintre stăruitoarele generaţii nu mai putem şti. Rook Ashover nu făcuse decât să pornească fatala ofensivă împotriva sumbrei

împuterniciri care-i fusese încredinţată.

În cele din urmă, cei doi amanţi se găsiră din nou în faţa uşii; bărbatul răscolit, îngrijorat, răvăşit, atent la orice contur şi zgomot venind din lumea exterioară; femeia îmbătată, ameţită, anihilată, dar nemăsurat de fericită.

— A face dragoste cu tine e ca un fel de moarte, murmură el când ieşiră din biserică.

86

— Da, şopti Nell. Şi eu am simţit asta. Vorbea ca într-o transă extatică, fără să ştie ce-i spune el sau ce răspunde ea.

— Acum am să-l aştept pe William, fără să-mi mai pese, adăugă după un timp. Pleacă repede, Rook! Nu, nu, fără cuvinte de bun-rămas! O să mă întorc în biserică şi o să aprind toate lumânările. Când ajungi la pod, întoarce capul, şi ai să vezi vitraliile iluminate. Şi când ai să auzi dangătul clopotului, să te gândeşti că-mi rostesc rugăciunile lângă morminte. Du-te! Pleacă repede... Nu! Nu! Nu vreau cuvinte de bun-rămas.

Când ajunse la pod, Rook întoarse capul şi, într-adevăr, ferestrele bisericii erau iluminate, cum nu le mai văzuse niciodată până atunci. Părea o sărbătoare păgână a luminilor; o celebrare crepusculară a forţelor tutelare de dincolo de râu, care, odată cu lăsarea întunericului, îşi reluau ancestrala lor dominaţie.

Mirosul apei care gâlgâia pe lângă arcadele căptuşite cu muşchi ale podului, mirosul mâlului negru din şanţurile înnoroiate, al nesfârşitelor întinderi de iarbă jilavă, turtită, fir cu fir, sub povara nopţii, plutea asemenea unei emanaţii palpabile, în jurul strălucirii galbene a vitraliilor gotice.

Se rezemă de parapet şi ascultă cu încordare. Văzduhul părea amuţit într-o linişte supranaturală; toate abisurile nopţii încremeniseră în ascultare, ca şi el.

Şi, o clipă mai târziu, cu o bruscheţe care-i tăie lui Rook răsuflarea, fiindcă nu auzise niciun pas omenesc pe drum, din turla bisericii se reverberară dangătele clopotului crăpat.

Bang! Bang! Bang!

Până şi vacile şi oile trebuie să fi tresărit speriate în staulele şi ţarcurile lor. S-ar fi zis că iluminaţia păgână materializase prezenţa a ceva ce se acumulase în atmosfera de deasupra satului Ashover, încă din zorii acelei zile.

Bang! Bang! Bang!

De parcă picioarele uriaşe ale lui Cibele însăşi, *Magna Mater, Bona Dea,* încălţate în sandale de bronz, călcau cu paşi enormi peste stâncile întunecate de pe malul râului Frome.

Bang! Bang! Bang!

87

Capitolul VII

Gerul năprasnic, pe care-l dorise Rook, venise în sfârşit. Se ivise cu câteva zile înainte de Crăciun şi, în dimineaţa de Ajun, împietrise întreaga vale a râului Frome într-o rigiditate nudă, închingată în oţel. Prelunga disoluţie a frunzelor luase sfârşit. În afara câtorva tufe de ilice care mărgineau drumul spre Tollminster şi a şirului de pini de pe creasta Heron, ai fi putut crede că întregul fenomen al frunzişului, al luxurianţei umbroase, nici nu existase vreodată pe planetă.

Brun şi sur, sur şi brun, boschetele golaşe, crengile golaşe izbucneau abrupt din solul golaş, muşcat de ger, în gropi, în crăpături, în vizuinile iepurilor, în văgăunile de la rădăcina copacilor, pe fundul bălţilor, în tunelele minuscule ale viermilor, informe vietăţi infinitezimale, care cândva pulsaseră în bătaia soarelui, a lunii şi a vântului, toate zăceau acum ascunse, uitate, anihilate, pierite.

Oricărei fiinţe umane care preferă, în obiectele materiale, conturul, şi nu culoarea efectul acestei metamorfoze îi stârnea încântare. Aşa se întâmpla cu Rook, şi bucuria pe care o simţea ceas de ceas de-a lungul acestor zile închingate în oţel era de nedescris.

O anumită esenţă puritană, inerentă firii sale, răspundea frenetic rigidităţii aspre şi severe a acestor zile. Să vezi silueta universului în cenuşiu pe cenuşiu, să vezi dimineţile ţepene, comprimate, sumbre, lunecând abrupt în spaţiile negre, zbuciumate de vânt, ale serilor îngheţate; să vezi ceasurile amiezii izgonite de pe cadranul zilei – toate acestea îl umpleau pe Rook de o plăcere adâncă, senină, magică.

88

Era atât de fericit, încât fericirea luase forma unei tiranii hipnotizante pentru toţi cei din jur. Părea în stare să ridice braţul pentru a stăvili însuşi mersul înainte al firii; pentru a opri în loc însăşi soarta, pietrificată, imobilă, suspendată, inofensivă ca ţurţurii de gheaţă ce atârnau peste apă, sub podul de pe râul Frome.

În această dimineaţă de Ajun se simţea cu deosebire bucuros. Cu o seară înainte, avusese o lungă, impudică, inocentă conversaţie cu Lexie, şi savoarea înţelepciunii cinice a fratelui său îndulcea gustul matinalului mic dejun pe care-l lua împreună cu verişoara Ann şi cu Netta, sorbind ceaşcă după ceaşcă de ceai şi urmărind butucii care se rumeneau în sobă.

Era atât de întuneric, încât pe masă fuseseră aprinse lumânările, şi flăcările lor sporeau fericirea lui Rook prin puritatea pe care o absorbeau din aerul îngheţat şi prin acel element, aproape mistic, care se degaja din arderea pâlpâitoare.

Netta, la rândul ei, din cine ştie ce tainică raţiune intimă, părea neobişnuit de binedispusă. Din locul unde şedea, privea drept în ochii melancolicului cavaler. Şi dacă există o atmosferă prielnică pentru a dezvălui spiritul ascuns al oricărui

portret, atunci acest refugiu ferit de ger şi luminat de lumânări era fundalul ideal pentru sufletul lui Sir Robert Ashover.

Verişoara Ann părea în mai puţină armonie cu ea însăşi. Vorbea cu graţie. Se controla cât putea. Dar veselia ei era convenţională, exterioară; o arcuire de surâs a buzelor fine; o privire seducătoare a ochilor cenuşii; dar, în tot acest timp, o încruntare crispată care se contracta şi se adâncea între sprâncenele frumos curbate. Îşi purta, cum ar spune Regele Lear, „semnul în frunte”.

Dacă privirea mută a tristului Sir Robert părea să murmure întruna către fosta actriţă din Bristol: „Fată bună! Fată bună!”, verişoara Ann, în schimb, părea proiectată pe o glacialitate de totală izolare. Se simţea ruptă de orice suport moral, omenesc sau, neomenesc. Gerul uscase până într-atât sevele mustoase de pe întregul cuprins, acele suave, opulente forţe fertile care de obicei îi hrăneau elanurile, încât tânăra fată avea senzaţia că fusese despărţită printr-o barieră de gheaţă de înşişi zeii ei.

89

Nu s-ar putea spune că înverşunarea cu care-şi urmărea scopul se înmuiase, sau că hotărârea ei se clintise cu o iotă. Continua să ţină cârma la fel de dârz, navigând drept înainte. Dar starea ei de spirit era una de oarbă îndărătnicie.

Şi, pe măsură ce orele se apropiau de naşterea lui Christos, pământul se închircea în cruditatea sa primordială, indiferentă, şi, ca o reacţie la această contractare a materiei brute din jur, inima tinerei fete se înăsprea, dură, prinsă parcă în trei chingi de oţel.

Dar, în tot acest timp, purtarea verişoarei Ann faţă de Rook era tot mai ademenitoare şi mai provocatoare; iar faţă de Netta, tot mai intimă şi mai dezarmantă.

Falsa ei exuberanţă începu să irite treptat nervii lui Rook, ştirbindu-i fericirea. Radia din fata asta ceva discordant faţă de caracterul static al zilei, discordant faţă de nuditatea îngheţată în care se desfăta; discordant faţă de acea rigiditate mortuară pe care numai o putere supranaturală o putea frânge.

Atmosfera acestui trio care şedea la lumina flăcărilor unduioase, ascultând pălăvrăgelile verişoarei Ann, deveni insuportabilă pentru Rook. Senzaţia era intensificată de efervescenţa din sângele lui, iscată de competiţia electrizantă dintre focul care ardea în sobă şi gerul care ardea afară.

În cele din urmă, nu mai putu îndura timbrul melodios al glasului aceluia tânăr. Se ridică de la masă, brusc, aproape grosolan, îngăimă că „trebuie să-l plimbe pe Leu” şi ieşi în hol.

De îndată ce uşa se închise în urma lui, Netta se repezi să-l urmeze. Dar verişoara Ann îşi lăsă mâna pe braţul ei şi o trase îndărăt pe scaun.

Inima femeii mai tinere bătea violent în clipa aceea; o cuprinse o ameţeală

asemănătoare cu aceea care o încerca pe terenul de vânătoare, când calul ei se apropia de un obstacol imposibil de trecut. Chipul Nettei îi apărea înceţoşat şi îi juca înaintea ochilor.

Văzându-şi rivala alături, resemnată şi răbdătoare, verişoara Ann găsi că lovitura diplomatică pe care o plănuise se dovedea mult mai dificilă decât se aşteptase. Felul în care îşi încleşta şi-şi descleşta degetele reproducea, la o scară mai mică, gestul

90

cu care vestitul ei străbunic, Lordul Harry Poynings, convinsese cândva un prinţ moştenitor să renunţe la coroană.

— E un om tare drăguţ, nu? şopti pe un ton spontan, care părea să anunţe un schimb de confidenţe. Auzi-l numai cum trânteşte uşa de la bucătărie! Ai observat că-i place să iasă numai prin bucătărie? E o trăsătură ereditară, cred. Tatăl său avea obiceiul să iasă din casă numai prin bucătărie. Acolo îşi ţinea armele şi acolo îi plăcea să se întâlnească cu paznicul de vânătoare. Ar fi mare păcat, Netta, nu-i aşa, dacă toate aceste deprinderi s-ar stinge? Şi bineînţeles că se vor stinge, dacă Rook nu se căsătoreşte.

Nicio fibră nu clinti pe faţa fostei actriţe. Ochii îi rămăseseră pironiţi pe chipul melancolic din rama aurită. „Fată bună! Fată bună!”, păreau să repete ochii aceia compătimitori. Dar Netta îi răspunse cu o privire tristă chipului îndurerat.

Se simţea cotropită de o uriaşă povară de oboseală şi dezamăgire. Buna ei dispoziţie căzu, veştejită. De la început, de când venise la Ashover, situaţia fusese greu de îndurat. Dar apariţia verişoarei Ann o eliberase de o încordare care devenise de nesuportat. Şi acum, când prietenoasa ei salvatoare se însoţise cu duşmanul, simţea că forţele care i se ridicau împotrivă depăşeau puterea ei de rezistenţă. Poate că le-ar fi înfruntat – pentru că poseda şi ea doza de îndărătnicie caracteristică firilor pasive – dacă n-ar fi existat acea fatală îndoială care-i măcina inima, acea îndoială pe care umilinţa oarbă a iubirii ei pentru Rook o hrănea întruna cu un insidios venin.

Iubirea ei luase în aceste ultime zile forma unui impuls agitat, care o mâna nici ea nu ştia încotro şi care-i răscolea liniştea sufletească cu tot felul de planuri neclare şi nebuneşti. Povestea asta a familiei Ashover şi a ameninţării ca neamul lor să se stingă o afecta prea puţin. Stafiile din capela supraîncărcată n-aveau decât să strige şi să-i ciocănească noapte de noapte în geam, Netta ar fi rămas impasibilă la toate implorările lor. Pe ea o interesa Rook şi numai Rook; iar esenţa exaltării care o însufleţise în ultimele zile consta în dorinţa ei de a săvârşi ceva, ceva cu totul nou şi neaşteptat, care să-l facă pe Rook să o înţeleagă aşa cum nu o înţelesese niciodată.

91

— Dacă Rook *s-ar căsători,* continuă verişoara Ann, nu ar exista niciun motiv pentru care să înceteze să-ţi poarte de grijă, Netta dragă. Aţi putea găsi un cuibuşor ascuns pentru voi doi; un loc unde ai scăpa de toate neplăcerile pe care eşti nevoită să le înduri în această casă.

În urechile Nettei, cuvintele lui Ann sunară ca rostite de altcineva, într-un vis. Îşi dezlipi privirile de pe faţa lui Sir Robert şi le lăsă să poposească pe mâinile ei, strâns împreunate în poală.

— *Înţelegi* ce vreau să spun? continuă pledoaria diplomatică. Din moment ce Rook ar fi căsătorit – căsătorit cu oricine, Netta, indiferent cu cine – n-ar exista nicio raţiune să vă despărţiţi.

Ann întinse o mână şi stinse una dintre lumânări, care începuse să picure şi să fumege. Făcu acest lucru strivind fitilul între degetul mare şi arătător; şi Netta avu senzaţia că flacăra aceea atât de brutal ucisă era însăşi fiinţa ei.

— Sigur că aşa va fi! strigă Lady Ann. Reuşesc să ne văd pe amândouă, pe tine şi pe mine, stând la taclale lângă un foc intim, undeva în Chelsea sau Bloomsbury!

Netta îşi înălţă capul.

— Ar participa şi soţia lui? întrebă cu o umbră de zâmbet.

Ann primi replica asemenea unui maestru de scrimă care parează o lovitură bine orientată.

— Ei, soţia! Nici *chiar* aşa, Netta. Cu toate că prejudecăţile astea stupide sunt pe cale de dispariţie. Nu, soţia, nu, Netta. Pe *ea* am lăsa-o în compania bătrânei doamne de sus. Iar pe Rook l-am împărţi între noi două, aşa cum îl împărţim şi acum.

Tonul pe care vorbise Lady Ann despre „soţie” ţinea într-adevăr de flecăreala diplomatică, mondenă. Era menit să sugereze că Netta va fi atrasă în sfera ei intimă, în timp ce acea imaginară sărmană soţie va fi abandonată în bezna unei convenţionale inexistenţe.

— Treaba soţiei, continuă fata, cu un râs plin, tineresc, va fi să producă o puzderie de mici Ashover! Deci nu-i nevoie să te pretezi la acte de eroism patetic. *Eu,* dac-aş fi în locul tău, l-aş trata pe Rook exact ca şi înainte, chiar de-ar avea o duzină de soţii!

92

Netta privi dincolo de obrajii îmbujoraţi ai verişoarei Ann, dincolo de cele trei lumânări care continuau să ardă, către singurul ochi de geam neîngheţat al ferestrei plumbuite. Ramurile despuiate ale teiului de afară proiectau pe geam un desen de o rară frumuseţe. Şi acest arabesc părea reprodus de misterioasele flori de ger care acopereau cu o dantelă filigranată toate celelalte ferestre.

S-ar fi zis că vremea aspră furase meşteşugul vreunui bătrân ebenist german, de prin Nürnberg sau Rothenburg, care cizelase cu încheieturile degetelor noduroase şi

cu dalta de oţel o contorsionată imagine a acelui „suflet” platonic sau a spiritualului *eidolon*1 aparţinând nu ştiu cărei vegetaţii pietrificate de ger din Pădurea Neagră.

Privelişte a straniilor flori de ger şi a ramurilor cioturoase profilate pe geam redeşteptă în Netta o impresie demult îngropată, care imprimă resemnare tonului din răspunsul ce urmă:

— Atunci, spune-mi ce trebuie să fac… spune-mi ce să fac… şi voi face!

Cuvintele, răspândindu-se peste ceştile goale şi peste butucii spuziţi, răsunară atât de slab şi de impersonal, încât ar fi putut să fie rostite la fel de bine de ceasornicul de pe consola căminului, de portretul cavalerului sau chiar de însuşi duhul arborelui.

Lady Ann le percepu cu toate simţurile ei. Le auzi aşa cum vulpea la pândă aude foşnetul bibilicii care se cuibăreşte peste noapte într-un tufiş de porumbar. Le auzi cu o asemenea zvâcnire de triumf, încât sări instinctiv în picioare. Oricât de intensă ar fi fost emoţia străbunicului ei în faţa capitulării victimei sale regale, n-o putea depăşi pe cea care o copleşise pe ea acum.

Incredibila şansă a acestei neaşteptate victorii îi tăie pur şi simplu respiraţia.

— Deci renunţi? *Renunţi?*

O frântură de secundă, se produse o vibraţie între ele, de parcă tânăra exaltată ar fi fost gata să o sărute pe rivala înfrântă.

1 În lb. Greacă viziune, imagine fără existenţă reală. (N. Tr.)

Dar în expresia Nettei trebuie să fi fost ceva care a înăbuşit din faşă orice asemenea impuls.

Femeia părea să-şi adune puterile vlăguite, asemenea cuiva care a pierdut mult sânge şi încearcă, neputincios, să se ridice de la pământ.

— Nu pleca încă, murmură ea, interpretând greşit neastâmpărul lui Ann. Nu pleca. Nu-i chiar atât de simplu cum crezi. Trebuie să-ţi spun ceva.

Verişoara Ann se îndreptă spre cămin şi îşi descărcă încordarea lovind repetat şi violent cu vătraiul o buturugă pe jumătate carbonizată.

Întorcându-se la scaunul ei, împinse la o parte ceaşca şi farfurioara cu un gest mai curând bărbătesc decât feminin şi îşi aprinse în grabă încă o ţigară.

Simţea o nevoie grozavă, în momentul acela, de efort fizic, brutal. Gândurile îi zburară, instinctiv, de la o activitate excitantă la alta. Văzu, cu ochii minţii, cozile albe ale iepurilor puşi pe goană, în timp ce îi hăituia împreună cu câinele. Simţi pârâitul gheţii brumării sub picioarele ei, în timp ce patina pe iazul îngheţat al morii Tollminster. Simţi reculul puştii de vânătoare pe umăr, când împuşca, împreună cu tatăl ei, raţe sălbatice la Forley Marsh.

Ar fi vrut să „curme suferinţa” nefericitei şi agonizantei Netta, aşa cum ar fi procedat cu orice vietate rănită. O „doborâse”. Dar ăsta nu era un motiv să nu o

trateze cu etică de sportiv. Ar fi vrut să termine cu ea, aşa cum ar fi făcut cu un cocoş de apă târât de Leu la picioarele ei: să-i sucească gâtul, repede şi uşor, şi apoi s-o arunce pe câmpul îngheţat.

— Nu-i chiar atât de simplu cum cred? întrebă ea cu bruscheţe. Mie mi se pare destul de simplu.

Netta părea încă să lupte împotriva unei profunde toropeli, ca şi cum, prin canalul unei vene tăiate i se scurgea tot sângele, răspândindu-se pe jos, într-o băltoacă roşie. Îşi limpezi gâtlejul cu un zgomot gâlgâit. Apoi vorbi, exagerând pronunţarea distinsă a cuvintelor, ca şi cum impulsul firesc ar fi îmboldit-o să-şi descarce simţămintele în limbajul chelneriţei de bar din Portsmouth.

94

— Uneori e greu să faci pe cineva să fie de acord cu tine, înţelegi, să-l faci să-ţi accepte hotărârea. I-am sugerat lui Rook exact ceea ce mi-ai spus tu mai înainte. L-am *implorat* pe Rook să-mi ia o cameră la Tollminster sau la Bristol. L-am implorat să nu mă lase să fiu un bolovan atârnat de picioarele lui. I-am spus că înţeleg perfect necesitatea unei căsătorii; că socotesc că e obligat să se însoare. I-am spus toate aceste lucruri, Lady Ann.

Ochii cenuşii ai verişoarei Ann o măsurau critic, cu răceală.

— Bănuiesc că i-ai spus şi că n-o să accepţi un ban de la el, după ce-ai să pleci de aici şi după ce-o să se însoare?

Netta o privi surprinsă. Cum de ştia acest lucru?

— Da, răspunse ea. Exact aşa i-am spus.

Un zâmbet de subtilă maliţiozitate se ivi pe buzele frumoase ale lui Ann.

— Şi, în timp ce-i spuneai acest lucru, ştiai prea bine că e menit să-l determine să te refuze.

Uimirea tulburată care se aşternu pe faţa Nettei vădea, fără a mai fi nevoie de apărarea cuvintelor, nevinovăţia ei în faţa unei asemenea acuzaţii.

Dar verişoara Ann nu se lăsă:

— Mă rog, să spunem că atitudinea ta n-a fost deliberată. Dar eu cred că purtăm răspunderea unor asemenea duplicităţi, chiar dacă le comitem fără voie.

Rămase tăcută un moment, ciocănind cu tabachera în tăblia mesei.

— La naiba cu toate prostiile astea! izbucni în cele din urmă. Trebuie să te oţeleşti, Netta, şi să-l faci să *înţeleagă* că vorbeşti serios. Hotărârile astea de a trăi fără ajutorul lui, de a te evapora pur şi simplu, nu fac decât să pună beţe în roate. Bineînţeles că n-o să te lase să pleci în felul ăsta. Care bărbat de onoare ar face-o? Dacă adopţi o *asemenea* atitudine, nu-i laşi nicio alternativă.

Faţa Nettei exprima limpede că argumentele aduse de Ann o străpunseseră ca un vârf de sabie.

— Eu m-am gândit... începu ea, dar, chiar în timp ce vorbea, implicaţiile fatale ale

lucrului pe care ar fi vrut să îl spună îi
95

opriră cuvintele în gât. Rămase cu gura deschisă, zgâindu-se la verişoara Ann.

Primul tovarăş de joacă al verişoarei Ann fusese paznicul de vânătoare al tatălui ei. Bătrânul o poreclise „Domnişorica uliu-păsărar”. În mod cert, niciunul dintre prădalnicii rătăcitori de pe câmpiile bătute de vânt nu-şi calculează mai precis momentul când să se abată asupra victimei.

— Când doreşti un anumit lucru, trebuie să ştii să te foloseşti de mijloacele prin care-l poţi obţine, rosti verişoara Ann. Înţeleg că şi pe tine, ca şi pe mine, te interesează, mai presus de orice, fericirea lui Rook. Şi, *indiferent* de ce-ar spune el, fericirea lui Rook constă în împlinirea destinului său. Ori destinul său, Netta, este acela de a juca în viaţă rolul pe care l-au jucat şi înaintaşii lui.

Fosta actriţă de la teatrul Bristol Empire închise gura, îşi coborî pleoapele până ce părură să-i fi acoperit ochii cu totul şi făcu un imperceptibil semn de încuviinţare.

— Rook trebuie să aibă un *fiu*! adăugă tânăra frenetică, strângându-şi pumnul şi izbind cu el în propriu-i genunchi, de parcă prin acest gest ar fi anihilat însăşi posibilitatea naşterii unui vlăstar Ashover de sex feminin. Şi noi avem datoria să veghem la împlinirea acestui lucru. *Tu* trebuie să veghezi la împlinirea lui.

Netta era încă însufleţită de impulsul vag de a săvârşi ceva sublim şi neaşteptat de dragul lui Rook, o miraculoasă eclipsare a propriei ei persoane, un act de disperată umilinţă, ceva care să o readucă mereu în gândurile lui, orice ar fi urmat să se întâmple cu ea după aceea.

Gândul la o asemenea nobilă jertfă constituise ultimul refugiu în lasitudinea şi în slăbiciunea ei. Ar fi fost o superbă răzbunare asupra tuturor celorlalţi şi o totală evadare din mijlocul lor. Dar, când o auzea pe verişoara Ann vorbindu-i în felul acesta, îi venea foarte greu să se mai agaţe de o asemenea dorinţă. Verişoara Ann insinua că ea, Netta, nu ar fi urmărit decât să-l tragă pe sfoară, să-l ducă de nas pe Rook. Ori sentimentele care îi inspiraseră ei tainica hotărâre erau de cu totul altă natură.
96

— Vrei să spui că ar trebui să dispar fără să-i dau de veste?

Verişoara Ann confirmă că la aşa ceva se gândea.

— Dar ar veni după mine. A, nu-l cunoşti! Nu-l cunoşti deloc! Îţi închipui că totul depinde de sentimentele lui pentru mine? Nu de asta depinde. Ci de orgoliul lui; de ceea ce a hotărât el să facă pentru a-i sfida pe toţi.

Pe măsură ce se înflăcăra, vocea Nettei devenea tot mai nepăsătoare şi mai confidenţială. Ca vocea unui muribund mărturisind păcate pe jumătate uitate unui preot cu totul străin.

— M-ar urmări şi m-ar descoperi şi în gaură de şarpe. Ar fi absolut cu neputinţă să-mi găsesc o slujbă pe undeva şi să mă ascund de el. M-ar descoperi imediat. Nimic nu l-ar putea opri. M-ar readuce imediat aici... şi... şi...

Verişoara Ann ignoră complet ricoşeul de mândrie din tonul femeii; o mândrie care lovea în logica raţionamentelor ei, precum vântul în zidurile unei fortăreţe.

— Nu înţelegi ce vreau să spun? întrebă Netta aproape cu furie.

Şi, dintr-odată, un zâmbet plin de ironie, o ironie adâncă şi simplă ca însăşi natura, îi traversă faţa răvăşită.

— Nu înţeleg, răspunse cealaltă. Spune-mi repede! Ce-ar face atunci?

Netta o privi drept în ochi.

— Atunci ar stărui să se însoare cu *mine,* răspunse ea.

— Zău, asta ar face? strigă verişoara Ann, străduindu-se să răspundă cu haz la zâmbetul Nettei.

Dar strădania ei nu fu încununată de succes. Răspunsul rămase oarecum suspendat. O frântură de secundă, victoria înclină în favoarea fostei metrese a generalului Caxton. Pentru prima dată în zborurile ei de pradă, „Domnişorica uliu-păsărar" închise ochii şi şovăi. Nu putea ignora sau înfrunta unda de ironie de pe faţa rivalei ei. Preţ de câteva tic-tacuri ale ceasornicului din salon, Lady Ann Poynings se dovedi a nu fi cu nimic superioară unei femei primitive, care-şi vede planurile dejucate.

Rezultatul acestei temporare înfrângeri fu o accentuare a înverşunării următoarei lovituri, care îşi nimeri ţinta.

97

— Atunci, dacă eşti sinceră în cele ce afirmi, nu-ţi rămâne decât un singur lucru de făcut.

Expresia de stranie iluminare se reaprinse în ochii Nettei.

— Vrei să spui... că trebuie să-mi pun capăt zilelor? şopti ea.

Lady Ann tresări de uimire la auzul acestei întrebări. Sinuciderea victimei ei nu fusese, deocamdată, inclusă în gama soluţiilor prevăzute pentru reuşita ofensivei.

— Dumnezeule mare, Netta Page! Dar ce-ţi închipui despre mine? Nici prin vis nu mi-a trăsnit o asemenea idee!

Pe chipul celeilalte femei încolţi iarăşi zâmbetul acela derutant.

— Nu cred că visezi prea mult în ultima vreme, spuse ea. Dar ce alt singur lucru îmi rămâne de făcut?

De astă dată, asemenea firului cu plumb, uliul-păsărar se repezi în picaj, ca un meteorit.

— O femeie are întotdeauna posibilitatea de a nărui iluziile pe care şi le-a făurit un bărbat în legătură cu ea, sau cu el, în ce-o priveşte, veni răspunsul într-o şoaptă aprigă.

Violenţa ucigătoare a acestei lovituri avu drept efect imediat o dizolvare. Din privirile Nettei se dizolvă pe loc acel elan care situase conflictul lor la un nivel emoţional, dincolo de simpla goană a unui vânător după trofee.

Nu se poate spune că expresia de exaltare se şterse de pe faţa Nettei; pentru că acest lucru presupune un proces gradual. Pur şi simplu pieri, se stinse brusc. Se evaporă. Dispăru integral, cum dispare lumina din pupa unei nave înghiţite de mare.

— Şi atunci nu rămâne decât dezgustul, adăugă verişoara Ann, ţintind cu feroce finalitate. Bărbaţii nu se cramponează, cum facem *noi,* Netta Page. N-avem decât să ne scăpăm puţin din mână, să ne ieşim din tipar, şi i-am şi pierdut. Bărbaţii sunt extrem de sensibili. Uneori ai zice că n-au văzut nimic născându-se sau murind.

Faţa Nettei oglindea o înţelegere atât de pustiitoare şi de nudă, încât orice vestigiu de frumuseţe părea să i se fi volatilizat de pe chip.

— Vrei să spui că ar trebui să-l fac să mă deteste? întrebă cu glas umil.

98

— Eu nu-ţi dictez nimic, răspunse cealaltă cu un adânc suspin de uşurare, lăsându-se pe speteaza scaunului. Tu va trebui să faci totul. Nu sunt îndeajuns de insolentă ca să-ţi sugerez ce trebuie să faci. Ştiu doar atât, Netta, că, dacă n-ai să procedezi aşa, nimic altceva nu ne poate fi de folos.

De ce oare s-a întâmplat ca, în acest moment critic, în loc să se îndrepte spre înţelegătorul Sir Robert, privirea Nettei să cadă pe singurul ochi de geam neîngheţat din fereastra elisabetană, în locul unde teiul îşi întindea braţul răsucit? Oricum, priveliştea ramurii neclintite şi amorţite în văzduhul plumburiu îi aduse în minte zilele mohorâte de iarnă, când Florrie se întorcea în cămăruţa lor de la „Capul Maurului”, ţinând ascunsă sub palton o sticlă de gin Gordon.

Parcă auzea glasul lui Florrie în acele clipe: „Net, când te cherchelești un pic, eşti şi tu ca celelalte fete”.

În camera aceea a jurat faţă de ea însăşi, într-o sordidă dimineaţă cenuşie, să nu mai fie niciodată, niciodată, niciodată „ca celelalte fete”.

Dintr-odată o copleşi o nevoie inexorabilă de a rămâne singură. Simţea că, orice s-ar întâmpla, ar fi o mană cerească, asemenea încetării unui acces de greaţă fizică, dacă n-ar mai vedea obrajii îmbujoraţi şi ochii cenuşii, limpezi, ai verişoarei Ann.

Cu mişcări ţepene, deoarece se părea că gerul îi pătrunsese în oase, se ridică de pe scaun şi rămase nemişcată, uitându-se în jos, fix, la inamica ei.

Verişoara Ann avu senzaţia că încălecase un cal neîmblânzit, fără hamuri şi zăbală. Încercă un sentiment de cumplită stingherealã. Ca atunci, pe vremuri, când tatăl ei o surprinsese călcând în picioare un şarpe de casă. Se simţi mai mult stângace decât crudă, mai mult groasă de obraz decât triumfătoare. Simţi că e stupidă.

Şi sentimentul păru să atingă punctul culminant când rivala ei o gratifică, ironic,

cu umbra unei reverenţe. Şi încă stărui când, cu o măreţie vrednică de ieşirea din scenă a prinţului moştenitor trădat, prietena lui Florrie şi a lui Minnie se îndepărtă pe holul pustiu.

99

Capitolul VIII

Netta nu a uitat niciodată acea ultimă oră a Ajunului de Crăciun, când, aşezată în pat, urmărea silueta lui Rook, îmbrăcată în halatul de casă, stând în picioare în faţa ferestrei. Îţi evoca personajul care, din turnul solitar al lui Childe Roland, îi descria partenerului său toate semnele şi prevestirile unei lumi cuprinse de misterioasele chinuri ale facerii.

Deşi ar fi dorit să deschidă fereastra, Rook se feri s-o expună aerului rece al nopţii pe Netta, care şedea în capul oaselor, cu părul castaniu despletit, atârnându-i pe umeri, şi ochii grei de gândurile ei ascunse. Dar cum singura lumină din încăpere izvora de la ultimele licăriri ale focului, marile spaţii vide ale miezului de noapte cufundat în tăcere îşi destăinuiră lui Rook taina.

— Începe dezgheţul, o anunţă el, întorcându-se pe jumătate spre pat.

— Asta înseamnă că mâine o să plouă? întrebă Netta pe un ton scăzut, de parcă se temea să nu tulbure ceva, să nu întrerupă cine ştie ce plan ocult al naturii, la fel de sacru şi de ascuns ca şi planul ei.

— Asta înseamnă că vom avea un Crăciun alb – asta-i tot, răspunse stăpânul domeniului Ashover. Nu se zăreşte nicio stea. Stai puţin! Vrei să te acoperi? Deschid fereastra.

Netta îşi culcă, supusă, capul pe pernă şi îşi trase păturile până sub bărbie. Cuibărită în căldura patului, închise ochii, în ciuda a tot ce se întâmpla, o copleşea o bizară fericire.

Rook deschise partea de sus a ferestrei-ghilotină şi se aplecă în afară, absorbind cu nesaţ aerul negru, umed.

— Cerul e acoperit de nori, o anunţă el. Şi nu sunt nori de ploaie, Netta. Simt miros de zăpadă.

100

— Într-adevăr, poţi simţi mirosul zăpezii? şopti femeia, dar, când o izbi o răbufnire a aerului rece, deveni parcă şi ea conştientă de o prezenţă inefabilă, învăluită de spaţiile grele de noapte, o prezenţă imensă, informă, pufoasă, a cărei apropiere exala un efluviu vag, nedefinit, sesizabil numai pentru simţurile omeneşti – mirosul zăpezii.

Netta rămase câteva minute tăcută, abandonându-se misterioasei forţe a elementelor care se desfăşurau în nemărginirea nopţii.

Apoi deveni brusc conştientă de ceva stingheritor. De ce nu mai închidea odată Rook fereastra şi nu se întorcea în cameră?

Îşi înălţă capul. Rook continua să stea aplecat peste marginea ferestrei, scrutând bezna, neclintit ca o santinelă, şi, din felul cum îşi ţinea capul, Netta îşi dădu seama că urmărea ceva sau asculta ceva. Să fi perceput oare înmuierea crustei îngheţate a pământului în preajma dezgheţului?

Deodată închise brusc fereastra şi se răsuci pe călcâie.

— Ai văzut ceva? îl întrebă ea.

Îi aruncă o privire surprinsă:

— De unde ştii?

Netta îşi dădu seama, după expresia feţei lui, că suferise un uşor şoc. Rook se aşeză pe marginea patului ei, luând mâna pe care i-o întinsese Netta.

— Ce s-a întâmplat, Rook?

Se uită fix la ea, văzând-o şi nevăzând-o în acelaşi timp, reconstituind în minte o imagine neliniştitoare.

— Rook, repetă ea, de astă dată cu îngrijorare în glas. Rook, ce-ai văzut afară?

Expresia lui firească, ursuză, îi reveni în ochi.

— N-are sens să nu-ţi spun. E cineva acolo, cu o lanternă, şi se piteşte pe lângă tufişuri, în spatele copacilor. Nu-mi place. E aproape miezul nopţii. Cine dracu' dă târcoale prin grădina noastră la douăsprezece noaptea?

Netta îşi retrase mâna din mâna lui, se înălţă în pat şi-l privi cu ochii larg deschişi.

101

— Rook, cred că ştiu cine este, strigă ea agitată. Caporalul Dick. Pandie mi-a înşirat adineauri nişte chestii în legătură cu el. Vai, Rook, crezi că şi-a ieşit din minţi?

Rook sări în picioare şi se repezi la fereastră.

— Oricine-o fi fost, acum nu se mai vede, spuse el, revenind în mijlocul camerei şi şovăind, cu o încruntare de nedumerire, lângă scaunul pe care îşi aşezase hainele. Mă întreb dacă n-ar trebui să mă îmbrac şi să ies în curte, să văd ce se întâmplă. Nu *vreau* să fac tărăboi, dar dacă e unchiul Dick… Ce ţi-a spus Pandie despre el?

— Că a avut o purtare ciudată întreaga zi; s-a tot fâţâit prin grădină, cu o puşcă în mână, şi i-a pus fel de fel de întrebări.

Rook tresări vizibil.

— *Ce-ai spus*? strigă. Apoi adăugă pe un ton mai calm: Nu văd nimic nebunesc în asta, Netta. Ştii bine că Pandie se sperie de orice fleac. Fără îndoială că unchiul Dick o fi vrut să mă ia la vânătoare cu el. Doamne! Dar nu mi-l pot închipui pe bătrân rătăcind cu o lanternă în toiul nopţii!

Netta clătină din cap.

— Ai zis că ai zărit pe cineva. Omul pe care l-ai văzut avea o puşcă, Rook?

Nu-i dădu niciun răspuns, dar începu să se învârtească în sus şi-n jos prin cameră, înjurând în barbă:

— Caporalul! Lua-l-ar dracii de caporal!

De fiecare dată când se apropia de scaunul pe care îşi lăsase îmbrăcămintea, se oprea şi îşi lua sau cămaşa, sau vesta. Apoi le arunca la loc şi pornea din nou să se foiască şi să bombăne.

Nimic nu era mai neplăcut pentru Rook decât ideea de-a se juca de-a v-aţi ascunselea, la ora aceea blestemată, cu un ipotetic unchi Dick.

Gândul dezagreabil că, dacă era, *într-adevăr*, unchiul Dick, va trebui să-l încuie într-un loc sigur peste noapte sau chiar să-l escorteze până acasă, peste Câmpul de luptă şi peste Dorsal, îl făcea să respingă impulsul de a se îmbrăca. Şi totuşi, trebuia să facă ceva!

Dar poate că nu era unchiul Dick – poate că era vreun derbedeu din sat, dând târcoale capcanelor de iepuri. O hăituire

nocturnă pe urmele unui asemenea nenorocit ar fi fost şi mai rea.

Rook hotărî să lase lucrurile în voia lor. Deveni conşticm că atmosfera se supraîncărcase de o apăsare care făcea ca nimk să nu fie mai îmbietor, în clipa aceea, decât s-o strângă pe Netta în braţe şi să adoarmă lângă ea.

Aruncă o lopată de cărbuni în cămin, ca să ţină focul trea/ până a doua zi dimineaţa, şi, după ce deschise larg fereastra către noaptea acum de nimic tulburată, se vârî în pat.

Netta, şi nu el, rămase cu ochii deschişi, îndeajuns de mult cât să poată număra bătăile pendulei din holul de jos, un obiect de mobilier în stil Regina Anne, intrat în familie printr-una dintre chibzuitele căsătorii ale străbunicului Benjamin, anunţând miezul nopţii.

Rook dormea încă adânc, atât de adânc, de parcă petrecuse întreaga noapte ciocnind pahare de băutură cu domnul Voltaire, când Netta se deşteptă, în prima ei dimineaţă de Crăciun cu zăpadă de la Ashover.

Ce senzaţie colosală, această conştiinţă subită că pervazurile ferestrelor s-au învelit într-o substanţă moale, pufoasă, Mănoasă, şi că ramele de lemn negru încadrau acum doar căderea, căderea, căderea de fulgi grei, silenţioşi.

O intruziune miraculoasă, albul acesta diafan, atât de diferit de orice alt element terestru sau solar, ca şi cum un imens meteor lunar, virginal şi neprihănit, s-ar fi ciocnit, în mistica lui traiectorie, cu pământul nostru pestriţ şi mânjit de toate păcatele.

Netta privi spre foc. Era încă aprins şi licăritor, în timp ce în cameră se răspândise o luminescenţă albăstruie, ce părea proiectată chiar de zăpadă, şi nu de vreun astru îndepărtat.

Coborî din pat fără zgomot şi începu să se îmbrace în grabă. Abia trecuse de ora şapte, şi ştia că la opt se oficia o slujbă la biserica din Ashover.

Cu o seară înainte, hotărâse în secret să se ducă la slujba matinală. Doamna Ashover mergea întotdeauna la aceea mai populară, de la ora unsprezece. Dar Netta o ajutase pe Nell Hastings să încropească în faimoasa capelă o iesle, înconjurată de vâsc, şi acum ardea de dorinţa de a vedea cum arată în

103

strălucirea lumânărilor. Era sigură că verişoara Ann, dacă va ieşi în acea dimineaţă, nu va face decât să se zbenguiască împreună cu Leu. De fapt, era convinsă că la slujbă nu va participa nimeni altcineva în afară de cavernosul domn Hastings şi de ambigua lui soţie.

Îmbrăcă paltonul gros şi şalul, încălţă o pereche de galoşi peste pantofii butucănoşi, iar pe cap îşi puse o tinerească beretă scoţiană, care o însoţise prin toate vicisitudinile existenţei ei. Apoi trimise o sărutare din vârful degetelor către bărbatul adormit şi ieşi din casă, pe uşa de la bucătărie. Trecând pe lângă Pandie şi pe lângă bucătăreasă, care savurau o ceaşcă de ceai lângă plită, le salută cu atâta veselie în glas, încât, după ce plecă, Pandie spuse către cealaltă femeie:

— Iaca, şi hartistelor astea le place un Crăciun cu zăpadă, ca la toţi oamenii cu frica lui Dumnezeu, ai văzut? S-a dus să-l audă pe Hastings vorbind de „pentru voi şi-a vărsat sângele”, pe lumina zăpezii. Şi încornoratu’ ăla o s-o binecuvânteze, ce zici?

Martha Vabbin apucă cu un cleşte de fier o rotocoală a plitei şi mută ceainicul direct pe foc.

— Poate că da, poate că nu. Da’ am auzit că odată, demult, când caporalul Dick a cerut binecuvântarea, preotul de pe atunci i-a tras o săpuneală zdravănă bietului zănatic.

Netta avea atât de puţină experienţă în ce priveşte adevărata zăpadă, de la ţară, încât încerca aproape o teamă respectuoasă când paşii ei violau albul vătos, neatins, care se aşternuse peste tot. De când se abătuse furtuna de zăpadă, doar roţile unei căruţe care intrase pe poartă săpaseră două brazde. În rest, totul era imaculat, neîntinat.

Puritatea zăpezii proaspete făcea ca toate lucrurile din jur, care-şi expuneau indecent gălbejeala sau negreala, să pară mai mult decât murdare: arătau *degradate,* de parcă natura le azvârlise acolo, într-un acces de scârbă. Fiecare creangă, fiecare par de gard sau rădăcină de copac care *cutezau* să-şi afirme identitatea aveau aerul de a fi supuse unui soi de penitenţă, ca şi cum îşi dezvăluiau dispreţului public toate semnele din naştere,

104

diformităţile, petele de pe piele ascunse până atunci cu o pudică rezervă.

Netta ocolise casa şi îşi croia acum drum pe poteca străjuită de tufe de laur, când auzi un foşnet şi o bufnitură în spatele ei. Se opri şi întoarse capul. Să fi descoperit Rook că plecase şi să fi venit după ea? în clipa când rămase locului, nemişcată, persoana sau jivina care-i luase urma făcu acelaşi lucru. Şi tăcerea se succedă cu atâta repeziciune zgomotului, încât s-ar fi zis că paşii misteriosului urmăritor nu fuseseră decât ecoul paşilor ei.

Ceva o împiedică totuşi să se întoarcă din drum; poate o teamă vagă că s-ar putea s-o urmărească verişoara Ann; dar, de fiecare dată când înainta, şi apoi se oprea, se repeta acelaşi fenomen. În cele din urmă, se porni să fugă, împiedicându-se de rădăcinile ascunse în zăpadă şi scuturând fulgii de pe frunzele netede de laur. Chiar în clipa când ieşi dintre tufişurile de lângă poarta care dădea spre drum şi zări, de cealaltă parte a râului, vitraliile iluminate ale bisericii, se poticni de o ramură căzută şi se prăbuşi, cât era de lungă, pe jos.

Simultan cu căderea ei, două împuşcături răsunară din spate şi două gloanţe de plumb zguduiră gardul.

Se opinti, ridicându-se în genunchi, şi se uită în direcţia din care porniseră împuşcăturile. Într-o străfulgerare de gând, se întrebă dacă era rănită; şi, în timp ce-şi punea această întrebare, era conştientă de un delicios val de uşurare şi destindere.

Mintea ei nu fusese niciodată mai lucidă, gândurile nicicând mai clare.

Dacă *a fost* cumva rănită, ce minunat ar fi fost să moară acolo; mai ales dacă Rook i-ar fi descoperit cadavrul! Cu o bizară detaşare, de parcă ar fi fost un spectator indiferent, şi nu o femeie înfofolită, cu faţa albă ca varul, căzută în genunchi în zăpadă, urmări silueta deşirată a caporalului Dick răsărind din tufişuri. Văzând-o în genunchi, holbându-se la el cu ochi ficşi, în mintea tulburată a bastardului Ashover trebuie să fi încolţit gândul că ambele gloanţe îşi nimeriseră ţinta.

105

Cu o exclamaţie întretăiată îşi zvârli puşca şi rămase locului, gâfâind ca o fiară care şi-a ajuns din urmă prada, dar căreia i-a plesnit inima de atâta efort.

Timp de trei, patru secunde, ochii femeii rămaseră pironiţi în ochii bărbatului, legaţi în acea unică şi stranie complicitate – fără de seamăn pe lume – care-l uneşte pe vânător de victima sa.

Apoi, o ameţeală datorată celor douăsprezece ore de veghe în ninsoare întunecă simţurile bărbatului. Se legănă asemenea unui arbore lovit de secure, întinse braţele în lături şi se prăbuşi greoi, cu faţa-n jos.

Căderea şi privelişte a trupului ce zăcea întins înaintea ei rupseră vraja care paraliza nervii Nettei. Se ridică împleticindu-se şi, îndreptându-se spre bătrân,

îngenunche lângă el. La început, crezu că murise. Dar, când îi întoarse trupul deşirat cu faţa în sus, îi simţi bătăile slabe ale inimii sub hainele udate de zăpadă.

Cu oarecare efort, deoarece caporalul Dick, deşi uscat ca un schelet, avea o masivă alcătuire osoasă, îl târî prin zăpadă până la cel mai apropiat copac, şi acolo îi propti capul pe şalul şi pe bereta ei. Apoi îşi scoase paltonul şi-l întinse peste el; după ce mai stătu un moment, să se asigure că trunchiul copacului îl ferea pe bătrân de ninsoare, o rupse la fugă spre casă, traversând pajiştea dintre tei şi cedrii.

În timp ce alerga, auzi dangătul clopotului bisericii. Răsuna inegal, şi Netta se gândi că îl trăgea fie Nell, fie vreun băiat din sat, care-l ajuta pe domnul Hastings.

Din fericire, Rook auzise împuşcăturile şi, când intră ea în cameră, îl găsi pe jumătate îmbrăcat.

— A tras în tine? repeta întruna Rook; şi o legăna în braţe cu mai multă tandreţe decât îi arătase de luni de zile încoace. A tras în tine? Caporalul Dick a tras în tine? Doamne! Ce mai familie suntem şi noi!

Nettei i se păru că evenimentul îi stârnise entuziasmul. Îl auzi, în timp ce-şi trăgea cizmele, fredonând melodia *Bunul rege Venceslav.* Exista în el o anumită trăsătură pe care Netta n-o putuse niciodată înţelege, anume tendinţa de a se detaşa de conţinutul faptelor şi de a se bucura de întâmplări în sine,

106

ca într-un fel de transă inumană, ca şi cum ar fi fost doar nişte secvenţe imaginare, lipsite de substanţă.

Netta se simţi frustrată în faţa nepăsării lui, în ciuda îmbrăţişărilor tandre cu care o dăruise. I se părea nefiresc să-l audă fredonând *Regele Venceslav,* când cu câteva minute înainte se trăsese asupra ei, de parcă ar fi fost un fazan sau un iepure.

Ochii i se umplură de lacrimi la gândul că ar fi putut acum să zacă moartă, exact în locul în care zăcea caporalul.

O năpădi un val de milă faţă de ea însăşi, milă îmbinată cu ironie, dar şi cu o oarecare voluptate. Forfota din casă ajungea la urechile ei ca printr-un voal pudrat de zăpadă.

Toată foiala, şoaptele şi murmurele agitate păreau să se amestece cu fulgii de nea: vocea lui Pandie emiţând tot felul de ipoteze fantastice; vocea doamnei Ashover dând dispoziţii contradictorii.

Toate se confundau cu zăpada; cu acea scurtă întrezărire a vitraliilor iluminate de dincolo de râu; cu *Regele Venceslav,* cu frânturi răzleţe din versurile acestui vechi cântec de pahar: „Aduceţi de mâncare! Aduceţi de băut!”

Era atât de străină de vâltoarea iscată în casă, crescând şi descrescând pe măsură ce caporalul Dick îşi pierdea cunoştinţa sau îşi revenea în simţiri, încât se feri să reflecteze la faptul că Rook nu rostise o vorbă în legătură cu versiunea *ei* asupra întâmplării din grădină. Şi Rook nu fusese singura persoană care auzise

împuşcăturile; după cum nu era singura persoană la curent cu intenţiile caporalului. Oricum, Netta descoperi odată în plus tăria frontului comun, a coaliţiei imbatabile cu care casa Ashover întâmpina orice imixtiune străină.

Chiar când fu găsită puşca, pe jumătate îngropată în zăpadă, nimănui nu păru să-i treacă prin cap că cele întâmplate ar putea fi de domeniul autorităţilor publice. Anticul spirit feudal, conform căruia, în trecut, seniorii din valea râului Frome aveau drept de viaţă şi de moarte asupra supuşilor aflaţi sub jurisdicţia lor, părea să impregneze fiecare amănunt al nefericitului incident.

Dar nu numai alarma şi forfota domestică din primele ore ale acestei zile insolite de Crăciun ajungeau până la Netta, estompate ca de ceaţa unui vis. Ci şi atitudinea fiecăruia dintre membrii

familiei, reacţiile lor, care păreau să aibă acelaşi caracter îndepărtat, imaterial.

I se păru ireală vestea că bătrânul Dick făcuse o congestie cerebrală; şi mai ireală îi apăru vocea lui, aparent sănătoasă şi perfect inteligibilă, când îl auzi cerând să fie transportat acasă; dar cea mai ireală i se păru hotărârea de a-l transporta, *într-adevâr* – în trăsura închisă a doctorului Twickenham –, la căsuţa paznicului de vânătoare.

Avu impresia că visează când, după câteva parlamentări cu medicul asupra necesităţii de a se găsi o infirmieră experimentată, Lady Ann se oferi să se mute la familia Drool şi s-o facă ea însăşi pe infirmiera.

Numai când clopotele bisericii vestiră începerea slujbei de la ora trei, senzaţia vaporoasă din mintea Nettei începu, în sfârşit, să se risipească cu o repeziciune dureroasă, şocantă.

Doctorul îşi transportase deja pacientul, evitând nămeţii de pe cărările mai strâmte, când Netta află că se luase decizia ca Rook să o conducă pe Lady Ann peste Câmpul de luptă şi, în jos, pe Dorsal, până la căsuţa paznicului de vânătoare.

La aflarea acestei veşti, care-i fu împărtăşită în timpul unui posomorât şi încordat prânz de Crăciun, Netta se lăsă pradă unei neobişnuite amărăciuni. În nenumărate rânduri îi văzuse pe cei doi veri plecând împreună şi nu încercase nicio strângere de inimă. Dar astăzi, după discuţia pe care o avusese cu Lady Ann, gândul asocierii lor îi inspiră o repulsie vecină cu greaţa.

Ea era cea asupra căreia se trăsese. Cea care ţinuse acest lucru în taină, de dragul lui Rook. Părea o ironie gratuită a sorţii ca ea să fie pur şi simplu ignorată, şi tot dramatismul întâmplării să se centreze pe verişoara Ann, care hotărâse să devină infirmiera experimentată, picată din ceruri.

Pentru mintea nesofisticată a Nettei, o încercare de omor era o încercare de omor, un lucru de o violenţă sângeroasă, care implica publicitate, adică poliţişti şi judecători şi tribunale. Găsea de-a dreptul pervers felul în care Rook şi Lady Ann se

delectau cu vinul roşu, şambrat, şi cu plăcintele doamnei Vabbin, ascultând trăncănelile lui Pandie despre ţicneala caporalului, când, dacă n-ar fi fost acea poticnire de un ciot, în casa asta ar fi zăcut acum un cadavru – un cadavru care ar fi fost însăşi Netta.

108

Cum *a putut* Rook să plece, atât de binedispus, cu Lady Ann alături şi cu Leu care scormonea şi se tăvălea prin zăpadă, când ei nu-i rămânea altceva de făcut decât să-şi îmbrace iar paltonul şi bereta scoţiană şi s-o pornească la biserică, sau să rămână singură în camera ei, gândindu-se la doamna Ashover, care stătea singură în camera ei.

În clipele astea tânjea după cineva ca Minnie sau ca Florrie, cineva căruia să-i povestească întreaga păţanie; să-i povestească ce simţise când se pornise să alerge; când zărise vitraliile iluminate ale bisericii; când auzise cele două împuşcături; să povestească totul, şi după aceea să tragă un plâns zdravăn, pentru toate câte se întâmplaseră. Dar în casă nu exista nimeni în afară de Pandie şi de Martha, care sporovăiau în bucătărie, la o cină târzie, şi doamna Ashover, aflată în camera de sus, cu Biblia într-o mână – Netta o vedea parcă aievea –, citind despre păstori şi steaua de la răsărit şi dorind, în inima ei, ca bătrânul caporal Dick să fi tras cu mai multă pricepere.

În cele din urmă, se duse la slujba de după-amiază. Niciodată, încă din copilărie, nu lipsise de la slujba de Crăciun, şi în timp ce-l asculta pe Hastings psalmodiind cu voce monotonă, asemenea unei viespi uriaşe întârziate într-un pod plin cu mere, mila faţă de sine însăşi şi indignarea începură să se topească.

Şi nu datorită unei împăcări de natură divină pe care i-ar fi inspirat-o lăcaşul sacru. Ci, pur şi simplu, pentru că ea, Netta Page, care încerca să se târască pe urma unor ireali păstori cu turbane orientale, păstrând încă în auz ecoul unor împuşcături, şi în inimă o patetică hotărâre, avusese revelaţia unui miracol – fie el legendar sau nu – care acoperise jalnicele urme ale paşilor întregii omeniri, precum zăpada acoperise câmpurile, cu o misterioasă, inviolabilă splendoare.

Capitolul IX

Buna dispoziţie a lui Rook se menţinu în timp ce, cu Leu zburdând în faţă şi cu verişoara Ann alături, se lua la trântă cu nămeţii, urcând panta Câmpului de luptă.

Ceea ce Netta interpretase drept o nouă dovadă a trăsăturii de inumană detaşare, care o şocase de atâtea ori la el, nu era, în realitate, decât un sentiment de imensă uşurare, determinat de faptul că bătrânul Dick îşi dusese, în sfârşit, ameninţarea la capăt şi că aceasta se vădise inofensivă. Nettei nu-i suflase o vorbă despre ameninţările unchiului Dick, dar cuvintele lui îi apăsaseră necontenit mintea,

cu atât mai mult cu cât fuseseră foarte vagi. Şi acum, că totul luase sfârşit – instinctul îi spunea că, de aci înainte, bătrânul era *hors de combat*1 actuala lui senzaţie de uşurare era pe atât de puternică, pe cât îi fuseseră şi temerile.

Întunericul care se lăsă lent asupră-le, în timp ce trudeau, pas cu pas, pe povârnişul dealului, părea să fie pătruns, în ce-l privea pe Rook, de emoţia caldă, aţâţătoare, a prezenţei atât de învecinate a verişoarei lui. Asociaţiile cu spaima şi complicatele frământări pe care le trezea în conştiinţa lui chipul Nettei îl făceau să se refugieze – acum că o ştia pe Netta teafără şi în siguranţă – în nepăsarea calmă şi agreabilă a tovărăşiei verişoarei Ann.

Îi plăcuse întotdeauna să colinde plaiurile alături de fiinţa aceasta arzătoare, de acelaşi sânge cu el şi, de astă dată, ceva din însăşi atmosfera serii îi sporea bucuria.

I în fr. În orig., scos din luptă. (N. Tr.)

Obscuritatea care-i învăluia treptat, părând să-i izoleze pe ei doi de întreg restul universului, avea o caracteristică anume. O caracteristică aproape omenească, atât de încărcată era de ancestrala conştiinţă umană a căilor pe care se canalizează viaţa pe pământ.

Părea impregnată de toate acumulările sfârşiturilor de zi, de sfârşiturile zilelor lungi, apăsate de fatalitate, dar care, într-un fel sau altul, până la urmă, tot *s-au sfârşit.*

Era, această obscuritate, o vastă sumă a tuturor finalităţilor, consecinţelor, rezultatelor, concluziilor care se lăsaseră – la bine sau la rău – peste toate pleoapele închise de somn sau de moarte, în cuprinsul întregului ţinut.

Nu exista ţăran, căruţaş, cioban care să se fi întors vreodată acasă, după o zi de trudă, fără să fi lăsat un strop din răbdarea şi din resemnarea sa în urzeala grea a acestei obscurităţi.

Şi era o obscuritate specific englezească, având o asprime insulară, în care se împleteau un vag iz de ceţuri marine cu răsuflarea muşchiului pitit, a pământului clisos, a omătului friguros.

Şi, mai mult, o obscuritate saturată de istorie. Un asemenea amurg trebuie să fi înfăşurat câmpurile din Pevensey sau Sedgemoor după câte o faimoasă bătălie, când toate alarmele şi atacurile vor fi luat sfârşit.

Nu era uşor să urci pieptiş dealul prin zăpada moale, afânată, printre vizuinile iepurilor şi muşuroaiele cârtiţelor, printre tufele de ferigă şi cioturile de carpen. Şi când, în cele din urmă, ajunseră pe creastă, lângă trunchiurile întunecate ale pinilor, li se păru foarte firesc să se sprijine unul de celălalt pentru a-şi trage răsuflarea, înainte de a porni la coborâş.

Atingerea obrazului rece al verişoarei sale, amintirile familiare pe care i le răscolea mirosul jachetei ei de *tweed* îl proiectară pe Rook, în vreme ce se rezemau

amândoi de un trunchi zgrunţuros, în calmul iresponsabil al aducerilor aminte.

Între spaţiile imense de cer de deasupra copacilor, cer golit de stele şi de lună, şi masele compacte de zăpadă căzută din văgăunile înalturilor se crease, de-a lungul întregii seri, un fluid magnetic ce avea să atragă noi migraţii din sferele aeriene.

111

Şi o undă a fluidelor magnetice declanşate de elementele de dincolo de firmament trebuie să se fi strecurat şi în aceste două corpuri omeneşti, prinse în misterioasa lor călătorie. Pentru că, în momentul când porniră să coboare colina Dorsal, Rook deveni conştient de faptul că toate episoadele care se petrecuseră odinioară între el şi verişoara sa nu tociseră tăişul dorinţei care-i împingea acum unul către celălalt.

În timp ce coborau în vale, mână în mână, tonul glasurilor lor sugera apropierea unei aventuri nesăbuite, păgâne.

Când ajunseră la căsuţa domnului Drool, îl găsiră pe caporalul Dick întins confortabil în patul său. Doctorul plecase, iar doamna Drool îl mutase pe Binnory din cămăruţa lui, pregătind-o cu grijă pentru primirea verişoarei Ann.

Băiatul cel înapoiat la minte părea foarte aţâţat de toate aceste întâmplări. O urmărea, cu nestăvilită mulţumire, pe mama lui încropindu-i un culcuş lângă vatra din bucătărie, dar revenea mereu în camera caporalului, pentru a-i împărtăşi doamnei „care o să doarmă lângă eu” toate zgomotele şi viziunile la care musafirii lui se puteau aştepta din partea nopţii ce-i împresura.

Camera caporalului şi cea a lui Binnory erau izolate de restul casei, astfel încât verişoara Ann nu avea să întâmpine greutăţi sau întreruperi în oficierea serviciilor ei de infirmieră.

Unchiul Dick părea acum foarte liniştit, dar doamna Drool îi povesti lui Rook că le fusese extrem de greu să-l ţintuiască la pat după ce îl dezbrăcaseră.

— Dom’ doctor i-a zis lu’ Drool că trebuie să vegheze dacă mai apar noi sintoame în starea lui. A zis că Drool să stea cu dânsu’ ca nu cumva pe bătrân să-l apuce iar trăsnelile lui şi să-şi facă singur vrun rău. Da’ ce-a făcut la dumneavoastră acasă, domnu’ Rook? A venit azi vo doi din Ashover care a zis că cică Martha Vabbin a avut toată noaptea de furcă cu el în curte. Şi cică bătrânul a tras în ea cu puşca de vânătoare şi biata femeie a trebuit să-i dea una în cap cu lopata de fier.

— Nu vă faceţi griji, doamnă Drool, se pomeni stăpânul din Ashover răspunzând în faţa acestei inedite versiuni asupra evenimentelor petrecute.

112

În timp ce vorbea, şovăia în adâncurile lui, cuprins de acea încordare nervoasă care indică încolţirea în subconştient a unei hotărâri de care raţiunea nu este decât pe jumătate conştientă. „Netta va înţelege”, îşi spunea el. „Va înţelege că am rămas

peste noapte cu bătrânul. Aş *putea* să-l trimit pe Drool s-o anunţe, dar nu se face să-l pun pe bietul om pe drumuri pe o noapte ca asta.”

— Nu vă faceţi griji, doamnă Drool, repetă el. Am să-l veghez chiar eu pe domnul Richard. Dumneavoastră şi soţul dumneavoastră vă puteţi duce liniştiţi la culcare. Aţi putea face doar un singur lucru pentru mine şi pentru Lady Ann. Să ne trimiteţi sus ceva de-ale gurii, orice aveţi la îndemână, o simplă gustare, ştiţi. Trimiteţi-l pe fiul dumneavoastră să ne-o aducă. Am putea mânca în camera domnului Richard, dacă nu vă deranjăm prea tare.

Drept rezultat al acestei sugestii, două ore mai târziu, Rook şi Ann se aflau aşezaţi în faţa unei cine generoase, alcătuite din fazan rece, pâine de casă şi bere blondă de Dorchester; discutau între ei pe un ton scăzut, în armonie cu respiraţia domoală a bolnavului. Abia începuseră să mănânce, când Ann deveni conştientă că băiatul idiot scotea nişte sunete stranii în camera de alături, care era acum a ei, încercând să imite glasurile unor colindători care vizitaseră peste zi căsuţa paznicului de vânătoare. Binnory se străduia să reproducă una dintre versiunile lui groteşti ale cunoscutului colind *Domnul să vă aibă în pază, cuconaşilor!* O versiune care ajunse la urechile ei combinată cu un cântec de cârciumă, cules de prin locuri mai puţin cucernice. Sâcâită de această discordantă serenadă, discordanţă accentuată de starea ei psihică, Ann se ridică, deschise uşa şi traversă coridorul.

Îl găsi pe băiatul idiot întins pe pat, lângă o pernă împodobită cu pălăria şi paltonul ei, pe care el o proptise de perete.

— Ea e *tu,* cucoană, zise băiatul, cu o îmbufnare înciudată în glas, şi eu e stăpânul. Şi le cântăm *Un rege s-a născut* strigoilor care aşteaptă pe afară.

Lady Ann se uită la băiat cu un amestec de jenă şi de enervare. Apoi, zărindu-şi mica valiză de piele deschisă pe un scaun

şi capotul ei purpuriu ieşind pe jumătate afară, păru să uite subit de prezenţa băiatului şi, ca şi cum ar fi fost complet singură, îşi scoase jacheta de tweed, lăsă fusta să-i alunece în jos şi se înfăşură grăbită în capot.

— Acuma nu mai semeni cu ea, îngăimă Binnory, arătând cu o mişcare a degetului mare spre pernă.

Verişoara Ann îi zâmbi, aşa cum nu mai zâmbise de prea multe ori cuiva. Simţind pe coapse atingerea capotului moale, în locul stofei aspre, redeveni brusc conştientă de clasica perfecţiune a formelor ei, care o uimise şi pe Netta. Senzaţia era sporită şi de plăcuta destindere a muşchilor, după urcuşul încordat.

— Vino să mănânci ceva împreună cu domnul Ashover şi cu mine, îi zise cu blândeţe idiotului. Şi, dacă acum nu mai seamănă cu mine, hai s-o culcăm înapoi pe pat, da?

Dezbrăcă perna de palton şi de pălărie şi o aranjă la loc, la capul patului, după ce

o netezi cu palma. Apoi îl conduse pe băiat de-a lungul coridorului, în camera caporalului Dick, unde Rook golise până atunci jumătate din urciorul cu bere de Dorchester. Îl aşeză pe Binnory între ei doi şi, când întâlni privirile aburite de admiraţie ale lui Rook, Lady Ann ştiu să aprecieze prilejul pe care i-l oferea hazardul şi se simţi învestită cu puteri fatale şi dominatoare.

La început avu impresia că nu poate înghiţi nicio îmbucătură, senzaţie pe care o încerca de obicei la gustarea de dimineaţă din casa de vânătoare a tatălui ei, înainte de o mare partidă însoţită de dulăii din Blackmore; dar, după câteva sorbituri din urciorul fermecat al doamnei Drool, inhibiţia i se risipi şi savură cina cu o poftă tinerească.

— Îţi aminteşti de noaptea când mătuşa Edith ne-a prins în podul cu fân? întrebă deodată Rook, încălzit de tandreţea privirii din ochii fetei. Cum dracu' a putut să suie scara aia, verişorico? Ori n-a suit scara? Dar de seara când s-a spart gheaţa pe iazul Abbotsbury şi era cât pe-aci să cazi în apă? *Ala* da Crăciun nebun! Şi când taică-tu a plecat la Paris şi am rămas noi doi singuri în toată casa?

— Asta o să te înveţe minte să n-o mai faci pe târfa în casele domnilor, dezmăţată împuţită ce eşti!

Întreruperea venise din direcţia patului, dar bătrânul se întoarse din nou cu faţa la perete, şi respiraţia îi redeveni domoală şi regulată.

— As' seară n-aud numai cucuveaua diavolului, interveni şi Binnory. Afară-i acuma hoarde întregi din ăilalţi, da' numa' eu po' să-i aud.

— Despre care „ăilalţi" vorbeşti, Binnory? întrebă verişoara Ann, cu faţa radiind de o asemenea fericire păgână, încât îl vrăji pe băiat, de parcă şi-ar fi muiat buzele în licoarea de miere din Valhalla.

— De hoarda de strigoi ca scrumu', cucoană, care fâlfâie pe Dorsal; ăi de n-au îndurat să zacă în giulgiu şi-n groapa în care i-a băgat domnu' Pod.

— Dumnezeule, Rook! Cine o fi băgând asemenea idei în capul copilului ăstuia? murmură Ann.

— Asta de zace aici, cucoană, îi dădu chiar Binnory răspunsul. Moş Dick îmi spune de toate. Şi-mi zice cum se nasc feţii pe care nimeni nu i-a vrut şi pe care mamele îi scapă din ele cum fată oaia la vremea de fătat. Şi de prunci care ţipă ca nişte cristei, când noi suntem pe câmp sau jos, la râu, de nu ne mai trage inima să întârziem pe acolo după căderea întunericului. Şi de mâţe slabe şi lihnite care se prefac în vârcolaci şi strâng oamenii de beregată şi-i jupoaie şi-i sug până la ultima picătură de sânge.

— Sânge! se auzi deodată vocea cavernoasă din pat. Am văzut-o pe putoarea blestemată închircită şi amuţită. Am vârât plumbul sfânt al Domnului în carnea ei!

Verişoara Ann se ridică de pe scaun, dar bătrânul o îndepărtă cu o mişcare

autoritară a mâinii.

Se ridică în capul oaselor şi se uită la ei cu o privire sălbatică, încercând să-şi găsească graiul.

Binnory, prea speriat ca să mişte sau măcar să respire, se zgâi la bătrân cu ochii holbaţi şi gura căscată. Pentru băiat, Moş Dick fusese întotdeauna o fiinţă supranaturală, şi acum, în această izbucnire, văzu parcă dealurile eterne despicându-se şi pornind să urle.

115

Grijuliu să nu-l întărâte pe bătrân printr-o inutilă împotrivire şi simţindu-şi mintea ameţită de aburii berii de Dorchester, Rook rămase pasiv, la locul lui, în timp ce Ann se aplecă peste el, gata să alerge la pat în momentul când s-ar fi ivit nevoia.

Către ea îşi întinse acum caporalul braţul scheletic, cu încheietura mâinii osoase strânsă de manşeta cămăşii de noapte şi cu degetul arătător îndreptat acuzator.

— Unde e onoarea familiei tale, Ann Poynings? Unde-ţi sunt dragostea şi feciorelnica ta frumuseţe în astă amarnică zi? Nu te-ai gândit nicio clipă să întinzi mâna şi să opreşti prăbuşirea de speranţe şi aşteptări? Năruirea a ceea ce a luat o mie de ani ca să se clădească? Ce preţ au mândria ta de fată şi de femeie, temerile pentru fecioria ta şi pudoarea de virgină în faţa prăvălirii în praf şi pulbere a familiei Ashover? Vai! Vai! Obrajii îţi sunt aprinşi şi ochii îţi strălucesc! Ghiceşti tu ce-ar vrea să-ţi spună un bătrân, care n-are îngăduinţa să ţi-o spună. Ştii tu prea bine ce vreau să-ţi spun! Dacă arăţi la fel de frumoasă în cămăşuţă pe cât eşti în purpura asta de pe tine, bărbatul care-ţi stă acum alături ar fi un neghiob şi un neputincios să-ţi lase aşternutul îngheţat.

Braţul îi căzu ţeapăn, pe pat, şi capul pe pernă.

Lady Ann se duse în grabă la bătrân şi îi trase păturile până sub bărbie. Ochii lui îi aruncară o căutătură de intensă implorare, după care strălucirea sălbatică îi pieri de pe obraz, asemenea imaginii reflectate în lac a unei torţe care se stinge.

Apoi, spre uimirea fetei, una dintre pleoapele zbârcite se închise într-un fantastic semn cu ochiul, făcut parcă de un spiriduş, iar bătrânul se întoarse spre perete, rămânând nemişcat.

Ann mai stătu o clipă sau două lângă el, contemplând silueta uriaşă acoperită de pătura cadrilată. Gândurile care străbătură în acele momente mintea „Domnişoricăi uliu-păsărar” ar fi greu de concretizat în cuvinte. Îşi prelungi şederea lângă pat mai mult decât ar fi fost necesar. Când se întoarse de la pacientul care respira acum liniştit, nu i se adresă lui Rook, ci băiatului:

— Binnory, ar fi mai bine să te duci jos, la culcare. Vrei să vină doamna să te învelească? Bine. Atunci fii băiat cuminte, du-te jos şi dezbracă-te, şi, pe urmă, peste cinci, şase, şapte, *zece* minute, vin şi eu la tine, să-ţi spun noapte bună.

116

Băiatul se supuse fără să cârtească. Aruncă o privire plină de veneraţie către bătrânul adormit, îşi atinse fruntea cu un gest maşinal, aşa cum fusese învăţat să facă în faţa stăpânilor, şi coborî scările în tăcere.

Cei doi veri rămaseră singuri lângă bolnav. Rook se ridică de pe scaun şi se duse la fereastră.

— Pot s-o deschid un pic?

Aşa-zisa infirmieră încuviinţă din cap. Rook trase fereastra glisantă în jos.

Afară era o noapte fără vânt, încremenită, ca un vast mausoleu, dar înainte de a închide din nou fereastra, amândoi auziră tăcerea ştirbită de o bubuitură surdă, moale, înăbuşită – zăpadă căzând peste zăpadă –, când o ramură încovoiată îşi scuturâ povara albă.

— Până-n zori, ninsoarea o să se pornească din nou, spuse Rook, întorcându-se spre fată. Poate că o să rămânem înzăpeziţi aici. Sper că familia Drool mai are destulă bere din asta în casă.

Vorbea la întâmplare, fără să se gândească la ce spune, pentru a-şi masca agitaţia crescândă. În mintea lui se alcătuia o legătură între masele albăstrii de nori solidificaţi care acopereau pământul şi destinul ineluctabil care părea să-l împresoare tot mai strâns.

— Cobor să-l văd pe băiat, spuse verişoara Ann, străbătută de un uşor fior nervos, şi după aceea mă duc direct la culcare. Noapte bună, Rook.

Dădu să se apropie de el, dar se reţinu şi, înălţându-şi mâna pe jumătate întinsă, îşi netezi părul.

— Noapte bună, draga mea, murmură Rook brusc, turnându-şi în cană ultimul rest de bere şi dându-l pe gât.

Ann închise uşa în urma ei. O auzi coborând şi intrând în bucătărie. Apoi aşteptă, cu auzul încordat, apăsându-şi încheieturile degetelor pe tăblia mesei. De ce oare ticăitul ceasului era atât de ridicol reprodus de bătăile puternice ale inimii lui?

Auzi uşa de la bucătărie închizându-se şi paşii ei grăbiţi urcând scările. Apoi scârţâitul uşii de la camera ei închizându-se. În cele din urmă, casa rămase cufundată în tăcere, asemenea pădurii Antiger.

117

Un cumplit neastâmpăr puse stăpânire pe Rook. Îşi plimbă privirea în jurul odăii caporalului, lăsând-o să poposească pe ceasornicul aurit de pe poliţa căminului, pe litografia care înfăţişa bătălia de la Tel-el-Kebir, pe hainele de duminică ale bătrânului, atârnate pe nişte umeraşe de lemn, pe ghiocurile căptuşite cu sidef care împodobeau măsuţa de mahon, pe fotoliul lustruit, capitonat cu păr de cal, pe câinii de porţelan bălţat, ce-şi arătau colţii de pe perniţele lor roşii, cu ciucuri. În cele din urmă, Rook simţi că nu mai poate îndura. „Ies să iau o gură de aer proaspăt”, îşi

spuse în sinea lui. „O gură de aer proaspăt, unchiule Dick”, repetă cu glas tare către forma care zăcea în pat. „Sper că ea n-o să creadă c-am fugit”, continuă să-şi spună, în timp ce cobora scările scârţâitoare. „Nu, nu, se îmbărbăta singur, e o fată deşteaptă, şi îşi dă seama că un om are nevoie să-şi răcorească puţin creierii după atâta bere!”

Nimic nu mai separa curtea din spatele căsuţei paznicului de spaţiile planetare înconjurătoare. Nu numai că-şi făcuse lăcaş acolo o frântură din bezna interstelară, ci întreaga masivitate a marii Nonlumini, volumul compact al negaţiei şi antitezei luminii se lăsară asupră-i, venind din infinitudinea spaţială. Suprapunerea oceanului de tenebre care înghiţise orice formă, orice culoare, orice trecut, orice viitor, era îndeajuns de vastă pentru a îneca în adâncurile-i insondabile şi orice urmă de scrupul care mai dăinuia în creierul omenesc.

Se pomeni evocând, în timp ce stătea acolo, în zăpada bătătorită, o prezicere destul de scandaloasă a fratelui său Lexie, având maliţioase contingenţe cu problema care-l frământa. Era gata să intre în casă, când o uşoară briză noptatică, în călătoria ei dinspre nicăieri către nicăieri, îi mângâie obrazul, îmbiindu-l să mai facă un pas peste cioturile şi smocurile din grădina domnului Drool.

Scrutând opacitatea oarbă, reuşi cu greu să desluşească vagul contur al gardului de mărăcini. Pădurea Antiger era complet pierită. Ulmii ce străjuiau cărarea se înălţau ca nişte coloane de întuneric într-un dom al beznei. I se păru straniu faptul că, deşi toate nuanţele fuseseră şterse, îşi dădea totuşi seama că zăpada de la picioarele lui era albă, şi nu neagră sau cenuşie.

118

Oare fiinţele omeneşti moştenesc un simţ al culorii care merge dincolo de văz? Poate că este o vedere *tactila*, rămăşiţă de la cine ştie ce străbun animal, sau poate chiar un atavism vegetal?

Ah! Dar ce-a fost asta?

Un sunet nefiresc, neliniştitor, care făcea să-ţi îngheţe sângele în vine, răzbi deodată din inima invizibilă a dealurilor înzăpezite. Zâmbi pentru sine când zgomotul se repetă, pentru că scepticismul său refuza să se lase speriat a doua oară de cine ştie ce grozăvie nocturnă.

Rămase nemişcat, trăgând cu urechea. Cea de-a doua oară se dovedi a fi şi ultima. O singură dată, până la sfârşitul zilelor sale, avea să mai audă Rook Ashover acest sunet. Dar nu a putut găsi vreo explicaţie raţională a originii lui.

I-a fost hărăzit ca, în repetate rânduri, după acea noapte de pomină, să se întrebe ce-o fi fost. Era un zgomot mai puternic şi mai înspăimântător decât strigătul unei fiare sălbatice. Când Rook a încercat, mai târziu, să i-l descrie lui Lexie, a subliniat faptul că păruse să ajungă până la el răzbind printr-o substanţă densă şi îndepărtată. Imaginea cea mai apropiată pe care izbuti să o redea a fost

aceea a unui strigăt colectiv de triumf, înălţat de cohortele celor îngropaţi sub pământ.

Întâmplarea – prin trăsătura ei inumană – ar fi putut schimba cursul evenimentelor din acea noapte, dacă paşii rătăcitori prin grădina domnului Drool nu l-ar fi adus pe Rook sub fereastra camerei verişoarei sale.

Îi văzu la geam silueta albă, decupându-se în lumina lumânărilor.

Oare auzise şi ea? Rook n-a aflat niciodată. Dintr-o anume raţiune subconştientă, a păstrat întotdeauna acest mister sub tăcere deplină.

Nici măcar n-a aflat vreodată dacă verişoara lui ştiuse sau nu că el părăsise casa, după cum nu şi-a dat seama dacă domnul Drool şi soţia sa au fost conştienţi de escapada lui nocturnă.

Nu a mai rămas multă vreme afară. A văzut-o pe Ann îndepărtându-se de fereastră şi suflând în lumânare, şi acest simplu gest firesc, mai mult decât toate forţele care se aliaseră împotriva lui, i-au întărit hotărârea.

119

Îndărăt la uşă, sus pe scările scârţâitoare, şi iată-l din nou în camera caporalului Dick. Aparent, bătrânul continuase să doarmă neîntors.

Rook se dezbrăcă în grabă şi, punându-şi pe umeri paltonul în chip de halat de casă, îşi aprinse o ţigară de la focul din sobă, folosind o fâşie dintr-o scrisoare ruptă, găsită în buzunar.

Zâmbi în sinea lui, văzând cum îi tremura mâna în timp ce ducea la îndeplinire această operaţie. Se rezemă de poliţa căminului şi trase câteva fumuri lacome. Apoi aruncă peste cărbunii aprinşi ţigara doar pe jumătate fumată, se îndreptă spre uşă şi ieşi în coridor.

În clipa când ieşi din cameră, îl auzi pe bătrân bolborosind. Aşteptă o clipă, cu mâna pe clanţă, ţinându-şi răsuflarea.

— Să se stingă? Niciodată… niciodată… Am să trag în târfă ca într-un iepure.

Cuvintele fură urmate de un horcăit, şi apoi de o tăcere deplină. Rook lăsă uşa camerei caporalului întredeschisă şi traversă, cu paşi muţi, coridorul.

Fără să bată, răsuci mânerul uşii din faţă. Se deschise uşor şi, intrând în cameră, cu inima bătându-i furtunos, lăsă şi această uşă întredeschisă, în urma lui.

Bătrânul caporal merita măcar atâta consideraţie din partea capului familiei pentru a cărei perpetuare pe faţa pământului săvârşise asemenea fapte!

Capitolul X

Era dimineaţa celei din urmă zile a anului. Ca în atâtea zile de iarnă din Dorset, vremea nu era nici caldă, nici rece, nici umedă, nici uscată. Era o vreme laodiceană1, născută, ca şi cărţile de rugăciuni ale bisericii anglicane, dintr-un geniu

al compromisurilor. Dacă asemenea vreme ar fi avut un suflet uman, ar fi fost clasificată de Dante ca neconvenindu-i „nici lui Dumnezeu, şi nici vrăjmaşului său”.

Soarele era prea slab ca să arunce măcar o umbră sau să lumineze un singur fir de iarbă; şi totuşi, îi puteai zări discul îndărătul norilor vaporoşi, un contur estompat, melancolic, ca o monedă palidă, tocită de vreme; stins ca ochiul unui leu muribund, în faţa căruia orice potaie are curaj să latre.

După ce-şi luase micul dejun cu Netta şi cu verişoara Ann, un mic dejun la fel de incolor şi de insipid ca şi vremea de afară, Rook îşi încheia nasturii jambierelor, ţinându-şi piciorul ridicat pe un scaun din bucătărie, când Pandie se apropie de el, exultând de importanţa pe care şi-o dădea. Niciun crainic heraldic, purtând un mesaj solemn de la un cap încoronat către altul, nu ar fi dat dovadă de mai multă onctuoasă gravitate decât această exilată „de pe malurile râului Tone”, când îi transmise lui Rook vestea că mama lui dorea să-l vadă. De îndată ce Rook ieşi din bucătărie, Pandie se repezi lângă Martha şi se porni să comenteze cu nerăbdare evenimentul:

— Nu ce-a zis cucoana cu glas tare m-a făcut să cred că nu-i a bine pentru domnu’. Da’ am ghicit ce ţine cucoana ascuns, ia aici, în inima ei. Cucoana se amărăşte tare pentru petrecerea

1 Indiferentă, aşa cum erau vechii creştini din Laodicea faţă de religie. (N. Tr.)

asta de Anu’ Nou pe care o dă dom’ Lexie la toată lumea. Ar vrea ca stăpânu’ să stea cuminte acasă, lângă fusta ei, şi nu s-o pornească brambura la frate-su, unde n-o să fie nimeni să-i înţărce de la băutură, decât cumătră Bellamy, hodoroaga aia.

Martha Vabbin întoarse o faţă latră, impasibilă, către înfierbântata ei colegă.

— Tu şi cu mine n-am avea de ce să ne plângem, femeie, dacă s-or duce cu toţii jos în sat. Coana mare n-o să aibă pretenţe la mai mult decât ce mănâncă d-obicei, şi am putea şi noi să-l invităm pe Martin Pod, cum am mai făcut acu’ cinci ani, când au plecat cu toţii la Londra. Numai de-ar da Dumnezeu să nu-l fi apucat iar reumatismele pe bietul beteag.

Pandie nu părea prea încântată de perspectiva de a-şi petrece seara cu arţăgosul paracliser.

— Ai văzut ce mai de-a coniac a supt cineva în ultimele zile? Dacă cinevaua asta o suge şi diseară cât a tras la măsea de una singură în ultimele zile, atunci domnu’ o să trebuie s-o care în cârcă acasă, aşa cum a cărat-o domnu’ mare pe Nancy Cooper în noaptea cu iclipsa.

Martha Vabbin aruncă un maldăr de cartofi curăţaţi într-o oală cu apă curată şi puse la loc capacul pe o altă oală, din care se răspândea un abur îmbietor.

— Nu văz cine ce-ar putea avea împotrivă, ca un biet suflet să mai tragă din când în când câte o duşcă, între mese, chiar dacă *trăieşte* c-un domn. Din ziua de

Crăciun, când a venit aici şi mi-a pus lângă farfurie broşa aia cu perle şi pansele, am început să simt îndurare creştină pentru biata păcătoasă. Şi tu, Pandie, ar trebui să fii un pic mai ivanghelică, aşa ca mine. Păcatul trupesc nu-i singurul ghimpe din carnea Domnului. Să-i vorbeşti de rău pe cei blânzi ca nişte mieluşei, asta-l răneşte pe ăl de spune „Domnul fie cu voi!”

Pandie se întoarse furioasă şi se duse în cămară. Ştia ea bine la ce se putea aştepta când doamna Vabbin adopta tonul ăsta cucernic, mirosind încă a reuniune bisericească.

„Eu una n-am să-i dau lu’ Pod un strop de băutură, îşi zise în sinea ei. Face din Martha o fătţarnică de teapa lui.”

122

Stăpânul casei îşi găsi mama într-o stare de neobişnuită iritare. În urma întâmplării cu împuşcăturile, doamna Ashover avusese o serie de întrevederi îngrijorătoare cu verişoara Ann, şi o găsise pe tânără ciudat de rezervată şi de nereceptivă la ideile ei.

— Deci, Rook, se pare că în seara asta voi fi lăsată singură acasă, începu bătrâna, fără să se ridice din fotoliu sau să-şi înalţe privirile de pe împletitură.

Fiul nu încercă să o sărute, pentru a nu risca un eşec. Închise uşa şi rămase în picioare, cu spatele la foc, privind de jur-împrejur, la colţurile familiare ale încăperii.

— Mamă, nu văd de ce ar merita Lexie, mai mult decât dumneata, să petreacă un revelion singuratic, răspunse el, intonând rar cuvintele. Pentru singurătate, ar trebui să te blamezi numai pe dumneata, şi pe nimeni altul.

Bătrâna scoase un oftat.

— Eu nu blamez pe nimeni, răspunse ea cu arţag. Am depăşit asemenea fază. Când ai adus-o pe femeia aceea aici, mi-am spus că lucrurile n-ar putea sta mai rău. Dar uite că stau *mai rău.* Cum de ai tăria să mergi înainte în felul ăsta, e ceva ce depăşeşte puterea mea de înţelegere. Singura mea nădejde este că scumpul tău tată e cruţat, acolo unde se găseşte, de supărările care mi-au fost hărăzite mie. Asta-i lucrul care mă nedumereşte cel mai mult, Rook: că poţi îndura gândul că te priveşte de acolo, de sus, şi că vede...

— Opreşte-te, pentru numele lui Dumnezeu, mamă. Opreşte-te!

Doamna Ashover se opri şi, cu degete tremurătoare, deşiră câteva ochiuri din împletitură.

— Îmi vine să vărs când te aud vorbind despre tatăl meu care mă priveşte de acolo, de sus...! Nu te ruşinezi de acest sentimentalism vulgar? încep să-i dau dreptate verişoarei Ann, care spune că ai în tine o vână de sânge plebeu. Cum *poţi* rosti lucruri de felul ăsta? „Tata care ne priveşte de acolo, de sus!” Este o frază dezgustătoare, demnă de un dascăl nonconformist; demnă de Martin Pod!

123

Bătrâna îi întâmpină privirea furioasă fără să clintească, deşi în poala rochiei de mătase neagră se iviră mai multe fire de lână deşirate.

Apoi gura şi colţurile ochilor bătrânei începură să se încreţească, şi un zâmbet, care putea fi numit răutăcios, încolţi pe buzele ei.

— Atunci să-l lăsăm în pace pe taică-tu. Tu eşti un adevărat Ashover, Rook, orice crede verişoară-ta despre *mine*! Hai, vino aici, băiat rău ce eşti, şi sărut-o pe bătrâna ta mamă.

Rook se apropie şi se înclină asupra ei.

— Aşa-i mai bine, zise bătrâna, când el se întoarse în faţa căminului. Vai, Rook, Rook, dac-ai putea măcar o dată să vezi lucrurile aşa cum sunt! Dar asta este! Eu cred că voi, bărbaţii, trăiţi în altă lume decât noi, femeile. Voi vă mişcaţi într-o lume nebunească, ireală, creată de fantezia voastră. Uneori mă întreb dacă nu sunteţi cu toţii puţin smintiţi. Adineaori am vrut numai să te zgândăresc, atunci când ţi-am vorbit de taică-tu. Dar, vai, şi el era exact ca tine! Ţi-am povestit vreodată despre legătura lui cu Nancy Cooper, ţiganca? Nu? Dar, fără îndoială, ai auzit de ea. Voi, bărbaţii, aflaţi întotdeauna lucruri de felul ăsta. Probabil că ani şi ani s-a tot vorbit prin cârciumi! într-o noapte de Anul Nou a rupt-o cu ea. A prins-o în braţele unui derbedeu, sau mai ştiu eu ale cui, şi de atunci n-a vrut s-o mai vadă. Era iute la mânie, scumpul meu John. Şi când isprăvea cu ceva, apoi bun isprăvit *era*!

— Presupun că povestea nu arată şi ce s-a întâmplat cu Nancy? întrebă Rook cu un sumbru sarcasm.

— Ba da! S-a măritat cu un zarzavagiu cumsecade. Cartofii cultivaţi de bărbatul ei erau cei mai buni de prin împrejurimi.

— Bine, mamă. Am o groază de treburi de rezolvat înainte de masă, aşa că sunt nevoit s-o iau din loc. Trebuie să dau o fugă şi până la Drool, să văd dacă n-a intervenit vreo schimbare.

Doamna Ashover suspină. O boare rece, de singurătate, îi înfiora inima. Avea să-i lipsească mult caporalul Dick.

— Nu va surveni nicio altă schimbare decât cea de pe urmă, spuse ea.

Rook îi confirmă spusele cu o mişcare a capului.

124

— Aşa mă tem şi eu.

Doamna Ashover îşi adună puterile într-un ultim efort. Se ridică de pe scaun, ţinând într-o mână ghemul de lână şi împletitura.

— Verişoara Ann e de părere că, dacă te-ai *hotărî* să te căsătoreşti, ar fi mai mult decât drept să i se asigure o existenţă confortabilă domnişoarei Page.

Rook o privi surprins. Era pentru prima oară când mama lui dădea cel mai mic semn de recunoaştere a existenţei Nettei.

— Rook, vreau să-ţi spun ceva, continuă ea.

Ochii lui Rook se dilatară, buzele i se întredeschiseră. Ar fi fost oare cu putinţă ca mama lui să fi renunţat la luptă?

— Uite ce-i, Rook. Vreau să ştii că sunt gata să fac orice sacrificiu material sau spiritual pentru a te vedea ducând o viaţă aşezată. Aş fi gata, în cazul în care soţiei tale nu i-ar conveni tovărăşia mea, să plec din casa asta.

Cuvintele din urmă străpunseră ca o suliţă inima lui Rook. Dintr-un izvor de simţire adânc îngropat, ţâşni la suprafaţă un val de duioşie pentru femeia asta mărunţică ce stătea în faţa lui, răsucind între degete ghemul de lână roşcată.

— Dumneata să părăseşti casa asta, mamă? Ai muri într-o săptămână, oriunde te-ai duce.

Tonul lui frânse în ea o forţă de încăpăţânată rezistenţă. Făcu un pas înainte şi, o clipă mai târziu, se găsea în braţele lui. În momentele acelea, fiul, şi nu mama, se lăsă pradă emoţiilor. Doamne, câte gânduri îi bântuiau mintea, câte complicaţii îl covârşeau!

Dar şi ea, în timp ce se strângeau în braţe, aproape că cedă instinctului matern, care niciodată nu fusese unul precumpănitor în viaţa ei. Asemenea tuturor femeilor care-şi revarsă intensitatea sentimentelor asupra unui amant sau a soţului, atitudinea ei faţă de copii nu fusese niciodată prea pasională. De pildă, niciodată nu manifestase vreo preferinţă pentru unul sau altul dintre fii şi nici nu încercase vreodată vreun regret pentru că nu fusese blagoslovită cu o fiică.

125

Astfel încât, în chip firesc, atunci când emoţia lui Rook se domoli şi el îşi reluă locul în faţa căminului, maică-sa reîncepu să-l considere stăpânul domeniului, şi nu rodul pântecelui ei.

Recăpătându-şi stăpânirea de sine, s-a dovedit inevitabil ca, pornind de la o lipsă de scrupule specific feminină, bătrâna să încerce a specula emoţia lui Rook în slujba intereselor ei.

— Îţi dai tu seama ce înseamnă toate astea pentru mine? strigă ea de îndată ce Rook o privi cu mai mult calm. Nu-ţi dai seama, Rook, că gândul la familia noastră, care se va stinge odată cu tine şi cu Lexie, este mai cumplit pentru mine decât moartea? N-ai să înţelegi niciodată că zi şi noapte nu mă gândesc decât la grozăvia asta? O, Rook, fiul meu, fiul meu, nu fii atât de neînduplecat şi de orb! Dăruieşte-mi ceea ce aştept de la tine, Rook! Dăruieşte-mi o fiică ai cărei copii să fie ai mei în aceeaşi măsură ca şi ai tăi, ai cărei copii să fie ai tatălui tău şi ai *tatălui* tatălui tău, şi care să ne salveze neamul de la pieire.

Rook fu mai tulburat decât îşi dădea seama bătrâna de acest apel venit într-un moment delicat, dar, la rândul lui, începu să simtă reacţia trecătorului moment de slăbiciune. O indignare obscură împotriva acestei exploatări a unei clipe de emoţie

se trezi în el. De astă dată vorbi calm, aproape sever.

— Mamă, nu trebuie să-mi spui astfel de lucruri.

Bătrâna îşi înălţă sprâncenele, clătină cu tristeţe din cap şi îşi reluă locul în fotoliu.

— Rook, dă-mi, te rog, împletitura. Şi ai face mai bine să te duci de îndată la îndatoririle tale. Îmi place ca dimineţile să-mi fie liniştite şi cred că ne-am spus tot ce era de spus.

Rook se supuse în tăcere, dar, în momentul când se afla cu mâna pe clanţă, se întoarse brusc.

— Mamă, nu ai niciun sentiment pentru mine, în afara intereselor de familie? Nu-ţi pasă deloc dacă sunt fericit sau nefericit? Familia înseamnă atât de mult pentru tine încât propriul tău fiu nu mai înseamnă nimic?

Îl privi drept în ochi, ţinându-se foarte dreaptă în fotoliul Chippendale. Îşi îndepărtă mâinile de pe ghemul de lână roşcată şi le lăsă să lunece de-a lungul braţelor fotoliului, până când se încleştară pe cele două sfere de la capete atât de ferm şi de

126

aprig, încât încheieturile degetelor se iviră albe şi ascuţite în lumina focului.

— Te-am iubit, din clipa în care te-ai ridicat în picioare şi ai început să gângureşti. Dar aş fi preferat să te văd mort în leagăn şi să am în locul tău un alt fiu, un altfel de fiu. Mă faci să doresc să nu te fi născut, Rook!

Tânărul se uită la ea cu o întunecată uimire. Întregul său univers, toate iluziile lui se clătinau, se năruiau.

— Mamă! strigă el.

Tonul acestui strigăt îi muie doar pentru o fulgerare de secundă duritatea inimii, pentru că era întocmai tonul de indignată uluire cu care strigase, în copilărie, când îl bătuse pentru prima oară.

— O, dacă Lexie ar fi fost fiul cel teafăr! se tângui bătrâna. Dacă Lexie ar fi fost cel sănătos!

Rook înălţă din umeri, scoase un hohot de râs jalnic, răguşit, şi o părăsi aşa cum se afla în clipa aceea, cu privirile disperat aţintite pe vidul imposibilului.

Coborând scările, cu o greutate de moarte în inimă, le găsi în hol pe verişoara Ann şi pe Netta, prima ţinând în mână o scrisoare al cărei plic rupt, fără timbru, zăcea pe jos.

— Rook, ia ascultă! Nell ne invită la cină la Toll-Pike. Scrie că Lexie i-a chemat şi pe ei, şi că William stăruie mult să o aducem şi pe Netta!

Rook se răsuci brusc spre aceasta din urmă.

— Tu ţii să mergi? o întrebă.

— Voi face cum veţi hotărî tu şi verişoara Ann, răspunse fata, cu voce moale.

— Foarte bine, spuse Rook. Dar n-aş vrea ca Hastings să te gratifice cu vreuna dintre blestematele lui predici preoţeşti. Ann, o să ai grijă s-o aperi, da? Nu vreau ca Netta să fie insultată de condescendenţa individului ăluia. Dacă nu se va purta faţă de ea exact cum se poartă faţă de tine, nu are ce căuta în casa aceea.

La auzul acestor cuvinte lipsite de delicateţe, Netta îşi simţi inima străpunsă de un fior rece. Se uită nervoasă la plicul care

zăcea pe covor; ar fi vrut să se aplece să-l ridice, astfel încât să-şi poată ascunde faţa de amândoi.

Verişoara Ann îi aruncă lui Rook o fugitivă privire de protest.

— Fireşte, din moment ce ne-a invitat, o să se poarte aşa cum se cuvine. Tu n-ai de gând să vii?

Rook scutură din cap.

— Nu. Pe mine mă găsiţi la Lexie. O să cobor în sat, să-l anunţ. N-am mai luat masa cu el de nu mai ţin minte când.

— Şi acum unde te duci, Rook? întrebă Netta, făcând un vizibil efort de a vorbi cu dezinvoltură.

— Eu? răspunse Rook, scurt. Mă duc întâi în sat, şi pe urmă la familia Drool. Unul dintre noi *trebuie* să-l vadă azi pe unchiul Dick.

Netta nutrise în sinea ei speranţa că va fi numai al ei, măcar pentru scurt timp, în această ultimă zi a unui an atât de tumultuos; dar îşi păstră atitudinea umilă şi nu reacţionă.

— Mă gândeam, doar, că va trebui să iei undeva masa de prânz, Rook. N-ar fi mai simplu să te întorci aici, şi pe urmă să cobori la Antiger?

— Nu *vreau* să mă întorc aici, îi reteză el vorba. Simt nevoia să fac o plimbare.

— Eşti cam nepoliticos, Rook, interveni verişoara Ann. Părerea mea este că nu doreşti altceva decât un urcior din berea doamnei Drool. Rook e convins că o să aibă parte de un prânz mai copios decât noi ăştialalţi. Nu crezi, Netta?

Netta îşi plimbă ochii obosiţi de la unul la celălalt. Nu-i scăpase schimbul de priviri dintre ei când făcuseră aluzie la berea doamnei Drool.

— Şi voi două ce aveţi de gând să faceţi în această zi cenuşie? Sunteţi amândouă atât de amabile una faţă de alta, încât singura dificultate va fi să descoperiţi ce doreşte cu adevărat cealaltă.

— Las’ că ne descurcăm noi, nu-i aşa, Netta? spuse Ann, lăsându-şi mâna pe încheietura celeilalte femei. Netta simţi un impuls foarte plebeu de a arde o palmă zdravănă peste obrazul frumos al verişoarei Ann, dar ruşinea pricinuită de asemenea gând imprimă răspunsului ei naturaleţea cuvenită.

— Sigur că o să ne descurcăm, Rook. Nu trebuie să crezi că avem numaidecât nevoie de un bărbat care să ne distreze, chiar dacă *este* ajunul Anului Nou.

Rook se uită la ele, aşa cum stăteau acolo împreună, şi se lăsă dominat de o posomoreală mofluză. Ce putere ascunsă au femeile, de reuşesc să treacă prin toate încercările cu o indiferenţă atât de deconcertantă. Să fie oare acea labilitate spirituală care le determină să lege în subconştient o stranie complicitate, din care bărbaţii sunt excluşi ca nişte elemente străine, ca nişte intruşi?

Cu fiecare dintre aceste două femei, luată în parte, încercase fiorul totalei posesiuni. Dar acum, când se aflau împreună, avea senzaţia că *totul* nu fusese decât o halucinaţie a aroganţei lui. Detesta să le vadă reunite. Alianţa lor substituia forţa îmbrăţişării lui virile, care-l făcea să uite de el însuşi, printr-o feminitate abstractă – noţiune care-i repugna!

Posac şi îmbufnat, se îndreptă spre uşa bucătăriei.

— Ei bine, la revedere, până când ne-om întâlni la Lexie, spuse el deschizând uşa şi măturându-le pe amândouă din mintea lui cu un plictisit gest de despărţire. Sper ca doamna Bellamy să pregătească un punci la fel de bun ca şi cel de anul trecut!

Înainte ca ziua să se fi încheiat, se produse o vizibilă schimbare în monotonia incoloră a atmosferei. Treptat, treptat, o pojghiţă de gheaţă acoperi smârcurile de pe drum. Peste şanţurile apoase de la marginea câmpului se lăsă o peliculă uşor solidificată. În noroaiele potecilor lăturalnice se alcătuiră desene hieroglifice. Peste proaspetele muşuroaie de cârtiţă se iviră vălurelele încrucişate ale unor urme lăsate de atingeri mai eterice decât cele ale lăbuţelor de şoareci sau ale picioruşelor de păsări, ori de dârele viermilor sau ale melcilor. Mormanele de frunze moarte care se depuseseră molatec, în gurile capitonate cu muşchi ale vechilor vizuini de vulpi sau sub pâlcurile de ciuperci de la liziera pădurilor, păreau acum sudate într-un filigran fragil, friabil, cizelat dintr-o substanţă metalică, albă. Picurii de aburi condensaţi, care atârnau pe tulpinile de trestie gălbuie de la marginea şanţurilor, începeau să se preschimbe în ţurţuri minusculi. Păsări zgribulite îşi umflau iar penele, ţopăind de

129

ici-colo, în căutarea unor locuri mai adăpostite. Pretutindeni se auzeau infime fremătări, închirciri, pârâieli, ca şi cum coaja planetei se supunea contracţiei calme, astringente şi cristaline a îngheţului brumat, care-şi sporea puterile.

Nell Hastings adusese o fată din sat, ca s-o ajute la pregătiri. Masa pentru mica sindrofie o împodobise singură; aranjase fructele şi nucile şi dulciurile; ba chiar aprinsese, cu o jumătate de oră înainte de sosirea oaspeţilor, cele patru lumânări roşii.

Când toate preparativele din sufrageria de jos fură încheiate şi o instală pe ţărăncuţă de veghe lângă diferitele oale şi cratiţe din bucătărie, Nell alergă sus, în dormitor, să se schimbe.

Îşi găsi soţul aşezat pe pat, în pantaloni şi maiou, luptându-se cu o imaculată cămaşă de seară. Îşi periase părul cu atâta grijă şi se căznea atâta cu costumul de sărbătoare, încât, preţ de o clipă, Nell se simţi străbătută de o undă de duioşie faţă de el. Profilul preotului, aşa cum îl zărea în oglindă, avea o oarecare măreţie napoleonică, şi naiva gravitate cu care se lupta cu hainele de seară atinse acea coardă sensibilă din natura feminină, care de mii şi mii de ani încoace vibrează la vanitatea puerilă a bărbatului.

Renunţă pentru câteva clipe să-şi perie părul şi se foi, cu braţele goale, pe lângă el; ajutorul pe care i-l oferea era, în sine, o subtilă dezmierdare.

Şi, ca orice femeie, nu se mulţumi să lase acest moment la stadiul de interludiu. Trebuia, neapărat, să-l speculeze. Când amândoi fură gata îmbrăcaţi, pe punctul de a coborî, Nell luă capul soţului ei între mâini şi-l sărută pe frunte.

— Vezi cât de fericiţi suntem acum? întrebă ea. Şi cum totul este iar ca la început? Şi numai pentru că ai încetat să mai scrii la cartea aceea îngrozitoare. Renunţă la ea, William. Te implor. Uite, îngenunchez în faţa ta, în rochia mea albă, cea mai elegantă, şi te rog să nu mai scrii un cuvânt în carte.

Într-adevăr, se lăsă în genunchi, în faţa lui, agăţându-se de poalele redingotei şi azvârlindu-şi capul pe spate.

Chiar de-ar fi avut înţelepciunea lui Hermes Trismegistul, preotul n-ar fi putut şti că languroasa abandonare a acestui gest – aparent adresat doar lui şi menit să-i izoleze pe amândoi,

130

ca într-un cerc magic, de restul întregii lumi – se datora, de fapt, în totalitate, fericirii lui Nell că avea să-l revadă în acea seară pe Rook Ashover. Capacitatea specifică firii omeneşti de a exploata sentimentele ascunse în slujba sentimentelor făţişe este folosită de femei până la cele mai rafinate şi extravagante excese. În chiar momentele când îngenunchea înaintea lui, cu capul lăsat pe spate, provocatoare şi melancolică în implorarea ei, numai o parte a minţit lui Nell era preocupată de Hastings şi de cartea lui.

Chiar de-ar fi fost înzestrat cu clarviziunea cosmică a lui Paracelsus, William Hastings nu ar fi fost în stare să descifreze motivele acestei femei plăpânde, cu umerii dezgoliţi, care se agăţa cu atâta fervoare de haina lui. În realitate, Hastings nu făcea nici cea mai mică încercare de a o descifra. Răspunse duplicităţii armelor feminine cu duplicitatea armelor masculine. O ridică în picioare, cu forţa, şi o strânse la piept cu mai multă dorinţă şi perfidă senzualitate decât îi arătase de multe luni încoace. Profită de abandonarea ei instinctivă, nervoasă, pentru a fura un moment de dragoste oarbă, aşa cum ar fi profitat de ea dacă ar fi fost cu totul străini unul de celălalt.

În această căsnicie nefericită, bărbatul fusese la fel de frustrat în aşteptările sale

ca şi fata. O întâlnise în casa mătuşii ei, o bătrână bigotă, fanatică, gata să-şi atragă favorurile Eternităţii prin predarea, în mâinile celui care o reprezenta, a trupului şi a sufletului nepoatei ei – întocmai ca o cetate ameninţată, care o azvârle în gura hulpavă a balaurului pe cea mai curată dintre fecioare.

La început, fata l-a amuzat, atât prin devoţiunea cu care îl idealiza, cât şi prin capriciile ei de nevropată. Pasiunii ei erotice îi răspunsese printr-o atenuată şi neatentă tandreţe; acceselor nevrotice, printr-o ironică indulgenţă, ca şi cum perversităţile şi capriciile ei feciorelnice ar fi fost zbenguielile unui mic animal pe jumătate uman.

Dar când labilitatea ei, accesele de plâns, încăpăţânările infantile, jindul după romantism începură să-l plictisească de-a binelea şi să-l calce pe nervi, porni să se poarte faţă de ea cu o deliberată asprime, oţelindu-şi inima împotrivă-i, cuprins de

131

o furie cu totul nefilozofică faţă de cutezanţa ei de a fi călcat pragul monasticei lui chilii.

Fata, când şi-a dat seama cât de puţină căldură umană însufleţea tandreţea stângace cu care Hastings confunda pasiunea, a suferit un şoc din care numai întâlnirea cu Rook a putut-o salva. Dar nici măcar acest nou sentiment, care răspundea înfrânatului ei dor de romantism, nu a reuşit să şteargă cu totul efectele dezastruoase ale acelei prime revelaţii în care sexualitatea poate prăbuşi o fiinţă dominată de tirania sentimentalităţii.

Oricum, o făcu să se cramponeze cu o disperată şi patetică tenacitate de elementele romantice – foarte puţine – pe care le putea desprinde din răspunsul lui Rook la pasiunea ei. Fără îndoială, faptul că Nell nu întâlnise până acum, nici la Hastings şi nici la Rook, dragostea caldă, omenească, după care tânjea, o determinase să accepte cu mulţumire şi seninătate avansurile impudice ale invalidului Lexie. Tocmai Lexie, cu care nu avea nicio afinitate fizică sau morală, părea singurul bărbat ale cărui risipiri erotice nu lăsau în urma lor nici venin, nici remuşcare, nici regret.

Îmbrăţişarea inoportună dintre cele două fiinţe umane îndepărtate şi străine fu întreruptă de clinchetul clopoţelului de la uşă. Se despărţiră pe dată, fata zâmbind, bărbatul arborând o mină gravă, şi, după ce deschiseră uşa şi ascultară o clipă schimbul de replici de la parter, coborâră scara, unul lângă celălalt.

Era o minune să o vezi pe ţărăncuţa lui Nell, cu bonetă şi şorţ alb, însuşindu-şi aerul unei cameriste stilate şi informându-le pe Ann şi pe Netta că „Doamna Hastings tocmai le aştepta pe doamne; şi binevoiesc doamnele să-şi dezbrace paltoanele şi să intre în salon?”

Cina oferită de Nell se dovedi, pe parcurs, extrem de reuşită, întrecându-le toate aşteptările. Gândul că, de îndată ce se va termina, se va duce la Lexie, unde-l va

vedea pe Rook, îi însufleţea şi îi înaripa conversaţia, transfigurând-i faţa îngustă în ceva ce aproape semăna cu frumuseţea.

Şi William Hastings manifesta o excelentă bună dispoziţie; totul se desfăşură bine, până când ajunseră la dulciuri şi la nuci.

132

Poate că vinul de Porto al vicarului rupse vraja şi picură venin în inima verişoarei Ann. Pentru că mica slujnică abia se retrăsese să spele vasele, când tânăra femeie i se adresă preotului, întorcându-se spre el:

— Aţi ajuns, în sfârşit, la partea cea mai palpitantă a cărţii dumneavoastră, domnule Hastings?

Privirea cu care autorul cărţii în chestiune o pironi pe invitata lui o tulbură până şi pe fiica Lordului Poynings. Trebuie să fi semănat privirii cu care vestitul vicar Swift a anihilat-o pe nefericita Vanessa1.

— V-a vorbit soţia mea despre carte? întrebă Hastings pe un ton care o făcu pe biata Nell să se roage ca tavanul să se prăbuşească peste ei. Aveţi chiar şi cea mai vagă idee despre semnificaţia cărţii mele?

— Semnificaţie? se bâlbâi verişoara Ann. Am înţeles de la dumneavoastră că are un uşor iz eretic. Dar în afară de asta... bineînţeles că nu cunosc nimic. Nu v-am auzit niciodată citind un rând din carte.

Chipul domnului Hastings oglindea un aprig conflict lăuntric. Venele gâtului îi deveniră proeminente ca şfichiul biciului. Pe frunte i se iviră broboane de sudoare. Obrajii întâi i se înroşiră ca para focului, apoi se făcură albi ca varul. Degetele, care se jucau cu lama unui cuţit de fructe, o încovoiară de s-ar fi zis că stă gata să plesnească. Rămase împietrit în scaun, răsuflând greu, ca o persoană aflată pe punctul de a suferi un atac de apoplexie.

Cele trei femei îl priveau, învăluite de o tăcere mormântală. Păreau conştiente că cea mai mică scânteie ar declanşa o explozie. Dar, cuiva care le-ar fi putut pătrunde tainele oculte, tumultul de gânduri ale fiecăreia dintre ele, în muţenia care le cuprinsese, i-ar fi apărut ca trei faruri de culori diferite, proiectându-şi razele divergente asupra unei misterioase furtuni.

Intensul magnetism al acestui bărbat, care clocotea de furie stăpânită, stârnise în cele trei inimi de femei tot soiul de emoţii latente.

1 Hester Vanhomrigh (Vanessa), femeie cu care Jonathan Swift a avut o ambiguă relaţie extraconjugală. (N. Tr.)

133

Verişoara Ann îşi spuse în sinea ei că, dacă *era* hărăzită să zămislească urmaşul lui Rook, trebuia să se ferească pe viitor de riscuri de felul acesta.

Nell se gândea cât era de bizar faptul că, atunci când William îşi îndrepta nebunia

împotriva altora, nu a ei, îi inspira un fel de perfidă mândrie, ba chiar şi simpatie.

Netta se simţea proiectată departe, dincolo de încăperea aceea, dincolo de cele patru lumânări, dincolo de figura convulsionată a omului din faţa ei, pe tărâmurile pustii ale propriei hotărâri amare. „În seara asta, am s-o fac!” îşi spunea ea. „Am să beau la Lexie cât o să încapă în mine, aşa că, atunci când o să vină, nici n-o să mai aibă ochi să mă vadă!”

William Hastings se ridică de la masă. Reuşise să-şi redobândească stăpânirea de sine şi şi-o menţinea cu înverşunare, aşa cum un călăreţ ţine în frâu, cu o zăbală de fier, un cal sălbatic.

— Bine, doamnelor, spuse el cu un zâmbet binevoitor, cred că-i vremea să plecăm, dacă nu vrem să dăm peste cap aranjamentele doamnei Bellamy.

Un sfert de oră mai târziu, intrau cu toţii în sat. Lumina din case se răspândea peste curţile aglomerate de un talmeş-balmeş de găleţi, stive de lemne, troace pentru porci, coteţe de găini, peste răzoarele mohorâte, cu dezolate tulpiniţe de cartof şi melancolice cotoare de varză, învelite în giulgiul alb, vălurit, al brumei groase.

Când cotiră pe uliţa unde se găsea căsuţa lui Lexie, putură zări, la capătul unei poteci înguste, vasta întindere întunecată a câmpiilor mocirloase.

— Astă-seară e lună nouă, anunţă domnul Hastings. Nu m-ar mira s-o putem vedea din capătul potecii. S-ar putea să fie chiar îndărătul casei de colo.

— Hai să mergem s-o vedem! strigă verişoara Ann.

— Nu, nu, protestă Nell. Şi aşa am întârziat. Doamna Bellamy m-a rugat să nu venim prea târziu.

— Dar nu-i departe, stărui cealaltă, şi-i atât de frumos s-o vedem strălucind peste canale. Hai să mergem, domnule Hastings.

— Nell, du-te tu înăuntru cu domnişoara Page, o îndemnă Hastings. Lady Ann şi cu mine venim în cinci minute. Spune-le că sosim îndată.

Nell se supuse în mare grabă. Simţea că între ea şi Netta exista o comuniune psihică, şi nici nu îndrăznise să spere că-l va întâlni pe Rook fără să se afle în tovărăşia soţului ei sau a verişoarei Ann.

Aceşti doi nedoriţi o porniră împreună, cu paşi grăbiţi, în jos, către capătul potecii. Verişoara Ann, aflată într-o dispoziţie mai îngăduitoare decât de obicei, din pricina emoţiei cu care cel mai vechi semn de întrebare din lume îi umplea trupul şi sufletul, părea mai sensibilă ca de obicei la misterioasa magie a acelui loc şi a acelui ceas.

Faţada întunecoasă, plată, a unei case înalte de la marginea câmpiei se ridică înaintea lor, asemenea bastionului unei vechi fortăreţe. Poate tocmai pentru că în acele clipe se simţea pe punctul de a deveni canalul viu prin care Trecutul ar putea

pătrunde în Viitor, Ann avu senzaţia că mai fusese cândva, demult, ba chiar de mai multe ori, la capătul unui drum ca acesta, unde nu se afla decât o casă singuratică, cu ziduri sumbre, şi că nările îi fuseseră pătrunse de acelaşi miros de baltă stătută, noroioasă, năpădită de stuf, acoperită de pojghiţa gerului.

Cotind după colţul casei, se pomeniră la marginea unei pajişti pustii, mărginită de un gard din pietre necimentate, care se întindea până la un canal asupra căruia se încovoiau tulpinile greoaie a două sălcii plângătoare.

— Uite! strigă verişoara Ann. Uite-o acolo! şi arătă cu degetul spre geana dinspre apus a orizontului, deasupra căreia plutea cel mai subţire, cel mai diafan corn de lună pe care îl văzuse vreodată.

Turme de nori vaporoşi goneau deasupra-i. Dar era acolo – Astarte, regina cerurilor, cu coarne de seceră –, şi fluidul prezenţei ei, asemenea prezenţei celei mai fragede şi mai fragile copile a unei vechi şi tragice dinastii, ajunse până la ei prin straturile nopţii şi se contopi cu aromele pământului, care pluteau dinspre bălţile de umbră.

135

— Mă bucur că am venit, dumneata nu? şopti fata, conştientă de o mare descărcare de forţă şi de tărie în înseşi adâncurile făpturii ei. A fost ideea *dumitale.* Singură n-aş fi venit pentru nimic în lume.

Atinse cu vârfurile degetelor mâneca însoţitorului ei, şi acest contact uşor îi spori senzaţia de putere, până la punctul unei magnetice complicităţi cu Hastings.

— Acum, că suntem numai noi doi aici, spune-mi, te rog, ce conţine cartea dumitale?

William Hastings se răsuci spre ea, ca şi cum ar fi fost străpuns de o săgeată invizibilă.

— Ce înseamnă asta? strigă cu o voce răguşită. *Renunţă,* te rog, Lady Ann Poynings!

Dar fata urmărea enigmatica seceră care-şi tăia drum printre nori, ca un iatagan de basm printre clăbuci de spumă. Continuă, fără să se sinchisească:

— De ce să renunţ, William Hastings? Sunt destul de inteligentă încât să-mi dau seama că ceea ce faci dumneata e un lucru serios, poate de cea mai mare importanţă pentru noi toţi.

— Lucru serios, de mare importanţă! o îngână el zeflemitor.

Dar Lady Ann îşi putea da seama că şi începuse să cedeze, şi-şi lăsă din nou mâna pe mâneca lui.

— Spune-mi! împărtăşeşte-mi taina dumitale!

Preotul era vădit impresionat de cuvintele ei. Aruncă o privire furişă în jur, pentru a se asigura că nu-i aude nimeni.

— Pot să-ţi pun o întrebare, Lady Ann?

Verişoara Ann zâmbi în întuneric.

— De ce nu? Din moment ce eu îţi pun *dumitale* întrebări de o teribilă impertinenţă.

— Bine, atunci vrei să fii bună să-mi explici care sunt raţiunile dumitale de a continua să trăieşti în această lume dezgustătoare?

— Te referi la raţiunile pentru care nu mă sinucid?

— Nu, nu asta! Raţiunile pentru care doreşti ca viaţa dumitale să continue; ca viaţa omenirii să continue; raţiunile pentru care doreşti ca viaţa, viaţa în sine, să biruie moartea, *ca* moarte în sine.

136

— Dar niciodată nu va putea birui *total* moartea, nu-i aşa?

Era rândul lui s-o prindă de încheietura mâinii, în întuneric.

— Total, niciodată. Nu; total, niciodată. Dar viaţa poate repurta numeroase victorii asupra morţii. O poate birui până într-acolo încât să încurajeze oamenii, animalele, păsările, peştii să meargă înainte cu toată această imensă imbecilitate. O poate birui până într-atât, încât să încurajeze femei inteligente să stăruie în dorinţa lor de a naşte copii.

Ann Poynings îşi smulse mâna din inconştienta lui încleştare. Să fi fost oare numai aberaţiile unui şoarece de bibliotecă, sau omul era complet nebun?

— Ei bine? continuă ea. Deci, dumneata urmăreşti să analizezi raţiunile care-i fac pe oameni să continue să trăiască, deşi sunt sătui de viaţă? Asta este, domnule Hastings?

Preotul îşi întinse deodată ambele braţe către ea, ceea ce o făcu pe Ann să sară îndărăt, alarmată; dar omul se mulţumi să-şi lase mâinile pe umerii ei şi să continue a-i vorbi cu voce cleioasă şi grăbită.

— Am ştiut dintotdeauna că dumneata eşti deosebită de toate celelalte. Am ştiut dintotdeauna că dumitale ţi-aş *putea* explica. Cei din familia Ashover sunt sclavii instinctelor. Trăiesc pentru satisfacerea instinctelor. Dar dumneata eşti diferită de ei. Dumneata trăieşti pentru altceva. Ei toţi nu înseamnă nimic pentru mine. Nimeni nu există pentru mine, decât în chip de confirmare a teoriei mele. Aşa este. Eu am descoperit secretul originar al Distrugerii Vieţii; marea energie antivitală, energia nefiinţei. Am descoperit ceea ce unul dintre marii poeţi de odinioară simbolizase prin Suflul Demogorgonei. Este de fapt o forţă organică, o forţă magnetică, asemenea radiumului sau electricităţii. Dar puterea ei este mult mai mare, pentru că aparţine sufletului.

Se opri să-şi tragă răsuflarea şi îşi lăsă mâinile să cadă de pe umerii fetei.

— Ştiu, continuă el după ce aruncă din nou o privire îngrijorată în jur, să se asigure că erau singuri, ştiu că ceea ce am descoperit eu nu-i doar simplă teorie metafizică. Vrei să afli cum de ştiu lucrul ăsta?

137

Glasul îi deveni mai înăbuşit şi mai tainic, şi preotul făcu un pas spre ea, în întuneric.

— Am verificat-o prin probe concrete, aici, în Ashover. Nu, nu fugi! Lasă-i să ne mai aştepte. Acum că am început să vorbesc, *trebuie* să mă asculţi până la capăt. Din clipa în care am venit în locul ăsta, am fost conştient de puterea pe care o au morţii de a menţine în viaţă ceva din ei înşişi. Familiile foarte vechi, ca familia Ashover, au această putere, întocmai ca şi vechile planete, Saturn şi Uranus, de pildă, care deţin asemenea forţe. Şi vrei să ştii ce fac eu? Zădărnicesc străduniile morţilor! *Îi împing îndărăt.* Îţi spun toate astea dumitale, ca să poţi depune cândva mărturie. În valea râului Frome nu se va mai naşte niciun Ashover. Rook şi Lexie vor fi ultimii!

Instinctiv, Lady Ann îşi pipăi trupul, vrând parcă să se asigure de materialitatea lui. Tonul acestui om avea o notă atât de sinistră şi de lugubră, şi puterea perversă care emana din fiinţa lui era atât de copleşitoare, încât Lady Ann se simţi cuprinsă de o slăbiciune vecină cu leşinul. Ce intuiţie înfiorătoare, născută dintr-un creier bolnav, îl împinsese s-o aleagă pe *ea,* dintre toate fiinţele, pentru a-i spune asemenea lucruri?

Aruncă o privire spre câmpurile pustii, încremenite în tăcere, care se aşterneau difuze şi aburoase înaintea lor. Căuta din ochi „miraculosul corn de lună", dar îl înghiţiseră norii. Singură cu acest sumbru apostol al nefiinţei, conturându-se în faţa ei ca o cenuşie bufniţă gigantică înveşmântată în cămaşă scrobită şi palton de stofă, Ann avu impresia, în mintea ei înnegurată şi împâclită, că luptă să se smulgă din ghearele unui coşmar odios. Întregul decor – zidul orb, siluetele negre ale sălciilor, promoroaca ce împânzise iarba –, totul părea ireal, fantasmagoric, ceva ce, printr-un efort de voinţă, trebuia sfărâmat în bucăţi.

Faptul că ea, Ann Poynings, îşi petrecea ajunul Anului Nou cu o făptură umană posedată de fantasme atât de lugubre, chemate dintr-un arhaic trecut păgân, populat de „Gorgone, Hidre şi Himere malefice", părea să fie rodul unei halucinaţii demenţiale. Probabil, îşi spuse, tulburarea nervilor ei, în aşteptarea a ceea ce urma să se plămădească din contopirea cu Rook, o

138

expusese rătăcirilor acestui zănatic. Dar va sfâşia pânza vrăjitorească, va sparge globul, îşi va recăpăta viziunea normală asupra lucrurilor.

Adunându-şi, vitejeşte, toate forţele tinereţii ei viguroase şi cinice, i se adresă pe un ton voit uşuratic, care ar fi putut schimba întreaga structură a conversaţiei dacă ar fi fost altcineva în locul lui William Hastings.

— Dar ce-i cu cartea, domnule Hastings? Dezbaterea problemei dacă e mai bine

ca vechile familii să se stingă sau nu nu necesită un volum întreg.

În înfierbântarea lui, Hastings nu-i percepu schimbarea de ton; zidise în jurul gândurilor sale ascunse un asemenea edificiu de taină, încât îi devenise cu neputinţă să se exprime cu claritate.

— Cartea mea? bâigui el. Cartea mea. Asta nu-ţi pot explica acum. E un lucru care merge prea departe şi este prea profund. Într-o bună zi, întreaga lume o va cunoaşte. Când eu nu voi mai fi, Lady Ann; când eu nu voi mai fi. Dar conţine în ea totul; mi-am demonstrat întreaga teorie, pas cu pas. Şi fiecare filă din ea este impregnată de acel suflu, pe care poetul îl denumeşte Suflul Demogorgonei. Şi, când eu nu voi mai fi, omenirea va înţelege ce am descoperit şi cu ce putere am învestit sufletul omenesc. I-am dăruit omului puterea de a contracara forţa creatoare a divinităţii. Şi Omul va grăi: „Facă-se întuneric!” Şi întuneric se va face.

Glasul i se pierdu peste câmpiile îngheţate.

— Hai să ne întoarcem. Să intrăm în casă, spuse după o pauză. Nu cred să existe făptură umană care să fi simţit cu mai multă intensitate dezgustătoarea nimicnicie a vieţii decât o simt eu. Prea multe orori! Prea multe gânduri respingătoare! Doamne, ce zi, ce zi va fi aceea în care totul va fi anihilat!

Se întoarseră împreună pe potecă şi se opriră la poarta lui Lexie. Prin despărţiturile draperiilor de la etaj puteau zări siluetele luminate ale prietenilor lor.

Domnul Hastings deschise poarta, făcându-i loc însoţitoarei sale să intre în grădină.

— Uită-te la ei, şopti arătând spre fereastra catului de sus. Totul nu-i decât goliciune şi scârbă. Otravă şi şoricioaică. Urzici

şi şerpi. Icre de broască şi fetuşi. Şi sus, în ceruri, e la fel ca jos, în camera asta!

Îşi înălţă faţa acuzatoare către cele trei stele ale constelaţiei Orion, singurele dintre farurile celeste vizibile printre norii pântecoşi.

— Închide poarta şi intră, domnule Hastings, strigă din prag verişoara Ann.

Sunase şi auzea paşii doamnei Bellamy venind dinspre bucătărie.

Capitolul XI

Ceasornicul lui Lexie mai avea de măsurat doar o jumătate de oră din vechiul an. Musafirii se grupaseră pe baza unei selecţii afective, aşa cum rareori se petrece în mişcările întâmplătoare ale unui grup de prieteni.

Nell Hastings, radiindu-şi înflăcărarea, şedea alături de Rook, lăsându-se în voia unei volubilităţi neînfrânate, rezultat, probabil, al bolului de punci ritual, combinat şi amestecat cu mare măiestrie de mâna gazdei lor, care se afla în mijlocul camerei. Aşezat pe un scaun cu spetează de lemn, Lexie le citea cu un glas murmurat,

melodios, din antologia de poeme englezeşti editată la Oxford, în timp ce verişoara Ann şi domnul Hastings, aşezaţi la cele două extremităţi ale canapelei acoperite cu o scoarţă, îl ascultau cu o atenţie fascinată şi divagantă în acelaşi timp; acel gen de atenţie cu care vizitatorii străini ascultă o liturghie străină, într-un templu închinat altei credinţe.

Netta, izolată de restul societăţii, chiar mai mult decât se izolase verişoara Ann de domnul Hastings, şedea în fotoliul special al lui Lexie, urmărindu-i pe Nell şi pe Rook cu un zâmbet impenetrabil.

Din când în când, neobservată de nimeni, în afară de Lady Ann, se ducea la masă şi îşi reumplea paharul cu licoarea din bolul parfumat cu nucşoară, ale cărui adâncuri argintii păreau la fel de voalate ca şi gândurile ei.

Treptat, privirea încordată cu care-şi urmărea protectorul şi pe tânăra lui parteneră, îşi schimbă expresia. Zâmbetul fix, enigmatic, se prefăcu într-o zgâială lipsită de noimă, care, la rândul ei, căpătă caracterul unui reţinut acces de râs prostesc.

141

Ceasornicul de pe consola căminului mai păstra acum doar un sfert de oră până când anul avea să se scufunde în abis.

Lexie citea poemul lui Shakespeare *Fenixul şi turtureaua.* Una câte una, bogatele cadenţe ale catrenelor misteriosului poem, picurate cu mângâietoare solemnitate de vocea lui suavă şi acompaniate de lenta legănare a capului greu, pe măsură ce cititorul se lăsa pătruns de muzicalitatea stihurilor – precum preoteasa oracolului din Delphi se lăsa îmbătată de aburii sacri –, cădeau cu maiestuoasă fatalitate pe suprafaţa lunecoasă a marelui flux al timpului, care avea să se spargă atât de curând:

Stă pasărea cu cântecul puternic În arăbescul arbor solitar Trist crainic, *trâmbiţaş amar Spre aripi caste*, *ce-o vor asculta cucernic Acum începe imnul proslăvirii.*

Iubirea şi statornicia au pierit Iubitul şi iubita s-au topit De-aci-nainte-n focul nemuririi.

Da, s-au iubit, dar dragostea îngemănată Cunoaşte-n fapt o unică esenţă:
Două făpturi, şi doar o existenţă,
Căci în iubire cifra e anihilată.

Asemenea cadavrelor pruncilor regali, ucişi într-un holocaust religios, înfăşurate în linţolii de aur, silabele rare, gnomice, triste ca o melopee, murmurate de glasul adânc, hieratic al lui Lexie, erau absorbite în curgerea timpului şi dizolvate în eternitate.

Ce mister planetar, dincolo de bocetul funerar al iubirii umane, dincolo de anihilarea credinţei umane, inspirase mintea poetului care a zămislit asemenea strofe sublime?

Ceasul de pe consolă mai păstra trei minute din vechiul an; şi cu toate că Nell nu încetase să-i vorbească lui Rook, pe o voce joasă, aţâţată, se putea observa totuşi la ea o şovăială, o

142

încetinire, ca şi cum, în sufletul ei, fata intuia, fără să fie conştientă de acest fapt, că moartea şi naşterea timpului îşi schimbau, deasupra capului ei, inefabilele taine.

Stanţele poetului păreau acum să-şi târască trena neagră şi aurie în cadenţa unei „muzici funebre", a cărei semnificaţie era mai adâncă, mai vastă, mai frumoasă şi mai tragică decât orice altceva se petrecea atunci între cei patru pereţi.

Înainte ca acele ceasornicului să se împreuneze asupra cifrei doisprezece, Lexie atinsese lamentaţia ciudatei psalmodii shakespeariene:

În moarte fenixul sălăşluieşte,
Şi turtureaua care totul dăruieşte în oarba veşnicie odihneşte,
Fără să lase-n urmă seminţie,
Dar nu din lipsă de tărie,
Ci din prea castă cununie.

De îndată ce răsunară bătăile ceasornicului, toţi îşi înălţară privirile şi rămaseră nemişcaţi, uitându-se unii la alţii. Când se spulberară reverberaţiile ultimei bătăi, în cameră se lăsă o tăcere în miezul căreia ai fi zis că se poate desluşi suflarea de moarte a unei uriaşe creaturi înaripate, a unui gigantic fluture de noapte al spaţiului, al cărui trup pufos se contracta în chiar clipa aceea, contorsionat şi rigid, pentru a se afunda în mările Nimicului – un lăcaş somptuos, trist, pustiu.

William Hastings fu primul care rupse tăcerea.

— E curios când te gândeşti că timpul nu este decât o născocire a omului, o simplă iluzie, fără nicio realitate şi substanţă, în afară de cea pe care i-o conferă imaginaţia fantastică şi arbitrară a individului.

— Asta-i un nonsens, îl repezi Rook. Timpul avansează în ritmuri diferite, în funcţie de tipurile temperamentale diferite. Dar nu e o iluzie. Este însăşi esenţa realităţii. Izvorăşte, ca o apă a vieţii, din fiecare frântură şi formă în care este împărţit

143

spaţiul. Nu te poţi gândi la spaţiu fără de timp, dar uneori am impresia că m-aş *putea* gândi la timp fără de spaţiu.

— Care este imaginea *ta* despre timp, Rook? întrebă Lexie, doritor, ca întotdeauna, să-l încurajeze pe taciturnul său frate să-şi exprime ideile.

Îl văd ca pe un uriaş şarpe cenuşiu, descolăcindu-se perpetuu dintr-o masă de spirale fără de început şi fără de sfârşit.

— Vrei să spui că reapare mereu, răsucindu-se, după ce şi-a înghiţit coada?

întrebă Nell, cu un surâs tineresc, ruşinată de propria sa cutezanţă.

— Nu, nu, nu vreau deloc să spun aşa ceva. Îl văd, pur şi simplu, descolăcindu-se şi pierzându-se în beznă; îl văd, solz cu solz, cenuşiu-argintiu; şi apoi dispărând din vedere. Îi văd volutele despletindu-şi lungimea nemărginită, cu totul independente de spaţiu.

William Hastings îl măsură cu plictisita indiferenţă a filosofilor de profesie, nevoiţi să asculte bâlbâielile profanilor.

— Nu poţi vizualiza *nimic,* Ashover, atâta timp cât nu faci uz de ambele iluzii, observă el, sec. Dar sunt de acord cu dumneata în ceea ce priveşte negarea spaţiului. Ca, de altfel, şi a timpului, pe care-l aperi. Toată povestea a mers prea departe. A sosit vremea să sfărâmăm aceste jalnice iluzii, acest spectacol dezgustător.

În timp ce vorbea, se ridică de pe canapea şi porni să se învârtească prin încăpere. Lexie, care de la o vreme începuse să urmărească vădit îngrijorat faţa Nettei, se îndepărtă de cămin şi îşi trase un scaun lângă ea, strecurându-şi mâna în mâna ei, ca şi cum ar fi vrut să ridice, împreună cu ea, o barieră umană, caldă, împotriva speculaţiilor sterile.

— Vă spun, continuă Hastings, a sosit vremea să întoarcem mersul timpului, să descâlcim urzeala.

— Domnul Hastings are câteva idei foarte interesante, interveni verişoara Ann, rostind cuvintele răspicat, ca un tânăr student grijuliu să arate că limba nu-i este încleiată de băutură.

— Eu şi cu Netta habar nu avem despre ce vorbeşte, nu-i aşa, Netta? zise Lexie.

144

Netta nu dădu niciun răspuns. Cu un zâmbet gol, prostesc, pe faţă, şi cu paşi şovăielnici, se îndreptă spre bolul cu punci şi îşi reumplu paharul.

Când se reaşeză, Lexie îi luă din nou mâna, cu un gest grav, protector, iar chipul lui brăzdat, croit din piele bătucită, exprimând demnitatea unui cezar, îl privi cu ostilitate pe clericul dezlănţuit.

— Presupun, începu Rook, reumplându-şi la rândul lui paharul, în timp ce Nell îl urmărea din colţul ei, cu ochi mari, îndrăgostiţi, presupun că gândurile dumitale s-au izbit de zidurile cele de pe urmă şi că visezi la o lume fără de oprelişti? Aşa ceva îţi poate oferi numai moartea, Hastings. Şi a muri este mai simplu decât a încerca să schimbi mersul universului.

William Hastings se opri din monotona lui foială în sus şi-n jos şi lovi cu o mână în tăblia mesei.

— Moartea nu ajută la nimic, strigă el. Noi trebuie să împiedicăm moartea să continue a mai genera viaţă. Trebuie să pătrundem dincolo de viaţă şi de moarte şi să oprim resortul principal.

La auzul acestor cuvinte, Netta începu să râdă, un râs neplăcut, de femeie beată, care, pentru prima oară în acea seară, atrase atenţia lui Rook asupra ei.

— Ce s-a întâmplat, Netta? o întrebă răstit. Lexie, las-o în pace!

Râsul Nettei se stinse în câteva chicoteli înăbuşite.

— Las-o *tu* în pace, răspunse Lexie, aruncându-i o privire mânioasă fratelui său.

— Vino şi aşază-te, se auzi vocea slabă a lui Nell, din celălalt colţ al camerei.

Ar fi fost greu de spus dacă vorbele fetei îi erau adresate lui Rook sau soţului ei, ori amândurora.

— De ce râzi, Netta? o întrebă Rook, stând în picioare în faţa nefericitei femei şi privind-o de parcă ar fi fost o persoană cu totul străină.

Pe faţă îi juca o expresie complexă, greu de descifrat. O expresie în care putea fi recunoscută privirea animalului încolţit, dar şi mutra bosumflată, încăpăţânată, a copilului pus pe

şotii. Şi, peste acestea, se putea urmări începutul unui proces de decădere, ca şi cum o altă Netta, lăuntrică, trăgea şi smucea de conştiinţa ei.

— Trebuie… să râd… gâfâi ea. Totul… e aşa… de nostim!

În cameră se lăsă o tăcere grea. Toate privirile erau aţintite asupra lor. Orice alt punct de interes părea să fi rămas în suspensie, în timp ce fiecare dintre cei prezenţi era conştient că se petrece un eveniment fatal, capital.

Lexie se ridică de pe scaunul de lângă Netta şi se reîntoarse în faţa căminului.

— Ce găseşti atât de nostim? Nu înţeleg ce vrei să spui, continuă Rook cu severitate.

Glasul lui părea să vină din zonele unei detaşări atât de reci, de lucide, încât toţi cei de faţă, puţin ameţiţi de aburii bolului de argint, trăiră o clipă de şoc, neplăcută şi stingheritoare.

E drept că Rook băuse mai puţin decât toţi ceilalţi, dar, oricum, firea lui dură, flegmatică, nu se lăsa lesne afectată de băutură.

Netta se opri din chicotit şi arătă cu degetul spre William Hastings, care, posomorât şi distrat, se reaşezase pe canapea.

— A zis: „resortul principal”, strigă ea cu voce răguşită. Da, aşa ai zis. Nu poţi să negi. Ai zis „resortul principal”.

Lexie interveni iar:

— Asta-i un simbol metafizic, Netta dragă. Ar fi putut la fel de bine să spună „farsă” ori „spanac”. Asta-i cu filosofii ăştia – folosesc un jargon idiot, care poate să însemne orice. Ai dreptate, Netta. E o tâmpenie curată.

— Ce-ai de răspuns la *asta,* Hastings? strigă Rook, răsucindu-se dinspre chipul prostit al Nettei şi privindu-l fix pe preot.

— Te las pe dumneata să-i răspunzi frăţiorului, i-o întoarse celălalt.

— Asta nu-i drept, interveni verişoara Ann cu vocea ei plină, melodioasă. Rook şi Lexie sunt total diferiţi. Nu-i aşa, Rook? Ideile tale sunt mult mai apropiate de ideile domnului Hastings. De fapt, te-am auzit rostind cam aceleaşi lucruri; numai că la

146

tine nimic nu ţine prea mult: sari de la o stare la alta şi te contrazici singur.

Privi în jur, ca şi cum ar fi căutat o confirmare a spuselor ei. Ochii îi întâlniră privirea lui Nell, care se uita la ea cu o uimire speriată.

— Tu înţelegi ce vreau să spun, nu-i aşa, Nell?

— Absolut, strigă fata înflăcărată, cu buzele tremurânde şi obrajii aprinşi. Am ştiut dintotdeauna că opusul lui William este Lexie Ashover, nu Rook.

În clipa aceea, răsună vocea Nettei, încleiată şi discordantă.

— Opusul? Opusul? Ce ştii *tu* despre Rook? Rook e un complicat, ăsta-i Rook... un complicat. Şi numai eu sunt în măsură să ştiu.

Tonul ei avea acea emfază a omului cherchelit, gata să devină agresiv.

— N-am de gând să mă cert cu tine, Netta dragă, strigă Nell, dând să se ridice de pe scaun şi apoi aşezându-se la loc, cu o nehotărâre plictisită. N-are rost să mă cert cu ea, nu-i aşa, Rook? Se poate să fiu eu prostuţă şi copilăroasă, dar nu judec lucrurile numai după ce spune unul sau altul. Pe când *tu,* Rook, eşti în stare să le judeci aşa. Adică, judeci lucrurile după cum îţi vine ţie.

Tăcerea care se înstăpâni şi atenţia concentrată cu care o urmăreau toţi o făcură pe Nell să se jeneze şi să se fâstâcească. Dar fâstâceala o îmboldi să rişte mai departe:

— Vreau să spun următorul lucru: în William există ceva odios – ceva crud şi pervers – care vrea să distrugă totul. Rook nu vrea să distrugă nimic. El nu vrea decât să evadeze, să scape, să se descotorosească de toate. Pentru Rook, lucrurile sunt numai pe jumătate reale; şi oamenii la fel. Dar pentru William, ei sunt reali; şi de asta vrea să-i şteargă de pe faţa pământului.

Se opri din vorbă, tremurând, epuizată, şi uitându-se la Netta ca un copil care cerşeşte adăpost şi mângâiere. Netta dădu din cap, cu solemnă aprobare.

— Pe jumătate reali, repetă ea. Pe jumătate reali. Aşa-i. Ce deşteaptă-i Nell că a înţeles lucrul ăsta! Eu una n-aş fi putut niciodată să-l descopăr.

147

Lexie părăsi locul de lângă cămin, de unde urmărise în tăcere întreaga discuţie şi, ducându-se la fereastră, dădu draperiile la o parte şi o deschise.

— Nell, vino aici şi uită-te, îi spuse el pe un ton aproape poruncitor.

Fata aruncă o privire întrebătoare întâi către soţul ei, apoi către Rook, după care traversă camera, ducându-se lângă gazdă.

— Ai mai văzut vreodată aşa ceva? întrebă Lexie.

— Ce anume?

— Cum arată totul, răspunse el ambiguu, prinzându-i mâna şi silind-o să se aplece pe fereastră, alături de el, în timp ce verişoara Ann îşi înfăşură umerii într-o apărătoare de fotoliu, simulând că i s-ar fi făcut foarte frig, şi se apropie de William Hastings, ca şi cum ar fi vrut să-l includă şi pe el în acea atmosferă de primejdioasă intimitate care începuse să-i învăluie pe toţi.

Nell îşi dădu curând seama ce voia să-i arate Lexie. Din pricina unei curioase rarefieri a atmosferei, datorată faptului că fiecare particulă de abur se cristalizase în chiciură scânteietoare, stelele străluceau cu o luminozitate de-a dreptul neobişnuită. Erau atât de sclipitoare, de imense şi de clare, încât cel mai distrat dintre observatori nu ar fi putut, în acea noapte, să nu rămână mut de uimire. Lucrul cel mai surprinzător era că aceşti îndepărtaţi aştri nu răspândeau o lumină egală, ci unele dintre stele aveau reflexe roşii, verzi sau portocalii, altele chiar albăstrii, ceea ce le conferea o realitate aproape palpabilă, o identitate accesibilă simţurilor omeneşti, un miracol sesizabil, care ar fi rămas indistinct dacă şi-ar fi păstrat monotona strălucire de punctuleţe albe.

Dar fenomenul care-l frapase pe Lexie şi o fermeca acum pe partenera sa nu era atât faptul că stelele scânteiau roşu, portocaliu, albastru sau chiar alb; ci faptul că numite condiţii atmosferice, legate tot de cristalizarea chiciurii, împrumutaseră difuzei luminescenţe stelare o proprietate ce aparţine clarului de lună, proiectând asupra obiectelor şi depărtărilor cufundate, de obicei, în obscuritate, o strălucire palidă, spectrală.

— Ce se întâmplă cu voi doi? întrebă Rook în cele din urmă.

— Nimic, dragă, răspunse Lexie, trăgând-o pe fată îndărăt în cameră şi închizând fereastra.

— Nimic, îl îngână William Hastings, cu glas răguşit, mişcându-şi mâinile împreunate şi înălţându-şi faţa cu expresia unui opioman care-şi redobândeşte, în mod dureros, conştiinţa de sine.

Netta izbucni într-un hohot de râs vulgar. Faţa ei, convulsionată de băutură, oferea o privelişte neplăcută, iar Rook, după ce-i aruncă o privire, se întoarse cu un fior de dezgust.

— Nimic, nimic... îngăimă şi Netta în cele din urmă. E ca un joc. Uite popa, nu e popa. Te face să râzi.

Şi din nou răsună în cameră un hohot de râs care s-ar fi potrivit mai bine într-un bar din Southsea decât în retrasul bârlog, cu pereţii căptuşiţi de cărţi, al lui Lexie.

— Ia uitaţi-vă la mutra lui Rook, strigă Netta gâfâind, când hohotul de râs i se potoli. E supărat pe mine! E mâniat foc pe mine! Şi aşa-i că arată caraghios?

Se porni din nou să râdă.

Nota discordantă pe care o impunea pătrunsese atât de adânc în conştiinţa tuturor celor de faţă, încât în cameră plutea o tăcere stingherită: o tăcere care însemna ceva mai mult decât o negare a sunetului; o tăcere brutală, malignă, materializată, părând încarnată într-o formă tangibilă, deşi invizibilă.

Focul din cămin era aproape stins; bolul mare de argint se golise; cele mai multe lumânări îşi picuraseră trupul în broboane de ceară, până ce nu mai rămăseseră din ele decât firave flăcărui albastre, pâlpâind ca nişte licăriri astrale peste fitiluri moleşite şi seu topit.

Draperiile ferestrelor fuseseră date la o parte, şi Lexie Ashover, singurul dintre toţi care-şi păstrase obişnuita vioiciune, era conştient de contrastul dintre incandenscenta galaxie de lumi multicolore de acolo, de afară, şi aceşti jalnici, doborâţi reprezentanţi ai rasei care îndrăznise să fragmenteze fluxul universal, marea mişcare a orbitelor astrale, în zile şi săptămâni şi luni şi ani.

Îndepărtă bolul golit din mijlocul mesei şi îl înlocui cu un vas ce conţinea câteva ramuri de iasomie galbenă, timpuriu

149

înmugurită, care, sfidând orice regulă şi raţiune, începuse, dintr-un capriciu al hazardului, să înflorească, la adăpostul camerei lui.

Îi făcea plăcere să privească aceste poznaşe vlăstare ale vieţii şi ale întâmplării, şi se aplecă asupra lor să le miroasă, ca şi cum ar fi vrut să absoarbă, din seva lor imperisabilă, curaj şi tărie pentru el însuşi.

Văzându-l, verişoara Ann îşi azvârli husa de pe umeri şi veni lângă el.

Rook îşi reluase locul alături de Nell, în colţul încăperii, dar nu-i adresa niciun cuvânt; de fapt, nici nu părea conştient de prezenţa femeii. Privea fix înainte, cu expresia omului care, în loc de a vedea în faţă un viitor vag, nedefinit, se pomeneşte înfruntând coarnele încovoiate ale unei implacabile dileme.

Pe buzele verişoarei Ann, care stătea lângă masa lui Lexie mângâind mugurii de iasomie şi murmurând mici nimicuri şăgalnice, adia un surâs enigmatic, evanescent. În clipele acelea simţea o certitudine frenetică, pornită dindărătul zonelor de pătrundere ale raţiunii, că purta în pântece fătul lui Rook.

Femeie până-n măduva oaselor, putea acum să-l urmărească, aşa cum stătea morocănos şi detaşat lângă Nell, cu o licărire de triumf posesiv în ochi, gata să-i tolereze orice. În lupta pe viaţă şi pe moarte dintre ei doi, ea ieşise învingătoare. Ţinea toate cărţile în mâinile ei ferme – până şi atuurile. Se uită la Netta, care începuse să picotească. În chip ciudat, nu simţea nicio remuşcare pentru sugestiile ei malefice, care o împinseseră pe biata femeie aici, şi niciun pic de admiraţie faţă de eroismul fanatic care zăcea sub trista ei degringoladă, ci, dimpotrivă, se trezi împărtăşind dezgustul neştiutor al lui Rook, justificându-şi în sinea ei trădarea faţă de Netta prin faptul că, sub influenţa băuturii, nefericita îşi dăduse în vileag

adevăratul caracter, în toate nuanţele lui.

Înfăţişarea Nettei, care începuse să renunţe la rezistenţa împotriva unei somnolenţe de beţiv, era, realmente, menită să şocheze orice sensibilitate. Părul îi cădea ciufulit, rochia îi atârna mototolită, fruntea îi era îmbrobonată de transpiraţie, şi încerca întruna să-şi tragă picioarele sub scaun şi să-şi aranjeze fustele

150

cu acel gest exagerat al femeilor prea conştiente de feminitatea lor, care are darul de a irita şi ofensa alte femei.

— Lexie, petrecerea ta a fost un mare succes! murmură verişoara Ann. Nu găseşti, dragă?

Lexie o măsură cu o privire sardonică, ba merse până într-acolo încât îşi arătă vârful limbii printre dinţi.

— Da! Nu-i aşa? continuă ea, ignorându-i grimasa comică.

Tânărul înălţă din umeri.

— Numai la sfârşitul acestui an vom şti dacă a fost un succes sau nu.

— A, asta-i? râse Ann. Ei bine, am o puternică presimţire că pentru *tine* va fi un succes.

La această aluzie care-l privea personal, maxilarul lui Lexie, contururile greoaie ale fălcilor şi bărbiei lui claudiene înţepeniră într-o expresie de panică. Cuprins de agitaţie, pur şi simplu o ciupi de braţ pe verişoara Ann.

— Cum poţi să spui una ca asta? Nu ştii că a vorbi despre norocul noului an, *după* ora douăsprezece, este cea mai periculoasă nebunie?

Lady Ann era absolut nedumerită dacă făcuse, într-adevăr, o gafă, sau dacă Lexie îşi bătea joc de ea. Dar buzele lui frumos modelate, la fel de clasic arcuite ca şi buzele ei, trădau indignare; când îi întâlni însă ochii, îi citi în priviri o ironie răutăcioasă şi nepăsătoare. Înainte de a fi reuşit să dezlege misterul, Lexie îi abătu atenţia:

— Ann, în afară de tine şi de mine, nu există în camera asta om a cărui personalitate să nu fi fost redusă, de către petrecerea mea, la o stare de imbecilă neputinţă. N-ar fi trebuit să torn atâta gin în punci. Doamna Bellamy ţinea morţiş să torn mai mult rom decât gin. Dar eu am avut dintotdeauna un *penchant1* pentru băutura asta cu gust de terebentină şi de scoarţă de copac, care-mi evocă stilul lui Swift.

Verişoara Ann îmbrăţişă încăperea dintr-o privire şi i se păru că, într-adevăr, era populată de nişte năluci triste, abjecte, care pluteau, asemenea unor cadavre, în faţa minţilor celor care le plăsmuiseră. La sfârşitul unei petreceri care a durat prea mult,

1 În fr. În orig., înclinaţie. (N. Tr.)

151

claustrate între aceleaşi patru ziduri, se creează întotdeauna un efect dezolant, la care par să contribuie înseşi mobilele; ca şi cum haosul din creierul omenesc ar avea puterea să răvăşească şi ordinea firească a lucrurilor neînsufleţite şi să o reducă la un lamentabil simulacru al propriei sale mizerii şi murdării.

Fata nu află nicio consolare în priveliştea cerului rece, scăpărător, care i se înfăţişa pe fereastra dezgolită. Noaptea asta, cu punctele ei licăritoare, avea în ea ceva distant, lipsit de înţelegere caldă.

Îşi întinse din nou mâna şi mângâie mugurii galbeni de iasomie. Era un moment în care se simţea izolată de restul omenirii; ameninţată şi pândită de mii de primejdii. Îi apărea neclară semnificaţia acestui trist sfârşit de petrecere veselă; intuia parcă în încăpere un element ostil însăşi esenţei fericirii ei. Nu i se întâmpla des verişoarei Ann să-şi dea frâu liber imaginaţiei; dar în această clipă, când contempla tristeţea inertă care moleşise grupul de oameni, când vedea toropeala dizgraţioasă a Nettei, letargia morocănoasă a lui Rook, cruzimea bine strunită a lui Hastings, avu impresia că se afla într-un soi de spital, deasupra căruia stelele licăreau asemenea becurilor puternice dintr-o sală de operaţie.

Era gata să deschidă gura pentru a le propune să plece acasă, când clopotul de la poartă răsună violent, făcându-i pe toţi să tresară şi să se privească uimiţi.

— Ce-a fost asta? strigă Rook, sărind la fereastră şi aplecându-se în afară. Cine-i acolo? continuă să strige, pentru că nepoftitul era ascuns de portal.

— Doamna Bellamy s-a dus demult la culcare, spuse Lexie. N-ai vrea tu, Rook, să cobori să vezi cine e?

— Mă duc eu, zise William Hastings, care, în mod întâmplător, stătea chiar lângă uşă.

În timp ce cobora scările, toţi cei din cameră rămaseră nemişcaţi, într-un moment de suspensie. Până şi Netta, care se deşteptase din somn, putu să-şi dea seama că plutea ceva neobişnuit în atmosferă.

Nell tremura vizibil.

152

— Am senzaţia, îi şopti ea lui Rook, că cineva calcă peste mormântul meu.

Auziră uşa de jos deschizându-se şi apoi închizându-se, zgomotul fiind urmat de glasul unui om care vorbea în şoapte agitate. Urmă apoi un scârţâit de scaun, când Hastings îl pofti pe mesager să se aşeze, după care, aproape instantaneu, preotul îşi făcu apariţia:

— A venit Drool, de la Antiger, anunţă el cu o voce gravă. Domnul Richard Ashover a încetat din viaţă acum două ore.

Capitolul XII

Mai bine de trei luni de zile se aşternuseră peste domeniul Ashover, şi cea mai spectaculoasă dintre transfigurările vieţii pământului devenise vizibilă şi audibilă. Trecerea de la toamnă la iarnă, în ciuda deprimantelor contururi golaşe, ramuri desfrunzite şi dealuri îngheţate, nu poate fi comparată cu această miraculoasă reversibilitate, vestită de pliscurile galbene ale mierlelor şi de sturzii bătuţi de vânt, care îşi înalţă, din vârfurile copacilor, imnurile împreunării.

Acuitatea metamorfozei a pătruns în însuşi cuvântul pe care-l folosim pentru a o marca, pentru a o desena, un cuvânt ce pare să exprime onomatopeic esenţa gângurelii transmise din pliscuri cafenii în pliscuri galbene, a unduirilor de ape proaspete, învolburate, între malurile înverzite, a ţâşnirii de sevă vâscoasă în tulpinile reci.

. Pentru că silaba de rezonanţă nordică pe care o folosim noi, englezii, *spring*', sugerează nu numai fragilitatea mlădiţelor tinere, ci toată acea lume umedă, răcoroasă, reavănă, înmiresmată de muşchi, pe care au străpuns-o, pentru a-şi croi drum în aer liber, lamele, tecile şi suliţele fragede, de culoarea smaraldului.

Cuvintele de origine latină, ca *primavera,* conţin şi ele propria lor vrajă sofisticată; dar cuvântul *spring,* mustind de verdele tijelor de zambilă, de albăstrimea ouălor de păsări cântătoare, de luciul petalelor de rostopască, are o semnificaţie mai nostalgică, mai umană; are ceva ce-ţi poartă mintea dincolo de odele fiecărui sunet primăvăratic sau ale oricărei privelişti primăvăratice, îndărăt, către ţărâna saturată de ploaie, care a dat

1 în engl. În orig., primăvară. (N. Tr.)

naştere tuturor acestor prospeţimi; către cotloanele jilave, reci, unde crengile ţepoase de alun îţi zgârie pielea, unde pământul îţi trădează piciorul, târându-l în băltoace lunecoase, ascunse, unde păsările şi iepurii tineri sunt sfârtecaţi de ulii, unde rafalele de vânt răscolesc nelinişti primejdioase şi dureroase aduceri aminte, unde trunchiurile fagilor asudă picuri negri, otrăvitori, unde mugurii de porumbar sunt crainici sumbri ai destinului, ai suferinţei, ai morţii neaşteptate.

Lângă unul dintre gardurile din Antiger, unde se aflau, după o lungă hoinăreală, în drum spre căsuţa paznicului de vânătoare, pentru a pune ordine în sărăcăcioasele posesiuni lăsate de unchiul Dick, Lady Ann îi făcu lui Rook mărturisirea că aşteaptă un copil.

Cele mai mărunte detalii ale decorului care-i înconjura în acea clipă aveau să se întipărească pentru totdeauna în memoria fetei. S-ar fi zis că noua ei stare îi îndulcise firea; o făcuse sensibilă – o sensibilitate de care nu dăduse niciodată dovadă până atunci – la lucrurile infime din natură şi din viaţă.

În timp ce se rezemau unul lângă celălalt de gard, parfumul dulceag, aproape îmbătător al primulelor îi cotropi simţurile, venindu-i greu să rupă tăcerea. Îşi prinsese un bucheţel de primule în decolteul rochiei; codiţele libere, cu stropi trandafirii, şi florile diafane se amestecau cu frunzele lătăreţe.

Aveau să-i rămână în minte bobocii stacojii de opăţel, care atârnau molatec peste o tufă de trepădătoare; şi, puţin mai încolo, pe o buturugă căzută, năpădită de ciuperci, putu desluşi ceva ce semăna cu petalele gingaşe, verzi-gălbui, ale micuţei plante care se numeşte frăguliţă.

Adâncurile pădurii spre care rătăciră privirile verişoarei Ann nu erau de un verde uniform. S-ar fi zis că exista în natură un spirit vital al creşterii şi al metamorfozei, care vibra şi se preschimba dintr-o nuanţă în alta, de la portocaliu-pal la purpuriu-evanescent, legat de felul în care puful de pe teci şi învelişurile mugurilor şi rămurelele subţiratice, pulsând de sevă, împrumutau textura copacului de care aparţineau. De pildă, ceva din natura intimă a sicomorilor transmitea frunzuliţelor embrionare,

155

sfielnice, lipicioase, un luciu de bronz cu totul deosebit de verdele diafan al mugurilor de fag, striaţi de firicele translucide, ca albeaţa fluturelui de noapte, deosebit de prospeţimea delicată a zadei, împroşcate parcă de stropii unei cascade smaraldine, şi deosebit de mlădiţele viguroase de sânger.

— Rook, începu ea, acum că sunt sigură, trebuie să-ţi spun. N-are niciun rost să mai tac, nu?

O crudă îndărătnicie din el se împotrivi să-i dea satisfacţie.

— În legătură cu ce eşti sigură? Nu înţeleg despre ce vorbeşti. Ann ştia foarte bine că şi el ştie, dar primăvara şi starea ei o umpleau de prea multă duioşie, pentru a se preta la jocul lui Rook.

— Vorbesc despre faptul că, dacă totul decurge normal, voi avea un copil, Rook.

În timp ce rostea aceste cuvinte, îl privi drept în faţă. Ochii ei cenuşii, uşor dilataţi, erau gravi şi aproape copilăroşi în implorarea lor.

— Nu eşti supărat, Rook, nu-i aşa? Eşti bucuros, Rook, nu?

Îndărătnicia lui Rook se topi la auzul întrebărilor ei şi o luă în braţe, sărutând-o cu tandreţe.

— Mă rog… presupun că sunt bucuros… murmură el, slăbindu-şi strânsoarea. Mai bucuros decât îmi place să recunosc. Dar ce trebuie să facem acum, dulce verişoară?

— Ce s*z. Facem,* Rook? Reproşul din tonul ei fu amortizat de colţurile gurii care i se lăsară în jos, întocmai ca unui copil care ştie că, orice s-ar întâmpla, trebuie să fie cuminte şi să nu plângă, deşi ar avea din belşug pricini de plâns.

Rook luă pe loc marea hotărâre. Probabil că, în subconştientul său, hotărârea se

acumulase treptat, de-a lungul întregii primăveri călduţe, destinse, cu adieri îmbălsămate.

— Fireşte că trebuie să ne căsătorim de îndată; fără nicio clipă de întârziere. Dar nu vreau să ne cunune Hastings. De fapt, în ultima vreme a avut o purtare atât de ciudată faţă de mine, încât s-ar putea să şi refuze să aibă de-a face cu noi, şi acesta e lucrul pe care trebuie să-l evităm. Nu! O să mă reped la Tollminster, o să obţin o dispensă, şi am să-l vizitez acolo pe micul meu prieten Tishmarsh. O să ne cunune cât ai zice

156

peşte, fără să pună nicio întrebare. Tu n-ai mai fost căsătorită, eu n-am mai fost căsătorit.

Făcu o pauză şi, după o clipă, trase adânc aer în plămâni şi oftă:

— He! He!

Suspinul scos de stăpânul domeniului Ashover pluti spre pădurea Antiger şi se pierdu printre sporovăielile vrăbiilor şi ciripelile pitulicilor. Verişoara Ann îşi muşcă buza şi îşi struni un impuls de mândrie a familiei Poynings, impuls care, dacă i-ar fi dat frâu liber, ar fi putut altera întregul curs al evenimentelor următoare. Se mulţumi să spună:

— Îmi las soarta în mâinile tale, Rook. Procedează cum crezi tu că e mai bine pentru noi amândoi.

Rook îşi petrecu braţul pe sub braţul ei şi porniră în linişte către căsuţa paznicului de vânătoare.

Dacă un străin i-ar fi văzut vagabondând astfel împreună, în primul moment ar fi gândit: „Ce splendidă pereche tipică de îndrăgostiţi englezi!” Dar cel de-al doilea gând, după ce le-ar fi scrutat feţele, ar fi fost: „Oamenii ăştia doi s-au certat, şi niciunul dintre ei nu-i în stare să-i ierte celuilalt”.

Când ajunseră la căsuţa domnului Drool, Rook îşi consultă ceasul.

— Cred, zise el, că ar fi mai bine să mă întorc direct acasă, să-mi iau banii necesari şi să-i cer lui Twiney să mă ducă cu trăsura până în Tollminster, înainte să se întunece. Acum e ora patru, şi am să-l prind pe tânărul Tishmarsh taman la ceai. Cu iapa lui Twiney, nu fac mai mult de o jumătate de oră până acolo.

Ann primi propunerea cu o faţă calmă, inexpresivă.

— Şi eu ce să fac? întrebă ea.

— N-ai vrea să te uiţi peste lucrurile rămase de la unchiul Richard? N-a lăsat el cine ştie ce, dar pune deoparte obiectele pe care crezi că ne-ar face plăcere să le păstrăm, şi spune-i doamnei Drool să-şi ia restul. Bietul bătrân! Cred că şi noi îi datorăm ceva, ce părere ai?

Lady Ann răspunse cu un zâmbet vag. Încerca o senzaţie curioasă la gândul că se va găsi din nou în încăperea aceea şi,

157

totodată, era amarnic dezamăgită că nu va fi împreună cu Rook. De-a lungul întregii lor plimbări, avusese în minte imaginea unei după-amiezi intime, stând împreună la o ceaşcă de ceai, în camera devenită atât de familiară. Dar nu-i era dat să fie aşa! Mai bine să-l lase să facă ce are de făcut, până nu se răzgândeşte.

A existat un moment când, ţinându-i mâna în mâna lui, la poarta paznicului de vânătoare, Rook a simţit în magnetica-i strângere întreaga căldură patetică a tinereţii fetei, şi amândoi avură conştiinţa că se înfiripase între ei o relaţie mai profundă decât cunoscuseră până atunci. Dar calitatea specială a acestui moment nu dăinui decât până în clipa când Rook văzu silueta femeii străbătând scurta alee din faţa casei şi apoi dispărând înăuntru.

Lipsa de chef a verişoarei Ann de a-l lăsa singur şi lipsa lui de chef de a pleca păreau să-şi aibă sursa într-un trist presentiment lucid, comun amândurora, că soarta nu le dăruise acest scurt interludiu de înţelegere decât ca să li-l smulgă apoi pentru totdeauna. Şi când, în cele din urmă, Rook făcu cale întoarsă şi trecu printr-o spărtură dintr-un gard viu, pe care o ştia încă din copilărie, nervii îi erau atât de încordaţi şi de iritaţi, încât ghimpii şi ţepii care-i urzicară mâinile şi obrajii avură darul de a-i mai potoli tensiunea.

Când începu să urce povârnişul denivelat al colinei Dorsal, nu-şi putu împiedica gândurile să nu fuzioneze cu aromele desişurilor de iederă pe lângă care trecea. Ramurile pal-verzui de ferigă, ca nişte miniaturale gâturi pestriţe de girafe transplantate în regnul vegetal, se strecurau printre imaginile care-i bântuiau creierul, asemenea unor cai de mare imobili, printre peşti cu aripi negre, iuţi ca săgeata. Şi, îndeosebi, mireasma ciudată a tufelor de ferigă galbenă, ai căror spini se căznea să-i evite, era cea care-i ameţea conştiinţa tulburată, îmbălsămând aerul cu un parfum de miere.

Când se apropie de şirul pinilor de pe creastă, Rook începu să-şi adune firele încurcate ale conştiinţei într-un biet ghem încâlcit. Era stăpânit de un sentiment de vinovăţie, îmbinat cu omeneasca neputinţă în faţa precipitării evenimentelor. Îşi amintea, cu nostalgie, de zilele când moştenise domeniul Ashover, de zilele când toate sentimentele pe care le putea el nutri

158

gravitau în jurul lui Lexie; în jurul discuţiilor nesfârşite, încântătoare, libere de orice răspundere, pe care le purtau la umbra gardurilor vii, înflorite, prin lanurile de grâu, scăldate în soare, sau pe malurile râului.

Îşi amintea, mai cu seamă, de o anume seară de iunie, când, urmărind alături de fratele său cum o salamandră rotofeie, cu pântece portocaliu, se afunda în adâncurile unui eleşteu, în timp ce zumzetul maşinii de cosit umplea văzduhul,

lăsând în urmă-i mireasmă de trifoi proaspăt retezat şi licărul aripilor de indolente libelule, el, Rook, iritat de fericirea neîntinată a lui Lexie, îşi exprimase o dorinţă de rău augur: „Aş vrea să se întâmple ceva nou şi neobişnuit!”

Numai la douăsprezece luni după exprimarea acestei funeste dorinţe, o întâlnise pe Netta. Şi, vai! câte necazuri, câte supărări adusese acest neastâmpăr al lui asupra tuturor celor dragi. Încercă să-şi analizeze slăbiciunea – ba nu! – diformitatea firii lui, care-l trădase, împingându-l în asemenea impas. Dacă măcar ar fi fost în stare să se lase robit de o pasiune omenească, simplă şi naturală, totul ar fi arătat altfel. Dar acea blestemată detaşare a spiritului său, îmbinată cu o rece senzualitate, determinase influenţa fatală pe care o avea asupra vieţilor prietenilor săi. Dacă ar fi putut măcar să se ţină departe de dragostea femeilor! îşi spuse că, probabil, firea lui se asemăna cu cea a unor călugări din Evul Mediu, pentru care orice contact cu o femeie era un lucru de o păcătoşenie diabolică, tocmai din cauza acestei stranii incapacităţi de simţire autentică, umană.

Ajuns pe creasta Heron, stând nemişcat sub un pin şi aţintindu-şi privirile pe mugurii verzi, jilavi şi lucioşi ai unei tufe de rodul-pământului, rătăcit pe-acolo cine ştie cum, Rook, cuprins de o deznădejde vlăguită, făcu un efort patetic de a-şi proiecta viaţa într-o oarecare perspectivă. Îşi dădea seama că această perversitate rece, de reptilă, impregna toate raporturile cu semenii săi. Relaţia cu Netta nu era decât perversitate amestecată cu milă. În cazul lui Ann, perversitate şi camaraderie; cu Nell, perversitate şi romantism. Observând inconştient forma bizară a plantei la care se uita, se pomeni comparând în gând firea lui ambiguă cu conturul ciudat al frunzelor, iar firea

159

spontană şi deschisă a lui Lexie, cu suliţa purpurie, erectată impudic, în mijlocul frunzelor. Şi, privind această excrescenţă dezmăţată a uriaşului şi indiferentului univers, îşi spuse că ar fi fost mult mai fericit dacă şi-ar fi concentrat întreaga afecţiune de care era în stare doar asupra lui Lexie, satisfăcându-şi latura de satir, dacă aceasta se *cerea* satisfăcută, în întâlniri trecătoare pe străzile oraşului.

Părea să fi înţeles că relaţiile lui cu fiecare dintre ceilalţi, cu Ann, cu Netta, cu Nell, nu erau, în realitate, decât nişte raporturi de suprafaţă, cu totul exterioare iluziei lui despre viaţă, exterioare legăturii organice, subconştiente, dintre el şi Lexie. Şi lăsându-şi gândurile să lunece primejdios pe această pantă, se simţi brusc copleşit de o bolnăvicioasă, panicată frică de viaţă. O frică de viaţă împovărată şi intensificată de răspunderile pe care şi le atrăsese în legătură cu cele trei femei. Simţi în acea clipă nevoia să slobozească, în văzduhul dulce, primăvăratic, un urlet de fiară încolţită în capcană.

De ce, Doamne, de ce se lăsase atât de înlănţuit? Şi, deodată, asemenea unui curent subteran de apă amară, sau unui val de apă sărată de mare, strecurat sub

undele limpezi ale unui râu, îl inundă conştiinţa apăsătoare a acelor existenţe umane asupra cărora îşi lăsase o amprentă atât de devastatoare. Pentru ele, vieţile *lor* erau la fel de importante ca viaţa lui pentru el însuşi; şi totuşi, în egoismul lui orb, îşi luase libertatea de a le trata ca pe nişte obiecte nesimţitoare, neînsufleţite. Ah, merita să simtă cum îl pârjolea fiecare fărâmă din fierul care-i străpungea acum inima! Cu luciditate rece, reconstituia etapele scepticismului filosofic, ale dezamăgirii spirituale care, treptat, îi inoculaseră această indiferenţă faţă de tot ceea ce îl înconjura; indiferenţa faţă de muncă, de ambiţii, de orice fel de viaţă. Îi apărea acum limpede faptul că acest refuz al lui de a lua în serios soluţiile bine intenţionate ale vieţii îl împinsese să se expună, neputincios, tuturor calamităţilor. Lexie, care avea o viziune mult mai realistă, nu s-ar fi lăsat niciodată prins astfel; pentru că el privea viaţa ca pe o operă de artă şi, în consecinţă, o trata cu înţelepciune, cu meticulozitate, cu prudenţă, în pofida umorului său caustic.

160

Cu un suspin smuls din străfundurile sufletului, nefericita făptură se dezlipi de locul în care tufa de rodul-pământului părea să-l fi paralizat, şi porni să alerge în jos, pe Câmpul de luptă, să alerge cu mişcările oarecum stângace ale picioarelor lui lungi, care, în copilărie, îl făceau pe Lexie să râdă de el şi să-l necăjească.

Avea senzaţia că înăuntrul lui se răsucea un şurub, împungându-l şi zgâriind cu vârfu-i ascuţit însuşi pergamentul sufletului, ca un creion de plumb pe o plăcuţă. Şi s-ar fi zis că nimic din ce suferiseră până atunci, sau aveau să mai sufere din pricina lui Ann, sau Netta, sau Nell, nu ar fi putut egala durerea rece, neîmblânzită, care-l hăituia, în goana lui la vale, ca un dulău sălbatic, însetat de sânge.

Ajuns acasă, intră pe uşa bucătăriei, aşa cum îi era obiceiul, aşa cum fusese şi obiceiul tatălui său. Îi porunci lui Pandie să se îmbrace şi să dea o fugă până în sat, pentru a-l chema pe Twiney, cu calul lui.

— I-ai servit sus ceaiul domnişoarei Page? o întrebă.

Pandie mormăi şi bâigui şi şovăi, luând atitudinea pe care

Lexie o denumea prin expresia „a sta într-un picior”. Rook îşi dădea seama că nu avea curajul să spună ce-i stătea pe limbă, dar îi reteză scurt ezitarea cu un singur gest.

— I-ai dus sau nu i-ai dus ceaiul? o întrebă enervat. Pandie aruncă o privire neajutorată spre spatele doamnei Vabbin, care, în mod ostentativ, îşi făcea de lucru cu plita, dar a cărei figură părea, toată, numai „ochi şi urechi”. Bâlbâi ceva despre uşa care ar fi fost încuiată.

— Încuiată! strigă Rook. Şi ce-i cu asta? Ce, n-ai degete să baţi în uşă? N-ai gură să întrebi?

S-ar fi putut crede că exilata din Somerset fusese subit lovită de dambla, pentru că rămase locului, ca înşurubată în podea, zgâindu-se la el de parcă văzuse un

strigoi.

— Hai, du-te odată, pentru numele lui Dumnezeu! Şi spune-i lui Twiney să-şi înhame rapid calul şi să te aducă înapoi cu trăsura. O boare de aer proaspăt o să-ţi mai învioreze mintea, fată dragă.

Ieşi din bucătărie şi porni să urce în goană scara ce data din secolul al şaptesprezecelea, sărind câte două trepte odată, înţelesese destul cât să se simtă năpădit de presimţiri funeste.

161

Uşa camerei *nu* era încuiată, dar privelişte a care i se înfăţişă ochilor era mai rea decât cea mai neagră dintre presimţiri.

Încăperea, ale cărei ferestre dădeau spre sud, era îmbăiată în lumina soarelui de primăvară. Prin fereastra larg deschisă pătrundeau, venind din grădină, trilurile unei mierle invizibile, acel cântec cristalin, vesel şi trist totodată, care pare să izvorască dintr-un misterios tărâm de dinainte de naştere, un vers mai melancolic decât lacrimile şi mai fericit decât râsul omenesc.

Dar ce parodie, ce grotescă parodie a primei iubiri romantice din viaţa unui om era acea figură, căzută într-o stare de prostraţie, lângă fereastra fermecată! Netta şedea într-un fotoliu, îmbrăcată doar în combinezon. Părul, atârnându-i în laţe zburlite de o parte şi de alta a capului, dădea la iveală prea multe şuviţe cărunte, amestecate prin claia castanie, nepieptănată. Braţul drept, atârnând flasc şi inert până la podea, strângea încă, între degetele molatice, una dintre sticlele mici de coniac franţuzesc, care făcuseră odinioară faima pivniţelor Ashover.

Faţa îi era roşie, dar nu plăcut îmbujorată; ridurile se desenau brutal pe chipul ei, iar pielea însăşi avea acea scofâlcire care le marchează pe anumite persoane ca aparţinând, jalnic, unei categorii lipsite de instinctul respectului de sine.

Rook închise uşa în urma lui şi răsuci cheia în broască. „Servitorii ştiu asta de multă vreme”, îşi spuse în gând.

Străbătu camera şi veni lângă ea. Respiraţia Nettei, îmbâcsită de alcool, altera parfumul aerului celest care adia spre el, după ce mângâiase parcă întinderi nesfârşite de iarbă fragedă.

O scutură de umăr; fără brutalitate, dar şi fără tandreţe, pentru că în acele momente inima murise în el, îngropată sub toate zădărniciile existenţei umane.

Netta deschise ochii şi-i aruncă o privire năucită, ca şi cum nu şi-ar fi dat prea bine seama cine era. Apoi, mânată de firescul impuls al disimulării, de parcă – gândi Rook cu amărăciune – s-ar fi aflat în faţa unui raid poliţienesc, împinse sticla sub fotoliu şi făcu o încercare patetică de a-şi reajusta ţinuta la limitele bunei-cuviinţe.

162

— Vasăzică aşa te distrezi tu? întrebă Rook. Poate că-mi dai voie să-ţi aduc

capotul? adăugă cu un sarcasm care n-o afectă deloc, de parcă ar fi fost adresat teiului din grădină.

Luă capotul pe care i-l aduse şi, întinzându-şi braţele ca şi cum ar fi fost o păpuşă de cârpă, îl lăsă s-o ajute să-l îmbrace. Apoi se ridică, clătinându-se pe picioare, şi, cu o mână, strânse faldurile veşmântului la piept, în timp ce cu cealaltă îşi adună părul.

— Ei? rosti Rook pe un ton jos, amar.

Netta îşi lăsă din nou părul să-i cadă pe umeri şi întinse spre el o mână, într-un gest de neajutorare, de disperare.

— Rook, tu nu mă iubeşti deloc?

Bărbatul îi ignoră şi gestul, şi cuvintele, trecu pe lângă ea şi închise fereastra cu atâta inutilă violenţă, încât geamurile zăngăniră. Apoi trase pe jumătate jaluzelele, ca şi cum ar fi vrut să izgonească frumuseţea de neîndurat a acelei zile de primăvară. Dar razele piezişe ale soarelui erau mai generoase decât el şi revărsară pe podea, sub picioarele Nettei, un lac de lumină galbenă, în mijlocul căruia continua să stea, inconsolabilă, ca o statuie de plumb într-o fântână de aur.

— Am făcut-o pentru tine! Am făcut-o pentru tine! izbucni ea fără să se mai sinchisească, prea copleşită de mustrarea lui şi prea buimacă pentru a-şi mai da seama că-şi trădează secretele cele mai ascunse.

Rook o măsură cu o mirare sceptică.

— Nu înţeleg ce vrei să spui, Netta; apoi, scotocindu-se stângaci prin buzunar după o ţigară, adăugă înciudat şi mânios: Aşază-te odată! Cum pot să-ţi vorbesc, când stai proţăpită în faţa mea de parc-ai fi de piatră.

— Rook! strigă femeia făcând un pas spre el.

Ceva din expresia ei atinse coarda unei tandre remuşcări în inima lui, şi o strânse în braţe; dar, de îndată ce-o simţi lipită de el, duhoarea de alcool din respiraţia Nettei îi înfrână elanul. Ca să nu-i rănească sentimentele, continuă s-o ţină rezemată de umărul lui, pe care femeia îşi lăsă toată greutatea. Dar, peste creştetul ei, privea cu ochi reci, nefericiţi, osteniţi, ochi lipsiţi de milă şi de căldură umană, la detaliile familiare ale camerei,

163

la îmbelşugata lumină a soarelui, în care pluteau particule de praf ce se lăsau, în zbor clătinat, pe podea.

În timp ce contempla infimele firicele iluminate, se gândi că s-ar putea ca fiecare dintre aceşti atomi să fie, în sine, un univers care, în chiar această clipă – echivalând poate cu un an întreg –, conţinea multitudini de Rook Ashover, gata să se descotorosească de multitudini de Netta Page.

Şi spiritul îi fu copleşit de întreaga durere şi zădărnicie a comediei universale. Câtă suferinţă! Câtă falsă înţelegere! Câte dileme implacabile! Şi totul la fel de

absurd, de lipsit de sens, ca acest dans al prafului în soarele de aprilie!

Se pomeni făcând în minte un legământ profund, tainic, ca niciodată, orice i s-ar mai întâmpla, să nu ierte acea forţă care frământa şi făcea să fermenteze atâta plămadă de mizerie. Nicio posibilă reajustare sau reînnoire sau compensare nu ar putea răscumpăra, cel puţin pentru el, suferinţa pe care anumite sensibilităţi sunt constrânse să o îndure, în vreme ce sfera pe care vieţuim se învârteşte impasibil în jurul propriei sale axe.

Şi, în timp ce aducea asemenea acuzaţii pline de furie justiţiară neruşinării Cauzei Primare a suferinţelor umane, nu-i trecu nicio clipă prin minte să o întrebe din nou pe Netta ce voise să spună prin acele cuvinte enigmatice: „Am făcut-o pentru tine! Am făcut-o pentru tine!”

Iar femeia agăţată de el, redobândindu-şi atât judecata lucidă, cât şi dragostea, îşi redobândi, simultan, şi hotărârea eroică iniţială.

Sub impulsul acesteia se smulse, în cele din urmă, din braţele lui şi, prin îndurarea unui binecuvântat principiu al hazardului, care se împotriveşte cruzimii destinului, nu-şi dădu seama cât de rece şi de formală, cât de silită şi lipsită de milă fusese îmbrăţişarea lui Rook.

De îndată ce şi-a recăpătat echilibrul mental şi s-a întins pe pat, cu un zâmbet firesc, dar mişcător pe buze, şi cu mâinile înnodate sub ceafă, Netta auzi zgomotul unor roţi de trăsură pe prundişul aleii principale. Pandie îşi îndeplinise expeditiv misiunea, iar domnul Twiney şi calul său se aflau la dispoziţia lui Rook.

164

Mintea Nettei se limpezise îndeajuns pentru a-şi da seama, după expresia feţei lui Rook, că sosirea trăsurii în acel moment îl tulbura şi-l enerva.

Rook se duse la fereastră şi rămase acolo, cu spatele spre Netta, absorbit de gânduri sumbre. Femeia ghici, cu destulă perspicacitate, că Rook se afla în situaţia care-i repugna cel mai mult: aceea de a lua o importantă hotărâre imediată. Şi atunci luă ea decizia de a-l ajuta în misterioasa opţiune, oricare i-ar fi fost urmările.

— Rook, tu ai nişte treburi de rezolvat, îi spuse cu voce calmă. Nu vreau să te reţin. Nu trebuie să fii îngrijorat din cauza mea. Acum mă simt perfect. Îndată ce mă îmbrac, am s-o sun pe Pandie, să-mi aducă ceaiul. Pe urmă, până te întorci tu, am să citesc o povestire palpitantă. Sau poate că am să ies pe afară. Da, adăugă ea pe un ton vesel şi ferm, asta am să fac. O plimbare. Aşa încât n-ai de ce să fii îngrijorat. Voi fi aici când te întorci, şi ai să mă găseşti cuminte şi liniştită, dragul meu Rook.

Cel mai comod lucru pe care-l putea face Rook în acel moment era să-i dea ascultare; să calce pe mantia de catifea smulsă din inima ei şi aşternută în faţa lui, pentru a acoperi crăpăturile care se căscau sub picioarele lor, pentru a acoperi murdăria, pentru a acoperi totul.

„Diseară am să-i spun despre Ann”, îşi făgădui în sinea lui. „Diseară va fi mai

uşor. Mintea încă nu i s-a răcorit îndeajuns.”

În timp ce se îndrepta cu paşi nehotărâţi spre uşă, ţinându-şi ochii aţintiţi asupra chipului Nettei şi încheindu-şi orbeşte nasturii pardesiului, creierul îi şoptea multe alte lucruri inimii sale. Dacă hotărârea Nettei nu s-ar fi menţinut atât de dârză, oţelită de tăria neînduplecată a dragostei pe care i-o purta, dacă s-ar fi lăsat înmuiată, dacă ar fi făcut apel la sentimentele lui sau s-ar fi cramponat de el cu patosul orb al neajutorării, era posibil ca Rook să nu găsească în inima lui forţa de a se rupe.

Dar Netta nu făcu nimic din toate astea. Îşi imprimă pe chip acel zâmbet vechi de când lumea şi pământul, zâmbetul pătruns de amara înţelepciune a veacurilor, zâmbetul Sarei, zâmbetul

165

Fecioarei Maria, zâmbetul prin care fiii omului au fost în acelaşi timp zeflemisiţi şi ocrotiţi de fiicele omului, de la începuturile începutului.

— Atunci, la revedere, murmură el, muncit de o ultimă speranţă aprigă că o să-l implore, că o să-l conjure să rămână cu ea. La revedere, Netta, dragă. Nu uita să suni să-ţi aducă ceaiul de îndată ce vei fi gata. Pe curând.

Uşa s-a deschis, s-a închis în urma lui, şi dus a fost.

Un minut sau două mai târziu, Netta auzi hârşâitul roţilor pe pietriş. Plecase; şi ea săvârşise ceea ce se legase să săvârşească. Plecase, păstrând *acea* imagine a ei, imaginea femeii bete de lângă fereastră, pe care o văzuse când intrase în cameră. Acum, nicio fibră nu i se mai clintea pe faţă. Rămase nemişcată, în poziţia în care o lăsase; dar mintea ei, golită de orice alt gând, se rotea în jurul unui singur lucru: dorinţa ca Rook să o fi sărutat la urmă, înainte de plecare, astfel încât, în timp ce şi-ar fi lipit obrazul de al lui, inima ei să-i fi putut transmite tainicul, nerecunoscutul, disperatul ei rămas-bun.

Rook uitase că unul dintre drumurile care duceau la Tollminster trecea chiar pe lângă Antiger, unde o lăsase pe verişoara lui.

Îşi aduse aminte la timp; exact în momentul când docarul domnului Twiney pornise să urce domol dealul împădurit, care poartă numele de Friday’s Dip.

La jumătatea urcuşului, ajunseră la o cărare ce se desprindea din drum, lăsându-l la dreapta. Un vechi stâlp indicator, acoperit de licheni şi mâncat de vreme, întindea către cărare un braţ istovit pe care scria un singur cuvânt: „Gorm”.

Rook îl apucă pe vizitiu de încheietura mâinii.

— Domnule Twiney, eşti bun s-o iei pe drumul spre Antiger?

— Asta-nseamnă ocol mare, conaşule. Şi e cioturi şi buturugi pe drumu’ ăla. Drumu’ drept e drumu’ bun, cum se zice.

Şi arătă cu coada biciului panta lungă, dreaptă, din faţa lor.

Următoarele cuvinte pe care le rosti Rook îl luară şi pe el însuşi prin surprindere,

în aceeaşi măsură ca şi pe domnul Twiney.

— Trebuie s-o luăm pe Lady Ann din casa lui Drool. Trebuie să ne întâlnim cu cineva la Tollminster.

166

— Atunci, aşa să fie, conaşule, răspunse omul cu voioşie. Calu' ăsta al meu poa' să înoate printr-un noroi mai adânc decât au văzut vreodată oamenii de p'aci. Drumurile astea d-aci e nimica toată pe lângă ce-am văzut eu jos, în Stourbridge. Astea d'aci e iligante pe lângă alea.

În timp ce vorbea, îşi întoarse iapa în direcţia dorită, iar Rook, privind la rostopasca strălucitoare din şanţurile pe lângă care se hurducau, se trezi repetând cuvântul de pe stâlpul indicator, ca pe o formulă de incantaţie.

— Ce fel de sat e Gorm? întrebă pe un ton indiferent. De când mă ştiu, am tot văzut indicatorul ăsta, dar nuvmi amintesc să fi văzut şi locul pe care-l indică. Şi doar am colindat toate cătunele, de aici şi până la Tollminster.

— Da' nu-i nici urmă de sat, conaşule, răspunse însoţitorul lui. E scris numa' pe stâlp, şi asta-i tot ce ştiu. Nancy, ţiganca aia de se ţinea cu tatul dumneavoastră, zicea mereu, jos la han, la „Porcu' Negru", că ăsta-i un nume al diavolului, scris pe stâlp ca să călăuzească stafiile şi strigoii. Pe mine unu' mă ia totdeauna cu fiori pe şira spinării de câte ori văd semnu' ăsta pe vreme rea; şi iapa mea la fel, s-a oprit odată din drum p'o noapte ploioasă şi numai ce-o văd că-şi întoarce capu' spre mine, taman ca orice creştin, de parc-ar fi vrut să-mi spuie, sărmanu' dobitoc fără grai: „Amice, locu' ăsta nu-i nici de mine, nici de tine".

Când se apropiară de căsuţa lui Drool, strălucirea aurie a după-amiezii se pârguise într-o lumină chihlimbarie, care poleia gardurile de mărăcini, dumbrăvile şi plaiurile. Îi sugera lui Rook misterioasa transparenţă luminescentă, care pare să emane simultan din toate punctele orizontului şi care impregnează fundalul delicatelor picturi ale vechilor maeştri florentini. Până şi florile de ciuboţica-cucului de pe marginile umede ale câmpului aveau acea curioasă aparenţă alegorică pe care o îmbracă uneori florile de primăvară, de parcă ar fi pictate pe marginile ilustrate ale vechilor cărţi de rugăciuni.

Twiney opri calul în faţa porţii, acolo unde cu câteva ore în urmă se despărţiseră cei doi veri, iar Rook se îndreptă cu pas grăbit spre intrare. Bătu cu putere în uşă cu măciulia bastonului şi aşteptă nerăbdător să i se răspundă.

167

În timp ce aştepta, se simţi invadat de o presimţire, aşa cum se întâmplă în asemenea momente – deoarece facultăţile noastre raţionale nu ne-au distrus cu totul intuiţiile –, că se petrecuse ceva grav. O premoniţie înfiripată din acumulări de mici semne convergente – tăceri, acolo unde, în mod firesc, te aştepţi la sunet;

sunete acolo unde, firesc, te aştepţi la tăcere – şi care, în asemenea momente, îţi copleşesc inima de greutatea unor profeţii sinistre.

Deschise uşa şi intră în hol. În acea clipă, deveni conştient de două zgomote simultane, ambele neliniştitoare, înfricoşătoare. Cel mai puternic dintre ele era bâiguiala monotonă, dar stridentă a idiotului Binnory, iar cuvintele articulate de băiat, pe care Rook le ascultă cu o uimire ce-i tăie răsuflarea, erau mai surprinzătoare decât zgomotul în sine.

— Te văd eu. Binnory o vede pe cucoana care s-a tăvălit. Iuhuu! Iuhuu! Iuhuu! Binnory vede prin crăpături şi spărturi. Binnory vede tot. Cucoana cea mândră, călare pe cal, pe care stăpânul a trântit-o şi-a terfelit-o. Şi iacăt-o lăsată, sporcăită şi jumulită, ca o raţă sălbatică cu aripa tăiată. Şi stăpânul a plecat la oraş, la Londra, şi nu s-o mai întoarce; nu s-o mai întoarce în vecii vecilor. Da' Binnory vede şi aude. Poţi să-l alungi pe Binnory, da' el tot vine înapoi. Ş-acuma poţi să stai acolo unde-a stat Moş Dick, şi să-i spui lui Binnory poveşti şi poveşti, cum îi spunea Moş Dick. Iuhuu! Iuhuu! Binnory ştie tot ce se întâmplă în cer şi pe pământ.

Cel de al doilea zgomot care-i ajunse lui Rook la ureche, simultan cu bolboroselile idiotului, era plânsul înăbuşit, stăruitor, al unei fete cuprinse de disperare. S-ar *fi putut* să fie verişoara lui? S-ar *fi putut* ca aceste scâncete slabe, jalnice, să izbucnească din inima lui Lady Ann?

Nu mai stătu pe gânduri şi o zbughi pe scară, îl găsi pe Binnory cu ochiul lipit de o gaură în perete, pe care, fără îndoială, şi-o scobise singur, şi prin care se uita în cameră. Rook era însă prea îngrijorat ca să se mai sinchisească de băiat; fără să bată măcar la uşă, dădu buzna înăuntru.

Lady Ann zăcea cu faţa îngropată în pernă, atât de vlăguită, încât plânsul abia de i se mai auzea.

— *Draga mea!* Ce s-a întâmplat? Pentru numele lui Dumnezeu, ce s-a întâmplat?

Rook îngenunche lângă pat şi o trase pe fată spre el.

— Rook, alungă-l! E încă aici! Alungă-l, Rook, că-mi pierd minţile!

Şi vocea ei căpătă o notă stridentă, aproape de ţipăt.

Rook se ridică, alergă pe coridor, îl înşfăcă pe idiot de subţioară şi-l cără jos, ca pe o căpiţă de fân; apoi îl zvârli în curte şi încuie uşa pe dinăuntru.

După care se duse în camerele doamnei Drool şi încuie şi cea de-a doua uşă. Paznicul de vânătoare şi nevastă-sa nu se vedeau nicăieri.

Când se întoarse în încăperea de sus, fu uimit de transformarea verişoarei sale. S-ar fi zis că Binnory aruncase un blestem vrăjit asupra ei şi, din clipa în care băiatul dispăruse, Ann îşi recăpătase întreaga stăpânire de sine.

Se ridicase de pe pat şi îşi aranja părul ciufulit, privindu-se în oglinda unchiului Dick. Când îl văzu pe Rook intrând, se întoarse spre el, zâmbind. Pentru a doua oară

în aceeaşi zi, Rook află cât de schimbătoare sunt zâmbetele femeilor.

Surâsul cu care-l întâmpină acum verişoara Ann reflecta o căinţă de copil năbădăios, care încearcă să cucerească graţiile celor mari. Îşi lăsă mâinile pe umerii lui Rook şi-l sărută pe frunte.

— Nu m-am putut stăpâni, dragul meu. Eram singură în casă cu el, *şi* nu înceta să mă zgândăre. Am încercat să fac exact ce mi-ai spus, adică un inventar al lucrurilor, dar el nu-mi dădea pace niciun minut. Probabil că i-o fi auzit pe bătrâni vorbind despre noi. M-a necăjit îngrozitor şi m-am pierdut cu firea. L-am pălmuit. Ştiu că a fost groaznic din partea mea, dar asta am făcut. L-am lovit. Şi după aceea n-a mai vrut în ruptul capului să plece şi se zgâia întruna la mine prin gaura aceea din perete. Era îngrozitor, Rook. Ca într-un coşmar. Îl tot smulgeam de acolo şi-l îmbrânceam pe scări. Dar are o putere extraordinară. Şi mereu se întorcea şi rânjea la mine. Acum l-ai dat afară, nu? Doamne, ce bine-mi pare!

169

Îşi ţinu respiraţia, cu un horcăit întretăiat, de parcă încerca să-şi împiedice un hohot de râs isteric.

Starea ei îl impresionă pe Rook mai mult decât îşi dădea seama Lady Ann. În mintea lui o asociase întotdeauna cu o înverşunată independenţă, şi tulburarea de care dădea dovadă acum îi atinse o coardă sensibilă, în pofida tuturor platoşelor lui.

Intenţia vagă care încolţise în mintea lui când văzuse numele „Gorm” pe stâlpul indicator se închegă acum într-o hotărâre definitivă.

— Îmbracă-te repede, draga mea, şi vino cu mine. Mă însoţeşti la Tollminster.

Mai pasivă şi mai docilă decât se arătase vreodată în viaţa ei, Lady Ann se lăsă condusă pe scări, străbătu în grabă mica alee din grădină şi se urcă în docar. Rook o aşeză între el şi domnul Twiney şi, în timp ce se hurducau peste hârtoapele înnoroiate şi prin umbrele amurgului de primăvară care-i împresurau, fata se abandonă unui delicios fior de plăcere voluptuoasă, care o legănă şi o îmbătă, ştergând orice urmă de îndoială şi de responsabilitate.

Lunecase într-un soi de transă în care obiectele îşi pierduseră materialitatea, devenind vaporoase şi eterice, când felinarele aprinse de pe Strada Mare şi pavajul pietruit din curtea hanului o făcură să se trezească la realitatea sosirii la Tollminster.

Rook îi ceru lui Peter Twiney să-i aştepte în acelaşi loc, la o oră mai târzie din seară, iar el şi verişoara Ann o porniră pe străduţele vechi şi înguste, către locuinţa prietenului său, pastorul.

Înserările de primăvară, în vechile orăşele de provincie, au un farmec mai subtil şi mai pătrunzător decât cele ce învăluie singuraticele spaţii înverzite, îndepărtate. Senzaţia uliţelor care se desfac din arterele iluminate şi se pierd în întunecimea îmbălsămată, miresmele boschetelor de liliac, ce se revarsă din invizibile grădini

străjuite de ziduri; prezenţa nevăzută a frunzuliţelor fragede, dincolo de porţile acoperite de muşchi ale bisericilor şi azilelor; panselele şi primul ele proaspăt plantate în glastrele din ferestrele georgiene, învăluite de crepuscul; toate acestea laolaltă, amestecate cu boarea răcoroasă, îmbibată de izul de

170

mâl ce adie dinspre malurile râului, acolo unde catifelaţii boboci de gălbenele dospesc şi dospesc în întuneric, împrumută orăşelului o aură de vrajă care are puterea să recheme şi să reîntrupeze cele mai preţioase amintiri din memoria noastră atavică.

Pastorul bisericii Saint Mark îşi întâmpină oaspeţii cu o bucurie nedisimulată. Nutrea faţă de stăpânul domeniului Ashover un soi de idolatrie juvenilă, în care se îmbinau un firesc snobism nevinovat şi un bizar cult personal al eroilor; aşa încât, tânărul preot sesiză cu repeziciune toate nuanţele emoţionale ale acestei vizite neaşteptate.

— Sunt mândru să fiu eu acela care vă lansează în viaţă, le repeta întruna, în timp ce-i târa după el, în sus pe strada Antiger, apoi pe strada South, până ajunseră la biroul cu pricina.

Fireşte că biroul era închis, dar energicul pastor, cu vastele lui cunoştinţe asupra deprinderilor locale, se dovedi în stare să adulmece cu atâta promptitudine urma funcţionarului, încât, atunci când se întoarseră la locuinţa lui, dispensa se şi afla în buzunarul lui Rook.

Tot ce a urmat i s-a părut verişoarei Ann, aflată încă în starea ei de iresponsabilă năuceală, chiar şi mai ireal decât călătoria în trăsură, pe potecile clisoase. Domnul Tishmarsh i-a convocat pe paracliserul şi pe diaconul său să slujească drept martori; a deschis cu o cheie personală uşiţa lăturalnică din întunecoasa biserică de pe vremea lui Henric al VII-lea, şi-a îmbrăcat veşmintele preoţeşti cu uşurinţa familiarizată a unui discipol al episcopului de Oxford, a repetat fraza devenită tic: „Sunt mândru să fiu eu acela care vă lansează în viaţă” atât de mecanic, încât Ann avu impresia că auzea un refren ritmic, integrat în formulele austere şi hieratice ale slujbei sacre, după care îi puse să-şi semneze numele de soţ şi soţie în registrul legat în pergament, lăsându-i pe amândoi cu impresia că fuseseră hipnotizaţi de un licean exaltat.

— N-aş fi făcut toate astea pentru nimeni în afară de dumneavoastră, domnule Ashover, îl asigură micul preot încântat, conducându-i spre curtea hanului „Leul Roşu”. Şi pentru nicio altă doamnă în afară de dumneavoastră, Lady Ashover, se

171

grăbi să adauge, bâlbâindu-se de emoţie când rosti numele noii căsătorite.

Rook dorea cu ardoare să-l expedieze pe omuleţ înainte de a întâmpina

curiozitatea indulgentă a vizitiului, dar domnul Tishmarsh avea o trăsătură comună cu inamicul său profesional, Diavolul, şi anume: odată încăput în ghearele lui, nu mai scăpai cu una cu două.

— Trebuie să vă ajut să vă urcaţi în trăsură, Lady Ashover, anunţă tinerelul. Ăsta-i dreptul meu, nu-i aşa, din moment ce eu v-am lansat în viaţă?

Rook se pomeni înjurându-l în gând pe afabilul preot, cu o vehemenţă total disproporţionată faţă de neînsemnata culpă. Acum că pasul irevocabil fusese făcut, nervii săi resimţeau tensiunea nefirească a acestei lungi zile.

În sfârşit, o porniră la drum, nu înainte ca domnul Peter Twiney să fi rânjit ironic şi plin de înţelegere în direcţia pastorului de la biserica Saint Mark, care, ţinându-şi pălăria în mână, îi urmărea, entuziast, înconjurat de grăjdarii care se holbau la ei, din curtea hanului „Leul Roşu”.

Când ajunseră la reşedinţa Ashover, se făcuse aproape unsprezece. Rook îi ceru domnului Twiney să tragă trăsura în faţa uşii din spate, pentru a nu deranja somnul nimănui; dar curând se dovedi că, pentru prima oară în istoria acestui liniştit conac, precauţia era absolut inutilă.

Întreaga casă forfotea de glasuri, de lumini, de zăpăceală.

Pandie îi întâmpina în prag; şi nu numai domnul Twiney, dar chiar şi iapa lui cu grumazul lung ascultară cu o atenţie demnă de cel mai dramatic şi senzaţional eveniment care intervenise vreodată în vieţile lor prozaice, în timp ce slujnica albă la faţă ca varul, cu şorţul şi boneta legate strâmb, cu braţele fâlfâindu-i în aer asemenea aripilor unui pinguin istovit, îi lămuri că domnişoara Page dispăruse fără urmă; că, după părerea ei, se înecase în groapa lui Saunders; dar că, după părerea doamnei Vabbin, fusese răpită şi atacată de bandiţii aia de ţigani.

Capitolul XIII

S-ar fi zis că evenimentul capital care intervenise în existenţa verişoarei Ann – acea victorie secretă a pulberei Ashover îngropate sub lespezile din capelă – pusese un deget paralizant pe condeiul sugător de viaţă al lui William Hastings.

În dimineaţa care a urmat desfăşurării întâmplărilor de mai sus, Nell se deşteptă târziu, dar cu senzaţia că, în timpul somnului, fusese eliberată de o povară imensă. Spre surprinderea ei, găsi un bileţel din partea lui William, prins în perniţa de ace de la oglindă, prin care soţul ei o înştiinţa că îşi luase gustarea de dimineaţă şi plecase pentru întreaga zi la Bishop’s Forley.

Nell cunoştea pricina acestei plecări. Un bine-cunoscut teolog din Germania, unul dintre puţinii gânditori moderni ale cărui scrieri îl interesau pe singuraticul nostru nihilist, venise la Bishop’s Forley, în vizită la un preot răspopit de acolo. Hastings plecase, la invitaţia acestuia din urmă.

Pieptănându-şi părul în faţa oglinzii, inhalând miresmele de frunze abia ivite din

muguri şi pe cele de iarbă fragedă, şi ascultând ciripitul sturzilor şi cântul mierlelor care-şi răspundeau unele altora, fata se lăsă în voia unui flux de vibrantă beatitudine, ţesută din magia fiecărui sunet şi din extazul fiecărui parfum pe care marile rezervoare ale vieţii le ţin la păstrare în sursele lor ascunse.

Dincolo de versurile avântate ale păsărilor şi de aromele răscolitoare, i se părea că percepe însuşi clocotul şi mişcarea sevei verzi care se împingea, prin canalele tijelor, pentru a întâmpina căldura soarelui dătător de viaţă.

173

O avalanşă de amintiri vagi, lipsite de contur, se înălţă la suprafaţă din tainiţele memoriei ei, în care zăcuseră dosite atâta amar de vreme.

În molcoma lor revărsare, verdele-pal al firelor de ciuboţica-cucului se împletea cu violetul transparent al toporaşilor, cu freamătul primelor flori de şofran purpuriu izbucnite din carnea brună a pământului, cu petalele tivite cu cărămiziu ale puzderiei de margarete presărate prin pajiştile catifelate, perlate de rouă. Dureri împungătoare, nemiloase şi voluptuoase în acelaşi timp, ca junghiurile ce premerg naşterii, păreau să răspundă, din adâncurile făpturii ei, plesnirii bobocilor şi exploziei din teci, care frământau acum liniştea pădurilor, a câmpurilor, a grădinilor. Toate instinctivele ei răspunsuri la Natură, răspunsuri care luaseră forma extazului pur al fericirii puerile, dar care, de fapt, se asociau cu impresii definite de căldură şi de răcoare, de trunchiuri şi frunze, de ţărâna-mamă, de rădăcini şi muşchi, de pete de soare şi de umbră, năvăleau acum la suprafaţa conştiinţei, inundând-o într-o inefabilă beatitudine.

Îşi legă părul, îşi trase combinezonul pe ea şi alergă jos, aşa cum era, cu braţele goale, ca să-şi pregătească gustarea de dimineaţă, înainte de a se spăla şi îmbrăca. Nu avea mare lucru de făcut, pentru că Hastings, înainte de plecare, aprinsese focul şi pusese ambele ceainice pe plită.

Grăbindu-şi gătelile cu nerăbdarea unui copil, zăbovind doar atât cât să-şi deschidă cufărul şi să-şi scoată o rochie cu adevărat primăvăratică, se aşeză foarte curând la masa de bucătărie, după ce deschisese larg uşa ce dădea spre grădină, şi începu să mănânce pâine cu unt şi să bea ceai, cu o figură atât de radioasă, încât dacă vreun duh al elementelor subumane ar fi poposit în prag, privind-o, ar fi gândit, neîndoielnic, că viaţa fiicelor omului este cea mai vrednică de invidiat din întregul univers.

Atunci îi veni în gând ce avea să facă după ce va fi spălat tacâmurile şi farfuriile de la micul dejun, după ce va fi strâns aşternutul şi udat zambilele purpurii şi roz care îmbobociseră lângă peretele dinspre sud. Hotărî să traverseze podul Ashover, să taie prin grădina Ashover pe o scurtătură pe care o ştia

174

bine şi s-o pornească peste deal, în pădurea Antiger. Nu le îngăduia speranţelor ei să întrevadă o întâlnire cu Rook. În realitate, nu era deloc sigură că dorea într-adevăr să-l vadă în dimineaţa aceea; dar dorea să-l asocieze cu starea ei de spirit atât de neobişnuită; să fie alături de el, să perceapă pulsările primăverii în locul acela impregnat de prezenţa lui.

Era atât de nerăbdătoare să plece de acasă, încât, până la urmă, uită să stropească zambilele, şi abia după ce trecu de poarta cimitirului îşi aduse aminte, cu un vag surâs pe buzele crispate, de această omisiune.

Atrasă, în pofida intenţiilor şi voinţei ei, de amintirea după-amiezii de neuitat din biserica întunecată, îşi încetini paşii şi se îndreptă, visătoare, spre uşa dinspre partea vestică.

Spre marea ei mirare, când ocoli clădirea, se pomeni faţă în faţă cu mama lui Rook. Doamna Ashover stătea lângă mormântul soţului ei. Nell o zări înainte ca bătrâna să o fi observat şi fu uluită de expresia zugrăvită pe faţa ei.

Arăta ca o vrăjitoare victorioasă, malefică, venită să împărtăşească cine ştie ce demonic triumf osemintelor complice ale unui mort păgân. La apariţia lui Nell, păru descumpănită şi sâcâită, dar nu făcu niciun efort să ascundă pricinile păcătoasei ei bucurii.

— Doamnă Hastings, e mai bine să afli chiar acum cele ce s-au întâmplat, şi după aceea vei putea să le comunici şi soţului dumitale, dacă Rook nu i-o fi spus încă.

Nell păli. Oare ce cumplită lovitură o fi ales tocmai această zi, dintre toate zilele, ca să se abată asupră-i?

— Cum? murmură ea cu ochii măriţi de spaimă şi gura deschisă. S-a întâmplat ceva... cuiva?

— Dacă s-a întâmplat? *S-au* întâmplat o sumedenie de lucruri. Poate că te interesează să afli, fiul meu şi verişoara lui s-au căsătorit ieri, la Tollminster, printr-o dispensă specială; şi te va mai interesa să afli că femeia *aceea* a fugit.

În timp ce-i dădea aceste veşti, doamna Ashover fixă asupra fetei o privire în care strălucea atâta răutate, încât Nell avu impresia că fiecare taină a inimii ei fusese dezgolită şi expusă la lumină. În faţa copleşitoarei noutăţi, nu putu răspunde decât

cu un mic sunet gâtuit şi, instinctiv, se prinse cu mâinile de capul de piatră al răposatului stăpân.

— Ce ai? întrebă bătrâna doamnă, apucând cu mâna înmănuşată încheietura mâinii lui Nell şi reţinând-o în nervoasa ei încleştare. Haide, haide! Vino-ţi în fire! Vai de mine, eşti albă ca o lumânare. Să intrăm în biserică, să te aşezi un moment. Nu! Nu! N-am să te las să leşini aici, lângă John al meu.

Şi scoase un chicotit strident, hârâit, care ar fi putut la fel de bine să iasă din plămânii de piele tăbăcită ai unui liliac speriat.

O trase pe fată în biserică, şi se aşezară una lângă alta. Pe măsură ce sângele îi revenea în obraji şi se străduia să accepte ideea că verişoara Ann devenise soţia lui Rook, subconştientul ei înregistra mormintele familiei Ashover şi deosebirea dintre felul cum arătau acum şi cum arătaseră în acea seară întunecoasă, înceţoşată.

— Şi unde a dispărut Netta Page? şopti ea.

„În mocirlă" a fost răspunsul căruia bătrâna nu i-a dat glas. Cu voce tare, spuse:

— Habar n-avem, copila mea. Nici Rook nu ştie, şi niciunul dintre noi. Au scotocit ţinutul întreaga noapte; a fost anunţată poliţia, s-au făcut investigaţii la staţiile de cale ferată. Nicio urmă. Lucrul curios este că nu a luat nimic cu ea; nu şi-a luat decât poşeta. Şi poşeta, din câte afirmă fiul meu, era goală. Eu una sunt de părere că o fi luat nişte bani, dar Rook zice că nu. Şi dacă e aşa, înseamnă c-o fi fugit cu careva, cu vreun bărbat cu care a menţinut relaţii în tot acest timp. Ştii cum sunt femeile de teapa ei! Şi aşa procedează întotdeauna; se întorc la câte un târâie-brâu puturos, care trăieşte pe spinarea lor!

Pe măsură ce asculta această tiradă, Nell se simţea din ce în ce mai scârbită. Dacă n-ar fi fost mormintele din capelă, a căror prezenţă părea mai impunătoare ca oricând, ar fi protestat indignată şi ar fi luat-o la fugă. Dar aşa, se mulţumea să stea rezemată de spetează, cu ochii pe jumătate închişi, încercând să-şi imagineze ce trebuie să fi simţit Netta când a fugit, cu poşeta goală, din casa adormită. Şi cu cât îi creştea simpatia pentru Netta, cu atât simţea cum suferinţa ei personală se domolea, simţea că o durea mai puţin. Nell nu le îngăduise niciodată

176

gândurilor şi simţămintelor ei să rătăcească dincolo de romanţa prezentului imediat. Nu simţea o gelozie individuală faţă de Lady Ann; ci doar o îngrijorare bolnăvicioasă, gândindu-se la ce trebuie să fi însemnat toate astea pentru Rook.

— Am să-i las singuri pentru o bucată de vreme…

Vocea bătrânei răzbătea până la Nell prin ecranul dens al propriilor ei emoţii, de parcă venea de după un zid capitonat.

— Da… singuri pentru o bucată de vreme. Poţi să-i spui şi asta soţului dumitale. Şi dacă, *după* acest interval, Lady Ann va dori să fie unica stăpână a casei, o să mă aranjez eu într-un fel. Fără îndoială, o să mă ucidă gândul că vor să-şi ducă viaţa fără mine. Dar voi muri fericită.

Doamna Ashover se învălui în tăcere; şi privirea ei, ca şi aceea a tinerei femei, rătăci de la gânditorul voltairian la tristul cavaler; şi de la cavaler la austerul cruciat.

— Totul e în deplină ordine, murmură bătrâna cu glas tare către aceste neînduplecate spirite ale stirpei pe care o slujea, în deplină ordine!

Simplul fapt că doamna Ashover îşi dezvăluia astfel gândurile în faţa unei persoane relativ străine o şocă şi o uimi pe tânăra fată. Asemenea devoţiune morbidă în slujba unei entităţi atât de impersonale, cum era supravieţuirea unei

familii, depăşea cu totul sfera iluziilor ei vitale, şi Nell se simţea ca un martor al unei bătălii între năluci, pe un ţărm fantomatic. Şi totuşi, era îndeajuns de sensibilă încât să sesizeze nota sublimă din dementa loialitate a bătrânei.

„O să mă ucidă gândul că vor să-şi ducă viaţa fără mine.” Această frază disperată răsuna întruna în mintea fetei, asemenea bătăilor de tambur care supravieţuiesc tuturor celorlalte zgomote, când, după o luptă crâncenă, vălmăşagul oştilor se îndepărtează pe dealuri.

Absorbite de gânduri, femeia bătrână şi cea tânără nu puteau fi receptive la forţa fluxurilor oculte care se degajau, în această fermecată zi de primăvară, din scrumul îngropat sub lespezile de marmură. S-ar fi zis că freamătul regenerator din sânul gliei şi din miezul văzduhului răzbătuse prin lenta disoluţie a veacurilor

177

şi redeşteptase acolo, în inima tenebrelor, o ascunsă forţă latentă, potenţială, dar mai puternică decât anihilarea.

Totuşi, un obscur apel venit din mormintele neamului a cărui continuitate o salvase trebuie să-şi fi transmis vibraţiile magnetice către sensibilitatea noii stăpâne a domeniului Ashover, fiindcă, după un răstimp de lungă tăcere, cele două femei aşezate în capelă, cu o baltă de lumină solară sub tălpi şi o rază tremurându-le deasupra creştetelor, deveniră brusc conştiente de faptul că nu mai erau singure. Întoarseră simultan capetele. Se ridicară la unison. În pragul uşii stătea Lady Ann, dreaptă, cu capul descoperit, uitându-se la ele cu o faţă absentă, oarbă, inexpresivă, o faţă de somnambulă.

Cele două femei ieşiră imediat din strana îngustă în care se adăpostiseră şi porniră de-a lungul culoarului dintre bănci, pentru a o întâmpina. Lady Ann îi zâmbi slab lui Nell, întinzându-i mâna, şi i se adresă doamnei Ashover, păstrând însă aceeaşi mască inexpresivă – masca de somnambulă aflată în transă.

— Mătuşă, am venit să-ţi spun că Rook a dat de urma doamnei noastre dispărute. Se pare că a fost văzută, de cineva care o cunoaşte, ieri noapte la Bishop’s Forley. Ştiu că acolo sunt o puzderie de mahalale, pe lângă fabricile de mănuşi. Am văzut şi eu nişte locuri îngrozitoare – pensiuni deocheate, cârciumi, tot soiul de lucruri pentru care o persoană de felul ei simte o atracţie naturală.

Doamna Ashover aruncă o privire spre Nell, întrucât instinctul de femeie de lume îi spunea că nu era momentul potrivit pentru un schimb de aprige triumfuri cu nora ei. Dar Lady Ann părea, în mod straniu, înclinată să sfideze toate convenţiile.

— Eşti fericită, i se adresă ea lui Nell, privind-o drept în faţă cu formidabilii ei ochi cenuşii, că te poţi bucura, cu inima uşoară, de splendoarea unei zile ca aceasta. Eşti fericită că n-ai niciun fel de legătură cu familia noastră de nebuni.

— William a plecat azi la Bishop’s Forley, murmură Nell.

— Da? Atunci poate că el o să ne descopere oiţa rătăcită şi o s-o readucă la

turmă, răspunse Lady Ann, cu un hohot
178

de râs lipsit de veselie. Rook a plecat într-acolo cu câteva ore în urmă, adăugă ea.

Una lângă alta, cele trei femei ocoliră zidul bisericii şi se îndreptară spre poarta care dădea în şosea. Mergeau în tăcere, Nell fiind încadrată între bătrână şi nouvenită, a cărei personalitate părea înzestrată, în acel moment, cu o imensă forţă pasivă, capabilă să le reducă pe celelalte două la rolul unor neînsemnate figurante.

Căldura soarelui primăvăratic le îmbăia pe toate în fecunda lui binecuvântare, conferind tăcutei treimi o solemnitate aproape biblică. Păreau să înainteze, ca într-un ritual religios prestabilit, de la un altar împodobit cu flori la altul, ca şi cum executau nişte roluri episodice, dar esenţiale, într-un amplu mister sacru, un ceremonial al primăverii, mut dar foarte elaborat, organizat în onoarea Persefonei sau a mamei ei. Croncănitul stăncuţelor, flecăreala vrăbiilor, ţipetele stridente ale câtorva grauri, poposiţi, o clipă, pe streaşina unui acoperiş, ca şi behăielile câtorva oi hoinare nu ştirbeau gravitatea aproape nefirească a celor trei siluete, în înaintarea lor spre poarta cimitirului.

Să fi perceput în subconştientul lor, sub impactul magnetic al glorioasei zile, impalpabila presiune a gloatei de spirite ale celor morţi, făcându-şi drum spre reîncarnare în embrionul fără formă şi fără nume, ocrotit în pântecele unei noi mame a generaţiilor, gata să se împingă înainte, înainte, către un viitor estompat, încă necreat?

Dacă aşa *se întâmpla,* dacă misterul sublim al continuităţii vieţii umane, frumoase şi crunte, în acelaşi timp, absorbea din aceste trei sensibile forme feminine, în acea fatală dimineaţă, orice putere de împotrivire individuală, orice posibilitate de alegere, atunci este lesne de înţeles de ce se îndreptau atât de lent către poartă. E cu putinţă ca strania pasivitate care emana din fibrele uneia dintre ele să se fi transmis pe nesimţite şi nervilor celorlalte două, prin acea comunicare clarvăzătoare ce uneşte toate femeile în conştiinţa faptului că sunt punţi vii între ceea ce a fost, ceea ce este şi ceea ce va fi.

Totuşi, de îndată ce ieşiră din sacrul loc îngrădit, pe şoseaua luminoasă, întreaga lor stare de spirit se schimbă.
179

— Pot să vă conduc până la drum? întrebă Nell. Eu aveam de gând să mă duc în dimineaţa asta în pădurea Antiger, să culeg primule, şi încă mai cred că am s-o fac... doar dacă – adăugă ea cu o privire blândă către verişoara Ann – doar dacă nu v-aş putea fi de folos cu ceva.

Soţia lui Rook şi mama lui Rook schimbară între ele o scurtă privire cu tâlc.

— Cred, draga mea, răspunse mama cu subită vioiciune, că, ceva mai târziu, ne-ai putea fi de un imens folos. De pildă, dacă fiul meu reuşeşte să o găsească pe domnişoara Page şi o aduce îndărăt, ceea ce mă tem că va face, ar fi pentru noi toţi o fantastică uşurare dacă... doar pentru câteva zile... până când am face alte aranjamente... i-ai putea oferi găzduire în căsuţa dumitale.

Nell simţi cum îi năvăleşte sângele în obraji. Oare această mătuşă-soacră şi această nepoată-noră, cu necruţătorii lor ochi cenuşii, aristocratici, pătrunseseră tainele inimii ei, până în adâncuri? Aveau de gând s-o pedepsească pentru cutezanţa ei. Să fi fost această ciudată propunere o răzbunare premeditată?

— Bineînţeles că eu şi William vom face tot ce ne stă în putinţă ca să vă fim de folos, doamnă Ashover, răspunse fata cu gravitate. Sper să nu i se fi întâmplat nimic rău Nettei. Nu pot crede că s-a dus în vreunul dintre locurile acelea îngrozitoare de care aţi vorbit. Bănuiesc că, pur şi simplu, a luat trenul de noapte spre Bristol. Ştiu că are cunoştinţe acolo. Sau poate că a plecat la Londra.

Doamna Ashover încetase s-o mai asculte. Îi încolţise în minte o nouă idee.

— Nelly, n-ai vrea să vii cu noi până acasă? Ţi-aş fi foarte recunoscătoare dacă mi-ai face un mic serviciu. Aş vrea să-i trimit un bileţel lui Lexie.

Fata se lăsă condusă, asemenea unei prizoniere, de către cele două personalităţi dominante, în timp ce străbătură podul.

Câteva minute mai târziu, Nell se afla, singură, în salonul spaţios,. Umbros, nefolosit, a cărui ceremonioasă somptuozitate o împresura şi o învăluia de parc-ar fi fost doar o primulă sau

180

o violetă sau un ghiocel, aşteptând să fie „aranjată” într-unul dintre vasele zvelte, de sticlă.

Niciodată încăperea aceea nu arătase mai impozantă, în tonurile ei de alb şi auriu, cu acuarelele şi cu gravurile ei franţuzeşti, dar tânăra vizitatoare se simţea stăpânită de o intensă şi crescândă ostilitate împotriva întregii atmosfere de acolo, de parcă grandiosul salon îşi proclama, conştient, victoria asupra ei şi asupra dezlănţuirii de romantism pe care o reprezenta.

Se îndreptă spre consola căminului şi contemplă în tăcere o miniatură înrămată în aur, care-l reprezenta pe tatăl lui Rook în copilărie. Portretul o fascina prin asemănarea lui cu Rook şi, gândindu-se la tortura prin care trecea el în aceste ceasuri agitate, se lăsă înfiorată de un sentiment de milă care-i străbătu nervii, asemenea unui frison de malarie. Lucrul ciudat, care o mira cel mai mult, era că nu simţea niciun grăunte de furie sau de amărăciune împotriva lui. Ar fi vrut, din contră, să se răzvrătească împotriva tuturor celorlalţi şi să facă ceva – nici ea nu ştia ce – ca să-i netezească lui Rook calea. Era bucuroasă că-i va duce un mesaj lui Lexie. Se întreba cât o fi ştiind el din cele ce se întâmplaseră. O fi găsit oare Lady

Ann timp să-l înştiinţeze despre căsătoria ei, despre dispariţia Nettei? Ce ironie a soartei ca „bileţelul” pe care urma să i-l ducă ea să nu conţină decât această formidabilă informaţie cu două tăişuri.

Se uită la ceasul aurit de pe consolă. Era aproape unu. Va fi nevoită oare să ia masa de prânz cu această mamă şi această noră? Ideea îi repugna total. Ar fi avut senzaţia că ia masa cu doi judecători, în timp ce călăul îl execută pe osândit.

Un zgomot brusc de uşă care se deschide şi se închide, venind din spatele casei, o făcu să încremenească pe covoraşul decolorat din faţa căminului, cu ochii hipnotizaţi parcă de arabescurile ţesăturii şi cu urechile ciulite, ascultând… O clipă mai târziu înălţă capul şi făcu o mişcare impulsivă către uşă. Auzise o voce bine cunoscută, susţinând, în şoaptă, un dialog grăbit cu Pandie. Apoi îi auzi paşii pe coridor, şi uşa salonului fu dată de perete.

Nell îl privi cu o groază mută. Dacă făceai abstracţie de veşmintele moderne, l-ai fi luat drept Hamlet dând, pe neaşteptate,

peste Ofelia. Hainele îi erau mânjite de noroi şi mototolite, ghetele murdare, obrajii neraşi, ochii injectaţi şi adânc înfundaţi în orbite, ca după nopţi întregi de nesomn.

Rook închise uşa după el cu deliberată precauţie şi o fixă pe fată cu o privire intensă, nervoasă, de parcă ar fi aşteptat o izbucnire de furie din partea ei. Apoi făcu câţiva paşi, îşi aruncă pălăria şi bastonul pe măsuţa din lemn de trandafir şi îşi plimbă privirea crâncenă de jur-împrejur, ca un ucigaş hăituit, care caută un ascunziş.

Groaza paralizantă care o cuprinsese pe Nell se topi în nemărginită duioşie, când îl văzu cât arăta de doborât. Se duse drept la el şi îl strânse în braţe.

Buzele ei îi mângâiară obrazul rece şi lipicios, cioplit parcă din miezul lemnului de soc; ţepii din barbă îi zgâriară pielea.

— Ssst! sâsâi el nervos. Tăcere, pentru numele lui Dumnezeu! Nimeni nu ştie că sunt aici. Amândouă sunt sus. Pandie mi-a spus că eşti singură în salon. Am venit înapoi doar ca să-mi iau bani şi aparatul de bărbierit. Twiney mă aşteaptă în şosea. Nu l-am lăsat să tragă în faţa casei. Pandie s-a dus în camera mea să-mi aducă tot ce-mi trebuie. N-o să sufle o vorbă. Şi *tu* trebuie să faci la fel, drăguţa mea. O! Trebuie s-o găsesc, trebuie s-o găsesc, altfel nu mă mai întorc niciodată aici!

Fata îşi desprinse braţele din jurul gâtului lui, dar rămase încă agăţată de el, privindu-l în ochi:

— Ai s-o găseşti, Rook, scumpule! Ştiu că ai s-o găseşti. Nu le-am crezut niciun moment când mi-au spus că s-a dus în locurile acelea groaznice.

Rook îi dezlipi uşurel mâinile de pe umerii lui şi o ţinu la capătul braţului întins. Încleştarea degetelor lui nervoase era atât de puternică, încât îi rănea carnea.

— Nu ştii ce înseamnă să simţi ceea ce simt eu, Nell, mormăi răguşit. Mă simt ca un ucigaş.

— N-a fost din vina ta, Rook, iubitule. N-a fost din vina ta. Ştiu totul. Am văzut cu ochii mei cum s-au desfăşurat lucrurile în timp; dar ce puteam eu face? Rook, dragul meu, dragostea mea, ce puteam eu face?

182

— Nell, mă simt ca un ucigaş, repetă el, înlănţuind-o în braţe cu atâta furie, încât fata nu-şi putu reţine un mic strigăt înăbuşit. Mă simt de parc-aş fi ucis-o cu mâna mea. Şi era atât de bună! Vai, Nell, nu mă avea decât pe mine! Şi era atât de scumpă şi de bună!

O eliberă din strânsoarea braţelor şi scoase un suspin care-i cutremură trupul greoi.

— Ai s-o găseşti, Rook, dragule. Ai s-o găseşti! repeta întruna fata; şi apoi, doborâtă de slăbiciune, în urma tensiunii acestei întâlniri, se lăsă să cadă pe unul dintre fotoliile Louis al XIV-lea, înalt, aurit, brodat, cu speteaza în formă de inimă.

Rook se lăsă în genunchi lângă ea şi, luându-i faţa în mâini, începu s-o sărute patetic, orbeşte. Sub sărutările lui, Nell se învioră şi, aplecându-se în faţă, îi cuprinse capul.

— Rook, iubitul meu, dragul meu Rook, ai s-o găseşti, psalmodia ea cu o monotonie de bocet, clătinându-se uşor, de parc-ar fi legănat un copil. Ai s-o găseşti, Rook! Nu te teme. Ceva îmi spune că vă veţi întâlni din nou.

Rook se ridică în picioare şi privi nervos spre uşă.

— Nell, dacă am s-o găsesc, tu ai să-mi fii prietenă şi ai să mă ajuţi să trec prin toate greutăţile?

Nell n-a ştiut niciodată ce a vrut să spună prin aceste ultime cuvinte, pentru că, după o scurtă bătaie în uşă, Pandie îşi vârî capul în cameră şi-i făcu un semn lui Rook.

— Vin îndată, Pandie. La revedere, Nell.

Şi, înainte de a-şi aduna puterile ca să se ridice de pe fotoliul brodat cu roze, străjuită de braţele ţepene, aurite, Rook şi ieşise din cameră, închizând uşa în urma lui.

Când se ridică, Nell simţi cum îi revin puterile; şi, odată cu înviorarea forţelor, în inima ei izvorî o bucurie ciudată, adâncă, o bucurie care nu semăna deloc cu beatitudinea care o cuprinsese în dimineaţa aceea, şi totuşi nu foarte diferită de ea. Se aplecă deasupra unei vaze scunde, pline cu primule, aşezate în mijlocul mesei pe care-şi zvârlise Rook pălăria şi bastonul. Nell îşi îngropă faţa în petalele palide, virginale.

Şi în timp ce le sorbea dulceaţa pătrunzătoare, se apropie foarte mult de hotarul acelei taine deschise tuturor, dar care

183

a rămas neştiută până la sfârşitul zilelor „multor profeţi şi împăraţi”, anume că, din clipa în care iubirea izbuteşte să străpungă bariera propriului tău subiectivism şi se revarsă generos asupra vieţii fiinţei iubite, se descătuşează de „suferinţa crudă şi sfâşietoare ca moartea”.

Inspira încă parfumul florilor când intră doamna Ashover, ţinând în mână un bilet împăturit.

— Vrei, draga mea, să-i duci asta lui Lexie? Mi-ar fi plăcut mult să te reţinem la masă, dar, după cum vezi, totul e cu susu-n jos.

Fără nicio altă raţiune decât capriciul invincibil, inerent înseşi structurii tuturor întâmplărilor terestre, această expresie stupidă, „cu susu-n jos”, mai mult decât toate celelalte lucruri pe care i le spuseseră făpturile omeneşti întâlnite în acea dimineaţă, continuă s-o obsedeze şi să se alcătuiască mecanic pe buzele lui Nell, în timp ce traversa cele două poduri de peste râu, în drumul ei de prim-mesager care avea să-i vestească lui Lexie Ashover faptul că istoricul său nume era în mai mică primejdie, decât fusese în urmă cu două zile, să se şteargă de pe faţa pământului.

Capitolul XIV

După ce ieşi din casa preotului răspopit din Bishop’s Forley, reverendul William Hastings, simţind cum îi vâjâie capul de emoţia discuţiilor metafizice purtate cu oaspetele german, se pomeni, pe la orele şase seara, mergând pe o stradă complet necunoscută, din cartierele nevoiaşe ale orăşelului dezordonat, suprapopulat.

În dimineaţa zilei respective, străbătuse pe jos cele zece mile până la Bishop’s Forley, şi acum, când se despărţise de confraţii săi, îşi declarase intenţia de a se întoarce acasă tot pe jos. Dar discuţiile agitate pe care le purtaseră în singulara lor întâlnire îi epuizaseră forţele în asemenea măsură, încât acum îl bătea gândul să renunţe cu totul la întoarcerea acasă în aceeaşi seară. După ce intenţia deveni hotărâre, se simţi oarecum înclinat să se ducă îndărăt, la prietenii săi, pentru a le cere găzduire. Dar gândul la vecinătăţile sordide în care locuia fostul preot, îmbinat cu viziunea dimensiunilor fizice anormale ale oaspetelui străin, îl făcu să dea înapoi. Hotărî să-i trimită o telegramă soţiei sale şi să-şi caute o cameră la o gazdă sau la un han.

Excitaţia şi ameţeala din creierul său, reverberându-se şi ricoşând în obscure şi îngrijorătoare premoniţii, îl făcuseră să rătăcească atât de departe de centrul oraşului, încât acum, când îşi mai recăpătase stăpânirea de sine şi căuta vreun indiciu care să îl conducă spre o casă ori un han, se trezi pierdut şi neştiutor, de parcă se găsea într-o ţară străină.

Soarele se ascunsese după nişte mase compacte de nori, cu margini zdrelite,

zigzagate de acel purpuriu ciudat, atât de lugubru şi de ameninţător, pe care, cu veacuri în urmă, trebuie să-l

185

fi contemplat ochiul de şoim al lui Dante, găsindu-l potrivit pentru porţile întunecate ale Infernului.

Facla aceasta zimţuită, implântată în cerul de apus, reliefa aspectul sumbru şi rău prevestitor al străduţelor strâmte, înecate în mizerie, care duceau spre nişte magazii înnegrite de vreme şi spre maidane în paragină. Băltoacele de apă de ploaie, presărate ici-colo pe câmp, reflectau în suprafeţele lor livide, metalice, stătute, vâlvătaia asfinţitului.

De cealaltă parte a ulicioarei se înghesuiau pâlcuri de clădiri coşcovite, posomorâte şi dezolante, din care câte un coş înalt, spart, sau câte un colţ ascuţit de acoperiş se profila, negru şi ameninţător, pe rana sângerândă ce părea să fi sfâşiat spinarea universului.

Înaintând în neştire în direcţia apusului şi lăsându-se tot mai furat de nebuloasele lui speculaţii cosmice, Hastings nici măcar nu vedea decorul înconjurător, până când se trezi lângă zidurile unei clădiri hidos de familiare, care-l făcu să-şi recapete conştiinţa identităţii umane. Fiindcă ajunsese în preajma azilului din Bishop’s Forley, şi până şi indiferenţa lui filosofică fu şocată de mormanele de gunoaie fumegânde şi grămezile de moloz prăfos care transformau locul într-un soi de Golgota. Îndeosebi un anume petic făcu să vibreze de oroare nervii căliţi ai acestui iubitor al Nonexistenţei.

Era un vechi teren lutos, unde se îngropau acum morţii, care fusese îngrădit cu ţepuşe de fier, înalte de trei metri. Odată cu sosirea primăverii, un hăţiş de urzici tinere năpădise pământul, amestecându-se cu vechile tufe ghimpoase, despărţite, ici-colo, de moviliţe prelungi de ţarină, anonime şi presărate peste tot cu ghemotoace de ziar ude de ploaie şi cutii ruginite de conserve.

Priveliştea urzicilor văzute printre barele înalte de fier îl umplu deodată pe William Hastings de o deprimare care-i era complet străină. Rămase locului, cu privirea aţintită drept în faţă.

De o parte a îngrăditurii se ridica peretele orb al clădirii azilului. În toată această masă de zidărie nu exista decât o singură fereastră, zăbrelită, care prinsese ultimele pâlpâiri ale asfinţitului într-o fosforescenţă verzuie, de felul celor reflectate de pielea cadavrelor.

186

De cealaltă parte a cimitirului se aflau zidurile răzleţe, cu acoperişul smuls, ale unei fabrici dărăpănate; ziduri ce degajau acel sentiment de înspăimântătoare zădărnicie, pe care numai lucrurile durate de mâna omului şi căzute în

decrepitudine îl pot inspira.

În mintea preotului eretic îşi făcu loc o amintire, reprezentarea unei anumite zile, cu ani şi ani în urmă, când în mohorâta curte de joacă a unei şcoli de mâna a doua îşi urmărise colegii aruncând pumni de cenuşă, adunată dintr-o ladă de gunoi din metal galvanizat, peste stârvul unui şobolan. Chiar şi înainte de ziua aceea, Hastings fusese ţinta batjocurii elevilor, pentru incapacitatea sa de a se conforma criteriilor lor, dar, de atunci încolo, scârba lui pentru orice aspect de zburdălnicie juvenilă degenerase în mizantropie.

Încercă să evoce în minte frumuseţea ţinutului pe care îl străbătuse în drum spre oraş, şi aceasta se asocie cu unul dintre argumentele de resemnare defensivă, pledată de oaspetele german, sub formula „a spera împotriva speranţei”. Şi atunci izbucni în el o aprigă dorinţă de a smulge această aglomerare de abominabilă mizerie umană, care se înălţa acolo, în faţa lui, reală şi tangibilă, în lumina asfinţitului, şi a o implânta în mijlocul încântătoarei frumuseţi a plaiurilor şi în miezul logicii argumentelor cărturăreşti, pentru ca şi unele şi celelalte să-i înţeleagă cumplita semnificaţie.

Gândurile îi fură întrerupte de apropierea unor paşi. Hastings se întoarse cu spatele spre barele de fier şi aşteptă, ascultând.

Paşii se târau încet, inegal, nesigur, împleticindu-se spasmodic. Când cotiră pe lângă dărâmăturile fabricii, văzu că silueta care se apropia era cea a unei femei. Veni spre el, mormăind, cu o mână trăgând după ea o umbrelă scofâlcită, iar în cealaltă încleştând cu înverşunare o poşetă neagră, ce atârna pe jumătate deschisă.

Când ajunse în faţa lui, femeia se opri brusc şi i se uită drept în ochi cu o privire lungă, nedumerită, care părea să nu înţeleagă ce vede. Hastings o recunoscu pe dată. Mintea lui era atât de răvăşită de toate gândurile care o cutreieraseră, încât apariţia femeii cunoscute şi înţelegerea a ceea ce implica starea ei îi

pricinuiră preotului o senzaţie mai slabă decât un şoc de uimire, dar mai puternică decât o întâmplătoare acceptare a unei întâlniri.

— Am părăsit casa aceea... nu mă mai întorc niciodată acolo, îl informă ea în grabă; apoi adăugă pe un ton amărât, aproape copilăros: N-ai să le spui, nu-i aşa? N-ai să spui nimănui.

Hastings oftă şi făcu un gest stângaci, care semăna cu o înălţare din umeri. Imaginea femeii, aşa cum stătea în faţa lui, cu poşeta ponosită deschisă şi cu umbrela care se târa pe jos, era un aspect pe care mintea lui trebuia să-l rumege, să-l recepteze, să-l asocieze cu hotărâri clare, concrete.

Asemenea unui val care se retrage lent, lăsând în urmă-i doar şuviţe de spumă, gata să fie împrăştiate de vânt, preocupările sale metafizice dădură îndărăt, se risipiră, lăsându-l în postura pe care o înfăţişa de obicei lumii exterioare, aceea a

unui preot de ţară calm, stăpân pe sine.

Ce căuta femeia asta în mahalalele din Bishop’s Forley? Şi, din moment ce o întâlnise acolo, ce se cuvenea să facă *el}* O frântură de secundă, instinctul îl îmboldi să o ia la sănătoasa, să o lase în voia soartei; dar un soi de milă abstractă, anemică, pornită din deprinderile automate ale profesiunii lui, îl împiedică să cedeze unei atari cruzimi. „N-o pot duce în seara asta înapoi la Ashover, îşi spuse el. Presupun că va trebui s-o conduc la vreun han.” Stătea locului, uitându-se la ea, în timp ce privirea femeii rătăcea de la faţa lui la zidul azilului, şi de acolo, la cimitirul săracilor.

„Va veni oare cu mine?” continuă Hastings să se întrebe. „Şi, dacă va veni, se va comporta cuviincios şi va rămâne în camera pe care am să i-o găsesc? După înfăţişarea ei, s-ar zice că o să refuze să rămână locului peste noapte.” Preotul se duse îndărăt cu gândul la feluritele experienţe deznădăjduite pe care le avusese, de-a lungul carierei lui, cu femei aflate în aceeaşi stare.

În timp ce ezita şi se întreba ce ar trebui să facă, Netta se îndepărtă de el şi începu să-şi târşâie paşii în josul străzii. Ceea ce îi grăbi hotărârea. Porni repede după ea şi-i oferi braţul. Femeia se rezemă pe dată de umărul lui, cu o docilitate resemnată,

asemenea unui animal năucit, buimăcit, care a pierdut orice putere de decizie. Ba îl lăsă chiar să-i ia poşeta neagră, pe care Hastings o închise pe loc şi o reţinu apoi în mâna cu care-şi ţinea şi bastonul.

Nu îndrăznea să o întoarcă din direcţia în care pornise, ştiind din experienţă că o asemenea intruziune în dorinţele obscure ale cuiva poate pricinui o inhibare, ba chiar o prăbuşire lăuntrică. În calitate de filosof, lăsa lucrurile în voia lor. În calitate de cleric, îşi asumă, în mod automat, un soi de responsabilitate profesională, căutând să preîntâmpine orice nouă criză care s-ar fi putut ivi.

Curând ajunseră la marginea oraşului. Umbrele crepusculare, proiectate pe drumul singuratic, mărginit de parcele amărâte, îngrădite de garduri sparte, din ţăruşi de lemn, păreau să sporească dilema mizantropului nevoit să acţioneze.

Din întâmplare, Netta fu aceea care-şi recapătă prima simţul practic. Efectul băuturii începuse să se risipească sub efortul mersului şi sub influenţa răcelii nopţii care se apropia.

— Unde mergem? întrebă deodată, făcându-l să se oprească lângă un ţarc prin îngrăditura căruia se desluşeau contururi estompate de oi, în timp ce nările le erau înţepate de mirosuri de napi, paie ude şi bălegar.

— Îl întrebi pe conaşu’ ăsta scump unde te duce? se auzi de după gard o voce care-i făcu să tresară.

Instinctiv, Netta se strânse lângă preot, pentru că figura care apăru în urma vocii, părând să răsară din adâncul unui şanţ noroios, arăta destul de straniu încât să

sperie şi mintea cea mai preocupată.

Era o femeie atât de bătrână, încât depăşise parcă limita trăsăturilor umane. Paloarea feţei ei nu sugera atât cenuşa cât, mai degrabă, o coajă de ou care zăcuse săptămâni întregi în vârful unui morman de gunoaie. Din această faţă, se holbau la ei doi ochi înspăimântător de înfundaţi în orbite, fără culoare acum, în întuneric, dar licărind de o demonică vioiciune, care-i făcu, atât pe Netta, cât şi pe Hastings, să dea un pas îndărăt, ca în prezenţa unei apariţii malefice, primejdioase.

189

— Betsy trebuie c-a ştiut că veniţi, iubiţeilor. Altfel de ce şi-o târât oasele bătrâne pe tot drumul ăsta, afară din oraş? Aşa o fost şi când domnu' acela de la Londra şi-o adus drăguţa aici, acu cinşpe ani. Lucrurile astea-s scrise sus, în stele, drăguţo; îs scrise-n stele. Ce alta o făcut-o pe bătrâna Betsy să adăsteze în şanţ, mai bine de un ceas, în timp ce partenerii o aşteaptă acasă? Bine, bine! Acum c-aţi venit, aţi venit. Şi dacă-i pe-aşa, şi partenerii aşteaptă, eu zic că Betsy trebuie să se întoarcă acasă înainte de se lasă noaptea.

În timp ce vorbea, trase afară din şanţ un coş greu, de telal, pe care, după toate aparenţele, şezuse. Netta continua să se agaţe, cu vizibilă spaimă, de braţul lui Hastings, ceea ce păru să atragă atenţia baborniţei. Ochii ei cavernoşi, ca ochii unei nevăstuici bătrâne de o sută de ani, cercetau fiecare amănunt din înfăţişarea celor doi intruşi. În ţinuta vestimentară a lui Hastings nu exista nimic care să-i trădeze profesia. Purta un pardesiu negru şi o şapcă de stofă neagră, care-i ascundea fruntea. Putea trece foarte bine drept un agent funciar sau un medic sau un comis-voiaj or.

— Conaşu' se poartă frumos cu tine, mititico? întrebă zgripţuroaica, apropiindu-se de ei.

Conştient de stingherea Nettei, Hastings îi făcu semn cu mâna să se îndepărteze.

— Unde locuieşti, bunicuţo? o întrebă el.

Întrebarea făcu să încolţească o idee nouă în capul bătrânei.

— Partenerii mei mă aşteaptă, bâigui ea, apoi adăugă cu voce stridentă: Dar puteţi veni şi voi să vedeţi unde hălăduieşte Betsy. Betsy o să-i ghicească mititicăi viitorul şi o să vă aducă noroc cu carul la amândoi. Aşa că veniţi cu mine, tinerilor, şi eu şi partenerii mei o să vă arătăm în globul de cristal Ţara Cimerienilor1.

Hastings şi Netta schimbară o privire în întuneric. Pastorul îşi dădu seama că femeia aştepta din partea lui un refuz răspicat la propunerea acelei vedenii. Cuvintele de refuz îi şi stăteau

1 Popor mitic, descris de Homer, în a căror ţară domneşte întunericul perpetuu. (N. Tr.)

190

pe buze, când îşi aminti de drumul lung şi istovitor pe care-l parcursese până acolo, de inutilitatea căutării unui adăpost într-un cartier total necunoscut, de posibilitatea ca, şi în cazul când ar găsi un adăpost, Netta să se împotrivească să înnopteze acolo. Cuvintele babei dădeau a înţelege că soluţia pe care le-o oferea se afla în apropiere.

Aruncă o privire în jur. Linişte deplină. Obscuritate, întuneric. Filosofia lui era destul de spontană pentru a-l îndemna ca, într-un moment de asemenea incertitudine, să se lase călăuzit de orice semn al hazardului; în fond, nimic nu avea importanţă. Era obosit şi flămând. Femeia de lângă el era la capătul puterilor. De ce să nu se lase în voia întâmplării şi să vadă ce va urma?

Se uită la Netta înălţând din umeri. Şi ea, la rându-i, îşi simţea voinţa slăbindu-i, înmuindu-se.

— Foarte bine, bătrânico, spuse Hastings. Hai să vedem unde ţi-e casa.

Soluţia s-a dovedit mai bună decât ar fi îndrăznit să spere. După câteva sute de paşi, timp în care amândoi înaintară epuizaţi, ca în somn, se pomeniră poftiţi să urce treptele unui vagon staţionat. Şi, într-un interval incredibil de scurt, li se păru firesc, în insolita lor situaţie, să bea un ceai mai gustos şi din ceşti mai fine decât erau obişnuiţi – cel puţin Hastings, în gospodăria lui Nell.

Interiorul vagonului era foarte curat, iar bătrâna, văzută acum în lumina galbenă a lămpilor, avea o înfăţişare mai puţin sinistră decât atunci când se materializase, asemenea întruchipării unui duh rău, lângă gardul ţarcului de oi.

La un moment dat, în timp ce-şi amesteca ceaiul, Netta aruncă o privire nervoasă în jur, căutând parcă ceva ce-ar fi putut avea urmări supărătoare. Hastings, observându-i privirea, o întrebă pe gazda lor dacă n-ar putea să-i ofere femeii un strop de coniac.

— Nu-i dau, chiar de-o fi să-mi ceară de-acu şi pân’ la Judecata de Apoi, strigă baba. Nu-s eu slabă de înger, şi-mi place să văd cuţite care ştiu să-njunghie, or gloanţe care-şi nemeresc ţinta, dar de alcool mă tem ca de otrava viperei.

191

La auzul acestor cuvinte, Netta se făcu roşie ca para focului.

— Şi de ce te temi de alcool, bunicuţo? întrebă Hastings.

— Din cauza *lor,* ăi de stau aici. Din cauza partenerilor mei! răspunse bătrâna.

Repetatele ei aluzii la „parteneri” o tulburaseră de la început pe Netta, şi acum se uita cu îngrijorare la şalul imens, scoţian, care atârna pe o frânghie întinsă, ascunzând un colţ al vagonului şi împărţindu-l, astfel, în două încăperi. Nimeni nu mai rosti o vorbă până când oaspeţii bătrânei ţigănci îşi terminară gustarea, şi masa fu trasă din nou lângă pat, pentru a se crea spaţiu în centrul acestui ciudat interior, pustiu şi curat. Şi atunci, bătrâna, aruncându-le pe furiş o privire oaspeţilor şi

scoţând un soi de murmur nearticulat, dar tandru, ca acela cu care încerci să domoleşti frica unui animal, trase într-o parte un colţ al şalului şi rămase acolo, în picioare, ţinând stofa în mână şi ţâţâind uşor cu limba. La început, nu se auzi decât un slab târşâit în beznă. Dar după aceea, spre groaza Nettei şi uimirea însoţitorului ei, ieşiră la iveală, ţinându-se de mână, două creaturi în care ar fi fost greu să recunoşti progenituri ale rasei umane.

Erau de sex masculin şi purtau cele mai extravagante veşminte, de genul celor cu care sunt împopoţonaţi piticii şi monştrii de la circ. Dar Netta şi Hastings nu-şi puteau lua ochii de la feţele lor, care erau mai hidoase decât plăsmuirile oricărui coşmar înfiorător.

Celor doi spectatori le trebuiră câteva minute până când conştiinţa lor pătrunse oroarea diformităţii dezumanizante a celor două vietăţi. Netta îşi ascunse faţa în mâini şi sări în picioare.

— Nu mai pot suporta! Nu mai pot suporta! ţipă ea. Luaţi-i de aici. Lăsaţi-mă să plec!

Bătrâna se aşeză între „partenerii” ei şi fata îngrozită.

— E-n regulă, domnişorico, mormăi ea, şi apoi, repetând acelaşi sunet tandru şi neomenesc şi acelaşi ţâţâit cu limba, îi făcu pe cei doi monştri să-şi târşâie paşii îndărăt, în ascunzătoarea lor, şi lăsă şalul să cadă din nou.

Lui Hastings îi trebuiră câteva minute până s-o potolească pe Netta şi s-o convingă să se aşeze, dar, şi după ce se reaşeză,

găsind chiar puterea de a surâde de propria ei spaimă, trupul încă îi mai era scuturat de spasme nervoase.

— Nu ţi-am spus eu? comentă cu glas triumfător bătrâna ţigancă, aşezându-se pe patul strâmt. Îs urâţi la vedere, asta-i drept, fetiţo, da’ dacă n-ar fi fost din cauza băuturii, ar fi arătat şi ei normal, ca tine, frumoaso.

— Cine sunt? întrebă Hastings, privind-o cu uşurare pe Netta, care izbutise să-şi stăpânească tremurul.

— Partenerii mei, răspunse zgripţuroaica. Care de douăzeci de ani încoace îi asigură sărmanei Betsy pâinea cea de toate zilele. Ar trebui să-i vedeţi cum dansează, domnule. Ţopăie taman ca păpuşile trase de sfori.

— Dar cine sunt? îşi repetă mizantropul întrebarea, dând dovadă de mai multă curiozitate decât l-ar fi crezut Netta în stare.

Îşi redobândise acum întreaga luciditate şi, vag, printr-un nor de imagini tulburi, ca în vis, în mintea ei începeau să prindă formă viziunea lucrurilor de care fugise şi întrebarea nemiloasă a ceea ce avea să facă de aci înainte.

— Sunt copiii fiicei mele, domnule, răspunse bătrâna. Ai copilei care era carne din carnea mea şi sânge din sângele meu, Nancy Cooper, cea care s-o îndrăgostit cu

stăpânu' din Ashover. Când stăpânu' o alungat-o, s-o măritat cu un om acătării, care vindea cartofi şi d'alde-astea. Da' degeaba. Stăpânu' o nărăvise la băutură. Şi de dragu' băuturii o fugit cu Colpepper Thomas, geambaşu'. Asta era cel mai mare beţiv care o trăit vodată între Exeter şi Londra; şi eu, cu mâinile mele, am îngropat-o. Şi mi-i o lăsat pe cap pe ăştia doi, care au fost partenerii mei de douăj' d' ani încoace. Mi-o jurat că-s ai stăpânului, şi i-am stors noi destul bănet pentru ei, fără ştirea cocoanei.

Bătrâna Betsy tăcu, iar Netta, care o urmărise plină de consternare din clipa în care apucase a vorbi, începu acum să bâiguie:

— Vrei să spui... că nefericiţii ăştia... sunt pe jumătate fraţi cu... cu... actualul domn Ashover?

— Iaca asta vrea să spună bătrâna Betsy, nici mai mult, nici mai puţin, se hlizi baba. Şi iaca, nu suntem ţigani, cum ne crede lumea. Nici urmă. Facem parte dintr-o familie veche din valea

râului Frome, taman ca şi stăpânu'. Ashoverii ăştia sunt toţi sămânţa diavolului. O fost bătrânu' Dick, de care-am auzit că şi-o pus singur ştreangu' de gât. El era frate cu stăpânu'John. Şi-acu cică stăpânu' Rook şi-o adus o ţiitoare la conac. Ce mutră ar face *conu'* Rook dacă i-aş cere câteva sutare pentru partenerii mei!

William Hastings nu se miră când o văzu pe Netta evitându-i privirea. Preotul era destul de perspicace, aşa că a înţeles situaţia în care se afla femeia, şi acum îşi punea vag întrebarea ce atitudine ar trebui să adopte. Nu era încă prea sigur dacă Netta părăsise conacul cu asentimentul lui Rook sau dacă, pur şi simplu, sătulă de situaţia ei echivocă, îşi luase lumea în cap. După ce-şi descărcase năduful, Betsy Cooper devenise taciturnă şi activă. Îi înştiinţă că, în schimbul unei mici sume de bani, era gata să-şi petreacă noaptea de cealaltă parte a şalului scoţian, lăsând restul interiorului la dispoziţia musafirilor.

— Jos, afară, lângă gard, i-o troacă de adăpat caii, îi anunţă ea, arătând spre uşa vagonului. Acolo vă puteţi spăla pe mâini, înainte de culcare.

Ideea de a o porni din nou în căutarea unui adăpost mai convenabil o speria pe Netta. Coborî o clipă din vagon şi ieşi în drum; îşi înmuie degetele în jgheabul de care le pomenise bătrâna; dar noaptea era atât de neagră şi de răcoroasă, încât se întoarse cu bucurie la locul ei de lângă vatră. Ar fi dat orice în clipa aceea pentru o duşcă din ceea ce bătrâna numise „otrava viperei". Dar întreaga ei viaţă părea atât de sfărâmată, încât se simţea recunoscătoare să aibă pe cineva de care să se agaţe, ca naufragiatul de un pai, chiar dacă acest cineva nu era decât William Hastings.

Hastings ieşi la rândul său să cerceteze împrejurimile vremelnicului lor adăpost, cu intenţia de a-şi aduna gândurile şi de a lua o hotărâre în legătură cu ceea ce

avea de făcut. Decise ca, deocamdată, să accepte această ofertă a hazardului, amânând până a doua zi dimineaţa problema conduitei de viitor. Netta începuse să dea semne că nu râvnea la nimic altceva decât la un somn bun. Foarte bine! Poate că somnul o să-i clarifice şi lui mintea şi o să-i aducă noi idei.

194

În timp ce bătrâna umplea cănile de apă la o fântână de lângă jgheabul pentru cai, Hastings se uită la însoţitoarea lui, care şedea pe pat, cu capul îngropat în mâini, şi se întrebă din nou ce împrejurări or fi silit-o să-şi abandoneze cuibul liniştit şi confortabil?

— Netta! începu el, încercând să-i pătrundă gândurile.

— Da, domnule Hastings.

— Nu vreau să-ţi jignesc sentimentele sau să fiu indiscret, dar te rog să te gândeşti la ce am simţit eu când am întâlnit în asemenea locuri o persoană pe care o cunosc aşa cum te cunosc pe dumneata.

Netta îl privi, încreţindu-şi fruntea, muncită de şovăieli. Putea să-şi facă duhovnic dintr-un om ca acesta? O parte din ea tânjea să se descarce într-un torent de cuvinte înduioşătoare, în timp ce o altă parte – acel amestec ciudat de mândrie şi de timiditate – îi spunea că ar fi fost un sacrilegiu să povestească – indiferent cui – cele întâmplate. Odată cu redobândirea controlului de sine, se înfipsese în mintea ei, asemenea unei ancore de care trebuia să se agaţe în mijlocul furtunilor, al dezastrelor, al mizeriei necruţătoare, ideea neclintită că îl părăsise pe Rook din propria ei voinţă şi din marea dragoste pe care i-o purta.

— Domnule Hastings, nu cred că mă cunoaşteţi *foarte* bine, îi spuse, zâmbind.

Pastorul fu foarte nedumerit de uşurătatea şi naturaleţea tonului ei. Văzând-o aşa cum o văzuse în stradă, în seara aceea, uitase în ce măsură îşi însuşise Netta frivolitatea mondenă a familiei Ashover.

— Nu, nu! Bineînţeles că nu, o asigură el în grabă. Dar în sinea lui îşi spuse: „Of, ce ţi-e şi cu femeile astea! Femeile astea! Ba ţi se aruncă de gât, ba îşi iau nişte aere distante, cu care numai că nu te dau afară!”

— Vreau să spun că este greu să vă explic totul în seara aceasta, continuă Netta, căreia nu-i scăpase expresia înnegurată de pe faţa lui.

Hastings rămase tăcut, în timp ce Netta îl privea visătoare, dorind ca pastorul *să fi fost* genul de om faţă de care i-ar fi

195

venit uşor să-şi dezvăluie secretele inimii. După un răstimp, o întrebă brusc:

— N-ai nimic împotrivă să-ţi petreci noaptea aici, în tovărăşia mea? Nu văd ce altceva am putea face decât să amânăm totul până mâine-dimineaţă.

O clipă, Netta îl înţelese greşit, şi un puternic val de indignare îi înroşi obrajii, dar

aerul natural al pastorului o linişti şi o făcu să se ruşineze de ea însăşi.

— Domnule Hastings, vă rog să nu mă socotiţi o nerecunoscătoare. Aţi fost mai mult decât bun faţă de mine. Apoi adăugă, după un răstimp de gândire: Dar îmi displace ideea de a ocupa unicul pat de aici.

Hastings încercă din nou impresia ciudată a unei note forţate, artificiale în tonul ei. Dar se sili să nu-i acorde atenţie, şi revenirea lui Betsy Cooper puse capăt conversaţiei lor.

Preparativele pentru noapte fură cât se poate de simple. Bătrâna Betsy se retrase în colţul de după şalul suspendat, de unde răzbea cea mai bizară succesiune de sunete inumane pe care le auzise vreodată Hastings în viaţa lui.

Pastorul, în ciuda rânjetului libidinos cu care-l gratifică bătrâna când se retrase, aruncându-i o ocheadă de două ori mai plină de subînţelesuri, acum că-i recunoscuse profesiunea, o înveli cu pardesiul său pe Netta, care zăcea inertă pe pat, şi apoi, aşezându-se cât mai confortabil în fotoliul de răchită, se pregăti să-şi petreacă noaptea într-o reverie metafizică, pufăind din pipă, cu picioarele întinse pe vatră.

Respiraţia liniştită a Nettei îi dovedi curând că biata femeie, prinsă în mrejele somnului, se descătuşase de necazurile ei. Aşadar, pastorul rămase singur cu gândurile sale.

Şi stranii îi mai erau gândurile!

Coliba aceasta singuratică, pe roţi, în inima beznei, căpătă pentru el dimensiunile unei corăbii, călătorind prin abisurile imensităţii spaţiale. Îi revăzu în faţa ochilor pe cei doi monştri aflaţi dincolo de cortină, adormiţi în poala bătrânei, ca doi Phorcys rezemaţi de genunchii meduzei; şi se gândi că acest grup invizibil era un simbol grăitor a tot ceea ce transportă întreaga noastră corabie terestră, în călătoria *sa* prin eter, prin spaţiul fără de margini şi fără de Dumnezeu.

196

Îşi aduse aminte de ce le spusese Betsy despre „Ţara Cimerienilor”, pe care aceşti izgoniţi ai societăţii o făceau să se ivească în globul lor de cristal; şi zâmbi crunt în sinea lui la gândul că, de-a lungul şi de-a latul întregului ţinut Dorset, bărbaţii şi femeile se zvârcoleau acum, în visurile lor, printr-o asemenea ţară mitică.

Apoi gândul îi lunecă la cartea lui şi la faptul că o neglijase în aceste ultime zile de primăvară; se lăsase sedus, în oarecare măsură, şi n-ar fi putut spune pentru ce, de o anumită calitate a soţiei lui, pe care nu o observase până atunci.

Mai târziu, abandonându-se în voia puhoiului fantasmelor sale de mizantrop, îşi imagină că acest vagon, în care şedea acum fumând şi încălzindu-se la foc, conţinea tot ce mai supravieţuise din întreg sistemul stelar. Şi-l imagină străbătând spaţiul pustiu; spaţiul fără de stele, fără de planete, fără de lună; o vastă Ţară a Cimerienilor în globul de cristal, golită de orice alt element în afară de duhul

inconştient al tenebrelor.

Şi în vidul cenuşiu al cristalului, care îi apărea acum ca însăşi sfera eternităţii, întrezărea o proiecţie a lui însuşi, a lui William Hastings. Nu a acelui William Hastings care era pe cale să descopere secretul morţii universale, ci a băieţelului chinuit de la şcoală, persecutat de colegi, urând întreaga omenire, *dar capabil să distrugă în gând întreaga omenire* şi să se cufunde îndărăt, îndărăt, îndărăt, în braţele îmbietoare ale neantului infinit.

Ultimul său gând, înainte ca pipa să-i lunece din gură şi capul să-i cadă pe spate, în somn, se îndreptă spre cei doi monştri dindărătul şalului scoţian. Avu impresia că-i vede ivindu-se din ascunzişul lor. Avu impresia că-i vede prinzându-se de mână şi dansând un dans grotesc, monstruos, dansul Anihilării Oricărei Urme de Viaţă; dansul a *ceea ce* avea să ia locul vieţii, atunci când Vagonul Vieţii va fi închis, în cele din urmă, cercul periplului său.

Capitolul XV

Dimineaţa care-şi desfăcuse petalele deasupra celor cinci fiinţe omeneşti – dacă „partenerii” lui Betsy Cooper puteau fi numiţi fiinţe omeneşti – adunate în acel adăpost fantastic vestea una dintre excepţionalele zile de primăvară, create parcă de natură pentru a-şi domoli sublima intensitate a durerilor propriei ei renaşteri.

O peliculă vaporoasă, ţesută dintr-o substanţă aeriană, mai gingaşă decât aburul sau decât norul, se lăsase ca un voal, plutind între pământ şi cer.

Fiecare formă palpabilă, de pe şosea sau de pe câmp, părea să se decupeze dintr-o ceaţă străvezie, învăluitoare, care nu era nici albă, nici galbenă, nici purpurie, ci avea mai curând opalescenţa sidefului ce luceşte în găoacea unor scoici de pe malul mării.

Dar atmosfera spirituală din interiorul vagonului era, aşa cum se întâmplă adeseori cu oropsita noastră umanitate, în opoziţie directă şi discordantă cu fluiditatea mângâioasă a paşnicei vremi de afară.

Domnea, înăuntru, o atmosferă de hotărâri reci şi dârze: o atmosferă de nemulţumire, de neplăcere, de istovire, dar, în acelaşi timp, de dură determinare, gata să sfideze orice împotrivire.

Starea de spirit a micului grup adunat în jurul ceştilor de ceai şi a feliilor de pâine era dominată de dispoziţia Nettei Page. O dispoziţie atât de disperată în inflexibila ei hotărâre, încât părea că se înstăpânise în biata femeie un fel de obsesie ce excludea orice altă preocupare.

Nu reacţionă decât printr-o uşoară tresărire când şalul scoţian fu dat la o parte, pentru ca monstruoşii gemeni să iasă afară, să-şi satisfacă nevoile.

198

Hotărâse să ia trenul de prânz spre Londra, gândindu-se că acolo, în adâncimile oceanului de omenire forfotitoare, o să i se piardă urma.

În pofida convingerii verişoarei Ann, nu luase cu ea alţi bani, când părăsise conacul Ashover, în afară de cele câteva monede pe care le avusese în poşetă. Şi acum, singurul lucru pe care-l cerea de la Hastings, înainte de a se despărţi, era să-i cumpere un bilet de tren până la Londra.

O bună bucată de vreme, Hastings refuză să-i ia cererea în consideraţie. Simţea că, oricare ar fi fost motivele fugii ei din Ashover, era de datoria lui s-o convingă să mai chibzuiască asupra hotărârii luate; era de datoria lui să prevină orice acţiune irevocabilă, înainte ca Netta să mai fi stat o dată de vorbă cu Rook. Ar fi vrut să închirieze o trăsură şi s-o ducă îndărăt în sat, pentru ca ea şi Ashover să-şi rezolve împreună problemele. Dacă ar fi avut cea mai vagă idee despre cele petrecute cu o zi în urmă la Tollminster, poate că acest lucru i-ar fi sugerat o linie de conduită; dar cum situaţia părea atât de confuză şi de obscură, singura soluţie de care se agăţa era aceea de a temporiza precipitarea evenimentelor.

Un adevăr neplăcut, pe care fu silit să i-l mărturisească încăpăţânatei fete, era că sediul băncii cu care lucra el se afla întâmplător în Bishop’s Forley, aşa încât acceptă pe dată să-i împrumute banii, dar trebuia să aştepte ora de deschidere a birourilor. Netta smulsese această mărturisire de la el numai după ce repetase întruna că avea de gând să-şi amaneteze paltonul şi inelele, dar preotul se blestemă în gând pentru uşurinţa cu care cedase când văzu cu câtă ardoare se crampona fata de asemenea soluţie.

Bătrâna Betsy Cooper urmări cu interes discuţia dintre ei şi se grăbi să aducă un creion şi hârtie, când, după ce parlamentările luară sfârşit şi preotul se declară învins, Netta stărui să scrie o scrisoare pe care Hastings să i-o ducă lui Rook.

Dacă prelatul ar fi avut mai multă experienţă de viaţă, dacă el însuşi n-ar fi fost o făptură atât de decepţionată şi de amară, poate că ar fi izbutit să ţină piept implorărilor Nettei. Dar acum ce mai putea face? N-o putea vârî cu forţa într-o trăsură, s-o

transporte la Ashover; şi i se părea mai crud s-o lase să bată drumurile caselor de amanet din acest oraş sinistru, decât să se supună rugăminţilor ei.

O clipă, mintea îi fu străbătută de gândul vag de a o lăsa pe Netta prizonieră, în grija lui Betsy Cooper, câtă vreme el s-ar repezi până la Ashover; dar până şi un atât de abstract discipol al lui Paracelsus, cum era Hastings, cunoştea îndeajuns ce înseamnă tenacitatea unei femei stăpânite de o idee fixă, pentru a nu acorda decât o atenţie trecătoare unui atare plan.

Se mai gândi şi la posibilitatea de a o expedia pe babă cu un mesaj la Ashover, în timp ce el ar fi reţinut-o pe Netta cu forţa. Dar neastâmpărul Nettei, claustrată cu el,

acolo, o jumătate de zi, în vecinătatea celor doi monştri, era mai mult decât putea îndura. Dacă Netta ar fi fost mai tânără sau mai maleabilă, situaţia s-ar fi dovedit mai uşoară. Ar fi putut-o domina prin simpla lui autoritate clericală. Dar cum să-şi exercite autoritatea asupra unei femei rezervate, stăpâne pe ea însăşi, care ştia cu precizie ce doreşte şi ce urmăreşte să obţină de la el?

În cele din urmă, cu scrisoarea Nettei către Rook în buzunar şi cu toţi banii pe care-i avusese asupră-i transferaţi în buzunarul bătrânei Betsy, o porni alături de fată, prin aburita dimineaţă de primăvară, către Banca Stockit din Dorset.

Retrase fără nicio dificultate suma de bani din contul lui sărăcăcios. O problemă se ivi doar în momentul când se oferi să-i dea Nettei ceva mai mult decât costul biletului de tren, să nu se trezească în Londra fără o leţcaie.

Altă femeie poate că nu s-ar fi lăsat înduplecată cu niciun preţ; dar scrupulele Nettei, atâta vreme cât nu era vorba de banii lui Rook, se dovediră slabe şi uşor de înfrânt. Înainte de a se despărţi definitiv, Hastings avu satisfacţia de a şti că femeia acceptase, până la urmă, o sumă suficientă pentru a subzista vreme de o lună la Londra, ba chiar şi mai mult, dacă avea să fie chibzuită. Dar, dacă asupra acestui punct se lăsă convinsă, fără să ştie prea bine dacă banii reprezentau un dar sau un împrumut, când fu vorba să-i dea lui Hastings o adresă unde ar putea fi găsită, se arătă de neclintit.

200

— Londra este o adresă suficientă pentru oricine, răspunse ea pe acel ton uşuratic, care-l irita pe Hastings. O să auzi de mine, dacă o să ajung vreodată o actriţă celebră, adăugă cu ceva mai multă naturaleţe.

Hastings considera că, din moment ce îi înlesnise evadarea, se cuvenea să-i cunoască şi adresa, ori refuzul categoric al Nettei îi ränea simţul de echitate. Când îşi dădu seama că era absolut decisă să păstreze secretul, începu să regrete că nu-i pusese condiţia aceasta înainte ca mijloacele de împlinire a hotărârii să fi trecut din mâinile lui în mâinile ei.

Această din urmă conversaţie avu loc la orele unsprezece, şi expresul de Londra pleca la douăsprezece. Netta îl imploră să se despartă acolo, înainte de a se duce la gară. Îi spuse că se teme ca nu cumva să-l recunoască cineva pe preot, chiar dacă ea trecea neobservată.

Umbrela ei era acum strânsă cu grijă, iar poşeta neagră avea un aspect cât se poate de respectabil. Nimeni n-ar fi recunoscut în femeia aceasta demnă, calmă, făptura rătăcită care vagabondase cu o noapte în urmă.

Intrară împreună într-o lăptărie şi luară o gustare alcătuită din cacao şi cornuri, servite pe tejgheaua de marmură a barului. Atunci şi acolo, într-o ultimă strădanie de a-i schimba hotărârea, Hastings sublinie lipsa de onestitate şi cruzimea faţă de Rook pe care le implica gestul ei. Răspunsul Nettei constă într-o bruscă, neaşteptată

izbucnire de plâns mut. Lacrimile mari, pentru că Netta plângea întotdeauna cu lacrimi globulare, picurau pe placa de marmură, reducând la tăcere toate argumentele lui Hastings. Dar, chiar şi în această împrejurare, mizantropul din el fu şocat de felul în care femeile îşi pot da frâu liber suferinţei, păstrându-şi în acelaşi timp simţul practic. Fiindcă văzu ochii scăldaţi în lacrimi ai Nettei urmărind acele ceasului şi degetele ei pipăind poşeta, să se asigure că banii daţi de el se aflau acolo.

Hastings avu brusca revelaţie a vitalităţii tenace care sălăşluieşte în fiinţele umane, această vitalitate misterioasă împotriva căreia îşi purta el dementul război metafizic.

201

Pentru că Netta scoase din poşetă o batistuţă – făcută ghem de cât fusese strânsă în palma unei mâini febrile, unul dintre acele ghemotoace pe care toţi iubiţii şi toţi fiii femeilor le văd atât de des, *fără să le vadă*, de parc-ar fi mânere de uşi sau bilele de la capetele stâlpilor de pat, – şi, după ce-şi şterse obrajii şi-şi netezi părul, îl privi drept în faţă, cu un zâmbet spontan. Zâmbetul acela, mai patetic şi mai eroic decât tot ce avea să-i fie hărăzit lui Hastings să vadă multă vreme de atunci încolo, îi reveni de nenumărate ori în minte pe parcursul următoarelor douăzeci şi patru de ore. Îl urmări până în căsuţa lui, de-a lungul câmpiilor mocirloase. Îl urmări la masa de cină. Îl urmări în pat. Şi când se găsi aşezat la masa lui de lucru, încercând să depene firele negre ale nimicitoarei lui filosofii, zâmbetul acela îi tulbură frazele şi-i răscoli gândurile, aşa cum l-ar năuci pe un gunoier descoperirea unei brăţări de aur îngropate în cenuşa aruncată în lada de gunoi.

Cu toate că între aceste două făpturi nu exista decât o comunicare foarte firavă, senzaţia de fatalitate şi de finalitate pe care o implica pasul făcut de Netta îi determină pe amândoi să înfrunte cu greutate momentul inevitabil al despărţirii. Hastings o însoţi, cu paşi tărăgănaţi, în josul străduţei înguste, cu şirurile ei de zarzavagerii şi cofetării, nutrind încă o vagă speranţă că, poate, în ceasul al doisprezecelea, va da îndărăt de la disperatul ei plonjon.

Înainte de a coti spre gară, trecură pe lângă un han nou, vulgar, ce purta firma „La Armele Antiger”; cu totul întâmplător, mânată de acea curiozitate plictisită, ostenită, superficială, pe care o au, probabil, criminalii condamnaţi duşi la locul execuţiei, fata aruncă o privire în curtea trăsurilor.

Deodată, degetele ei se încleştară pe braţul lui Hastings.

— Uite-l pe domnul Twiney! murmură.

Hastings n-avea nevoie să fie avertizat. Cu o răbufnire de uşurare, care dovedea cât de afectată fusese indiferenţa lui mizantropică în faţa plecării Nettei, el şi recunoscuse figura familiară a celui mai binevoitor dintre enoriaşii săi.

Instinctiv, Netta dădu s-o ia la fugă, dar preotul o înşfăcă de braţ şi o trase după

el în curte, pe lângă hulubele vopsite
202

ale carelor şi pe lângă un lung şir de docare stropite cu noroi, până ce-i atrase atenţia domnului Twiney.

— Dom' Hastings! Cerul s-a-ndurat de noi! Şi domnişoara Page! Să mă trăsnească Dumnezeu! Doamne, ce bucuros o să fie stăpânu'! Am colindat peste tot şi-am scormonit ca un dihor într-o groapă. Am cutreierat prin tot locu' şi n-a rămas petic de ţinut nerăscolit; nici tu odihnă, nici tu somn, de când l-am dus tot eu ca să se înjuge cu verişoară-sa. Aţi auzit ce s-a-ntâmplat? Tot Dorsetu' vorbeşte. O fi el cununat şi legat la jug, da' n-are nicio plăcere din asta. S-ar zice că nu-i arde decât să cutreiere ţinutu'n lung şi-n lat. Da' acum că aţi găsit-o pe cucoana asta, domnu' Hastings, şi-o mai afla şi bietu' om astâmpăr.

Preotul se uită la Netta, să vadă dacă şi ea prinsese tâlcul spuselor domnului Twiney, care lui nu-i scăpase.

Femeia îşi ţinea capul ţeapăn, dar uşor înclinat într-o parte, ca pe un ghiveci de flori înfipt într-un ţăruş.

— Spui că domnul Ashover şi Lady Ann s-au căsătorit?

Repetă cuvintele de parcă ar fi fost ecoul unor alte vorbe, cu totul străine, cu totul diferite, care-i răsunau în urechi.

Domnul Twiney întoarse spre ei un chip pe care se aşternuse o expresie de gravitate. Îi trăsni prin minte că-şi „dăduse drumu' la limbă", aşa cum ar fi spus Eliza, nevastă-sa.

— Aşa este, dom'şoară, răspunse el cu glas solemn. Da' nu vă faceţi griji din pricina asta, adăugă cu teamă. Pentru bărbaţi de felu' stăpânului, fie că se-nsoară sau nu e ca şi cum aş arunca eu lături la porci. Asta nu contează pentru ei, cucoană. Nu dau nicio para chioară pe însurătoare! Dorm tot cum au dormit, mănâncă tot cum au mâncat. E un fel de toană la ei, şi pui mâna-n foc că stăpânu' o să fie la fel de bucuros să vă vază, de parcă nici nu i-au căzut vodată ochii pe cucoana măreaţă care-i acu' nevasta lui cu cununie!

Hastings îşi vârî mâna în buzunarul vestei şi îşi consultă ceasul. Era douăsprezece fără un sfert. Peste cincisprezece minute, avea să sosească expresul. Peste douăzeci de minute, avea să plece din gară.

Se pomeni privind cu nervozitate spre poarta curţii. Dintr-o clipă-n alta ar fi putut să apară Rook, cel care urma să pună totul la punct.
203

Netta ar fi putut observa cu uşurinţă ambele mişcări ale indiscretului ei protector; dar, de îndată ce auzise spusele domnului Twiney, scosese din poşetă un creion şi un petic de hârtie, ambele moştenite de la Betsy, şi se apucă să mâzgălească ceva

în grabă. Îi întinse hârtia lui William Hastings.

— Aici voi fi de găsit la Londra. Dar trebuie să-mi juri pe Dumnezeu din ceruri că n-o să-i dai domnului Ashover adresa mea. Îmi juri?

Fâstâcit şi buimăcit de repeziciunea gestului ei, şi preocupat s-o reţină până după plecarea trenului, Hastings îi făgădui.

— Vreau să aflu cum îi merge, şopti ea în grabă, luându-şi din nou poşeta neagră pe care o aşezase pe jos. După care îşi lăsă mâna pe braţul lui. Dar îmi juri că n-ai să-i sufli o vorbă despre adresă? Dacă-i spui, dacă-i dai cel mai mic indiciu, adu-ţi aminte că ţi-ai călcat jurământul.

Nu ar fi fost nevoie să stăruie cu atâta vehemenţă. În primele ceasuri ale întâlnirii lor, consideraţia preotului se îndreptase, în cea mai mare parte, către Rook, care, în fond, îi era cel puţin patron, dacă nu prieten. Dar, când intervine o încurcătură emoţională, se întâmplă adeseori ca simpatia să-ţi lunece de la una dintre părţi către cealaltă. Hastings participase în asemenea măsură la simţămintele Nettei, încât acum îi era cu neputinţă să-şi mai păstreze rolul de spectator neutru. Simplul fapt că Netta îi arătase atâta încredere îl atrăsese de partea ei şi-l silise să-şi dividă loialitatea.

Când luă din mâna ei peticul de hârtie, îi desluşi pe faţă o expresie care-l făcu să îi perceapă identitatea, aşa cum nu se întâmplase nicicând în zilele de la Ashover; să o recunoască în felul acela atât de rar în care fiinţele omeneşti percep asemenea mistere, în întâlnirile lor întâmplătoare.

Oricum, în chiar momentul în care această senzaţie cu totul nouă spărgea crusta dură a sensibilităţii preotului, domnul Twiney, care se uitase întruna spre poarta hanului, strigă cu un glas de stentor:

— Iacătă-l că vine! Iacătă-l că vine!

Hastings zări de cealaltă parte a străzii silueta stăpânului domeniului Ashover, alergând cât îl ţineau picioarele în direcţia

opusă gării. Rook ţinuse cu tot dinadinsul să se afle pe peron la plecarea expresului; dar un poliţist din gară, căruia îi pusese aceeaşi întrebare pe care o repetase zi şi noapte, îl informase că tocmai văzuse o femeie, cu semnalmentele corespunzătoare, luând împreună cu cineva o gustare într-o lăptărie.

— Da’ dacă mai e acolo sau nu n-aş putea să vă spun, dom’ Ashover.

Dacă domnul Hastings ar fi fost mai mult strateg decât filosof, ar fi constrâns-o pe Netta să rămână locului în acest moment de criză şi l-ar fi expediat pe Twiney după stăpânul lui. Dar bietul om îşi pierdu complet capul, se năpusti afară, după Rook, strigând cât îl ţinea gura:

— Domnule Ashover! Domnule Ashover!

Când dădu să traverseze strada, fu cât pe-aci să se trezească răsturnat de o

căruţă cu lăzi de bere, şi se trase îndărăt, aproape de sub copitele cailor; după ce aceasta trecu, îl văzu pe Rook la o distanţă de peste douăzeci de metri, alergând de mama focului, fără să-şi dea seama că cineva fuge după el.

Cuvintele poliţistului făcuseră să încolţească în bietul Rook acea disperată speranţă maladivă, care, sub impulsul propriei sale impetuozităţi, pendula chiar pe muchea certitudinii. În timp ce alerga, o şi vedea pe Netta în mica lăptărie; se vedea pe el însuşi dând buzna peste ea; se vedea strângând-o sălbatic în braţe; vedea chipul luminos cu care avea să-l întâmpine ea; se simţea năpădit de un flux de lacrimi, de o uşurare vecină cu extazul, ca şi cum cadavrul unei fiinţe iubite mai mult decât orice pe lume ar fi fost readus la viaţă.

Într-o străfulgerare de tragică certitudine îşi dădu seama că, dacă Netta îi scăpa acum din mâini, avea să se topească pe vecie în neant. A o găsi, a-i vorbi, a o strânge *acum* în braţe era unica lui şansă.

Se găsea la câţiva paşi de lăptăria unde Netta şi Hastings îşi luaseră gustarea, când acesta din urmă îl ajunse.

Preotul îşi pierduse răsuflarea, şi, preţ de un moment, nu reuşi decât să gâfâie, fără să poată articula un cuvânt. În timp ce se străduia să vorbească, auzea în depărtare zgomotul tunător al Marelui Expres de Vest, care intra în gară.

205

— Ea e în gară! bâlbâi el. Rook, e acolo! Şi-a luat bilet pentru Londra!

Nefericita victimă sfâşiată de colţii remuşcării nu pierdu nicio clipă. Se răsuci ca o frunză purtată de vânt; şi răsuflând greoi, asemenea unui animal care-şi schimbă direcţia, o porni la goană îndărăt, pe drumul pe care venise, ciocnindu-se de pietonii nedumeriţi şi făcându-i pe vizitiii căruţelor de piaţă şi ai trăsurilor de mărfuri să se holbeze la el, întorcând capetele.

Până şi căpăţâna greoaie şi sensibilitatea grosolană a domnului Twiney sesizară că, în timp ce bărbatul alerga cu disperare într-o direcţie, femeia gonea cu repeziciune în direcţia opusă.

Se întorsese la grajduri şi, pentru a fi ceea ce poetul numeşte *utrumque paratus1,* porni să-şi înhame iapa cu grumazul lung, oferind urechilor ei cavernoase propriu-i comentariu asupra celor ce se întâmplau:

— Dânsu’ fuge *de la* gară, şi dânsa fuge *la* gară. Iac-aşa se petrec lucrurile în viaţă, Liza, frumoasa mea. E mare păcat, fetiţo, şi pentru oameni, şi pentru dobitoace, că aşa se întâmplă, da’ asta e şi alta nu-i, aşa că n-ai ce-i face. Dânsu’ hăis, şi dânsa cea! Da’ să sperăm, micuţa mea, că, dacă pământu-i rotund şi Crăciunu’ vine an de an fără greş, cuconaşu’ ista amărât şi aleasa inimii lui s-or întâlni până la urmă, în linişte şi bună pace, în ciuda a tot ce le-o sta în cale.

Poate că filosofii sunt suficient de detaşaţi de sentimentele omeneşti pentru a reuşi să contemple din perspectiva eternităţii festele sadice pe care ni le joacă

timpul; dar, deşi William Hastings, în timp ce venea într-un ritm mai lent în urma stăpânului său, se străduia să privească întreaga întâmplare cu ironică indiferenţă, se pomeni totuşi ascultând cu emoţie pufăielile locomotivei vopsite în verde, care staţiona în gară.

Cât despre Rook, mânat parcă de răzbunătoarele erinii, nu mai avea puterea de a gândi altceva decât să ajungă pe peron înainte de plecarea trenului. Acum nu i se mai înfăţişa în faţa ochilor întâlnirea cu Netta. S-ar fi zis că o să-i crape inima în

1 În lat. În orig., pregătit pentru orice eventualitate. (N. Tr.)

piept de atâta alergătură, în timp ce gonea pe şosea, în pofida circulaţiei intense, pentru a fi mai liber în mişcări.

Fugea, stăpânit de impresia că, dac-ar fi reuşit să-şi domolească răsuflarea atât cât să-i strige numele, fata l-ar auzi şi ar deschide uşa vagonului, chiar dacă trenul s-ar afla în mişcare. Dar, ca în vis, glasul părea să i se fi stins, strangulat în gâtlej. Pe măsură ce se apropia de gară, auzea tot mai distinct sforăitul greu al locomotivei, aşteptând, ca un dulău în lesă, să i se redea libertatea de a o lua la goană.

Începu să alerge mai repede, şi mai repede, o siluetă bizară, cu poalele pardesiului lung fluturându-i, cu braţele îndoite de la cot şi unghiile înfipte în palme. Fiecare secundă care trecea i se părea a fi o entitate mai vie şi mai aprigă decât *timpul* în sine; i se părea a fi pulsaţia unui gigantic braţ întins – braţul invizibil al dorinţei –, ale cărui degete încleştau mânerul uşii de la compartimentul Nettei, în timp ce şeful gării stătea cu fluierul la buze.

În acea clipă, întregul univers se reducea la o ecuaţie foarte simplă: reunirea pe veci sau despărţirea pe veci dintre Netta Page şi Rook Ashover. Îşi trăgea răsuflarea horcăind, şi pentru el nu mai exista nimic decât masa informă a unui strigăt nearticulat, a unui strigăt presupunând cuvinte, hărăzite însă a nu fi niciodată materializate. Strigătul: „Netta, nu pleca! Netta, nu pleca! Netta, totul e în ordine!”

Deodată, auzi fluierul şefului de gară şi răspunsul şuieratului strident al locomotivei. Se năpusti orbeşte înainte. Nu-şi dădea seama că, în timp ce alerga, urla sălbatic. Temându-se că n-o să-şi poată croi drum prin uşile sălii şi prin mulţimea adunată acolo, avu ideea fatală, una dintre acele greşeli funeste care-ţi dau impresia că însăşi copita diavolului ţi-a pus piedică, de a ocoli clădirea gării, când auzi trenul punându-se în mişcare, cu gândul de a sări de-a dreptul pe peron şi de a se agăţa de unul dintre ultimele vagoane, poate chiar de vagonul conductorului. Dumnezeule! Locul în care ajunsese era îngrădit de un gard înalt de fier. Un gard pe care numai un acrobat ar fi putut să-l sară.

Se terminase. Totul se terminase. Era prea târziu. Încleştă barele de metal ale gardului şi le zgâlţâi, în timp ce un urlet de deznădejde îi scăpă din gâtlej.

Trenul lua tot mai multă viteză, şi ochii lui erau prea orbiţi pentru a putea desluşi chipul Nettei la fereastră. Dar ea îl văzu, şi un comis-voiajor cumsecade, aşezat în faţa ei, observă cu groază cum o femeie liniştită, albă ca varul la chip, sări deodată în sus şi dădu să deschidă uşa trenului în mers.

— Acuma nu mai poţi ieşi, don'şoară! protestă omul inimos, trăgând-o, cu blajină fermitate, înapoi pe banchetă.

Când William Hastings ajunse în sfârşit la gară, se simţi mai degrabă tulburat decât surprins să observe o mică gloată de hamali şi de vizitii adunaţi în jurul gardului din stânga sălii de aşteptare. La apariţia lui, oamenii se împrăştiară, şi pastorului îi fu dat să-l vadă pe Rook Ashover aşezat pe jos, cu spatele rezemat de nişte bare de fier, căznindu-se să-şi recapete răsuflarea şi plângând ca un copil.

— Ashover! Rook Ashover! murmură preotul, trăgând adânc, la rându-i, aer în plămâni, pentru a-şi domoli respiraţia. Ai s-o întâlneşti din nou, Ashover! Ai s-o găseşti!

În timp ce rostea aceste cuvinte, era conştient de zădărnicia lor, iar cele două bileţele din buzunarul său, scrisoarea către Rook şi adresa Nettei, păreau să aibă o viaţă proprie, care pulsa la unison cu bătăile inimii lui.

În cele din urmă, izbuti să-l ridice pe Rook în picioare. Nefericitul stăruia să se întoarcă în gară, pentru a se informa asupra următorului tren spre Londra. Se părea că nu mai exista alt tren până la şase seara, şi *acesta* era un personal care oprea în toate haltele şi nu ajungea la destinaţie decât după miezul nopţii. Până şi Rook, oricât de doborât era, îşi dădea seama de inutilitatea urmăririi Nettei în aceeaşi zi.

Mintea răvăşită a lui Rook nu realiză decât treptat totala imposibilitate de a soluţiona situaţia, şi conştiinţa lui se pătrunse de acest fapt numai după ce se întoarseră, încet, la han. Londra! Cum ar fi putut-o găsi pe Netta în Londra, indiferent în ce zi, şi indiferent ce tren ar fi luat?

208

În timp ce îl aşteptau în curtea hanului pe domnul Twiney, care dăduse o fugă până la birt, Hastings îi înmână lui Rook scrisoarea lăsată de Netta. Rook o deschise şi o citi, rezemându-se de roata docarului, în timp ce Hastings, discret, se duse să-l caute pe vizitiu. Scrisoarea conţinea următoarele:

Preascumpul meu Rook,

Te implor să nu mă judeci greşit din pricina băuturii. Am făcut-o pentru că trebuia s-o fac. Nu mă judeca greşit, Rook, iubitul meu, dragostea mea. Am făcut-o cu cele mai bune intenţii, dar nu mai pot îndura. Nu-ţi face griji din pricina mea.

O să mă descurc. Rămas-bun, scumpul meu Rook. Nu ai de ce să-ţi faci reproşuri...

Cu ochii plini de lacrimi şi cu colţurile gurii căzute şi tremurându-i grotesc, aşa cum li se întâmplă bărbaţilor mândri care luptă împotriva prăbuşirilor sufleteşti, Rook împături scrisoarea şi o ascunse, cu grijă, în buzunar.

Când Hastings îl readuse pe domnul Twiney de la birt, Rook îşi redobândise în bună măsură stăpânirea de sine. Pornind docarul, admirabilul domn Twiney comentă către cei doi bărbaţi aşezaţi unul lângă celălalt:

— Asta-i o minune, conaşilor, e minunea minunilor, că ce ne pare nouă că-i mai rău chiar ca o vijelie la stâlpul către Gorm se dovedeşte până la urmă că-i mană cerească. Lucru tare curios. Dar asta e şi alta nu-i, aşa că n-ai ce-i face.

Drumul lung până la Ashover fu întrerupt doar de o scurtă oprire, când atât domnul Twiney, cât şi preotul stăruiră ca Rook să bea un pahar de bere şi să ia o îmbucătură de brânză. Cerul rămăsese tot timpul voalat de acea stranie peliculă vaporoasă, pe care Hastings o observase de când se deşteptase în vagonul lui Betsy. Ajunseră în Ashover pe la mijlocul după-amiezii. Dar când se apropiară de conac, Rook îi ceru domnului Twiney să oprească docarul.

— Hastings, vrei să faci o faptă bună pentru mine? îl întrebă Rook.

Preotul, al cărui suflet, pe tot parcursul drumului, fusese împărţit între loialitatea faţă de Netta şi simţământul de datorie faţă de Rook, se declară gata să facă orice.

— Coboară, te rog, aici, du-te la conac şi cere să vorbeşti cu Lady Ann. Spune-i, dacă vrei, că m-am întors în sat, cu domnul Twiney, şi că aş prefera să înnoptez la Lexie. Eşti bun să-i spui toate astea? Şi ai putea să-i mai spui – aici şovăi, conştient de interesul viu al domnului Twiney -... ei bine, ai putea să-i povesteşti... tot ce s-a întâmplat; întocmai cum s-a întâmplat! Vrei să faci asta pentru mine?

Îl ajută pe pastor să coboare din docar, apoi îşi reluă locul, cerându-i vizitiului să mâne mai departe.

Capitolul XVI

Era cea de-a treia zi a lunii iunie, şi Pandie, după ce „făcuse” camerele ocupate din conacul Ashover, trebăluia acum de zor, spălând ferestrele şi frecând podelele în cele două cămăruţe care dădeau pe palier, în faţa dormitoarelor mari.

Dormitorul de deasupra sufrageriei, cu teiul în fereastră, continua să fie ocupat de Rook. Patul Nettei rămăsese acoperit cu aceeaşi cuvertură. Rochiile Nettei atârnau încă în dulapul de mahon. Pe lavoarul de modă veche se aflau încă modestele cutiuţe cu cremă de faţă ale Nettei şi sticluţele ei cu apă de colonie.

La rândul ei, Lady Ann, devenită acum Lady Ann Ashover, nu părăsise spaţioasa „cameră de oaspeţi” de deasupra salonului, în care se mutase din clipa în care

sosise la conac.

Când faptul că stăpânul şi stăpâna casei nu împărţeau aceeaşi cameră deveni evident, mama lui Rook încercă un şoc, iar locatarii bucătăriei se simţiră extrem de scandalizaţi. Martha îi vorbi despre acest lucru în şoaptă, şi cu mare solemnitate, domnului Pod, paracliserul evanghelic.

— Asta-i ceva contra naturii, eu aşa gândesc, domnule Pod. Contra naturii şi a Sfintei Scripturi.

Paracliserul se arătă de acord. Ba chiar era pregătit să meargă mai departe decât prietena lui în condamnarea „acestor deprinderi păgâne, pe care cei cu sânge nobil le adoptă în călătoriile lor". Îi pleda doamnei Vabbin cu o logică imbatabilă:

— Dacă Domnul din Ceruri ne-ar fi menit să dormim singuri, n-ar fi însămânţat niciodată în capetele noastre ideea de a construi paturi duble. Paturi duble, vasăzică să dormi în doi. E la mintea cocoşului. Şi cui i-ar fi dat prin cap să facă paturi

duble, dacă Domnul Sfânt n-ar fi şoptit în urechea patriarhilor spusele acelea sfinte despre femeie, care trebuie să se supună bărbatului?

Faţa imensă a doamnei Vabbin, cu nasul scurt, gura mică, ochii mărunţei, străluci luminată de un fel de radiere lăuntrică, pe măsură ce se pătrundea de această oraculară înţelepciune.

— Pod n-o fi cine ştie ce când te uiţi la el, comentă ea ceva mai târziu, în prezenţa lui Pandie, da' când deschide gura, ai zice că Sfântu' Duh grăieşte prin glasu' lui; îţi moaie inima, nu alta, ca bătăile tobelor de la Iarmarocu' Mare.

Când aprilie lunecă în mai şi îmbrăcă straiele unei luni de vară, îngrijorarea doamnei Ashover cu privire la purtarea nefirească a fiului ei şi a soţiei acestuia începu să se mai domolească. Din câte îşi putea da ea seama, cei doi se comportau unul faţă de celălalt întocmai ca şi înainte; iar vestea pe care i-o împărtăşi Ann – fiindcă nepoata nu-i ascundea nimic mătuşii –, anume că aşteaptă un copil înainte de sfârşitul toamnei, o bucură în asemenea negrăită măsură, încât toate celelalte griji păliră.

Pe de altă parte, faptul că Lady Ann nu pusese nicio clipă condiţia ca bătrâna să părăsească domeniul Ashover însemna altă sursă de nespusă uşurare. Mai avusese şi plăcuta surpriză de a constata că nora ei nu avea deloc de gând să se amestece în cele o mie şi una de detalii gospodăreşti ale administrării conacului, detalii la care bătrâna ţinea cu pasiune.

Reîntoarcerea în scenă, treptată, dar certă, a „familiilor nobiliare" din vecinătate constituia încă o tainică, dar durabilă satisfacţie a micuţei doamne. Însă Lady Ann părea să lase în seama mătuşii ei şi acest nou aspect al noii lor vieţi, aşa cum lăsase şi latura domestică. Doamna Ashover întâmpinase greutăţi în a-i convinge fie pe Rook, fie pe Lady Ann să acorde atenţie vizitelor mondene, al căror număr sporea

din ce în ce, acum când se statornicise certitudinea că femeia aceea plecase definitiv.

Mătuşa descoperi cu uimire o nouă trăsătură a caracterului nepoatei, şi anume că Lady Ann dispreţuia „mica nobilime de ţară” şi detesta orice fel de „societate”, preferând să-şi petreacă zilele în lungi plimbări fără ţintă, însoţită de câinele lui Rook, sau pur şi simplu zăcând la umbra teiului şi ascultând chemările

212

sturzilor. S-ar fi zis că nevoia maniacă de singurătate a Nettei i se transmisese succesoarei ei; dar fericita bătrânică era prea preocupată de felul în care îi izbutiseră uneltirile, pentru a-şi mai bate capul cu semnificaţia acestei noi faze sau cu implicaţiile relaţiilor dintre cei doi soţi.

Trei iunie era ziua de naştere a doamnei Ashover; şi acum, când Pandie se foia prin cele două cămăruţe pe care le deretica, încăperi menţinute într-o scrupuloasă ordine şi o pustietate satisfăcută de sine, aşteptând parcă să fie transformate, odată cu sosirea toamnei, în camere de copii, îi trecu prin minte că sosise timpul să-i servească bătrânei doamne micul dejun şi să primească de la ea dispoziţiile pentru ziua în curs.

Prin ferestrele şi uşile deschise ale palierului panelat, soarele inunda bătrâna clădire, însoţindu-se cu zgomotul maşinii de cosit iarba şi cu miresmele dulci de otavă.

Pandie fredona de zor în timp ce urca treptele lustruite care duceau spre ceea ce se numea „noua aripă”, unde se aflau camera ei şi a prietenei Martha, amândouă dând spre livadă şi spre desişurile de ferigi galbene şi verzi de pe Câmpul de luptă.

Scoţându-şi şorţul scrobit şi aranjându-se în faţa oglinzii, gata să urce la etajul trei, care era aproape în întregime ocupat de iatacul prelung, cu tavanul jos, al doamnei Ashover, slujnica roşcovană trecu de la melodia fredonată la un vechi cântec din Somersetshire, pe care-l intona în gura mare, aşa cum, probabil, nu mai răsunase niciodată în vechiul conac din valea râului Frome.

Se apropie de fereastra deschisă, cântând cât o ţinea gura, legându-şi în jurul mijlocului un şorţ de-o albeaţă care-ţi lua ochii şi trăgându-şi în jos mânecile suflecate. Aplecându-se pe fereastră, întâlni privirile a doi bărbaţi mai vârstnici, care se odihneau în acel moment, în mare tihnă, după munca nu prea obositoare de a fi cosit iarba de pe aleile grădinii de zarzavat. Domnul Twiney se bucura de privilegiul de a pune în mişcare cositoarea, în timp ce domnul Pod, în chip de cal uman, mergea în faţă, trăgând după el maşina, cu ajutorul a două frânghii subţiri.

213

Domnul Pod golea acum, cu mişcări foarte încete, cutia cositoarei într-o roabă pe jumătate plină cu iarbă catifelată, de un verde închis.

Domnul Twiney îşi aprindea pipa. Aşa cum stăteau acolo, în soarele de vară timpurie, între straturile de mazăre abia încolţită, prinse între un răzor de pansele galbene şi un gard viu format din bujori roz şi albi, cei doi bătrânei dădeau o dulce savoare cântecului deocheat din Sedgemoor, ale cărui triluri erau lansate în văzduh de harnica fată, asemenea unei păsări cu moţ roşu.

Glasul ei îi făcuse pe amândoi să se oprească din îndeletnicirile lor; dar domnul Pod se mulţumi să-i arunce o privire fugitivă şi se întoarse la roabă. Domnul Twiney însă îşi îndoi degetul mare în direcţia partenerului său, ca şi cum ar fi vrut să spună: „Nu-l lua în seamă, frumoasa mea; eu unul te ascult cu dragă inimă!”, după care făcu un gest galant, poftind-o pe fată să coboare să mai schimbe o vorbă cu el.

Pandie nu stătu pe gânduri. Se examină cu o privire rapidă în oglinda de deasupra scrinului, o porni în jos pe scări, trecu prin spălătorie, fără ca Martha s-o observe, şi ieşi pe uşa din spate.

Domnul Twiney înainta încet spre ea, cu mânecile suflecate şi cu expresia absorbită a cuiva tocmit parcă să supravegheze cu grijă tufele de agrişe şi tulpinile de revent şi să smulgă frunzele uscate din boschetele de trandafiri, ai căror boboci erau încă verzi.

Ajungând, în cele din urmă, după numeroase opriri, la uşa bucătăriei, o salută pe fata cu părul roşu printr-un gest ce exprima o demnă mirare; şi, asemenea omului surprins în toiul unor preocupări vitale, îşi îngădui să-şi îndulcească austeritatea chipului într-o cordialitate gravă, dar indulgentă.

— Fainã dimineaţă, Pandie, fetiţa mea! exclamă el. Vremea asta-i prielnică şi pentru vite, şi pentru plante. Mazărea a încolţit de minune, şi încă n-am văzut ceapă aşa înaltă la vremea asta din an. Ş-aşa se-ntâmplă şi cu iapa mea, colo jos, în sat. Îşi tot scoate căpăţâna bătrână afară pe fereastra grajdului şi nechează la tot ce vede. Anu’ ăsta o s-avem o vară adevărată,

aşa cum era pe vremea când eram copii. Bucata de pământ a lu’ bătrânu’ Pod, de jos de lângă râu, e gata să fie cosită; numa’ că-i aşa-mpănată de bălării, că n-o să dea un fân prea bun. Da’ să vezi petăcu’ meu de lângă biserică, fetiţo! Pod şi-a îngrăşat pământu’ lui numa’ cu bălegar, pe când fânu’ meu ş-al iepei mele e îngrăşat de toţi morţii, încă de pe vremea regelui Charley.

Pandie încuviinţă din cap a înţelegere.

— Dumneavoastră aţi fost totdeauna om cu noroc, domnu’ Twiney, remarcă ea. Cu toate că se spune ca iarba îngrăşată cu hoituri face să nu s’aleagă untu’ din laptele vacii. Dar poate că la cai o fi altfel, cu toate că taică-meu zicea că un cal e mai om decât omu’. Îs nişte dobitoace foarte senzebile, caii. Da’ poate că iepei dumneavoastră i-o place iarba din cimitir, domnu’ Twiney.

— Poate că-i place, poate că nu, răspunse grădinarul. Dacă stai să te gândeşti, în

familia mea o fost mai mulţi gropari decât în a lu’ Pod. Da’ el mi s-o pus în cale la preot. Nu că-i port pică pentru asta, bietului om. Dacă n-ar face tot el şi pe groparu’, nu şi-ar putea ţine zilele s-ar ajunge la azil. Tot satu’ ştie asta.

Cei doi interlocutori se priviră cu gravitate, în timp ce deasupra capetelor lor pluteau, în pale de soare parfumat, miresmele tufelor de coacăze şi de agrişe, adierile bujorilor înfloriţi, ale înfierbântatelor frunze de măceş îmbobocit şi ale ierbii cosite, trântite în roabă.

Pandie cumpăni în sinea ei câteva noutăţi care ar fi făcut-o să crească în ochii prietenului. Îşi aduse aminte de prilejul când, prin nu ştiu ce noroc picat din ceruri, Lady Ann fusese atât de nervoasă şi se pierduse într-atâta cu firea, încât îi destăinuise cameristei că e gravidă în luna a cincea.

Tare mult i-ar mai fi plăcut să-i spună lucrul ăsta lui domnu’ Twiney!

Totuşi, se simţea mai ispitită să-i mărturisească o chestie despre care ea şi Martha discutaseră întruna în ultimele trei luni: nemaipomenita schimbare a deprinderilor şi a felului de a fi ale lui Lady Ann, lungile ceasuri de tăcere petrecute sub tei, în care nici nu cosea, nici nu citea, lungile ceasuri de adâncă

îngândurare petrecute la fereastră, lungile plimbări singuratice, însoţită doar de câine.

Dar cel mai tare o îmboldea nevoia, o nevoie căreia numai loialitatea ei înnăscută îi putea rezista, de a-i povesti domnului Twiney despre cele două dormitoare separate şi despre unele scene inexplicabile petrecute între stăpân şi tânăra lui soţie, scene despre care nu cutezase să-i povestească nici măcar Marthei Vabbin.

Dintr-odată îi veni inspiraţia cea bună:

— Azi e ziua coanei mari – a cucoanei bătrâne. Şi şi-a pus în gând să facă ce-a făcut mereu de ziua ei: un picnic pe câmpia Antiger. Îndată mă duc sus la ea ca să-mi spuie ce să împacheteze Martha în coşuri. Şi-n scurt timp, o să vă cheme pe dumneavoastră să-i duceţi acolo.

Când lansă acest anunţ, faţa lui Pandie se făcu roşie ca părul ei. Îl privi cu austeră solemnitate pe grădinar, de parcă i-ar fi spus: „Îl ai în faţă pe deţinătorul şi revelatorul celor mai ascunse taine”.

Dar domnul Twiney nici că clinti.

— De două zile ştiu toate astea, fetiţo! răspunse el. Da’ eu am să-ţi spun ceva care o să facă să-ţi iasă ochii din cap ca cepele. Ş-am auzit-o chiar din gura poliţaiului, când şi-o făcut ultima rundă pe-aici. Cică vrăjitoarea aia bătrână de Betsy Cooper, de care lumea zice că-i ţigancă, da’ nu-i mai ţigancă decât mine sau decât tine, şi-a mutat vagonu’ din Bishop’s Forley taman aici, la răscrucea dintre poteca spre Gorm şi poteca spre Antiger. Iaca, acolo hârca poate prinde în capcană toţi iepurii pe care-i pofteşte inima ei şi mai are ş-un izvor de apă dulce, pe

deasupra. Şi locu' ăla nu-i al stăpânului. Stăpânirea lui se-ntinde numa până la câmpia Antiger, unde o s-o duc pe cucoana.

Faţa lui Pandie, care devenise tot mai abătută pe parcursul acestui recitativ ce transfera gloria noutăţilor de la ea la domnul Twiney, se lumină acum din nou.

— Şi ce-i mare lucru dacă o ţigancă îşi mută vagonu' dintr-un loc în altu'? întrebă ea satisfăcută.

— E lucru mare, da' pe care tu nu-l ştii, replică grădinarul. O să căşti ochii când am să-ţi spun, fetiţo, că stăpânu' s-a dus

la ea şi i-a dat două hârtii de câte zece lire, ca s-o ia din loc, da' ea nici că se gândeşte, pen' că vrea să stoarcă mai mult de la el. Se zice că nenorociţii ăia doi săraci cu duhu', de pe urma cărora îşi scoate pâinea, îs bastarzii stăpânului John; că el era încurcat cu Nancy, care le-a fost mamă.

La auzul acestor veşti, Pandie făcu într-adevăr ochii mari. Auzise ea de mai multe ori povestea despre Nancy Cooper, dar ideea că stăpânul ei fusese nevoit să-i ofere bani mamei lui Nancy îi şoca şi-i rănea mândria feudală.

Deschise gura, ca să dea grai unui protest indignat, când vocea Marthei, venind din spălătorie, puse capăt conversaţiei.

— Pandie, pe unde tot umbli? Te-a sunat cucoana, Pandie! După care, adăugă pe un ton menit să fie auzit dincolo de tufele de coacăze, până la roaba domnului Pod: Ce-ţi veni, fato, să întrerupi din lucru un om care munceşte? Vino în casă, trândavo! Vino în casă!

În timp ce slujitorii familiei discutau asemenea treburi în grădina de zarzavat, noua stăpână a domeniului, aşezată pe locul ei favorit, de sub tei, dădea neobişnuite semne de agitaţie. Copacul sub care se adăpostea era în plină floare, iar văzduhul vibra şi zumzăia de albinele care-i dădeau târcoale. Toată dulceaţa verii timpurii se revărsa asupra simţurilor ei, şi fiecare amănunt îi isca duioase amintiri. Bâzâitul brusc, şi apoi curmarea la fel de bruscă a zgomotului, când o muscă albastră trecea pe lângă ea; zborul greoi, lenevos, a doi fluturi mari, săgetarea iute a unui fluturaş galben; strălucirea sidefie a florilor unui soc din tufăriş, înmănuncheate parcă într-un ciorchine de calicii filigranate, menite să distileze chintesenţa acestei dimineţi de aur; toate acestea şi ceva de dincolo de ele, ceva ce putea fi luat drept fuziunea miresmelor anonime ale tuturor florilor de câmp, lipsite de un parfum bine definit, şi totuşi emanând, din multitudinea lor, o esenţă ce îmbălsăma aerul, flori ca piciorul cocoşului sau mărgăritarele, pătrundeau în spiritul verişoarei Ann şi se învălmăşeau printre gândurile ei tulburi.

Din când în când, arunca o privire nervoasă către cele trei ferestre ale iatacului doamnei Ashover, ferestre ocrotite de streşini şi aflate deasupra dormitorului ei şi a camerei, mai spaţioase,

217

a lui Rook. Părea să se cutremure la gândul că bătrâna era conştientă de starea ei de agitaţie, la gândul acelei siluete mărunte şi drepte care o iscodea cu îngrijorare şi curiozitate de la una dintre cele trei ferestre!

Se ridica mereu de pe scaunul de sub tei şi făcea mici plimbări nervoase, îndreptându-se ba către un răzor de flori, ba către altul, ca şi cum ar fi vrut să se asigure că tulpina verde a cutărei sau cutărei flori de vară târzie nu înflorise cumva peste noapte, prin cine ştie ce miracol. Ce vâltoare de gânduri contradictorii se învolbura în dimineaţa aceea în mintea verişoarei Ann! Cel mai mult o tulbura neliniştitoarea schimbare care părea să se fi petrecut în propria ei natură sufletească. Ştiuse dintotdeauna că e „îndrăgostită” de vărul ei; dar acum, când privea îndărăt la începuturile legăturii lor, sentimentele ei de atunci, comparate cu suferinţa de acum, păreau doar o fantezie adolescentină.

Cu felul ei de a judeca dintr-o bucată, lipsit de fineţea intuiţiilor psihologice, crezuse că faptul de a fi rămas însărcinată avea să o scutească de suferinţele pasiunii. Dacă ar fi fost vorba de altă femeie, Lady Ann i-ar fi prezis că neobişnuita preocupare, aşteptarea plămădirii unei vieţi noi în trupul ei, avea s-o detaşeze complet de tatăl copilului, avea să-i potolească nervozitatea, avea s-o toropească într-un soi de transă letargică, hrănind-o cu visuri vagi, tandre, semianimalice.

Dar cu ea nu se petrecuse aşa ceva! Se pomenise biruită de o pasiune devastatoare şi ruşinoasă pentru propriul ei soţ, pasiune sfâşiată de cea mai umilitoare dintre gelozii, gelozia faţă de o persoană pe care o dispreţuia şi a cărei existenţă se volatilizase în aer, devenind una cu nimicul.

Era geloasă pe o fantomă, pe o umbră, pe o amintire, pe o imagine ireală zămislită din milă şi dintr-o remuşcare morbidă.

Fiecare incident care survenea în noua ei viaţă conjugală îi rănea până şi cea din urmă fibră a mândriei. Era umilitor refuzul lui Rook de a împărţi dormitorul cu ea. Înghiţea fiere şi venin văzându-l, zi de zi, atât de obsedat de ideea lui fixă, încât păşea ca un somnambul, fără să vadă, fără să audă, fără să observe nimic; fără să se implice în niciunul dintre planurile

218

ei de viitor; fără să manifeste vreo umbră de interes faţă de acest copil al lor, care începuse acum să-şi facă simţită, cu emfază, prezenţa. O dată sau de două ori, verişoara Ann îşi pierduse stăpânirea de sine, în ciuda efortului de a se struni; şi, aşa cum ştia Pandie, unica martoră, între cei doi soţi avuseseră loc conflicte aprige şi dureroase.

Dar, în general, Ann suferea în tăcere; şi era recunoscătoare că măcar înţeleapta bătrână mamă nu-şi dădea seama, cel puţin în aparenţă, de cele ce se petreceau.

În momentul de faţă însă, nervii îi erau râcâiţi de ceva care, întâmplător, nu avea legătură cu Netta. Rook o anunţase, pe un ton foarte indiferent, că fusese invitat la prânz la Toll-Pike, căsuţa vicarului. Mă rog! Era un lucru cât se poate de firesc. Numai că, în urmă cu o jumătate de oră, pura întâmplare o făcuse pe Ann să-l zărească pe William Hastings, călare pe bicicletă, gonind cu mare viteză în direcţia Bishop's Forley.

Era foarte posibil să se fi dus în vizită la nişte enoriaşi de prin părţile mai îndepărtate ale proprietăţii. S-ar fi putut să se ducă la Antiger Lane, s-o vadă pe doamna Drool, ca să cumpere de la ea ouă sau miere, ori poate că Binnory dăduse de vreun necaz. Când se gândi la Binnory, Ann fu străbătută de un fior, amintindu-şi, instinctiv, de cele petrecute în ziua cununiei ei. În această splendidă dimineaţă de iunie, nervii verişoarei Ann erau friabili. Fireşte, nu exista niciun indiciu care să pledeze în favoarea faptului că William Hastings pornise la o călătorie mai lungă. Dar, oare, într-adevăr aşa să fi fost?

Era un lucru neobişnuit ca Hastings să-şi viziteze enoriaşii dimineaţa. De obicei, dimineaţa scria, şi vizitele le făcea în cursul după-amiezii. Şi apoi, Ann ştia că preotul avea la Bishop's Forley un coleg filosof.

Încerca să-şi aducă aminte de răspunsul vicarului şi al soţiei lui la invitaţia doamnei Ashover de a participa şi ei la picnic. Acceptase oare Nell Hastings în numele amândurora sau numai al ei?

Anormala stare psihică a lui Ann fu trădată de faptul că se ridică, hotărâtă să se ducă la doamna Ashover pentru a-şi satisface curiozitatea asupra acestui lucru. Dar, de îndată ce ajunse

219

la uşa conacului, simţi o asemenea repulsie la gândul de a da ochii cu bătrâna doamnă, încât făcu cale întoarsă şi îşi reluă adăpostul de sub umbra teiului.

Citea *Mireasa din Lammermoor,* într-o veche ediţie Ballantyne. Dar în van se străduia sărmana femeie să uite de înţepăturile propriilor ei suferinţe, urmărind nobilele peripeţii ale nefericitului Ravenswood! Tot ce putea face era să privească, distrată, ciudatele ilustraţii; era prea preocupată chiar pentru a îndepărta floricelele de culoarea fildeşului, cu staminele lor galbene, care picau întruna pe filele cărţii deschise.

Incertitudinea era cea care-i măcina sufletul, în chipul cel mai dureros. Revedea faţa rătăcită a lui Rook, când o sărutase maşinal în dimineaţa aceea, pregătindu-se să se ducă să rezolve câteva treburi, demult amânate, în legătură cu domeniul. Rook slăbise mult în ultima vreme şi, de când se căsătoriseră, părea tot mai trist şi mai închis în sine. Faţă de ea se purta cu o invariabilă politeţe şi consideraţie. Singurele scene violente care avuseseră loc între ei fuseseră provocate de Ann, în mod deliberat, sub impulsul exasperării.

Îşi repeta întruna că trebuie să aibă răbdare până când se va naşte copilul lor. Atunci, de bună seamă, dacă va fi un fiu – şi Ann decisese că *trebuie* să fie un fiu –, interesul lui Rook faţă de ea, faţă de viaţă, faţă de orice altceva, se va redeştepta.

Toate ar fi fost în ordine dacă inima nu i-ar fi fost muşcată de gelozia asta otrăvitoare!

Doamne, ce înseamnă gelozia!

Un ghimpe ascuţit implântat în carnea ta; un ghimpe prin vârful căruia se scurge o supuraţie veninoasă, care fermentează, coroziv, şi ţi se răspândeşte până în cele mai ascunse vinişoare.

Verişoara Ann îşi arcui buzele pline, frumoase, într-un surâs amar şi dureros. Ce şi-ar mai fi bătut joc de ea însăşi cu un an în urmă! Cum s-ar fi încredinţat singură că asemenea simţământ nu poate fi altceva decât o stupidă afectare femeiască! Dar acum o simţea ca pe o boală fizică, bine definită. Aproape că o putea localiza; părea o excrescenţă malignă în trupul ei, care sfâşia, prin junghiurile-i persistente, dulcea toropeală a greutăţii din pântece.

220

Starea îi era agravată – deşi de acest lucru nu era conştientă – de trăsăturile primitive ale propriei sale firi. În pofida educaţiei ei aristocratice, Ann Gore era esenţialmente o făptură nesofisticată, naturală, o simplă şi sălbatică fiică a pământului. Cerebralismul adânc închistat al lui Rook, meditaţiile lui dezumanizante asupra vieţii, de care se lăsase purtat încă de la începuturile legăturii lor, nu penetraseră nici măcar epiderma ei de superbă felină.

Da, incertitudinea era cea care-i înnebunea mintea! S-o fi înşelat Rook cu caraghioasa aia mică de soţie a pastorului, în paralel cu năluca, fantoma, spectrul Nettei Page?

Se simţise atât de sigură că, din momentul în care va fi al ei în totală intimitate, tinereţea, vitalitatea, forţa ei vor pune capăt tuturor acestor aventuri amoroase lipsite de noimă!

Dar intimitatea nu se statornicise între ei. Stafia Nettei, care nu-şi aflase odihna, stătea în pragul camerei lor maritale, despărţindu-i. Şi astfel, fiind ţinută la distanţă, tot ce era mai strălucitor în Ann, frumuseţea şi vigoarea trupului ei tânăr, patosul graviditătii, mobilitatea şi vitalitatea spiritului ei rămâneau nefolosite, zadarnice, respinse.

Era ca o plantă frumoasă şi puternică, lipsită de apă şi de soare, din pricina unei bariere invizibile, dar invincibile.

Incertitudinea, chinuitoarea incertitudine! Era mai mult decât putea ea răbda. Cu o mişcare fermă, mai hotărâtă decât toate gesturile nervoase de până atunci, se ridică de pe scaunul acum încălzit de soare, îşi aranjă pălăria de vară, îşi netezi în jurul şoldurilor tot mai împlinite tunica brodată, îşi luă umbrela de soare cu mâner

lung şi o porni către poarta grădinii.

Ieşi în şosea şi, păşind agale, fără grabă sau şovăială, se îndreptă spre pod.

Întreaga privelişte fermecată tremura şi vibra în jurul ei, în văzduhul de vară neînfiorat de vreo adiere. Iarba înaltă din şanţuri şi din gardurile vii evoca unduirile unei vaste mări umbroase, al cărei fund neatins părea alcătuit din păşunile îmbelşugate, presărate cu părăluţe, cu tulpini stacojii de măcriş şi cu margarete albe, în timp ce talazurile cu coame înspumate se prefăcuseră în spinări de dealuri ondulate, în dumbrăvi şi livezi.

221

Însuşi râul Frome curgea, în această zi, umflat şi viguros, între malurile împroşcate cu gălbenele mate şi cu stuf verde, proaspăt încolţit, care împrumutau rădăcinilor noroioase ale sălciilor şi aninilor o microscopică amploare de baltă africană, unde salamandrele ţineau locul aligatorilor, şi broscuţele verzui făceau pe hipopotamii.

Fecunditatea verii umpluse fiecare scobitură sau crăpătură de pe mal cu o vegetaţie infinitezimală, cunoscută doar botaniştilor, mlădiţe embrionare ale unor plante ce aveau să aştepte luni de zile până să ajungă la plenitudinea înfloririi.

Traversând podul şi urmând drumul familiar, acum albicios şi prăfuit, printre câmpurile de iarbă necosită, Lady Ann începu să înainteze cu un pas mai ferm şi mai controlat. Îşi folosea umbrela roşie în chip de baston. Pălăria de vară, cu borul lat de sub care se ivea un mănunchi de lalele, se ţinea dreaptă şi mândră pe capu-i tânăr. În timp ce mergea, mintea ei percepea fără voie cântul câtorva ciocârlii invizibile, pierdute într-un cer albastru ca o piesă de ceramică a lui Luca della Robia; şi tăriile tinereţii ei, în pofida suferinţei conştiente, răspundeau, instinctiv, bucuriei însufleţite a unei naturi generoase, darnice, nestăvilite.

Când ajunse la podul de lemn de lângă iazul oilor, care marca jumătatea drumului dintre biserica Ashover şi satul Ashover, erau ceasurile douăsprezece şi jumătate. Dincolo de pod, pe partea de drum din faţa câmpiilor mocirloase, se desfăcea o potecă ce urca domol printre ogoare verzi, semănate cu orz, ducând spre plaiurile deschise, necultivate, de la poalele extremităţii de nord a crestei Heron.

Verişoara Ann trecu peste pârleazul care bara poteca şi porni să urce încet cărăruia ce şerpuia printre firele de un verde crud. Ciocârliile îşi modulau trilurile deasupra creştetului ei, contopindu-şi versul în acel extaz atemporal ce pare să emane mai curând din purpuriul şi albastrul marii picturi veneţiene decât din orice instrument muzical.

Străbătuse primul câmp de orz şi ajunsese la un gard viu, stufos, în care frunzişul fraged se încâlcea cu flori palide de păducel, pe jumătate fanate. În acest punct coti la dreapta şi, păşind cu grijă printre pământufurile ierburilor ce despărţeau

222

verdeaţa orzului de gardul viu, înaintă până la un anumit punct, de unde se vedea perfect poarta din spate a căsuţei Toll-Pike.

În faţa ei se etala întreg cuprinsul văii râului Frome, superbă şi muiată în verdele vibrant, translucid, al acestei blajine dimineţi de vară. Din suprafaţa netedă a câmpiilor mocirloase se înălţau contururile familiare ale bisericii, cu mormintele ei, asemenea unui recif de stânci sure izbucnite dintr-o mare senină, de un verde sticlos.

Între femeia răscolită, tulburată, şi forţele misterioase radiate de perisabilitatea sugerată de cimitir se împleti o stranie şi puternică fuziune – o fuziune care nu izbuti să răzbească până la nivelul conştiinţei ei, dar o inundă tainic şi îi oţeli tirania şi magnetismul voinţei. Lady Ann avea îndărătul ei toţi morţii seminţiei Ashover, care o susţineau, o încurajau, o ocroteau, ca şi cum ar fi fost o trainică, veche corabie în adăposturile căreia îşi tezaurizaseră ultimele lor speranţe rătăcite.

Uşa bucătăriei de la Toll-Pike era larg deschisă, şi lui Ann i se păru că desluşeşte silueta enormă a motanului tigrat al lui Nell, tolănit în prag şi huzurind în soare.

Ann avu o uşoară şovăială, izvorâtă nu din vreo pricină emoţională, ci din simplul fapt că instinctul ei de fiică a unui proprietar de pământuri o făcea să dea îndărăt la gândul că va fi nevoită să calce printr-un lan cu orz, înalt până la gleznă.

Mai înaintă vreo sută de metri, căutând să descopere o urmă de potecă. Glia brună, în care-şi înfigea vârful umbrelei, printre suliţele de un verde gingaş, nu era încă destul de uscată pentru a nu emite efluvii de aromă – mirosul cărnii pământului –, care se amestecau, firesc, cu mireasma acrie, pătrunzătoare, a firelor fragede. În pofida furiei încăpăţânate care o mâna înainte, întreaga ei făptură fizică răspundea acestui contact atavic, contactul dintre femeia care zămisleşte viaţă şi forţa care zămisleşte şi dă forma a tot ce vieţuieşte.

Deodată, descoperi, cu o senzaţie de triumf, o *cărăruie* îngustă.

Dintr-o spărtură a gardului viu, desigur, o veche cărare secretă, pentru că mlădiţele care se împletiseră peste ea o astupaseră cu frunzuliţe proaspete, se desfăşura o panglică de pământ negricios, strecurându-se printre lanurile de orz, până la uşa lui Nell.

223

Lady Ann porni cu pas grăbit pe acest drumeag, încleştându-şi degetele pe mânerul umbrelei şi măturând cu poalele fustei tulpiniţele de orz. Uşa din spatele casei era într-adevăr larg deschisă, şi motanul lui Nell, Marchizul de Carabas, dormea dus în prag. Verişoara Ann dezlegă, fără zgomot, sârma cu care era legată poarta şi, călcând pe marginea straturilor sădite cu cartofii lui William Hastings, se apropie de uşă.

Excitaţia stârnită de acţiune – indiferent de natura acestei acţiuni – îi stimulase energia şi, oricât ar părea de bizar, în clipa aceasta simţea mai multă fericire decât în tot timpul scurs de când se întorsese din Tollminster, în seara cununiei ei. Situaţia de faţă, care ar fi covârşit orice alt gen de femeie, părea să stârnească în inima verişoarei Ann ancestralul ei spirit războinic; temeritatea şi nesăbuinţa vânătorului narcotizau suferinţa adânc înrădăcinată şi statornicită în inima ei…

Dar ce se auzea?

Se opri o clipă, aşteptând, cu o mână rezemată de canatul uşii; mâna cealaltă îl mângâia cu vârful umbrelei pe Marchizul de Carabas, care-şi freca spinarea de gleznele ei.

Din sufrageria aflată în faţă, răzbeau clinchete de farfurii, pahare, cuţite şi furculiţe aranjate pe masă; sunete care-i treziră instantaneu verişoarei Ann gândul că, oricine ar fi fost oaspetele aşteptat, masa încă nu era gata.

Şi apoi, deodată, o auzi pe Nell începând să cânte, în timp ce aducea ultimele retuşuri mesei împodobite. Cânta vestita melodie a curteanului exilat din *Cum vă place:*

Acel ce nu ţinteşte la rang mare Şi îndrăgeşte soarele senin,
Iar când îi cere burta de mâncare Se mulţumeşte cu puţin Să-şi poarte-ntr-aici paşii săi,
Căci n-are deloc a se teme De ochii vrăjmaşilor răi,
Ci doar de năprasnica vreme.1

1 William Shakespeare, *Cum vă place,* Act V, se. II. Trad. Virgil Teodorescu, ESPLA, 1959.

224

Fata nu avea o voce puternică şi nici ureche muzicală. Cânta la întâmplare, cu nonşalanţă, dar inima râcâită de pizmă a ascultătoarei sesiză fiorul de fericire trepidantă care însufleţea modulaţiile vechiului cântec.

„E singură şi îl aşteaptă pe Rook”, îşi spuse Lady Ann în sinea ei; şi, brusc, un spasm de mânie sălbatică îi contractă muşchii. O mânie care făcu umbrela roşie să tremure în mâna ei, de parcă ar fi fost o armă mortală.

Apoi, într-o străfulgerare, ştiu ce avea de făcut. Începu şi ea să cânte, cu o voce mult mai cultivată şi mai bogată decât cea a lui Nell, melancolica, amara antifonie a lui Jack:

De râvneşte vreunul în lume Măgar să se facă anume,
Să-şi lase avere şi rost Din pricina gândului prost Ducdame, ducdame, ducdame –
Poftească aicea să vadă Netoţi ca şi el o grămadă.1

Aci îşi curmă cântecul, pentru că Nell, care timp de câteva clipe încremenise, paralizată de spaimă, ţinând în mână o farfurie cu migdale şi stafide, veni acum repede spre ea, cu o faţă albă ca hârtia şi gura căscată într-un mod grotesc.

— Lady Ann! Ce m-aţi mai speriat! S-a întâmplat ceva?

Verişoara Ann nu făcu nicio mişcare pentru a se apropia de Nell, nicio mişcare pentru a trece pragul. Aşteptă până ce fata ajunse lângă ea.

Într-o clipită, Lady Ann îşi redobândi întreg calmul şi stăpânirea de sine, de parcă cele două femei s-ar fi întâlnit întâmplător, la un *garden party,* la Casa Antiger.

— Nell, habar n-aveam că te pricepi să cânţi. Trebuie să te aducem într-o seară la conac, să ne desfeţi cu cântecele tale.

Nell îşi muşcă buza de jos. Tonul cu care fuseseră rostite cuvintele „Trebuie să te aducem" era cel pe care Lady Ann

1 *Ibidem.*

l-ar fi folosit faţă de o fetişcană frumuşică din sat, faţă de vreun copil de-al lui Martin Pod sau de-al domnului Twiney.

— Nu vreţi să poftiţi înăuntru?

Cuvintele fuseseră rostite mecanic. Nell ar fi vrut să spună cu totul altceva.

— Nu, nu! Sub niciun chip! răspunse verişoara Ann. Sunt aşteptată la prânz acasă. Ce drăguţ din partea ta că l-ai invitat pe Rook să ia masa cu tine şi cu soţul tău. Apropo, aş putea să-l văd pe domnul Hastings? Trebuie să-i comunic ceva din partea mătuşii mele.

Gura lui Nell se deschise, apoi se închise, iar ochii îi sticliră înspăimântaţi, ca ai vrabiei cocoţate pe un gard, când aude urletul hămesit al lupului de vrăbii.

— William nu-i acasă, murmură ea cu voce leşinată. A fost chemat undeva pe neaşteptate, şi m-am gândit... m-am gândit... m-am gândit că n-ar avea rost să mă lipsesc de plăcerea de a primi un musafir atât de important. Dac-aş fi avut prin cine să vă trimit vorbă, v-aş fi rugat şi pe dumneavoastră să-l însoţiţi: dar mi-e teamă că, şi aşa, invitaţia ar fi sosit prea târziu. Dar *acum,* că sunteţi aici, sper că-mi veţi face plăcerea să rămâneţi. Îngăduiţi-mi bucuria de a vă oferi amândurora o masă de prânz.

— A, deci soţul meu încă nu a sosit? întrebă Lady Ann. Nell scutură din cap. Bine. Atunci, dacă-mi dai voie, poate că am să mă odihnesc puţin.

Fără să mai aştepte consimţământul celeilalte femei şi comportându-se cu o naturaleţe care o punea pe Nell în imposibilitatea de a-i rezista, Ann trecu prin coridor şi intră direct în sufragerie.

Înaintea ochilor ei geloşi se înfăţişă un patetic mic festin, pregătit de femeia îndrăgostită pentru bărbatul pe care-l idolatriza.

Cele două scaune fuseseră aşezate unul în faţa celuilalt, în bolta bovindoului. În mijlocul mesei se afla un bol cu violete, luminoase şi diafane ca aripile de fluture, aducând mai degrabă a flori de câmp decât de grădină. Alături de fiecare farfurie, una dintre ele fiind, fără îndoială, destinată a fi folosită de Rook,

226

fuseseră aranjate câte trei pansele, una purpurie, una galbenă, una neagră.

Lady Ann privi acest spectacol simţind că i se taie răsuflarea. Vasăzică, aşa se distra melancolicul, preocupatul Rook cel ros de remuşcări? Şi pe ea o minţise cu minciuna cea mai grosolană, minciuna trădătoare a laşului. O amăgise cu masca omului a cărui conştiinţă este torturată de remuşcări. Câtă ipocrizie, câtă făţărnicie calculată cu sânge rece. În timp ce ea îi purta pruncul în pântece.

Indignarea care se înstăpâni pe Lady Ann o mătură cu totul pe Nell din scenă. Acum nu dorea decât să se întâlnească faţă-n faţă cu Rook.

— Ce frumos ai împodobit masa, spuse cu un zâmbet. Sunt convinsă că domnul Ashover va fi foarte încântat să vadă ce primire îl aşteaptă. Mă rog, acum trebuie să plec.

Se îndreptă din nou spre uşa bucătăriei, uitând cu totul de pretextul că ar fi vrut să se odihnească un pic.

Nell se simţea prea doborâtă şi pierită ca să mai poată rosti vreun cuvânt drept răspuns. Nu fu în stare decât s-o urmeze, supusă, pe Lady Ann, de-a lungul coridorului.

— Ce motan frumos! exclamă Lady Ann, oprindu-se să-l mângâie pe Marchizul de Carabas. A, bine că mi-am adus aminte, Nell, mătuşa mea vă aşteaptă azi după-masă la picnicul pe care-l organizează. Sper că întâlnirea la care a fost chemat domnul Hastings nu-l va împiedica să vină. Ce să-i spun doamnei Ashover?

— Sunteţi foarte amabilă, Lady Ann. Dar mi-e teamă că William nu va putea veni.

— Bine. Atunci, vino tu, adăugă Lady Ann, luându-şi umbrela şi ieşind în curte. Ştii, cumva, din ce direcţie va veni Rook? întrebă pe un ton plin de veselie, când Nell se opri în prag.

Fata scuturã din cap.

— Pentru că aş dori să-l întreb dacă măcar *el* are de gând să ia parte la petrecerea dată de mama lui. Dar n-are nicio importanţă. Sper că mătuşa mea şi cu mine vom supravieţui, chiar dacă vom fi singurele participante. La revedere.

227

Fără a mai aştepta să vadă uşa închizându-se în urmă-i – uşa care nu avea să mai fie lăsată deschisă pentru nepoftiţi Lady Ann se întoarse pe aceeaşi cărăruie pe care coborâse spre căsuţă.

Ştia că treburile lui Rook îl purtaseră în acea dimineaţă de cealaltă parte a crestei Heron, şi unicul impuls care o îmboldea acum era acela de a-şi grăbi paşii pentru a-l întâlni înainte de a se ivi în raza căsuţei Toll-Pike.

În timp ce urca dealul, se simţi cuprinsă de un soi de sleială, de slăbiciune; dar mânia ce clocotea în ea începuse acum să se comprime într-o furie rece, stăpânită,

menită să o susţină în efortul urcuşului. În scurt timp, ajunse la pârleazul celui de-al doilea lan de orz, pe care-l sări, respirând gâfâit.

Se pomeni în faţa unui gard viu, înalt, de păducel, voluptuos înmiresmat de bogăţia florilor toropite de căldura lunii trecute. Se chinui să se strecoare printr-o poartă pe jumătate deschisă, care trebuie să fi rămas în aceeaşi poziţie încă de pe la începutul primăverii, pentru că o năpădiseră buruienile înalte, cu pămătufuri pufoase, iar câteva mănunchiuri de rochiţa-rândunicii îi împrejmuiseră pragul de jos.

Îşi sincronizase mişcările la secundă. Iată, la poalele clinei abrupte îmbrăcate de ferigi, silueta soţului ei, apropiindu-se cu paşii lui legănaţi, nepăsători. O zări pe dată; o clipă rămase locului, parcă fâstâcit de apariţia ei, după care înaintă ferm spre locul unde se afla Ann, palidă, trasă la faţă, apăsându-şi mijlocul cu mâna.

— Ann! Ce cauţi aici?

Femeia făcu un mic gest ca pentru a-l ţine la distanţă, cât timp se luptă să-şi recapete răsuflarea.

— Mi-am… spus… că mi-ar face bine… o mică plimbare – dar… dar… se pare… că a fost prea obositor.

Vorbirea îi era întretăiată de respiraţia gâfâită, dar tonul vocii îi suna calm şi, când îl privi în ochi, îi zâmbi.

— Ai face mai bine să vii cu mine la Nell, îi spuse Rook. În halul în care eşti, n-ai să poţi merge până acasă. Nell o să se priceapă să-ţi dea câteva îngrijiri.

— Cred… Rook… dacă n-ai nimic… împotrivă… că aş prefera să… rămân… aici.

În timp ce vorbea, se lăsă pe jos, uşor şi sprinten, printre buruienile gardului viu. Lunecarea ei tulbură câţiva fluturi, care-şi luară zborul către câmp, în timp ce un lepidopter mare, roşu cu negru, fâlfâi greoi de pe un mănunchi de trifoi pe un răzor de pătrunjel, unde se opri, cu aripile lipite de trup, ca şi cum ar fi vrut să studieze lalelele de pe pălăria verişoarei Ann.

Rook îngenunche lângă ea, îngrijorat, cu o expresie de amărăciune şi nedumerire pe chip; se simţea sătul până-n gât de toate complicaţiile vieţii. Deasupra lor, topite în azurul cerului, nu o ciocârlie sau două sau trei, ci poate că un întreg cor antic de ciocârlii continua să-şi clameze monoton exaltarea, pe un ton arogant, sfruntat, iritant, care nu ar putea fi imitat de niciun instrument de coarde sau de suflat, de niciun glas de femeie sau de bărbat; s-ar fi spus că era însuşi glasul cerului nepăsător, nemilos, exultant, a cărui culoare, prin însuşi impactul infinitei sale purităţi, îşi bate joc de toate pasiunile omeneşti.

Capitolul XVII

Nu trecu mult timp până când obrajii verişoarei Ann îşi recăpătară culoarea, şi

inima ei indignată îşi redobândi liniştea, acolo, în umbra gardului viu, în dimineaţa de iunie.

Latura sălbatică şi primitivă a firii ei se simţea potolită şi satisfăcută de simplul fapt că-l separase pe Rook de Nell; şi, datorită unui simţământ mai subtil, intuise că atitudinea lui Rook, în cazul de faţă, nu era cea a unui amant surprins şi dezamăgit.

Părea pur şi simplu agitat şi preocupat de starea ei şi, aparent, acceptase fără nicio ezitare faptul că va trebui să o conducă înapoi la Ashover.

Într-adevăr, Ann se rezemă de braţul lui şi o porniră spre casă pe aceeaşi potecă pe care venise ea în urmă cu o oră. Iar tandreţea şi solicitudinea lui Rook păreau atât de sincere, încât, deşi furia ei mocnea încă sub spuză, Ann nu-i dădu glas decât pe calea câtorva ironii amare. Exista încă posibilitatea ca „totul”, inclusiv masa aceea pregătită cu atâta dragoste, să fi pornit doar din iniţiativa lui Nell; la urma urmei, poate că Rook n-o înşelase cu bună ştiinţă, poate că nici nu aflase de oportuna absenţă a domnului Hastings.

Cu toate că Ann era destul de femeie încât să încerce o satisfacţie răutăcioasă la gândul mesei văduvite de oaspetele aşteptat şi al celor trei pansele – purpurie, galbenă şi neagră – neadmirate de alt ochi în afară de al ei, totuşi, îşi păstră destul spirit practic încât să stăruie ca domnul Twiney să fie trimis imediat în sat, urmând ca în drumul lui spre casă să se oprească pe la căsuţa Toll-Pike.

230

— Twiney, te rog să pregăteşti bancheta din spate, îi spuse grădinarului, care le ieşi în cale la sosire. Şi nu uita să treci să-i anunţi pe doamna Hastings şi pe domnul Lexie. Eu voi conduce, aşa încât vom fi patru. Domnul Ashover va veni pe jos.

Poate că până şi orgoliul rănit al verişoarei Ann s-ar fi înmuiat de milă, dacă ar fi putut-o vedea pe jalnica femeie de la Toll-Pike strângând, una câte una, farfuriile de pe masa din sufragerie şi mâncărurile de pe plita din bucătărie. De la fereastra dormitorului în care se refugiase pentru a nu mai vedea batjocoritoarea privelişte a pregătirilor ei, Nell îi zărise pe cei doi soţi întorcându-se împreună peste câmp; privindu-i, se simţise cotropită de o deznădejde rece, chinuitoare şi, în acelaşi timp, de o amarnică ruşine.

Intruziunea lui Lady Ann fusese cu atât mai crudă cu cât în propria ei conştiinţă avea loc un conflict dureros. Din ziua fatală în care fugise Netta, nu-l mai văzuse decât extrem de rar pe Rook, pentru că el nu-i oferise prilejul de a-l vedea. Şi, cu toate că Nell luptase eroic pentru a-şi menţine dragostea la nivelul emoţional al întâlnirii lor din salonul conacului Ashover, au existat totuşi momente, ca în cazul acestui nefericit dejun, când dorinţa ei arzătoare de a se afla lângă Rook, de a-l şti numai al ei, precumpănise asupra scrupulelor.

Faptul că se străduise cu înverşunare să-şi purifice sentimentele de orice instinct posesiv, astfel încât să-i poată fi prietena sinceră de care avea el nevoie, făcea cu

atât mai chinuitoare şi mai ruşinoasă expunerea ei în ochii verişoarei Ann, tocmai într-un moment de slăbiciune, în care se sustrăsese de la renunţarea autoimpusă.

Nimic nu-i mai greu de îndurat decât o prăbuşire de pe culmea propriilor tale idealuri, când aceasta este grosolan interpretată. În asemenea cazuri, jumătate din tine însuţi trece de partea acuzatorului, iar cealaltă jumătate se zbuciumă, neputincioasă, sub supliciul unei duble ruşini.

Încetul cu încetul, izbuti totuşi să se strunească îndeajuns cât să redea locuinţei vechiul ei aspect. Nu avea inima să guste nimic din bunătăţile pe care le preparase. În picioare, lângă masa goală şi tristă, ronţăi câţiva biscuiţi şi bău un pahar de lapte.

231

Cu o faţă lipsită de orice zâmbet, strecură una dintre cele trei pansele între filele unui volum de Shelley, cu scoarţe verzi, iar pe celelalte le înghesui într-un vas cu flori de câmp.

Tocmai terminase cu florile, când trăsura domnului Twiney opri la uşa ei. Nell ieşi din casă, şi vizitiul o anunţă, cu multă vorbărie goală, că primise dispoziţii să o ia în trăsura lui.

— Nu c-ar fi cine ştie ce iligantă pentru lumea bună. Da’ coana de colo – şi făcu semn cu degetul mare către conacul Ashover – o să mâne iapa mea, şi zice că’mneavoastră să staţi în spate, cu domnu’ Lexie.

Nell era gata să-i comunice vizitiului că nu avea nici cea mai mică intenţie de a merge la picnicul de pe câmpia Antiger, dar deodată se răzgândi.

— Eu tot aveam de gând să mă duc peste câteva minute la domnul Lexie, aşa că-i spun să te-aştepte.

Domnul Twiney plecă mai departe, iar Nell, alergând înapoi în casă şi urcând în camera ei, îşi îmbrăcă pantofii de drum şi pălăria cea mai nouă.

O jumătate de oră mai târziu se afla în grădina din spatele casei lui Lexie, povestindu-i toate câte se întâmplaseră. Era o grădină mică, împrejmuită pe două laturi de ziduri cenuşii, aspre, şi despărţită de livadă printr-un gard de mărăcini.

Nell stătea în faţa lui Lexie, întinsă pe un şezlong, şi în timp ce-i vorbea, cu chipul umbrit de borul lat al pălăriei, smulgea fire verzi şi margarete din peticul de iarbă de sub picioarele ei.

Dintr-un măr din livadă, răsuna dulcea chemare pe cinci note, mereu repetate, a unui porumbel; iar Lexie, în timp ce asculta spusele musafirului său, se pomeni repetând catrenul shakespearian care-i plăcea atât de mult:

Raţiunea-şi ’nalţă lamentaţia,
Plângând pentru fenix şi turtureaua pereche,
Aştri supremi de iubire străveche,
Precum un cor tragic, comentând abnegaţia.

— Şi a intrat direct în sufragerie, şi a văzut cum îl aşteptam pe fratele tău, a

văzut totul. Şi mi-am dat seama cât era de şocată, mi-am dat seama de tot ce a gândit.
232

Nell suspină cu tristeţe şi aruncă ghemotocul de margarete strivite, care căzu peste bănuţul de aur al unei păpădii.

— Nu a gândit decât purul adevăr, răspunse Lexie, în timp ce faldurile pielii lui bătucite şi zbârciturile ironice din jurul ochilor se încreţiră într-o sută de falii şi de crestături, la fel de colţuroase ca şi cele de pe scoarţa ulmului său îndrăgit.

Fata îşi înălţă bărbia şi se aplecă în faţă.

— Ştii bine că n-a fost aşa, protestă ea. Ştii bine că n-am avut nici cea mai mică intenţie de a o face să se simtă prost. S-a întâmplat ca William să plece pentru o zi, şi atunci m-am gândit că ar fi plăcut să pregătesc un prânz pentru el… pentru Rook, vreau să spun. Nu mai stătusem de vorbă cu el, în linişte, de săptămâni întregi.

Lexie se sili să nu zâmbească, de parcă avea de-a face cu un copil lipsit de judecată. Era conştient, totodată, de o înţepătură de invidie faţă de fratele său. Cât de anapoda erau rânduite lucrurile în lumea asta! De ce oare toate aceste „fantazări” romantice nu gravitau în jurul cuiva mai apt să le aprecieze, decât în jurul acelui maestru al obsesiilor şi al inhibiţiilor, care era fratele lui!

— Şi am făcut-o într-adevăr să sufere, continuă Nell. Va fi convinsă că între mine şi Rook e ceva serios şi va sta la pândă ori de câte ori ne vom întâlni. I-am făcut un rău lui Rook, acum lucrurile se vor înrăutăţi şi mai mult; şi, în realitate, nu e nimic între noi doi, decât ceea ce ştii foarte bine – adică ce simt eu pentru el –, lucru care nu-i dăunează nici lui, nici nimănui altcuiva!

Iritarea semiconştientă a lui Lexie împotriva fratelui său se trădă, de astă dată, în ciuda tonului vesel şi hazos:

— Ia spune-mi, Nell, eşti îndrăgostită de Rook?

Francheţea indiscretă a întrebării nu păru să o vexeze pe fată. Din cine ştie ce raţiune ascunsă, cuvintele acestea atât de simple şi de pline de semnificaţie o făcură să simtă un soi de uşurare, îi plăcea felul în care le rostise Lexie. Îi plăcea să le audă rostite.

— Îndrăgostită… de Rook? repetă ea, rar. Mă întreb şi eu dacă-i vorba de ceva atât de intens. Atunci, cu certitudine, n-am
233

fost niciodată îndrăgostită de soţul meu, dacă „a fi îndrăgostită” înseamnă ceea ce simt eu pentru Rook. Şi totuşi, în ultima vreme, William a fost mult mai drăguţ cu mine. De când a încetat să mai scrie la cartea aceea, s-a purtat tot mai afectuos.

— A renunţat de tot la ea? întrebă Lexie.

Nell clătină din cap, cu îndoială.

— N-aş putea să afirm aşa ceva, şi cred că mi-ar purta ghinion dacă aş face-o. S-ar putea ca mâine să se apuce din nou de ea. Dar, de la sfârşitul lui aprilie, n-a mai scris un rând, ştiu sigur. După ce a plecat Netta, a mai scris puţin, şi după aceea a încetat. De ce crezi c-o fi încetat?

Lexie răspunse printr-una dintre grimasele lui caracteristice, după care adăugă:

— Nu mai fi îngrijorată din cauza lui Ann, dulcea mea Nell. Se va comporta faţă de tine întocmai ca şi înainte. Şi, după ce va fi discutat cu Rook despre dejunul tău şi-l va fi săpunit un pic, se va purta şi faţă de el exact ca înainte. Lucrurile de felul ăsta nu sunt chiar atât de cumplite cum îşi imaginează oamenii. Au în ele o mare doză de bluff.

— Femeile dau mare importanţă unor asemenea lucruri, murmură fata, cu voce slabă.

Lexie seceră văzduhul cu mâna, o mişcare pe care o repeta ori de câte ori se enerva. Era un gest caracteristic pentru el şi evoca mişcarea braţului unei persoane care se căzneşte să dea la o parte păpurişul înalt, crescut într-o baltă adâncă.

— Nu dau nicio importanţă, strigă el pe un ton mai emfatic decât cel cu care era obişnuită Nell. V-aţi băgat în cap toate astea datorită cărţilor pe care le citiţi şi lucrurilor pe care le auziţi şi a ceea ce credeţi voi că gândesc alţi oameni. Dacă aţi asculta numai de instinctul vostru, aţi lua asemenea lucruri foarte uşor şi foarte firesc.

Când se opri din vorbă ca să-şi tragă sufletul, pentru că Lexie se montase singur într-o stare de reală agitaţie, şi ochii lui cenuşii se dilataseră şi străluceau sălbatic, fata izbucni subit într-un hohot de râs absolut derutant.

Lexie îi aruncă o privire ofensată şi gravă, a cărei naivitate o făcu pe Nell să râdă şi mai tare. Orgoliul lui Lexie era sincer

rănit; dar, cu cât expresia lui devenea mai solemnă şi mai deconcertată, cu atât mai greu îi venea fetei să se oprească din râs. S-ar fi zis, după mutra lui, că Lexie lua parte, cu supremă seriozitate, la o întâlnire clericală, la o înmormântare, la o dezbatere parlamentară, la o întrunire a unor oameni de ştiinţă. Nell fusese cuprinsă de ceea ce numesc copiii „o criză nebună de râs”. Îşi ascunse faţa în mâini, şi lacrimi de veselie porniră să i se prelingă pe obraji.

— Ce naiba te-a apucat? întrebă Lexie, ridicându-se de pe scaunul lui şi apropiindu-se de ea.

Pe chipul lui alternau compătimirea pentru ceea ce putea să fie un acces de isterie şi enervarea pentru ceea ce putea fi, la fel de bine, o impertinenţă copilăroasă.

Tonul întrebării lui o calmă, şi Nell îşi desprinse mâinile de pe faţă, căutându-şi batista în poşetă.

— Scuză-mă, te rog, scuză-mă! Sunt o proastă... Şi tu, Lexie, eşti adorabil... Te iubesc din toată inima.

Nell îi întinse mâna. Lexie i-o luă şi nu-i mai dădu drumul.

— Dar ce ţi-a provocat un asemenea acces de râs? o întrebă, menţinându-şi gravitatea. Am spus ceva foarte caraghios? M-am comportat într-un chip de neiertat? Au fost spusele mele de o banalitate ce nu poate fi exprimată în cuvinte?

— Lexie, dragule, murmură fata, încercând, fără succes, să-şi elibereze degetele din strânsoarea invalidului, într-un chip care să pară firesc şi inconştient. Scumpul meu Lexie! De bună seamă că n-ai spus nicio prostie. Cuvintele tale erau cât se poate de rezonabile; şi, îndrăznesc să spun, cât se poate de adevărate. Dar tocmai *pentru că* erau atât de rezonabile mi-a venit să râd. Nu cred că ceea ce simt femeile poate fi explicat vreodată prin argumente rezonabile sau chiar adevărate.

Expresia oglindită în acea clipă de faţa lui Lexie ar fi putut alcătui obiectul de studiu al unui maestru al picturii; al unui portretist care să îmbine psihologismul impresionist al şcolii spaniole cu vitalitatea explozivă a şcolii veneţiene. Micile brazde din pielea obrazului indicau că simţul umorului îi fusese stârnit. O neobişnuită încruntare a frunţii greoaie vădea că orgoliul îi era rănit, în timp ce felul în care pleoapele pe jumătate lăsate

îi reduceau ochii – până atunci larg deschişi – la două crăpături abia mijite, scânteind de dorinţă, denota că strângerea întâmplătoare a unei mâini care dorea să se elibereze deşteptase satirul din sângele lui.

— Ai ocolit răspunsul, când ţi-am pus o întrebare directă, urmă el, apăsând mâna prizonieră pe gâtul gingaş al fetei. Eu nu cred că eşti nici pe jumătate atât de idealistă cum îţi închipui tu, dulce Nell. De ce nu-ţi scoţi pălăria? Doar nu te temi de o insolaţie?

În timp ce vorbea, îşi folosi mâna liberă pentru a scoate unicul ac ce fixa pălăria lui Nell; într-o clipă, fata se trezi cu capul descoperit. Lexie se aplecă asupră-i, vrând parcă să profite de prilej.

Nell era, în clipa aceea, prada unor senzaţii foarte complexe. Degetele calde ale lui Lexie, care-i apăsau ceafa, transmiteau întregului ei trup un fior de plăcută relaxare. O copleşea încă atât de puternic ruşinea recentei trădări a propriului ei ideal, încât îşi simţea inima înecată de lasitudine, o lasitudine care putea fi lesne amorţită în uitare, dacă l-ar fi lăsat pe Lexie să facă ce poftea cu ea.

Dar, paralel cu aceste emoţii, simţi, spre propria ei surpriză, un val de furie împotriva lui. Cu ce drept o trata astfel? Ce-i îndreptăţea convingerea că ea va accepta să facă dragoste cu el? îşi eliberă mâna cu o smucitură şi-l împinse cu atâta violenţă şi atât de neaşteptat, încât tânărul îşi pierdu echilibrul.

— Ce vrei de la mine, Lexie? strigă indignată. Ţi-am spus doar că nu-mi plac

lucrurile de felul ăsta!

Nell nu izbuti să-i desluşească expresia feţei în urma acestui refuz, dar îl auzi bombănind în timp ce se îndepărta de ea. Şi, după aceea, îl văzu îndreptându-se grăbit către un răzor de flori de lângă zidul casei şi aplecându-se asupră-i. Părea să caute ceva printre tulpiniţele verzi de toporaşi înfloriţi, ceva greu de găsit, ce necesita o îndelungă scormonire şi cercetare.

În timp ce stătea aplecat peste flori, trupul lui părea atât de slab şi de şubred, şi capul atât de greu, încât Nell se simţi cuprinsă de milă.

236

„Ce făpturi prostuţe şi formaliste suntem noi, femeile!" îşi spuse în sinea ei. „De ce nu l-am lăsat să mă sărute, dacă ăsta îi era cheful? E un om mult mai bun decât mine, mi-e mult superior; şi bolnav pe deasupra! Ce brute suntem, sclave ale orgoliului şi egoismului nostru păcătos!"

În sfârşit, Lexie găsise ceea ce căuta, şi acum se întoarse spre ea zâmbind, cu capul înălţat şi mâna întinsă. Îi aduse un fir de primulă, cu două flori gemene, de culoarea lavandei, învelite în propria lor frunză mototolită.

— E ultima care a mai rămas, spuse el, înmânându-i-o. „Primule cu viaţă efemeră, învăluite în giulgiul frunzelor", adăugă el, parodiindu-l pe poet. Numai că asta nu-i o primulă veritabilă. Niciodată nu mi-am putut da seama ce asociaţii străvechi şi misterioase mă leagă de această floare. Îmi stârneşte întotdeauna o senzaţie foarte stranie. Nu crezi, dulcea mea Nell, că în străfundurile noastre zac unele amintiri latente, care ne sunt transmise de părinţii noştri sau, prin intermediul lor, de părinţii părinţilor noştri? Dacă nu-i asta, atunci ce poate fi? Amintiri din frageda pruncie, imprimate în memorie înainte de a ni se fi deşteptat conştiinţa?

Îşi curmă vorba, şi amândoi îşi reluară locurile; el îşi aprinse o ţigară, iar Nell îşi prinse cu mare grijă floarea în decolteul rochiei, lângă gât, „exact pe locul unde m-a atins mâna lui", îşi spuse ea.

— Nu, nu, continuă Lexie, nu te lăsa afectată de scena care a avut loc între tine şi Ann. Îţi dau cuvântul meu de onoare, Nell, că n-are nicio importanţă, absolut nicio importanţă. Când o să vă vedeţi, se va purta faţă de tine exact ca şi înainte. Te rog, Nell, n-aş vrea să aibă loc în cercul nostru „reticenţe" mic-burgheze şi alte lucruri de felul ăsta.

— Dar, Lexie, după toate câte s-au întâmplat astăzi, *nu pot* să mă duc la picnic. Nu pot să dau ochii cu Ann. E împotriva a ceva din mine, ceva care nu e „mic-burghez", ba pare a fi chiar opusul sentimentelor „mic-burgheze".

Lexie o cercetă îndelung prin fumul ţigării.

— Nelly, dragă, n-ai dreptate. Îţi repet că n-ai dreptate. Cel mai înţelept lucru pe care-l poţi face este să mergi la picnic.

237

Pentru Rook, pentru tine, pentru Lady Ann, pentru toată lumea. Într-adevăr, e lucrul cel mai înţelept.

Fata îşi lăsă capul în jos, încruntându-se. În subconştient, o ardea dorinţa de a-l vedea pe Rook. Poate că multe zile de aci încolo nu va mai avea prilejul să-l revadă. Şi ar fi fost amuzant să stea în spate, cu Lexie, în trăsura domnului Twiney.

— Şi Rook cum o să ajungă acolo? întrebă ea.

— Cum? O să meargă pe jos. *Vino,* Nell. Fii fată deşteaptă, civilizată, rezonabilă, vino! Mamei mele i se va părea foarte ciudat dacă n-ai să vii. E ziua ei, ştii, şi un adevărat eveniment pentru familie.

Fata îl măsură cu îndoială.

— Nu mă simt în stare... să o înfrunt şi... şi să vorbesc cu ea, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. E convinsă, probabil, că eu şi Rook ne-am întâlnit de mult mai multe ori decât am făcut-o în realitate.

Lexie se ridică de pe şezlong şi azvârli ţigara. Mucul căzu lângă picioarele ei, şi Nell îşi apăsă pantoful pe şuviţa subţiratică de fum.

— Gândeşte-te ce valoare de meteorit o fi având mucul ăsta pentru insectele minuscule de pe jos! Ce greu este, Lexie, să accepţi că toate prin câte trecem nu-s decât ca fumul ăsta micuţ din iarbă!

— Ce tot vorbeşti? se repezi el şi, îndreptându-se spre Nell, îi prinse încheieturile mâinilor şi o privi ameninţător în ochi. Ce-s prostiile astea? Totul nu-i decât fum? Ei bine, şi chiar de-ar fi aşa – scumpă, frământată, Nell – viaţa rămâne la fel de preţioasă!

Lexie îi eliberă mâinile şi rămase tăcut şi foarte serios, privind dincolo de ea, dincolo de grădina însorită, unde primele umbre ale după-amiezii începeau să alunece dinspre aleea de prundiş către gardul de merişor; dincolo de fâşia de drum prăfos care se întindea pe după gard, în locul unde, în aceeaşi dimineaţă, rupsese de pe zid o floare galbenă de caprifoi şi o bucăţică de iederă, pe care le strivise în palmă şi le zvârlise numai în clipa când doamna Bellamy îl chemase la micul dejun. Şi, inspirând parfumul plantelor zdrobite, îşi dăduse seama că

238

cea mai mare perversitate şi corupţie, cea mai nebună dintre nebuniile vieţii este aceea de a încerca să diminuezi măcar cu o iotă, cu un dram, plenitudinea unică şi miraculoasă a acestor senzaţii divine. „O, daţi-mi încă un an de viaţă... încă doi ani... încă *treil”* se rugă el de văzduhul de iunie, de parfumurile de iunie.

Şi, parcă în semn de încuviinţare, de recunoaştere din partea cine ştie cărei zeităţi păgâne, capabile încă să-şi exercite puterea în acel sat din Dorset, în clipa în care femeia şi bărbatul se priviră în ochi, dintr-un copac invizibil de prin apropiere răsună imemorialul „Cucu! Cucu!”, invincibila prevestire a dulcelui păcat.

Faţa lui Lexie se relaxă într-un zâmbet de fericire emoţionată; începu să-şi frece mâinile, în timp ce fiecare cută a obrazului i se adânci, părând să radieze lumină.

— Încă nu şi-a schimbat tonalitatea! exclamă el. Vara de-abia începe.

— Foarte bine, Lexie, răspunse fata, cu un adânc suspin de supunere. Vin cu tine. Dacă m-aş întoarce acum acasă, aş suferi îngrozitor. Făcu o pauză, îmbinându-şi sprâncenele. *Trebuie* să schimb măcar o vorbă cu fratele tău. N-aş putea îndura întoarcerea lui William, după o asemenea zi ratată. Lexie, să ştii că nu-l mai urăsc pe William aşa cum îl uram în trecut, adăugă ea fără nicio logică.

— Atunci când lucrurile merg cum trebuie, nimeni nu urăşte pe nimeni, comentă Lexie. Hai, drăguţa mea, să vedem dacă nu cumva ne aşteaptă domnul Twiney afară. Dacă n-a venit, cred c-am putea face pe jos drumul până la Antiger.

Lexie se îndreptă spre casă:

— Aşteaptă-mă o clipă, să o anunţ pe doamna Bellamy.

Nell îl urmări dispărând înăuntru.

Deasupra capului ei fâlfâi cucul cu coadă lungă, cântându-şi refrenul. Cu zborul lui greoi şi totuşi iute, şi mişcările precise, lui Nell i se păru, în acea clipă, că nu era o simplă vietate penată, ci, mai degrabă, un enigmatic crainic al zeilor.

La gândul de a o reîntâlni pe Lady Ann, simţi o repulsie bolnăvicioasă; dar dorinţa de a-l vedea pe Rook, de a-i vorbi,

de a-i auzi glasul, punea din ce în ce mai imperios stăpânire pe ea.

Din depărtare, putea încă desluşi cântecul cucului; şi, dintr-o pricină inscrutabilă, glasul păsării îi zgândărea nervii, o umplea de neastâmpăr şi de nerăbdare, făcând ca fiecare minut de întârziere să-i pară încărcat de o vagă ameninţare pentru ea şi pentru Rook.

În timp ce fata se lăsa pradă neliniştii, Rook, după ce îmbucase de câteva ori dintr-un prânz frugal, urca cu pas grăbit Câmpul de luptă.

Înainte de a pleca, deschisese casa de fier şi-şi vârâse în buzunar două bancnote de câte cinci lire.

„În drum spre câmpia Antiger”, îşi spuse în sinea lui, „am să aranjez şi chestiunea asta neplăcută cu Betsy.”

Când trecu pe lângă căsuţa familiei Drool, fu zărit de Binnory, care veni pe dată după el pe şosea şi-l ajunse din urmă.

— Dom’ Ashover, strigă idiotul, cu răsuflarea tăiată. Ia şi pe mine cu tine să-i văz pe ţigani. Ia şi pe mine cu tine să văz pe cei doi juma’ oameni juma’ dobitoace. Ia pe Binnory cu tine, stăpân Ashover, şi Binnory o să-ţi facă un bine odată şi odată. O să-ţi facă ceva ce nici prin cap nu-ţi trece. Ia pe mine cu tine, stăpân Ashover!

Rook întoarse spre băiatul aţâţat o privire plină de ură. Îşi adusese aminte de comportamentul acestuia faţă de Lady Ann. Îl asocia şi cu Caporalul Dick.

— Du-te acasă, Binnory, îi porunci Rook. Acasă cu tine, băiete!

Îşi iuţi pasul ca să scape de însoţitorul nepoftit.

Rook nu acceptase niciodată pe deplin versiunea oficială a paternităţii băiatului. În sinea lui îl acuzase nu o dată pe Caporalul Dick că ar fi tatăl nenorocitului, dar aceasta se întâmpla în momentele când întreaga legendă a „imoralităţii familiei Ashover" lua dimensiuni de obsesie în mintea lui.

Cu toţii avuseseră aceeaşi tară: taică-său cu Nancy Cooper, Caporalul Dick cu nevasta paznicului de vânătoare, bunicu-său cu mama Caporalului – cu toţii, în vânătoarea lor de plăceri, deveniseră pricinile unor complicaţii odioase.

240

Şi Netta, dacă ar fi lăsat-o el în pace, probabil că ar fi fost acum nevasta unui om cumsecade şi ar fi fost fericită, atâta cât poate fi o femeie; pe când aşa… Gândurile îi dădură înapoi de la grozăviile pe care şi le imagina.

— Stăpân' Ashover! Dacă-ţi dau trei ouă albastre de bâtlan, pe care le-am ascuns eu, mă iei şi pe mine cu tine, să văz jumătăţile de dobitoace?

Băiatul păşea acum lângă el, cu gura căscată şi cu privirea-i vicleană şi ferită. Rook începu să-şi iasă din fire de-adevăratelea. În aceste clipe, întâlnirea cu înapoiatul îi irita în mod deosebit nervii. Îi era de ajuns că va trebui să ducă tratative cu Betsy şi cu „partenerii" ei. Avea senzaţia hidoasă că-l împresurau hoarde şi hoarde de bastarzi Ashover, fiecare dintre ei mai respingător decât celălalt. Parc-ar fi fost Macbeth contemplând interminabila seminţie a urmaşilor lui Banquo.

— Cară-te odată, nu înţelegi? se răţoi la băiat. Cum îndrăzneşti să te ţii după mine?

— Nu vorbi cu păcat, Dom' Ashover, pledă băiatul pe un ton linguşitor şi rugător.

— Du-te acasă! strigă Rook la el şi începu să urce şi mai repede decât până atunci.

Dar vocea lui Binnory continua să se audă lângă cotul lui Rook, fiindcă băiatului îi venea foarte uşor să ţină pasul cu el.

— Ia şi pe mine să văz oamenii pe juma' dobitoace, stăpâne, strigă Binnory alergând. Şi-ţi arăt locu' unde vrăjitoarea Nancy i-a fătat pe ăi doi. I-un iaz secat lângă câmpia Antiger, taman unde-o să beţi ş'o să haliţi azi. Am văzut io odată locu' cân' eram mic. Moş Dick mi-a arătat. Şi mi-a zis că ce grozav că i-a fătat pe ăi doi, aşa ca broaştele râioase şi porcii spinoşi, care trăiesc numa' după legea lor.

Rook se opri locului şi se întoarse spre idiot, orbit de furie, îşi ridică bastonul, ca şi cum ar fi vrut să-l lovească. Dar gestul nu păru să-l sperie deloc pe Binnory; dimpotrivă, îi rânji în faţă şi nu făcu nimic decât să se dea îndărăt, ca să nu poată fi ajuns. Rook se repezi după băiat, cu gândul să arunce o piatră sau două în direcţia casei. Dar, când se apropie de el, îl năpădi

241

asemenea silă şi dezgust, încât nu se mai simţi în stare să ridice un deget.

— Întoarce-te acasă, îţi spun!

Era tot ce putea repeta. Dar dacă s-ar fi adresat ulmilor sau gardurilor, cuvintele lui ar fi avut acelaşi efect. Fie că Binnory poseda facultatea de a intui nota artificială din ameninţările lui Rook, fie că avea deplină încredere în îndărătnicia lui de a dobândi ceea ce dorea, în ciuda mâniei stăpânului, fapt este că următoarea lui mişcare fu o capodoperă de strategie.

Sări peste taluz şi, strecurându-se prin gardul viu, intră în pădure. Acolo îl aşteptă pe Rook să-şi reia drumul, după care se porni să alerge paralel cu victima lui, de care se afla despărţit printr-un gard compact de mărăcini.

Alerga pe sub crengile netede, proaspăt înfrunzite ale fagilor; pe sub frunzişul mai umbros al sicomorilor; pe lângă ramurile ghimpoase ale tufişurilor de aluni; peste mănunchiuri de trepădătoare şi de opăţel, peste smocuri moi, dezbobocite, verzi-albicioase, de degetariţă şi lumânărică. Fluturi cu aripi molatice îl plesneau peste faţă în timp ce alerga. Firicele de polen galben-verzui scuturat de pe staminele plantelor agăţătoare îi colbuiau şapca şi părul. Cioturi de rădăcini împletite îl făceau să se poticnească. Tulpinile asudate ale clopoţeilor pe jumătate ofiliţi se îndoiau şi se frângeau sub ghetele lui, împroşcându-i-le cu sevă vegetală vâscoasă. Rook îl auzea gemând, din timp în timp, când ţepii îi zgâriau pielea sau ramurile îi pălmuiau obrajii; dar băiatul nu mai scotea o vorbă. Întreaga lui energie părea concentrată pe efortul de a ţine pasul cu însoţitorul lui ostil.

În cele din urmă, Rook nu mai putu îndura. Ajunsese atât la limita răbdării, cât şi a simţului umorului.

— Mă, pezevenghiule, vino aici! îi strigă. Vino aici, Binnory, puşlama ce eşti! Dacă poţi alerga aşa prin pădure, atunci vino mai bine pe cărare. Te iau cu mine. Ai să-i vezi pe monştri.

Nici nu-şi isprăvise bine spusele când, asemenea unui iepure care o zbugheşte din vizuină, dând într-o parte nişte ramuri de ilice din gardul viu, băiatul se năpusti, împleticindu-se, peste taluz.

Rook îşi mai încetini pasul; şi cei doi tovarăşi de drum atât de nepotriviţi, acum că se împăcaseră, porniră să coboare

poteca îmbălsămată de arome, discutând amical despre nevăstuicile, veveriţele, iepurii care le tăiau calea şi despre ciripitul diferitelor păsări, care le mângâia auzul, venind dinspre pădure.

În cele din urmă ajunseră la poiana ierboasă, unde drumul se bifurca, asociat cu misterioasa denumire Gorm. Şi aici, drept în faţa lor, dincolo de gardul viu, se afla vagonul lui Betsy Cooper.

Femeia folosise o frânghie de rufe ca să înjghebe un soi de cort. Şi îndărătul unor veşminte viu colorate, atârnate între cei doi stâlpi, puteau fi văzuţi hidoşii „parteneri”, aşezaţi pe jos, unul în faţa celuilalt, cu poalele încărcate de margarete şi felurite ierburi.

Rook o zări şi pe Betsy, la vreo sută de metri mai încolo, smulgând din rădăcină păpădii, cu ajutorul unui cuţit.

Se duse de-a dreptul la ea, lăsându-şi însoţitorul să se zgâiască după pofta inimii la juma’ dobitoace.

— A, stăpânu’! Carevasăzică, ai venit. Ai venit la mătuşa Betsy, aşa cum o zis ea că s-o întâmpla. Le-o prinde bine urechilor mele bătrâne să asculte graiul limbii tale, şi ochii mei s-or bucura să-ţi vază zâmbetu’ ticălos. Eşti totdeauna binevenit, stăpâne Ashover. Eşti totdeauna bine-venit.

— Ţi-am adus banii, Betsy, spuse Rook încet, nearătându-se prea receptiv la vorbăria şi familiarităţile bătrânei. Şi acum, sper că ai să te ţii de cuvânt şi ai s-o iei din loc.

În timp ce vorbea, îşi vârî mâna în buzunar şi scoase cele două bancnote de câte cinci lire. Chipul bătrânei căpătă dintr-odată o expresie de imbecilitate senilă, din adâncurile căreia, asemenea privirii unui şarpe pitit într-un craniu de oaie, îi licăreau ochii mărunţi şi galbeni.

— Vino în vagon, stăpâne, vino în vagon. Vreau să-ţi arăt ceva, înainte de sfinţesc hârtiile astea prin crucea lemnului şi a fierului.

Rook îşi vârî bancnotele îndărăt în buzunar şi o urmă, supus, în casa ei pe roţi. Nu-l preocupa acum decât o singură grijă, aceea de a termina cu toate necazurile astea înainte ca trăsura domnului Twiney, încărcată cu restul musafirilor, să apară în scenă.

243

Bătrâna nu manifestase nicio surpriză văzându-l pe Binnory, care se aşezase acum pe iarbă, la precaută distanţă de cei doi pitici, al căror joc infantil îl urmărea cu un amestec de îndoială şi de fascinaţie.

— Şi ăsta-i la fel de sărac cu duhu’ ca şi ai mei, chicoti baba, aruncându-i o privire piezişă lui Rook. Dilly Drool ar fi trebuit să treacă pe la mine când o rămas grea, ca să soarbă o înghiţitură din fiertura de rădăcină de tigridă. Nancy a mea trăgea în fiece dimineaţă câte o duşcă de fiertură, s-ar fi putut avea copii teferi, ca orice altă femeie; numa că bărbat-su o scormonea când era beat mort.

Rook se dădu la o parte, pentru a o lăsa pe bătrână să urce în faţa lui treptele vagonului. Când ajunse pe treapta de sus, se întoarse către el:

— Voi cei din stirpea Ashover aveţi vorba dulce, ş-asta o s-o spui oricui. Da’ când e vorba de muieri, aveţi o suceală; şi d’asta v-aţi pricopsit cu hidoşenii şi blestămăţii. Că cine samănă când secara-i verde şi păstaia gâştii amară, nu culege

decât ciuperci otrăvitoare şi muşcata dracului.

— Ce înseamnă păstaia gâştii, Betsy? întrebă oaspetele, urcând treptele în urma ei.

— Plantele alea de baltă care nu-s nici nuferi, nici purpurea. Da' intră-n casă, stăpâne Ashover, pofteşte! Vreau să-ţi arăt ceva.

Bătrâna îl invită să se aşeze pe patul îngust, acoperit acum cu o pătură cadrilată. Trase perdelele albe peste ferestre, astfel încât lumina după-amiezii calde se cernea molcomă, îmblânzită, în mica încăpere.

Îi aşează în faţă o măsuţă de lemn, acoperită cu o veche scoarţă ţesută în modele ciudate şi enigmatice.

Rook se întreba ce-or fi însemnând toate aceste preparative; dar gândurile-i rătăceau întruna, mânate de remuşcări pentru felul în care o chinuise pe Netta, şi nu se întoarseră la decorul care-l înconjura decât în clipa când tropotul iepii domnului Twiney sparse tăcerea de vară încremenită.

Ascultă încordat, cu faţa întoarsă spre uşă; docarul trecu însă fără să oprească, ocupanţii săi nefiind, aparent, izbiţi de priveliştea monştrilor şi a lui Binnory.

Betsy Cooper nu dădu niciun semn că ar fi auzit ropotul calului mânat în viteză de Lady Ann, care ţinea hăţurile şi biciuşca. Acum era ocupată să aşeze pe masă un cristal limpede, rotund, de mărimea unui măr, atât de neted şi perfect sferic, încât numai aranjându-l cu mare grijă îl făcu să rămână imobil.

— Ce-i asta? întrebă Rook. Cu globul ăsta ghiceşti viitorul, Betsy?

— Viitorul! pufni baba cu dispreţ. În ăsta poţi vedea voia Celui de Sus, stăpân' Ashover.

Rook se aplecă deasupra acestui simbol microcosmic, atât de greu de mânuit, şi privi fix, nemişcat, în adâncurile-i irizate. Violet, indigo, albastru, verde, galben, portocaliu, roşu – întregul curcubeu fusese captat, în fină diluare, de rotunjimile globulare.

Betsy stătea în picioare, în faţa lui, aşteptând nerăbdătoare. Nu-l întrebă dacă „vede ceva". Se rezemă cu ambele mâini de masă şi, închizându-şi pe jumătate ochii, se legănă uşor, în faţă şi-n spate, mormăind nişte formule într-un limbaj de neînţeles.

Şi, după un timp, Rook începu într-adevăr să desluşească ceva. Fie că era o fantasmă plăsmuită de mintea lui, „viziunea iluzorie a unui creier obsedat", fie că acel cristal pur *deţinea* puterea – încă nevalorificată de ştiinţă – de a reflecta gânduri şi obiecte, fapt este că văzu silueta Nettei, aplecată asupra a ceva.

Dar ce era acel ceva? Capul Nettei era prea înclinat pentru a-i putea distinge expresia chipului; dar impresia pe care i-o crea întreaga ei atitudine era de tristeţe, o tristeţe lipsită însă de deznădejde. O tristeţe calmă şi senină.

— La ce se uită? întrebă el cu voce tare.

Bătrâna nu-i luă în seamă întrebarea, dar mormăielile şi bâiguielile ei se înteţiră. Şi atunci Rook deveni conştient de imaginea pe care o contempla cu atâta calm iubita lui maltratată. Era el însuşi – trupul lui Rook Ashover – zăcând amuţit, alb şi nemişcat, într-un sicriu de lemn negru.

Continuă să privească încă o secundă sau două imaginea din cristal; şi, în timp ce privea, se simţi legănat de tălăzuirea unei fericiri şi a unei seninătăţi inalterabile.

245

Atât de adâncă şi de intensă era această senzaţie, încât, când, în cele din urmă, imaginile se eclipsară, şi Rook îşi înălţă capul, încercă acea iraţională nemulţumire şi irascibilitate a oamenilor brusc deşteptaţi dintr-un somn odihnitor, fără vise.

Împinse măsuţa într-o parte şi îşi întinse mădularele. Până şi în muşchii toropiţi simţea că fusese smuls dintr-un somn prelung. Căscă şi bombăni iritat; îşi întinse din nou braţele şi murmură: „Vai! Vai!” pe un ton înciudat şi morocănos.

Betsy Cooper nu-i dădu nicio atenţie. Luă scoarţa de pe masă. Apoi desprinse o pipă lungă de lut, care atârna agăţată de un cui în perete, o umplu cu tutun şi se aşeză pe un scaun, pufăind de zor. O şuviţă de soare, împestriţată cu firicele de praf, care-şi croise drum între perdea şi chenarul ferestrei, poposi pe obrazul ei de mumie, poleindu-l în aur scânteietor şi făcând din fumul pipei abur de tămâie pontificală.

Rook se ridică de pe pat şi se aplecă asupra bătrânei. Se simţea ameţit, năucit şi absurd de copilăros.

— De unde ai drăcia asta? o întrebă pe un ton prozaic, pretenţios şi vag zeflemitor.

Betsy îşi scoase pipa din gură şi-l fixă cu privirea greoaie, răbdătoare, caustică a înţelepciunii arse de soarele şi spălate de ploile mileniilor.

— Asta este piatra cimmeriană, murmură ea.

Rook porni să se foiască în sus şi-n jos prin încăpere, ca o fiară sălbatică sub privirea îmblânzitorului.

— Ce înseamnă piatra cimmeriană? întrebă abrupt, oprindu-se din nou în faţa ei.

— Din Ţara Cimmerienilor, stăpâne, răspunse ea cu voce calmă. Asta-i ţara în care oamenii trăiesc precum pruncii încă nenăscuţi. Acolo, în locul acela, ei nu văd nimic, nu aud nimic, decât ceva ce seamănă cu fumul pipei ăşteia. Şi când oamenii aceia vorbesc între ei e ca vuietul roţii de moară – mum, mum, mum – acolo la iaz, unde auzi cum se prăvăleşte apa verde, cu piatra de moară învelită în muşchi şi roata morii năpădită de limba cerbului. Şi oamenii ăştia trăiesc sub picăturile de ploaie, care sunt mai uşoare decât pulberea morţilor; ş-am auzit că-i minunea minunilor să-i vezi mergând şi vorbind… mum… mum… mum… Şi-n jurul lor e numai brumă de argint şi ceaţă.

246

În vreme ce femeia vorbea, Rook îşi regăsi calmul, şi nervii i se mai relaxară. Nu reuşea să sesizeze întregul tâlc al spuselor ei, dar sunetul cuvintelor îi mângâia şi-i domolea neliniştea. De parcă i-ar fi înfăţişat locuitorii divini ai unui limb nepământesc – o a patra dimensiune elizee –, dincolo de spaţiu şi de timp –, în care totul era zugrăvit în cenuşiu pe cenuşiu; şi unde gândiri vaste, eliberatoare, pluteau ca uriaşe rândunele, peste ierburi înrourate, uşor, lin, firesc, fără niciun efort; gândiri ţesute doar din aduceri aminte şi speranţe, şi nicicând din logică şi din raţiune; gândiri ce se iveau şi piereau pe sub o neîncetată ploaie diafană, eterică, ţesută la rându-i din esenţa aducerilor aminte, aduceri aminte ale unor zeităţi demult înfrânte, demult uitate; a căror unică imortalitate se topise în ceaţa aceea cenuşie, răcoroasă, tăcută, melancolic rătăcitoare.

Ascultând cuvintele femeii bătrâne şi urmărind fumul pipei despletindu-se în fâşia de soare unde se răsfira pe dată în sute de unduiri albastre-argintii, Rook simţi că această Ţară a Cimmerienilor de care i se vorbea era tărâmul pe care-l visase de atâtea şi atâtea ori; îl visase în plimbările pe drumurile singuratice, rumenite de asfinţit; îl visase zăcând în pat şi ascultând zgomotele dimineţii; îl visase pe sub zidurile străvechilor cetăţi, în oraşele împietrite de istorie, când amiaza cădea fierbinte, şi umbrele cădeau întunecoase, iar din fântâni ascunse răzbea susur de ape.

Îl visase! Dar niciodată, până în această clipă, nu-l *simţise* conştient în minte, ca pe ceva ce-ar putea prinde contur din arena tumultuoasă a vieţii – ceva ce-ar putea prinde contur şi materialitate –, aşa cum prinsese acest cristal, proiectat ca o bulă a eternităţii, din cine ştie ce flux subteran, dincolo de hotarele pierderii şi ale dorului, ale dorinţei şi ale urii, dincolo de hotarele oricărui lucru pentru care omenirea izbutise să găsească un nume. Reveria îi fu întreruptă de nişte sunete stranii care veneau de afară, de pe peticul de iarbă.

— Nenorocitu' ăla îi necăjeşte pe partenerii mei, zise bătrâna, ridicându-se ţeapănă în picioare. Mai bine dă-ncoa banii ăia, să li-i arăt înainte de pleci, adăugă ea mijindu-şi ochii şi sugându-şi

247

buzele subţiri până ce faţa ajunse să-i semene cu cea a unui idol chinezesc.

Rook îşi vârî mâna în buzunar şi scoase cele două bancnote. Bătrâna trase un lemn din vatra stinsă şi un cuţit de bucătărie dintr-un sertar. Le aşeză pe masa unde stătuse cristalul, punând lemnul deasupra cuţitului, astfel încât să închipuie o cruce. Luând bancnotele în mână, scuipă de trei ori asupră-le şi le aşternu peste crucea de lemn şi metal.

— De-acu' înainte, n-am să te mai tulbur, stăpâne Ashover, zise ea. Şi, dacă

prevestirile mele nu mă-nşală, drumu' tău şi drumu' meu nu s-or mai încrucişa de-acu încoace.

Când Rook ajunse la câmpia Antiger, picnicul era în toi.

Soarele după-amiezii târzii arunca umbre bălţate peste micul câmp de orz. Secerătorii îşi isprăviseră munca şi se pregăteau să se ducă să-şi ia ceaiul, iar căruţa lor, pe jumătate umplută, adăsta la umbră, sub un frasin gros cu frunze gălbui, în timp ce calul roib, lucios, monumental ca o statuie clasică de bronz, mesteca răbdător dintr-un snop de ierburi înmiresmate.

Cele trei femei erau aşezate cu spatele spre el, astfel încât Lexie, care-şi bea ceaiul cu o plăcere epicureană, sorbind cu ochi avizi toată magia acelei zile de iunie, fu primul care-l zări apropiindu-se.

Rook venea din partea vestică a câmpului, iar umbra lui, devansându-l, se aşternu asupra întregului grup, până la roţile căruţei de sub frasin.

— Ia te uită! strigă el pe un ton pe jumătate glumeţ, pe jumătate dojenitor, dând de înţeles că ar fi putut să-l aştepte şi pe el, înainte de a începe festinul.

— Ai întârziat, Rook, îi spuse mama, întorcându-şi capul spre el şi făcându-i loc să se aşeze lângă ea.

— Cum de nu te-am întâlnit pe drum? întrebă Lady Ann. Mai există şi altă cale de a ajunge aici? Credeam că vii pe şosea.

— Îmi pare atât de rău, Nell, că n-am putut lua prânzul azi la tine, spuse el fără să ia în seamă întrebarea soţiei lui şi întinzând mâna după o ceaşcă de ceai. Presupun că Ann ţi-a explicat ce s-a întâmplat. A pornit-o în plimbare mai departe decât s-ar fi cuvenit, şi a trebuit să o însoţesc acasă.

— O, Nell a înţeles *perfect,* strigă Lady Ann, alegând un sendviş cu crevete din coşul de lângă ea. Şi-apoi, scuzele tale vin atât de târziu, dragul meu, încât sunt absolut inutile. Nu-i aşa, Nell? Asta-i Rook, întotdeauna foarte formalist în justificări. S-ar putea crede că suntem străini unii de alţii, în loc de a fi... ceea ce suntem. Râsul ei plin, trilat, răsună deasupra câmpului de orz, şi ochii cenuşii, inundaţi de o voluptuoasă răutate, îşi plimbară privirile ironice asupra ambelor ei victime.

— Găsesc că Rook este îndreptăţit să îşi ceară scuze, interveni bătrâna doamnă Ashover. Cred că este exact lucrul pe care te-am învăţat să-l faci, nu-i aşa, Rook?

Bătrâna doamnă îşi privi fiul mai vârstnic cu ironică indulgenţă.

— Dumneata nu ne-ai învăţat nimic, mamă, remarcă Lexie, întinzându-şi ceaşca pentru a fi reumplută de Lady Ann şi aşezând-o apoi cu grijă, lângă el, cât timp se pregăti să-şi aprindă o ţigară. Dumneata n-ai făcut decât să ne sădeşti în minte asemenea idei despre grandoarea familiei noastre, încât eram convinşi că, orice ar face un Ashover, el nu poate niciodată greşi.

— Sunt sigură că doamna Ashover nu v-a băgat niciodată asemenea idei în cap,

interveni Nell cu blândeţe, adresându-i lui Lexie un zâmbet care întârzie mult pe buzele-i imperfect desenate, în timp ce fiecare fibră din trupul ei răspundea cu un tremur la prezenţa lui Rook. Sunt convinsă că toată lumea din afară consideră că sunteţi foarte manieraţi. Nu-i aşa, Lady Ann?

— Asta vrea să fie o subtilă aluzie că, oricât aş fi de măritată cu un Ashover, rămân un reprezentant al lumii din afară? ripostă fiica de diplomat.

Obrajii lui Nell se îmbujorară. Felul ăsta de vorbărie echivocă o stânjenea întotdeauna, şi simţea vag că verişoara Ann încerca, indirect, s-o ridiculizeze.

Rook, care-şi băuse ceaiul şi îşi mâncase pâinea cu unt ca un om aflat în transă, îşi lăsă jos ceaşca golită, îi aruncă soţiei sale o privire ironică şi, întinzându-şi mâna către Nell, îi spuse pe tonul cel mai firesc:

249

— Hai să facem o plimbare, Nell, vrei? Şi vom răscumpăra plăcerea ratată a dejunului, căutând ouă de făzăniţă. Pe vremuri, pădurile astea erau doldora de păsări. Îţi aduci aminte de ouăle de silvie-cu-cap-negru, Lexie? Am lăsat numai două în cuib. Pe restul le-am luat cu noi, şi eu le-am spart pe drum; apoi m-am mâniat foc când tu ai vrut să te întorci să mai iei un ou din cuib.

În timp ce făcea aceste remarci întâmplătoare, menite să le acopere retragerea, Nell se lupta să-şi recapete stăpânirea de sine; se lupta să-şi adune puterile, pentru a o putea privi pe Lady Ann în faţă. Ispita de a accepta propunerea lui Rook şi de a-l urma era prea covârşitoare pentru a putea să-i reziste; dar ştia prea bine că naiva certitudine de mascul a lui Rook, cum că ar domina situaţia prin tonul lui dezinvolt, era cu totul neîntemeiată.

Spre consternarea lui Nell, Lady Ann se ridică în aceeaşi clipă din iarbă.

— Sunt pe aici silvii-cu-cap-negru? Rook, habar n-aveam că se găsesc atât de aproape de Ashover! Noi mergeam până hăt departe ca să vedem una; şi, de obicei, le auzi numai, fără să le vezi.

Rook simţi în acea clipă că se afundă într-o prăpastie de deprimare. Se vedea, pentru tot restul vieţii lui, nevoit să ţină piept femeii acesteia inflexibile, eficiente, dominatoare, faţă de a cărei personalitate, în momentul acesta, nu numai că nu simţea cea mai mică urmă de dragoste, deşi purta în pântece copilul lui, ba, dimpotrivă, nutrea un sentiment care se învecina cu ura.

Situaţii de felul acesta aveau să se repete, probabil, mereu şi mereu – aceeaşi imposibilitate de a se elibera, aceeaşi inevitabilă disimulare, aceeaşi înfruntare exasperantă. Şi totuşi, ar fi trebuit să fie recunoscător şi mândru că se bucura de dragostea unei tinere atât de frumoase şi de distinse ca Ann Gore.

„Adevărul este”, îşi spuse el, lăsându-l pe Lexie să ţină piept provocărilor soţiei lui şi să-i vorbească despre silvii-cu-cap-negru, „adevărul este că bărbaţii nu doresc iubirea femeilor decât când aceasta le satisface o anumită dorinţă subtilă şi

arzătoare a
250

iluziilor lor vitale, o anumită subconştientă *iubire de sine,* care e mai profundă decât mândria sau vanitatea sau infatuarea sau dorinţa carnală. Bărbaţii doresc să aibă iniţiativa iubirii, să iubească ei femeile, în toate chipurile posibile, brutal, tandru, cast, obscen; dar, când e vorba de *a fi iubiţi,* devin aspri şi exigenţi, susceptibili la toate soiurile de antipatii şi repulsii, doar dacă nu se întâmplă cazul unic în care iluzia lor vitală să-şi găsească satisfacţia.

În acest sens, cei mai imorali dintre bărbaţi se dovedesc a fi monogami. Sunt gata oricând să exploateze iubirea dăruită de femei şi să o pună în slujba scopurilor lor libidinoase, dar rareori le dă prin minte că o asemenea iubire este prin ea însăşi un dar deosebit şi fermecător. În ochii lor, iubirea femeii nu este decât o povară tragică şi plicticoasă, care le adumbreşte o experienţă magică, excitantă. Ea devine preţioasă, ca bun în sine, doar când potoleşte foamea acelei misterioase iluzii vitale, care e mai adânc înrădăcinată decât instinctul de posesivitate şi mai puternică decât senzualitatea.

Femeile, dimpotrivă" – îşi continuă Rook şirul gândurilor tulburate „consideră iubirea lor drept un bun atât de rar şi de preţios, încât se simt intolerabil de frustrate când bărbatul iubit nu le-o apreciază la adevărata ei valoare. Bărbatul care le subestimează iubirea e acuzat de tot soiul de josnicii şi de meschinării. Pervers inspirate, îl etichetează întocmai cu defectele care lui îi repugnă cel mai mult, asociindu-şi indignarea împotriva lui cu tot ce vreţi, în afară de unicul lucru pentru care bărbatul merită să fie blamat: anume faptul că s-a lăsat ademenit să folosească limbajul *lor*, când, de fapt, se slujea de ele în felul *lui".*

Îşi aminti cu durere de sarcasmele amare pe care i le aruncase soţia lui când zăbovise în hol, înainte de plecare – sarcasme nedrepte, nemeritate, deplasate. Şi totuşi, îl afectaseră, tocmai pentru că îi atinseseră coarda cea mai sensibilă.

Îl acuzase că ascunsese de ea ceea ce numea aventura amoroasă cu puştoaica aia de şcoliriţă măritată. Şi, în timp ce mama lui cobora scara încărcată de istorie, Ann îi aruncase în faţă săgeata care ştia că-l va răni cel mai adânc:
251

— Asta-i vâna *ei* din sângele tău. Sângele Gresham!

Pe când toate aceste gânduri îi străbăteau mintea, ochii lui Rook erau fixaţi asupra colţului unde fusese priponit calul domnului Twiney. Îi scoseseră hamurile, şi acum păştea mlădiţele de caprifoi din gardul viu.

Arbuşti înalţi de soc, îmbrebenaţi cu discurile de o albeaţă de fildeş, îşi încovoiau ramurile până jos, pe iarba cosită; şi priveliştea florilor bogate, lăsându-şi greutatea pe pământul proaspăt tuns, îi stârni lui Rook senzaţia sfredelitoare a nu ştiu cărei

amintiri din copilărie, care-i înnegură şi mai mult tristeţea.

Glumele pe care cei din grup şi le trecuseră unul altuia, ca pe o invizibilă minge cu pene, încetară, în sfârşit.

— Băgaţi de seamă ca de data asta să nu spargeţi ouăle de silvie-cu-cap-negru, strigă după ei Lady Ann, când Rook se îndepărtă cu Nell către liziera pădurii.

Se aflau încă în raza vizuală a celorlalţi şi examinau petalele stacojii ale primului boboc de trandafir sălbatic, când Nell îi murmură, îngrijorată, în ureche:

— Rook, nu trebuie să mai facem niciodată aşa ceva! De acum înainte trebuie să fim foarte, foarte cuminţi. Soţia ta e mâniată foc pe mine. Mă dispreţuieşte şi mă urăşte, şi nu pot îndura aşa ceva. O, Rook, ce cruzime că lucrurile au ajuns aici, când totul e atât de frumos!

Rook îi privi absent faţa înălţată pe sub borul lat al pălăriei. Gura îi zvâcnea. Ochii ei îl priveau prin pânza umedă a atâtor lacrimi stăvilite, încât Rook se întrebă distrat – de parcă s-ar fi aflat în faţa unei probleme ştiinţifice – cum de era cu putinţă să se menţină acolo, între gene, şi să nu se reverse, rostogolindu-i-se pe obraji.

— Haide, o îndemnă cu bruscheţe. Să ne îndepărtăm!

Înaintară câţiva metri, ocolind gardul viu. Nell îşi plimba degetele peste nişte flori înalte, umbelifere, care creşteau prin iarba stufoasă din părţile încă necosite. Îşi lăsă capul în piept, simţindu-şi inima grea. Oare Rook nici nu luase în seamă ce-i spusese ea – nu acorda nicio importanţă întregului ei eşafodaj de renunţare şi abnegaţie? Avea oare de gând s-o răstoarne în verdeaţa asta proaspăt încolţită, în mormanele de frunze şi

de vegetaţie pitică, printre ferigi şi muşchi şi ramuri încolăcite, şi să se năpustească în trupul ei fără niciun scrupul?

Inima începu să-i bată cu putere. Un vibrant fior de excitaţie magnetică păru să se propage din chiar miezul sufletului ei, răspândindu-i-se cu iuţeala argintului-viu prin toţi nervii şi fibrele cărnii. Anticipând lipsa lui de scrupule, indiferenţa nesăbuită faţă de orice consecinţe, şi simţindu-le prezenţa concretă în preajmă-i, Nell fu conştientă de totala acceptare şi de înfioratul abandon al trupului ei.

Ajunseră la o spărtură în gardul viu. Inima îi bătea atât de sălbatic, încât se temu că Rook avea s-o audă. Unde se spulberaseră toate legămintele ei de autosacrificiu, toate hotărârile ei de volatilizare? Aruncând o privire către grupul de pe iarbă, înainte de a se lăsa trasă lângă el, la marginea gardului viu, văzu că Lady Ann se ridicase şi se dusese în colţul unde era legat calul, căruia îi desfăcea zăbala, pentru a-i lăsa mai multă libertate de mişcare. Gestul acesta simplu şi firesc avea în el ceva care o făcu pe Nell să se simtă năpădită de ruşine. O văzu şi pe doamna Ashover, discutând calmă şi fericită cu Lexie – amândoi cu spinările rezemate de nişte căpiţe şi se simţi brusc cotropită de senzaţia că ar fi ceva cu totul discordant, ireverenţios,

absurd, în actul iubirii ei, fals sincronizate, cu acest soţ, fiu, frate, ale cărui zile s-ar fi putut scurge atât de paşnic în acele locuri încântătoare.

Rook o ajută să treacă prin desişul gardului viu şi o duse direct în pădure.

Deasupra capetelor lor, o pasăre neobosită îşi repeta litania pe două note. De departe, de pe colina împădurită, unde copacii erau mai înalţi, şi subarboreţii mai firavi, răsuna cra-cra-ul păsării cu aripi zdrenţuite care purta numele bărbatului de lângă ea.1

Fusta lui Nell era împroşcată cu picuri din seva fagilor, cu stropi de răşină chihlimbarie, lipicioasă, cu pete din sudoarea pământului mustos, cu umezeala negricioasă a vechilor ploi adunate în gropile dintre rădăcinile ulmilor şi ale stejarilor, cu fărâme din carnea stâlcită a ultimelor ciuperci. Ace de scaieţi

1 în limba engleză, *rook* înseamnă cioară sălbatică. (N. Tr.)

se agăţaseră în ciorapii ei subţiri. Îşi scosese pălăria, pe care o ţinea acum în mână, şi părul îi cădea liber şi ciufulit, încâlcit cu rămurele şi petice de muşchi.

Ajunseră într-o poiană, capitonată cu iarbă groasă, smaraldină, împrejmuită de sicomori tineri. Aici se trântiră pe jos, istoviţi, tăcuţi. Rook, cu spatele sprijinit de trunchiul unui copac, Nell cuibărită lângă el, cu capul pe genunchii lui.

Efortul fizic pe care-l făcuse, croindu-şi drum alături de Rook printre atâtea obstacole vegetale, o vlăguise în asemenea măsură, încât nervii îi erau acum complet amorţiţi. Mişcarea degetelor lui, care-i descâlceau din păr feluritele rămăşiţe de plante, îi adâncea senzaţia de pasivitate deplină.

Gândurile lui Rook nu fuseseră poate nicicând mai triste decât în acele momente. Însăşi deplina pace a clipei, zgomotele efemere ale verii, care apăreau şi dispăreau; un flux şi un reflux de musculiţe indolente, poleite de soare, fiecare dintre ele un mic punct dansant, trepidând de concentrată conştiinţă; loviturile repetate ale unei ciocănitoare ascunse undeva peste capetele lor; unduirile ierbii legănate de o adiere mai blândă decât răsuflarea omului adormit; toate la un loc păreau să releve, să pună în lumină lamentabila zădărnicie a vieţii omeneşti, confuzia, erorile, tristele-i neînţelegeri.

Inima lui tânjea după Netta. De-ar fi ştiut măcar cu certitudine că trăieşte, că nu se găseşte în vreo situaţie disperată, pradă mizeriei. Dar tăcerea ei mormântală zăcea ca o lespede grea peste izvorul oricărei speranţe de fericire.

Glasul lui Nell sparse tăcerea.

— Ce frumos e aici, nu? Mă bucur că m-ai adus în locul ăsta, Rook. N-am să uit niciodată după-masa de azi. A fost drăguţ din partea lui Lexie că m-a convins să vin, nu-i aşa? Dacă n-ar fi stăruit el, n-aş fi venit cu niciun preţ.

Bărbatul nu-i răspunse pe dată; sau, mai degrabă, îi răspunse cu o mişcare reconfortantă a mâinii.

Gândul care-l muncea în acel moment trebuia mai curând ascuns decât revelat; căci era unul dintre gândurile care izolează o persoană şi ridică un soi de ecran invizibil, ţesut din malignă solitudine, între tine şi cel care ţi se află în preajmă.

254

Încolţise în închipuirea lui dorinţa halucinantă ca un subit cataclism electric, un dement curent magnetic, să distrugă pe loc toate felurile de iubire care se îndreptau spre el: cea a mamei lui, a soţiei lui, a lui Nell. N-ar fi vrut să fie iubit decât de doi oameni din lume: de Netta şi de fratele lui.

— Da, mă bucur că Lexie te-a convins să vii, răspunse într-un târziu. Ar fi fost absurd să nu te avem aici, împreună cu noi. Dar tu ştii prea bine ce se întâmplă cu mine zilele astea. Nu mă pot gândi la nimic. Nu mă pot concentra asupra nici unei chestiuni. Văd numai chipul Nettei, văd expresia ei de ciudată fericire, de curioasă nedumerire, şi toate astea mă paralizează. Tot timpul nu sunt decât pe jumătate viu. Şi-i urăsc pe toţi – mă rog, nu chiar pe toţi, Nell – pe cei ce mă împiedică să mă gândesc la ea. Crezi tu, Nell, că ar fi cu putinţă ca prin simpla forţă a *voinţei* să determini o persoană pierdută să-ţi dezvăluie locul în care se ascunde? Mi se pare grotesc, dementţial, gândul că în clipa de faţă ea se găseşte undeva în Londra, dorind să mă vadă; şi că eu mă găsesc aici, tânjind s-o văd pe ea; şi totuşi, nu putem comunica *în niciun fel.*

Nell se ridică brusc în capul oaselor şi se întoarse spre el.

— Ştii, Rook, uneori am impresia că William ştie despre Netta mai mult decât spune.

— *Cum?* Cuvântul izbucni din gâtlejul lui Rook ca un glonţ din ţeava unui revolver. Ce spui?

Se ridică, opintindu-se, şi o trase pe fată după el cu atâta violenţă, încât degetele lui îi lăsară urme dureroase pe braţ.

— Rook, dragule, bâigui ea. Nu… ştiu… vreau să spun… e doar o presupunere…

Agitaţia care-i însufleţea faţa, licărirea de viaţă reaprinsă în ochi, strânsoarea brutală a degetelor lui o făcură să înţeleagă, cu fatală luciditate, cât de puţin contau, în adâncurile inimii lui, propria ei persoană şi toată romantica istorioară care se petrecuse între ei.

— Ştie mai mult despre ea? Hastings ştie mai mult despre Netta? Ce vrei să spui? Ţi-a mărturisit el ceva?

— Nu, nu, se bâlbâi ea. A fost doar o idee prostească de-a mea. Numai pentru că uneori, când aduceam vorba despre

255

Netta, aveam senzaţia că se simte puţin stingherit. Niciodată nu m-am gândit la lucrul ăsta, până în clipa de faţă. Rook, scumpul meu, nu da asemenea proporţii

unui fleac.

— Vin la voi în seara asta, să stau de vorbă cu el. Va fi acasă? Nu înnoptează în oraş, sper. Hai să ne întoarcem. Mama trebuie să fie îngrijorată. Nu se cuvine să-i facem să ne aştepte. Doar nu vrem să plece şi să ne lase aici.

Vorbele lui îi picară în urechi, una câte una, ca răpăielile unei muschete, venind dindărătul tumultului asurzitor al unei cascade, al unei Niagare fatale din propria ei minte. Până în secunda aceea nu-şi dăduse pe deplin seama ce mult se întinseseră vagile ei speranţe nebuneşti spre viitor, spre un viitor în care el şi ea, prin cine ştie ce vrăjitorie cerească, ar fi fost legaţi unul de altul. În mod conştient, nu vedea în aventura lor decât un episod fermecător, „parfumul şi închinăciunea unei clipe”; dar în tainiţele subconştientului ei – aşa cum se întâmplă cu cele mai multe dintre femei – urzise, ţesuse, asemenea unui insaţiabil vierme de mătase, coconul subţire al unor romantice iluzii.

Dar acum totul se destrămase; definitiv şi ireversibil, şi trebuia să se reîntoarcă la vechile-i hotărâri de autoeclipsare; să se lepede de acea stare de spirit a cărei dulce duioşie – deşi pe moment ea nu-şi dăduse seama – trebuie să se fi adăpat din izvorul adânc, adânc îngropat al speranţelor ei iraţionale.

Trebuia să reconstituie exaltarea iluminată din acea zi, din salonul Ashover, când Rook căzuse la picioarele ei, doborât, secătuit, pierdut; şi ea însemnase pentru el alinarea, abnegaţia pură, neîntinată de nicio vână de dorinţă egoistă, senzuală.

— Sper că n-or fi plecat, murmură ea, în timp ce-şi croiau drum îndărăt prin hăţişuri.

— Ne-or fi aşteptat. Ne-or fi aşteptat! repeta el, înaintând cu paşi grăbiţi.

Când ajunseră la locul cu pământ mlăştinos, unde piciorul ţi se înfunda într-o materie cleioasă, brun-tuciurie, în care se amestecaseră bucăţi de scoarţă putredă de copac, frunze năclăite, rădăcini de iarbă şi muşchi descompus, Rook îi cuprinse mijlocul cu braţul şi o ridică, ajutând-o să traverseze prin aer.

Numai când se apropiară de gardul viu care despărţea pădurea de câmpul semănat, Rook, lăsând-o din braţe şi aşteptând-o

256

să-şi netezească rochia şi să-şi prindă pălăria, îşi dădu seama cât de palidă era faţa lui Nell şi cât de sleită şi amorţită părea întreaga ei făptură. Deşi absorbit în întregime de monomania remuşcării, platoşa egoismului său fu străpunsă de privirea ochilor fetei, în timp ce stătea în faţa lui, aranjându-şi părul, cu braţele ridicate şi cu rochia stropită de umbrele frunzelor şi crengilor. Rook deveni conştient că şi ea, această tânără frământată, cu umbre de sicomori tremurându-i pe trup, era tot atât de nefericită ca şi el şi, în plus, lipsită de tăria lui de a îndura.

O clipă, amândoi trecură dincolo de cercul durerii lor muşcătoare, şi Rook avu impresia că privea din nou în globul de cristal din Ţara Cimmerienilor şi că trăirea lui

din acele clipe se înălţa iarăşi, din ei şi dincolo de ei, purtându-i pe un tărâm aflat în afara sferei puterii de înţelegere omeneşti.

— Ne-au aşteptat, murmură el. Îi văd pe Lexie şi pe mama. E în ordine, Nell, dragă.

Fata îi răspunse printr-un zâmbet şi-i întinse, instinctiv, mâna. Rook i-o reţinu o clipă în mâna lui.

— Nell, ai fost foarte bună cu mine. Nu ştiu ce m-aş fi făcut dacă nu te aveam pe tine.

Aceste din urmă cuvinte, venind după revelaţia trăită în acea după-amiază, când descoperise cât de puţin însemna pentru el, sunară în auzul fetei la fel de găunoase ca frazele retorice săpate pe pietrele de mormânt.

Nu scoase niciun cuvânt, dar îşi eliberă mâna, asemenea cuiva care a ajuns la limita puterii de îndurare şi a cărui unică dorinţă este să evadeze. Îndepărtându-se de Rook, se împinse orbeşte prin desişul gardului viu şi o porni peste câmp, fără să arunce nicio privire în urmă.

Capitolul XVIII

Erau ceasurile zece ale aceleiaşi seri de iunie. Soarele apusese cu atâta încetineală, şi amurgul se prelungise atât de târziu, încât şi acum, deşi spaţiile galben-verzui ale orizontului se coloraseră în plumburiu, zăbovea încă în văzduh o nebulozitate palidă, ce părea emanată de suprafaţa pământului, ca şi cum pământul ar fi fost propria sa lună şi ar fi avut puterea de a reţine în loc atât invazia catifelată a întunericului, cât şi luminozitatea îndepărtată a stelelor.

Nell se culcase, în acea stranie luminescenţă terestră, fără să mai aprindă măcar o lumânare. Acum zăcea, într-o docilă suspensie a tuturor facultăţilor, lăsând briza parfumată care se strecura pe fereastra deschisă să-i sufle uşor părul de pe frunte şi să intre în complicitate cu acel nefiresc amurg al amurgurilor, care făcea globul planetar să semene cu un vierme lucios pitit în umbra frunzelor.

Un timp, ascultă, imobilă şi pasivă, murmurul glasurilor bărbăteşti care răzbea din biroul ce dădea pe acelaşi coridor. Zâmbi chiar când îi săgeta prin minte fantastica idee că era ca o femeie din Damasc, din Antiohia sau Istanbul, sau de prin alte părţi unde sexul slab este privat de libertăţile care-i erau îngăduite în valea râului Frome.

Cu mintea legănată de această fantezie şi simţurile înmuiate de ampla seninătate a nopţii de iunie, se întoarse pe o parte, cu faţa la perete. Acolo, în semiobscuritatea difuză, fixă, cu pasivitate, un semn apărut întâmplător pe suprafaţa cenuşie a zidului, un ciudat hieroglif trasat de degetele hazardului, care luase în mintea ei mereu alte contururi bizare şi se asociase, mereu, cu numeroase sentimente bizare, trăite între aceşti patru pereţi.

258

De astă dată, înainte de a se lăsa furată de somn, semnul luă forma trăsurii domnului Twiney; şi în trăsură stătea, dreaptă şi rigidă, Lady Ann, cu frâul în mână, ca o conducătoare de car antic. Şi Nell avu un vag simţământ că ea fugea de acest echipaj, fugea într-o poiană din mijlocul unei păduri dese, întunecoase; şi apoi, într-o clipită, asemenea unui nor celest în care zeii lui Homer îşi învăluiau aleşii, o ceaţă prietenoasă o cuprinse şi o înfăşură. Nell căzu într-un somn adânc, fără vise.

Între timp, în camera din faţa dormitorului, se împletea un dialog semnificativ şi ciudat, ale cărui arabescuri contorsionate păreau conturate de mâna unui artist beat, pe canavaua eterică a nopţii de iunie.

— Deci nu ţi-a dat niciun indiciu, niciun semn de niciun fel... asupra adresei la care ar putea fi găsită la Londra?

William Hastings scutură din cap. Adânc, în străfundurile subconştientului, preotul exulta, cu răutate, la gândul că păzea secretul Nettei de acest rival al lui.

În ultimele două luni, paralel cu întreruperea lucrului la carte, se înfiripase în sufletul lui Hastings un sentiment posesiv în legătură cu soţia lui, o anumită atitudine care-l făcea să suporte mai greu atracţia exercitată de Rook asupra lui Nell. Prin una dintre acele contradicţii inexplicabile, ce par a fi inerente oricărui sentiment erotic, în loc de a fi ispitit să-i dezvăluie lui Rook adresa Nettei, pentru ca astfel să-l îndepărteze de Nell, Hastings se simţea mai legat ca oricând de păstrarea a ceea ce ajunsese să considere un pact sacru, încheiat cu cealaltă femeie.

Este foarte probabil că, indiferent de împrejurări, ar fi respectat jurământul făcut fugarei, dar în cazul de faţă legământul se sudase într-un crez superstiţios, un crez alimentat nu numai de latura lui îndărătnică şi inflexibilă, ci şi de răutatea şi dorinţa de răzbunare care mocneau în el.

Pasiunea soţiei sale pentru Rook îl rănise mai adânc decât îşi dăduse seama. Chiar în timp ce scria la carte, probabil că a ghicit mult mai mult decât le îngăduise lui Rook şi lui Nell să întrevadă.

Hastings era un om ale cărui emoţii subconştiente îşi făceau cu greu loc spre suprafaţă, printr-un proces de filtrare. Prima

259

lui reacţie la atracţia simţită de Nell faţă de Rook fusese o indulgenţă filosofică, după cum prima reacţie la evadarea Nettei fusese mila faţă de Rook. Dar aceste două stări de spirit erau lipsite de intensitate, superficiale, în timp ce, treptat, se cocea în el o mânie obscură, inconştientă, îndreptată împotriva lui Rook, mânie care nu aştepta decât impactul vreunui şoc sau al unui conflict exterior pentru a ieşi la lumină.

Şi astfel, în chestiunea adresei Nettei, sentimentele lui deveniseră foarte

complexe. Începuse prin a păstra secretul dintr-o vagă loialitate faţă de ea, pentru a se pomeni acum că îl tezauriza din pură ostilitate faţă de Rook.

— Nu, repeta el stereotip la fiecare nou apel. Nu. Mi-a dat doar scrisoarea aceea, pe care ţi-am înmânat-o. În rest, ştiu tot atâta cât ştii şi dumneata.

— Hastings, nu cumva îmi ascunzi ceva de teamă că, dacă am s-o regăsesc pe Netta, le voi face pe mama şi pe soţia mea să sufere şi voi răsturna întreaga situaţie? Dacă nutreşti asemenea gânduri, atunci îţi dau cuvântul meu de onoare că nu am s-o aduc înapoi aici. Nu am nici cea mai mică intenţie de a o readuce aici. E ultimul lucru pe care l-aş dori. Nu vreau decât s-o văd, să ştiu unde se află; să scap de senzaţia asta de vid şi de pustietate.

— A, asta-i ceea ce simţi? întrebă William Hastings, împingând spre Rook cutia de chibrituri şi aprinzându-şi şi el o ţigară. M-am întrebat de multe ori, Ashover, dacă eşti în stare de asemenea sentimente, simple şi naturale, pe care le-ar încerca orice om obişnuit.

— Când a discutat cu dumneata, a pomenit de numele vreunei prietene? îl întrerupse Rook.

— A vorbit de cineva cu numele Minnie, răspunse celălalt.

— Asta-i! Minnie! strigă Rook cu vioiciune. Dar nu a menţionat şi numele de familie? Nu ţi-a spus la ce teatru joacă? A pomenit măcar în ce parte a Londrei locuieşte?

William Hastings, nepăsător, bătu darabana cu degetele în tăblia mesei. Îi oferise lui Rook unicul fotoliu din cameră, iar el şedea ţeapăn pe scaunul pe care îl folosea când scria.

— Nu. N-a menţionat niciun nume de familie şi niciun teatru. Părea să ţină mult la Minnie. Aproape că începusem s-o văd în închipuire pe această femeie aflată la mare distanţă, nu după descrierea înfăţişării, ci din modul în care Netta mă făcea să înţeleg ce fel de om este. Minnie începuse să mă intereseze mult, Ashover!

— Eşti sigur că nu ţi-a scris ca să-ţi mulţumească pentru banii aceia? Lucrul ăsta *nu pot* să-l înţeleg.

Hastings era conştient că sarcasmul şi ironia nu-şi aveau locul în acel moment.

— Nu. Nu mi-a scris, răspunse cu simplitate. *Dacă* mi-ar fi scris, fii convins că ţi-aş fi spus. Probabil că s-o fi angajat la vreun teatru. Nu te-ai gândit niciun moment, Ashover, să faci turul teatrelor din Londra?

Rook se uită la gazda lui cu o privire uimită şi îmbufnată în acelaşi timp. Era vag conştient că omuleţul ăsta îndesat, cu ochi negri şi pântece napoleonian, încerca să-şi bată joc de el.

— Turul teatrelor? Dumnezeule mare, Hastings! Ce vrei să spui? Să merg din teatru în teatru şi să-i întreb pe directori ce oameni au pe listă?

Pastorul îl privi cu neînduplecată rea-voinţă.

— Atunci, de ce nu apelezi la un birou de detectivi, Ashover? Oamenii ăştia sunt antrenaţi ca nişte câini să adulmece urma oricui. Probabil că ar descoperi-o în foarte scurt timp.

— M-am gândit şi eu la aşa ceva, răspunse Rook, încrucişându-şi picioarele şi aprinzându-şi încă o ţigară. Singura piedică e ridicol de simplă; şi *o* cunoşti foarte bine, Hastings!

Hastings îşi înălţă sprâncenele şi bătu iar darabana în masă cu degetele lui albe, rotofeie.

— Îmi pot închipui, spuse el.

— Pur şi simplu nu dispun de bani lichizi, continuă oaspetele său. Vreau să spun că nu dispun de suma care ar putea acoperi o asemenea iniţiativă. Şi apoi... probabil ai să gândeşti că e stupid, dar am oroare să folosesc detectivi pentru a o găsi pe Netta.

— Poate că nici nu doreşti *cu adevărat* să o găseşti, ripostă pastorul.

Din adâncurile fotoliului său, Rook îi aruncă o privire pătrunzătoare.

Începuse să desluşească, mult mai lucid, răutatea din tonul bărbatului.

— Ce vrei să insinuezi, Hastings? îl întrebă pe un ton sec.

Şi, dacă preotul ar fi fost mai perspicace, şi-ar fi dat seama că girueta psihologică îşi schimbase brusc direcţia.

Rook începuse să intuiască faptul că, într-un fel ascuns, greu de definit, omul acesta încerca să-l joace.

— Nu vreau să insinuez nimic, Ashover. Înţeleg foarte bine că-ţi repugnă să foloseşti detectivi. Am vrut să spun doar că, uneori, nu suntem conştienţi de adevăratele impulsuri care determină acţiunile noastre.

— Eşti sigur că nu i-ai dat mai mult decât cele cincisprezece lire?

În timp ce vorbea, Rook studia faţa albicioasă, grăsulie, a preotului, cu ochii lui negri-verzui adăpostiţi de pleoape grele, şi îşi dădu seama că ceea ce se petrecea în mintea acestui om îi era la fel de străin ca şi ce se petrecea în mintea vreunui broscoi aciuat pe sub o frunză de revent, în grădina lui Nell. Rook stăruise să-i înapoieze lui Hastings suma de bani oferită Nettei; iar pastorul, nevoind să facă mare caz de asemenea lucru, acceptase banii cu aceeaşi uşurinţă cu care-i dăduse.

— Niciun bănuţ în plus, repetă omul, rezemându-şi bărbia în palme şi pironindu-şi ochii pe dreptunghiul cenuşiu prin care aerul parfumat al nopţii pătrundea în încăpere.

Rook îşi descrucişă picioarele şi încleştă braţele fotoliului cu degetele lui osoase, nervoase. Se încruntă zadarnic la figura impasibilă din faţa lui. Tăcerea densă a obscurităţii care se lăsa treptat asupră-le părea să aibă în ea un element obturant,

care-l împiedica pe Rook să citească gândurile partenerului său de discuţie. Impalpabilul aer de vară purta parcă în el esenţa concentrată a gândirii globului terestru însuşi, o gândire stranie, onirică, inumană, înălţându-se în ritmul tălăzuirii unei imense, placide, mări primordiale.

Rook ar fi vrut să-i spună omului din faţa lui că de la Nell pornise sugestia faptului c-ar cunoaşte ceva mai mult despre

262

planurile Nettei decât voise să mărturisească. Dar, chiar în actuala lui stare de nerăbdare zbuciumată, nu putea avea cinismul rece de a o târî pe Nell în dialogul lor.

— N-ai vrea să aprinzi o lumină? întrebă în cele din urmă, când avu impresia că Hastings era pregătit să continue a scruta întunericul, într-o nelimitată imobilitate.

La aceste cuvinte, gazda se ridică de pe scaun cu mişcări ţepene, asemenea unei persoane al cărei suflet se reîntorsese în trup după un lung periplu translunar. Aprinse două lumânări şi le aşeză pe masă, în faţa lui. Flăcările se înclinau uşor în aerul parfumat, una după alta, ca doi acoliţi solemni în faţa unui altar întunecos.

— Hastings! exclamă Rook dintr-odată, când teologul, neclintit în atitudinea lui, îşi reluase dialogul mut cu spaţiile fără de grai.

— Da, Ashover!

— Dacă, prin cine ştie ce întâmplare, Netta *ţi-ar scrie,* mi-ai da imediat de veste, nu-i aşa?

Hastings zâmbi.

— Fireşte că ţi-aş da de veste, Ashover.

Lucrul cel mai curios era că, în acele clipe, pastorul, mânat de cine ştie ce inerentă forţă duplicitară, amăgitoare a naturii, se simţea justificat în înşelătoria lui de însuşi marele flux al întunericului cu aromă de miere, care inunda şi îneca totul în jur.

S-ar fi zis că „firavul glas tăcut” al planetei pe care vieţuim, şi care se face auzit în toată integritatea-i lăuntrică numai când vântul şi furtuna amuţesc, ar fi fost brusc însufleţit de o fundamentală şi invincibilă dorinţă de evadare. De parcă bătrânul univers proteic, care îşi descoperise adevărata natură camuflată sub toate măştile şi metamorfozele, poseda propria sa tainică iluzie vitală, propria sa eternă forţă magică de minciună şi duplicitate, din care-şi trăgeau seva toate subterfugiile şi echivocurile stirpei umane.

— Hastings, i se adresă Rook din nou. Dacă, prin cine ştie ce întâmplare, *ai afla* unde se găseşte Netta, nu-i aşa că n-ai putea să-mi porţi atâta pică încât să nu mă înştiinţezi?

263

Oricare ar fi fost rezervoarele de duplicitate planetară din care preotul îşi trăgea seva, în orice caz, în acea clipă, nu a fost necesar să le folosească, pentru că interveni o întrerupere care-l scuti de răspuns.

Doi fluturi de noapte, din specia pe care entomologii o denumesc trifene, zburară împreună în cameră şi se năpustiră de-a dreptul în flacăra uneia dintre lumânări. Hastings îi privi fără să clintească; Rook, sărind de pe scaun, începu să se agite frenetic pentru a-i prinde între degete. Se aplecă peste masă, făcând mişcări disperate pentru a-i apuca de aripi, în timp ce interlocutorul său, împingându-şi puţin scaunul îndărăt, îl urmărea impasibil.

În sfârşit, Rook izbuti să prindă unul dintre fluturi şi, ducându-se la fereastră, îl aruncă mai curând decât îi dădu drumul în bezna înmiresmată de afară. Când se reîntoarse la masă, celălalt fluture zăcea ars, lângă lumânare.

— De ce nu l-ai prins? strigă el indignat către pastor.

Şi, deodată, întreaga scenă străbătu ca o săgeată mintea lui Rook: cei doi îndrăgostiţi înaripaţi zburând peste tufişurile de coacăze, contopiţi într-un extaz misterios, simţindu-se ineluctabil atraşi de către o flacără care nu-i dorea şi care le ignora până şi existenţa; dezunirea într-o despărţire absolută, ireversibilă; cel pe care-l aruncase, orbecăind cu antenele prin imensitatea beznei, pe sub petala unui bujor sau sub o frunză de ştevie; orbecăind şi – cine ştie? – lamentându-se şi gemând cu un glas care ar fi sunat ca glasul lui Eros, dacă ar fi existat urechi să-l audă.

Se duse din nou la fereastră, o închise cu un gest violent şi, trântindu-se apoi cu un geamăt pe un scaun de răchită, începu să-şi frece faţa cu mâinile.

— Hastings, totul mă depăşeşte. Nu mai pot! Ce însuşiri ar trebui să aibă un om pentru a se putea simţi fericit într-o lume ca asta? Ce? Ce anume? Cu ce-a fost dăruit Lexie, de pildă? Curaj? Poftă de viaţă? Mania de a se bucura de cea din urmă licărire de conştiinţă, cu condiţia *să fie* conştiinţă? O, cum aş vrea să fug de toate astea! Să fug, să scap, îţi spun, să mă eliberez de tot!

Hastings îl cercetă pe Rook cu atenţie concentrată. Conversaţia lor începuse să deşire vălul ceţos care-i estompa sentimentele umane şi care, de câtva timp, se lăsase ca o peliculă subţire peste fluxul întunecat al gândurilor lui. Sonda aruncată de pesimismul lui Rook atinsese suprafaţa acelui formidabil curent subteran şi-i agitase apele.

— De ce vorbeşti de „scăpare”? întrebă el sever. Dorinţa de a „scăpa” nu este decât reversul dorinţei de a te bucura de viaţă… Acest „să mă eliberez, să mă eliberez de tot!” este un refren vechi de când lumea şi pământul şi neputincios ca scâncetul unui prunc.

Îl privi pe Ashover cu mai multă îngăduinţă, acum când simţea cum se înalţă în

el, izvorând din adâncuri, orgoliul propriei sale iluzii vitale, care o înfrunta pe cea a celuilalt protagonist.

La rândul său, Ashover simţi provocarea virilă a unui sistem antagonic de autoafirmare pe plan metafizic, şi o scânteie de interes trezit învioră mohorâta lui stare de spirit.

— Ei, bine! Ce faci *dumneata*, Hastings, când simţi că ţi-a ajuns cuţitul la os?

— Eu nu simt niciodată cuţitul la os, Ashover! Eu n-am în mine nimic care să-i poată rezista, aşadar nu-l pot simţi. Vorbim limbaje cu totul diferite.

Rook zâmbi.

— Am dorit dintotdeauna să te întreb ce conţine cartea aceea a dumitale. Am senzaţia că acesta e momentul în care te-aş putea întreba.

Teologul se ridică de pe scaun. Se îndreptă spre fereastră şi o deschise larg. Apoi se întoarse la masă şi suflă în ambele lumânări, stingându-le.

— Nu e nevoie să mai ardem şi alţi fluturi de noapte, rosti cu voce scăzută. Iar noi doi ne putem vedea unul pe celălalt şi fără lumânări.

Se reaşeză, şi cei doi bărbaţi rămaseră tăcuţi pe locurile lor, în întunericul îmbălsămat. Lângă poarta grădinii creştea o tufă de seringa, şi mirosul florilor ei se contopea cu miresmele mai vagi ale lanurilor de orz. Aerul era pătruns de umezeala emanată de toate pâraiele din vecinătate, ceea ce făcea prospeţimea nopţii mai vastă, mai înviorătoare, mai eliberatoare.

265

William Hastings îşi concentra obscurele forţe magnetice pe care fiinţele umane le numesc „voinţă”, „gândire”, „scop”. *T* în timp ce amândoi stăteau liniştiţi, îmbinarea forţelor de energie ale lui Hastings fu străbătută de dorinţa de a clătina însăşi temelia acestui suflet trufaş, înstrăinat, inaccesibil, care i se oferea dezgolit, zbătându-se în faţa lui din pricina unei suferinţe ridicole. William Hastings nu simţea nici milă, nici compasiune; dar ciuda confuză care se acumulase de luni de zile în inima lui luase acum forma unei necesităţi furibunde de a domina distanţarea şi detaşarea acestei creaturi, de a o cotropi, de a o covârşi, de a-i nărui baza de stâncă şi de a i-o smulge, târând-o în torentul personalităţii lui mai puternice, mai teribile.

Cu o mişcare a degetelor, sacadată şi nervoasă, scăpără un chibrit, dorind, maşinal, să-şi aprindă o ţigară. Minuscula vâlvătaie sulfuroasă îi lumină capul plecat şi, în acelaşi timp, făcu să se decupeze faţa interlocutorului său din ceea ce părea un hău de nebuloase tenebre. Scutură flacăra, stingând-o, şi aruncă chibritul ars.

— Nu-i nicio plăcere să fumezi, dacă nu poţi vedea fumul, spuse el.

— Ei? Ai de gând să-mi vorbeşti despre cartea dumitale? repetă celălalt.

Urmă un moment de totală tăcere, care se lăsă peste faldurile străvezii ale întunericului precum un prunc mort în poala unei femei.

— *Ashover!*

Numele păru să fi ţâşnit dintr-o zonă a făpturii pastorului, care se găsea îndărătul şi dincolo de structura lui fizică.

— Da? Ce este?

— Îţi dai seama de existenţa unei lupte oculte care are loc în adâncuri – o luptă acerbă – între două puteri care depăşesc omul şi depăşesc natura?

— Categoric, nu-mi dau seama, mormăi Rook, posomorât.

— Una dintre aceste două puteri este forţa vieţii, continuă preotul. Cealaltă este forţa morţii. Şi ceea ce am ajuns eu să înţeleg, în ultimă instanţă, este următorul lucru: aşa cum omul reuşeşte să opteze pentru vitalitate, infiltrându-se în matricea

266

magnetică, generatoare de viaţă şi germinând noi creaţii, la fel de bine se poate desface din angrenaj, sfărâmând resortul principal, ridicându-l la obscuritatea ultimă. Cu alte cuvinte, Ashover, eu am descoperit că sufletul omenesc este o armă mult mai periculoasă decât ne imaginăm noi.

— Toate astea seamănă foarte mult cu ceea ce am auzit la biserică, replică Rook, încruntat.

— Aşa şi este! strigă preotul. Aşa-i! Aşa-i! Dar acest lucru nu face decât să confirme că ceea ce am descoperit eu răspunde unui indestructibil instinct al speciei umane.

— Specia umană nu poate constitui un criteriu demn de luat în seamă, bombăni vocea care venea din scaunul de răchită. Specia umană oscilează între cele patru vânturi. Şi instinctul descoperit de dumneata e o giruetă care se suceşte după cum bate vântul.

— În ultimii cinci mii de ani nu s-a prea răsucit, în ce priveşte viaţa şi moartea. În ciuda tuturor frazelor sforăitoare ale ştiinţei, s-a menţinut cu fermitate un unic, mare şi îngrozitor adevăr, anume că oamenii şi zeii şi toate făpturile din natură înzestrate cu viaţă nu sunt decât nişte pioni, zaruri, jetoane, în marea partidă care se joacă între două forţe antagonice, egale şi insondabile. N-ai simţit acest lucru, Ashover? Glasul preotului se înmuie până la o şoaptă insinuantă, care străpungea întunericul asemenea pumnalului unui conspirator. N-ai simţit că toate gândurile şi acţiunile dumitale conştiente nu fac decât să disimuleze *altceva,* cedează acestui *altceva,* aşa cum cedează gheaţa crăpată? Şi nu ai simţit că acest *altceva* este uneori viaţa, şi alteori moartea? Nu ai simţit lucrul ăsta, Ashover?

Vocea lui Rook, desprinzându-se, din întuneric, avea rezonanţa surdă a unei buturugi plutitoare, care se loveşte de o alta, în vâltoarea cursului unui râu învolburat.

— Uite ce-i, omule, am trăit atâtea feluri de senzaţii oribile, încât am renunţat să le mai categorisesc. Nu văd de ce ar trebui să te limitezi la această dihotomie a

dumitale. De ce să nu accepţi că universul e înţesat de tot felul de niveluri, straturi, planuri, dimensiuni, altitudini, zone, toate mişunând de vietăţi mârşave şi senzitive ca mine şi ca dumneata, tinzând să găsească o poartă de scăpare?

267

Intonaţia de scepticism blazat din glasul lui păru să aibă un efect deosebit de iritant asupra nervilor pastorului.

— Eşti lipsit de seriozitate, Ashover, spuse el. Niciun om care-şi analizează propriile-i simţiri nu poate evita acest curent subteran în care se ciocnesc două fluxuri potrivnice: setea de moarte şi setea de viaţă. Şi eu am descoperit că e posibil să ne strecurăm îndărătul scenei şi *să ridicăm zăgazul,* astfel încât fluxul morţii să se reverse asupra întregului spaţiu.

Vocea lui Rook deveni din ce în ce mai plictisită şi mai detaşată, pe măsură ce polarităţile firii sale se focalizau într-o înverşunată şi secretă rezistenţă în faţa acestei viziuni care încerca să invadeze şi să domine propriile sale concepţii.

— Forţele astea ale dumitale nu-mi spun absolut nimic, Hastings. De ce să ne oprim la viaţă şi la moarte? De ce să nu ne gândim la un întreg vârtej de forţe conflictuale? Viaţa şi moartea nu sunt decât simple cuvinte. Tot ce cunoaştem noi nu e decât o harababură haotică, dementială, de lucruri pe care le numim „vii” şi de lucruri pe care le numim „moarte”. Eu cred că tot acest talmeş-balmeş nu-i decât un ansamblu de visuri obscene, o masă de umbre fantasmagorice, dintre care cele mai multe sunt dezgustătoare, şi unele, de o magică frumuseţe! Şi ce râvnesc eu cu ardoare ar fi să plonjez într-un lac de neant, unde să pot uita până şi de existenţa unor asemenea orori.

Hastings deveni conştient de o certă mânie împotriva acestui om. O veche cicatrice dinăuntrul lui, crestată de vreo umilinţă pe jumătate uitată, pe care o suferise cândva mândria lui de copil de clasă mijlocie din partea acestor aristocraţi dispreţuitori, începu acum să-şi amestece zvâcnirile organice cu fireasca indignare a raţionalistului, împotriva unor speculaţii fanteziste. Oamenii ăştia erau incapabili să ia în serios asemenea chestiuni fundamentale. Pentru ei nu însemna nimic mai mult decât saltul unui peşte în iazul morii. „Umbre fantasmagorice!” Vasta noapte înmiresmată care-l învăluia, pulsând de mirosurile unui pământ real, material, îi asalta mintea cu senzaţia efemerităţii, a zădărniciei unor asemenea divagaţii informe. Viaţa? Nu-i cunoştea el amărăciunile, brutalitatea? Moartea? Nu era oare această beznă divină însuşi simbolul seninătăţii somnului etern?

268

Simţea că, dacă în acea clipă ar fi putut, printr-o simplă ridicare a mâinii, să precipite întregul sistem planetar în disoluţia finală, ar fi ridicat cu mare drag mâna.

Şi omul ăsta, acest Ashover, se unise acum cu o fată plină de viaţă şi ardoare

amoroasă, care, în curând – ştia el prea bine –, avea să satisfacă dorinţa tenace a familiei de a-şi perpetua viaţa pe pământ. Iar fragila, nevrotica lui Nell era obsedată, în imaginaţia ei puerilă, de acest sceptic trândav, de acest persiflator care, cu lacurile lui de neant, poza acum în martir al remuşcării pentru că-şi izgonise amanta din casă! Ce ştia omul ăsta despre „dimensiuni, niveluri, zone”? Cât de găunos, cât de bombastic sunau asemenea fraze în această fermecată noapte de iunie, care le murmura despre realităţile vieţii şi ale morţii!

Din când în când, dinspre cuprinsul câmpiilor mocirloase, răzbea ţipătul răguşit al vreunei păsări de noapte, poate al unei păpălude sau al unui buhai de baltă; şi sunetul acesta nocturn părea să-i întărească tragica viziune asupra lucrurilor. Oare el însuşi nu era un singuratic corb de noapte, care-şi striga lamentaţiile într-un limbaj pe care nicio fiinţă omenească nu-l putea înţelege, în timp ce suflurile umede ale marilor ape învolburate îl împresurau, traversând mlaştinile?

— Ce gândesc eu, se auzi iar vocea lui Rook, mai plictisită şi mai indiferentă ca oricând, este că adevărata realitate a lucrurilor, realitatea la care ne trezim poate numai în clipa când murim, este atât de diferită de viaţă şi de moarte, încât înseamnă pur şi simplu o pierdere de timp să mai discutăm despre ele. Dumneata afirmi că dorinţa mea de a evada nu e decât reversul – mă rog -maniei lui Lexie de a trăi. Dar cum stăm cu mania dumitale legată de moarte şi distrugere, Hastings? Nu e şi aceasta, ţinând seama de energia pe care o investeşti în ea, exact reversul a ceea ce numeşti setea de viaţă? Dumneata te dovedeşti la fel de dogmatic în acest cult al morţii ca şi Lexie în cultul vieţii. Eu cred că totul este atât de fantasmagoric şi de haotic, încât a dezbate asemenea lucruri înseamnă a te lăsa amăgit, indus în eroare. Mai bine să le abandonăm în voia lor şi să trăim fiecare moment cu tot ce aduce el.

269

Hastings încerca una dintre cele mai deprimante senzaţii pe care le poate îndura spiritul omenesc, aceea de a-şi simţi mândria spirituală ameninţată de un corp străin. Îşi împinse scaunul îndărăt, în întuneric, şi îşi încleştă degetele mâinii drepte cu atâta forţă, încât unghiile aproape că-i intrară în carne.

În clipa aceea era absolut necesar pentru el să se simtă mai puternic, extraordinar, chiar mai *malefic* decât omul acela care-şi păstra până şi în adâncurile abisului aerul de indolenţă specific clasei lui. Şi uşuraticul ăsta sofisticat era iubit de trei femei! Conflictul dintre ei ajunsese să semene cu lupta primitivă dintre două comute; ambiţiile de a triumfa asupra naturii, asupra femeilor, asupra lui Dumnezeu se prefăcuseră în elementele unui război pe viaţă şi pe moarte.

Hastings avea impresia, în acele momente, că ostilitatea dintre ei doi, acea obscură luptă corp la corp care se desfăşura în abstractul beznei, avea loc într-o arenă care se cufunda, atingând ombilicul pământului.

Se simţi îmboldit să se ducă la fereastră şi să se aplece în afară. Din colţul lui, putea desluşi un mănunchi de steluţe palide; încercă, vag, să-şi aducă aminte ce constelaţie îşi îndrepta privirile, la acea oră, către căsuţa Toll-Pike. În sufletul său începuse să se insinueze o îndoială. Era oare posibil ca această atitudine de scepticism „pyrrhonian" pe care o afişa Rook în faţa vieţii, această indiferentă, impasibilă acceptare a haosului, să-i confere şi în domeniul filosofic aceeaşi superioritate asupra lui, de care se bucura şi în domeniul social? Dar cum s-ar fi putut ca o persoană atât de superficială, de neformată, de evazivă, să se apropie de marele secret, în aceeaşi măsură ca şi el, care îşi concentrase şi îşi canalizase toate firele spiritului asupra unui scop unic şi bine definit?

Îi veni deodată ideea că Rook îşi bătea joc de el, că îşi bătuse joc de el de-a lungul întregii lor conversaţii! Asta era unul dintre trucurile folosite de blestematele „clase de sus". Niciodată nu puteai şti cum stai cu ei; niciodată nu-ţi puteai da seama dacă „i-ai biruit!" Asemenea unui deget de gheaţă boreală care se lăsase drept pe nervul lui central, bănuiala atroce că întregul sistem filosofic al lui Rook nu era decât o armă în apriga lui

270

luptă pentru afirmare, pentru supremaţie, îi invada mintea. Aparent, un Ashover nu avea nevoie să recurgă la asemenea arme. *Ei* se puteau dispensa de formularea unui principiu filosofic. Pentru *ei* nu era necesar să se dovedească raţionali sau logici. *Ei* erau liberi să se joace cu realităţile vieţii şi ale morţii, aşa cum se jucau cu câinii lor, cu armele, cu femeile. *Ei* se puteau mulţumi să fie ceea ce erau, lăsând întregul univers să se balanseze în voia soartei. „Haos", într-adevăr! Acesta era cuvântul nimerit. Să hoinăreşti brambura pe plaiuri şi prin păduri; să savurezi mese delicioase; să violezi câte o fată, ici-colo; şi, printr-o căsătorie oportună, să-ţi transmiţi numele mai departe, unei generaţii viitoare, care, la rândul ei, se va mulţumi să fie ceea ce este şi va discuta despre hazard şi despre haos, în timp ce el, William Hastings, care scrisese cu propriul său sânge o carte de o forţă zdrobitoare, nimicitoare, anihilatoare, exista doar ca o curiozitate, un obiect etichetat în raft drept un preot de ţară cu un creier bizar, util să debiteze predici pioase în faţa monumentelor înălţate întru gloria familiei Ashover.

— Hastings, într-adevăr n-ai să-mi ascunzi nimic în legătură cu Netta?

Cuvintele, venind în miez de noapte dinspre celălalt chip invizibil, plutiră afară, pe fereastră, către mica necunoscută constelaţie.

— Să-ţi ascund? De ce naiba să-ţi ascund? Din moment ce-ţi mărturisesc tot ce e necesar a fi ştiut pe această lume.

În vocea lui Hastings, când rosti aceste cuvinte, se simţi acel tremur uşor care, la persoanele cu nervii foarte încordaţi, vesteşte pierderea controlului de sine.

— Ashover, de ce nu-i pui detectivi pe urme? continuă el. Angajează detectivi! Şi,

brusc, fără niciun fel de motiv, izbucni într-un râs strident, aspru. Detectivi, repetă el, sufocându-se de râs: Detectivi!

De astă dată, Rook simţi nevoia să se apropie de fereastră. Cămăruţa devenise de nesuportat pentru el. Într-adevăr, se ridică de pe scaun şi se îndreptă, cu un mers împleticit, spre fereastră, simţindu-şi picioarele amorţite şi ţepene. Dar Hastings continua să se legene, scuturat de hohotele unui râs atât

de alarmant, încât Rook rămase rezemat de pervaz, cu faţa spre interiorul încăperii.

În cele din urmă, explozia de râs a pastorului se stinse, şi omul îşi înălţă capul pe care şi-l îngropase în mâini.

— Şi acum, începu el, adresându-se siluetei întunecate care obtura cea mai mare parte a ferestrei luminate de stele, acum istorica dumitale familie va avea un moştenitor.

Rook fu prea surprins de această remarcă grosolană, pentru a mai putea da un răspuns. Îşi spuse că sosise momentul să-i ureze gazdei sale noapte bună. Evident, nu mai putea scoate nimic de la el în legătură cu Netta, şi nu se simţea dispus să prelungească scena.

Dar freamătul pe care-l stârnise, în chip necugetat, în sufletul lui Hastings nu-şi epuizase încă ricoşeurile vindicative.

— Şi, desigur, aştepţi un băiat, nu? Vocea preotului răsună răguşit în timp ce continuă cu neînfrânată răutate: Astă-seară l-am văzut pe Binnory Drool. Mi-a povestit despre dumneata şi despre Betsy şi despre cei doi monştri. Bănuiesc că i-ai văzut pe monştri, nu-i aşa, Ashover?

Rook scăpără un chibrit şi, apropiindu-se de masă, aprinse una dintre lumânări, drept în faţa gazdei sale. Fu atât de şocat şi de înfiorat de expresia acestei feţe brusc iluminate, încât se trase îndărăt cu o exclamaţie de groază.

— Doamne! Ce s-a întâmplat, omule? Ce ai? Eşti furios pe mine din vreo pricină sau alta? Ce ţi-am făcut?

Preotul îşi împinse şi mai mult scaunul în spate.

— Ce cuvânt ai folosit mai înainte? şuşoti el răguşit. Fantasmagoric! E un cuvânt foarte potrivit, fantasmagoric!

Rook luă în mână cealaltă lumânare şi o aprinse de la flacăra celei dintâi. Cele două flăcărui se înălţau acum între cei doi bărbaţi, asemenea coarnelor dilemei finale.

— Morţii voştri, din cavoul familiei, probabil că triumfă, Ashover! îşi continuă preotul peroraţia. De ani şi ani de zile

— Au pus la cale evenimentul ăsta! Ce îngrijoraţi trebuie să fi fost, acolo jos, sub lespezile lor! Ar fi fost mare păcat să-i dezamăgeşti, nu-i aşa? Mă întreb cum o fi

când ai un şir lung de strămoşi care ţi se amestecă în viaţa intimă. Cred că-i o senzaţie stranie.

272

Rook aruncă o privire prin cameră, căutându-şi pălăria şi bastonul. Se îndreptă spre colţul în care le aşezase şi le luă în mână.

— Noapte bună, Hastings. Trebuie să plec.

Preotul se ridică în picioare ca un om beat sau drogat.

— Şi ce-ai fi avut de gând să faci, întrebă el, dacă eu *aş fi ştiut* ceva despre Netta? Dacă, de pildă, i-aş fi cunoscut adresa? Ai fi plecat direct la ea? Ţi-ai fi părăsit soţia şi te-ai fi dus să trăieşti cu ea? Nici pomeneală. I-ai fi îndrugat câteva cuvinte măgulitoare şi i-ai fi lăsat ceva bani, după care te-ai fi întors aici, la plimbările tale şi la dejunurile tale şi la umbrele tale „fantasmagorice”. Spune-mi un lucru, Rook Ashover. Cum arată

O umbră fantasmagorică atunci când umbra pereche, femela, i-a fost sedusă? Dansează ca o marionetă supusă, bine trasă de sfori? Aşa e, Ashover, aşa e?

Probabil că în acel moment un nerv misterios din profunzimile celui mai ascuns dintre eurile lui Hastings, un nerv care se încordase în urma discuţiei cu Rook până la punctul de a plesni, se rupse într-adevăr, răsturnând autocontrolul care se pune în calea unor acţiuni imposibile. Pentru că ceea ce urmă

I se păru lui Rook monstruos şi halucinant, mai târziu, când îşi aduse aminte de scena în cauză. Repetând cuvintele: „Marioneta dansează, nu-i aşa? Nu-i aşa? Nu-i aşa?”, omul se apropie de Rook, cu braţele grotesc întinse în lături, cu faţa schimonosită într-un rânjet diabolic, cu un picior ridicat în sus, îndoit, şi celălalt ţopăind pe podea.

Rook se feri într-o parte, speriat, crezând că Hastings are de gând să-l lovească, dar preotul nu făcu altceva decât să înşface unul dintre sfeşnicele de alamă de pe masă şi să-l zvârle în uşă, cu o mişcare sălbatică.

Rook schiţă un gest pe jumătate defensiv, pe jumătate protector; dar gestul se dovedi inutil. Omul îşi prinse capul în mâini, traversă camera poticnindu-se şi, trântindu-se pe scaunul de răchită de pe care se ridicase Rook, izbucni într-un hohot de plâns sfâşietor.

Şi atunci se petrecură două lucruri, unul după celălalt, care, mai târziu, aveau să se asocieze atât de strâns în mintea lui

273

Rook, încât n-a mai fost niciodată în stare să le separe. Din liniştea întunericului de afară, îi ajunse dintr-odată la ureche, venind parcă de dincolo de grădină şi de dincolo de câmpii, acelaşi sunet straniu, inexplicabil, pe care-l mai auzise în noaptea petrecută cu Ann în căsuţa familiei Drool.

Nu avu timp să chibzuiască la natura sunetului, dar, într-o străfulgerare iraţională, conştiinţa lui îl asocie, instinctiv, cu izbucnirea isterică a omului care sughiţa acum ghemuit în scaun şi care batjocorise pruncul lui încă nenăscut. Să fi primit oare, la rândul lui, acest profet al anihilării un răspuns, sub forma unui urlet batjocoritor, din partea tăcuţilor morţi îngropaţi sub lespezile lor? Sau totul nu era decât o farsă sinistră plăsmuită de creierul lui tulburat, o halucinaţie acustică pricinuită de agitaţia extraordinarei lor conversaţii?

Nu avu timp să analizeze mai îndelung această „chemare a supranaturalului", ca să folosim expresia shakespeariană, pentru că uşa camerei se deschise încet şi, în lumina uneia dintre lumânările care ardeau încă pe masă, se profilă silueta albă a lui Nell, cu părul căzându-i despletit pe umeri şi picioarele goale.

Fusese trezită din somnul ei adânc de zgomotul sfeşnicului zvârlit în uşă şi, fără să-şi dea prea bine seama unde se afla sau ce făcea, se repezise orbeşte în cameră.

Rook, care-şi aruncase pălăria şi bastonul pe biroul lui Hastings, dădu să şi le ia, cu un gest mecanic, spunându-şi că nu mai era cazul să zăbovească în tovărăşia celor doi soţi.

Nell îl opri, însă, cu o mişcare repezită.

— Ce s-a întâmplat? strigă ea. Nu! Nu! Nu te las să pleci până nu aflu şi eu ce s-a întâmplat. Ce este, Rook? Ce i-ai făcut? V-aţi certat?

Rook nu fu nevoit să-i răspundă, pentru că Hastings se ridică de pe scaun.

— Du-te înapoi în camera ta, Nell, dragă, îi spuse cu o voce blândă, care o făcu pe Nell să i se supună. Cobor să-l conduc pe domnul Ashover, şi după aceea vin şi eu. Ai mai lăsat ceva pe aici, Ashover? Cred că n-ai avut decât bastonul.

Rook nu putu face alt gest decât să-i strângă mâna lui Nell, când trecu pe lângă ea. Ochii ei fixară ochii lui, în lumina difuză

a lumânării, cu o privire pe care n-avea s-o uite vreodată. O lăsă stând în picioare, în capul scării, cu sfeşnicul în mână.

— Noapte bună, Ashover. Mi-e teamă că mi-am cam ieşit din fire. Dar uite că mi-am revenit.

— Noapte bună, Hastings, şi te rog să nu te mai gândeşti deloc la toate astea, sau măcar să nu te gândeşti prea mult la ele. E bine să te trezeşti uneori dimineaţa ca şi cum ai fi un nou-născut.

În timp ce vorbea, îi întinse mâna, şi Hastings, după o clipă de ezitare, i-o luă.

— Poate că, într-un fel, e la fel de bine să-ţi pierzi uneori cu totul minţile. Nu fi îngrijorat. Dacă aflu vreodată ceva în legătură cu Netta, am să-ţi dau de veste. Noapte bună, Ashover.

Şi închise uşa după el, cu un slab reviriment al formidabilei siguranţe de sine pe care o pierduse.

Cel puţin, nu-i dezvăluise secretul Nettei. Era o necesitate vitală, în acest moment atât de precar pentru respectul de sine însuşi, ca simplul avantaj, întâmplător, de a avea adresa fetei în buzunar să acţioneze ca o contrapondere a umilinţei sale.

Categorica duplicitate a universului, fie ea logică sau fantasmagorică, îi oferise măcar o cale de a-i striga „şah mat!” stăpânului domeniului Ashover.

Capitolul XIX

Ultima zi a lunii iunie se deşteptă peste câmpurile din valea râului Frome, complet secerate şi curăţate. Nu numai atât, dar iarba proaspăt încolţită prin cotloanele adăpostite începuse să se coloreze în verdele acela mustos, mai întunecat decât verdeaţa fragedă de primăvară şi, într-un anumit sens, chiar mai înviorător, prin simplul fapt că firele timpurii sunt înconjurate încă de teci şi tulpini veştejite de iarnă, pe când acum, în acest solstiţiu din miez de vară, între sezonul ploilor şi cel al înfloririi trandafirilor, secerătorii curăţaseră terenul, făcând loc luxuriantei vegetaţii noi.

Trandafirii sălbatici îşi şi etalaseră gloria floral; ca şi ciorchinii de caprifoi galben-untoşi, ca şi primele tulpini de degeţel roşu. Orhideele de câmp şi trifoiul luaseră locul margaretelor şi ciuboţicăi-cucului; şi jos, în câmpiile mocirloase, cuculeasa şi j aleşii de mlaştină îşi înălţau capetele printre numeroasele teci noi de papură. Libelulele se adunau în număr mai mare deasupra bălţilor de ploaie la care se adăpau vitele şi de-a lungul şanţurilor; cele mai multe făceau parte din specia comună, cu trupuri albăstrii ca pescăruşul şi aripi de evantai tremurător ca argintul-viu, pudrate cu colb irizat.

De-a lungul întregii luni, în zilele mai timpurii, însorite, ca şi în cele mai târzii, biciuite de rafale de ploaie, Rook îşi scormonise întruna mintea în căutarea unui indiciu care să-i lămurească răutatea triumfătoare cu care-l trata Hastings, ori de câte ori se întâlneau. Nu-i venea a crede că purtarea lui se datora geloziei, pentru că, în ultima vreme, aproape că nici n-o mai văzuse pe tânăra Nell şi, când o revedea din întâmplare, întâlnirile

lor aveau loc în împrejurări care nu i-ar fi trezit bănuieli nici celui mai gelos dintre soţi.

Remuşcarea crâncenă care-l tortura în legătură cu Netta măcinase în el orice dorinţă pentru vreo altă femeie, creându-i iluzia că era izolat, separat, naufragiat, aflat sub puterea unui blestem. În propriii săi ochi, apărea ca un lepros moral, damnat să aducă nefericire oriunde s-ar fi dus sau orice ar fi făcut; şi astfel, cum se întâmplă adeseori cu egoiştii de acest soi, era încredinţat că şi ceilalţi îl vedeau la

fel cum se vedea el.

Nu-i trecuse niciun moment prin minte că s-ar fi putut să plătească acum faţă de Hastings preţul nesăbuinţelor sale din trecut, pentru că, în acele zile ale amorurilor cu Nell, preotul părea rupt de orice preocupare lumească sau omenească. Omul nu fusese întocmai ceea ce se numeşte în romane un „încornorat”, dar dăduse impresia că nu s-ar sinchisi prea mult de aventurile amoroase în care era amestecată soţia lui. Acum însă totul se schimbase. Avea senzaţia că Hastings îl urmărea cu ochiul unui corb prevestitor de rele şi, cu toate că senzualitatea secase în el, în zilele acelea, mai mult ca oricând, faptul că nu mai avea parte de balsamul simpatiei lui Nell îi intensifica singurătatea la care se autocondamnase, dându-i impresia că înota printre gheţari.

Această ultimă zi din lună era o zi a zilelor. Una dintre acele secvenţe de douăzeci şi patru de ore care, într-un fel, pare desprinsă şi izolată de restul anotimpului. Sufla o boare de vânt dinspre sud-vest, un vânt care, în călătoria sa prin livezile şi stânele din restul ţinutului, părea să fi distilat gustul acrişor al merelor verzi şi al grâului necopt şi să-l fi amalgamat cu răsuflarea împrospătată de ploaie a vitelor cu ugere grele şi cu dulceaţa demodatelor răzoare de garoafe, scăldate în soare, dintre aleile pardosite cu cărămidă şi gardurile vii.

Lexie, prin una din acele intuiţii hrănite direct de sânul pământului, care sunt specifice bolnavilor incurabili, presimţise această zi de glorie a verii şi ceruse să fie condus în trăsura domnului Twiney într-un loc care se numea Comber’s End, aflat de cealaltă parte a pâraielor şi câmpiilor mocirloase pe marginea cărora fusese durat satul Ashover.

2 77

Comber’s End abia de putea fi numit un cătun; clădirea cea mai importantă era o veche fermă fortificată, înconjurată de un eleşteu mare sau un lac mic, de adâncime considerabilă, la capătul căruia se găsea o antică moară de apă.

Rook se înţelesese cu fratele său să se întâlnească în acest loc şi să prânzească împreună din bucatele împachetate cu grijă şi aranjate într-un coş de către doamna Bellamy.

Nu exista niciun drum direct care să traverseze mlaştinile. Cel mai bun drum de trăsură ocolea la câteva mile depărtare de sat, înspre est. Rook hotărâse să vină pe jos, urmând o cărare mai îngustă şi mai colţuroasă, care ocolea mlaştinile cam la aceeaşi distanţă, numai că în direcţia de vest.

Într-adevăr, la orele de mijloc ale acelei dimineţi neobişnuite, Rook străbătea de zor cărarea îngustă, ierboasă, în timp ce ciocârliile cântau deasupra capului său, păsările ciripeau prin gardurile vii, iar poteca se desfăcea înaintea lui, o panglică dreaptă, lungă, străjuită de sălcii retezate. Se simţea copleşit de o tristeţe epuizantă, deznădăjduită, în timp ce înainta, legănându-şi la întâmplare bastonul,

printre frunzele de măcriş şi printre cucute, şi tulburând siesta câte unui bâtlan cu picioroange lungi sau a vreunui şarpe verzui, în timp ce adierile de vânt care înfiorau aninii şi tufişurile de călini i se păreau a fi un lung convoi de suspine, asemenea unor ostaşi înfrânţi; suspine care se stingeau în văzduh, unul după celălalt, urmate de noi convoaie de fugari din alte fronturi ale îndepărtatului dezastru.

Rook s-ar fi simţit poate mai puţin trist dacă ar fi putut judeca impasul în care se găsea ca pe un rod al fatalităţii oarbe. Veninul care fermenta în el era generat de gândul că ar fi putut evita toate nenorocirile, dacă ar fi fost şi el la fel de chibzuit ca Lexie şi nu s-ar fi avântat cu prova drept în bancurile de nisip, ca o corabie condusă de un cârmaci nebun.

Se simţea, în aceste momente, răspunzător pentru nefericirea tuturor celor din jur. Singură mama lui părea să nu fi intrat în raza blestemului care căzuse asupră-i; mama lui, şi poate că pruncul încă nenăscut. Până şi dragostea pentru Netta nu însemna atât o nevoie de tovărăşia Nettei, cât o chinuitoare remuşcare pentru faptul că el fusese pricina dispariţiei ei.

278

În timp ce mergea, îşi scormonea inima; şi trebui să-şi mărturisească faptul că niciodată, în toată viaţa lui, nu iubise pe nimeni, în afară de fratele său. Şi acum, fratele acesta avea să moară.

Privind la şirul lung de sălcii retezate care mărgineau poteca de o parte şi de alta, trunchiurile lor groteşti, încununate de ceea ce părea a fi un păr ridicat măciucă din pricina groazei, îi apărură ca o lungă alee de Rook Ashoveri, fiecare dintre ei născut fără de inimă şi fiecare dintre ei aşteptând un soi de zi a Judecăţii de Apoi şi a răsplăţii. Ar fi vrut ca drumul acela să nu se mai termine niciodată, sau poate că mergând întruna, până când genunchii i s-ar fi şubrezit şi sufletul i-ar fi secătuit, ar fi putut face penitenţă pentru tot răul pe care-l pricinuise.

În acele momente, viaţa îi apărea într-o lumină total diferită decât o văzuse până atunci. Şi anume, i se părea un loc în care faptul de a nu fi prins şi angrenat în existenţa altcuiva constituie suprema cauză de recunoştinţă faţă de dumnezeire; a nu fi angrenat în existenţa nimănui altcuiva, în afara celor organic legaţi de tine. Pentru că relaţiile dintre el şi Lexie nu le aduseseră decât bucurie amândurora. La fel fuseseră şi relaţiile cu mama lui, până când se înstăpânise pe ea obsesia însurătorii lui.

Tot restul nu era decât mizerie! Pe Netta o dezamăgise la culme şi apoi o zvârlise. Pe Nell o ademenise şi apoi o zvârlise. Pe Ann o exasperase şi apoi o umilise dincolo de marginile iertării. Să fi existat oare în el ceva care transforma orice intimitate cu o femeie într-o legătură primejdioasă şi fatală? Nu era vorba numai de egoismul său. O sumedenie de bărbaţi egoişti se bucurau de viaţă după

bunul lor plac, alături de femeile pe care şi le aleseseră. Dar în el exista ceva, ceva legat de structura *specială* a egoismului său, care era la fel de ucigător pentru fericirea fiinţelor sensibile din preajmă-i ca şoricioaica pentru şobolani sau stricnina pentru lupi.

Încercă să-şi imagineze o lume în care nu ar fi existat femei, sau în care el nu ar fi avut niciun fel de relaţie cu femeile. Ar fi putut oare duce o existenţă armonioasă şi mulţumită de sine, lipsită de orice aventură amoroasă? îşi aduse aminte de o anumită zi când cineva, nu mai ştia cine, îi reproşase trândăvia lui şi insinuase că a continua să trăiască în asemenea mod, fără să

279

facă altceva decât să se plimbe, să mănânce şi să doarmă, însemna să ducă o viaţă nedemnă de un om de spirit. Lovi cu bastonul într-un tufiş de sânger şi chicoti cu glas tare. Dumnezeule! Era destul de inteligent pentru a nu se sinchisi de *asemenea* acuzaţie. Ce importanţă avea? Lumea era plină de „oameni onorabili" care se zbăteau frenetic în goana după succes, după renume, după recunoaştere, după realizare. Şi ce valoare aveau toate acestea? Era mai bine, mult mai bine, să duci o viaţă inofensivă, într-un loc liniştit şi netulburat, contemplând cum se succedă anotimp după anotimp, cum se scurge o lună după alta, în vreme ce tu rămâi distant şi detaşat, lăsând procesiunea tumultuoasă a evenimentelor exterioare să se zvârcolească şi să se răsucească în jurul propriului ei trup, ca un şarpe rănit.

Ce importanţă aveau toate? Doar nu exista, în lumea lui invizibilă, un „vătaf" gata să se repeadă asupră-i cu biciul şi cu pedeapsa. Ce contau concepţiile tribului său, ale clasei sale, ale rasei umane în general? Nu, el nu trebuia să dea seamă decât universului, acestui univers care l-a îmbrâncit în torentul vieţii, pentru a-l reînghiţi apoi din nou pe vecie. Nu! Izbutea să se cufunde suficient de adânc în propria-i natură, pentru ca *asemenea* acuzaţii să ricoşeze pe lângă el, fără să-l atingă. Nu, nu în aceasta consta greşeala lui, ci în neînţelegerea faptului că, atâta timp cât nu ai aptitudini de pirat, trebuie să ocoleşti cât mai mult bricurile şi brigantinele, oricât ar fi ele de ispititoare; trebuie să le ignori şi să te avânţi în largul mării, fără să le arunci măcar o privire.

De-ar fi putut descoperi, înainte de a se fi angajat faţă de Netta, de Nell sau de Ann, în ce chip primejdios amestecase natura elementele în făptura lui! Această îmbinare dintre irezistibila atracţie către trupul şi spiritul femeiesc şi absoluta lui neputinţă de a încerca vreo pasiune emoţională nu era nici mai mult nici mai puţin decât o monstruoasă diformitate. Ce fel de inimă avea el, din moment ce se surprindea dorind să nu o fi întâlnit niciodată pe vreuna dintre cele trei femei! Şi totuşi, instinctele nu-i erau pervertite, ci numai capricioase şi evazive, atât de anemice şi de inumane, încât pluteau la suprafaţa straturilor de flori ale vieţii, ca

fluturaşii ăştia albaştri care
280

zburau sub ochii lui de la un smoc de sunătoare la un petic de iarba-vulturului.

Îşi încetini paşii, înaintând agale pe interminabila cărare. Avea senzaţia că mergea şi tot mergea de o jumătate de zi, şi totuşi panglica drumului se derula drept în faţa lui, fără a-l lăsa să întrevadă un capăt sau o cotitură. Părea să se topească în orizontul frunzos, aşa cum dâra de aur pictată de lună pe faţa mării se pierde dincolo de marginea lumii.

Se simţea dezgustat de sine însuşi şi de destinul familiei sale. Şi totuşi, îi era cu neputinţă să conceapă măcar un alt mod de viaţă. Ideea de a părăsi Ashover şi de a începe o viaţă nouă, stimulată de noi ambiţii, era tot atât de străină sferei lui de posibilităţi pe cât i-ar fi fost de greu unui peşte din Groapa lui Saunders să se transforme într-una dintre rândunelele care se roteau deasupra apei.

Singurul lucru după care tânjea, cu deznădejdea unei vulpi prinse în capcană, era libertatea. Libertatea, de pildă, de a se bucura de o excursie în tovărăşia lui Lexie, o excursie ca aceasta de acum, fără să simtă o crispare surdă în adâncurile conştiinţei, asemenea spasmului unei excrescenţe maligne în miezul stomacului.

Se opri locului o bucată de vreme, rezemat de un gard şi privind mâlul verde dintr-un şanţ bătătorit de picioarele vitelor, traversat acum în zbor săgetat de trei libelule portocalii, avântându-se cu atâta aroganţă, de parcă survolau o lagună veneţiană.

Îl rodea senzaţia că încolţise în el o suferinţă nearticulată, mai puţin definită, mai puţin clară decât celelalte pricini ale amărăciunii lui. Încercă să sondeze adâncurile acestui nou simţământ şi ajunse la concluzia că era vorba de o repulsie oarbă, stârnită de ideea căsătoriei sale cu Lady Ann. Era conştient că tremură de furie împotriva soţiei sale; şi nu numai împotriva ei. Parcă niciodată până atunci nu-şi dăduse seama cât de profund frustrată fusese iluzia sa vitală în urma acestei căsătorii. Gândul că era ireversibil legat de o tovarăşă de viaţă strălucită şi dominatoare, gândul că viaţa lui nu va mai fi de acum încolo o suită de plăcute senzaţii solitare, ci ceva care-i aparţinea numai pe jumătate golea de magie pământul, aerul şi cerul.
281

Şi se considera victima unui complot urzit de subtila conspiraţie a tuturor celor din jur. Mama lui şi Lady Ann ticluiseră planul. Netta se sacrificase pentru a-i înlesni îndeplinirea. Nell îl acceptase şi îl ratificase. Şi, mai presus de orice, această indestructibilă şi blestemată entitate, Casa Ashover în sine, îl împinsese cu mâinile ei imperative, neobosite, inoportune, pe atât de ineluctabile, pe cât de invizibile.

Gândurile-i începură s-o ia razna de-a lungul evenimentelor petrecute în viaţa lui.

Se lăsase târât în acest impas fără să gândească, aflat parcă sub puterea unui anestezic. O încredere adânc săditä în natura lui îi dăduse convingerea absurdă că va fi în stare oricând să se smulgă din orice fel de cursă. Fără îndoială, această încredere îşi avea sursa în detaşarea lui de orice emoţie; în acele îndepărtate călătorii translunare ale spiritului său, care păreau să reducă toate raporturile umane la un nebulos joc de marionete, privit printr-un telescop reglat să distanţeze.

Îşi scormoni creierii, până când mintea lui îşi pleoşti aripile şi se ghemui, epuizată de efortul găsirii unei ieşiri din dilemă. Libelulele portocalii străpungeau văzduhul dintr-o parte în alta. Dintr-o parte în alta, peste amprentele mâloase scobite de picioarele vitelor, între mormane groase de bălegar, se roteau şi se ondulau roiuri de musculiţe infinitezimale; iar într-un ungher de baltă limpede, un grup de coleoptere de apă se învârtejeau necontenit, de parcă încercau să se ia la întrecere cu propriile lor mici umbre, care le reproduceau instantaneu fiece mişcare, trasând acolo, în apa însorită, stranii cercuri concentrice, ca nişte infimi aştri lunari cu chenare negre.

Inteligenţa ciudată a lui Rook nu-i îngăduia refugiul unei schimbări radicale a stilului său de viaţă. Sufletul i se ofilea, i se închircea, dar el nu găsea tăria de a striga: „Stop... destul!” hoardelor destinului, şi nici tăria de a le sublima în noţiuni etice.

Faptul că universul putea fi considerat drept un loc unde caracterele umane se lasă dăltuite, cizelate şi premeditat ajustate în tipare morale de eroism sau resemnare nu ajunsese vreodată nici până în pragul conştiinţei lui. Viziunea sa asupra lucrurilor se extindea doar până la vinietele imprimate de natură, de felul celor la care se uita acum: mormanele de bălegar, dansul

roiurilor de musculiţe, mâlul verde, coleopterele strălucitoare ca lignitul, care-şi împlineau mişcarea circulară.

Era sătul şi îngreţoşat de efortul de a gândi; de a gândi în cercuri concentrice, fără de ieşire. Se putea asemăna cu un gladiator hăituit, care, fugind de jur-împrejurul arenei, pentru a-şi salva viaţa, vede întruna aceleaşi feţe impasibile, urmărindu-i disperatul circuit.

Îi trecu prin minte că starea aceasta amorţită, paralizată, cenuşie, lipsită de orice perspectivă îi pricinuia o suferinţă mai acută decât furibundele-i remuşcări legate de Netta.

Nu drama Nettei îl tortura cel mai puternic, ci reacţia la căsătoria lui, ce părea să ameninţe însăşi esenţa fiinţei sale lăuntrice, esenţă care, sub biciul remuşcărilor, se cutremurase şi se crispase, dar rămăsese totuşi nealterată, intactă şi integrală, în obscuritatea ei; rămăsese *aceeaşi* la bine şi la rău.

În schimb, căsătoria îi ştirbise, subteran, tocmai această preţioasă şi intangibilă

esenţă, i-o potopise, i-o estompase, îi ştersese contururile. Adevărul era că ciudata „formulă” sau iluzoriul „simbol” al senzualităţii lui atât de speciale implicase întotdeauna o relaţie bine definită între el şi obiectul atracţiei, o relaţie potrivit căreia era necesar să se simtă total independent şi detaşat de cealaltă persoană; în realitate, îi era necesar să se simtă mai puternic, mai important, mai adaptat decât factorul secund.

În asemenea condiţii, când toate nuanţele „formulei” sale îşi găseau satisfacţie, era capabil să se arate tandru, plin de compasiune şi chiar înţelegător, aşa cum fusese, aproape până la sfârşit, în raporturile sale cu Netta. Dar, când „formula”, această simbolică proiecţie a realităţii lui intime, filtrată prin lentilele deformante ale spiritului său, era ameninţată de o schimbare a echilibrului de relaţii, locul tandreţei era luat de o ostilitate oarbă, şi în locul compasiunii încolţea o ranchiună calculată şi vindicativă.

„Amorurile” lui cu verişoara Ann avuseseră întotdeauna, în ceea ce-l privea pe el, o structură uşuratică şi superficială; tocmai din pricina faptului că firea puternică a tinerei femei îi zădărnicea instinctul de posesivitate, de ocrotire, necesar viciului

283

lui carnal; şi acum, când se pomenise legat de ea prin căsătorie, nimic din strălucirea, din frumuseţea, din manierele ei rafinate nu-i stârnea cea mai slabă urmă de dorinţă senzuală.

Rook făcea parte dintre acele fiinţe ale căror simţuri nu-şi găsesc satisfacţie decât în libertatea de a subevalua mai curând decât de a idealiza; de a compătimi mai curând decât de a admira; de a poseda mai curând decât de *a fi* posedat. Şi căsătoria cu verişoara sa îi ultragia şi-i frustra fiecare dintre aceste cerinţe.

Ceea ce aştepta el de la viaţă nu era o iubire pasională pentru o femeie care să-i fie pereche egală, ci o anumită plăcere vagă, imprecisă, evazivă, eliberată de orice spiritualitate, de orice tentă emoţională, o plăcere total depersonalizată. Pentru el, femeile nu erau făpturi omeneşti vrednice de a fi iubite pentru ele însele, ci doar un soi de fire telegrafice, vibrante şi trepidante, răspândite asupra pământului, a râurilor şi a dealurilor şi care, sub atingerea brizelor serii impregnate de mireasma ploii şi a adierilor dimineţilor perlate de rouă, scoteau acorduri de o magică muzicalitate şi murmure de triste, nebuneşti profeţii.

Rook nu fusese niciodată înzestrat cu simţul proporţiilor; şi stările lui de spirit, de îndată ce se asociau cu elemente fiziologice, degenerau în adevărate obsesii. În clipa de faţă, în timp ce contempla cercurile perfecte descrise de coleopterele brune, îşi simţea capul gata să plesnească, asemenea seminţelor de drobiţă sub arşiţa soarelui de vară.

Avea senzaţia că personalitatea verişoarei Ann aderase la personalitatea lui; şi nu numai că aderase, dar i-o sugea, aşa cum un vârtej de apă suge o corăbioară de

hârtie.

Imaginaţia lui, pe măsură ce se gândea la relaţia cu această verişoară-soţie, începu să se dezlănţuie din ce în ce, pendulând pe marginea dezechilibrului. Gândea că de azi şi până în ziua de apoi îi era hărăzit să fie privat de orice libertate individuală, îi era hărăzit să devină un soi de păstaie sau mai degrabă o cochilie, în miezul căreia nu putea creşte sau pătrunde nimic; un obiect menit doar să reflecte, să reflecte, să reflecte gândurile unei persoane cu totul străine de el.

Avea senzaţia că această creatură femeiască, de care se afla acum atât de indisolubil legat, era un fel de sinistră crescătură

vie, un soi de plantă carnivoră, ca o ciupercă, ce-i devora carnea şi-i sugea sângele; ceva ce-ar trebui extirpat de la rădăcina înfiptă în chiar măruntaiele lui, pentru ca el să poată din nou respira liber, să poată din nou gusta viaţa.

Simţământul îl copleşea cu violenţă, în timp ce privea fix la apa stătută a bălţii, până ce avu senzaţia că o forţă magnetică era pe cale să-l sufoce. Şi apoi, deodată, se pomeni continuându-şi înaintarea lentă, pe interminabila cărare mărginită de sălciile retezate.

Dintr-un motiv sau altul legat de tensiunea din mintea lui, gardurile vii îşi pierdură verdeaţa sub glorioasa lumină solară. Se făcură sure, ca cenuşa de lemn ars. Şi trunchiurile sălciilor căpătară culoare de scrum; însăşi cărarea de sub picioarele lui, făgaşele săpate de roţile carelor în clisa scorţoasă, buruienile argintii şi iarba moale de pe margini, toate deveniră livid-cenuşii, ca faţa unei uriaşe creaturi moarte, peste care păşea.

O ameţeală paralizantă puse stăpânire pe el, amalgamându-se cu un soi de ură abisală, împotriva a nici el nu ştia ce. Mersul i se împletici şi se trezi clătinând uşor din cap, ca şi cum ar fi protestat făţiş împotriva unei viziuni asupra lumii, despre care raţiunea îl încredinţa că era ireală.

Şi atunci s-a făcut că un călăreţ, înfipt pe un cal înalt, cenuşiu, veni în trap mărunt către el; când ajunse în dreptul lui, struni calul, îl întoarse şi porni îndărăt, alături de Rook, pe cărarea îngustă, vorbindu-i în timp ce înaintau. Călăreţul era un tânăr cu un chip deosebit de atrăgător şi, când se aplecă peste grumazul calului pentru a-şi apropia faţa de drumeţ, Rook fu izbit de impresia vie că urma să se întâmple ceva ce i se mai întâmplase cândva înainte, exact în acelaşi fel.

Nu fu deloc surprins când descoperi că faţa călăreţului semăna ca două picături de apă cu faţa lui, şi nici nu fu şocat când tânărul i se adresă spunându-i „Tată”.

— E numai o ameţeală, se pomeni Rook vorbind. Nu are nicio legătură cu suferinţele prin care am trecut.

— Nu trebuie să suferi, tată, răspunse tânărul cu blândeţe în glas, mângâind uşor grumazul calului.

285

— Tocmai îmi spuneam, replică Rook, că nu există pe lume fiinţă mai nefericită decât mine.

— De ce eşti nefericit, tăticule? întrebă tânărul călăreţ.

— E o grozăvie de nedescris, răspunse Rook. Ceva la care un băiat ca tine nici nu ar trebui să se gândească. Nici măcar eu nu mă simt în stare să-i dau grai. Nu *aş putea* descrie decât efectul pe care-l are asupra mea; dar atunci te-ar tulbura şi pe tine în aceeaşi măsură ca şi pe mine.

Rook îşi puse mâna pe şaua calului, iar băiatul i-o cuprinse în palma lui şi începu să i-o mângâie.

— Nu-i nevoie să-mi povesteşti, tăticule, murmură el.

Şi glasul tânărului era atât de scăzut şi de slab, încât Rook îl privi cu îngrijorare. Dar parcă nu numai glasul părea să se stingă, ca suspinul vântului pierdut în lina legănare a ierbii, ci însăşi silueta şi figura lui se imaterializau, deveneau indistincte.

Rook era conştient de efortul disperat pe care-l făcea pentru a păstra calul şi călăreţul alături de el. Avea senzaţia că se crampona cu tenacitate de o umbră pe care încercau să i-o smulgă îndărăt adâncurile apelor. Însăşi tăcerea care înghiţi glasul băiatului, însuşi cenuşiul în care silueta sa se destrămă, se dizolvă, păreau tulburate, înfiorate de vălmăşagul confuz al unor zumzete şi murmure nedefinite, nedesluşite, neinteligibile pentru auzul omenesc.

— Tocmai îmi spuneam, urmă Rook, continuând să îşi încleşteze degetele pe şaua călăreţului, că nu există pe lume om mai laş, mai vrednic de dispreţ decât mine; nu există pe lume om mai trădător, mai depravat, mai josnic! Şi apoi am văzut că mălul acela verde era mâl verde, că bălegarul era bălegar; şi m-am gândit atunci că şi omul trebuie să se accepte aşa cum este; şi, dacă nu poate, atunci n-are decât să se omoare şi să isprăvească cu toate.

Să se omoare şi să isprăvească cu toate! Cuvintele părură să plutească departe, peste crupa calului şi peste sălciile retezate, de parcă ar fi fost înzestrate cu un corp palpabil, ce nu se putea topi în văzduh. Rook le auzi planând peste câmpuri. De ce oare nu se dezagregau în masa aceea de cenuşiu care începuse să-l sufoce din nou?

286

Cu o mişcare convulsivă, prinse degetele însoţitorului său şi, iată, din nou, faţa tânără, proaspătă, frumoasă aplecându-se spre faţa lui.

„Trebuie să fie tânărul de la Comber’s End” încercă Rook să se convingă în sinea lui; dar în loc de „Comber’s End” îi veni în minte numele „Ashover”. Şi atunci, din nou i se păru firesc şi inevitabil ca tânărul să-i şoptească:

— E în ordine, tăticule. Totul e în perfectă ordine.

„Trebuie să-i vorbesc despre mâlul verde”, gândi Rook, stăruitor. „Trebuie să-i

explic despre mormanele de bălegar.”

— Tăticule, uite, acolo e un bâtlan, îi spuse tânărul, cu o voce foarte calmă, şi nu are nici măcar o singură pană cenuşie.

Fără să-şi dea seama de ce, ideea unui bâtlan care nu avea nimic cenuşiu, nici măcar o singură pană, îi dădu un sentiment de imensă uşurare.

— Şi poate zbura? şopti el.

Dar băiatul se cufundă în tăcere şi, din nou, cal şi călăreţ părură să se îndepărteze tot mai mult în ceaţa învăluitoare. Rook se agăţă sălbatic de degetele tinere şi, în timp ce le strângea, le simţi din nou calde şi ferme în mâna lui.

— Era mâl verde, începu el iarăşi, pe un ton precipitat, răguşit, îmboldit de unica şi îndărătnica idee de a lămuri o problemă foarte încâlcită. Şi apoi, bălegarul era bălegar, adăugă, apăsând mâna călăreţului de şaua calului. Şi asta m-a făcut să-mi spun că oricine se străduieşte să-şi schimbe propria-i fire sau să schimbe firea altcuiva nu are dreptul să trăiască pe acest pământ.

Glasul i se frânse, dar Rook continua să se simtă îmboldit de nevoia disperată, imperioasă, de a limpezi *totul* înainte ca băiatul s-o pornească iar în galop.

— Mâl… bălegar… nicio pană cenuşie… începu să se bâlbâie nebuneşte; şi pe urmă, într-o subită izbucnire de libertate exultantă: Nu merită să trăiască nimeni, strigă el cu glas puternic, nimeni care nu ştie… care nu ştie…

— Ce anume, tată? şopti glasul de lângă el.

De astă dată, cuvintele lui Rook răsunară triumfător:

— Nimeni care nu ştie că singurul lucru pe care ni-l cere viaţa este să fim înţeleşi şi iubiţi.

Deodată, tânărul călăreţ prinse mâna cu care Rook încerca atât de disperat să-l reţină şi o sărută. După aceea, îl privi, aruncându-i un surâs a cărui pătrunzătoare duioşie se răspândi până-n ultima fibră a bărbatului mai vârstnic.

— La revedere, tăticule, murmură el cu blândeţe. Şi, şoptind câteva cuvinte calului, scutură hăţurile şi o porni în galop, de-a lungul cărării.

Ropotul copitelor care se îndepărtau se prefăcu, încetul cu încetul, în tăcere. Faţa băiatului, care semăna atât de mult cu faţa lui, purtând însă amprenta unei frumuseţi şi a unei forţe care depăşeau tot ce văzuse el până atunci, îi rămase întipărită în minte, ca o realitate pe care nimic n-o putea şterge.

— Înţeleşi şi iubiţi, murmură Rook,

Şi atunci se lumină în sufletul lui gândul că toate suferinţele pe care le pricinuise şi toate grozăviile prin care trecuse îşi găseau rostul în crearea unei asemenea fiinţe. Către acest ţel îl îndrumaseră forţele invincibile ale vieţii, înălţându-se până la el din pulberea îngropată a străbunilor săi, împingându-l orbeşte, curăţindu-i calea, croindu-i drum prin toate impasurile şi calamităţile.

Silueta călăreţului pierise, bătaia ritmică a copitelor se pierduse. Şi, odată cu eclipsarea lor, muri şi sentimentul care ieşise la lumină din tenebrele subconştientului lui Rook. Scrută, cu un zâmbet vag, sceptic, drumul pustiu care i se întindea în faţă. Apoi scuturǎ din cap, cu aceeaşi mişcare de protest ca şi mai înainte.

— Rook Ashover, adună-ţi minţile! murmură el şi lovi cu bastonul o tufă înaltă de troscot, din care-şi luă zborul o insectă cheratinoasă.

O suită de imagini nesemnificative, ba chiar ridicole, îi năvăliră în minte. Îşi aminti de o sabie de lemn cu care se juca în copilărie şi revăzu cu claritate coama jumulită a unui cal de lemn pe care-i plăcea să călărească. Apoi îi apăru brusc, în ochii minţii, cuvântul „Gorm” scris pe un indicator fantomatic.

288

„Tânărul acesta trebuie să fie băiatul de la Comber’s End”, îşi repeta el mecanic. Dar, de îndată ce-şi formulă explicaţia, îşi aduse aminte că pe fiul fermierului din locul acela îndepărtat îl cunoscuse când el însuşi era un băieţandru.

Acum, întreg cuprinsul îşi redobândise culorile fireşti. Cenuşiul lugubru, care înfăşurase atât de misterios priveliştea, se evaporase.

„Probabil că m-am torturat singur cu atâta cruzime, încât am căzut într-un soi de leşin. Mă întreb dacă m-am prăbuşit cumva pe jos, în mijlocul drumului, aşa cum mi-a povestit mama că mi se întâmpla în copilărie. Dumnezeule! Trebuie să fiu mai grijuliu când mă las purtat de gânduri. Oare o fi trecut *într-adevăr:* un călăreţ pe lângă mine? El m-o fi cules de pe jos? Dar ce naiba i-oi fi îndrugat individului? Şi-o fi spus, probabil, că sunt beat criţă. Doamne! Cred că i-am părut nebun de legat. I-am vorbit ca şi cum m-aş fi adresat pruncului lui Ann, devenit brusc matur. Iar *el* mi-a vorbit tot aşa.”

Îşi trase pălăria pe cap şi o porni cu pas ferm înainte, nedumerit şi tulburat. Acum putea zări capătul cărării, la vreun sfert de kilometru în faţa lui. Se deschidea în şoseaua mare, vestitul drum roman dintre Salisbury şi Exeter. În punctul de confluenţă cu şoseaua se afla un crâng de zadă, de un verde incredibil de proaspăt, profilat pe cerul sudic.

Rook continua să-şi evoce, cu morocănoasă încăpăţânare şi nedumerire, recenta experienţă. Cel mai mult îl irita faptul că revedea întruna mâlul verde şi grămezile de bălegar; după care, pierdea orice fir. Oare leşinase chiar acolo, lângă baltă, şi tot restul nu fusese decât o halucinaţie? Dar când îşi revenise în simţiri, se afla la destulă depărtare de baltă. Probabil că se ridicase şi o pornise la drum în stare de inconştienţă. Auzise de oameni cărora li se întâmplaseră asemenea lucruri. Cum se numea starea asta? *Amnezie.* Mă rog. Pe viitor trebuia să aibă grijă, să nu-şi mai lase gândurile să-l târască în asemenea obsesii. Se frământase prea mult. Căsătoria? Ce să-i faci? Şi alţi bărbaţi căzuseră în capcană, fără să ajungă la atari

spasme morbide. Să fi fost el, în străfundurile subconştientului, viciat, denaturat, anormal, văduvit de obişnuitele sentimente ale bărbatului faţă
289

de femeie? îşi dădea seama că emoţia cu care aştepta acum să ajungă la Comber’s End depăşea în intensitate orice emoţie cu care aşteptase vreodată o întâlnire cu o femeie.

Oare leşinul acela, de care se lăsase cuprins, nu era decât o reacţie cerebrală provocată de şocul aversiunii fizice inspirate de căsătoria cu verişoara lui?

Rămase nemişcat în umbra pâlcului de copaci, cumpănind toate acestea în minte şi încruntându-şi fruntea.

Aiurea! îşi aduse aminte cât de încântătoare şi plină de delicii fusese noaptea petrecută cu verişoara lui în căsuţa familiei Drool. Să nu fi fost atunci nimic altceva decât rezultatul fumurilor berii de Dorchester, nimic altceva decât vraja spaţiilor nocturne înecate în zăpadă? Acestea să fi dat atâta farmec nopţii lor de dragoste? Oare, îndărătul tuturor aventurilor lui amoroase, nu se ascundea decât un misogin inveterat, incorijibil? Se cutremură uşor când amintirea scârbei de care se lăsase năpădit dădu să se apropie iar de pragul gândirii lucide. O îndepărtă cu o mişcare bruscă a capului şi cu o fluturare a bastonului. Apoi o porni pe şosea, înspre nord, înaintând cu paşii lui legănaţi, dar fermi. „Sunt destul de puternic pentru a supravieţui unor asemenea şocuri”, îşi spuse în sinea lui. „Şi-mi pot bea înghiţitura din fluviul Lethe, să-i dau uitării pe toţi!”

Îşi plimbă privirea de jur-împrejur, cu instinctiva lui pasiune impersonală faţă de perpetua schimbare a înfăţişării văii râului Frome.

„Să-i dau uitării pe toţi”, îşi repeta întruna în gând; şi, din adâncurile sufletului său, înălţă un soi de rugă către păşunile verzi, către pădurile dese, ruga de a rămâne, până la sfârşitul zilelor, imperturbabil şi neînfricoşat.

După un sfert de oră de mers pe vechiul drum roman, ajunse la o potecă, aflată în dreapta sa, atât de năpădită de ierburile dese ale verii, încât părea o fâşie de prerie îngustă şi alungită. „Spre Comber’s End”, îndruma indicatorul din colţul drumului, şi Rook o porni grăbit pe această alee de verdeaţă, cu inima mai uşoară decât şi-o simţise de multă, multă vreme încoace.

După ce urmări, vreo douăzeci de minute, meandrele potecii şerpuite, adâncindu-se din ce în ce mai tare într-un labirint de
290

vechi livezi şi de hăţişuri brune, ajunse într-un loc unde cărarea se lărgea într-o pajişte miniaturală.

În soarele arzător al miezului de zi, se desfăşura în faţa lui o întindere de iarbă mătăsoasă, presărată cu trunchiuri robuste de stejari. Într-o parte păştea o turmă

de vaci cafenii cu pete lăptoase, iar în alta somnolau câţiva cai toropiţi de căldură.

Sub cerul lustruit, curăţat de orice colb de nor, decorul avea acea monumentalitate sculpturală, foarte rară, care opreşte ochiul călătorului. Pentru Rook, peisajul părea să posede încărcătura unor complexe suite de impresii umane. S-ar fi zis că-l chema, aşa cum trebuie să-i fi chemat şi pe străbunii săi, să se smulgă din dezordonata dispersare a timpului efemer, îndreptându-se către un univers mai vast, mai nobil, un univers cu o existenţă permanentă îndărătul înfăţişării familiare, materiale, banale şi vulgare a realităţii.

Străbătu iarba cu paşi elansaţi, fericiţi, trecu pe lângă caii tolăniţi, al căror imens abandon avea un element atât de nud, atât de *animalic* – picioarele şi copitele ivindu-li-se impudic de sub pântecele bombate încât avu senzaţia că e fantoma brusc însufleţită a unui figurant desprins dintr-o luxuriantă pânză de Tintoretto sau de Tiţian; una dintre acele figuri anonime, schiţate cu o mişcare de penel indiferentă, având unicul rol de a contempla, cu modestie şi sfială, un grandios eveniment mitico-epopeic, ai cărui protagonişti sunt zei, eroi şi fiare.

Traversând o alee de castani, cu ramuri ce se împleteau într-un oscilant catafalc deasupra capului său, ajunse la malul lacului care-l despărţea de conacul Gomber’s End.

Locul avea o grandoare neviolată, de parcă veacurile plutiseră asupră-i ca un stol de gâşte sălbatice, fără să lase altă urmă decât, ici-colo, câte un fulg cenuşiu.

Grădina de zarzavat a conacului-fermă era împrejmuită cu un zid înalt de cărămidă, care, în partea de răsărit, cobora spre lac, astfel încât între apă şi gard se strecura doar o cărăruie strâmtă, năpădită de bălării încâlcite.

În faţa acestui decor, Rook se simţi aproape bucuros că nu dăduse peste fratele lui. Acel fior indescriptibil, cu nimic comparabil, care freamătă înlăuntrul nostru când suntem pe neaşteptate confruntaţi, în deplină solitudine, cu o privelişte ce

răspunde celor mai profunde dintre cerinţele noastre estetice se spulberă brutal în vecinătatea unei prezenţe străine, fie ea oricât de dragă.

Asemenea simţământ se impune ca o comunicare furişă, conspirativă, între noi şi peisajul, oricare ar fi el, ce se calchiază peste nostalgiile noastre, şi asemenea clipe sunt înzestrate cu o potenţă mai subtilă: capacitatea de a se asocia, prin cine ştie ce căi obscure, cu toate clipele de aceeaşi natură trăite de-a lungul vieţii. Momentul prezent pare să graviteze către momentele din trecut, atras de afinităţi instinctive, şi-şi face loc printre ele, dislocându-le, împingându-le din ascunzişuri către suprafaţa conştiinţei, unde le regăsim cu mai multă intensitate.

În asemenea momente devenim conştienţi că dincolo de viaţa umană, gregară şi cotidiană, trăită printre ceilalţi şi sub constrângerea preocupărilor obişnuite, există şi o altă viaţă, mai intimă, solitară şi detaşată, alcătuită din propriile ei zile şi luni şi

ani, pe care măsurătorile timpului nostru nu le pot încapsula sub chipul calendarelor terestre.

Îndărătul succesiunii zilelor calendaristice, viziunile acestor momente solitare se contopesc, fuzionează, făcând ca praful şi vacarmul dramelor făţişe ale vieţii cotidiene să pară cu atât mai fruste şi mai vulgare. Şi aceste momente vizionare nu au nicio contingenţă cu procesele emoţionale sau raţionale ale naturii umane. Structura lor este pur estetică. Şi totuşi, nu se integrează în sfera noţiunii de estetic, în sensul preocupării unice pentru ceea ce numim, în general, frumosul. Cuvântul cel mai apropiat, cel mai sugestiv, care le poate surprinde calitatea este „magia”. Căci „magia” poate fi resimţită chiar şi în faţa priveliştilor, sau a altor lucruri, dotate cu prea puţine dintre elementele şi valorile misterioase pe care le asociem de obicei cu frumosul.

În timp ce Rook stătea pe malul lacului Comber’s End, privind găinuşele de baltă, lişiţele şi raţele sălbatice care pluteau pe apele de lapis-lazuli, nu frumuseţea peisajului îi purta conştiinţa pe valurile unui ciudat fluviu interior, pe sub bolţile unor poduri antice, de-a lungul grădinilor amuţite, teraselor cotropite de umbre, turnurilor crenelate, cărărilor singuratice, dru

murilor lungi, melancolice. Nu frumuseţea peisajului, ci acea magie care şi-ar fi exercitat puterea chiar dacă locul ar fi fost lipsit de frumuseţea şi graţia pe care le poseda; chiar dacă n-ar fi fost vorba decât de nişte pini piperniciţi, privind în jos spre muchiile colţuroase ale unei cariere părăsite.

Reacţia lui Rook în faţa elementelor de recuzită întâmplătoare a decorului comporta uneori o ostilitate vindicativă împotriva formelor de frumuseţe armonioasă şi o preferinţă mohorâtă şi tenace pentru aspectele ce sugerau decădere, dezolare, părăsire în voia soartei. Avea loc un transfer, în domeniul estetic, al trăsăturilor caracteristice atracţiilor sale erotice. Astfel se explica faptul că gândul lui dureros de a o consola pe nefericita Netta îşi găsea contraponderea în repulsia malignă faţă de superba Ann.

Deodată, spre marea lui uimire, îşi zări fratele în locul unde s-ar fi aşteptat cel mai puţin să-l găsească. Chicotind în sinea lui şi agitându-şi bastonul în aer, deveni, pentru o clipă, o fiinţă umană total diferită de ceea ce fusese până atunci.

Sumbrele sale obsesii şi fobii părură să se fi risipit. Se risipiră şi extazurile mistice ale vieţii lui intime, secrete. Transportat de o efuziune juvenilă, simţi că reînvie în el adolescentul aflat în preajma tovarăşului de zburdălnicii tinereşti.

Un plop, carbonizat cândva de un trăsnet demult uitat, îşi întindea deasupra lacului un braţ mort, desfrunzit, bifurcat la mijloc. Iar Lexie, nesăbuitul invalid, izbutise să se caţere pe această primejdioasă proiectare a arborelui; şi zăcea acolo, exultând de o senină şi triumfătoare încântare, cu capul de cezar sprijinit de

trunchiul înnegrit şi picioarele desculţe bălăbănindu-i-se în apă. În acel loc se aflase tot timpul, urmărindu-l pe Rook cu un bizar amuzament; iar acum, când fratele mai vârstnic se apropie de refugiul său, se mulţumi să-l salute cu o grimasă atât de ironică, încât Rook resimţi aceeaşi puerilă stinghereală, ca în zilele copilăriei, când Lexie îşi bătea joc de atitudinile lui arogant-egoiste, care nu scăpau niciodată acestui ochi cinic.

— Sper că nu te aştepţi să mă cocoţ până la tine, spuse Rook, urmărind cu certă îngrijorare poziţia fratelui său. Ce-ai făcut cu bietul Twiney şi cu trăsura lui?

Răspunsul lui Lexie constă într-o nouă grimasă care-i boţi trăsăturile clasice, până ajunse să semene cu una dintre acele gravuri cu cap de monstru care împodobeau cărţile editorilor preţioşi din secolul al XVIII-lea.

— În ce priveşte prânzul, aşteaptă până la momentul potrivit, frate Rook, spuse el după o clipă de tăcere, timp în care fratele mai mare se aşeză pe banca de la baza trunchiului copacului. Ce mă miră, continuă Lexie, e c-am reuşit să te conving să vii aici, ţinând seama de felul în care m-ai tratat în ultima vreme.

— Ce vrei să spui? Că m-am întâlnit cu Nell mai des decât cu tine? Ce absurditate! N-am mai văzut-o de vreo cincisprezece zile, pe când cu tine m-am întâlnit în timpul ăsta de vreo două, dacă nu chiar de trei ori.

Lexie se instală mai confortabil pe ramura lui, apoi îşi scoase din buzunar o cutiuţă de carton, o deschise, îi vărsă conţinutul în palmă şi, ducându-şi mâna la gură, înghiţi pe loc nişte pastile.

— Ce-s astea? întrebă Rook, aprinzându-şi o ţigară şi întinzându-şi picioarele într-o poziţie relaxată.

— Tablete de morfină, răspunse fratele său cu o laconică ironie.

Tonul cu care fuseseră rostite aceste trei cuvinte sinistre avea o rezonanţă de amărăciune, chiar de vag reproş, care nu-i scăpă lui Rook.

O clipă, cei doi bărbaţi se uitară unul în ochii celuilalt. Rook fu cel dintâi care-şi întoarse privirea; şi, când şi-o lăsă pe apa însorită a eleşteului netulburat, pe malurile căruia el şi Lexie se jucaseră în copilărie, simţi în inimă o împunsătură ascuţită, cu totul diferită de orice altă senzaţie dureroasă încercată până atunci.

Ce se va alege de el, cum va mai putea îndura viaţa, când acest frate al lui va fi izgonit din ultimul său refugiu, de pe această bifurcată ramură a lui Ygdrasil1, marele Frasin al Cosmosului, şi se va afunda în apele unui lac mai adânc decât cel de la Combers' End?

1 Frasin cosmic, care, spune legenda, în momentul sfârşitului lumii se va preface într-o mare salvatoare. (N. Tr.)

Capitolul XX

Rook şi Lexie despachetară coşul doamnei Bellamy şi se înfruptară din bucuria excursiei câmpeneşti sub coroana verde, îmbelşugată, a unui castan, singurul dintre toţi copacii care captează în întregime natura acestui anotimp al umbrarelor, al acestui interludiu în treptata avansare a anului, după ce „izbucnirea primară” a mugurilor s-a potolit, dar ciorchinii galbeni şi purpurii ai eflorescenţei de august aşteaptă încă, latent, în boboci.

Ramurile castanului, ale căror degete încărcate, imense, somnolente atârnau asupra creştetelor lor, ca într-o indulgentă benedicţiune episcopală, se arcuiau până la pârâul molcom ce alimenta moara de apă din extremitatea răsăriteană a lacului. Aici savurară bucatele, Rook rezemându-şi spatele de trunchiul castanului, în timp ce fratele său, în invincibila lui dorinţă de a spori intensitatea fiecărui moment trecător, dorinţă pe care fatalitatea bolii o accentuase până la marginea imprudenţei, izbutise să se menţină în echilibru pe una dintre frânele roţii de moară nemişcate, înfăşurate acum în muşchi şi ferigă. Cel mai tânăr dintre fraţii Ashover îşi terminase prânzul – gusturile sale pentru mâncare devenind din ce în ce mai capricioase şi mai pretenţioase –, şi acum fuma ţigară după ţigară, stând ghemuit, cu bărbia rezemată de genunchi, acolo, deasupra pârâului.

— Sper că roata n-o să se pună brusc în mişcare, spuse Rook. Cum de rămâne neclintită când apa curge sub ea?

— Curge foarte domol, răspunse celălalt. Ca să se declanşeze puhoiul năvalnic, necesar să pună roata în mişcare, ar trebui ridicat stăvilarul aflat de partea cealaltă.

295

Amândoi rămaseră tăcuţi, ascultând şopotul monoton al pârâului care se învârtejea gâlgâind în jurul pietrelor din albia joasă.

— Uite un păstrăv! strigă deodată Lexie. L-ai văzut? S-a strecurat pe sub bolovanul acela verde. Ţii minte cum prindeam păstrăvi cu plasa de fluturi, după ce astupam gropile de sub mal?

Rook scutură din cap.

— Asta nu mai ţin minte. Dar îmi aduc aminte cum spuneai tu că un păstrăv proaspăt prins, aruncat în iarbă, este unul dintre lucrurile care te-ar urmări cel mai intens dac-ai fi transportat pe o altă planetă şi ai încerca să evoci imaginile cele mai caracteristice şi mai încântătoare de pe vechiul pământ. Spuneai că priveliştea solzilor argintii, stropiţi cu pete cărămizii, de care s-au lipit firicele de un verde crud nu poate fi întrecută decât de un alt singur lucru de pe lume.

— De care lucru? întrebă Lexie.

— Mirosul unei păstăi de mazăre fragedă, din care ai scos boabele? încercă Rook să-şi amintească. Sau mirosul unei brazde de gazon proaspăt din roaba cuiva care

vrea să planteze o pajişte? Sau mirosul florilor de caprifoi, când sunt de un galben cremos, uşor fanate? Nu. Nu cred că era vorba de un miros. Ce *era* lucrul acela unic, comparabil cu păstrăvul?

Medită o clipă sau două în tăcerea fremătată de susurul pârâului şi de gângurelile îndepărtate ale porumbeilor sălbatici.

— Ştiu! strigă deodată cu vioiciune. Nu, nu era vorba de un miros. Ci de buruienile argintii, numite scrântitoare, pudrate de praful alb de la marginea unui drum ce urcă pe clina unui deal, de pe coama căruia poţi zări marea.

Din locul său nesigur de pe roata morii, Lexie îl măsură pe fratele său cu o privire concentrată, stranie; atât de concentrată, încât Rook îşi dădu seama că mintea lui hoinărea departe de firul discuţiei. Ochii lui Lexie, aţintiţi asupra sa, se dilataseră, îngânduraţi, iar Rook se simţi stingherit şi ruşinat sub fixitatea expresiei lor.

În faţa acestei priviri care nu-l vedea, Rook fu copleşit de o tristeţe sfâşietoare; acel gen de tristeţe care ne sfredeleşte

296

când, aflându-ne într-un lan de grâu copt, scăldat în soare, ameţiţi de cântul ciocârliilor, de bâzâitul secerătoarei, de spicele grele, aurite, şi de macii sângerii, auzim dintr-odată dangătul clopotniţei din sat, care ne poartă gândul la groapa proaspăt săpată, căscată prelung în cimitirul înţesat, şi la stiharul alb al preotului.

— Am amorţit stând aici, spuse Lexie, rupând vraja. Dă-mi o clipă bastonul tău.

Rook îi întinse capătul bastonului şi, rezemându-se de el, Lexie se opinti şi sări pe bancă. După aceea se întinse pe jos, pe muşchiul moale pătat de soare, şi îşi sprijini capul de genunchii fratelui mai mare. Rook îşi plimbă degetele peste bosele proeminente şi peste brazdele adânci de pe fruntea lui Lexie.

— Aş face un pact cu diavolul, spuse Rook dintr-odată, de-aş şti c-ar fi cu putinţă să rămânem pe lume numai eu şi cu tine. Ia gândeşte-te ce bine ar fi, continuă el, dacă în seara asta m-aş întoarce cu tine la Marsh Alley, ştiind că în casa Ashover nu există nimeni decât nişte străini. Doamna Bellamy ar putea foarte bine să ne poarte de grijă la amândoi. Şi am fi liberi de orice gând, de orice grijă, de orice responsabilitate! N-am avea nimic altceva de făcut decât să citim, să discutăm şi să contemplăm schimbarea anotimpurilor.

— Ai fi putut realiza acest lucru, dacă l-ai fi dorit într-adevăr, spuse Lexie.

Mâna lui Rook părăsi fruntea fratelui său şi, cu o mişcare iritată, smulse o bucată de muşchi amestecat cu prundiş.

— Ceea ce spui e nedrept, ştii prea bine, şi e şi stupid în acelaşi timp. N-aş fi putut-o lăsa pe mama singură. Aş putea şi eu să-ţi reproşez *ţie* că, dac-ai fi vrut într-adevăr să locuim împreună, ai fi renunţat la ideea de a te muta la Marsh Alley.

Lexie îşi schimbă uşor poziţia, astfel încât faţa să-i fie bătută din plin de soare.

— Cum aş fi putut trăi în casa aceea în care tu şi bătrânul vă dondăneaţi cât era

ziua de lungă? Doar *tu* ai fost acela care m-a implorat să mă mut, să putem avea un loc în care să ne găsim liniştea.

297

— Atunci, de ce m-ai mustrat adineauri că n-am părăsit casa Ashover pentru a mă muta la tine? Practic, în acele zile, am locuit împreună. Veneam tot timpul la tine. Ştii bine că eram mereu împreună, Lexie.

Tonul fratelui mai tânăr se mai îndulci:

— Ştiu, Rook, ştiu. Numai în ultimul an, de când ai adus-o pe fata aceea aici, ne-am separat de-a binelea. De ce-ai făcut lucrul ăsta, Rook? De ce-ai adus-o?

— Aş da orice să n-o fi adus! strigă celălalt cu furie. *Asta* a determinat-o pe mama s-o mute pe Ann la noi şi, dacă nu s-ar fi ivit Ann, am fi fost la fel ca înainte.

— Ai fi găsit altă fată; sau poate că *eu* aş fi găsit una, comentă Lexie. Nu, n-are niciun rost să ne învinuim unul pe celălalt. Sunt lucruri cât se poate de naturale.

— *Nu sunt* deloc naturale, strigă Rook; iar Lexie, deşi nu putea vedea faţa fratelui său, îi ghicea tremurul şi crisparea buzei de sus şi umflarea unei vene la tâmplă.

— E o manie monstruoasă obsesia asta a noastră pentru femei. Am moştenit-o amândoi de la tata; aşa cum şi el a moştenit-o de la tatăl *lui.* Şi ce ironie a soartei, conformă cu absurditatea întregului univers, ca tocmai bastardul bunicului nostru să mă fi împins în braţele lui Ann! Şi pe urmă, necazurile pe care le-am avut cu Betsy şi cu progeniturile odioase ale lui Nancy! îţi repet, este o obsesie monstruoasă, asta e!

Lexie se ridică în capul oaselor, înlănţuindu-şi genunchii cu braţele, în mijlocul unui potop de lumină solară.

— Nu pot înţelege, începu el, cum un om cu intuiţii fine ca ale tale poate recurge la asemenea limbaj. Când te aud vorbind astfel, frate Rook, nu pot simţi decât un singur lucru pentru tine.

— Ce anume? întrebă celălalt pe un ton mai firesc.

— Dispreţ, răsună răspunsul laconic al tânărului Ashover.

— Lexie, asta nu-i frumos, protestă acuzatul, cu acea expresie semiironică, semiumilă, pe care o arbora întotdeauna în faţa unui atac frontal. Ce e vrednic de dispreţ când numeşti asemenea lucruri „obsesii”?

298

— Faptul că faci o întreagă dramă, şi apoi continui exact ca înainte. De ce nu tratezi femeile cu care ai de-a face aşa cum trebuie tratate ele? Aşa cum, în adâncurile lor, le place să fie tratate? De ce nu te poţi bucura de ele aşa cum sunt, lăsându-le totodată să înţeleagă cum eşti *tu?* Fără să faci atâta caz din toate poveştile astea. A o aduce pe Netta aici a însemnat o demonstraţie de sentimentalism. Şi apoi, a te căsători cu Ann, numai pentru că ţi-ai făcut cheful cu ea...

— Dumnezeule, Lexie! îi curmă Rook vorba, dar nu se poate s-o laşi însărcinată pe propria ta verişoară, mai ales când e o fată ca Ann, şi pe urmă să te faci că plouă.

La această replică, invalidul răspunse cu una dintre schimonoselile lui de spiriduş.

— Şi-a făcut şi ea cheful, frate Rook, în aceeaşi măsură ca şi tine. Cât despre consecinţe... mă rog! Nu mai are rost să revenim acum asupra lor. Când trebuie să nască?

Puse această întrebare cu atâta nonşalanţă, de parcă ar fi fost un lucru total lipsit de însemnătate dacă familia Ashover urma să aibă un moştenitor sau nu.

— Prin septembrie, cred, răspunse Rook.

În tăcerea care se aşternu între ei, gândurile lui Rook rătăciră din nou spre Netta. Şi o cută amară i se săpă pe frunte, când urmări manevrele unei perechi de cintezoi verzi, într-un tufiş de alun de pe malul celălalt al pârâului. Se întrebă dacă deprinderea băuturii de care se lăsase furată Netta n-o împinsese cumva în mizerie. „Am încercat să procedez cum e mai bine”, spunea în scrisoarea ei. Oare prin această frază s-o fi referit la băutură? Şi dacă da, ce voia să spună?

— Acum ce te mai frământă? întrebă Lexie, iar fratele mai mare se porni să-i explice felul în care remuşcările stârnite de dispariţia Nettei se amestecau cu temerile legate de efectele băuturii asupra ei.

— Ştii cum e, urmă el, bărbaţii pot să bea vârtos, fără ca acest lucru să le afecteze viaţa. Dar femeile nu pot ţine piept băuturii. Din momentul în care se lasă robite de acest viciu, sunt pierdute! Li se sfărâmă viaţa în bucăţi.

Lexie încuviinţă cu seriozitate.

299

— Nu-mi pot da seama ce anume a împins-o pe Netta la băutură, continuă Rook. Când am cunoscut-o, nu atingea o picătură de alcool; dar, din noaptea aceea de revelion pe care am petrecut-o la tine, a mers din rău în mai rău. Căpătase obiceiul de a bea în cameră. După plecarea ei, am găsit o sumedenie de sticle goale; şi mi-am dat seama că Pandie ştia totul.

La auzul acestor cuvinte, Lexie făcu ochii mari.

— Vrei să spui că nu ai înţeles ce se ascundea îndărătul tuturor acestor fapte? strigă el cu neprefăcută mirare. Eu citeam în ea ca într-o carte deschisă.

Rook îl privi fără să înţeleagă.

— Despre ce vorbeşti?

— Doar nu vrei să zici că ţi-a scăpat tocmai picanteria *acelui* joc? Nu ştiu în ce măsură totul s-a datorat escapadelor tale cu Ann şi cu Nell; dar era limpede ca lumina zilei că Netta îşi băgase ceva în cap, ceva ce încerca să înece în băutură; o mâhnire care o făcea să nu-i mai pese de nimic.

Rook se ridică greoi şi ţeapăn.

— Ţi-a spus ţie ceva? întrebă cu glas răguşit.

— Haide, acum nu te eschiva prin întrebări tangenţiale. Oricum, n-ai fi putut-o opri. Era un lucru firesc.

— Dar ştia foarte bine că între mine şi Ann era o veche prietenie. I-am repetat-o de atâtea ori. Iar despre legătura cu Nell nu avea habar.

Lexie zâmbi indulgent şi compătimitor.

— E uimitor, Rook, cum uneori reuşeşti să ai atâta intuiţie, când e vorba de femei, iar alteori eşti complet orb. N-am să afirm că flirturile tale au făcut-o nefericită; dar au fost de ajuns ca s-o determine să nu mai ţină seama de aparenţe.

— Crezi că a mai observat şi altcineva ce se întâmpla cu ea, în afară de tine şi de fetişcana aia de Pandie?

În timp ce punea această întrebare, Rook începu să-şi legene bastonul. Îl chinuia un neastâmpăr, o dorinţă nervoasă de acţiune, care nu-i îngăduia să rămână nemişcat.

— N-am nicio îndoială că toată lumea era conştientă de ce se întâmpla, în afară de tine. N-aş fi mirat ca verişoara Ann să-şi fi dat seama de situaţie, chiar înaintea mea.

300

— Şi atunci, de ce nu mi-a spus nimic? De ce nu mi-ai spus tu?

— Zău aşa, Rook, exagerezi! Doar nu te aştepţi ca nişte persoane din afară să se amestece între un bărbat şi metresa lui. Şi apoi, verişoarei Ann îi convenea de minune ca Netta să devină detestabilă.

Rook lăsă bastonul să-i scape din mână.

— Nu cumva gândeşti că a şi încurajat-o? întrebă într-o şoaptă amară. Erau tot timpul împreună.

Lexie răspunse râzând:

— E o mare diferenţă între a încuraja pe cineva şi a nu face nimic pentru a-l împiedica de la un anumit lucru. Cred că Ann nu a făcut nici una, nici alta. Pur şi simplu s-a mulţumit să fie spectator, ca şi mine de altfel, sperând că *totul o să se termine cu bine.*

Faţa lui Rook arăta acum contorsionată de furie.

— V-aţi unit cu toţii împotriva ei! strigă el. Fiecare dintre voi. Aţi urât-o şi aţi vrut să vă descotorosiţi de ea, în timp ce pe mine mă ţineaţi în frâu şi-mi dădeaţi zaharicale ca ursului de la bâlci.

La auzul acestei comparaţii, Lexie râse din toată inima. Într-adevăr, îşi spuse el, neastâmpărul morocănos al lui Rook evoca un animal captiv într-o cuşcă de la grădina zoologică. Se ridică de pe jos şi se apropie de fratele lui.

— Haide, doar n-o să ne certăm acum din cauza Nettei. Dar în locul tău aş prefera să trăiesc cu Netta, beată sau trează, decât să fiu însurat cu Lady Ann! Termină cu

mutra asta nenorocită! Dacă eu *aş fi* căsătorit cu soţia ta, aş pune-o foarte curând cu botul pe labe. Şi tare mi-ar mai plăcea s-o fac! adăugă Lexie cu un rânjet de satir dominator. Aş găsi eu ac de cojocul ei. Aş domestici-o!

Adunară resturile prânzului rece şi le aruncară în coş.

— Nu, eu am să duc coşul, spuse Rook, şi tu ai să te ţii de braţul meu. Nu vreau să mă blesteme doctorul, că te-am obosit prea tare cu excursia de azi. Şi-apoi, doresc să mai facem o serie de plimbări în vara asta.

301

O porniră împreună pe malul lacului. Dintr-o pricină sau alta, atitudinea brutală, intransigentă a lui Lexie faţă de Lady Ann îi făcuse lui Rook mult bine. Când îl avea pe fratele lui alături, se simţea parcă mai puţin doborât, mai puţin înfrânt, mai puţin divizat de el însuşi.

— Ei bine, spuse el după un timp, nu-i pentru prima oară când eu şi cu tine străbatem locurile astea. O, Lexie, Lexie, câte am văzut şi am simţit noi doi împreună! Un lucru e sigur, oriunde m-aş afla şi orice aş vedea, simt nevoia să împărtăşesc cu tine tot ce-mi reţine atenţia. Faţă de tine nu pot avea rezerve, Lexie!

La auzul acestor cuvinte, tânărul Ashover scoase limba, în chip foarte ireverenţios.

— Mincinosule! ripostă el. Ştii foarte bine că eşti mai disimulat decât diavolul în persoană, chiar şi faţă de mine! Adeseori am senzaţia că prin mintea ta trec tot felul de idei şi simţiri pe care le păstrezi cu gelozie numai pentru tine, fără să mă laşi să întrevăd măcar o părticică din ele. Dar cred, Rook, că mă iubeşti mai mult decât mă iubeşte oricine altcineva. Şi mai cred că, uneori, ai să te simţi cam singur, după ce domnul Pod o să mă îngroape sub ulmul ăla.

În chip de răspuns, Rook îşi atârnă bastonul pe braţ şi-l strânse pe fratele lui la piept, cu forţă, sărutându-i, repetat, obrajii, gura, ochii şi fruntea.

— Bine! spuse el cu răsuflarea tăiată, când îl eliberă din îmbrăţişare. E un noroc că noi doi ne-am născut sub acelaşi acoperiş. Gândeşte-te ce-ar fi fost să ne fi întâlnit întâmplător pe peronul unei gări sau pe un trotuar, şi să ne fi pierdut unul pe celălalt, despărţiţi de şuvoiul mulţimii. Nu, Lexie, nu! Nimic n-o să mă convingă că tu n-ai să trăieşti mai mult decât mine. Medicii ăştia se înşală întruna. Uite ce! În această ultimă zi a lunii iunie şi pe malul acestui lac albastru, îţi spun că de azi într-un an o să ne plimbăm din nou împreună pe aici, discutând la fel de liber cum discutăm acum! Poate că până atunci o voi fi regăsit pe Netta.

Se priviră drept în ochi, şi una dintre acele comuniuni spirituale, pe care oamenii le încearcă foarte rar, doar dacă sunt

302

pricinuite de magia sexuală, se înfiripă între ei, împletindu-se cu vasta, falnica

lizieră a pădurii, cu albastrul profund al apei, cu turnurile de cărămidă şi plăcile de ardezie ale acoperişurilor din Comber’s End.

Porniră la drum şi, după ce ocoliră un stufăriş, speriind o găinuşă de baltă cu puii ei, care o zbughiră în lac, încreţindu-l într-o mie de vălurele irizate, se opriră din nou, lângă un zid scund, ornat la intervale regulate cu coloane de cărămidă, ale căror capiteluri erau împestriţate de găinaţurile albe ale nenumăratelor rândunele ce le transformaseră în trambuline, de unde îşi luau zborul peste apă.

Cei doi Ashover se aşezară pe zidul scund, înfierbântat de soare, o plăcută relicvă de pe vremurile când stăpânii din Comber’s End erau vrăjmaşii feudali ai celor din Ashover. Lexie, care avea o predilecţie pentru intrigile cu iz istoric, simţi un fior de plăcere să-i reamintească lui Rook faptul că ultimul reprezentant al acestor duşmani ereditari se stinsese fără a lăsa vreun urmaş.

— Ce mai lovitură în moalele capului ar fi fost pentru *dumnealui,* ricană Lexie, dacă ar fi putut vedea prin timp cum, peste două sute de ani, noi doi o să şedem aici, în linişte şi bună pace.

— Poate că nu, oftă Rook. Poate că în chiar acest moment ticluieşte lovitura care o să ne pună şi nouă capăt. Cum putem şti că pruncul lui Ann n-o să fie o fată? Şi dacă-i fată, *asta* ne va pune capăt. Capătul familiei Comber şi capătul familiei Ashover – nici n-o să-i mai poţi alege pe unii de alţii.

— De ce spui că „asta o să ne pună capăt”? protestă Lexie. Mie îmi face impresia că draga mea cumnată e în stare să întreprindă mai multe tentative de acest gen.

Rook nu răspunse. De ce *oare* spusese ce spusese? Cuvintele păruseră să izbucnească din el în virtutea acelei suave fatalităţi a vorbirii care-i face pe poeţi să nu poată rosti „iarbă” fără să adauge „verde”, sau „cer” fără să adauge „albastru”. Se mulţumi să explice:

— Nu-mi pot închipui că primul născut al lui Ann n-o să fie băiat.

303

Un moment, zâmbi în sinea lui, pentru că se gândi cum ar mai fi sărit Lexie în sus dacă i-ar fi mărturisit că în chiar dimineaţa aceea îl văzuse cu ochii lui pe fiul ce avea să i se nască.

— Apropo, întrebă pe un ton indiferent, nu cumva ştii, la fermă locuiesc acum nişte tineri?

Lexie îi aruncă o privire rapidă, plină de subînţelesuri.

— Am toate motivele să ştiu, răspunse el, dar aveam de gând să-ţi spun ceva mai târziu. De fapt, se află acum acolo un tânăr foarte chipeş şi o fată fermecătoare. Ştiu, pentru că azi-dimineaţă, când am venit încoace, nu eram singur.

Sosise rândul lui Rook să dea semne de nelinişte.

— Cum adică? izbucni el. Nu vrei să spui că…

— Am venit împreună cu Nell, îl întrerupse Lexie, cu repeziciune. Nu te supăra pe

mine, Rook! Am întâlnit-o din întâmplare şi l-am rugat pe Twiney să oprească şi s-o ia şi pe ea. Tocmai se ducea să-i viziteze pe tânărul de la Comber's End şi pe sora lui, pentru nu ştiu ce problemă parohială a lui Hastings. Preotul se foloseşte de ea pentru o mulţime de chestiuni de felul ăsta.

— Şi acum unde e?

Cuvintele ţâşniră de pe buzele fratelui mai vârstnic cu o nerăbdare şi o însufleţire care-l uimiră chiar şi pe el.

— Nu ştiu pe unde o fi acum. I-am spus că târziu, după-amiază, o să trecem pe la conac să o luăm. Aveam de gând să-ţi fac o surpriză, aşa că, pentru numele lui Dumnezeu, nu mai face mutra asta scârbită!

Rook „îşi alungă de pe obraz", cum spune poetul, expresia agitată şi, desprinzând o bucată de zid dislocată, o aruncă în apă. Proiectilul iscă un cerc imens de unde concentrice, care se lărgeau sub ochii lor.

— Îţi aduci aminte cum zvârleam cu pietre în lacul ăsta? Nici nu-mi dau seama de unde făceam rost de ele.

— De sub zidul casei de dincolo. Mă trimiteai pe mine să le adun, în timp ce tu stăteai şi citeai.

Şi din nou, adânc, sub suprafaţa tulburării pe care o crease între ei vestea prezenţei lui Nell, fiorul familiar al comuniunii care-i unea străbătu sufletul lui Rook. Privi cercurile stârnite

în apă, care se lărgeau, propagându-se către centrul lacului. „Când sunt împreună cu Lexie", îşi spuse el, „am senzaţia că se creează între noi o nouă personalitate, care răspândeşte o vrajă asupra celor mai neînsemnate lucruri".

— Lexie, întrebă el cu glas tare, tu crezi că există vreo şansă, vreo umbră a umbrei unei şanse, ca tu şi cu mine să ne reîntâlnim după moarte?

Răspunsul lui Lexie răsună cu pompoasă certitudine:

— Nici gând. Atâta timp cât unul dintre noi va fi viu, celălalt va supravieţui şi el, într-un anumit sens. Când însă vom muri amândoi, atunci vom fi morţi de-a binelea. Îţi dai seama ce înseamnă să fii mort, frate Rook? Uneori am impresia că în chestiunea *aceasta* eu am mai multă imaginaţie decât tine.

Când întoarse capul, să observe efectul acestor cuvinte asupra fratelui său, văzu că privirea lui Rook poposise într-un punct de pe lac, ascuns în acea clipă de un maldăr de stufăriş. O secundă mai târziu însă, văzu şi el silueta unei lebede incredibil de trufaşe şi maiestuoase, care avansa lent spre ei.

Apariţia păsării purta în ea atâta perfecţiune, încât viziunea trecu dincolo de punctul în care cei doi fraţi îşi puteau împărtăşi unul celuilalt impresiile. Părea să le fi suscitat un copleşitor simţ de respect sacru, pentru că cei doi Ashover îi urmăreau înaintarea într-o tăcere fascinată. Lebăda părea să plutească pe un misterios lac

interior, care era ideea platonică, esenţa eterică a lacului real din faţa lor. S-ar fi zis că înota pe un estuar generat pe neaşteptate în spaţiile noastre terestre, proiectându-se dintr-o zonă de existenţă mai pură, o zonă aparţinând Eternităţii şi Nemuririi, care se materializaseră pentru o inefabilă secundă, convertind apele lacului într-un reflex al propriei lor substanţe evanescente.

Vraja acestei viziuni fu ruptă de îndată ce pasărea îşi dădu seama că fraţii Ashover nu erau două tulpini imobile, ci doi intruşi, străini şi neliniştitori. Vră brusc, cu o falnică unduire a gâtului lung, iscând o învolburare de apă albastră în jurul penelor albe şi îndreptându-se către centrul eleşteului.

Rook şi Lexie îi urmăriră cu interes concentrat îndepărtarea; dar acum, când magia clipei se spulberase, se simţiră în stare

să remarce efectul aproape umoristic al încercărilor lebedei de a-şi păstra impasibila demnitate, de a-şi manifesta cuvenita indignare şi, în acelaşi timp, de a asigura un precaut spaţiu de apă limpede şi adâncă între ea şi cei doi spectatori.

— „Suzana şi bătrânii”, murmură Lexie cu un râs reţinut. Dar nu-i aşa că-i provocatoare şi ispititoare? Aş dori să ne putem ascunde în stufăriş şi să o vedem făcând dragoste cu Leda. Ce păcat că nu-i şi Nell aici!

— Sinuozitatea gâtului e frapantă, spuse Rook. Impresia de forţă nelimitată şi de frumuseţe unduioasă!

— De lucrul ăsta nu-mi dau seama, răspunse Lexie, dar aş da orice s-o văd pe Nell dezmierdând-o.

Amândoi bărbaţii fură năpădiţi de un val de clasică şi păgână senzualitate, de dorinţa febrilă de a se separa şi de a găsi, fiecare, o făptură la fel de frumoasă şi de capricioasă ca pasărea aceea mândră.

— Nu văd de ce trebuie să aşteptăm până la sfârşitul după-amiezii ca să o regăsim pe Nell, spuse Lexie. Ce-ar fi să ne ducem acum de-a dreptul la conac?

— Foarte bine, încuviinţă Rook. Dar nu-ţi dai seama care vor fi urmările? O să ajungem să ne certăm. Nu vrei să recunoşti că toată povestea asta este o obsesie demenţială? Iată-ne aici, în clipa cea mai minunată a acestei zile rare, împresuraţi de frumuseţe, şi totul e cu atât mai încântător pentru că suntem împreună; şi uite că simpla privelişte a mlădierii unui gât de pasăre ne împinge la blestemata goană mânată de flăcările dorinţei, „peste munţi şi peste văi”, deşi amândoi suntem conştienţi că totul nu este decât o himeră.

Lexie făcu o strâmbătură dezaprobatoare.

— Nu-i niciun fel de himeră. Asta-i una dintre plicticoasele tale înşelătorii metafizice, în care te complaci. Şi apoi, nici n-ar însemna să ne separăm. De obicei, ne întoarcem curând unul la celălalt, fie că lucrurile merg bine sau rău. Îţi aminteşti, pe vremuri, când ne duceam împreună să ne facem de cap la bâlciul din

Tollminster? Ai uitat de maidanele de pe malul râului din Bishop’s Forley? Sau de băncile de sub copacii din Polberry Cross? *Tu* erai cel mai înflăcărat dintre noi doi când o porneam

306

împreună, în dimineţile frumoase de august. Uite, la asta ajungeţi voi, metafizicienii cu două feţe. Vreţi, în acelaşi timp, şi să vă pitiţi cu iepurii, şi să vânaţi cu dulăii. Plăcerea cinstită şi sănătoasă o numiţi himeră, şi totuşi râvniţi la ea cu mai multă înverşunare decât oricare altul.

Rook suspină din adâncul pieptului. Cuvintele fratelui său, care-i evocau lungile zile de vară dintr-un trecut fără griji şi fără responsabilităţi, îl făceau să simtă copleşitor întreaga povară a nefericirilor prezentului. Ah, de ce oare nu se putea disocia uşurătatea plăcerilor amoroase de sordida suită de încurcături pe care o atrăgeau după ele? îi trecu prin minte gândul extravagant că ar fi minunat dacă aceste făpturi irezistibile, care-l ademeneau cu atâta tărie, ar fi la fel de indiferente şi de insensibile ca şi fluturii galbeni, pufoşi, al căror zbor îl urmărea acum! De ce oare n-au fost rânduite lucrurile astfel încât simţurile şi sentimentele să rămână două noţiuni absolut distincte? în *el* erau distincte. Dar de ce nu puteau fi astfel şi în ceilalţi? Şi în clipa când imaginea chipului Nettei, aşa cum îl văzuse în ultima zi petrecută în camera lor, îi apăru în ochii minţii, înţelese că toată pălăvrăgeala despre aventură şi plăcere nu era decât o vagă răscolire a suprafeţei realităţii. Cum puteai visa măcar o singură clipă la existenţa unor femei asemenea fluturilor galben-pufoşi, când o singură privire, teribilă şi sublimă ca o oştire în marş cu drapele, în ochii *uneia* dintre ele, era de ajuns să-ţi sece hrana de gust şi căldura soarelui de mângâiere!

— Hai să facem mai întâi o plimbare pe câmp, spuse cu amărăciune, iar Lexie era destul de receptiv la stările schimbătoare ale fratelui său, şi mult prea înţelept ca să rostească vreun cuvânt de protest.

Şi astfel, îndepărtându-se de lacul albastru, o porniră agale, unul lângă celălalt, prin parcul îmbăiat în soare. Stejarii începuseră să-şi arunce umbra, umbre scurte, drepte, umbrele fierbinţi ale începutului după-amiezilor de vară, cu aromă de muşchi, de răsuflare a vitelor şi de ciuperci.

Caii pe lângă care trecuse Rook în acea dimineaţă se adunaseră laolaltă la umbră, în timp ce vacile cafenii cu pete albe,

307

cuprinse de neastâmpăr la apropierea ceasului de muls, se agitau pe lângă garduri, adulmecând şi mugind.

Străbătură în tăcere întregul cuprins acoperit de iarbă şi, când ieşiră în şosea, Rook îşi dădu seama că Lexie începuse să simtă iar efectele bolii lui. Se aşezară sub

un fag, pe pământul tapetat cu frunzele moarte ale toamnei trecute şi cu coji de ghindă. Lexie îşi scoase din nou cutiuţa de carton şi înghiţi ultimele două tablete pe care le mai conţinea.

— Trebuie să mai iau una, murmură el. Mi-a spus că pot lua trei o dată.

Lăsă cutiuţa goală pe jos, lângă el, şi scoase din buzunar o alta, încă nedesfăcută. După ce-i rupse ambalajul, luă o tabletă pe care o înghiţi în grabă.

— Dă-mi voie s-o văd şi eu, spuse Rook luând cutia.

Crisparea de durere pieri de îndată de pe faţa fratelui mai tânăr, de parcă încrederea în forţa benefică a drogului anticipa efectele sale chimice şi fizice.

— Zece răhăţele din astea te-ar da gata pe loc, Rook. Pentru mine, ar fi necesar, cred, vreo cincisprezece ca să-mi vină de hac, pentru că eu sunt imunizat. Ciudat, nu? Ia gândeşte-te, ce simplu ar fi pentru noi amândoi să le înghiţim, una după alta; şi apoi să ne aprindem câte o ultimă ţigară şi să ne facem preparativele pentru eternitate. Ne şi aflăm într-un loc potrivit pentru aşa ceva. Twiney ar fi cel care ne-ar descoperi; şi ne-ar îngrămădi pe jos în trăsură, de parc-am fi vânat. Nell ar trebui să se aşeze lângă el, cu un picior pe tine şi unul pe mine. Ar fi un adevărat *cortege macabre.* Tot satul ar ieşi să ne vadă trecând. Ştii doar cum zvonurile de felul ăsta o iau înaintea evenimentelor în sine. „Fraţii Ashover, morţi pe ascuns, dar fără de păcat, parcurgând ultimul drum pe domeniile lor.” îl poţi auzi pe Hastings descriind drama în faţa prietenului său din Bishop’s Forley? Sesizezi onctuosul lui umor ecleziastic, care ar da mai multă savoare prăjiturilor ce-ar însoţi ceaiul luat pe o peluză?

Rook, continuând să ţină cutiuţa încleştată în mână, îi aruncă fratelui său o privire încruntată:

308

— Cred că Twickenham procedează foarte greşit lăsându-ţi pe mână o asemenea cantitate de pilule din astea afurisite! Ai putea să le înghiţi în somn, fără să-ţi dai seama! Sau să uiţi câte ai luat şi să înghiţi o doză prea mare. Zău aşa, Lexie, vorbesc foarte serios! Nu-i treabă curată. Nu-mi place deloc. Uite, să fiu al naibii dacă ţi le dau înapoi!

Dădu să-şi vâre cutiuţa în buzunar.

— Rook, dă-mi înapoi tabletele, că de nu, fac urât! N-ai de ce să dai vina pe Twickenham! De la el n-am luat decât reţeta. Mi le prepară un farmacist. Un vechi prieten de-al meu, pe care nu-l ştii. E un pescar pasionat, şi discutăm despre momeală. Şi mă cunoaşte prea bine ca să se teamă că aş putea lua măcar o tabletă în plus faţă de doza prescrisă. Numai în mintea ta poate încolţi gândul că cineva înghite pastile de morfină în somn. Dă-mi-le înapoi, Rook, că altfel mă supăr rău de tot, şi aşa ceva *chiar* că m-ar putea da gata.

Faţa lui Lexie căpătă o expresie atât de agitată, încât Rook se sperie într-adevăr

de efectul unei asemenea enervări şi puse cutiuţa pe jos, alături de cea goală.

În clipa aceea Lexie se opinti din greu, să se scoale în picioare.

— Hei, uite o sibilă albă! strigă el cu o vioiciune copilărească.

Într-adevăr, pe marginea unei frunze de fag de pe o ramură ce atârna deasupra capetelor lor, se agăţase un fluture din această specie rară şi superbă, ţinându-şi aripile lipite, astfel încât întreaga splendoare translucidă a vinişoarelor verzui se revela în plin soare.

Rook îşi urmări fratele, aflat cu spatele la el, întinzând un braţ şi mişcându-şi uşor degetele tremurătoare către fluturele nebănuitor, care, în gingăşia-i imaculată, părea proaspăt ieşit din crisalidă. De câte ori, în copilărie, urmărise silueta familiară a fratelui său apropiindu-se pe furiş de câte un splendid zburător, întreaga-i fiinţă fiindu-i absorbită, fascinată, în încordarea de a-l prinde!

Iată! Lexie dăduse să-l apuce, dar sibila albă îi lunecase printre degete, zburase pe o altă frunză, şi acum îşi flutura aripile larg deschise, astfel încât hieroglifele albe şi negre erau perfect vizibile.

Lexie făcu un pas şi îşi ridică din nou mâna, pe furiş.

Poate că viziunea acestei atitudini familiare, impregnate de vechi şi nostalgice amintiri, readuse în mintea fratelui mai vârstnic, într-o tălăzuire de gânduri amare, simţământul că de aici înainte îşi pierduse independenţa identităţii; sau poate că, din clipa în care văzuse în mâna lui Lexie cutiuţa cu tabletele fatale, se înfiripase confuz în sufletul lui ideea că ar fi salutar să posede o asemenea cheie a ultimei evadări. Oricare dintre acestea o fi fost pricina, în clipa în care Lexie era cu totul absorbit, Rook deschise în grabă cutia plină şi deşertă vreo douăzeci de tablete în cea goală, apoi vârî fiecare cutiuţă în alt buzunar.

Dintre toate mişcările animalelor şi păsărilor din preajma conacului Comber’s End, în acea încântătoare zi de vară, era semnificativ faptul că cele mai simbolice şi expresive gesturi făcute de doi muritori fuseseră acela de a captura o fremătătoare creatură vie şi acela de a elibera o alta; a captura o sibilă albă şi a elibera – *hospes comesque corp or îs1–* un suflet uman, torturat până la marginea îndurării.

1 în lat. În orig., oaspetele şi comeseanul trupului. (N. Tr.)

Capitolul XXI

Trecu iulie şi sosi luna august. Gloria văratică a acelei minunate zile de la Comber’s End nu ţinu prea mult. A doua jumătate a lunii iulie se dovedi răcoroasă şi bătută de vânt. În multe lanuri, spicele zăceau trântite la pământ, doborâte de vântoasă şi muiate de ploaie; florile din gardurile vii, ca muşcata dracului, ruginiţa

sau diocul, care fuseseră înecate în luxurianţa frunzişului prea stufos, se fleşcăiseră acum, şfichiuite de ploaie, lipsite de soare.

Dar, odată cu mijirea lunii august, totul îşi schimbă înfăţişarea. Spicele încovoiate îşi reînălţară capetele, potecile se pudrară iarăşi de praf. Ciupercuţele de pe Câmpul de luptă îşi recăpătară nuanţele verzui: gazonul din jur, pârjolit de soare, păli, dând în galben, în timp ce ierburile mai înalte, de la marginea câmpurilor, se colorară în acea tentă de bronz vechi, în care se reflecta rumeneala grâului copt.

Furtunile din ultimele săptămâni ale sezonului de recoltă păreau, pe alocuri, să fi anticipat izul toamnei, iar prin alte părţi, să-i fi oprit apropierea, prin reînvierea unui al doilea miez de vară. Doar prin plaiurile mai înalte şi pe clinele dealurilor, acolo unde ţărâna e mai subţire şi mai pietroasă, iarba îşi pierduse seva, vopsindu-se în brun. În văi îşi păstră însă prospeţimea, chiar după multe şi lungi zile de arşiţă; şi, cu toate că, ici-colo, pâlcuri de copaci expuşi la ploaie şi la vânt începuseră să dea semne de rugină, în adâncurile adăpostite ale pădurii Antiger, verdele frunzelor era la fel de mustos ca în primele zile de iunie.

Dar o săptămână de arşiţă şi de asfinţituri arzătoare începu să-şi lase amprenta. De-a lungul malurilor râului Frome, suliţele de răchită împurpurată se învecinau cu tufe mărăcinoase

de cânepa-codrului şi cu mănunchiuri roşcate de pufuliţe. Şanţurile ce brăzdau câmpiile mocirloase fuseseră năpădite de iarba-caprei, şi, pe sub cununile grele ale arbuştilor de alun, mase încâlcite de mătrăgună se suprapuseseră peste tecile îngălbenite ale campanulelor veştede.

Dar adevărata esenţă a acestor zile de august fără nor se făcea simţită în lanuri. Aici, printre tulpinile zvelte şi spicele grele de grâu şi de secară, fuseseră presărate, peste noapte, milioane de maci roşii. Ceva din textura petalelor rubinii, transparente, care păreau să fi supt însuşi sângele pământului, născute din sărutările fierbinţi ale soarelui şi trăgând suflare din suflarea lui fierbinte, părea să poarte în sine însăşi taina anotimpului şi s-o răspândească de la un câmp la altul, prin ceaţa tremurătoare care învăluia cărările.

Vibraţii uşoare, fremătânde, valuri trepidante de dogoare pluteau din când în când peste malurile parfumate de cimbru sau peste suprafeţele metalice, şlefuite, ale ferigilor. Şi, când undele de căldură oscilantă îşi fluturau vălurile vaporos purpurii între ochii tăi şi privelişte, îţi iscau simţământul, chiar dacă porniseşi doar într-o scurtă plimbare după un ceai matinal, că te-ai îmbarcat într-o lungă călătorie încărcată de semnificaţii; o călătorie către un tărâm necunoscut, către oraşe mari, imprecise, cu turnuri şi turle îndepărtate, aflate dincolo de mile şi mile de ceţuri diafane, îmbujorate de sângele macilor.

Şi, într-adevăr, pe măsură ce o somptuoasă dimineaţă de bronz urma alteia, în

conştiinţa persoanelor ce sălăşluiau la Ashover prindea contur senzaţia că erau purtate de o corabie cu pânze rubinii, către miracolele necunoscute ale unui liman misterios.

Lady Ann, aflată acum în luna a opta de sarcină, îşi părăsea rareori locul din grădină. Şedea ceasuri întregi pe scaunul de sub tei, ţinând lenevos o carte în poală şi contemplând umbrele ce pendulau pe iarbă.

Rook devenise mai atent şi mai tandru faţă de ea, pe măsură ce se apropia marele moment, dar nu putea simula o emoţie pe care n-o simţea. Şi când Ann încerca nevoia de a împărtăşi cuiva suprema grijă care o frământa – va fi copilul ei băiat? – 312

era nevoită să apeleze la speculaţiile iritante şi obositoare ale doamnei Ashover, care se combinau întotdeauna cu amintirile bătrânei doamne legate de caracteristicile prenatale ale propriilor ei fii.

Era începutul celei de-a doua săptămâni a lunii. Straturile de iarbă de la marginile grădinii Ashover se prefăcuseră în adevărate mici păduri tropicale, pline de flori cu parfumuri ameţitoare, prin care se lăfăiau bondarii şi fluturii cu cap de mort. Printre lujerii înalţi de delfinium şi nalbe, se cuibăriseră toate soiurile de flori mai mici: petunii, calceolaria, verbene, amestecate cu toate varietăţile de campanule.

„Câtă incredibilă siguranţă!” îşi spunea Rook, pe la ora două a unei după-amiezi şi mai dogoritoare decât cele de până atunci, în timp ce hoinărea printre răzoarele de flori, nutrind speranţa vagă a unei plimbări solitare, în timp ce mama şi soţia lui se odihneau, iar restul casei îşi făcea siesta. „De câtă incredibilă siguranţă şi seninătate vă bucuraţi!” Se uita, aproape cu invidie, la un mic rond de lobelii albastre, care-şi făcuseră loc între două şiruri de garoafe. „Bănuiesc că viaţa unei lobelii e alcătuită în întregime din delectabile senzaţii pasive! Presupun că în această clipă pluteşte într-un extaz narcisist în faţa propriului ei albastru de Tyr, un extaz împletit cu tot felul de relaţii misterioase cu pământul şi cu aerul, pe care simţurile noastre animalice nici nu le pot percepe. Aş spune chiar că poate simţi şi rotaţia planetei, care-i trimite, în această căldură opacă, o plăcută adiere de evantai, venită din văzduhuri aflate în afara oricărei atmosfere cunoscute de noi. Şi, probabil, răcoarea pământului în care şi-a înfipt rădăcinile îi infuzează una dintre cele mai subtile plăceri. Trebuie să-i spun lui Twiney să le ude în fiecare seară.”

Aruncă o privire către scaunul soţiei sale, pe care se odihneau acum cartea şi umbrela de soare. Şi se gândi în ce totală măsură fata aceasta, care iubise sportul şi aventura, se subordonase acum noului ei rol. Oftă dureros când dădu colţul spre casă; pentru că avu brusc revelaţia faptului că nu făcuse nici cea mai slabă încercare de a străpunge bariera rezervei aristocratice în care această mamă a copilului său îşi învăluise simţirile.

313

Probabil că avusese şi ea momente de panică şi dezgust; ca şi momente de plăcută înfiorare şi de bucurie. Iar el, de bună seamă, nu făcuse niciun pas pentru a ajunge la o adevărată intimitate, la o înţelegere a ceea ce o muncea pe ea în această perioadă de cotitură.

Ce creaturi stranii sunt fiinţele umane! Prin ce ziduri de egoism orb, îndărătnic, se separă una de cealaltă, substituind înţelegerea intuitivă prin ostilitate ignorantă! Ocoli casa şi o luă pe aleea grădinii din spate, unde şirurile de dalii, legate de araci înalţi, păstrau încă forma unor mase de frunze brune, lucioase, cu boboci globulari, acidulaţi, care, în cruditatea lor, păreau mai curând să respingă decât să cheme căldura după-amiezii. Contrastul dintre plantele acestea, mustind sevă rece, cu frunzişul lor lustruit, şi căldura senzuală a piersicilor care se coceau cu repeziciune pe lângă zidul de cărămizi roşii, înfierbântate, al grădinii, îşi găsi consonanţă în gândurile lui fataliste: păreau să sugereze că şi în universul vegetal existau aceleaşi impenetrabile divergenţe, ca şi în cel uman.

Dar cât de apărată de orice frustrare sau vicisitudine era această grădină, cu răsuflarea ei îmbălsămată de mentă şi rozmarin, cu aromele vagi, dulci, difuze, de fructe care se coc sub căldura languroasă, în zumzet de albine şi dans de fluturi.

Locul acesta părea să înalţe bariere invizibile împotriva a tot ceea ce nu înseamnă, în univers, graţie şi moliciune. Fantomele blajine ale unor generaţii întregi de grădinari paşnici păreau să se aplece asupra brazdelor de pământ bun, grijuliu plivite; păreau să înalţe mâini zbârcite şi arse de soare către piroanele ruginite şi bucăţile de pânză destrămate care ocroteau ramurile netede ale caişilor; păreau să-şi târşâie paşii, pe aleile liniştite, transportând muşcate cu parfum de mosc, scoase din seră pentru a fi sădite în răzoare.

Această grădină simboliza parcă, într-un anumit sens, acumularea ripostelor umane la elementele haosului. Rook, zăbovind pe alee, avu impresia că absenţa din viaţa lui a acelei răbdătoare trude zilnice care, de-a lungul timpului, făcuse posibil tot ceea ce vedea era pricina centrală a nemulţumirii sale.

În cele din urmă, intră în livadă, şi de-acolo ieşi în câmp, către dealuri. Povârnişul Câmpului de luptă, pe care începu

să-l urce tăindu-şi drum prin hăţişurile de ferigă, răspândea miresme de cimbru. Era greu să ocolească tufele dese de floare-de-ochi şi de şerpariţă. Şi când ajunse pe creasta dealului, suflul fierbinte, calm, exalat de gura de leu a amiezii, înţesase până-ntr-atât aerul cu aromele scoarţei de pin şi a răşinii acelor de brad, încât avu senzaţia că dezordinea gândurilor omeneşti apărea un fel de intruziune a unor elemente străine, inoportune şi grosolane, în grandioasa plenitudine a vieţii pământului.

Arşiţa ceasului de amiază, în loc de a-l istovi, părea să-i fi inoculat în sânge o efervescenţă magnetică. Porni să alerge în jos, pe coasta Dorsal, transpirând prin fiecare por al pielii, dar pradă unei exuberanţe frenetice. Când ajunse la câmpia Antiger, o luă la dreapta, îndepărtându-se de căsuţa familiei Drool, şi o porni cu paşi repezi pe şosea, legănându-şi bastonul în mers. În scurt timp trecu de locul unde Ann îi mărturisise, cu numai patru luni în urmă, că aşteaptă un copil. Dar nici măcar priveliştea gardului viu, a băncii, a porţii şi a copacilor din acel loc nu izbutiră să-i adumbrească triumfala nepăsare.

Treptat, pe măsură ce se apropia de pădurea Antiger, decorul începu să-şi schimbe înfăţişarea. Povârnişul dealului se îndulci într-o pantă lină şi, când ajunse într-un punct paralel cu satul Ashover, panta se lărgi într-un lan de secară coaptă.

Boarea de vânt – o pală aproape imperceptibilă, venind dinspre răsărit – îi mângâie simţurile, după ce străbătuse un câmp de grâu; şi aroma spicelor pârguite, asemenea unei emanaţii a chintesenţei pâinii vitale, îi pătrunse în vene şi-i spori clocotul păgân al sângelui. Pentru prima dată de când văzuse mlădierea excitantă a gâtului de lebădă albă la Comber’s End, Rook se lăsă inundat de fluxul subteran al senzualităţii lumeşti.

Un caleidoscop de impresii trecătoare, alese la întâmplare din imaginile acelei zile, complotă la incitarea înfiorării de care se lăsase cuprins. Printre ele se aflau şi lobelia albastră şi viespile galbene, cuiele ruginite din fâşiile de pânză prinse pe cărămizile fierbinţi, mireasma înviorătoare a pinilor şi acum, ca o culminare, acest belşug dăruit de zei în „pâinea vie” a generaţiilor.

Pogorî asupră-i ancestrala, misterioasa, clasica acceptare a vieţii pământeşti, a naşterii şi a morţii, a bucuriei şi a durerii,

315

a iubirii şi a lipsei de iubire; şi mai simţi că, oricare ar fi fost deznodământul tuturor acestora în ceea ce-l privea, îi era de ajuns că toate erau aşa cum erau. Spaimele care pândesc întotdeauna prin preajmă, ura, angoasele demente, morbide, păreau să se fi pulverizat în mintea lui, ca spuma tăiată de prova unei nave.

Imensa dogoare a amiezii, greoaie, indolentă, pătată de galben, ca un gigantic leu planetar, linsese cu limba-i de foc tot ce era venin şi putreziciune.

Când coti pe alee, spre marea lui surprindere, îl văzu pe inconfundabilul domn Twiney tolănit comod în familiara lui trăsură, în timp ce iapa cu grumazul lung păştea iarba de la marginea gardului viu.

De cum zări faţa domnului Twiney, Rook ştiu că ceva anume îi tulburase seninătatea. Fumul albastru al pipei din gura lui se înălţa într-o şuviţă spiralată şi se balansa printre frunzele groase ale sicomorului care-i ţinea umbră, de parc-ar fi fost coada unei feline fantomatice. Dar tonul pe care-i vorbi domnul Twiney nu i se

armoniza cu placiditatea volutelor de fum.

— Ia te uită! Şi ce caută p-aci stăpânu’ Ashover p-o zi de arşiţă ca asta? O zi care stoarce sudoarea din om şi din cal, de curge ca şuvoiul din burlan, şi te face lunecos ca viermii dintr-o băltoacă de mâl?

— E într-adevăr foarte cald, Twiney, confirmă Rook, ştergându-şi fruntea. Cum suportă soţia dumitale o vreme ca asta?

Domnul Twiney îşi îndreptă spinarea şi-i aruncă o privire defensivă şi bănuitoare.

— Nevastă-mea e arţăgoasă la vreme de iarnă, oţărâtă la vremea semănatului, şi zăpăucă la vremea culesului. Da’ cum vine vara, iaca o vară ca asta, nu mai scârţâie, de parcă-i unsă cu ulei. N-ar strica dacă şi alţii ar avea vorba moale ca nevastă-mea…

Rook îşi descheie nasturii vestei şi trase de cămaşa de flanelă, dezlipind-o de corp, să lase aerul să-i pătrundă până la piele.

— Pe cine aştepţi? întrebă el.

Stăpânul iepei atinse uşor cu biciuşca spinarea animalului care păştea.

— Muscoii ăştia albaştri e otrăvitori pentru carnea calului, observă el îngândurat. Din ce s-or fi hrănind ei când nu e cai, zău dacă ştiu.

— Twiney, pe *cine* aştepţi? repetă Rook pe un ton mai răstit.

Omul îl privi încurcat.

— Io zic că nu dau în vileag sicretul vrunei cucoane sau vrunui domn dacă vă zic, stăpâne, că pe fratele dumneavoastră l-am adus acilea cu coniţa Hastings, de la Toll-Pike.

— A, desigur… foarte bine… foarte frumos. Ce bine-mi pare!

Cuvintele acestea lipsite de noimă picară de pe buzele lui Rook de parc-ar fi fost mere prea coapte, desprinzându-se de pe o creangă nemişcată, într-o noapte fără vânt.

Vizitiul îi aruncă o privire iscoditoare, dar expresia indolentă şi indiferentă de pe faţa pistruiată a domnului Twiney îl făcea să pară că nu observă nimic, în timp ce observa totul.

— S-au dus în Poiana ţâţei, stăpâne, urmă el cu un aer gânditor. Au plecat acu’ câteva minute. I-am văzut prin gaura asta de gard, cum s-au pierdut în pădure. Nu vă faceţi griji, stăpâne, conaşu’ Lexie păşea ţanţoş, de parcă n-a ştiut în viaţa lui ce-i boala. Io i-am zis: „Nu vă obosiţi prea tare, conaşu’ Lexie!”, şi coana Hastings mi-a râs în nas. „Lăsaţi-l să se rezeme de braţu’ matale, de parcă mata ai fi bărbatu’ şi dânsu’ femeia!” am mai zis. Şi conaşu’ Lexie m-a repezit şi s-a răţoit la mine, de parcă am spus niscaiva măscări. Nu se face să vorbeşti unui om cumsecade aşa cum mi-a vorbit conaşu’ Lexie, stăpâne. Tot satu’ ştie că n-o mai duce mult. Poate că de asta-i cam sărit. Şi trebuie să te porţi cu rispect c-un om ca el. Da’ eu unu’ nu

înghit vorbe răstite nici de la nobeli, nici de la nevastă-mea. Mie unu îmi place ca omu' să-mi vorbească frumos, stăpâne Ashover, aşa ca orice englez din ţara asta.

— Sunt sigur că fratele meu n-a vrut să te jignească. Şi sunt la fel de sigur că doamna Hastings nu a avut intenţia să-ţi râdă în faţă, Twiney. Nu mi-i pot închipui pe niciunul dintre ei făcând asemenea lucru. Ei bine! La revedere. Dacă îi întâlnesc, cumva, din întâmplare, am să le spun că îi aştepţi.

317

Dădu să plece, dar domnul Twiney nu-şi vărsase încă tot năduful.

— Zic c-ar trebui să ştiţi şi dumneavoastră, stăpâne, cu toate că nu-s eu ăla care trebuie să v-o spuie. Da' tot satu' cleveteşte că nu-i a bine plimbările astea a lu' conaşu' Lexie cu coniţa Hastings. I-am dus pe toate drmurile şi cărările de prin părţile astea. Io zic că se cade să vă spun şi dumneavoastră, dom' Ashover, care sunteţi stăpânu' ş-aşa mai departe, ca să ştiţi şi dumneavoastră de unde bate vântu'.

— În ordine, Twiney. Îţi sunt foarte îndatorat, dar nu trebuie să pleci urechea la clevetelile satului, ştii. La revedere.

Cu un surâs de suavă discreţie, dar cu inima clocotindu-i de furie, Rook se îndepărtă pe alee.

Vasăzică, de asta-l văzuse atât de rar pe Lexie în ultimele două săptămâni! Puşlamaua îi trăsese chiulul şi căzuse în păcat cu dobitoaca aia romanţioasă! Îi era cu neputinţă să privească lucrurile într-o lumină rezonabilă sau generoasă. Cu câteva săptămâni în urmă, ar fi înălţat nepăsător din umeri şi s-ar fi spălat pe mâini de întreaga poveste. În fond, Nell îi aparţinea lui Hastings; nu era a lui. Niciodată nu-i aparţinuse cu adevărat lui! Atunci, de ce naiba era ros de atâta furie răutăcioasă, atât împotriva ei, cât şi a lui? Refuză să-şi analizeze sentimentele. Se lăsă pur şi simplu în voia unei mânii oarbe, iraţionale. Îl chinuia senzaţia că fusese trădat de fratele lui şi dus de nas de fată.

Toate supărările complexe, inhibate, pe care i le pricinuise vreodată Lexie, ieşiră acum la suprafaţă. Avea impresia că Lexie îngăduise cu bună ştiinţă ca remuşcarea lui legată de Netta să-l lege de mâini şi de picioare, într-o luptă pe care o purta cu fratele lui, de luni de zile, în taină; o luptă între senzualitatea lui translunară şi natura de satir caustic a lui Lexie, luptă a cărei ţintă era fiinţa asta cu gura crispată şi picioare subţiri, atât de flexibile.

De îndată ce ieşi din raza vizuală a domnului Twiney, se opri locului, împietrit, uitându-se la copacii din faţa lui. Ştia foarte bine unde se găsea Poiana ţâţei. Era un luminiş cu sol plat, în miezul pădurii, unde, pe vremuri, existase un izvor, încă din copilărie, Lexie avusese o predilecţie pentru acest loc;

318

îl atrăgea belşugul ierbii înalte, catifelate, care creştea acolo, izolarea poienii în mijlocul hăţişurilor de vegetaţie pitică, bogăţia de flori de vijnică, cu corole mai mari şi mai liliachii decât cele din vale; dintotdeauna ştiuse că existau acolo două năpârci, care în fiecare primăvară îşi lepădau pielea pestriţă; şi Lexie colecţionase o sumedenie de piei, obiecte unice şi pline de mister, a căror structură solzoasă, când o pipăiai, nu semăna cu nimic altceva de pe lume.

Rook îşi dădea seama că faptul de a o fi adus pe Nell în acest loc îndrăgit al lui avea pentru fratele său o semnificaţie simbolică. Şi o adusese într-o după-masă care părea, după cum s-ar fi exprimat Lexie, „dedicată” unor plăceri carnale.

Rook se apropie de gărduleţul care-l separa de pădure şi începu să-i scruteze tainiţele umbroase. Însăşi pădurea, în timp ce-şi adâncea privirile în bolţile-i stufoase, părea să se fi metamorfozat. Se prefăcuse, sub ochii lui, într-un refugiu mitologic, o Arcadie „îndrăgită de Pan şi de nimfe”, în ale cărei ascunzişuri îngropate în verdeaţă se aneantizau toate grijile şi responsabilităţile lumeşti.

Rook începu să-şi imagineze scenele care se petreceau acum în Poiana ţâţei, cu o acuitate care-i stârni o senzaţie de greaţă şi de gol în coşul pieptului. Făcu un efort neputincios de a-şi aminti de ameninţarea care plana asupra vieţii fratelui său; dar, chiar în acele clipe, se pomeni că degetele-i scotoceau febril în buzunar după cutiuţa cu tablete de morfină, a cărei lipsă Lexie nici n-o observase, după ce-i restituise cealaltă cutie. Da! Şi el însuşi, pe măsură ce mintea-i devenea tot mai bolnavă, s-ar putea să simtă chemarea morţii. Iar în cazul ăsta, deosebirea dintre destinele celor doi fraţi nu era chiar atât de pregnantă încât să-i ofere lui Lexie un avantaj, în asemenea măsură de crud şi de scandalos. Şi, la urma urmei, când era vorba de doi masculi care luptă pentru o femelă, toate chestiunile de onoare, dreptate, onestitate, ba chiar şi de decenţă se duceau pe apa sâmbetei. În fond, Lexie se şi dezbărase de ele.

Existase între ei doi o înţelegere tacită în privinţa lui Nell; şi, cu toate că-l lăsase pe Lexie să creadă că el se retrăsese din competiţie, însemna că acesta din urmă îi luase prea în serios

retragerea, dacă îşi permisese să acţioneze ca şi cum Nell ar fi fost literalmente liberă şi independentă.

Gândurile lui Rook, în timp ce soarele, şi mai fierbinte acum că trecuse uşor de zenit, îl lovea în creştetul capului, o luară razna în chip atât de nesăbuit, ca delirul unui om prins în ghearele febrei. Şocul pricinuit de cele auzite şi de imaginile vii, concrete, care-i jucau în minte, făcându-l să vadă ce se petrecea în Poiana ţâţei, stârniseră în el colcăiala acelui mâl negru al malignităţii umane, care de obicei stagnează, latent, în adâncurile firii.

Mintea îi era străbătută de cele mai fantastice idei. De pildă, ideea că era victima

unei conspiraţii sau, în cel mai bun caz, a unor manevre deliberate, în care fiecare dintre cei ce-l înconjurau avea un rol bine definit, menit să-l propulseze şi să-l mâne către ţeluri care erau ale lor, nu ale lui.

Începu să privească şi dispariţia Nettei ca făcând parte din complot şi îşi spuse că soţia lui îl încurajase, probabil, pe Lexie să persevereze în cucerirea lui Nell. Şi, firește, mama lui! îşi aduse aminte cât de des îl ţinuse în ultima vreme bătrâna lângă poala ei, fără îndoială ca să-l îndepărteze de căsuţa Toll-Pike. Îl invada o furie rece la gândul că era atras în curse şi ademenit şi manevrat la fiecare mişcare, că era împresurat şi supus presiunii unor mâini netede, dar ferme şi puternice, care-i rânduiau viaţa împotriva celor mai profunde iluzii ale sale legate de viaţă.

Simţi din nou încleştarea disperată dintre libertatea conştiinţei sale şi toate acele teribile forţe ale continuităţii tribale, ale autoafirmării tribale, care-l foloseau orbeşte în scopuri cu totul străine de viziunea sa asupra existenţei. Toate aceste forţe obscure tindeau spre perpetuarea stirpei, printr-un moştenitor; şi pentru împlinirea acestui ţel erau gata să-l transforme pe el, Rook Ashover, într-o verigă pasivă a unui lanţ care se întindea îndărăt, până în secolul al treisprezecelea, şi înainte, până Dumnezeu ştie unde.

Şi iarăşi îl copleşi vechiul simţământ orb că el, o fiinţă singuratică, izolată, hăituită, se afla angajat într-o luptă pe viaţă şi pe moarte cu „Tronuri, Dominaţii, Dinastii şi Puteri”, toate

320

complotând să-i reducă viaţa independentă la o simplă cifră lipsită de sens.

Ei bine! O să li se împotrivească tuturor! Şi, dacă Lexie – singura făptură de pe lume pe care o iubea cu adevărat – trecuse de partea lor, atunci o să se lupte şi cu el, indiferent dacă era un muribund sau nu. În tot timpul cât aceste gânduri nebuneşti i se învârtejeau în minte, îşi ţinea cascheta de pânză în mână; şi soarele după-amiezii timpurii, explodând de virulenţa neîmblânzită a acelui ceas, înteţea febra care îi răvăşise mintea.

La un moment dat, îmboldit de un irezistibil impuls, îşi făcu drum prin gard şi pătrunse în pădure. Asemenea lui Lexie, cunoştea fiecare beţişor şi fiecare piatră de prin locurile astea; curând descoperi o mică potecă acoperită de muşchi, care folosise pe vremuri drept cărare de urmărit vânatul, dar acum fusese năpădită de toate soiurile de bălării, întretăiate de subarbuşti.

O porni pe cărăruie cu un pas din ce în ce mai rapid, pe măsură ce înainta. Ştia, după aspectul unor copaci mai impunători, că nu se afla departe de fâşia plată unde Poiana ţâţei şi alte luminişuri mai mici, fără nume, spărgeau monotonia frunzişului dens.

Ajuns la prima dintre aceste pajişti pădureţe, se opri o clipă ca să-şi tragă răsuflarea. Umbre imobile, dure, întunecate ca orbitele unei imense feţe îndurerate,

răsturnate cu ochii către cer, zăceau ca nişte eleştee nemişcate în iarba înaltă, cu rădăcini adânci. Sufluri uşoare, care abia de puteau fi numite adieri, înfoiau pământufurile pufoase de păpădie şi de iarba-vulturului; şi din tăcerea împrejmuitoare se încropeau indescriptibile foşnete şi suspine, de parcă o invizibilă populaţie de făpturi elementare, mai uşoare decât aerul însuşi, se deştepta din toropeala după-amiezii.

Ştergându-şi năduşeala de pe frunte cu cascheta de pânză pe care încă o ţinea în mână, clătină din cap, solemn şi grav, ca şi cum ar fi răspuns argumentelor zdrobitoare ale unui oponent nevăzut. Pe urmă ieşi din primul luminiş şi o luă pe o potecă aflată peste drum de cărarea pe care venise.

O nouă poieniţă, şi apoi o alta, fiecare dintre ele vrăjită în singurătatea-i dezmierdată de umbră. Rook avea impresia că

321

Străbate o serie de codri sacri, împrejurimi înfrunzite ce încercuiau „capele ale Fecioarei”, dintr-un loc de trei ori sfânt, încă necălcat de picior de pelerin.

Ssst! Era convins că auzise voci omeneşti. Încremeni locului, ascultând încordat, blestemând în gând sporovăială unei gaiţe care-şi găsise tocmai atunci momentul să spargă tăcerea.

Erau cei doi! Le recunoştea modulaţiile glasurilor. Cunoştea nota excitată din râsul gros, gâlgâit, al fratelui său; cunoştea protestele slabe, gâfâite – şi cine le putea cunoaşte mai bine decât el? – ale rezistenţei sfielnice şi încântătoare a lui Nell.

Cărarea pe care se oprise se îngusta, fiind aproape barată de nişte desişuri de carpeni; până la sfârşitul vieţii avea să-şi amintească de frunzele acelea groase, verzi-măslinii pe o parte, şi albe-sidefii pe cealaltă. Câţiva arbuşti se întinseseră de-a curmezişul cărării. Nedorind să-şi croiască drum zgomotos printre tufişuri, se lăsă în patru labe şi se strecură pe sub carpeni, ţinându-şi cascheta într-o mână şi bastonul în cealaltă.

Când îşi apăsă încheieturile degetelor pe glie, simţi degajându-se un iz dulce-acrişor, acel miros specific al pământului uscat de sub copaci, atâta vreme hrănit cu frunze putrede şi cu rumeguş de ramuri moarte, încât pare să aibă o structură mult mai organică decât solul arat al câmpului deschis.

În ciuda tumultului nebunesc al sângelui, simţurile îi erau nefiresc de ascuţite şi de alerte. Desluşi minusculele cavităţi cenuşii ale unui petic de muşchi, fiecare dintre ele împodobită pe dinafară cu solzi şi reliefuri infinitezimale, meşteşugite parcă de degetele vreunui Hefaistos vrăjitor şi lucind pe dinăuntru ca încrustate cu email opalescent.

Era extraordinar cât de limpede îşi simţea mintea în timp ce se târa în patru labe, cu ramurile mai joase ale carpenilor zgâriindu-i creştetul. Ba chiar se opri locului o

secundă, ca să îndrepte o tijă frântă de ochii-şoricelului, pe care mâna lui, aidoma unei labe de animal, o înlăturase cu brutalitate din cale. Pentru mănunchiul acela de petale verzui, Rook trebuie să fi avut înfăţişarea unui dinozaur în călduri, pornit să curme extazurile unui dinozaur-frate. O covârşitoare masă opacă, o sfâşiere chinuitoare, apoi o misterioasă reînălţare! Asta-i tot ce

322

simţi tulpina de ochii-şoricelului. Cum putea şti că acca miraculoasă reînălţare era pornită din mila unui om aflat în pragul nebuniei, acea milă sădită în natura umană cu mult înainte ca prima fiinţă să-şi fi făcut apariţia în pădurea Antiger?

A existat o clipă fugară, înainte de a-i fi zărit pe cei doi acolo, în poiana însorită, când amintirea pe jumătate uitată a unui joc copilăresc, cu fratele lui, chiar în acel loc, se prefăcu într-o frântură vie a ecranului verde-măsliniu din faţa ochilor lui, o pânză însufleţită, ţesută din dragoste, pe care trebui s-o deşire printr-un conştient efort de voinţă, pentru a nu-l împiedica să se năpustească peste perechea de îndrăgostiţi.

Îşi înălţă uşor capul, ridicându-se în genunchi; şi ceea ce văzu păru să sfâşie, prin propria-i putere, independentă de voinţa lui, ecranul impalpabil pe care se proiectaseră vechile amintiri. Chiar în mijlocul Poienii ţâţei, înlănţuite într-o strânsă împreunare, în iarba înaltă şi verde ca algele ce se împletea printre picioarele lor, trupul lui Nell abia atingând pământul în care Lexie îşi implântase cu multă dexteritate picioarele, cele două fâpturi zvâcneau ritmic, în cadenţele voluptăţii amoroase. Rook se ridică în picioare, îndepărtă ultima creangă de carpen care-i stătea în cale şi dădu buzna peste ei. Primul său impuls a fost să-i lovească pe amândoi. Îndărătul acestei lovituri ar fi acţionat toată furia acumulată de multe luni încoace; îndărătul acestei lovituri s-ar fi ascuns o profundă, subterană, ocultă gelozie pe Lexie; nu numai gelozia imediată, pricinuită de posesiunea lui Nell, ci un simţământ mult mai subtil: o gelozie stârnită de înţelepciunea lui Lexie şi – cine ştie? – chiar de ciudatele avantaje pe care i le conferea însăşi boala lui. În mintea sa, Rook îi *lovi* într-adevăr. Avu senzaţia că dăduse în ei. Încercă până şi uşurarea, epuizarea, relaxarea loviturii date. Şi totuşi, în goana cu care se năpusti spre ei, în precipitarea cu care se apropie, până se opri drept în faţa lor, nu ridică nici măcar un deget.

Lexie îşi întoarse capul spre el şi o descătuşă pe dată din strânsoarea braţelor pe Nell, care se prăvăli în iarbă.

Chipul claudian al tânărului Ashover era mai alb decât poate fi o faţă omenească, atunci când făcu un pas înainte, aşezându-se

323

între fratele lui şi fata răsturnată în iarbă. Nell scoase doar un strigăt de

indignare, se uită la intrus ca şi cum ar fi fost o persoană cu totul străină, apoi îşi acoperi faţa cu ambele mâini.

— Vasăzică, aşa stau lucrurile! strigă Rook cu voce răguşită, înfruntându-i pe amândoi cu o privire atât de ameninţătoare, încât Lexie făcu un gest nervos, ca de apărare.

— Rook... mă ruşinez pentru tine... să te ţii după noi... s-o sperii pe Nell în halul ăsta... Ce s-a mai întâmplat? Ce ţi-a venit? Nell şi cu mine avem tot dreptul să venim aici, dacă ne face plăcere, într-o frumoasă după-masă de august.

În timp ce rostea aceste cuvinte, glasul lui îşi recăpăta vechiul ton semiglumeţ, iar culoarea îi reveni în obraji.

— Vasăzică, aşa stau lucrurile! repetă Rook, aruncându-i o privire sălbatică lui Nell, care-şi ridicase faţa din ascunzişul palmelor şi se uita acum fix la el, cu o expresie care devenea din ce în ce mai plină de semnificaţii complexe. Vasăzică, aşa aţi hotărât să vă purtaţi faţă de mine? urmă Rook, aruncându-şi în iarbă cascheta şi bastonul şi frecându-şi tâmplele de parcă ar fi vrut să şteargă amintirea unui vis urât. Este lucrul la care m-aş fi aşteptat din partea lui Lexie, continuă el cu amărăciune; dar în privinţa ta, Nell, mă amăgisem că eşti altfel decât celelalte.

Lexie începu în clipa aceea să dea semnele de neconfundat ale bolii lui. Un spasm rapid îi contractă trăsăturile; buzele porniră să-i tremure; un frison puternic îi convulsionă trupul.

— Aşază-te, îi spuse Rook pe un ton poruncitor. Da, ai perfectă dreptate. N-ar fi trebuit să vin. Dar nu trebuie să vă faceţi griji, voi doi. Altă dată n-am să vă mai întrerup plimbările. Aşază-te odată, Lexie, nu înţelegi?

Fratele mai tânăr se supuse şi, lăsându-se jos, alături de Nell, îşi cuprinse genunchii cu braţele.

— Adineaori am avut impresia că vrei să te iei la trântă cu mine, Rook, spuse Lexie, zâmbind. *Tu* ce-ai fi făcut, i se adresă el lui Nell, întorcându-se spre ea, dacă Rook şi cu mine am fi pornit să ne încăieram, ca doi tauri înfuriaţi? Dumnezeule! Mă bucur, Rook, că nu te-ai repezit la mine cu bastonul ăsta al tău din lemn de stejar. Arată ca părintele tuturor măciucilor

324

din lume. Aşază-te şi tu, pentru numele lui Dumnezeu, nu mai sta într-un picior.

Dar Rook nu-şi clinti de pe faţa lui Nell privirea fixă, mirată. Părea un om primitiv, înfuriat, dar uluit totodată, al cărui spirit se deştepta lent, sub forţa transmisă de ochii civilizaţiei.

— Îmi pare rău, Nell, izbucni în cele din urmă. Îmi pare foarte rău că v-am urmărit.

Fata se ridică încet în picioare.

— Cred că o să mă întorc acasă singură, pe jos. Am avut destul parte de familia

Ashover, pentru o singură după-masă.

Sarcasmul ei subţiratic, oricât de simplu şi de transparent ar fi fost, lovi cu o greutate disproporţionată faţă de cauza care-l justifica, tocmai pentru că era atât de neaşteptat din partea lui Nell. Lexie făcu o grimasă şi, scotocindu-se în buzunar, îşi aprinse, cu degete tremurătoare, o ţigară.

Dar faţa lui Rook se întunecă într-o încruntare mânioasă.

— Nell, n-ai să pleci de aici până n-o să avem împreună o explicaţie, comandă el cu glas aprig.

Fata nu răspunse provocării; îşi zvârli capul pe spate şi, aruncându-i o privire încărcată de reproş, o porni spre cărarea de sub carpeni.

Ambii fraţi o văzură croindu-şi drum, cu mişcări repezi şi nervoase ale braţelor subţiri şi goale, printre ramurile care astupau cărarea.

Când silueta îi dispăru printre copaci, Rook schiţă gestul şovăielnic de a porni pe urmele ei.

— Opreşte-te, nebunule, opreşte-te!

Brutalitatea tandră din tonul lui Lexie avu darul de a potoli starea primejdioasă în care se afla Rook, mai mult decât toate sfidările şi ironiile de până atunci. În mod ciudat, faptul că *văzuse* ce era mai rău, sau ce credea el că era mai rău în această întâlnire amoroasă, îi tocise tăişul geloziei. Şi apoi, fata plecase. Lexie şi cu ea nu mai erau împreună. Iar la plecare, îşi rezervase în întregime pentru *el,* pentru Rook, toată indignarea, mândria rănită, revolta, ruşinea; *lui* îi adresase reproşurile ei mute, către el se îndreptase întreaga-i răzbunare. Acel „Am avut destul parte de familia Ashover” era o aluzie răutăcioasă la care *el* trebuia să fie cel mai sensibil. Lexie nici că s-ar fi sinchisit.

325

Pentru Lexie amorul era, într-un fel, o umoristică relaţie socială. „Destul parte de familia Ashover” era o săgeată ţintită către cel mai vârstnic dintre fraţi. Şi, în asemenea cazuri, bărbatul pe care femeia doreşte cel mai mult să-l rănească este cel pe care-l iubeşte cel mai mult!

Astfel argumenta Rook în mintea lui, aplicându-şi peste rana dobândită balsamul unui raţionament contorsionat; o rană care, în tot acest timp, începuse să se cicatrizeze dintr-o altă pricină... Din uşurarea că lovitura lui fusese dată doar pe plan mental. Frânat în urmărirea fetei de toate aceste reţineri conjugate, Rook se aşează şi el pe iarba din Poiana ţâţei, alături de fratele lui, şi acceptă din mâna acestuia ţigara păcii.

— Gândeşte-te la toate mâinile prin care a trecut acest mic cilindru alb, spuse Lexie pe un ton sentenţios şi destins în acelaşi timp, numai ca să poată ajunge să se consume, prefăcându-se în fum, aici, între doi oameni care se ceartă în inima unei păduri din Dorset.

În timp ce vorbea, îşi scoase din buzunar cutiuţa şi înghiţi două dintre pastilele rombice. Rook fu cuprins de o sardonică maliţiozitate când îşi vârî la rândul său mâna în buzunar şi strânse, între degetul mare şi arătător, cutiuţa pereche.

Rămaseră amândoi învăluiţi într-o tăcere mohorâtă, în vreme ce murmurele pădurii din jurul lor se îmbinară într-un soi de melodios ecou al marelui flux al timpului, care devorează totul.

— Apropo, Lexie, spuse Rook după un timp, nu crezi că împingi lucrurile puţin prea departe, pentru noi amândoi, făcând amor făţiş cu nevasta preotului din sat? Hastings, de bună seamă, e prea cufundat în cartea lui ca să-i pese de ce face nevastă-sa; dar Twiney mi-a făcut mai adineaori o aluzie la faptul că satul a început să clevetească.

Lexie se uită la el, mijindu-şi privirile printre pleoapele îngustate. Rook avu impresia că vrea să-i facă un semn obscen cu ochiul. Dar ochii lui Lexie erau încercuiţi de atâtea încreţituri naturale, încât se poate să se fi înşelat.

— Observ, începu Ashover cel tânăr, că, numai atunci când steaua *ta* trece printr-o vremelnică eclipsă, încep să te preocupe chestiunile astea de bună-cuviinţă. Dumnezeule mare! Dacă ne-am apuca să ţinem seama de ce vorbeşte satul, ar trebui să

ne lipsim de orice plăcere. Cel puţin *eu*, care n-am fost blagoslovit cu o amantă ca Netta sau cu o soţie ca Ann. Ce mai! îţi dai *tu* seama că nu m-am mai hârjonit cu o fată de pe vremea când ne duceam împreună în crailic la Tollminster? Glasul lui Lexie căpătă o notă piţigăiată, certăreaţă. Tot ce-ţi pot spune e că ar fi *monstruos* să fiu nevoit să cobor în groapă fără să fi cunoscut nicio plăcere.

Căzu într-un abis de tristeţe din care glasul îi răsuna ca bâzâitul unui bondar prins în caliciul unei degetariţe.

— Şi le ador pe toate! murmură el. Le ador pe toate!

Rook îl privi cu compătimire; dar o ciudată meschinărie din el, în faţa căreia se simţea surprins şi ruşinat în acelaşi timp, făcea ca această deosebire dintre destinele lor în domeniul despre care discutau să nu-i fie deloc neplăcută. Privind faţa chinuită a lui Lexie, Rook simţi un soi de răutate perversă, asemenea celei pe care o încerci când vezi mulţimea înghesuindu-se la ghişeul de bilete al unui teatru, şi tu te ştii cu biletul în buzunar. O clipă, se gândi la deliciile perverse pe care le-ar fi trăit, dacă ar fi putut umple Poiana ţâţei cu trupuri de menade adormite; pe care, apoi, le-ar face să dispară de îndată, printr-o simplă fluturare a mâinii!

Gândurile îi fură întrerupte de o remarcă neaşteptată a fratelui său:

— Nell e sigură acum că Hastings *ştie* unde se află Netta, spuse Lexie cu voce gravă. A reuşit ieri-noapte să-i stoarcă această mărturisire. M-a rugat să te anunţ.

Într-o secundă, decorul îşi schimbă întreaga înfăţişare pentru Rook Ashover. Se

ridică de jos şi-l trase după el şi pe fratele său.

— Naiba să-l ia, strigă el cu ferocitate. Am bănuit eu că ascunde ceva. Haide! Lasă-mă să te conduc la trăsură. Lui Twiney i s-o fi acrit de când te tot aşteaptă.

Îl luă pe Lexie de braţ şi-i înlătură cu mâna crengile de carpen din cale.

Zgomotul paşilor lor, foşnetul frunzelor, trosnetul ramurilor se pierdură în depărtare. Boarea de vânt ondula iarba din Poiana ţâţei cu atingerile aeriene, nici melancolice, nici vesele, ale unei tandreţi detaşate, care nu seamănă cu niciuna dintre emoţiile inimii omeneşti.

327

Nori de musculiţe fremătătoare se înălţau şi coborau, virau şi se roteau prin spaţiul scăldat de soare; şi mişcarea lor era imprimată de un anumit ritm, acompaniat parcă de o invizibilă orchestră de zâne.

Cele două năpârci pestriţe, încredinţate acum de absenţa oricărui nepoftit, înaintară una lângă alta. Ar fi putut trage după ele carul scobit într-o ghindă al Titaniei, atât de prudent se târau, înălţându-şi din când în când capetele stropite cu roşu şi fulgerându-şi limbile mici, bifurcate. Nicio altă vietate nu mai ieşi la iveală. Pete de soare şi pete de umbră se aşterneau calm, unele lângă altele, şi tăcerea se lăsa peste tăcere, ca apa peste apă.

Dar nimic din ceea ce face să vibreze fluidele magnetice dintre făpturile omeneşti, acele unde de emoţie sensibile, asemenea coardelor unei harpe nevăzute, nu se poate dizolva cu desăvârşire în atmosfera din care s-au zămislit.

Ceva dăinuie, o vagă tulburare în aer, o fantomatică înfiorare, ceva de care spiritele receptive la asemenea vibraţii rămân pătrunse pentru totdeauna.

În acea poiană captivă între pădure şi pădure, avea să rămână înscrisă o reminiscenţă aeriană, o amprentă eterică a celor trei forme omeneşti, o nălucire ce urma, de aci înainte, să tremure la hotarul vizibilului.

Mult timp după ce acele trei făpturi vor fi fost moarte şi îngropate, esenţa faptelor trepidante petrecute între ele va aştepta, cu răbdare, prilejul de a se reîntrupa.

Ploile pot răscoli pământul, şi furtunile îl pot despuia. Şerpii Titaniei pot ajunge la capătul şirului de ani care le-a fost hărăzit, renunţând să-şi mai lepede pieile. Şi totuşi, ca o mărturie a vigorii pasiunilor omeneşti, va dăinui mereu acel ceva prin care calitatea locului nu va mai fi niciodată la fel ca înainte. Mai imateriale decât o nălucă ce-şi păstrează un anumit contur, aceste esenţe aeriene nu vor atinge decât sensibilitatea celor chemaţi să le recepteze. Dar, atâta timp cât poiana nu-şi va pierde structura vegetală avută în acele anume momente, în atmosfera ei va dăinui elementul imponderabil, care nu dispărea odată cu trecerea anotimpurilor.

328

Capitolul XXII

În tot restul acelui august fierbinte, seară de seară, în cămăruţa îmbâcsită de cărţi de la Toll-Pike, Rook continuă o surdă înfruntare cu William Hastings, pentru a smulge de la el adresa Nettei. Preotul nu mai nega, dimpotrivă, recunoştea deschis că ştie unde poate fi găsită. Dar, în timp ce se scurgea săptămână după săptămână, nimic din ce putea spune sau face Rook nu clătina hotărârea încăpăţânată a pastorului.

— I-am făgăduit domnişoarei Page să nu-i trădez secretul, şi nu-l voi trăda.

Aceste discuţii repetate şi prelungite în cămăruţa îmbâcsită degenerară, treptat, într-o urzeală de bizară şi complexă perversitate. Nell asista adeseori la conflictele sterile dintre cei doi bărbaţi; şi prezenţa ei, când li se alătura, intensifica, prin propriile-i confuze implicaţii, atmosfera morbidă a acestor întâlniri.

Ca o reacţie atât împotriva lui Rook, cât şi a lui Lexie, după memorabilul incident din Poiana ţâţei, Nell se reapropiase pe nesimţite de soţul ei. Ce se petrecuse în adâncurile acelui încâlcit sistem de susceptibilităţi nervoase, adăpostit de fragila ei conformaţie fizică, ar fi cerut să fie elucidat într-o carte mult mai apropiată de misterele vieţii decât acel sinistru manuscris din biroul soţului ei, acum de multă vreme neglijat.

Iubirea romantică pentru Rook, din nou desprinsă de tumultul simţurilor ei răscolite, se sublimase, în aceste fierbinţi săptămâni de august, în dorinţa pasionată de a face ceva, de a face orice, pentru a-l ajuta să-şi regăsească liniştea sufletească. Şi începuse să creadă că numai readucând-o pe Netta în viaţa lui

ar izbuti să-i astâmpere şi să-i aline acea febră neostoită care-i muşca sufletul.

Frustrata ei dorinţă de dragoste, aţâţată şi înteţită de zile şi zile de o tot mai slabă rezistenţă în faţa ardoarei senzuale a lui Lexie, se convertise acum, după momentul de abandon din nefericita după-masă petrecută în poiană, într-o atitudine mai puţin iritabilă şi mult mai supusă faţă de soţul ei.

Însuşi Hastings începuse să descopere nebănuite profunzimi de perversitate în propriile sale sentimente, mai cu seamă în ce privea competiţia cu Rook. Se pomeni gustând un triumf perfid în prelungirea cât mai îndelungă a luptei dintre ei şi, uneori, se simţea chiar ispitit să simuleze o cedare, o slăbire a rezistenţei, pentru ca oponentul său să nu-şi piardă orice speranţă, retrăgându-se furios şi dezgustat.

Dar, dacă dorinţa ca acest bizar duel să nu se termine prea curând revela elementele de insondabilă morbiditate din natura lui, sentimentele pe care le încerca văzându-i pe Rook şi pe Nell împreună erau şi mai echivoce. În asemenea momente, nu ezita să exploateze la maximum noile relaţii care se statorniciseră între el şi soţia lui, pedalând fără scrupule pe disperata dorinţă a lui Nell de a-i

smulge preţiosul secret şi profitând de pateticele ei încercări de a-l convinge.

Nell nu avea habar de cele ce se petreceau în mintea lui. Egoismul ei erotic, de factură adolescentină, o împinsese, paradoxal, într-o transă de visător altruism, de autoeclipsare. Dacă ar fi cunoscut ambiguitatea raţiunilor care-l determinau să păstreze secretul Nettei, Nell s-ar fi ferit de mângâierile lui Hastings ca de muşcătura şarpelui. Dar, ca în multe alte cazuri similare, dezgustul şi indignarea ei nu ar fi fost întru totul îndreptăţite şi clare. Până în această vară frământată, Hastings trăise atât de cufundat în gândirea lui metafizică, încât s-ar fi putut spune că nu dusese nicicum o viaţă omenească normală; şi, acum când, sub şfichiuirea geloziei, se deşteptase şi în el pentru prima dată nevoia de autoafirmare şi de satisfacere a drepturilor lui maritale, descoperise că această îndelung nehrănită şi întârziată înmugurire îşi avea însăşi rădăcina putredă.

În faţa umilinţelor veninoase, corozive, pe care le încerca la simpla vedere a lui Rook şi a lui Nell alături unul de celălalt,

vanitatea lui terfelită se întorcea împotriva ei înseşi, ca un animal rănit care-şi muşcă propria carne; şi, prin acea lege obscură, care acţionează acolo, în întunecata lume lăuntrică, încerca voluptatea de a-şi scormoni şi mai adânc rana; fiindcă, procedând în felul acesta, îi târa şi pe ceilalţi doi după el, într-o morbidă complicitate a ruşinii.

Pe măsură ce luna august se apropia de sfârşit, iar Lady Ann intra în cea de-a noua lună de sarcină, Rook simţea cum devine tot mai mult fantoma lipsită de viaţă, lipsită de ambiţii, lipsită de scop, a bărbatului care fusese odinioară. Pregătirile pentru naşterea fiului său – pentru că nimeni nu părea să nutrească cea mai vagă îndoială în privinţa sexului noului aşteptat – nu-i inspirau lui Rook alt sentiment în afară de enervare. Ca şi cum, pe măsură ce fătul se apropia de momentul naşterii, absorbea orice curent de magnetism vital din aer. Întreaga ambiţie a casei Ashover părea să se fi concentrat pe subzistenţa unui unic ţel: acela de a-l hrăni pe insaţiabilul intrus; iar Rook se învârtea de ici-colo, printre ai săi, cu senzaţia că-şi vede visurile şi iluziile cele mai dragi reduse la nişte ghemotoace de pai purtate de vânt, suflate de pe treptele Capitoliului pentru a netezi calea tânărului Cezar!

Uneori, în faţa acestor excese de laşitate, strania viziune a călăreţului pe calul sur, care i se înfăţişase în drum spre Comber’s End, părea să prindă iar formă, revenind cu un gest de reproş; dar, de cele mai multe ori, Rook se ferea cu repulsie de langoarea triumfătoare şi învăpăiată a soţiei sale, de agitaţia nervoasă a doamnei Ashover, de privirile şi şuşotelile lacome ale lui Pandie şi ale doamnei Vabbin.

Întoarcerile repetate la asalturile împotriva disimulării răutăcioase a domnului Hastings căpătaseră valoarea unei evadări dintr-o atmosferă irespirabilă. Era

convins că doar gândul la Netta îl împingea într-acolo; dar, în realitate, simpla vecinătate a devoţiunii lui Nell, apropierea trupului ei suplu şi tânăr, privirile ei languroase, admirative, reuşeau să-l reinstaureze în locul pierdut din centrul universului său. Din simplu figurant în alaiul de curteni al progeniturii lui, redevenea protagonistul propriei sale tragedii, tratând existenţa de la egal la egal.

331

Ultima zi a lunii august veni şi trecu; şi, odată cu volatilizarea ei, vremea începu să dea semne de schimbare. Rafale de vânt venind dinspre apus, călătorind de la canalul Bristol peste Sedgemoor şi Blackmore, porniră să zbuciume copacii păliţi de soare şi să geamă dezolant prin mirişte a pustie.

Rook începuse să devină conştient de faptul că nu era decât un pion lipsit de demnitate într-un joc de şah psihologic. Îl muncea îndoiala stingheritoare că înverşunarea lui de a obţine cu orice preţ secretul păstrat de soţ nu avusese alt rezultat concret decât distragerea atenţiei, pricinuită de prezenţa soţiei.

Pe măsură ce recunoştea că intransigenţa lui Hastings nu putea fi înmuiată prin nicio ameninţare şi prin nicio metodă de convingere, îl copleşea senzaţia penibilă că se lăsase antrenat într-o echivocă orgie spirituală, care exercita un efect sinistru, ca un drog, asupra tuturor celor trei participanţi.

Se ruşina că-şi îngăduise ca această obsesie legată de Toll-Pike, oricare ar fi fost natura ei, să intervină în relaţiile lui cu Lexie, pe care-l vizitase tot mai rar. După aventura din Poiana ţâţei, Lexie nu se simţise prea bine; şi cu toate că, ori de câte ori se întâlnea cu fratele lui, îi vădea aceeaşi inalterabilă afecţiune, tânărul Ashover nu se putea împiedica să simtă că unica urmare durabilă a aventurilor lui din timpul verii fusese aceea de a-şi împinge cu mai multă fermitate sfielnica iubită în braţele propriului soţ, şi cu mai mult entuziasm în pasiunea ei platonică pentru Rook.

Şi, dacă privirea lui Lexie, atât de perspicace în previziunea intemperiilor, ar fi putut străbate acea milă de atmosferă autumnală şi cei câţiva centimetri de cărămidă şi mortar care despărţeau camera lui luminată cu lumânări de întâlnirile nocturne de la Toll-Pike, cu siguranţă şi-ar fi accentuat grimasa de scârbă în faţa jocurilor nevrotice ale spiritului uman. Ar fi avut impresia că însuşi aerul din cămăruţa lui Hastings era impregnat de inhibări maladive. Şi i-ar fi învinuit pe fiecare dintre cei trei participanţi pentru concentrarea cu care se angajaseră să ţească, asemenea unor viermi de mătase smintiţi, un cocon compact, nesănătos, de emoţii false. L-ar fi plesnit pe fratele său cu una dintre acele priviri de dispreţ ultragiat, cu

332

care negustorul de cai se uită la o mârţoagă costelivă. Şi, dacă ar fi fost în măsură să-şi exprime protestul în faţa celor trei, atunci le-ar fi arătat cât de curată,

de superioară, este cea mai grosolană dintre obscenităţile făţişe, în comparaţie cu această masturbare mentală supersubtilă.

Peste acoperişurile satului din valea râului Frome răpăia ploaia, zi după zi, făcând ca aşteptarea care se înstăpânise peste spiritele tuturor celor de care ne ocupăm să devină din ce în ce mai apăsătoare, până ce ajunse aproape de neîndurat.

Starea aceasta de aşteptare, cu încărcătura ei de ineluctabilă fatalitate, constituie un fenomen natural ce precedă orice naştere. Dar în cazul de faţă depăşise limitele. Se întindea de la casa Ashover la locuinţa lui Lexie din Marsh Alley şi până la căsuţa Toll-Pike. Pătrunsese în umilul domiciliu al domnului Pod; se instalase, asemenea unei siluete voalate, în pragul casei domnului Twiney. Ba părea chiar să se fi strecurat şi în grajdul iepei cu grumazul lung, judecând după nechezatul jalnic şi lugubru ce răzbea prin ferestruica închisă, răspândindu-se pe uliţele satului.

Trecuseră mai bine de zece zile bătute de vântul de septembrie, când, în toiul unei nopţi cu furtună, Nell Hastings se deşteptă dintr-odată, fără niciun motiv aparent. Putea zări pe fereastră o jumătate de lună lividă, care proiecta un fascicul de lumină palidă asupra capului soţului ei adormit, până când o perdea de nori mânaţi cu iuţeală de vânt o înghiţiră cu totul.

Nell se ridică, proptindu-se în coate, şi-şi fixă privirile pe peticul de cer schimbător. Avea acea tulburătoare premoniţie a unei iminente catastrofe mondiale, care-i invadează pe oameni când, în momente asociate de obicei cu totala uitare a somnului, sesizează faţa universului luat prin surprindere, în crizele sale de marasm. Se uită peste umăr, la chipul lui Hastings. Să fi fost o mişcare, un murmur al lui, pricina acestei nefireşti deşteptări? Cercetă ceasul soţului ei, aşezat pe noptieră. Două şi jumătate. Întocmai acea oră din noapte despre care Rook pretindea că marchează punctul suprem de reflux al vitalităţii pulsaţiilor umane; ceasul la care navele se scufundă, zborul gâştelor

333

sălbatice se frânge, arborii bătrâni şi oamenii bătrâni se lasă pătrunşi de frig, iar puii de animal şi copiii se nasc morţi.

Ah! Probabil că Hastings o deşteptase, pentru că acum mormăia în somn.

Cuvinte răzleţe, incoerente; frânturi, s-ar fi zis, de paie învârtejite de furtună, smulse din acea magmă din care-i plămădită sfera planetară, pentru a fi împrăştiate în spaţiu, zvârlite aici, acolo, în toate direcţiile, de către vântul care nu cunoaşte nici milă, nici finalitate.

La un moment dat însă, se aplecă peste el şi ascultă cu toate simţurile încordate: ascultă, mai ales, cu bătăile inimii ei; cu o rece crispare a muşchilor.

— Prefer să te văd mort, decât să-ţi spun!

Creierul lui Nell deveni brusc o cochilie pietrificată de ascultare. Un ghioc friabil,

ce urma a fi străbătut de o rumoare misterioasă, pe care abia de-o putea îndura.

Dar trebuia să îndure; şi nu întârzie să vină, în chipul acela prozaic, realist, concret, în care se exprimă oracolele.

— Strada Walpole, treisprezece, sunară cuvintele omului adormit.

„Strada Walpole”. După care urmară alte frânturi incoerente şi, din nou, acea frază atroce, ale cărei cuvinte păreau să ţâşnească incandescent, cu furia lavei în erupţie:

„Prefer să te văd mort decât să-ţi spun!”

Continuă să mormăie în neştire; dar cuvintele lui nu aveau acum pentru urechea ei mai multă semnificaţie decât spuma valurilor care se sparg de ţărm, după ce călătorul a pus piciorul pe uscat. Se cuibări din nou în pat, în lumina jumătăţii de lună hărţuite de vânt, şi rămase cu ochii aţintiţi pe micul pătrat al ferestrei.

Aşa cum se întâmplă adeseori cu hotărârile omeneşti de importanţă vitală, care poartă în structura lor soluţii drastice şi consecinţe devastatoare, conştiinţa faptului pe care urma să-l facă păru să preceadă, să devanseze motivele care aveau, ulterior, să-l justifice.

S-ar fi zis că făcuse o descoperire în creierul unei alte persoane, descoperirea certă că, această altă persoană hotărâse, din

raţiuni absolut necunoscute tuturor celorlalţi, s-o readucă pe Netta Page la Ashover.

Ceea ce descoperi într-adevăr, până la urmă, tot privind pătratul ferestrei, era că ea însăşi hotărâse, irevocabil, s-o aducă pe Netta îndărăt; dar decizia – nefundamentată pe nimic din ce-ar putea fi numit argument raţional – avea nevoie de toate argumentele raţionale pentru a o susţine şi a o face plauzibilă.

Singurul lucru pe care-l simţi în timp ce chibzuia la acest plan – de care-şi dădu seama că prinsese viaţă – era că, acum când aflase adresa Nettei, va fi cu neputinţă să o ascundă de Rook. Şi, dacă Rook o va afla, va lua primul tren spre Londra. Nell socotea mult mai potrivit ca Netta să fie aceea care să întreprindă călătoria. Dacă Rook ar fi plecat, în actuala lui stare de spirit, Dumnezeu ştie când s-ar mai fi întors. Şi fără îndoială că ar fi plecat de îndată. Îl cunoştea destul de bine ca să fie sigură de acest lucru. Mă rog, dacă nu dorea să-l vadă rupându-se de toţi şi de toate şi rămânând orbeşte alături de Netta la Londra, unicul lucru care se cerea făcut era să o aducă pe Netta la el.

De altfel, începuse să simtă o adevărată aversiune împotriva complicităţii înveninate în care-i încâlcise existenţa acestui secret. Detesta să-l vadă pe soţul ei în asemenea postură. Detesta să ştie că avea un avantaj asupra lui Rook. A o readuce pe Netta în scenă ar fi însemnat să purifice atmosfera din toate punctele de vedere. Avu un moment de ezitare la gândul că toate acestea urmau să se întâmple

tocmai când pruncul lui Lady Ann era pe cale să se nască. Dar Ann nu ţinuse niciodată seama de sentimentele *ei*, ale Nettei sau de sentimentele oricui altcuiva. Acţionase întotdeauna numai în slujba propriilor ei interese, fără urmă de remuşcare. În faţa unui asemenea egocentrism neînduplecat, ar fi însemnat un act de donquijotism să mai ia în consideraţie simţămintele lui Ann. Persoana la care trebuia să se gândească era Rook şi, în ceea ce-l privea pe Rook, acum când ştia unde se găsea Netta, nu puteau exista decât două alternative: fie să-i dea adresa, fără niciun alt comentariu, ceea ce însemna să-l expedieze valvârtej la Londra, de unde numai Dumnezeu putea şti când avea să se reîntoarcă; fie să-i

335

telegrafieze de îndată Nettei şi să-i trimită banii de drum, ca să vină la Ashover.

În ce priveşte evenimentele ulterioare, adică eventualele aranjamente pe care ar fi dorit să le facă Rook, sau pe care ar fi fost pregătită să le facă Netta, acestea trebuiau lăsate la latitudinea timpului. Rolul ei şi al lui William se va termina de îndată ce Netta şi Rook se vor găsi iarăşi împreună. Nell nu dorea altceva decât să reabiliteze demnitatea soţului ei în ochii lui Rook, şi demnitatea lui Rook în ochii soţului ei; şi să pună capăt acelui duel sinistru dintre cei doi, care făcuse din luna august una dintre cele mai odioase epoci ale vieţii ei.

Nu era conştientă de nicio dorinţă de răzbunare pe Lady Ann. O înlăturase pur şi simplu din scenă, ca pe o persoană în stare să-şi poarte singură de grijă, orice s-ar fi întâmplat. Nu uitase de intruziunea în sufrageria ei, de felul în care o trădaseră cele trei pansele aşezate lângă farfurie. Incidentul acela marcase o rană în sufletul ei, pe care toate lunile scurse de atunci nu o putuseră cicatriza. Şi totuşi, nimic din toate acestea nu avea vreun amestec în starea de acum a lui Nell. Valurile de gânduri care se încălecau şi se suprapuneau în căpşorul ei oval, în timp ce privea, prin geamul pătrat, la cavalcada norilor cu reflexe gălbui şi la luna fără formă, erau impregnate, aproape în întregime, de o generozitate romantică. Ideea precumpănitoare şi recurentă s-ar fi putut traduce prin următoarele cuvinte: „Rook tânjeşte după Netta, care n-o să-l înţeleagă niciodată aşa cum îl înţeleg *eu.* Dar el, totuşi, o doreşte; e devorat de remuşcări din pricina ei. Lăsat pradă lui Ann şi copilului acesteia, o să-şi mănânce inima, copleşit de deznădejde. Numai eu îl pot salva, aducându-i-o din nou în viaţă pe Netta”.

Ziua care miji din această răscolitoare noapte era sumbră şi stranie, chiar pentru neobişnuitul început de septembrie. Sugera ploaie, dar nu ploua; sugera tunete, dar nu tuna. Numai că, fără ajutorul brumei sau al vântului, avu loc prima fluturare de frunze desprinse de pe crengi.

Până şi Hastings suferi influenţa acelei zile.

— Nell, nu simţi în dimineaţa asta un miros ciudat în aer? o întrebă el după ce-şi luase micul dejun.

336

Fata încuviinţă în tăcere, pândind momentul potrivit pentru a-şi face capitala destăinuire.

— E o treabă ciudată, continuă Hastings, dar simt tot timpul în nări un miros fin... în casă... în grădină... pe uliţă... un miros pe care nu l-am mai simţit de pe vremea când eram copil. De fapt, nu-i propriu-zis un miros. E ceva mai mult. Un anumit gust în cerul gurii şi o senzaţie stranie, de nedescris, care pare să-mi fi pătruns în toţi porii.

Nell începuse să-l asculte cu atenţie, înălţându-şi bărbia între o vază cu tufănici şi una cu un buchet de cineraria, ambele aduse de Rook din grădina casei Ashover.

— Îmi vin în minte tot felul de mărunţişuri legate de copilăria mea, continuă Hastings. Revăd copertele unor volume din clasicii latini pe care obişnuia să-i citească tată meu. Tatăl meu a fost un cârpaci, Nell. Ţi-am vorbit vreodată despre tata? Dar avea o pasiune pentru latină. Nu era un om învăţat. Dar latina însemna pentru el un soi de joc fascinant. Şi mirosul ăsta care pluteşte în aer are ceva ce-mi aminteşte de trotuarele Londrei şi de senzaţia de ceaţă umedă care te izbeşte în faţă când deschizi fereastra unei camere luminate cu gaz şi îmbâcsite de izul cărţilor legate în piele.

Se învălui din nou în tăcere; dar pe chipul lui se aşternuse o expresie atât de senină şi de visătoare, încât Nell fu şocată de cuvintele pe care le rosti după o lungă pauză, uitându-se la ea cu o licărire ciudată în ochi.

— În dimineaţa asta am să-mi reiau lucrul la carte. Am dobândit o nouă viziune asupra ei, pe parcursul nopţilor petrecute cu Ashover. I-am scormonit creierul fără ca el să-şi dea seama, nu ca să-i aflu ideile, ci ca să-mi confirm ipoteza.

În timp ce vorbea, se ridică de pe scaun şi, îndreptându-se spre fereastră, o deschise mai larg.

— Da, nu e numai mirosul de ploaie. De fapt, cred, Nell, că se pregăteşte o furtună formidabilă! Poate că apropierea furtunii mă îmboldeşte să scriu mai departe la carte, voi scrie capitolul cel mai important, Nell, capitolul capitolelor, rod al inspiraţiei năvalnice care-mi clocoteşte acum în minte.

337

Se înapoie la scaunul lui, dar, în loc să se aşeze, se rezemă doar de el, fixând-o tot timpul pe Nell şi lăsându-se în voia unei aţâţări crescânde.

— Dacă reuşesc într-adevăr să-mi reiau azi lucrul, cred că voi termina în curând întreaga carte. Mai am doar patru capitole. Însă cele mai grele. De asta m-am lăsat pe tânjeală în ultima vreme. Sunt tocmai capitolele menite să clarifice întreaga dezagregare a mecanismului cosmic. Capitolele care vor oferi cheia pentru a da ceasul înapoi.

Nell cercetă scrutător faţa aceea de vizionar exaltat. Va găsi oare în el înţelegerea umană faţă de ce avea ea de gând să facă prin readucerea Nettei? Nu puteai şti niciodată cum o să reacţioneze Hastings. Exista în el o forţă de voinţă îndârjită, capabilă să devieze însă la orice intervenţie tangenţială şi în orice moment. „Să-i spun acum, sau să mai aştept?” se întrebă ea.

Dar hotărârea ei, ca atâtea dintre hotărârile omeneşti, se cristaliză sub imboldul unui incident cu totul exterior. Zări poştaşul trecând pe lângă poarta lor, în drum spre casa Ashover, ceea ce însemna că, într-o jumătate de oră, cât îi lua drumul dus şi întors, va trece din nou pe lângă ei, oferindu-i prilejul să-şi ducă la îndeplinire planul.

Se duse drept la soţul ei şi, cu un glas scăzut, precipitat, nerăbdător, îi mărturisi tot ce aflase peste noapte şi ce avea de gând să facă. În timp ce-i asculta planurile destăinuite cu voce întretăiată, în adâncurile minţii pastorului se stârniră două fluide, care se încrucişară, ciocnindu-se şi pulverizându-se, pentru ca apoi să se canalizeze pe două mari făgaşe.

Primul dintre aceste curente subterane era încărcat de ostilitate posomorâtă, pentru faptul că-şi trădase fără voie secretul; un secret care căpătase pentru el valoare de fetiş, întrucât îi conferea unicul avantaj crud asupra lui Rook Ashover. Tocmai pentru că acele cuvinte inofensive, „Strada Walpole, treisprezece”, ajunseseră să-i obsedeze până-ntr-atât mintea, le murmurase şi în somn. Şi acum, Nell se afla în posesia tainei.

Dar cel de-al doilea curent din mintea lui îl contrazicea pe primul. Faptul de a-i fi avut atât de des pe Rook şi pe Nell împreună sub ochii săi îi înteţise gelozia la culme; şi formele

în care se întrupase răutatea lui perversă şi care, la început, păruseră să-i ofere un antidot împotriva geloziei începuseră acum să-şi piardă savoarea, să devină obositoare şi insipide.

Existau câteva raţiuni pentru care surprinzătoarea sugestie a lui Nell nu-i displăcea. Pe de o parte, era convins că venirea Nettei va curma acea aventură platonică dintre soţia lui şi Ashover. N-ar fi fost cu putinţă ca Rook să transforme căsuţa Toll-Pike în lăcaş de rendez-vous pentru două legături amoroase paralele. În al doilea rând, sosirea Nettei ar constitui o certă şi pregnantă umilinţă pentru Lady Ann, faţă de care, de când aflase că va deveni mamă, pastorul nutrea una dintre aversiunile sale semiisterice, semimetafizice.

În timp ce-i vorbea, Nell îşi putea da seama, după expresia lui, că-l munceau sentimente foarte contradictorii. Drept pentru care, recurse la o mare lovitură de graţie, pur feminină, rod al unei inspiraţii de moment.

— Ştii bine cum te-ai simţit, în repetate rânduri, din pricina prietenilor noştri de

aici. Ei bine, cel puţin starea *asta* o să înceteze din momentul în care-ţi vei împlini misiunea faţă de Netta şi de Rook.

Hastings se uită la ea cu o uimire confuză. Ce voia oare să spună? Nu o credea în stare să fi intuit atât de limpede adâncimea rănilor deschise ale orgoliului său de preot al parohiei.

— Ce vrei să spui? încercă el să sondeze.

Nell îl privi drept în ochi. Şi, asemenea atâtor femei structural oneste şi nesofisticate, descoperi că însăşi integritatea firii ei îi infuza forţă atunci când încerca să pună la cale o manevră diplomatică; o forţă mai eficientă decât orice vicleşug al inteligenţei.

— Vreau să spun că pentru mine ar fi o imensă uşurare să te văd demn de tine însuţi şi acţionând deschis faţă de domnul Ashover. William, nu-ţi pot explica ce ar însemna pentru mine dacă m-aş elibera de senzaţia oribilă că te pretezi la acţiuni condamnabile, dictate de răutate, ca această încăpăţânare de a ascunde adresa Nettei. Uite, acum mă şi simt mai bine, numai pentru că am discutat făţiş lucrul ăsta între noi doi. Şi, dacă vom expedia telegrama şi o vom aduce pe Netta aici, mă voi

simţi şi mai fericită! Cred, dragul meu William, că niciunul dintre cei de aici nu a apelat la ajutorul şi la sfatul tău pentru problemele lor de viaţă, aşa cum s-ar fi cuvenit să facă, ţinând / seama că, la urma urmelor, tu *eşti* preotul parohiei.

Îl măsură cu îngrijorare, şi un flux de emoţie îi învăpăie obrajii, când văzu că spusele ei nu rămăseseră fără efect.

— Nu trebuie să crezi, urmă ea, că prietenia mea cu domnul Ashover mă împiedică să văd cu câtă răceală, ca să nu spun mai mult, tratează şi el, şi Lexie poziţia ta de preot. Este singurul lucru pe care n-am putut niciodată să-l înţeleg la ei.

Se opri din vorbă şi-i cercetă faţa, ca să vadă dacă nu mersese prea departe.

— Mă bucur că am fost în stare să-ţi spun toate astea, William. Pentru că-mi dau seama că n-ar fi nevoie decât de un dram de respect de ambele părţi, pentru ca tu şi domnul Ashover să vă înţelegeţi de minune.

Câştigase partida. Îşi dădea seama de acest lucru la fel de clar ca şi cum l-ar fi văzut pe Hastings înălţându-şi braţele şi strigând: „Mă predau!” Victoria ei era pe atât de neaşteptată, pe cât era de completă. Nell nu ţinuse seama, pentru că obsesia metafizică a lui Hastings nu intra în sfera înţelegerii ei, ce rol jucase, în această predare, ostilitatea ascunsă nutrită faţă de soţia lui Rook. Şi cu atât mai puţin îşi putea da seama în ce măsură se datora ea unei ciudate, dar certe afecţiuni pe care preotul începuse să o simtă pentru Netta, o tandreţe care-şi avea sursa, în ultimă instanţă, în afinitatea dintre doi paria, în înţelegerea unui copil din popor faţă de alt copil din popor.

— Atunci, pot să scriu telegrama? strigă ea plină de entuziasm.

Şi, apucând cu grabă copilărească mâna lui Hastings, o ridică, ducând-o la buze.

Gestul acesta, mai mult decât orice altceva, îl făcu să accepte victoria ei. Nu există pe lume nimic mai indicat să reinstaureze un bărbat în propriul respect de sine decât să simtă buzele unei femei tinere atingându-i mâna. Efectul psihologic al unui asemenea gest, care-şi trage originea din timpuri imemoriale,

340

prehomerice, transmite o magie în stare să-l înmoaie şi pe cel mai sceptic dintre filosofi.

Hastings o urmări mâzgălind telegrama pe o bucată de hârtie. O auzi murmurând audibil acele cuvinte atât de familiare: „Strada Walpole, treisprezece”, pe care, în ultimele şase luni le şoptise şi el, inaudibil, cu atâta triumf malefic. La auzul acestor cuvinte rostite de buzele altcuiva, simţi o relaxare fizică, de parcă cineva îi extrăsese din carne un cui de fier ruginit. Şi, în timp ce soţia lui alergă să predea poştaşului telegrama, Hastings se trezi urcând în goană treptele către biroul lui, cu o minte mai lucidă şi o dorinţă mai arzătoare de a-şi continua opera vieţii decât simţise în tot acel timp care se scursese de la plecarea Nettei.

Femeia aceasta îi urmărise tot mai mult gândurile, într-o măsură mai mare decât era dispus să recunoască; şi tainica lui răzbunare asupra lui Rook, prin refuzul de a-i dezvălui adresa, însemnase pentru nervii săi o încordare mult mai puternică decât îşi imaginase. Ei bine! Scăpase de această povară! De acum înainte, el îi va domina! De acum înainte, va fi în poziţia de a se reafirma în chip de redutabil îndrumător spiritual al tuturor acestor oameni!

Se aşeză la masa de lucru şi îşi scoase manuscrisul. Priveliştea acelor pagini mărunt scrise, trepidând de vehemenţă, îi abătu pe dată cursul gândurilor. Ce importanţă avea dacă oamenii aceia îl tratau cu respect sau nu? Ce importanţă avea dacă era un adevărat preot de ţară sau nu? Ce importanţă avea dacă blânda lui Nell îi săruta mâna sau nu? Multă, multă vreme după ce el va fi doar ţărână în ţărână, după ce nu va mai exista nicio fiinţă vie care să-şi amintească de el, opera sa va continua să-şi exercite efectul zdrobitor asupra universului: spre admiraţia necredincioşilor, spre spaima credincioşilor.

Hastings îşi petrecu tot restul zilei lucrând în tăcere, cu pasiune, la cartea lui. Când coborî la masa de prânz, părea cu totul alt om. Niciodată nu-i cunoscuse Nell o asemenea bună dispoziţie. Pălăvrăgi despre oamenii din sat. Îi povesti diverse întâmplări legate de strădaniile lui din tinereţe, despre efortul

341

disperat de a se putea apropia de învăţătură, despre experienţele trăite în diferitele seminare teologice.

„De-ar fi fost aşa cu un an în urmă, nu m-aş mai fi încurcat cu Lexie!” gândi Nell în sinea ei.

Dacă Nell ar fi fost mai superstiţioasă, s-ar fi simţit stânjenită în faţa unei asemenea exuberanţe artificiale. O persoană înzestrată cu intuiţie l-ar fi urmărit pe William Hastings cu îngrijorare în această conjunctură şi poate că ar fi încercat să-i calmeze şi să-i modereze şuvoiul de vorbărie frenetică. Dar Nell însăşi era atât de exaltată la ideea că expediase telegrama şi că Netta urma să sosească, încât răspundea exuberanţei lui cu egală exuberanţă. Niciodată până atunci nu răsunaseră în căsuţa Toll-Pike asemenea glasuri şi asemenea râsete. Dacă evazivul Rook ar fi fost martorul acestui aparent acord deplin şi radios între cei doi soţi, ar fi avut de învăţat ceva în plus despre natura femeilor.

Hastings continuă să lucreze toată după-masa, până la ora ceaiului; lucra fără să-şi dezlipească ochii de pe file, fără să arunce măcar o privire pe fereastră; de parcă ar fi fost imperios necesar să termine cartea în acea zi.

După unul dintre cele mai vesele ceaiuri pe care le luaseră împreună de când erau căsătoriţi, Nell îl înştiinţă că are de gând să-i ceară domnului Twiney s-o conducă la gara din Bishop’s Forley. Căci, dacă Netta fusese acasă la sosirea telegramei şi luase primul tren, ar fi însemnat să n-o întâmpine nimeni în gară, la venire.

Hastings clătină sceptic din cap.

— Cred că mergi prea departe cu presupunerile, drăguţa mea. În primul rând, nu există şansa să fi fost acasă la sosirea telegramei. În al doilea rând, de ce să se grăbească în asemenea hal? Lucrul cel mai firesc ar fi să-şi îngăduie cel puţin o noapte de gândire.

Nell îi aruncă o privire plină de tâlc.

— *Asta* dovedeşte cât de puţin cunoşti tu femeile, spuse ea. Pot să jur că, de când a plecat, nu a trecut zi în care să nu viseze să se întoarcă aici, în mare grabă. În telegramă i-am comunicat că noi amândoi suntem de părere că ar trebui să revină, că e

342

foarte important să revină. Pe *mine,* dacă aş fi în locul ei, aşa ceva m-ar readuce fără nicio noapte de gândire.

Hastings zâmbi sec.

— Tu şi Netta sunteţi două fiinţe cu totul diferite, Nell. Şi apoi, mai e şi o altă chestiune. Tu iei drept sigur că are banii de drum. În ce mă priveşte, trebuie să spun că asta e fără îndoială o presupunere hazardată.

La auzul acestui răspuns, faţa lui Nell se încreţi de râs.

— Ce caraghios eşti, William! Nu m-ai văzut adineaori scotocind în scrin? I-am dat poştaşului cinci lire, să le expedieze odată cu telegrama.

Hastings făcu ochii mari.

— Cinci lire? De unde ai luat banii ăştia, Nell?

Fata se porni să râdă cu şi mai multă poftă.

— De... unde... crezi tu... că pot lua... eu bani? Bănuieşti că mi i-a dat cineva?

— Renunţ să mai spun un cuvânt. Astăzi m-ai făcut praf, fetiţo!

Nell îi răspunse strâmbându-se copilăreşte la el, mai degrabă ca o fiică decât ca o soţie. O strâmbătură care, dac-ar fi fost surprinsă de Rook, l-ar fi făcut să-şi spună, maliţios, că tot farmecul romantic cu care ajunsese s-o asocieze pe Nell nu era decât o farsă pe care aceasta i-o jucase.

E îndoielnic faptul că există vreun om pe lumea asta care, dacă ar putea urmări orice licăr de expresie pe chipul iubit, n-ar fi zguduit până în temeliile fiinţei sale. Şi atât Rook, cât şi Hastings erau devoraţi de un egocentrism atât de grandios, încât fiecare dintre ei vedea o Nell cu totul diferită sălăşluind în aceeaşi siluetă plăpândă. Dintre toţi, fără îndoială că Lexie se apropiase cel mai mult de adevărata înfăţişare morală a fetei.

— Sunt banii tăi! strigă ea radioasă. Mă rog! Acum o să vedem cine a avut dreptate în privinţa sosirii ei. Dar eu la gară mă duc oricum!

Dădu să iasă din cameră, când Hastings o opri cu o întrebare pusă pe un ton cu totul schimbat:

— Dar te-ai gândit măcar o singură clipă la viitor? începu el. Vreau să spun, te-ai gândit la ce se va întâmpla cu Netta după ce va sosi aici?

Nell îşi pocni degetele subţiri într-un gest de enervare.

— Poftim! Ce ţi-e şi cu bărbaţii ăştia! strigă ea. Tot timpul nu faceţi decât să calculaţi şi să cântăriţi. Cine dintre noi ştie ce va aduce viitorul? S-ar putea ca până la toamnă să murim cu toţii.

Preotul îşi înălţă sprâncenele şi nu mai stărui. La urma urmei, indiferent de rezultatele acestei întâlniri, chestiunea nu-i privea decât pe Rook şi pe Netta. Şi apoi, ajunsese să creadă că orice fel de soluţie ar fi fost preferabilă actualei stări de incertitudine şi de neînţelegere.

Se retrase în camera lui şi, plonjând din nou în fluxul întunecat al gândirii sale febrile, uită de Nell, de Netta, de Rook, de toate evenimentele terestre, complet absorbit în voluptatea pură de a aşterne gând peste gând, speculaţie peste speculaţie, voluptate care le poate dărui celor ce i se abandonează delicii mai intense decât cele sexuale.

Se făcuseră aproape ceasurile zece din seară, când auzi prin fereastra deschisă zgomotul roţilor trăsurii lui Twiney oprindu-se la poarta grădinii.

Trase cu urechea. Glasurile a două femei! Deci previziunea lui Nell *se adeverise,* şi Netta se materializase! îşi împinse hârtiile deoparte şi alergă în jos pe scări, să le

întâmpine la uşă.

În primul moment, nu avu timp decât să dea mâna cu nou-sosita, pentru că trebui să-l ajute pe domnul Twiney să care valiza în cămăruţa de la mansardă. Dar, câteva minute mai târziu, când se aflau toţi trei în salon, îşi dădu seama cât de puţin cunoşteau atât el, cât şi soţia lui cele ce se petreceau în mintea vizitatoarei lor.

— Îmi pare atât de bine că ai venit, Netta, i se adresă pe un ton binevoitor, aproape părintesc. Nell şi-a spus că *trebuie* să luăm iniţiativa. Se temea că domnul Ashover se frământa în asemenea hal din pricina dumitale, încât ar fi fost o cruzime din partea noastră să te mai ţinem ascunsă de el. Cu toate că

eu unul te-am ascultat şi ţi-am păstrat secretul cu sfinţenie, nu-i aşa, Nell?

— Eu te cunosc mai bine decât William. El zicea că ai să aştepţi până mâine. Dar eu am fost convinsă că vii astăzi.

Amândoi o urmăreau cu o curiozitate prietenoasă pe tăcuta lor vizitatoare. Netta era foarte liniştită şi îmbrăcată sobru. Ca înfăţişare, după ce îşi ridică voaleta, părea să nu se fi schimbat deloc. Dar ceva din felul ei de a fi făcea să le vină greu să-i vorbească firesc şi deschis, aşa cum ar fi dorit, de îndată ce domnul Twiney se îndepărtă.

— Sper că domnul Ashover nu-i bolnav, nu? întrebă ea pe un ton scăzut.

— Bolnav? strigă Hastings. N-aş spune! Şi apoi, nu eu, ci Nell şi-a băgat în cap că e atât de frământat. Şi, dacă se frământă, nu-i numai din pricina Nettei noastre. Bănuiesc că ai auzit...

Se opri brusc, surprinzând o expresie de avertisment pe faţa soţiei sale.

— Când trebuie să i se nască copilul? întrebă Netta calm.

— Foarte curând, aşa mi s-a spus, răspunse Hastings. Pot afirma că e un lucru care pune la grea încercare nervii domnului Ashover. Dar sunt sigur că va fi atât de fericit văzându-te şi liniştindu-se în ceea ce te priveşte, încât mâine va fi cu totul alt om.

— N-o să vă deranjez pentru multă vreme, spuse Netta. Am anunţat-o pe Nell că va fi o vizită foarte scurtă. Îşi însoţi cuvintele de un gest afectuos, lăsându-şi mâna pe braţul gazdei sale. Nu vreau ca ospitalitatea lui Nell să se transforme într-o povară pe spinarea voastră, adăugă ea cu un zâmbet.

Hastings se trase îndărăt, uluit *şi* nedumerit. În trecut, Netta îl iritase cu un anumit aer monden, care lui i se păruse o afectare. Dar de astă dată adoptase un ton cu totul diferit. Tonul unei persoane care are în minte un plan precis şi ferm, dar care încearcă, în mod diplomatic, să câştige timp. Exista în rezerva Nettei, în atitudinea ei, în expresia ochilor, ceva care-l descumpănea cu desăvârşire.

În timpul cinei frugale servite de Nell pe o tavă, discuţiile lor fură extrem de

superficiale. Dar, de îndată ce Netta se
345

retrase în dormitorul ei de la mansardă, gazdele porniră să schimbe impresii.

— Cred că s-a lăsat de băutură, comentă Nell. Şi ăsta-i un lucru binecuvântat.

Hastings încuviinţă din cap.

— Şi totuşi, are un aer ciudat, urmă fata, care uneori mă sperie. Ai observat? Un soi de calm anormal.

Hastings încuviinţă din nou.

— Desigur, a fost întotdeauna o femeie extrem de liniştită, continuă Nell, şi e foarte probabil că am uitat *cât* de liniştită era. Totuşi, nu mă pot împiedica să gândesc că e vorba de altceva. Nu ştiu ce să cred. Vorbeşte foarte natural şi ascultă când îi vorbeşti. Dar îţi dă întruna impresia că mintea ei e numai pe jumătate prezentă alături de tine, în cameră.

Nell îşi frecă violent faţa cu mâinile; un gest obişnuit la ea, ori de câte ori se simţea prinsă la ananghie şi deconcertată.

— Pur şi simplu mă sperie, izbucni ea. Nu crezi cumva că o fi început să se drogheze, William?

Hastings scutură din cap.

— Pare să ştie totul despre copilul aşteptat de Lady Ann, fără ca cineva să-i fi spus, urmă Nell. Desigur, nu l-am putut opri pe Twiney să trăncănească. Dar Netta părea să fie la curent cu tot ce spunea el. Poate că a cules unele informaţii pe parcursul călătoriei. Apropo, Twiney zicea că, după spusele lui Pandie, naşterea e aşteptată de la o zi la alta.

Hastings lăsă buza de jos să-i atârne, în felul său caracteristic, cum făcea ori de câte ori apărea pe tapet una dintre fobiile lui.

— Drept să-ţi spun, rosti el posomorât, nu m-ar afecta deloc dacă, după tot tărăboiul ăsta, ar da naştere unei fete.

Cea care, fără să ştie, era obiectul acestor discuţii nocturne din căsuţa Toll-Pike zăcea încă trează, în patul de la mansardă, multă vreme după ce gazdele ei alunecaseră pe cărările somnului.

I se părea foarte ciudat să se găsească din nou pe malurile râului Frome. Ciudat şi, într-un fel pe care nu se simţea în stare
346

să-l analizeze, trist; de o tristeţe care întrecea tot ce cunoscuse ea până atunci.

Încerca în van să-şi imagineze cum se va desfăşura reîntâlnirea cu Rook. În timp ce privea masele de nori alburii-gălbui care acopereau şi descopereau obiectul acela inform, distorsionat, desfigurat, despre care ştia că trebuie să fie luna în declin, se simţi cuprinsă de o neliniştе foarte stranie. Avea senzaţia că se scursese o

foarte îndelungată perioadă de timp, o jumătate de veac de ani fugari şi că, dintre toţi oamenii pe care-i cunoscuse la Ashover, ea singură supravieţuise până în această noapte de septembrie. O izbi brusc conştiinţa că e un duh singuratic, desprins de trup, lipsit de orice dorinţă, de orice speranţă, de orice regret, de orice impuls de a schimba, de a transforma lucrurile; un duh lipsit de orice altă emoţie în afara unei tristeţi fără de margini.

De ce era atât de tristă, nu-şi putea da seama. Oare Rook, Lexie, Hastings, Nell, Lady Ann nu zăceau cu toţii în deplină nemişcare în cimitirul îngrădit de lângă câmpiile mocirloase? în locul lor se ivise o seminţie nouă de bărbaţi şi de femei, care nici nu se sinchiseau de ei, de memoria lor, de numele lor.

Spiritul Nettei părea să răspundă, cu o lasitudine rece, dar receptivă, acelei melancolii inefabile, care o nedumerise pe vremuri, de câte ori se uitase la chipul lui Sir Robert; şi, în timp ce privea luna aceea bulbucată, diformă, mizeră, înjosindu-se în faţa norilor, avu impresia că acum înţelegea secretul imensei sale tristeţi. Era o tristeţe căreia îi putea răspunde sau de care se putea apropia un unic tip de sensibilitate de pe această lume, o tristeţe care avea trăsături comune cu ceea ce trebuie să simtă elementele nemuritoare – pământul, aerul, apa – care se supun resemnate ordinii imuabile a firii şi care privesc generaţiile umane venind şi pierind, lăsând după ele urme atât de neînsemnate.

Şi atunci, fără niciun semn de prevestire, Nettei Page i se întâmplă un lucru foarte bizar. Deveni brusc conştientă de faptul că o faţă umană se uita la ea de dincolo de fereastră; fără să se fi lipit de geam, dar fixând-o cu intensitate în acel leşios clar de lună şi privind-o drept în ochi, cu o expresie care concentra şi ţinea în suspensie toată acea durere difuză de sub vasta

347

cupolă a nopţii. Mulţi ani mai târziu, Netta putu încă să revadă acea faţă, şi cel mai curios era faptul că nicio frântură de clipă nu s-a îndoit asupra identităţii care se ascundea îndărătul ei, acolo, în noaptea aceea bolnăvicioasă, turmentată.

Ştia că e faţa lui Sir Robert Ashover; portretul Cavalerului lăsase o amprentă atât de adâncă în mintea ei, încât şi acum, când îi simţea cu acuitate prezenţa, nu încerca nicio urmă de teamă, şi îi întâlni privirea cu un fel de recunoaştere afectivă, într-o stare de semiconştienţă îşi întinse braţele spre fereastră; şi i se păru că, în timp ce se volatiliza, chipul îndurerat al fantomei îi zâmbi blând şi mângâietor.

Când vedenia pieri şi Netta îşi culcă din nou capul pe pernă, se pomeni că plângea în tăcere; nu cu lacrimile amare ale milei de sine însăşi, ci cu acele lacrimi ale spiritului însingurat şi depersonalizat al însăşi speciei umane, când se retrage din arena suferinţelor pământeşti şi aude din depărtare, vag şi înăbuşit, tumorile dezastrului şi ale calamităţii, aproape îndulcite de spaţiile ce le separă de bolta universului spre care se înalţă.

Hotărî să-i ceară lui Rook, a doua zi, când avea să-l întâlnească, s-o ducă la cimitir, în capela unde se afla statuia de marmură a cavalerului. Cât era de straniu, îşi spuse ea în timp ce lacrimile i se uscau pe obraji, ca o fiinţă moartă şi îngropată de mai bine de două sute de ani să-şi păstreze încă puterea de a influenţa şi de a consola. Oare, într-adevăr, ceva din conştiinţa senzitivă şi subtilă a unei astfel de persoane dăinuie prin locurile în care şi-a petrecut viaţa? Sau poate că dincolo de canavaua ţesută din toate visurile şi tragediile omeneşti există un imperisabil rezervor de milă supraomenească, în care, pe măsură ce trec anii, se acumulează aceste nobile reacţii ale imaginaţiei, adăugând mereu câte ceva la marele protest uman?

Firea Nettei era prea lineară, crezurile şi semicrezurile ei prea vagi şi neformate, pentru a întrevedea altceva decât contururile brute ale unor asemenea întrebări; dar amintirea lucrurilor pe care le îndurase, a celor pe care le făcuse, îmbinată cu presiunea exercitată asupra minţii ei de reîntoarcerea în locurile atâtor trăiri, îi stârniră gânduri şi meditaţii care se armonizau cu aceste întrebări şi cu cerul torturat al nopţii.

348

Chipul văzut la fereastră se poate să nu fi fost decât o plăsmuire a nervilor ei surescitaţi; dar înainte de a se lăsa furată de somn, către zorii zilei, îşi înecase toate impresiile recente ale vieţii ei londoneze în adâncurile acestor amintiri mai vechi. Amintiri saturate de priveliştile şi sunetele acelui ţinut, şi impregnate de o tristeţe mai nostalgică, dacă nu mai puţin dureroasă, decât mâhnirea rece care se suprapusese până atunci peste ele.

Lumina palidă a dimineţii coloră mica fereastră a mansardei într-o albăstreală rece, estompată, fluidă, asemenea albastrului de oţel şlefuit, amestecată cu marea taină care o susţinuse în tot timpul acelei chinuite zile.

Netta se temea de întâlnirea cu Rook, mai mult de dragul lui decât pentru ea însăşi. Care va fi reacţia lui în faţa celor ce avea să-i spună? De ce, vai! De ce, se întrebă ea, lucruri care erau atât de limpezi, de simple, de indiscutabile pentru unii, deveneau atât de ciudate, de străine, de incomprehensibile, de îndată ce erau comunicate altora?

Fiinţele umane erau separate între ele prin ceva mai dur decât simplele oase craniene. Şi Netta înălţă către zorii palizi, albăstrii, ruga ca acel anumit craniu cu o formă curioasă, care se odihnise de atâtea ori alături de capul ei, să nu se vădească opac la cele ce urma ea să comunice conştiinţei adăpostite dincolo de oasele ce-l alcătuiau.

Capitolul XXIII

Era ultima zi a lunii septembrie. Fraţii Ashover stăteau aşezaţi unul lângă celălalt, în cimitir, sub ulmul lui Lexie. Acesta din urmă îşi rezemase spinarea de trunchiul copacului, iar fratele mai mare se sprijinea de o piatră de mormânt anonimă.

Ziua era caldă şi împâclită. Contururile umbrelor după-amiezii timpurii, proiectate pe iarbă, se amestecau cu acea aură rubinie şi ceaţa înrourată pe care locuitorii din apusul Angliei s-au învăţat să le asocieze cu clematitele roşii şi cu ciorchinii de viţă albă. Era una din zilele în care seminţele pufoase de păpădie zboară la întâmplare, fără a fi mânate de vreo boare de vânt, şi se aşază de pe un loc pe altul, iar tufele roşietice de dioc îşi dezvăluie păstăile tari, globulare, ascunse sub petale; o zi în care planta de rugină se încovoaie greoi peste muşuroaiele de cârtiţă, iar în aer precumpăneşte un amestec de mirosuri de buruieni arse şi de ciuperci muiate de ploaie.

— Eşti sigur că nu ţi-a spus nimic în plus faţă de ce mi-a povestit mie? întrebă Rook cu o voce care putea fi considerată esenţa acelei toamne, după cât suna de lâncedă şi amorţită.

— Doamne sfinte, Rook! De unde vrei să ştiu ce ţi-a spus ţie? Oricum, lucrurile par foarte clare. Preoţii aceia anglicani au luat-o în mână de îndată ce a dispărut de aici. E de mirare că nu i-au vătămat şi mai mult mintea. Tu ştii bine ce gândesc eu despre toate parascoveniile astea; ştii bine cât de neînduplecat sunt faţă de toate gogoşile religiei. Şi, cu toate că nu le pot ierta că şi-au infuzat absurdităţile în creierul unei făpturi blânde ca Netta, trebuie să recunosc că era singurul lucru pe care-l putea face. Şi nădăjduiesc că i-au stârnit un nou interes.

350

Lexie se opri din vorbă şi se încruntă îngândurat. Sper, Rook, că e soluţia cea mai bună, adăugă el, cu voce gravă.

— Ţi-a mărturisit că ar dori să intre în vreun ordin de călugăriţe? întrebă fratele mai mare.

— A pomenit în treacăt de aşa ceva, ca o eventualitate. Dar din câte înţeleg eu, preoţii ăştia, oricine ar fi ei, nu-i încurajează asemenea iniţiativă. Presupun că vor s-o folosească în alte scopuri. O, nu-mi place… nu-mi place deloc, Rook.

Rook evocă în gând ultima discuţie avută cu Netta în căsuţa Toll-Pike. Nici lui „nu-i plăcea”. Această formulă era un eufemism faţă de ce simţise pe parcursul acelei întrevederi.

Întâlnirea fusese pentru el ca o cupă cu zeamă de mătrăgună. Una dintre cele mai amare ironii pe care i le rezervase soarta. Alergase să-şi întâmpine fosta amantă, însufleţit de frenezia reîmpăcării şi a tămăduirii. O scăldase într-un val de tandreţe fierbinte; şi, în locul fluxului de’reânnoită loialitate, în locul afecţiunii

constante şi patetice la care se aşteptase, se izbise de o Netta cu totul schimbată; o Netta care privea convieţuirea lor dinainte drept un păcat; o Netta încredinţată că, de aci înainte, Rook avea datoria să-i rămână credincios soţiei sale!

Situaţia era cu atât mai ironică, cu cât îi fusese cu neputinţă să ascundă faţă de soţia sa reîntoarcerea Nettei. Îi împărtăşise vestea franc şi deschis, provocând o deprimantă scenă conjugală. Scenă care se repetase după aceea cu şi mai penibile nuanţe de neînţelegere, când Rook încercase să-i explice noua şi neaşteptata înfăţişare sub care se reîntorsese fosta lui iubită.

Ann nu se arătase niciodată mai intransigentă, mai brutal cinică. Adoptase convingerea, sau cel puţin aşa pretindea, că totul nu era decât o premeditată prefăcătorie sau poză din partea Nettei. Îl tratã pe Rook ca pe o victimă naivă şi vanitoasă a unei intrigi bine calculate de către o aventurieră vicleană. Refuză categoric să o vadă pe Netta şi să mai audă vreun detaliu legat de reîntoarcerea ei. „*C'est fini! C'est fini!"* îi curmă ea vorba cu o mişcare de respingere, când Rook încercă, pentru a treia oară, să o facă să înţeleagă cum stăteau lucrurile.

— Am văzut-o ieri pentru un moment pe Nell...

351

Gândurile lui Rook rătăciseră atât de departe, încât avu senzaţia că fratele lui rostise de ore întregi cuvintele de mai sus, şi nu cu doar un minut în urmă.

— Nell a aflat adresa de la el şi i-a telegrafiat să vină, spuse Rook. Imaginează-ţi! Nici n-ai crede că atâtea lucruri s-au putut întâmpla din noiembrie trecut, când am stat împreună de vorbă chiar în acest loc.

— Da, era o noapte cu lună plină! răspunse celălalt. Iar eu eram convins că nu mai apuc sfârşitul verii; şi iată-ne ajunşi aproape în octombrie. Dumnezeule! Mă bucur că mai fac umbră acestui pământ; că sunt în stare să savurez o plăcintă gustoasă cu carne de porumbel, şi atâtea altele! Mă bucur că mai pot sta la taclale cu fratele Rook într-o frumoasă după-amiază de toamnă. Apropo, Twickenham susţine că am devenit morfinoman. Pretinde că mi-am isprăvit ultima cutie de pastile cu două săptămâni mai devreme.

Degetele fratelui mai mare pipăiră instinctiv cutiuţa de carton din buzunarul vestei. Dar se mulţumi să spună doar:

— Sper să ai din ce în ce mai puţină nevoie de tabletele astea.

— În ultima lună a trebuit s-o mai răresc cu ţigările, remarcă Lexie, scăpărând un chibrit şi aprinzându-şi o ţigară cu mai multă încetineală decât de obicei. Socoteala pe care mi-a prezentat-o Twiney a fost astronomică, nici nu-ţi poţi închipui, adăugă el, urmărind colacii de fum aromat care se înălţau în aerul dens al toamnei.

Rook îl măsură cu sarcastică solicitudine:

— N-aş putea să-ţi împrumut mai mult de cinci lire, care, bineînţeles, fac parte din zestrea lui Lady Ann.

— O, las’ că mă descurc eu, chicoti celălalt. Tu o să ai nevoie de fiecare bănuţ când ţi s-o naşte copilul. Aţi găsit o doică?

Rook oftă adânc şi privi spre familiarele câmpii mocirloase, spre maidanele de iarbă şi păpuriş care constituiseră atât de des „un mal şi un liman al timpului” pentru evadarea spiritului său. Îl copleşi un simţământ brusc că se găsea despărţit de fratele lui, aşa cum nu fuseseră niciodată despărţiţi până atunci. Această nouă responsabilitate, chiar dacă latura materială *era*

352

asigurată de banii soţiei sale, constituia un element care, în chip subtil şi invizibil, simboliza punctul terminus al tovărăşiei sale de burlac cu Lexie. Viaţa alături de Netta nu influenţase cu nimic legătura dintre ei; nu fusese, de fapt, decât una dintre extravagantele aventuri amoroase care, pe vremuri, consolidaseră prietenia lor, dându-i acea tentă de aviditate păgână care conferă calitate, picanterie şi substanţă, evocând senzaţiile a doi parteneri de vânătoare în aceeaşi junglă primejdioasă. Dar această aluzie la o doică pentru copil, implicând că de acum înainte va fi legat de o serie de îndatoriri tradiţionale cu totul independente de Lexie, părea să semnifice sfârşitul cert al unei faze şi începutul cert al alteia; părea să se ridice ca un indicator ambiguu al zilelor lui – ca acel misterios indicator „Gorm”, care nu însemna nimic şi totuşi însemna totul.

Se uită la faţa lui Lexie, în timp ce tânărul trimitea spiralele de fum albastru în aerul bogat în colorit, ca paleta vreunui Tiepolo planetar; şi îi veni în minte că marea greşeală a vieţii lui constase în faptul că se îndepărtase, fie şi numai puţin, de calma existenţă epicureană a primilor ani petrecuţi împreună cu Lexie, după moartea tatălui lor.

Ce-l făcuse să părăsească acel golf netulburat, acel terestru paradis de nepăsare? Ei bine, tocmai perversitatea lui, acea dorinţă de a-şi împrejmui viaţa cu o prezenţă feminină care să-i satisfacă instinctele insaţiabile.

Ah! Dac-ar fi putut să prevadă urmările! Dac-ar fi fost destul de dur, de dârz, de oţelit, ar fi putut să le facă vânt la toate. În *acest* caz, s-ar fi culcat cu Ann, ţinând-o la distanţă, cu Nell, ţinând-o la distanţă, cu Netta, ţinând-o la distanţă. Acel amestec fatal de perversitate şi milă, caracteristic firii lui, îi ruinase viaţa. Căci viaţa lui *era* ruinată. Ştia lucrul acesta la fel de bine ca şi cum s-ar fi văzut pe el însuşi în chip de cal mort zvârlit pe câmp, cu Lady Ann şi progenitura ei ciupindu-i carnea ca doi muscoi albaştri.

Un observator străin l-ar fi considerat norocosul posesor al unei soţii distinse şi – era sigur că aşa va fi – al unui distins moştenitor al numelui familiei. În aparenţă, mai ales acum, când conştiinţa lui se eliberase de remuşcare, şi Netta se desprinsese

353

de el, era un bărbat pe care orice om cu judecată l-ar fi invidiat. Şi totuşi, iată-l uitându-se cu jind la faţa brăzdată şi bătucită a lui Lexie, ca şi cum s-ar fi uitat pentru ultima oară la o insulă vrăjită, de pe care-l smulsese irevocabil o corabie fatală.

Ah! Ah! Existenţa făpturii umane nu ţine de posesiunile exterioare, de circumstanţele exterioare! Ci de o tainică iluzie vitală care, dacă nu-şi găseşte satisfacţia, ruinează totul. Iluzia *lui* vitală presupunea libertatea faţă de orice responsabilitate, în afară de aceea de a fi un fiu bun şi un frate bun. Purta blestemul de a face nefericită orice femeie de care se apropia. Şi totuşi, cum să nu te apropii de ele, când eşti obsedat, aşa cum era el, de acea morbidă dorinţă detaşată? Ce dilemă! De ce oare nu era cu putinţă să faci dragoste cu arborii, cu elementele naturii, aşa cum se întâmpla cu personajele mitologice?

Doamne, cu câtă intensitate îşi iubea fratele, acum când se uita la el! De-ar fi putut să-şi schimbe destinele între ei, el să fie cel bolnav, cel osândit, şi Lexie să fie soţul lui Lady Ann!

— Ce-a spus Twickenham când te-a examinat ieri? întrebă într-un târziu, rupând prelungita-i tăcere melancolică.

— Credeam că ţi-am povestit, replică Lexie cu vioiciune. A fost foarte satisfăcut – chiar surprins, ştii. Mi-a dat a înţelege că o mai pot duce fără grijă încă un an. Se pare că boala mea se pretează la tot felul de prelungiri şi de amânări. Şi în forul meu interior – deşi n-aş vrea să exprim lucrul ăsta prin cuvinte – nutresc presimţirea că, *dacă* reuşesc s-o mai duc un an, atunci cu greu o să-mi mai scape viaţa din mâini!

Rook îl privi cu infinită simpatie. Se uită la capul lui disproporţionat de mare, la adâncurile de energie vitală de dincolo de abisurile ochilor verzui, la curbele armonioase, pline, aproape feminine, ale gurii sensibile.

— Lexie! începu el, şi apoi se opri subit.

— Da, Rook, ce e?

— Presupun că n-ar trebui să spun asemenea lucru. Este unul dintre gândurile acelea scandaloase pe care natura le sădeşte în mintea omului, dar pe care nicio persoană cu frica lui Dumnezeu nu le poate exprima.

— Ce e? Ce e, Rook?

— Ei bine, mă gândeam câte vieţi aş fi gata să ofer, şi *ale cui* vieţi, dacă zeii m-ar încredinţa că, în schimbul lor, tu ai mai putea trăi treizeci de ani.

Lexie îşi aruncă ţigara şi se strâmbă la el.

— N-aş avea nimic împotriva acestui holocaust al tău, dacă n-aş şti cu certitudine că, de îndată ce l-ai porni, ai şi regreta pe loc. Tu eşti un om ciudat, şi mă îndoiesc

că-ţi dai seama cât de departe merge bizareria ta.

Se ridică de jos şi căscă. Căscatul lui Lexie avea acea impudoare caracteristică unui animal sălbatic.

— Hai să mergem la mine, Rook, spuse el. În drum, ne oprim la Toll-Pike, să vedem dacă vreuna dintre fete e acasă. Nell îmi spune că bătrânul Hastings a început iarăşi să scrie la cartea aia a lui, ca un apucat. Zice că acum scrie zi şi noapte; nu se opreşte nici măcar la ora mesei. Norocul ei că o *are* acum pe Netta.

Traversară împreună cimitirul.

— Ce bine! Ce bine! continuă Lexie. E mare lucru că tu şi cu mine suntem încă în stare să străbatem împreună o alee de prundiş. Ar fi fost atât de simplu ca eu să zac acum sub ulmul acela; barba ar fi continuat să-mi crească, şi tot felul de duhori şi de scursori s-ar fi prelins prin orbitele şi prin nările mele. Şi iată-ne împreună, cu perspectiva unui excelent ceai cu tartine cu gem de mure servit printre tufele mele de fluxia şi, după toate probabilităţile, cu două fete drăguţe care să ne ţină companie. Cum poate cineva să se supere că-i cad cărţi proaste, atâta timp cât are posibilitatea să participe la joc – asta-i ceva ce eu nu pot înţelege, frate Rook.

Ieşiră în şosea şi porniră cu paşi lenţi, răscolind praful albicios şi urmărind fluturii multicolori, cu aripi grele, care poposeau din floare în floare.

— Ia gândeşte-te cum ar fi dacă fiecare făptură umană ar lăsa în urmă-i o dâră argintie, asemenea melcului, spuse Lexie. Gândeşte-te la labirintul trasat de încrucişările unei astfel de dâre, din clipa în care omul părăseşte căruciorul şi până când se urcă în patul de moarte. Dârele *noastre* trebuie să fi străbătut destul de des aceleaşi locuri, una lângă cealaltă, pe drumurile

355

astea. Şi totuşi, există o certitudine absolută şi ireversibilă că una dintre plimbările noastre, împreună, va fi cea de pe urmă.

Gândurile lui Rook erau încleştate, în clipa aceea, de întrebarea dură, o întrebare care-i dădea senzaţia că priveşte într-o rană deschisă ce începuse să supureze, ce mijloc anume, ce diversiune sau digresiune sau paliativ secret ar putea aplica barbarei sale iluzii vitale, astfel încât s-o facă să suporte convertirea Nettei, naşterea pruncului său, jubilarea senilă a mamei lui şi indescriptibila separare de Lexie, pe care acesta din urmă, în egoismul şi egocentrismul său, părea nici să nu o observe.

„Una dintre plimbările astea va fi cea de pe urmă”, spusese fratele său. Oare nu avea atâta intuiţie încât să-şi dea seama că această „cea de pe urmă” sosise?

Se apropiară de pâlcul de anini care se încovoiau peste balta în care erau spălate oile. În acest punct, râul făcea o cotitură bruscă, la dreapta, îndreptându-se spre câmpiile mocirloase, şi era traversat de un pod de lemn, străjuit de aceleaşi bârne albe, ca şi cele care îngrădeau câmpul de la marginea şoselei.

Cei doi fraţi se opriră la mijlocul podului, rezemându-se de balustrade şi privind spre lanurile de orz, prefăcute acum în mirişti aurii, aburite, care o porneau lent în sus, spre creasta Heron.

— Ţii minte că podului ăstuia obişnuiam să-i spunem „Podul Foulden”, fără alt motiv decât că aveam noi o guvernantă pe care o chema Foulden şi care se întâlnea aici, în serile de vară, cu puşlamaua aia bătrână de Pod?

Rostind aceste vorbe, Lexie râse cu vechiul său chicotit gros, înţelegător, care se depunea voluptuos, ca o raţă sălbatică pe apă, peste toate zilele tuturor anilor petrecuţi de ei doi împreună.

Rook nu se osteni să răspundă la remarca fratelui său. Fiecare dintre ei se simţea atât de bine în compania celuilalt, încât se deprinseseră să-şi rostească gândurile cu glas tare; fiecare dintre ei îşi urmărea făgaşul adânc săpat al propriilor reflecţii; şi erau mulţumiţi când, uneori, aceste curente izolate se încrucişau, asemenea dârelor de melc ale lui Lexie.

— Cred că cele mai încântătoare momente din viaţa mea, spuse Rook cu un aer visător, în afara excursiilor noastre făcute

împreună, au fost plimbările mele solitare, când mă trezeam pe câte un drum necunoscut. Asculţi ce-ţi spun, Lexie?

Fratele său se aplecase peste parapet, urmărind salturile unei bucăţi de lemn pe care o aruncase în apă. După o clipă, îşi înălţă capul.

— Stai puţin! Nu uita ce voiai să-mi spui. Vreau să văd ceva... Şi aruncă o a doua bucată de lemn. Vreau să văd care dintre cei doi, Rook sau Lexie, o să treacă teafăr pe sub pod.

Rook se aplecă la rândul lui peste bârna albă. În acel loc, albia râului Frome era puţin adâncă şi împânzită de alge. Câţiva eleni zvelţi, cu capetele la suprafaţa apei, se lăsau purtaţi lenevos, în sens invers, de curent; în timp ce la malul râului, unde valurile curgeau peste pietricelele poleite de soare, o colonie întreagă de plevuşcă săgeta apa, asemenea unor limbi mici de argint-viu.

— Uite-ne pe amândoi! strigă Lexie, aruncându-i fratelui său una din acele priviri în care se amestecau naivitatea şi viclenia şi care întotdeauna îl tulburau pe Rook, ca o tortură rafinată, în care bunătatea şi duioşia umană se arătau doar într-o ispititoare străfulgerare, oferită numai pentru a fi de îndată smulsă îndărăt. Uite-ne pe amândoi!

Lexie alergă de cealaltă parte a podului Foulden, şi Rook îl urmă, mirându-se singur de aviditatea cu care şi el aştepta rezultatul acestei întreceri puerile.

— Eu am scăpat! Sunt salvat! strigă Lexie, arătând cu vârful bastonului.

O clipă mai târziu, pe faţa lui se aşternu un curios amestec de compătimire şi triumf.

— Dar tu te-ai împotmolit rău de tot. S-a zis cu tine, Rook!

Fratele mai mare trecu în acea clipă printr-o senzaţie foarte neobişnuită şi neaşteptată, un şoc nud, făţiş, un acces de milă faţă de sine însuşi, ca şi cum ar fi fost subit condamnat să părăsească o lume plină de frumuseţe şi fericire.

— Ei? Mergem mai departe? întrebă Lexie. Mă bucur că te-ai scufundat tu, şi nu eu, pentru că asta înseamnă că vom fi *împreună* şi de azi într-un an.

357

Traversară podul. Drumul se întindea în faţa lor drept, neîntrerupt decât de micul pătrat alb al căsuţei Toll-Pike, în depărtare, pe stânga; era singurul punct care-i bara perspectiva, până când se pierdea în pâcla autumnală a satului Ashover, estompat de brumă şi de umbre roşietice.

Porniră foarte încet, braţ la braţ, stârnind nori de praf sub tălpi. De câte ori îşi înfigeau bastoanele în pământ, se ridicau mici vârtejuri de pulbere, care se uneau apoi din nou la pământ, resemnate şi melancolice, ca suspinele unor spectatori dezamăgiţi.

— Care loc fictiv a fost înghiţit de praf? întrebă Rook. Nu-ţi revine mereu în minte scena aceea din Biblie, unde Domnul s-a oprit în Siria pentru a scrie în praf?

Lexie se răsuci spre el.

— Vrei să spui că a scuipat în praf şi l-a prefăcut în lut? E ciudat cum orice incident din viaţă e prevestit de cele mai banale semne care-ţi ies în drum. Ce voiai să-mi spui acolo pe pod, Rook, când te-am întrerupt?

Fratele mai vârstnic se încruntă.

— Nimic important, răspunse morocănos; dar, după o pauză, continuă pe un ton abstract: încercam să lămuresc un lucru care m-a nedumerit întotdeauna. Ce simţi când te afli singur pe un drum necunoscut, mai cu seamă când drumul urcă pe clina unui deal despădurit. Crezi că-i vorba de o amintire atavică, din vremurile când oamenii erau nomazi şi mai singuratici decât sunt astăzi? Sau să fie o contopire a tuturor simţămintelor de singurătate, acumulate de generaţii şi generaţii? S-ar zice că în fiecare dintre noi sălăşluieşte un fel de Jidov Rătăcitor, a cărui conştiinţă e urzită în întregime din impresii de singurătate, vagi, nedefinite, semiumane, o făptură a cărei întreagă viaţă misterioasă, extinsă pe veacuri de-a rândul, nu a fost decât o lungă călătorie solitară.

În chip de răspuns, Lexie îi strânse braţul şi-l făcu să se întoarcă. Un timp rămaseră locului, privind îndărăt. Toate priveliştile familiare asupra cărora le poposiră privirile – podul de lemn cu parapete din bârne albe, aninii de un verde întunecat de lângă balta oilor, turla pătrată a bisericii, podul de piatră cenuşie, grupul de copaci cu frunziş des care ascundeau casa

358

Ashover toate aceste locuri pe care amândoi le cunoscuseră din fragedă copilărie păreau să fi luat o înfăţişare nouă şi neobişnuită, de parcă fuseseră surprinse într-un moment în care-şi pierduseră controlul de sine, iar acum se străduiau să ascundă acest lucru.

— Nu simţi, întrebă Rook, că în momentul ăsta suntem ca două personaje dintr-un basm de Fraţii Grimm? N-ai acelaşi simţământ, ca în basme, că în tot universul nu există nimic vulgar sau trivial? Nu crezi că pe primul pod am putea întâlni o bătrână care mână o gâscă, şi pe al doilea pod un moş cu o legătură de nuiele în spinare, şi că fiecare uşă din sat e gata să se deschidă în faţa noastră, în timp ce în cuptor se coc turtiţe care ţi se topesc în gură, iar motanii atotştiutori torc în prag? Aşa se întâmplă când ai trăit toată viaţa în acelaşi loc, şi apoi, deodată, le vezi pe toate ca şi cum le-ai vedea pentru prima oară. Singura cale de a ocoli vulgaritatea şi banalitatea este aceea de a-ţi trăi toată viaţa într-un loc ca Ashover. Se opri din vorbă şi trase adânc aer în plămâni. Nu cred că aş regreta, urmă el, dacă până la sfârşitul vieţii mele nu m-aş îndepărta nici cu zece mile de Ashover.

Se întoarseră din nou cu faţa spre sat şi înaintară împreună, în tăcere, până ajunseră la căsuţa Toll-Pike.

Aşteptările lui Lexie se dovediră justificate. Le găsiră pe Netta şi pe Nell aşezate împreună în grădina din faţa casei. Le putură observa pe cele două femei înainte ca ele să-şi dea seama de apropierea lor, datorită faptului că praful alb şi moale înăbuşea zgomotul paşilor, iar fetele erau prinse într-o discuţie intimă şi concentrată.

În timp ce le privea prin zăbrelele gardului, Lexie încercă acea ciudată senzaţie a scurgerii timpului, senzaţie care-i străbătea şi îi împietrea adeseori făptura.

Faptul că, în această anume zi de septembrie, el şi Rook le vedeau pe cele două femei, Nell în rochia ei albă de vară, şi Netta înveşmântată în negru, discutând cu atâta seriozitate şi îngrijorare, lângă micul rond de muşcate roşii, şi cu fereastra biroului lui Hastings deschisă deasupra capetelor lor, părea să

359

fie unul dintre acele evenimente care, deşi banale în aparenţă, poartă în sine o semnificaţie ocultă şi de neuitat.

„Rook are dreptate”, îşi spuse Lexie, „în ce priveşte viaţa la Ashover. Tocmai faptul de a cunoaşte fiecare piatră, fiecare tulpină, atribuie trăirilor o valoare sporită. Pentru a sesiza scurgerea timpului, e nevoie să ai un cadran lăuntric, pe care sunt marcate ceasurile”.

Deschiseră poarta şi intrară în grădină.

Lexie savura cu picanterie întâlnirea dintre Netta şi fratele său. „Iată-i pe amândoi”, îşi spuse el, „strângându-şi solemn mâinile şi discutând cu gravitate cine ştie ce chestiune neînsemnată, când numai cu un an înainte împărţeau acelaşi

dormitor şi acelaşi lavoar!”

Gândurile lui fură însă deviate de o mărturisire foarte serioasă pe care i-o făcu Nell:

— Suntem foarte îngrijorate azi din cauza lui William, începu ea. În ultimele douăsprezece ore a scris fără nicio întrerupere. S-a trezit devreme azi-dimineaţă, mult înaintea mea, şi nu am fost în stare să-l convingem să coboare la vreuna dintre mese.

— Dar a mâncat ceva? întrebă Lexie.

— Abia de-a gustat. I-am dus sus o cană cu lapte şi nişte pişcoturi. Nu încuiase uşa. Dar când am intrat, arăta atât de aprig şi de răvăşit, şi s-a înfuriat atât de tare că l-am deranjat, încât n-am avut curajul să rămân mai mult de un minut în birou. Mi-e teamă să nu-şi piardă minţile dacă merge aşa înainte. S-a sculat pe la trei sau patru dimineaţa. Nu cred că a dormit mai mult de două ore. Şi nu mi-a plăcut deloc ce l-am auzit spunând când am intrat.

— Ce-a spus?

— Ceva în legătură cu Lady Ann şi copilul ei. Ceva îngrozitor, Lexie! Nu-mi pot da seama cum în mintea unui om sănătos pot încolţi asemenea gânduri fioroase. De altfel, nu cred că e sănătos, adăugă ea oftând.

— Poate fi văzut de aici? întrebă Lexie pe un asemenea ton, de parcă Hastings ar fi fost o vidră primejdioasă sau un bursuc.

— Nu. Nu vezi? Fereastra-i deschisă, dar jaluzeaua e lăsată. Vino aici, Lexie. Nu vreau să ne audă Rook.

Trecură de cealaltă parte a rondului de muşcate.

— Netta, doar n-ai să-mi spui că te întorci la Londra fără să mă laşi să te mai văd măcar o dată singură?

Rook rosti această întrebare pe un ton nostalgic şi rugător, dar în vocea lui se făcea simţit un substrat de iritată indignare, iar în ochi i se aprinsese un licăr de furie.

Faţa femeii era extrem de palidă; o paloare tandru accentuată de reflexele de bronz ale lunii septembrie, care-i aureolau părul castaniu. Rook, privind-o cum stătea acolo, hotărâtă şi tristă în rochia largă, neagră, avu impresia că arată mai slabă şi mai feciorelnică decât altădată.

Netta era conştientă de dorinţa fizică reflectată de privirea lui, de reînsufleţirea acelui vechi fluid magnetic, semiconştient, care nu-şi avea izvorul în spirit. Ştia că se gândeşte, cu mohorâtă tentaţie, la faptul că-i aparţinuse lui.

— Nu pot suporta, Rook dragă, îi răspunse ea cu blândeţe. Aş suporta dacă nu te-aş iubi. Dar te iubesc prea mult. Nu face lucrurile şi mai dificile pentru mine.

Rook se uită de jur-împrejur cu ochi mâhniţi; Lexie şi Nell se aşezaseră pe banca

de lemn de lângă gardul viu, aţintindu-şi privirile nu spre el şi spre Netta, ci către fereastra lui Hastings.

— Vino în casă, îi comandă el cu bruscheţe, apucând-o de umăr.

Netta se simţea atât de puternică în tristeţea şi în mila ei, încât îl lăsă s-o conducă în micul salon şi să încuie uşa în urma lor. Dar răspunsul ei instinctiv la atingerea familiară a mâinilor lui o surprinse prin detaşarea-i totală de spiritul ei conştient.

Din clipa în care se găsiră singuri, atmosfera camerei păru să împrumute acea înfăţişare vicleană, ascunsă, complice, pe care o au încăperile în care se află două fiinţe de sex opus, tăcute, obsedate de dorinţă, cu pulsuri accelerate şi inimi bătând cu furie. Privirile lui Rook observară mecanic un portret grotesc de sentimental al lui Nell ca fetiţă, portret aşezat pe poliţa căminului. Apoi, fără să ţină seama de slabele-i proteste, o înlănţui pe Netta în braţe.

Cele două trupuri umane părură să năvălească unul spre celălalt într-o stranie comuniune şi cu total dispreţ faţă de ceea

361

ce se întâmpla cu mintea sau cu voinţele lor. Bărbatul îşi apăsă cu atâta furie gura pe gura femeii, încât, înainte ca sărutul lor să se fi terminat, buzele ei se întredeschiseră într-un abandon total.

În mânia lui, Rook îi reproşase că era „la fel ca toate celelalte”, şi acum, în inima ei, Netta ştia că se dovedise la fel ca multe dintre celelalte, prin felul în care cedase în acest moment, fără ca, de fapt, să cedeze câtuşi de puţin. Se lăsa în voia poftei lui, pentru că trupul ei îi aparţinea şi părea să se fi reîntors la posesorul său firesc, cu inevitabilitatea şi precizia acului magnetic. Şi totuşi, mintea ei nu devie nicio secundă de la hotărârea-i fermă.

Îndată ce-şi dezlipi buzele de buzele ei şi începu să-şi plimbe sărutările pe bărbie şi pe gât, acel spirit inviolabil din ea se revoltă şi-i opuse rezistenţă. Rook îşi dădu brusc seama că ţinea în braţe un trup inert, rece, nereceptiv, al cărui suflet era cu totul absent, o efigie rigidă, inanimată, a adevăratei Netta. O lăsă să se prăbuşească în unicul fotoliu al lui Nell, cel în care se aşezase cu un an în urmă, în acea zi cu ploaie torenţială, când venise împreună cu verişoara Ann.

— Uite… vezi! începu el cu răsuflarea tăiată. Toată această manie religioasă a ta nu-i decât o fantezie maladivă în care ai alunecat pentru că ai trăit prea multă vreme singură. Tu eşti aceeaşi Netta a mea… Vei fi întotdeauna Netta mea… Nimic nu poate schimba această realitate.

Faţa femeii se întunecă de o tristeţe pătrunsă de milă. În acea clipă arăta nu numai foarte palidă, dar răvăşită şi bătrână, în părul neaurit acum de soare şi ciufulit de îmbrăţişarea lor, şuviţele albe deveniseră jalnic de vizibile.

— Când afirmi că nu e drept să mai trăieşti cu mine ca înainte, vrei să spui că

trebuie să ne comportăm unul faţă de celălalt ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat pe vremuri între noi doi?

Netta se strădui să-i răspundă, dar efortul o depăşea. Lacrimile mari, a căror ivire sugera mai mult decât orice patetismul făpturii ei, lacrimile acelea globulare, cât ouăle de auşel, începură să se prelingă, una câte una, pe obrajii ei. Nu făcu nicio mişcare să le usuce. Părea absolut inconştientă de prezenţa lor.

362

Iar trăsăturile obrazului nu i se distorsionară, cum se întâmplă la oamenii care plâng. Nici măcar buzele nu-i tremurau, arcuirea lor domoală rămânând fermă, într-o expresie de obosită stăpânire de sine.

Clătină foarte încet din cap; şi apoi, după câteva încercări de a înghiţi cu greu, pentru a-şi umezi gâtlejul uscat, îi vorbi cu fermitate şi blândeţe.

— N-am să iubesc niciodată pe nimeni altul în afară de tine, Rook. Dar trebuie să mă întorc. Preoţii au fost foarte buni cu mine şi mi-au găsit o slujbă. Trebuie să-mi statornicesc într-un fel viaţa, Rook. Şi au fost atât de buni cu mine! Le datorez totul, totul!

În dorinţa ei de a se explica, atinsese exact coarda lui menită să vibreze cel mai dureros.

— Chiar totul, Netta? repetă el cu un sarcasm amar.

Pentru că tocmai acest lucru îl lovea cel mai crud în adâncurile lui: faptul că, în deznădejdea ei, găsise consolare la alţii, găsise alte răspunsuri şi alt refugiu decât ar fi putut el să-i ofere vreodată.

I se părea că purtarea ei denota mai mult decât ingratitudine. Luase dragostea lui, care fusese expresia a tot ce era mai bun, mai tandru şi mai delicat în el, şi o transformase într-o noţiune de rău şi de păcat. El îi dăruise o compasiune, o înţelegere, o recunoaştere a afinităţilor dintre ei, care depăşea orice i-ar fi putut dărui preoţii aceia. Şi acum, iat-o în stare să proclame cu entuziasm: „Le datorez totul!”.

Fereastra camerei era larg deschisă spre grădină, şi răzbeau până la ei murmurul îndepărtat al glasurilor lui Lexie şi al lui Nell, precum şi adieri pătrunse de parfumul de mosc al muşcatelor.

Rook descoperi că se bizuise pe receptivitatea Nettei mult mai mult decât îşi dăduse seama. De fapt, nu avea nimic să-i ofere; nicio alternativă rezonabilă faţă de viaţa nouă pe care şi-o găsise singură. Dacă ar fi avut vreun plan precis în minte, ar fi ripostat mai eficient la această lovitură, ar fi găsit un antidot împotriva împunsăturii ei. Stătea acolo, în faţa Nettei, pledând furios şi neajutorat pentru o cauză lipsită de formă, de substanţă,

363

de contur. De fapt, îi cerşea mila faţă de iluzia lui vitală, mila faţă de eul lui cel mai adânc îngropat, mila faţă de acea imagine a lui reflectată în el însuşi, zăcând în oglinda insondabilă a autoamăgirii, aşa cum se reflectă cerul în apa care se iveşte în mirajele unui deşert arid. Îi cerşea să salveze de la distrugere ceva atât de firav, încât el însuşi nu l-ar fi putut defini. Dragostea de sine însuşi plutea şi unduia în aerul parfumat de muşcate, ca o diafană pânză de ceaţă autumnală. Se restrânse apoi într-o şuviţă de abur ireal. Se rarefie; mai zăbovi o clipă; pieri. Îl copleşi o senzaţie de insuportabilă pustietate. Preoţii Nettei salvaseră sufletul *ei;* dar îl zdrobiseră pe al lui. Şi cum putea şti *ea* acest lucru? Cum putea şti că sentimentul pe care i-l purta era singura dragoste din viaţa lui care se modela întocmai pe acea ciudăţenie din profunzimile fiinţei sale, adică pe nevoia de a iubi o persoană care să fie dependentă de el, neajutorată în faţa lui, şi de care, în acelaşi timp, să se simtă detaşat, despărţit ca printr-o prăpastie de netrecut?

Odată cu pustietatea care îi măcina sufletul, resimţi şi tăietura unui resentiment specific masculin; resentimentul care încolţeşte atunci când o femeie faţă de care ţi-ai lepădat masca şi te-ai arătat dezgolit de orice rezervă îşi îmbracă masca şi rezerva ei, în chiar momentul când te afli dezarmat, la discreţia ei!

— Şi deci preoţii tăi te-au învăţat să priveşti viaţa noastră împreună drept un *păcat*?

Tonul lui era încordat şi aspru; Netta îşi dădu seama că Rook se afla pe marginea unei izbucniri de vorbe inimoase, amare, corozive, menite să lase în urma lor cicatrici care nu aveau să se şteargă niciodată.

Trebuia să-l oprească. Trebuia să-i explice totul. Trebuia să-l facă să înţeleagă prin ce trecuse ea când se apucase premeditat de băutură, să se degradeze în ochii lui. I se părea de nesuportat faptul că el se servea de actuala ei stare, de noua ei viaţă, pentru a diminua valoarea a ceea ce fusese între ei doi. Ar fi vrut să-l facă să înţeleagă că, în ce-o priveşte pe ea, niciodată – nu, niciodată, niciodată, în ce-o privea pe ea – n-ar putea exista o înjosire, o subevaluare a dragostei lor sau a ceea ce însemnase dragostea lor. Şi dacă nu-l putea face să înţeleagă

acest lucru decât spunându-i ceea ce-i venea extrem de greu să spună, ei bine, atunci nu-i rămânea totuşi decât să-i vorbească!

Ce-i rănea cel mai dureros mândria feminină era faptul că întinase cu bună ştiinţă imaginea pe care şi-o crease Rook despre ea, ba mai mult, distrusese cultul lui pentru această imagine, făcându-l să creadă că i-ar fi fost cu putinţă să se schimbe până-ntr-atât încât să poată trăda trecutul lor, să considere drept o blasfemie ceea ce trăiseră împreună.

Se uită la el cu acea privire expresivă cu care o făptură umană bate la porţile închise ale altei conştiinţe; asemenea drumeţului lihnit de foame, al cărui grai sună

atât de slab şi atât de străin, încât poate fi confundat cu foşnetul vântului printre copaci sau cu picurul ploii pe portic. Ar fi vrut să-i dezvăluie întreaga măsură a iubirii ei. Acuzarea lui Rook că ignora, cu ingratitudine, valoarea zilelor petrecute împreună sau preţul tandreţei pe care i-o dăruise el era oarbă, nedreaptă, deformată, nebunească!

Era întocmai ce făceau întotdeauna bărbaţii pe lumea asta: puneau accentul pe aspectele exterioare, aparente, logice ale relaţiilor dintre oameni, lăsând să le scape esenţialul. Se montau singuri, justificându-şi indignarea prin aspectele accidentale, ocazionale, relative ale dragostei; şi, în tot acest timp, dragostea însăşi, absolută şi incomensurabilă, rămânea mută, nearticulată, în aşteptare.

În timp ce se uita la el, pătrunsă până-n miezul existenţei de acest mister ce nu prinsese grai, ce nu putea fi grăit, şi cu tumultul unor aprige acuzaţii tremurându-i pe buze, avu revelaţia prăpastiei care despărţea iubirea unei femei de iubirea unui bărbat.

„Iată, asta este. Aşa stau lucrurile. Acestea sunt dovezile!” strigă exigenta raţiune a bărbatului. „Te iubesc! Nu-ţi dai seama că te iubesc?” răspunde instinctul orb al femeii. Netta simţi că i se face rău, că ameţeşte, privindu-l cum stătea în faţă-i ca un judecător, aşteptând cu înfrigurare din partea ei un murmur care s-o trădeze, pentru a arunca asupră-i verdictul dinainte formulat. Avea senzaţia că se luptă să respingă, cu ambele mâini, o larmă de glasuri discordante, de sunete confuze, inexplicabile. De ce se auzeau din camera de deasupra paşii aceia

365

care se învârteau în sus şi-n jos, în sus şi-n jos, fără încetare? Sau să fi fost doar bătăile inimii ei? Sigur erau Lexie şi Nell, care se plimbau prin faţa uşii! Totuşi, murmurele lor răzbeau până la ea cu o rezonanţă neomenească; de parcă pulsaţiile mâniei lui Rook se metamorfozaseră într-un groaznic şi neinteligibil limbaj de gnomi, care năvăleau asupra ei ca o gloată scoasă din minţi…

Şi apoi, fără niciun fel de motiv, revăzu în minte, cu incredibilă claritate, un inel subţire de aur, pe care-l purta pe deget „Părintele” în ziua când îi destăinuise pentru prima oară durerea ruşinii ei, a singurătăţii ei; şi, în timp ce această viziune se ştergea, amestecându-se, ciudat, cu o pată roşie, de mânie, de pe fruntea lui Rook, care se apleca spre ea, în faţa ochilor Nettei se desfăşură cu repeziciunea fulgerului întreaga panoramă a existenţei ei, aşa cum se spune că se întâmplă cu oamenii care se îneacă, după ce se scufundă a treia oară.

Neîndoielnic, se simţea cuprinsă de o slăbiciune vecină cu leşinul. De ce stătea Rook acolo, ţeapăn în faţa ei, privind-o cu atâta severitate? Ce voise ea să-l facă să înţeleagă? Era parcă vorba de ceva ce poate face o persoană când iubeşte foarte mult pe cineva – dar un lucru despre care nu se simţea în stare să vorbească.

— Rook! şopti Netta cu răsuflarea tăiată.

În clipa aceea, uşa se deschise brusc, şi Lexie cu Nell dădură buzna înăuntru. Amândoi păreau extrem de agitaţi şi începură să vorbească deodată:

— Pandie e afară…

— Pandie a venit să spună că…

Rook se făcu alb ca varul. Sosise oare sorocul? Devenise oare tatăl moştenitorului domeniului Ashover?

Netta se ridică în picioare, foarte palidă la rândul ei şi tremurând toată.

— E vorba de Lady Ann? întrebă ea.

Lexie începu să explice, pentru că atenţia lui Nell fu atrasă în clipa aceea de zgomotul paşilor soţului ei, care se auzeau cu tărie, străbătând în sus şi-n jos camera de deasupra.

366

— Pandie se află la poartă, lămuri Lexie precipitat. Spune că soţia ta nu poate fi găsită nicăieri.

Prima reacţie a lui Rook la şocul acestei neaşteptate veşti fu – în chip ciudat – un simţământ de uşurare. Din anumite raţiuni subconştiente, orice i se părea mai suportabil, în clipa de faţă, decât să fi aflat că sosise pe lume copilul lui.

— Nu poate fi găsită? repetă el. Şi apoi, profită de ciudăţenia acestei veşti pentru a da glas nefireştii sale tulburări, sub forma unei mânii oarbe împotriva mesagerului. Ce caută nebuna asta aici? strigă el, cu înverşunare. De ce n-o caută în grădină, în grădina din spatele casei, în livadă, sau chiar pe Câmpul de luptă? în ultimele zile, Ann s-a aventurat destul de departe. Probabil că şi-o fi pus în cap să facă o plimbare mai lungă, asta-i tot. Ce rost are să vină aici, să ne anunţe asemenea stupiditate? Mă duc s-o văd.

Şi făcu un pas către uşa deschisă, în pragul căreia stătea încă Nell, nemişcată, preocupată de zgomotele ce răzbeau din camera de sus.

— Mă duc s-o văd! Să stau de vorbă cu ea! strigă Rook.

Dar Lexie îl opri.

— E mai serios decât îţi imaginezi tu, Rook, spuse el cu gravitate. Pentru numele lui Dumnezeu, păstrează-ţi controlul! Au căutat-o şi în grădină, şi în livadă. Pandie spune că au căutat-o pretutindeni. Mama a urcat singură pe creasta Heron ca s-o caute. Dumnezeu ştie ce s-a mai putut întâmpla! în faza asta, unele femei îşi pierd minţile şi sunt în stare de cele mai nebuneşti lucruri. Pandie zice că s-a arătat şi zgripţuroaica de Betsy Cooper, trăgându-l pe idiotul de Binnory după ea, cu o istorie zănatică, cum c-au văzut-o pe Ann pe câmpia Antiger, pe lângă căsuţa lui Drool. Martha Vabbin s-a dus până la Drool, să vadă dacă nu cumva, printr-o întâmplare fericită, Ann o fi intrat în căsuţă să se odihnească un pic. Dar, din câte povestesc Betsy şi idiotul, nici n-a intrat în casă…

Îşi curmă brusc vorba, văzând-o pe Nell alergând în goană sus pe scări.

— Şi acolo, sus, se întâmplă ceva neobişnuit, adăugă el înălţând din umeri.
367

Rook se repezi în grădină fără să mai scoată o vorbă. O găsi pe Pandie nemişcată pe aleea de prundiş, aidoma unei comice imagini a disperării, cu capul descoperit şi strângând în mâini o uriaşă greblă de grădină!

— Vai, conaşu' Rook, conaşu' Rook! Ce pacoste a mai dat pe capu' nostru! strigă slujnica scoasă din minţi. Coana mare a zis că să vă chem imediat acasă. Şi pe domnu' Lexie, dacă-i în stare să meargă. Şi zicea că să-i aduceţi cu dumneavoastră şi pe domnu' Twiney şi pe domnu' Pod. Şi cic-ar trebui să anunţaţi şi poliţia. Şi eu zic că n-ar strica, pen' că tocmai acu e plin de ţigani p-aici, care se pregătesc pentru iarmarocu' din Forley. Domnu' să ne aibă-n pază! Domnu' să ne aibă-n pază! S-ajung să fiu eu aia care să-i spună stăpânului de la Ashover că cucoana lui s-a dus să găsească o groapă destul de-adâncă în râu ca să comită „fanticid"!

De astă dată, Rook era prea zăpăcit pentru a putea măcar să zâmbească la auzul aberaţiilor acestei băştinaşe din Somersetshire.

— De ce-ai luat grebla asta, Pandie? întrebă el.

— Ca să scormonesc prin lacuri şi prin şanţuri, conaşu' Rook! Se zice că atunci când o femeie e-n aşteptare, aşa ca doamna dumneavoastră, nu există lac, departe sau aproape, cu care Domnu' Dumnezeu să n-o ispitească. Mai mare păcatu' că nu i s-au umflat picioarele. Că dacă li se umflă picioarele, atunci nu pot să se ducă brambura să se senucidă, sau mai ştiu eu ce. Atunci se cheamă că natura are milă de ele.

Rook îi întoarse spatele.

— Lexie! Nell! Netta! strigă el. Trebuie să mă duc acasă. Apoi, îndreptându-se spre poartă: Tu, Pandie, du-te în sat, caută-i pe Twiney şi pe Pod şi veniţi cu toţii în trăsura lui Twiney, şi nu mai bate toba în dreapta şi în stânga cu toate gogomăniile astea pe care mi le-ai înşirat mie. Sper ca, de îndată ce mă întorc la conac, s-o găsesc pe Lady Ann teafără şi sănătoasă.

Se şi afla pe uliţă când auzi vocea fratelui său strigându-l pe nume. Se întoarse şi-l văzu pe Lexie în poartă.

— Nell tocmai a coborât de la nenorocitul ăla de sus, îl informă fratele lui, şi spune că i-a fost cu neputinţă să-l calmeze.
368

N-am înţeles prea bine ce se întâmplă în mintea lui, dar amestecă tot timpul blestemata lui de carte cu copilul tău. Se pare că individului i-a sărit o doagă. Îmi pare bine că Netta se află la ei. Nu trebuie ca Nell să fie lăsată singură cu el. Lexie îşi puse mâna pe braţul fratelui său. Rook, nu te lăsa doborât de tot tărăboiul ăsta în legătură cu Lady Ann. Ziua de azi pare hărăzită tuturor necazurilor. Dar nu fi

deprimat, Rook, dragă. Probabil că Ann s-o fi şi întors.

Rook se aplecă brusc, prinse între mâini faţa gravă şi îngrijorată a fratelui său şi o sărută.

— Mă duc să dau o raită pe la biserică, spuse el. Asta-i locul la care nu s-a gândit, probabil, niciunul dintre ei. Dar, aşa cum spui şi tu, cred că la ora asta s-o fi întors teafără şi sănătoasă. Ai dreptate, ziua asta e apăsătoare pentru nervii tuturor. Am observat încă de dimineaţă. Ori de câte ori vântul încremeneşte în Ashover, şi aerul e nemişcat, e sigur că urmează să se întâmple ceva. Suntem o familie foarte ciudată, Lexie. Probabil că zeilor li s-a făcut lehamite de noi. Bine, am plecat! N-o lăsa pe Nell singură cu Hastings, te implor, Lexie!

O porni la drum.

Lexie o văzu pe Pandie privind ca hipnotizată spre fereastra lui Hastings. Ţinându-şi într-o mână grebla, o legăna mecanic printre muşcate. Fie că se visa cu ochii deschişi scormonind un lac în căutarea cadavrului lui Lady Ann, fie că se redeşteptase în ea o amintire din copilărie, pe când îl ajuta pe taică-su prin vreun lan roditor din Sedgemoor, Dumnezeu ştie. În momentele de criză acută ale unor evenimente cruciale, ca acelea care se aglomerau acum asupra acestor persoane, există unele acţiuni şi gesturi ale fiinţelor omeneşti care păstrează în ele un element de grotesc şi inexplicabil.

— Vin şi eu cu tine în sat, Pandie, strigă Lexie, rupând transa fetei. Haide! Pentru numele lui Dumnezeu, aruncă grebla aia şi vino-ţi în fire! Ce s-a întâmplat cu tine, fato?

Tânăra cu părul roşu întoarse spre el o faţă desfigurată de emoţie.

— Ea a zis că preotu’ ăsta d’aci o să ne dea pe toţi peste cap.

— *Cine* a zis? se stropşi Lexie enervat; şi apoi, zărind-o pe Netta în uşă, îi strigă: N-o lăsa pe Nell singură cu individul ăla, te rog. Eu mă duc în sat cu Pandie.

Netta făcu un semn de încuviinţare şi se întoarse în casă. Lexie luă grebla din mâinile inconştientei Pandie şi o azvârli în drum.

— Cine a spus asta? îşi repetă el întrebarea după ce porniră împreună.

— Zgripţuroaica aia de ţigancă, Bet Cooper, ne-a tras atenţia. Zicea c-a venit spicial pentru asta. Cică l-a văzut pe preotul ăsta omorându-l pe stăpân, sau aşa ceva, într-un glob mare de crestai, pe care l-a şparlit de la un învăţat străin. I-am spus şi coanei mari ce-a zis ţiganca; da’ nici că s-a sinchisit. Coana mare nu-i din femeile care să-şi îndrepte sufletul spre Dumnezeu când se află la ananghie.

Pe Lexie îl ţinură puterile până la prima casă din sat, care, din fericire, se nimeri să fie tocmai locuinţa domnului Pod, paracliserul şi groparul. Hotărî să se oprească aici, trimiţând-o pe Pandie în căutarea domnului Twiney.

Aşezat în bucătărioara domnului Pod, pe uşa sau pe fereastra căreia nu

pătrundea nicio boare de aer, nu se putu împiedica să nu se gândească la cuvintele fratelui său în legătură cu zilele în care vântul încremeneşte în Ashover.

„Nu-mi place treaba asta, îşi spuse în sinea lui. Nu-mi place. Lucrurile au început să ne scape de sub control; nu-mi pot da seama cum se vor termina toate astea.”

Capitolul XXIV

Inviolabila imobilitate a acestei ultime zile de septembrie o împiedicase pe Lady Ann să guste obişnuita ei odihnă de după-amiază. O copleşise o indispoziţie greu de definit, o senzaţie de sufocare, de opresiune, de întemniţare, de parc-ar fi fost închisă într-un mormânt, îngropată de vie. Mai trecuse ea, în ultima vreme, prin asemenea stări de încordare, dar parcă niciodată cu acuitatea de acum.

Se duse la fereastra camerei ei şi privi afară. În grădina somnolentă, totul era înecat în tăcerea şi în fixitatea morţii. Braţele cedrului înotau nemişcate în văzduh, susţinute parcă de valurile aeriene ale unor ceţuri albăstrii.

„Mă duc să fac o plimbare, îşi spuse ea. Îl iau şi pe Leu cu mine.”

Îşi puse cea mai atrăgătoare pălărie de vară, îşi aruncă în jurul umerilor o pelerină uşoară, nisipie, şi coborî din casă. Călcând foarte prudent, ca să nu atragă atenţia nimănui, ieşi pe uşa din faţă şi dădu ocol casei.

Ştia că Rook ieşise pe undeva cu Lexie, iar doamna Ashover îşi făcea siesta în camera ei spaţioasă. Când trecu pe lângă bucătărie, nările îi fură înţepate de mirosul acela specific, amestecat, care, în casele englezeşti de felul conacului Ashover, pare a fi sinonim cu ora două după-amiază sau care ar putea să fie însuşi mirosul pielii de gutapercă a orei două după-amiază, acest inamic al oricărui romantism, al oricărei plăceri delicate. Era un miros în care se amestecau „spălatul vaselor”, care începea în spălător, cu dejunul slujitorilor, care se termina în bucătărie, şi cu indescriptibilele efluvii ale resturilor de mâncare în jurul cărora se îngrămădesc animalele de casă, canine şi feline.

371

Lady Ann nu se prea simţise în stare să mănânce la prânz, şi acest miros al orei două îi făcu puţină greaţă. Dar cel mai important lucru era că nimeni din bucătărie n-o zărise când trecuse în grabă prin faţa uşii. Leu nu era de găsit nici la uşa bucătăriei, nici în cuşca lui de lângă grajduri. „Ah, am uitat, îşi spuse Lady Ann, doar eu însămi le-am cerut să-l ducă la familia Drool.” Fusese îngrijorată în ultima vreme din cauza câinelui, care nu făcea îndeajuns de multă mişcare, întrucât ea îşi redusese plimbările, iar pe Rook tovărăşia câinelui mai degrabă îl agasa decât îl amuza.

După ce străbătu livada şi ieşi la loc deschis, pe panta Câmpului de luptă, senzaţia de opresiune i se mai risipi, iar când ajunse pe creasta Heron se simţi mai

bine decât se simţise de multe săptămâni încoace.

Ba chiar şi mai fericită. Ziua aceasta de toamnă opulentă, indolentă, imobilă, se armoniza cu starea ei de spirit. Merele şi perele care deveneau pe zi ce trece mai pârguite şi mai moi printre ramurile catifelate de licheni, alunele care arătau tot mai arămii şi mai grăsune printre frunzele lor răsucite, ciupercile care răsăriseră cu atâta impetuozitate prin iarba deasă şi mătăsoasă a câmpiilor, încât chiar şi cei care le cunoşteau cotloanele preferate erau miraţi de luxurianţa lor; senzaţia acestei vegetaţii îmbelşugate care o înconjura şi o învăluia părea să-i domolească încordarea, să-i elibereze spiritul, ca şi cum ea însăşi sorbea şi-şi împlinea vitalitatea din imensa fecunditate a naturii.

De săptămâni întregi nu mai ajunsese în plimbările ei până la căsuţa familiei Drool; dar astăzi i se păru că ar fi lucrul cel mai plăcut să le facă o vizită. Simţea o ciudată nevoie afectivă – indiferent de neplăcerile pe care le-ar fi avut de înfruntat – să se găsească din nou în cămăruţa lui Binnory. Şi-apoi, tare i-ar mai fi plăcut ca acum, înainte de a se lansa în lupta ei pe viaţă şi pe moarte, să-l revadă pe Leu, singurul prieten pe deplin credincios şi loial.

În inima ei mândră şi tânără existaseră multe sentimente pe care simţise nevoia să le destăinuiască mai curând cailor şi câinilor decât semenilor ei; şi mai ales faţă de Leu încerca

bucuria reconfortantă de a se debarasa de rezervă şi de a da frâu liber unuia sau altuia dintre sentimentele ei primitive sau chiar sălbatice, pe care, în urma educaţiei severe primite în copilărie, se învăţase să le reprime în prezenţa oamenilor.

Coborî coasta Dorsal cu un pas mai uşor şi mai zglobiu decât cel care o purtase în ultima vreme în plimbările-i zilnice. Urmări iepurii cu ochiul ei de vânător, compătimitor şi prădalnic în acelaşi timp. Adulmecă aerul în dreptul unei tufe stufoase de ferigă, şi i se păru că simte miros de vulpe în atmosfera neclintită şi înceţoşată; se opri de câteva ori, turtind cu piciorul câte o moviliţă de pământ afânat, care trăda activitatea subterană a unei cârtiţe scormonitoare. Câteva ciori întreţineau o cârâială perpetuă deasupra creştetelor înalte ale copacilor, voind parcă să se asigure că nicio gaiţă sau coţofană nepoftită nu va tulbura reîntoarcerea tribului lor, când, mai târziu, spre seară, „vor veni planând către pădurea împietrită”, iar zborul prelung şi foşnitor al câtorva familii de potârnichi aproape o făcu să uite de obligaţiile faţă de propria-i progenitură.

Când ajunse însă în dreptul căsuţei Drool, la poalele versantului, hotărârea ei viră. Ca şi cum comandantul corabiei din mintea ei se ivise în mod neaşteptat pe punte şi dăduse ordin ca nava să fie brusc întoarsă de la babord la tribord. Hotărârea îi fu dictată de un impuls de mânie instinctivă împotriva lui Rook.

„Mă întorc şi mă duc direct acasă, îşi spuse ea. Camera aceea nu mai înseamnă

acum nimic pentru mine; iar Leu, dacă mă vede, va voi cu orice preţ să mă însoţească înapoi.”

Totuşi, se afla atât de aproape de spărtura din gardul viu, pe unde se ieşea pe aleea ce trecea prin dreapta casei, încât se simţi mânată de acel instinct copilăresc care cere ca orice hoinăreală să aibă un oarecare ţel, şi se strecură cu grijă pe drumul atât de familiar.

Odată ajunsă pe alee, se gândi că drumul cel mai bun de întoarcere ar fi cel care înconjura lanurile de secară; pentru că pe acolo panta crestei Heron era mult mai puţin abruptă, aşa încât putea merge agale pe drumul de ţară şi peste cele două poduri.

373

Coti deci spre dreapta, şi curând se află lângă poarta unde îi destăinuise lui Rook că e însărcinată. Deodată, urechile îi fură izbite de o voce neplăcut familiară, care venea de dincolo de gard. Făcu un pas înainte şi, iată-l, sub un tufiş, pe idiotul Binnory.

Şi nu era singur. Sub privirea lui fascinată, vrăjitoarea aceea bătrână de Betsy Cooper culegea nişte ierburi speciale, care – după cât se pricepea Ann la asemenea îndeletniciri – puteau fi însăşi faimoasa şi clasica iarbă a nebunilor. Bătrâna întoarse spre ea o faţă scrutătoare şi atât de întunecată, încât ar fi putut să fie chipul vreunei vrăjitoare din Antichitate, întors către o Eurynome sau Dione, lăsată grea de vreun zeu din Olimp.

— Să mă trăsnească Dumnezeu dacă nu-i chiar înălţimea Sa în persoană, strigă hârca, ridicându-se din genunchi şi venind spre Lady Ann.

— E cocoana mea fromoasă. E cocoana *mea* fromoasă! strigă şi idiotul, apropiindu-se de gard cu vioiciune. Ai fo’ la Lunnon să-l găseşti pe Stăpânu’ Ash’ver care te-a jumulit de pene fără să ştie nimeni decât bietu’ Binnory?

Lady Ann dădu instinctiv îndărăt în faţa acestor două figuri dezgustătoare şi, strângându-şi pelerina pe umeri, se retrase spre mijlocul uliţei. Acolo se opri şi se uită la ei, dar nici bătrâna, nici băiatul nu făcură vreo încercare de a trece dincolo de poartă.

— Cel mai bine-ar fi să scapi de creasta Her’n cât mai repejor, spuse Betsy Cooper. Iaca, numa’ noaptea trecută, cân’ îmi curăţăm căruţa cu cai un’ locuim noi acu’, şi partenerii mei tăceau ca două pietre de mormânt, o voce care venea taman din măruntaiele mele numa ce-mi zice: „Betsy, fato, ia’n te uită tu în globu’ de cristal; ia’n te uită-n globu de cristal!” Şi numa’ ce mă uit că zic: „Doamne apără-ne şi ne binecuvântează!” Că-l văzui pe preotu’ ăla negru al dumneavoastră că-l omora pe scumpu’ nostru stăpân!

Betsy se opri să-şi tragă răsuflarea, şi Lady Ann făcu o mişcare ca şi cum ar fi vrut să-şi urmeze drumul pe uliţă.

— I-adevărat, jur pe sângele sfânt al Domnului, înălţimea Ta! strigă bătrâna făcând o încercare de a deschide poarta. Acasă cu tine, otreapă obraznică!

374

Aceste din urmă cuvinte îi fură adresate lui Binnory, care se zgâia la Lady Ann de parcă se pregătea să se năpustească asupră-i.

— Acum n-am timp să stau să te ascult, răspunse Lady Ann cu mult calm. Dar, dacă doreşti să vii ceva mai târziu la conac, sunt sigură că vei fi bine primită.

Îi vorbise pe tonul cu care se adresa de obicei calicilor, un ton degajat şi distant în acelaşi timp. Un ton care voia să spună: „N-am timp să stau la taclale cu nişte vagabonzi pitoreşti; dar slujnicele mele vor fi încântate să-ţi ofere un ceai la bucătărie”.

Lui Betsy Cooper nu-i scăpă nicio nuanţă a ripostei, dar în clipa aceea era prea îndârjită în dorinţa ei de a-şi arăta puterile; şi apoi, în pofida tuturor excentrităţilor ei, nutrea un respect feudal pentru casa Ashover.

— Nu pleca, înălţimea Ta, nu pleca, o imploră ea. Că numa’ ce-am văzut în piatra Cirmmeriană pe pastoru’ ăla ucigaş, că am şi auzit o voce grăind pe gura unuia din partenerii mei. Nevinovaţii ăştia vorbesc, înălţimea Ta, numa’ cân’ e ceva de vorbit. Şi ce mi-o spus partenerul meu mi s-o înfipt mie în minte. C’o spus un lucru tare curios, Lady Ash’ver; şi ce-ţi spun io acu’ e la fel de adevărat ca şi sângele Domnului.

Idiotul, care se căţărase pe gard şi se bălăbănea acolo ca o gorgonă diabolică, izbucni frenetic la auzul acestor cuvinte:

— Cocoană fromoasă, Binnory ştie ce-au spus juma’ animale. Binnory ştie ce-au spus juma’ animale babei Cooper.

— N-am timp să stau acum să ascult, răspunse Lady Ann cu asprime. Vino mai târziu la conac. Poţi veni şi tu, Binnory, dacă doreşti. Acum vă spun bună ziua la amândoi.

Şi o porni pe drum în jos, cu indiferenţa unei mari doamne căreia nu-i pasă dacă gloata bârfeşte în spatele ei sau îşi ţine gura.

Totuşi, nu-şi astupă urechile cu palmele, aşa cum ar fi fost ispitite să facă viitoarele mame ale unor eroi sau semizei. Şi, din această pricină, îi fu cu neputinţă să nu audă ce strigă baborniţa în urma ei:

— Pân’ nu arde cartea, fătul n-are partea!

375

Idiotul, care acum sărise peste gard, alergă după Lady Ann pe uliţă:

— Pân’ nu arde cartea, fătul n-are partea! zbieră cu vocea lui piţigăiată.

Şi, numai după ce Lady Ann se întoarse de două ori, amenințându-l cu umbrela, încetă Binnory să mai strige după ea şi se întoarse la bătrână.

Chiar şi când cele două figuri respingătoare pieriră cu totul din văzul şi din auzul ei şi coti pe drumul opus pădurii, în urechile lui Lady Ann continuau să răsune acele cuvinte oraculare, de rău augur. Coţofenele le croncăneau; cintezoii verzi le ciripeau; până şi corbii, care acum începuseră să se adune în număr mare, păreau să le poarte ecoul în cârâielile lor. Întreaga întâmplare îi apărea fetei cu desăvârşire oribilă; dar primul efect pe care-l resimţi fu, fără îndoială, admirabil. Îi aţâţă până la paroxism spiritul ei de bravă luptătoare. Câtă impertinenţă! Ce insuportabilă impertinenţă! Dar un minut mai târziu, invincibila ei tinereţe îi veni în ajutor. Exista în toată această oroare un element care-i gâdila simţul umorului: „Nu-i decât un truc menit să mai stoarcă nişte bani de la noi, îşi spuse ea. Probabil că nebunul de Hastings a pălăvrăgit în dreapta şi-n stânga despre abominabilele lui teorii pe care mi le-a expus în noaptea de Anul Nou. Şi, fără îndoială, în ziua aceea pe care a petrecut-o în vagonul lui Betsy împreună cu Netta Page, bătrâna a tras cu urechea la vorbăria lui dementă. Desigur, l-or fi auzit şi piticii! De fapt, există toate şansele ca absurdul nostru preot să fi ajuns subiectul predilect de bârfă al satelor învecinate.”

Dacă Lady Ann ar fi fost o persoană nevrotică sau slabă, această funestă întâlnire ar fi putut să-i fie primejdioasă. Dar, ţinând seama de constituţia ei robustă şi de temperamentul ei sfidător, întâmplarea avu mai curând darul de a o însufleţi şi a o oţeli.

În timp ce se îndepărtă de uliţă şi îşi făcu drum prin mirişte, mintea îi fu străbătută de gândul că, în acest moment crucial al vieţii ei, era neobişnuit de singură. Ambii părinţi îi muriseră. Doamna Ashover era ruda ei cea mai apropiată, şi tânăra femeie era prea perspicace ca să nu-şi dea seama că bătrâna fanatică

a perpetuării tribale îndrăgea şi vedea în ea doar mama unui viitor Ashover, nicidecum o fiică.

Singură. Ei şi? Mulţi dintre străbunii ei nordici fuseseră singuri, fie pe mare, fie pe uscat, şi faptul acesta nu le înmuiase tăria braţului şi nu le tulburase privirea limpede, cutezătoare, cu care înfruntau ochii schimbători ai soartei.

Şi apoi, nici nu era singură. Se poate ca Rook să fi avut o inimă rece şi infidelă. Se poate ca mama lui să fi fost obsedată exclusiv de viitorul neamului. Foarte bine! N-aveau decât! Dar ea îşi purta în pântece propriul ei apărător, susţinătorul, aliatul *ei.*

Ajunsese acum pe creastă şi începuse să se simtă istovită. Tânărul viking din măruntaiele ei îşi desfăşura întreaga forţă – şi îşi vădea totodată virilitatea, o, cât de sigură se simţea de *acest* lucru! –, zvârcolindu-se şi şi trăgându-i ghionţi familiari.

Probabil că se făcuse ora ceaiului. Soarele de toamnă, roşu şi incandescent, ca un imens ochi de titan, voalat de tristeţe, se agăţase în copacii dindărătul căsuţei Drool.

Biserica şi cimitirul din vale se înfăşuraseră în ceţuri lânoase şi, în timp ce le privea, Lady Ann îşi dădu seama de acel ciudat suport moral pe care i-l oferiseră, nu o singură dată, morţii îngropaţi acolo.

Ei bine! Oricât ar fi fost de ostenită, în acel moment îşi era atât de suficientă ei însăşi, încât se simţi destul de puternică pentru a-şi cârmi mai departe corabia, fără niciun fel de ajutor, fără niciun dram de simpatie din partea nimănui.

În timp ce cobora agale mirişte a, cu mirosul ei fad de păioase şi cu micile tufe de fumărică şi panseluţe sălbatice, galbene, o cuprinse un jind aprig după chinurile necunoscute prin care urma să treacă. Se simţea atât de contopită cu pruncul ei în această luptă a facerii, de parc-ar fi fost doi amanţi, din trufaşa seminţie a spartanilor, care se pregăteau împreună pentru crunta bătălie cu un vrăjmaş barbar.

Nicio clipă nu-i trecu prin minte gândul că s-ar putea să şi moară în luptă. Vigoarea vitalităţii ei părea atât de inepuizabilă, atât de putincioasă, încât se scutură de gândurile funebre, aşa cum un cal de curse îşi scutură spuma de pe bot şi din nări.

377

Curând ajunse la gardul de mărăcini unde-l întâlnise pe Rook, în ziua când o vizitase pe Nell la Toll-Pike. Zâmbi vag la gândul acelei mese de prânz ratate! Şi se întrebă în sinea ei, cu dură sinceritate: „Ce-i *poate* atrage pe Rook şi pe Lexie la fetişcana asta sentimentală şi caraghioasă?”

Se aşeză pe jos să se odihnească, exact în locul unde se odihnise atunci când îl întâlnise pe Rook. Gardul viu o apăra de ceţurile amurgului, iar pământul era cald încă în locurile unde iarba deasă nu captase roua serii. Ann se înveli în pelerină şi se întinse lasciv pe brazdele moi, cu arome dulci. Plenitudinea acelei zile de toamnă, răsuflarea ei reţinută, imensa-i pasivitate o legănau în senzaţiile unei delicioase relaxări.

Rămase întinsă aproape o oră, abandonându-se trăirilor intense ale procesului de gestaţie care se desfăşura în fiinţa ei. În cele din urmă, simţind atingerile răcoroase ale înserării, se ridică, odihnită şi înviorată în trup şi în suflet, şi deschise zăplazul câmpului de orz pe care şi-l amintea atât de bine.

În clipa aceea, brusc, ca şi cum ar fi fost lucrul cel mai firesc, îi răsună în auz refrenul obsedant, negramatical: „Pân’ nu arde cartea, fătul n-are partea!”, de parcă cineva aflat în preajma ei i l-ar fi murmurat în ureche.

Lady Ann deveni gravă şi rămase nemişcată, asemenea unui superb animal care adulmecă apropierea unei primejdii nedefinite.

„Ce se întâmplă cu mine*?”* se întrebă ea. „Să fie o simplă stare de încordare? Sau încep să devin superstiţioasă?”

Şi atunci, fără să-şi lase raţiunea să intervină, se lăsă împinsă de irezistibilul

instinct de a se duce direct la căsuţa Toll-Pike şi a-l înfrunta pe acel malefic geniu antivital, ale cărui făcături li se împotriveau ei şi copilului din ea.

Pentru a se justifica în propriii săi ochi, încercă să găsească un motiv rezonabil pentru a se opri la Toll-Pike, ceea ce nu era greu de găsit. Nu o stingherea deloc faptul că Nell sau Hastings aveau să o vadă în actuala ei condiţie. Cât despre prezenţa Nettei în casa lor, nu îşi îngăduia să se lase afectată în niciun fel. Atitudinea ei faţă de ambele-i rivale la dragostea lui Rook era aceea a unui cuceritor impasibil, dintr-o rasă superioară, care-şi poate permite orice capricii dictate de sublimul său dispreţ, fără să se sinchisească de reacţiile victimelor înfrânte.

378

Nu dură mult până să ajungă la căsuţă. De astă dată, Marchizul de Carabas nu mai zăcea tolănit în pragul bucătăriei. Dar acum, Lady Ann nu ţinea să pătrundă în casă în felul acela neconvenţional. Se îndreptă spre uşa din faţă şi trase de clopoţel. Spre mirarea ei, din camera de sus răzbeau glasuri aţâţate, agitate.

Aşteptă. S-ar fi zis că nimeni n-o auzise sunând. Fără îndoială, acolo sus se petrecea ceva serios.

Oare nebunul de preot se certa cu cele două femei? Poate că le şi brutaliza. Toate instinctele sociale ale lui Lady Ann, în calitate de membră a clasei conducătoare din Anglia, se răzvrătiră, pline de indignare. Faptul că Rook îşi astâmpărase poftele cu cele două femei nu mai avea acum nicio importanţă pentru ea, ar fi putut la fel de bine să fie fiicele lui Twiney sau ale lui Pod. Dar ca un cleric englez din satul Ashover, la depărtare de o milă de conacul Ashover, să se comporte ca un potcovar beat era un lucru de neiertat. Pentru că, în mod clar, *asta* se întâmpla. Nu degeaba se născuse Lady Ann la ţară. De multe ori, când se întorsese acasă, visătoare şi satisfăcută după o vânătoare victorioasă, înconjurată de haita dulăilor de Blackmore, trecând prin Sturminster, Shaftesbury, Stalbridge, auzise de sub streşinile căsuţelor acoperite cu stuf amestecul acesta specific de proteste femeieşti stridente şi ameninţări bărbăteşti.

Spiritul ei practic şi realist o duse la concluzia promptă că „neputinţa şi supărarea” îl împinseseră pe acest preot de ţară în braţele beţiei. Obişnuită încă din copilărie să intervină cu mână forte şi eliberată de orice temere pentru propria-i persoană, întreprinzătoarea tânără răsuci mânerul uşii, intră în micul hol şi porni să urce cu pas ferm, fără nicio umbră de şovăială, scara îngustă.

Paşii ei pe scară nu fură mai audibili pentru persoanele aflate în încăperea de sus decât fusese sunetul clopoţelului. Auzi de după uşă zgomote de târşâieli şi bufnituri, precum şi tumult de voci.

Cu o mişcare rapidă a mâinii ei puternice, răsuci mânerul acelei uşi şi pătrunse în cameră. Privelişte care i se înfăţişă era îndeajuns de îngrijorătoare, deşi nu se potrivea cu scena de

379

bădărănie violentă la care se aşteptase. Ca toţi oamenii din clasa ei, avea un dispreţ suveran pentru cei din clasele de jos, punând pe acelaşi plan mental mica burghezie şi proletariatul şi atribuindu-le capacitatea de a încălca în orice moment legile bunei-cuviinţe şi ale respectului de sine.

Aşadar, nu fu surprinsă când văzu chipul palid, desfigurat, al lui William Hastings, care se lupta din răsputeri să se elibereze din braţele domnului Pod. Acesta din urmă avea faţa foarte congestionată şi era vădit stingherit de faptul că fusese descoperit în situaţia neplăcută de a-l imobiliza pe preot, pe o canapea.

Probabil că sofaua fusese de curând târâtă din camera cealaltă, pentru că era plasată strâmb şi grotesc între biroul filosofului şi masa rotundă din centrul încăperii.

Într-un colţ al patului improvizat şedea Netta, care, evident, făcea tot ce-i stătea în putinţă pentru a-l linişti pe bărbatul înnebunit, iar la celălalt capăt se afla silueta plăpândă a lui Nell, aplecată asupra soţului ei, ţinându-i mâna, tremurând din creştet până-n tălpi, în timp ce lacrimile-i şiroiau pe obraji.

— Doamne sfinte! Ce spaimă m-aţi făcut să trag, înălţimea Voastră! strigă groparul cu o voce gâtuită de emoţie, descleştându-şi strânsoarea în care-l ţinea pe omul de pe canapea. Şi noi care credeam că v-aţi înecat în balta oilor sau mai ştiu eu pe unde!

— Slavă Domnului că sunteţi teafără, Lady Ann, spuse Netta pe un ton grav, privind cu o mină îngrijorată spre omul culcat, pentru a verifica dacă nu cumva profitase de intrarea femeii pentru a încerca iar să se elibereze.

Dar Hastings se holba la Ann cu o intensitate sălbatică, fiecare trăsătură a chipului exprimând succedarea unor emoţii complexe peste oglinda aburită a creierului său. Lucrase cu atâta patimă la desăvârşirea cărţii lui, încât acum, când o terminase, volumul în sine, cu copertele sale de piele şi paginile pătate de cerneală, devenise pentru creierul său tulburat o maşină infernală a distrugerii, o catapultă către neant, pe care el avea datoria să o zvârle peste citadelele vieţii.

380

Două dintre meterezele pe care se refugiase viaţa, care se întipăriseră în mintea lui ca o sfidare a cruciadei sale, erau mormintele din capela Ashover şi acest trup germinativ al lui Lady Ann. Din mormintele acelea, gândea Hastings cu obstinaţie, emana însăşi esenţa forţei vitale lipsite de scrupule, care, prin zbaterile şi neastâmpărul ei, tulbura apele neclintite ale nonexistenţei. Iar acum, iat-o pe Lady Ann în persoană, stând în faţa lui ca o întrupare a desfrânatei nevoi vitale. Cu fanatismul frenetic al logicianului nebun, în creierul lui Hastings încolţi, chiar în timp ce se uita la femeie, un monstruos şi diabolic plan. O va sili să strângă ea însăşi la

piept „Cartea Anihilării” şi s-o ducă în acel loc al morţilor vii.

În viziunea lui distorsionată, lansarea cărţii sale în sânul vrăjmaşilor lua proporţiile unei lovituri de graţie în acest abisal război spiritual, în care el era protagonistul, iar femeia purtătoare de prunc, antagonista.

Magnetismul intelectual al bărbatului era atât de halucinant, încât în timp ce stătea pe canapea, în capul oaselor, cu venele de la tâmple umflate şi cu faţa-i trepidând sub impactul emoţiilor contradictorii, cele patru persoane aflate în încăpere rămaseră amuţite de groază. Când în sfârşit Hastings vorbi, cuvintele îi ţâşniră cu o impetuozitate incoerentă, amestecată cu şiretenia nevropatului:

— Nu mă lasă s-o iau de aici şi s-o ascund! strigă el. Vreau s-o ascund sub lespezile din capelă… Aş putea deplasa cu uşurinţă lespezile, s-o pun acolo, dar ăştia nu mă lasă! Şi acum, c-ai venit, şi tu ai să le ţii partea. Dacă nu veneai, m-aş fi descurcat eu. Aşa-i că m-aş fi descurcat, omule?

Îşi întoarse privirea rătăcită către domnul Pod cel fâstâcit, care-l supraveghea, ţinându-şi un pumn strâns încleştat, de parcă Hastings ar fi fost unul dintre taurii înfuriaţi de la bâlciul din Tollminster.

— I-adevărat ce zice preotu’, înălţimea Voastră, încuviinţă paracliserul. Avea de gând să fugă tot drumu’ pân’ la biserică şi să ridice cu mâinile lui lespezile alea de mormânt. Era în stare să facă asta, şi poate c-ar fi şi dezgropat pe câţiva din vechii stăpâni care zac acolo sub morminte. Jur pe Dumnezeu Sfântu’

că ăsta-i adevăru’ adevărat, înălţimea Voastră. Şi-i un bărbat zdravăn, şi nime n-ar fi putut să-i ţină piept afar’ de mine.

Lady Ann deveni brusc conştientă de prezenţa cărţii lui Hastings. Manuscrisul era legat în scoarţe mari de piele, de dimensiunile unui registru, şi zăcea pe biroul preotului, chiar deasupra canapelei. Ştia cum arată cartea, pentru că o mai văzuse uneori în mâinile lui; şi acum se uita la ea cu un interes ciudat, total neobişnuit.

Nell, care stătea la piciorul canapelei, observă direcţia privirii vizitatoarei ei.

— Soţul meu tocmai a isprăvit de scris ultimul capitol, Lady Ann, când i-a venit această idee de a ascunde volumul în capelă. Te simţi mai bine, William, nu-i aşa? N-ai să ne sperii din nou, William?

Preotul se înălţă în pat, îndreptându-şi picioarele şi proptindu-se în coate. Se uită la faţa lui Nell cu expresia patetică şi nedumerită a oamenilor care şi-au pierdut minţile, dar care, o frântură de secundă, devin conştienţi că s-a întâmplat cu ei ceva rău şi neobişnuit. Făcea impresia că o scruta pe biata fată printre firele încâlcite ale propriilor lui halucinaţii. Imaginându-şi că a auzit-o şi a înţeles-o, Nell se aruncă în genunchi, lângă el, şi începu să-i mângâie mâna.

Lady Ann schimbă o privire cu Netta; dar niciuna dintre ele, şi nici domnul Pod, care făcea o mutră de parcă s-ar fi rugat ca pământul să i se scufunde sub picioare,

nu se încumetară să intervină între cei doi soţi.

Gândurile lui Lady Ann porniră să rătăcească spre pulberea aceea umană îngropată sub dalele bisericii, care părea să aibă o influenţă atât de persistentă asupra cursului evenimentelor desfăşurate în această casă. Îşi aminti de expunerea cruntă pe care i-o făcuse preotul în noaptea de Anul Nou, la capătul drumului din Marsh Alley, şi de felul în care, chiar de pe atunci, asociase anihilările logicii sale feroce cu stingerea neamului Ashover. Acum era dezarmat şi destul de inofensiv; dar de astă dată Ann, în ciuda perfectei ei lucidităţi, începu, pe măsură ce se uita la cartea care-i stătea la îndemână, să se lase pradă aceloraşi aberaţii care se înstăpâniseră pe mintea nebunului, anume

382

că acea misterioasă forţă distructivă trecuse, din intelectul omului în puterea neînsufleţită a operei pe care tocmai o isprăvise.

Şi, încă o dată, refrenul lui Betsy „Pân' nu arde cartea, fătul n-are partea" răsună în creierul ei, desluşit ca geamătul unei geamandure săltate de valurile furtunii.

Nell continua să psalmodieze monoton un fel de cântec de leagăn pentru omul culcat. Părea să fi uitat de prezenţa celorlalţi.

Deodată, Hastings se înclină în faţă, întinse un braţ şi luă volumul de pe birou. Răsfoi câteva pagini, cu un soi de veneraţie malefică; un moment mai târziu, aruncând spre Lady Ann o privire în care licărea o subtilitate demonică, zvârli volumul la piciorul patului.

Din acea clipă, s-ar fi zis că uitase de existenţa lui. Începu să delireze, evocând amintiri din viaţa lui de prin mahalalele Londrei. Pomeni o serie de nume care erau cu totul străine pentru ceilalţi; apoi începu să le amestece cu nume de scriitori latini şi cu titluri de opere latine. Vorbea despre lacul cu nuferi din Kew Gardens, care trebuie să fi fost obiectivul vreunei ademenitoare excursii din copilăria lui. Apoi mormăi ceva despre zăbrelele parcului, cu căprioare aflate îndărătul lor. „Mamă, lasă-mă să le dau de mâncare! Lasă-mă să le dau eu de mâncare!" strigă cu o voce ascuţită. Şi apoi, fără nicio legătură aparentă, începu să scandeze un test de memorizare gramaticală în latină:

Comune, indiferent de sex Artifex şi oppifex,
Conviva, vates, advena,
Testis, civis, incola,
Parens, sacerdos, custos, vindex,
Adolescens, infans, index,
Judex, haeres, comes, dux,
Princeps, municeps, conjux!

La auzul acestor silabe abracadabrante, domnul Pod manifestă o vădită îngrijorare. Se uita la cele trei doamne, de la una

383

la alta, ca şi cum s-ar fi aşteptat să i se ceară să astupe cu mâna lui mare gura preotului căpiat.

— Asta-i vine din prea mult rugat şi predicat, şopti el cu o voce înmărmurită de groază. Pastorul se roagă acuma lu' Dumnezeu în limba grecească şi-n ebraică, aşa cum stă scris c-a făcut şi Mântuitoru'! E deajuns să întoarcă mintea unui om pe dos când, duminică de duminică, fie soare, fie vânt, trebe să tot zici „Iubiţii mei fraţi" şi „Căile Domnului sunt de nepătruns". E de mirare că nu-ncep cu toţii să bată câmpii, ba să uite şi cum îi cheamă.

Lady Ann ascultă aceste cuvinte ale paracliserului cu îngrijorarea cu care un naufragiat agăţat de o plută ascultă ţipătul unui pescăruş, în timp ce tovarăşii lui de călătorie dau cu zarul ca să afle care dintre ei o să moară mai întâi.

Privelişte a volumului care zăcea la piciorul patului o obseda, exercitând asupră-i o irezistibilă fascinaţie. Deodată, simţi că nu mai poate îndura şi, fără să rostească o vorbă, făcu doi paşi, puse mâna pe carte, şi-o vârî sub braţ, dedesubtul pelerinei, după care se îndreptă cu iuţeală spre uşa deschisă.

Glasul omului în delir continua să mormăie, fără noimă, clasicul exerciţiu:

Auctor, exsul şi cu acestea
Bos... tigris... interpres...
Caniş şi anguis... serpens... sus.

S-ar fi zis că, acum când îşi terminase marele rechizitoriu împotriva oricărei forme de viaţă, aştepta, cu sardonică speranţă, explozia maşinii sale infernale.

Nell şi Netta făcură câte o mişcare instinctivă în direcţia lui Lady Ann. Această arbitrară spoliere a unui om inconştient le apărea deopotrivă ca o trădare şi un act scandalos.

— Ce vrei să faci, Lady Ann? strigă Netta. Doar n-ai de gând să-i iei cartea?

— Dă-o înapoi!... Dă-o înapoi!... O, cum îndrăzneşti? protestă Nell.

384

Dar ochii femeii aflate în prag scânteiară în acea clipă atât de ameninţător, încât niciuna dintre cele două nu se încumetă să se apropie de ea. Oricum, strângea cu atâta forţă cartea sub braţ, încât nu i-ar fi putut-o smulge decât prin luptă; ori asemenea idee, în condiţia în care se afla Lady Ann şi sub ochii lui Hastings, ar fi fost de neconceput.

— Luaţi-o şi să vă ţină de noroc, cocoană, se amestecă domnul Pod. Şi dacă vreţi chiar de-adevărat s-o îngropaţi, aşa cum v-a zis pastoru', găsiţi sapa mea, cu care lucrez pe vreme rea, rezemată de-o bancă de piatră de lângă portal. Eu unu' zic că n-ar strica dacă am îngropa în ţărână cât mai multe cărţi. Scrisul ăsta de cărţi ameţeşte minţile oamenilor cumsecade mai dihai decât berea cea mai stătută şi

mai acrită din Dorchester.

— Lady Ann… nu te simţi… prea obosită… ca să mergi… singură acasă? murmură Netta. Pentru că… m-aş putea duce să găsesc pe cineva…

Îşi curmă brusc vorba în faţa privirii de gheaţă pe care i-o aruncă femeia aflată în prag. Totuşi, adăugă cu amabilitate:

— Suntem recunoscători cerului că nu ţi s-a întâmplat nimic rău.

Ann răspunse cuvintelor ei printr-un degajat şi general „bună seara” şi, coborând scările cu aerul cuiva care a făcut o vizită firească şi normală, ieşi în grădină.

Un sfert de oră mai târziu, starea lui Hastings se înrăutăţi din nou. Nefericitul părea să fi uitat că el însuşi îşi încredinţase „Elogiul Morţii” în braţele unei femei însărcinate. Îşi reînnoi eforturile de a se elibera din mâinile de oţel ale domnului Pod. Pe Nell o deprimau în asemenea măsură strădaniile lui, încât o întrebă pe Netta, cu voce scăzută, dacă n-ar fi mai bine să i se facă pe plac, lăsându-l să iasă puţin la aer curat.

— N-are ce să-i strice, atâta timp cât l-am însoţi şi noi toţi, şopti ea.

Dar Netta se împotrivi cu străşnicie acestei sugestii.

— Nell, e imposibil, ripostă ea. E absolut imposibil. Ai să vezi că în curând o să se mai liniştească. Şi, dacă nu se linişteşte, cel mai bun lucru pe care l-ai avea de făcut ar fi să te duci în sat şi să mai cauţi oameni de ajutor.

385

Prevederile Nettei se dovediră în curând justificate. Epuizat de propria sa violenţă, nefericitul filosof căzu în cele din urmă într-un soi de comă letargică; şi cu toate că, pe măsură ce seara înainta, speranţa lor că se va lăsa cuprins de somn nu se împlini, cel puţin nu mai dădu semne că ar dori să-şi părăsească, în acea noapte, casa.

Totuşi, refuză categoric s-o lase pe Nell să-l dezbrace. Şi fata se mulţumi să-l vadă zăcând, palid şi tăcut, cu ochii pironiţi pe fereastra care se întuneca din ce în ce mai tare, în timp ce domnul Pod, aşezat pe un scaun, îl veghea pe pastor cu o respectuoasă răbdare.

Asfinţitul ultimei zile de septembrie refuza parcă să se topească în irevocabila finalitate a nopţii. Toate zgomotele familiare care populează ceasurile amurgului pe un drum de ţară – behăitul animalelor, ţipetele păsărilor de noapte, lătratul intermitent al câte unui câine de fermă, foşnetul vulpii prin tufele de grozamă – însoţiră, în călătoria ei spre casă, solitara figură a lui Lady Ann, cu volumul fatidic, scris mărunt, bine fixat sub braţ şi ascuns de pelerină.

În timp ce înainta încet prin câmpiile mocirloase, învăluite în întuneric, şi pe miriştele vătuite de ceaţă, calitatea fantomatică a acestei seri de toamnă începu să-i înfioreze tot mai mult nervii. Fluiditatea estompată a arborilor, a gardurilor, a zăgazurilor de pe râu, care dădeau impresia că sunt privite pe fereastra aburită a

palatului unui împărat al mărilor, o pătrunse de sensul unei frumuseţi pe care parcă nu o înţelesese niciodată până atunci.

Avea o senzaţie stranie, imprecisă, că percepe această frumuseţe nu numai prin simţurile ei, ci şi prin copilul din pântece; şi, pe măsură ce această senzaţie se intensifica, o inunda un val de misterioasă gratitudine faţă de viaţă; nu faţă de vreo forţă care transcende viaţa – pentru că Lady Ann nu cunoştea nici urmă de misticism religios –, ci faţă de viaţă în sine, viaţa aşa cum este şi cu tot ce implică ea. O bucurie atât de copleşitoare, încât, în timp ce mergea, se pomeni fredonând.

Totuşi, când traversă podul de lemn şi inhală ceaţa cu iz de mâl care plutea la suprafaţa apei, se simţi străbătută de un

fior rece; şi din nou îi zornăiră în minte cuvintele oraculare ale lui Betsy Cooper. „Totul e o absurditate!” îşi spuse ea. „Cum să-mi imaginez că monştrii ăia doi pe care i-am văzut azi pe lângă căruţă au putut rosti asemenea cuvinte? De bună seamă că sunt inventate de Betsy Cooper. E genul de abracadabra care i se potriveşte ei; mai ales după ce l-a ascultat pe nebunul ăla de preot! N-am să pomenesc o vorbă despre toată treaba asta, nici lui Rook, nici nimănui altcuiva!”

În cele din urmă, începu să simtă efectele lungii ei plimbări; dar, cum era o femeie însufleţită de un deosebit spirit întreprinzător, se târî eroic, traversă podul de piatră, pe lângă cimitir, până ajunse la poarta ce dădea spre aleea parcului lor.

Întâmplător, chiar în faţa porţii ardea un foc de buruieni, ceea ce constituia o dovadă în plus a indulgenţei nepăsătoare cu care Rook tolera indolenţa şi indiferenţa oamenilor din subordinea lui. Lui Ann îi răsunau încă în minte acele „Pân’ nu arde cartea…” ale pseudo-ţigăncii, când privirile-i căzură pe inima de flacără roşie din miezul grămezii fumegânde, radiind incandescent în obscuritatea umedă, statică.

Acţionând din nou sub puterea unui impuls imperios, lipsit de orice premeditare, scoase volumul de sub pelerină şi-l aruncă în limbile de foc.

După ce săvârşi acest act, se porni, cu o satisfacţie sălbatică, primitivă, să împungă şi să împingă cu vârful umbrelei paginile cărţii, urmărind cum se umflau flăcările rumene care le devorau. Focul deveni atât de luminos pe măsură ce paginile se scofâlceau şi se scorojeau, încât Ann era în măsură să descifreze câte un cuvânt scris în caligrafia meticuloasă a lui Hastings, cuvânt iluminat înainte de a se preface în scrum. Reuşi să desluşească „nimicnicie” şi „echilibru” şi încă un cuvânt care putea fi „disoluţie” sau „involuţie”; după care, nu mai rămase nimic inteligibil din opera vieţii reverendului William Hastings.

Ann observă totuşi cu interes că, înainte de a se pulveriza în cenuşă, ultimele pagini rămaseră o clipă întregi, ca nişte strigoi negri printre limbile de foc; strigoii unor file scrise, pe care putea încă desluşi hieroglife ilizibile şi semne indescifrabile;

semne care erau spectrele imateriale ale acelor argumente peremptorii
387

cu care teologul voia să dărâme universul care-l zămislise, hieroglife ce păreau nişte cormorani cu gât lung, zburând asupra unui hău în care se scufundaseră Timpul şi Spaţiul.

În cele din urmă, Ann părăsi mormanul de buruieni arzânde şi înaintă încet, foarte încet, spre casă. Deveni conştientă că epuizarea, care o făcea să-şi simtă trupul ca de câlţi, neînsufleţit, dar în acelaşi timp greu ca brazdele de gazon, era însoţită acum de alte simptome, mai îngrijorătoare.

Lady Ann îşi muşcă buzele şi rămase o clipă nemişcată. Apoi, străbătând cu paşi fermi şi liniştiţi pajiştea, urcă treptele familiare de la intrare şi deschise uşa holului.

Odată intrată, se clătină şi se împletici; în cele din urmă, cuprinsă de un soi de leşin, se prăbuşi pe unul dintre scaunele de mahon ce purtau blazonul Casei Ashover!

Capitolul XXV

Din fericire, domnul Twiney şi echipajul său se găseau în grajdurile conacului când, la trezirea lui Lady Ann din leşin, deveni limpede că începuseră chinurile facerii. Twiney fu expediat pe loc să-l aducă pe doctorul Twickenham, a cărui casă se afla la trei mile distanţă, pe drumul spre Tollminster.

Doamna Ashover fu aceea care o descoperi pe fată, palidă şi lipsită de cunoştinţă, pe scaunul de mahon din holul panelat. Bătrâna doamnă îşi desfăşură întreaga energie, la care mai făcuse apel în ocazii similare, şi, în foarte scurt timp, cu ajutorul lui Rook, o transportă pe fată sus, o dezbrăcă şi o culcă în patul din camera elegantă pe care n-o părăsise din momentul sosirii ei la Ashover, cu mai bine de un an în urmă.

Rămas în sfârşit singur cu soţia lui, ale cărei dureri erau acum intermitente, Rook se pomeni impresionat în chip cu totul diferit şi mult mai puternic decât s-ar fi aşteptat. Rook făcea parte dintre acei bărbaţi pe care prezenţa imediată a suferinţei fizice îi afectează mai mult decât orice altă solicitare mentală sau emoţională. Un anume factor receptiv şi senzitiv din el era profund răscolit şi tulburat în faţa spasmelor care se succedau rapid pe faţa congestionată a tinerei femei.

— Ann! murmură el aplecându-se asupra ei. Ann, dulcea mea Ann!

Tânăra îi zâmbi stoic, dar Rook nu se putu împiedica să nu observe distanţarea şi detaşarea din ochii ei, de parc-ar fi fost un scrimer cu viziera lăsată, care-şi salută convenţional oponentul, în timp ce discută indiferent cu un prieten aflat alături.

— Ann, vei trece cu bine prin toate astea, nu? Simţi că totul o să se sfârşească cu bine?

389

Lui Ann i se păru destul de natural faptul că până şi în acest moment de criză ea trebuia să-l încurajeze pe Rook, şi nu invers.

— Sigur că o să trec cu bine, Rook, îl asigură. Nu te frământa din pricina mea. Du-te şi fă o plimbare şi ţine-te la distanţă până când se termină cu toate. Şi n-o lăsa nici pe mama ta, nici pe nimeni altcineva să te necăjească şi să-ţi provoace griji din cauza mea. Totul se va termina cu bine.

Ann îşi înfipse degetele în carne când o nouă convulsie îi frământă măruntaiele; dar, de îndată ce se linişti, îi zâmbi din nou.

— Se va naşte în ziua de întâi octombrie, îi spuse cu încredere în glas.

Urmă un moment de tăcere, în care Rook se întrebă dacă, luându-i o mână în mâna lui, Ann s-ar simţi iritată sau ar socoti gestul artificial şi sentimental.

Dar, deodată, spre totala lui uimire, femeia îşi scoase ambele braţe de sub aşternut şi îi încolăci gâtul.

— Sărută-mă, Rook, îi spuse hohotind de plâns. Te iubesc! Te iubesc atât de mult!

Rook se aplecă asupră-i; şi, pentru prima dată în vieţile acestor două făpturi trufaşe, sărutările se amestecară cu lacrimi sărate.

O bătaie rapidă în uşă îl făcu pe bărbat să se ridice şi să-şi recapete controlul.

— Deschide, dragă, gâfâi Ann, şi apoi adăugă, cu un surâs mai încordat decât cele pe care reuşise să le schiţeze până atunci: Şi du-te să faci o plimbare lungă – dar nu *prea* lungă.

Rook deschise uşa şi o găsi pe mama sa în prag. Micuţa doamnă avea aerul unui războinic cuceritor dintr-o veche gravură, care stă ţanţoş în mijlocul unui vălmăşag de oameni şi cai morţi, cu mina satisfăcută a unui horticultor care a realizat un altoi reuşit.

— Nu trebuie s-o obosim vorbindu-i, îi spuse.

Şi Rook se simţi ispitit s-o înşface pe triumfătoarea bătrână de umeri şi s-o scuture violent, urlându-i în ureche: „E o

390

mârşăvie! E o ticăloşie! E fals! E fals! E fals!” Dar tot ce rosti fu:

— Mamă, eu ies puţin. Twickenham trebuie să sosească dintr-o clipă în alta.

— Dar... Rook!... Doamna Ashover începu să dea semne de agitată nedumerire. S-ar putea să te cheme. S-ar putea să te dorească lângă ea. Adeseori femeile au nevoie de prezenţa soţului.

Rook o dădu pe bătrână la o parte, fără să îi răspundă, şi alergă pe scări în jos.

Pardesiul lui zăcea trântit pe masa din hol, şi îl îmbrăcă, dârdâind. Fără să-şi dea seama de ce, îşi simţea trupul străbătut de un frig de moarte. În clipa aceea, Pandie

dădu buzna din bucătărie.

— Conaşu’ Rook! Cum îi merge cucoanei? S-au pornit durerile? Cân’ se pornesc repede de la-nceput, e semn bun. Coana mare zice că să stau la bucătărie şi să nu viu sus; da’ nu-mi vine să stau lângă ghivetă şi să spăl vase cân’ ştiu că cuconiţa mea e la pat. Martha zice că tre’ să ne rugăm lu’ Dumnezeu să-i aducă alinare pe aripile lui tămăduitoare. Da’ *io* i-am zis, şi chiar astea au fost cuvintele mele, zău aşa, conaşu Rook, i-am zis că mă duc să-l întreb pe stăpân ce să fac. Poa’ că el îmi spune că nu-i a bună să zac în bucătărie. Poa’ că-mi spune că-i mai bine pentru coniţa şi pentru copil, Dumnezeu să-l binecuvânteze, să mă duc sus şi să stau lângă uşă, ca să fiu gata dac-o avea nevoie de mine. Martha poa’ să deschidă uşa cân’ vine doctoru’! Ea e-n stare să-şi ţină capu’ pe umeri chiar cân’ toate-s cu fundu-n sus. Da’ eu una nu m-am născut nici cucernică, nici mută. Io-s făcută din carne şi din sânge de om. Aşa că nu mă trimiteţi să zac la bucătărie, conaşu’ Rook, cân’ coniţa mea se zvârcoleşte-n pat. Nu-i naturel să fac aşa, orice-ar spune coana mare!

Rook abia de prinse sensul acestui torent de vorbire, dar se simţi năpădit de un val de milă, care aproape că-i provocă greaţă, la gândul femeii singure aflate în camera de sus. Şi, în acelaşi timp, se simţi şi mai mânat de impulsul de a pleca, de a pleca, de a pleca!

391

Se îndreptă spre uşă, dar slujnica roşcovană, în agitaţia ei, îl prinse de mânecă.

— Doar n-o să plecaţi tocma’ acu, nu-i aşa, stăpâne? Vai, nu plecaţi din casă, stăpâne, nu ieşiţi afară! Am auzit de patru ori cum a tunat în timp ce frecam ceainicu’ de-argint, care coana mare îmi cere să-l frec chiar de s-o dărâma pământu’. Nu ieşiţi din casă, stăpâne Ash’ver, nu ieşiţi din casă, conaşu’ Rook! Doctoru’ trebe să pice. Nu-i naturel să plecaţi tocma’ acu!

Rook o îmbrânci într-o parte şi ieşi, cu capul descoperit, în grădină, trântind în urmă-i uşa greoaie, în stil georgian. Odată aflat în drum, dincolo de poarta grădinii, încercă o imensă senzaţie de uşurare când stropi grei, de ploaie, îi plesniră faţa.

Nu se auzea nici urmă de tunet; şi, într-adevăr, poate că cele patru tunete se produseseră numai în imaginaţia lui Pandie, dar, după ce înaintă câţiva paşi, se dezlănţui asupră-i o rafală de ploaie torenţială. S-ar fi zis că se rupsese parâma cu care însăşi corabia planetară era strâns legată la cheul cosmic. Aşa încât acum nava pământului, descătuşată de orice ancoră, lipsită de cârmaci, lipsită de comandant, lipsită de lumină, plutea cu toate punţile-i şi pânzele-i ude, întunecate şi învăluite în tăcere, într-un haos lichid, în care apele „de deasupra cerului” se contopeau cu apele „de desubtul cerului”.

Când Rook ajunse la mijlocul podului de piatră, se răsuci pe călcâie, auzind zgomot de roţi. Văzu felinarele trăsurii lui Twiney, care se oprise la poarta conacului, licărind estompat, ca două focuri aprinse în mlaştină, pal fosforescente şi

fluide. Deci, într-un fel sau altul, deşi ploua cu găleata, iapa cu grumazul lung fusese convinsă să treacă dincolo de indicatorul „Gorm”. Iar doctorul sosise la casa Ashover, să asiste la *o naştere*, pentru prima dată de la venirea pe lume a lui Lexie.

Rook se rezemă de parapetul rece al podului, de pe suprafaţa căruia stropii de ploaie săltau în beznă. În timp ce scruta întunecimea bolborositoare de sub el, Rook îşi aminti de înfăţişarea râului Frome în acea noapte argintată de lună, când Lexie venise din Marsh Alley să se întâlnească cu el la cimitir. Atunci îi împărtăşise fratele lui, pentru prima oară, dorinţa de a fi îngropat sub ulm.

392

Rook încleşta cu ambele mâini muchea parapetului de piatră şi se aplecă peste el, ascultând clocotul apei curgătoare şi plescăitul picăturilor de ploaie pe suprafaţa râului.

Ploaia îi ciocănea capul descoperit cu o putere care-l făcu să se întrebe dacă nu cumva avea să se prefacă în grindină. Totuşi, era o noapte prea caldă, aşa încât îşi spuse că impresia de grindină era pricinuită de mărimea neobişnuită a stropilor şi de forţa torenţială cu care volumul lor acumulat îi lovea creştetul.

Îşi înclină şi mai mult capul deasupra parapetului, încercând o bucurie crudă în această abandonare în voia capriciilor elementului orb, inform, neînsufleţit, care nu cunoştea nicio deosebire între scheletul unui om viu şi blocurile de piatră pătrate, netede şi moarte. Spiritul lui, întotdeauna anormal de sensibil la senzaţiile fizice, începu să se desprindă de făgaşul bine definit al gândirii; porni să se dematerializeze, să-şi părăsească teaca, până dobândi o libertate nudă, aeriană, amestecându-se cu fluxul negru al invizibilei ape clocotitoare şi cu revărsarea inundantă a potopului.

Înecul! Aceasta era senzaţia finală la care râvnea; să te îneci în aceste vaste elemente inumane, care nu se supuneau nici unei dominaţii, care nu cunoşteau nici finalitate, nici orientare, nici datorie; ci curgeau, curgeau întruna, dinainte îndărăt, de sus în jos, în timp ce rezervoarele necunoscute ale unei forţe subterane le absorbeau.

Ah, ce fericire să pluteşti – mort – mort – mort – purtat de curentul apelor negre, umflate! Fără de răspunderi, fără de hotărâri, fără de remuşcări.

Acel misterios tărâm subterestru a cărui viziune o avusese călătorul grec şi la care ajunsese, în cele din urmă, străbătând pâclele Cimmeriene s-ar fi putut totuşi să aibă o vagă corespondenţă cu ceva ce avea o existenţă reală.

Şi, dacă-i aşa, atunci cu siguranţă că acolo, pe sub cenuşiile sălcii plângătoare, printre ierburile acelea unduioase, îl aştepta tărâmul amurgului netulburat, de ale cărui graniţe se apropiase de atâtea ori, pe care-l întrezărise fugar, în străfulgerări de o clipă, de pe drumurile şi aleile de verdeaţă din valea râului Frome.

393

Îşi îndreptă spatele şi privi în jur. Ploaia se domolise şi se rărise, mutându-se cu repeziciune către răsăritul văii, mânată de acelaşi capriciu subit care o adusese încoace.

Traversă podul şi se îndreptă spre poarta cimitirului.

Aici şovăi o clipă, gândurile reîntorcându-i-se la soţia lui, la acea copleşitoare senzaţie de solitudine a femeii aflate în asemenea ceas crucial, care-l alungase de lângă ea, parcă dintr-un soi de pudoare.

Cât de josnică, de mârşavă, de primitivă era afectata solicitudine manifestată de mama lui şi de Pandie. Cât de odioasă este această înţelegere tacită, oarbă şi implacabilă, care le leagă pe femei în asemenea momente – o înţelegere care nu porneşte din duioşie sau din milă, ci din altceva; ceva care, în asemenea ceasuri, iese la suprafaţă din abisurile naturii.

„Ann, scumpa, dulcea mea Ann, mai îndură puţin, încă puţin, şi ai să vezi că vei fi mai fericită decât ai visat vreodată!”

Astfel îi vorbea în sinea lui, prefăcându-şi dorinţa arzătoare de a-i alina chinurile într-un soi de rugă conştientă, adresată nu vreunui Dumnezeu sau demon, ci însăşi nopţii vaste, celei mai străvechi dintre divinităţi, complice a tuturor zămislirilor, de la firele de iarbă din Poiana ţâţei cea scăldată de rouă, şi până la naşterea planetelor în vidul rece al spaţiului.

Şi atunci îi veni gândul ca în această noapte, când îi venea pe lume întâiul născut, să se ducă pentru o clipă în locul unde tatăl său, „bătrânul”, cu care se dondănise o viaţă întreagă, zăcea îngropat sub doi metri de ţărână.

Această nevoie iraţională de a se supune tradiţiei, împotriva căreia luptase atâta amar de vreme, încolţi în el cu totul pe neaşteptate, ca un răspuns la o chemare. Şovăi un moment, clătinând din cap şi strângându-şi pe talie pardesiul ud, în timp ce se uita cu un zâmbet crunt, aproape sinistru, la acoperişul negru din faţa lui, de pe care se scurgea apa, clipocind.

Deveni brusc conştient, ca niciodată până atunci, de ineluctabila finalitate a tuturor deciziilor omeneşti, până şi în chestiunile de cea mai mică importanţă. Apa picura, picura, picura de pe acoperişul înclinat pe lespezile acoperite de muşchi ale vreunui mormânt îngrădit; şi lui Rook i se părea că picură

394

din rana veşnică de care-i ciuruită inima universului, rana pe care nimic n-o poate alina sau tămădui, păcatul originar săvârşit de zei, anume voinţa liberă a vieţii de a *voi împotriva vieţii.*

Tremurând puţin de frig, deşi ploaia aproape că încetase, şi mişcându-şi picioarele foarte greoi şi anevoios, de parcă în acele momente se supuneau cu şi mai multă înverşunare legilor gravităţii, Rook urcă aleea de prundiş şi ocoli clădirea

bisericii.

Acolo, în faţa lui, vizibilă în ciuda întunericului, iată piatra albă de mormânt; şi tot acolo, iată şi bine cunoscutul trunchi al ulmului lui Lexie. Dar ceea ce-l făcu deodată să se cutremure de uimire şi să simtă prin şira spinării fiorul rece care ne străbate când ne aflăm în faţa a ceva ce sugerează intruziunea anormalului sau a supranaturalului fu ivirea neaşteptată a unei siluete omeneşti, aflate sub portalul bisericii. Rook înaintă plin de curaj în urmărirea acestei apariţii, care pornise să străbată cimitirul, oprindu-se în colţul cel mai îndepărtat de sub zidul dărăpănat. Pe măsură ce se apropia, desluşi silueta unei femei, care luă în mână o lopată lăsată pe jos şi porni să sape cu o repeziciune şi o concentrare aproape animalice, azvârlind pământul desţelenit într-o parte, unde se şi formase o moviliţă în continuă creştere.

Era limpede că femeia se aflase prinsă de mai multă vreme în această îndeletnicire, din care o întrerupsese ploaia; căci mormanul de pământ de la marginea gropii pe care o săpa se contura desluşit în întuneric.

Rook recunoscu femeia. Era Betsy Cooper. Şi înţelese foarte bine şi ce o adusese aici; încă din timpul copilăriei lui, se stârnise mare scandal în sat pentru că Nancy Cooper, ţiitoarea tatălui său, fusese îngropată pe undeva prin acest colţ, fără nicio piatră de mormânt la căpătâi; până şi mica ridicătură de pământ care indica locul gropii fusese aplatizată, turtită, din nevoia, lipsită de pietate, de a se face ordine în acel anumit loc.

Rook se duse de-a dreptul spre femeia care nu-l auzi apropiindu-se.

— Betsy!

Sări ca friptă la auzul glasului său şi se trase îndărăt tremurând toată, scăpând sapa în groapă. Când văzu însă cine îi vorbise, faţa i se transfigură de îngrijorare.

— Stăpân’ Ash’ver, întoarce-te de îndată acas’. Du-te acasă până mai e vreme. Ce umbli brambura prin cimitir, în timp ce nevasta-ţi stă să nască! Du-te acas’, stăpâne Rook, că altfel grea năpastă o să ţi s-abată pe cap. Ascultă… ascultă… stăpâne, cât mai ai viaţă în sânge. În noaptea asta te paşte grea nenorocire pe tine şi pe ai tăi. Io una ştiu şi le-am spus şi fetelor de la bucătărie tot ce ştiu. Nimeni din ai casei nu ţi-o adus la cunoştinţă ce le-am spus eu înainte de culcatul soarelui? I-am spus şi bătrânei tale mame, da’ nici c-o vrut să aplece urechea la vorbele sărmanei Betsy. Ehei! Aho! Nime nu ţine seama. Ehei! Ş-ai venit de unu’ singur să dai târcoale morţilor, fără ca nime să te-oprească. Du-te îndărăt, acasă, stăpâne Ash’ver, dacă ţii la carnea şi la sângele tău. Du-te acas’ pentru numele lui Dumnezeu, înainte de-i prea târziu!

Bătrâna era atât de exaltată, încât îşi fâlfâia braţele descărnate în aer, asemenea unei Pythia copleşite de inspiraţie.

Rook o urmări cu o atenţie gravă. Dar s-ar fi zis că se declanşaseră unele forţe şi influenţe mai puternice decât el, care-l făceau să rămână neclintit în faţa implorărilor bătrânei.

— Încerci să găseşti rămăşiţele lui Nancy? o întrebă el cu glas calm şi serios, privind în groapa săpată de babă.

Şi, în timp ce privea, se simţi străpuns de o durere ascuţită, şi o emoţie stranie îi răscoli adâncurile. Într-o strălucire, avu viziunea întregii tragedii a condiţiei umane: aceste mame, aceşti copii! O revăzu pe rafinata lui Ann, singură, zbătându-se în muncile facerii. O văzu pe bătrâna veştedă din faţa lui, luptându-se cu însăşi ţărâna, pentru a putea atinge osemintele fiicei ei, moarte cu douăzeci, cu treizeci de ani în urmă.

— Las-o pe Nancy a mea să odihnească pe unde s-o afla, strigă femeia cu deznădejde. Şi aibi grijă de tine, stăpâne Ash’ver! Aibi grijă de tine şi întoarce-te de îndată acasă!

Rook se îndepărtă, nedorind s-o împingă pe bătrână la limitele implorării. Dar, în timp ce-o lăsa în urmă, i se adresă cu blândeţe şi compasiune, dar şi cu multă seriozitate în glas:

— Betsy, dacă izbuteşti în noaptea asta, sau în orice altă noapte, să găseşti rămăşiţele fiicei tale, voi avea eu grijă să i se ridice o piatră de mormânt.

Trecu pe lângă mormântul tatălui său, cu o uşoară înălţare din umeri. Să fi fost vechiul stăpân răspunzător de odioasa neglijenţă care era pricina căutărilor nocturne ale lui Betsy? Să fi fost acele „juma’ animale”, cum le spunea Binnory, fraţii lui întru tată?

Ieşi cu paşi repezi din cimitir şi se pomeni iarăşi în drum.

Din nou îşi simţi picioarele ca de plumb, de parcă legea gravitaţiei îşi dublase brusc forţa-i centripetă.

Şi din nou îl copleşi senzaţia uriaşei greutăţi de a lua cea mai neînsemnată, cea mai neesenţială decizie!

„Ann nu are nevoie de mine, până când nu se termină totul, îşi spuse el. Cel mai mărunt dintre serviciile pe care i le pot aduce este să mă supun dorinţei ei. Nu are nevoie de spectatori animaţi de falsă compasiune!”

Şi o văzu în minte, cu înspăimântătoare claritate, pe Pandie cea cu părul roşu, măcinată de lacomă curiozitate, agăţându-se de balustrada scării sau trăgând cu urechea la uşă. Îşi desprinse anevoie picioarele grele, de parcă ar fi fost două rădăcini îndărătnic implântate în pământ, şi o porni hotărât spre podul Foulden.

În acele momente, în timp ce se afla între malul râului şi câmpul deschis, cerul începu să-şi schimbe luminozitatea. Luna ştearsă se pitea încă la marginea orizontului; dar dinspre apus se stârnise un vânticel care măturase norii, astfel încât

acum Rook putea desluşi una sau două dintre constelaţiile care-i erau cunoscute.

Iată aripile larg desfăşurate ale constelaţiei Lebedei, asemenea aripilor unui uriaş mesager al soartei, trimis de vreun demiurg şi planând peste plaiurile spaţiale.

Desluşi o stea despre care gândi că trebuie să fie Aldebaran; şi o alta, pe care o înregistră în minte, cu acea satisfacţie patetică, proprie făpturilor efemere, când au impresia că-şi biruie nimicnicia prin simplul fapt că dau *un nume* elementelor nemuritoare; îşi spuse că acea luminiţă putea fi, dacă nu-l trăda, ca

397

de obicei, memoria, steaua favorită a lui Lexie, Vega, din constelaţia Lirei.

Iluminate de stele ca de lumânările unui candelabru aninat la uriaşă înălţime, întinsele câmpii mocirloase se desfăşurau în stânga lui; şi dincolo de râu, şi dincolo de lanurile de orz, se înălţa, întunecat şi indistinct, asemenea bastionului unei invizibile fortăreţe, conturul vag al crestei Heron.

Câteva stele, lichide şi palide, de parc-ar fi fost trupurile unor licurici înecaţi, dar încă nu stinşi, zăceau liniştite, îngropate în apa mâloasă a unui şanţ de la marginea drumului. Printre aceste imagini de stele căzute navigau frânturi de trestie ruptă, rămurele de salcie şi de anin, purtate de vânt, de parcă pluteau la suprafaţa unei falii despicate în însăşi planeta terestră, cufundate, la rându-i, între două abisuri simetrice.

Calmat şi mângâiat de vastitatea nopţii care-l învăluia, stăpânul domeniului Ashover începu să-şi reculeagă seninătatea sufletului tulburat.

Ashover? Ashover? Ce însemna Ashover, prins între planarea aripilor constelaţiei Lebedei şi corzile întinse ale Lirei?

Deodată, Rook fu năpădit de o fericire stranie, exuberantă; se simţea mai fericit decât fusese vreodată în ultimele douăsprezece luni; mai fericit chiar decât fusese în vremurile de iresponsabilitate care urmaseră morţii tatălui său.

Şi fiecare persoană la care se gândea în acele clipe îi sporea fericirea, în loc de a i-o întuneca. În jurul tuturor persoanelor din viaţa sa părea să plutească un nimb de luminozitate ideală, care le accentua demnitatea, frumuseţea, originalitatea, valoarea umană.

Încerca o senzaţie de inexprimabilă gratitudine faţă de zei pentru că-i îngăduiseră să întâlnească în viaţă oameni ca fratele său, ca mama sa, soţia sa, ca Netta şi ca Nell. Un fluid fermecat, magic, de parcă stelele acelea îndepărtate s-ar fi topit în vreun eleşteu dintr-o pădure vrăjită, de apele căruia îşi atinsese el buzele, părea să aureoleze imaginile tuturor făpturilor care i se perindau prin minte şi să înzestreze cu o armonie perpetuă relaţiile dintre ele.

398

Sub curentul tămăduitor al acestui fluid, care s-ar fi zis că-i inundase fiecare

celulă din creier, nodurile dureroase în care se încâlciseră firele sensibilităţii sale se dezlegară şi se împrăş tiară; se împrăştiară asemenea cârceilor plutitori de ierburi marine uscate, când îi acoperă valurile fluxului la asfinţit, după o zi de arşiţă!

În extazul acelei clipe, se simţi deodată încredinţat că ar putea trăi fericit alături de Ann, pentru tot restul vieţii sale. Chiar dacă dragostea ei ar fi şi mai dominatoare şi mai posesivă, îşi spuse el, ar putea trăi alături de ea, de ea şi de copilul ei, fără să mai încerce acea hidoasă senzaţie de sufocare, fără a se mai simţi divizat de el însuşi, ştirbit, fără a mai suferi atât de cumplit ca în trecut.

Şi aceeaşi senzaţie se extindea asupra tuturor celorlalte persoane din viaţa lui. Da, ceva se întâmplase cu nervii încâlciţi din organismul lui, ceva îi deznodase, îi netezise şi-i întinsese, frumos şi liber, asemenea ghemotoacelor de muşchi care, după ce sunt spălate de ploaie, se desfac primind în căuşul lor soarele, fără să se lase ofilite.

Când se apropie de podul Foulden, fericirea lui atinsese asemenea culme, încât aproape că schiţă câţiva paşi de dans, cu picioarele lui până atunci grele ca plumbul.

Dacă aninii de pe malul bălţii oilor manifestau vreun interes conştient faţă de fiinţele omeneşti din jur, atunci trebuie să fi fost foarte miraţi de priveliştea acestui om între două vârste, ciolănos, fără pălărie pe cap, săltând pe picioarele-i greoaie, ca un ţap desfrânat.

Dintr-odată, Rook deveni conştient – fără nicio avertizare, fără nicio premoniţie – de prezenţa alături de el a aceluiaşi tânăr călăreţ pe calul lui sur.

Ca şi de cealaltă dată, încleştă instinctiv şaua călăreţului; şi, ca şi de cealaltă dată, băiatul îşi lăsă, mângâietor, degetele calde, tinereşti, pe mâna lui.

— I-am spus că o să ridic o piatră de mormânt, de îndată ce-o să-i găsească rămăşiţele, se pomeni spunând, de parcă ar fi răspuns la un reproş al băiatului. Şi m-am supus întru totul dorinţei lui Ann. Mi-a spus să mă duc până la podul Foulden.

399

Pricina pentru care făcuse această afirmaţie, când Ann nici măcar nu rostise numele „Foulden”, era unul din acele incidente enigmatice din viaţa omului, destinate să rămână până la sfârşitul timpului fără răspuns, pierdute în limbul absurdului.

Dar Rook era tulburat în acel moment de faptul că tânărul nu răspundea la justificările lui. Nu făcea decât să-i strângă cu şi mai tandră solicitudine mâna prinsă de şa. Rook voia să-l facă să vorbească. Dorinţa de a-l auzi vorbindu-i era prima ciuntire a acelei ciudate fericiri depline, care încă îl mai învăluia.

Tânărul călărea alături de el şi nu scotea o vorbă. Deodată, Rook îi simţi degetele răcindu-i-se. Şi nu numai răcindu-se, dar părând să se dizolve; devenind mai uşoare şi mai imateriale decât ceaţa!

Îşi înălţă privirile. Ah, viziunea se îndepărta, cal şi călăreţ laolaltă se îndepărtau, se îndepărtau, devenind tot mai estompaţi, mai neclari, până nu mai rămase din ei decât o umbră tulbure, proiectată pe un talaz care se retrăgea, rostogolindu-se de pe o plajă vălurită.

Şi, în timp ce i se topeau în faţa ochilor, îi ajunse la urechi ceva ce semăna cu un suspin dureros:

„Tăticule! Tăticule! Tăticule!”

Şi, cu toate că raţiunea lui ştia, conştient, că nu era decât o pală de vânt ce înfiora păpurişul foşnitor, în inima lui simţea cuvintele ca pe o chemare, un avertisment, un rămas-bun. Dar ceea ce i s-a părut cel mai straniu a fost faptul că, în chiar acea clipă, simultan cu stingerea suspinului dureros peste câmpurile ude, Rook se simţi invadat de certitudinea – o certitudine în afara oricărei îndoieli sau discuţii – că, în patul ei din conacul Ashover, soţia lui dăduse naştere unui fiu.

Era atât de sigur de acest fapt, încât lacrimi pe care nu le putea struni îi năvăliră îndărătul pupilelor şi, cu toate că niciuna dintre ele nu se prelinse, deveni conştient că şi el, Rook de Ashover, încerca acum, în pofida tuturor dezamăgirilor şi a scepticismului său, emoţia primordială a rasei umane: bucuria imemorială, mai veche decât corturile lui Abraham, mai veche decât corturile lui Ahile, bucuria că vlăstarul unui om s-a născut pe lume.

400

Pentru a treia oară în acea noapte rămase locului, şovăind. Ar fi vrut să se ducă de-a dreptul acasă, să alerge cu sufletul la gură, să urce scara în goană, să le dea la o parte din drum pe Pandie şi pe mama lui şi să-şi îmbrăţişeze soţia şi nou-născutul.

Dar, în acel moment, un alt impuls se lupta cu dorinţa de a se întoarce acasă: instinctul de a alerga la Marsh Alley şi de a fi cel dintâi care să-i împărtăşească lui Lexie vestea că i se născuse un fiu.

Da, trebuia să facă acest lucru. Persoana lui Lexie era asociată cu fiecare moment de criză din viaţa lui; şi acum, prins în vălmăşagul evenimentelor care se succedaseră de când îl lăsase în căsuţa Toll-Pike, nu-i mai dăduse fratelui său niciun semn. Să lase să treacă această noapte a nopţilor fără să-l vadă pe Lexie ar fi fost ceva ce l-ar fi urmărit cu regrete până la sfârşitul zilelor. Desigur, Lexie o să râdă de el – îi vedea de pe acum mutra pe care avea s-o facă –, totuşi în sinea lui va fi mişcat şi încântat de asemenea neobişnuită vizită la miezul nopţii. Parcă-l auzea luându-l peste picior: „Deci fratele Rook s-a perpetuat, în sfârşit!” Aşa îl va zeflemisi; aşa îl va expedia valvârtej înapoi acasă; refuzând, fără îndoială, să creadă că pruncul s-a *şi* născut; dojenindu-l că poate fi atât de superstiţios! Era de aşteptat ca Rook Ashover, în acest anume moment al vieţii lui, să şovăie între două impulsuri iraţionale: chemarea către un frate care avea să-l tachineze şi să-l ironizeze de îndată ce-o să-l vadă şi chemarea către un copil a cărui existenţă era pur ipotetică.

Şi, pentru a treia oară în acea seară, puse capăt ezitării. Pentru a treia oară îşi dezrădăcină picioarele implântate parcă în pământ şi merse mai departe.

„Dacă s-a culcat”, îşi spuse el, „am să-i arunc cu pietricele în geam”. Şi o porni cu pas grăbit să traverseze podul Foulden.

În timp ce în vieţile stăpânului domeniului Ashover şi a lui Lady Ann se desfăşurau aceste evenimente, între zidurile strâmte ale căsuţei Toll-Pike, întâmplările nu luaseră un curs mai paşnic sau mai liniştit.

Cu ajutorul braţelor musculoase ale domnului Pod, cele două femei izbutiseră să mai domolească un pic violenta agitaţie

401

a nefericitului filosof. Gândurile fiindu-i încă stăpânite de cartea lui, şi mintea bântuită de dezlănţuitele-i halucinaţii, preotul căzu pradă ideii fixe că Lady Ann îi furase preţiosul volum pentru a-l preda în mâinile marelui său vrăjmaş, Rook Ashover.

Neajutorat, sub supravegherea îndârjită a temnicerului-gropar, sărmana epavă umană căzu în torpoarea împietrită de care sunt cuprinşi iepurii când îşi simt viaţa ameninţată de o mare primejdie.

Cele două femei, care deschideau întruna uşa pentru a vedea cum se simte, începură să se liniştească din ce în ce mai tare, pe măsură ce noaptea înainta, încredinţându-se – întrucât *acesta* era întocmai lucrul de care doreau să se încredinţeze – că preotul se lăsase furat de un somn calm, înviorător, din care avea să se trezească, în cele din urmă, vindecat de vremelnica sa criză de nebunie. Se liniştiseră până-ntr-atât încât îşi pregătiră chiar o cină frugală în bucătărioara lui Nell, şi acum stăteau de vorbă, cu voce scăzută, în timp ce Netta reumplea din când în când farfuria din care Marchizul de Carabas îşi alegea bucăţelele pe placul inimii lui pretenţioase.

— Dacă i s-ar fi întâmplat ceva din cauza drumului atât de lung, am fi aflat, spuse Nell, ca răspuns la o remarcă a Nettei în legătură cu Lady Ann.

Cealaltă clătină sceptic din cap.

— În casa Ashover se pot întâmpla o sumedenie de lucruri despre care nu se suflă un cuvânt. Ca să-ţi spun adevărul, Nell, am senzaţia că în noaptea asta i s-ar putea întâmpla oricăruia dintre noi orice.

În timp ce vorbea, îşi trase puţin scaunul din dreptul ferestrei în care ploaia începuse să ciocănească violent. Ambele femei îşi întoarseră privirile spre geamul pe care şiroiau pârâiaşe de apă; şi amândouă fură străbătute de acel fior de teamă, nu neapărat neplăcut, pe care-l încearcă uneori copiii când se joacă de-a v-aţi ascunselea într-o grădină mare, cu unghere umbroase.

— Dacă William nu se va simţi mai bine când o să se deştepte, spuse Nell după un timp, atunci am să-i cer lui Pod să rămână aici peste noapte. Nu văd de ce n-aş

face-o. Una dintre noi două se va duce s-o înştiinţeze pe nevastă-sa.

402

Netta încuviinţă.

— Sper că Lexie a ajuns cu bine acasă, spuse deodată, întorcându-şi brusc ochii încărcaţi de o nouă teamă. Pod zice că, atunci când a venit aici, l-a lăsat pe Lexie în bucătărioara lui, deoarece era prea istovit ca să poată merge mai departe.

Nell îşi izbi palmele una de alta, şi gura i se deschise într-o expresie jalnică:

— Vai, Netta, strigă ea, am uitat cu totul de Lexie! Cum de-am putut uita? Of... of... of!

Se ridică de pe scaun şi privi neajutorată la potopul de afară, care făcea ca fereastra să semene cu hubloul unei nave săltate de valuri furtunoase.

— În orice caz, acum nu putem face nimic, încercă Netta s-o consoleze. Şi nu cred că doamna Pod l-a lăsat să plece în starea aceea.

Nell îi scrută faţa cu atenţie, aşa cum se uită un copil la o persoană mai în vârstă, când vrea să se asigure că aceasta îi spune adevărul şi nu îl duce cu zăhărelul.

— Sper să ai dreptate, murmură ea, reaşezându-se. Ar fi groaznic să i se fi întâmplat ceva lui Lexie din pricina neglijenţei noastre. Dar *nu pot* crede asemenea grozăvie. Ah, Netta, n-ar trebui să se ducă una dintre noi până la conac şi să ia cartea lui William? Mă gândesc cu spaimă că o să se trezească, o să-şi vrea cartea şi n-o s-o găsească.

Se ridică din nou de pe scaun.

— Nell, aşază-te!

Femeia mai vârstnică vorbea acum cu o autoritate şi o dârzenie deloc caracteristice acelei Netta care fusese cu cinci luni în urmă. Chiar în scurtul răstimp de când se afla aici, ajunsese să exercite un soi de protecţie dominatoare asupra lui Nell.

— Să nu ne agităm inutil, adăugă ea zâmbind. Şi eu sunt la fel de neliniştită ca şi tine. Ai senzaţia că am fi amândouă întemniţate într-o fortăreaţă, nu? în timp ce în afara zidurilor se dă o bătălie cruntă, în care sunt angajaţi, într-o tabără sau în cealaltă, toţi cei dragi nouă. Se uită îngândurată la prietena ei şi oftă dureros. Întreaga mea viaţă a fost o lungă aşteptare, murmură cu voce scăzută. Dar acum, măcar *asta* s-a terminat.

403

Nell abia dacă auzi ce-i spunea. Un neastâmpăr febril, pe care nu şi-l putea explica, pusese stăpânire pe ea, făcând-o să tresară întruna.

— Parcă-l aud pe Lexie descriind seara petrecută cu doamna Pod, continuă Netta. Parcă-l văd închizând pe rând câte un ochi, aşa cum face când povesteşte ceva care-l amuză. Şi nimic nu-l amuză mai mult decât să asculte părerile şi comentariile

unor oameni de felul doamnei Pod.

— Atunci, de ce mă simt atât de încordată? întrebă Nell. *Ştiu* că nu-i în legătură cu William. N-aş putea să-ţi explic cum de ştiu lucrul ăsta, dar îl ştiu... E ceva în legătură cu ceilalţi.

Se uită la prietena ei cu o expresie de exasperată nedumerire, ca şi cum faptul că nu-i putea domoli îngrijorarea ar fi fost o cruzime din partea Nettei.

— Ssst! N-ai auzit ceva?

De astă dată, Netta sări în picioare. Se duse la uşa care dădea spre coridor şi o deschise.

— Mi s-a părut că am auzit scârţâitul porţii, spuse ea.

Nell sări ca muşcată de şarpe şi, trecând pe lângă Netta, urcă scara în goană.

Un minut mai târziu, i se auzi vocea strigând de sus:

— Netta! Netta! Vino aici!

Nu fu prea surprinsă când i se alătură prietenei ei în cămăruţa îmbâcsită şi-l văzu pe domnul Pod dormind buştean în scaunul de răchită, în timp ce canapeaua pe care-l culcaseră pe Hastings era goală.

— O fi ieşit în ciorapi, şopti Nell.

Fata tremura din cap până-n picioare, iar faţa-i era la fel de albă ca şi cadranul ceasului de marmură de pe consola căminului, care nu făcea altceva decât să indice cu răutăcioasă emfază orele unsprezece şi jumătate.

Netta se aplecă peste omul adormit şi-l scutură cu furie de umăr.

— Unde sunt? Ce caut aici? Lasă omu’ să se odihnească un pic, ce, nu te-nduri?

— Ai adormit, sună răspunsul deznădăjduit al femeii la mormăielile lui. Domnul Hastings a ieşit din casă, şi trebuie să ne

ducem imediat în căutarea lui. Nell, îmbracă-te cât de repede poţi. N-avem de ales. Trebuie să ne ducem cu toţii să-l căutăm. Probabil s-o fi îndreptat spre casa Ashover, cu gândul de a-şi lua înapoi cartea.

— Carevasăzică, pastoru’ a întins-o? bâigui paracliserul uluit, ridicându-se cu oarecare greutate şi uitându-se vag spre bibliotecă, de parc-ar fi bănuit că prizonierul se ascunsese îndărătul ei. Şi n-o trecu’ nici două minute de cân’ era aici. Nu credeţi că s-o fi ascuns pe undeva prin casă, cucoană? E foarte şmecher cân’ e-n toate minţile.

— Termină cu prostiile, domnule Pod, îi reteză Netta cu severitate vorba, punându-şi pălăria şi pantofii şi trăgându-şi mănuşile. S-ar zice că ţi-ai băut minţile. Mult se mai poate bizui omul pe dumneata, domnule Pod! Să adormi când ne-am pus toată nădejdea în dumneata! Nici nu-ţi dai seama ce urmări poate avea neglijenţa criminală de care ai dat dovadă!

În momentele de criză, e o mare uşurare să poţi găsi un ţap ispăşitor; şi privirea

imbecilă cu care se holba bietul om îl făcea extrem de potrivit pentru asemenea rol.

— Nell, încă nu eşti gata? strigă Netta cu nerăbdare, îmbrăcându-şi pardesiul din mers. Ploaia a încetat, aşa că nu contează ce-ţi pui pe tine. Important e să-l prindem înainte de a ajunge la pod.

De ce folosise în acea clipă cuvântul „pod”, nici măcar ea n-ar fi putut spune. „Important e să-l prindem înainte de a ajunge la pod.” Mai târziu, avea să-şi amintească de această frază cu un tremur de superstiţie.

Între timp, domnul Pod începuse să se apere cu multă volubilitate.

— Nu-i nevoie să ţipaţi la mine, dom’şoară. Io-s gata s-o pornesc. Văz că cucoana tânără ne ţine-n loc. Am îngropat eu destule pirsoane de vază până acu’, ca să nu fiu gata în orce moment pentru orce.

Nell apăru în capul scării, foarte palidă şi tremurând toată. Părea atât de neajutorată şi atât de nervoasă, încât agitaţia ei se transmise şi celorlalţi.

— Pentru numele lui Dumnezeu, să pornim odată!

405

Vocea femeii mai vârstnice căpătase o notă de spaimă, spaimă de care vibra acum întreaga căsuţă, cu toate uşile ei deschise.

Coborâră toţi trei şi ieşiră în grădină.

Într-adevăr, evadarea lui William Hastings fusese un prilej pentru „un om şmecher” de a-şi folosi şiretenia. Izbutise datorită acelei viclenii supranaturale proprii nebunilor, viclenie care pare instinctivă şi subumană; ca şi cum, odată cu atrofierea raţiunii, spiritul unui om devine liber să-şi însuşească duplicitatea magnetică a păsărilor şi a peştilor.

Trecând de răzorul udat de ploaie, din care muşcatele emanau, ca dintr-o seră, parfum dulce de mosc, Hastings ridică de jos grebla mare, grea, pe care o adusese Pandie şi pe care o aruncase Lexie în acea după-masă.

Datorită faptului că se împovărase cu această armă grotescă, lăsase poarta să scârţâie, trezind astfel atenţia uneia dintre cele două femei cufundate în liniştea bucătăriei.

Mânia pricinuită de pierderea cărţii se cristalizase acum, în creierul lui dement, într-o furie rece, ucigaşă, împotriva stăpânului domeniului Ashover.

Nebunia pătimaşă a lui Hastings luase forma unei pure şi imperioase necesităţi. Era *necesar* să-l găsească pe Rook Ashover – chiar de va fi nevoie să dea buzna în casa acestuia – şi era *necesar* să-l ucidă. Îndărătul acestei necesităţi se învârtejeau, clocoteau, fermentau toată gelozia lui atâta timp înfrânată, toată ura pe care o acumulase de-a lungul unei vieţi, toate năzuinţele de „a sparge tiparele naturii” şi de a reinstaura haosul originar.

Înaintând, desculţ şi fără pardesiu, prin iarba de pe marginea drumului năclăit de ploaie, ţinând strâns în mână grebla cu dinţi de oţel, îşi dădu curând seama că o

altă siluetă, tot cu capul descoperit, înainta drept spre el.

Nu-l despărţea de această siluetă decât lungimea podului Foulden. Dat fiind că Hastings mergea prin iarbă, şi nu pe drum deschis, celălalt nu-l zări, deşi preotul îl putea vedea foarte clar.

Apropierea celor două siluete, despărţite de râu şi de podul de lemn cu balustrade din bârne albe, putea da cu uşurinţă

406

impresia că un om îşi întâlnea propria-i imagine sau propriul spectru, aşa cum i s-a întâmplat cândva lui Goethe pe un drum pustiu; dar mintea lui Hastings nu fu străbătută de asemenea gând. Dacă în clocotul minţii sale s-a oprit o frântură de secundă, mirându-se de ciudăţenia faptului că omul pe care-l căuta venea de-a dreptul spre el, nimeni nu va şti vreodată. Cu mâinile ţepene de emoţie, încleştă grebla şi se piti lângă pod, în locul unde acesta întâlnea drumul.

Rook înaintă cu pas iute până spre centrul podului. Ochii lui nu vedeau nici bârnele albe de alături, nici apele umflate care se rostogoleau sub pod, nici drumul voalat care se întindea înainte-i; şi, cu atât mai puţin, silueta chircită lângă pod.

Ceea ce vedea el era faţa lui Lexie în fereastra deschisă, îi vedea expresia de simulată consternare, pe care i-o cunoştea atât de bine. Îi auzea parcă vocea: „Ei, copilul e bine? Ann e bine? De ce te-oi fi agitând atâta, frate Rook?”

Şi atunci, înainte ca Rook să poată face mai mult decât acel spasmodic salt mental prin care spiritul trece brusc de la o zonă a realităţii la alta, Hastings se năpusti asupra lui. Cu o teribilă mişcare a armei lui fantastice, preotul îi străpunse capul; braţul pe care-l ridică instinctiv Rook pentru a se apăra nu atinse decât mânerul de lemn al uneltei.

Pierzându-şi cunoştinţa, rănitul căzu greoi, cu spatele pe cele două şubrede bârne de lemn care alcătuiau dubla balustradă a podului de lemn.

Dar greutatea unui corp atât de masiv şi ciolănos fu mai mult decât putea îndura lemnul măcinat de vreme; bârnele se frânseră cu un trosnet sinistru, precipitându-l pe rănitul inconştient în puhoiul de dedesubt. Cu faţa în jos, purtată de volbura apelor repezi, plutea acum ceea ce foarte curând nu avea să mai fie decât forma, imaginea, carcasa lipsită de orice vlagă sau împotrivire a unui *homo sapiens.* Fu târât întâi către un mal, apoi către celălalt; buruienile îi măturau faţa, şi apele râului Frome, umflate şi tulburi de ploaie, plescăiau şi clipoceau în jurul urechilor care nu mai auzeau.

Cadavrul devenise invizibil, înghiţit de tenebre – ar fi devenit probabil invizibil şi în plină lumină a zilei –, când William

407

Hastings îşi aruncă arma şi se scutură din torpoarea care-l cotropise după ce

dăduse lovitura.

Un timp se îndeletnici, cu o minte absorbită şi vidă în acelaşi timp, să smulgă şi să arunce în apă bucăţile din balustrada ruptă, care atârnau desprinse sau căzute. După care, cu paşi osteniţi şi rari, se întoarse pe drumul pe care venise.

Epuizat de dezlănţuirea patimilor din mintea lui şi de tensiunea fizică prin care trecuse în timpul acelei zile, nu izbuti să ajungă prea departe. Mult înainte de a se fi apropiat de poarta căsuţei Toll-Pike, se prăbuşi la marginea drumului, o creatură ghemuită, închircită, tremurândă, pe jumătate inconştientă, care curând îşi pierdu orice urmă de luciditate.

Acolo îl găsiră după mai bine de un ceas; şi, după ce-l transportară îndărăt în camera lui, unde îl dezbrăcară şi-l culcară în pat, îşi dădură seama că bâiguielile lui de acum erau cu totul diferite faţă de delirurile care-i bântuiseră mintea cu câteva ore în urmă.

Până în zori, căzu pradă unei demenţe furibunde; şi, când se ivi, în sfârşit, şi medicul, între orele unsprezece şi douăsprezece ale primei zile din luna octombrie, declară că nu se mai putea face pentru el nimic în afară de ceea ce făcuseră Netta şi Nell.

Îşi dădu sufletul la ora două din după-masa zilei următoare, fără să fi recunoscut pe cineva, fără să-şi fi redobândit niciunul dintre simţurile omeneşti, reîntorcându-se, aşa cum în atâtea rânduri visase să se reîntoarcă, la acel „echilibru” al imobilităţii, care, dincolo de orice deosebire dintre viaţă şi moarte, dintre spaţiu şi timp, şterge frustrările conştiinţei şi „şfichiuirile şi sarcasmele” memoriei.

Cu vreo treizeci şi cinci de ani în urmă, nevasta unui cârpaci din mahalalele răsăritene ale Londrei, un cârpaci îndrăgostit de clasicii latini, dăduse naştere unui copil de o sensibilitate maladivă; îl hrănise cu laptele sânilor ei prost hrăniţi; îl legănase cu cântece în ritmul cărora nimeni nu dansase vreodată, în melodia cărora nu se topiseră nicicând armoniile câmpurilor verzi sau ale nisipurilor aurii; îl spălase, îl îmbrăcase, se minunase în faţa lui, îl adorase... Moartă, împietrită în moarte, era acum

femeia aceea; moartă, într-o groapă marcată doar cu numele ei şi cu numărul anilor puţini şi tragici pe care îi trăise. Murise cu convingerea nestrămutată că fiul ei va deveni un gânditor vestit, cunoscut de la un capăt la altul al lumii. Şi totuşi, biata femeie nu fusese în stare să ridice măcar un deget când opera de o viaţă a fiului ei fusese zvârlită într-un foc de buruieni. Şi unde se afla această mamă acum, când, întovărăşit de o izbucnire de lacrimi tinereşti, din care mai mult de jumătate erau stârnite de moartea altui om, fiul ei adorat, o biată efigie scundă şi îndesată, cu fălci greoaie, a lamentabilei mortalităţi umane, era coborât în ţărână, cu un domn Pod la căpătâi şi un domn Twiney la picioare?

Rook Ashover fu îngropat la două zile distanţă de omul care pusese capăt, cu o greblă, scepticismului său pyrrhonian.

Inofensiva unealtă de grădinărit fu găsită, în prima zi a lui octombrie, de nimeni altul decât de Binnory, al cărui instinct pentru calamitate îl mânase spre podul Foulden, înainte ca aripile zvonului să fi început măcar să fâlfâie.

Binnory descifră pe mânerul greblei numele fierarului din Bishop’s Forley, cel care o construise. Numele era Lovejoy1. Şi lui Binnory îi făcu plăcere să poreclească astfel grebla, de parcă aceasta ar fi fost însăşi denumirea ei. Alergă cu ea peste deal şi o ascunse sub un arbust de soc de lângă Poiana ţâţei. Se ducea adeseori acolo, când frunzele începură să cadă, şi le aduna cu grebla; îşi băgase în cap că socul era casa lui şi că îşi curăţa aleea din faţă, aşa cum face „domnu’ Twiney la Ash’ver”; şi îi mărturisea acestui produs al fierarului din Bishop’s Forley toate năzbâtiile care-i treceau lui prin cap, ajungând să-l considere, în mintea lui înapoiată, drept un fetiş viu. Ba chiar, o dată, îşi cără comoara cale de câteva mile, ca s-o arate, plin de mândrie, acelor „juma’ animale”, a căror caravană mai hălăduia prin împrejurimi.

Astfel se întâmplă că, în timp ce stăpânul domeniului Ashover şi preotul parohiei îşi pierdeau pe zi ce trecea iluzia personalităţii, grebla „Lovejoy” dobândea tot mai mult din această

1 În engl. În orig., Lovejoy, „dragoste de veselie”, petrecăreţ. (N. Tr.)

409

ambiguă valoare. Poate că peste alte câteva sute de luni octombrie, o pereche de îndrăgostiţi anonimi, căutând să se refugieze de curioşi şi de flecari, se vor împiedica de o bucată de fier ruginit şi de un mâner mâncat de viermi; s-ar putea foarte bine să le folosească pentru a-şi curăţa pantofii de noroi, fără să aibă habar de rolul nefast jucat de acele obiecte într-o dramă demult uitată, petrecută în valea râului Frome.

Nimeni nu a ştiut vreodată ce se petrecea în mintea lui Lady Ann, în timp ce zăcea, palidă şi mută, ceas după ceas, alături de nou-născutul. Pruncul a fost, până la urmă, băiat. Trufaşa tânără nu s-a arătat nicicând mai rezervată în exteriorizarea sentimentelor ei. De altfel, cui ar fi putut să le dezvăluie? Tatăl ei era mort. Mama, moartă. Durerea doamnei Ashover provocată de moartea fiului ei fusese atât de îndulcită de uşurarea că scăpase de un dezastru mult mai mare, anume de ameninţarea stingerii neamului, încât, chiar dacă Ann şi-ar fi deschis inima în faţa *ei,* n-ar fi putut afla la bătrână înţelegerea după care tânjea. Lexie o privise întotdeauna cu un ochi critic şi suspicios, vanitatea fiindu-i rănită de preferinţa ei pentru fratele mai mare, iar gustul fiindu-i insultat de filistinismul ei.

Domnişorica uliu-păsărar nu era croită să se supună împrejurărilor. Era croită să domine împrejurările. Dar, ca mulţi alţi diplomaţi rafinaţi din această lume haotică,

se pomeni descumpănită şi înfrântă de acel element de pur hazard, pe care nici măcar o Lady Poynings nu-l putea dejuca.

Îşi calculase mişcările cu o strategie desăvârşită. Socotise cutare anume gest. Nesocotise cutare alt gest. Dar ce nu putuse să prevadă era intruziunea greblei „Lovejoy". Fusese atât de convinsă că, până la urmă, avea să-l recâştige pe Rook! Copilul era lovitura ei de maestru. Dar nicio lovitură de maestru nu poate readuce moartea la viaţă.

Lady Ann fusese împiedicată, manevrată la rându-i, învinsă, în timp ce zăcea în pat, ascultând foşnetul vântului prin copacii de toamnă, înfrunta cu fermitate neclintită anii de singurătate ce aveau să vină. Va continua să trăiască, fireşte. Îl va forma pe fiul lui Rook. Dar, orice avea să se mai întâmple în viitor,

410

ea nu va mai fi niciodată acea verişoară Ann care se înfăşurase în capotul purpuriu în căsuţa paznicului de vânătoare!

Mă rog, asta-i viaţa! Avea douăzeci şi şase de ani şi avea un fiu. Şi totuşi, în realismul ei neclătinat, ştia bine că fusese înfrântă. Pulberea cenuşie îngropată în capela Ashover putea să exulte, văzându-şi seminţia perpetuată. *Ei* îşi atinseseră ţelul. *Ei* ieşiseră victorioşi. Dar puntea umană peste care această indestructibilă şi inexorabilă nevoie de supravieţuire îşi făcuse drum în viitor va purta de aci înainte o rană, o cicatrice, un semn care nu se va şterge nicicând.

Buzele frumoase ale verişoarei Ann se închiseră peste taina ei. Va fi, de aci înainte, stăpâna mândră şi eficientă a unui domeniu care va reîntineri. Dar, în timp ce-şi oţelea inima pentru a-şi putea accepta înfrângerea, ochii ei cenuşii priveau într-un gol care, la anumite ceasuri, ca de pildă atunci când crengile cedrului scrâşneau sau frunzele teiului foşneau, nu era prea departe de ceea ce o persoană mai puţin stoică decât Ann Wentworth Gore ar fi numit disperare.

În orice caz, nu scoase o vorbă de protest, aşa cum procedară de altfel şi toţi ceilalţi membri ai casei, când, în urma stăruinţelor mereu repetate ale necruţătoarei bătrâne, copilul fu botezat John, după bunicul său. În inima lui, Lexie se bucură de hotărârea bătrânei doamne Ashover. Fie ca numele Rook să dispară de pe faţa pământului! Fie ca nicio altă fiinţă omenească să nu-l mai poarte vreodată, să nu fie chemată la masă sau în pat prin aceste sunete familiare.

Dar, de aci înainte, bucatele pregătite de doamna Bellamy, cărţile şi copacii şi rondurile de flori, ca şi răsăriturile şi asfinţiturile vieţii de zi cu zi erau întâmpinate de fratele mai tânăr – care, dacă nu s-ar fi născut pruncul, ar fi fost noul stăpân al domeniului Ashover – cu o faţă buhăită de plâns şi răvăşită, golită de orice poftă de viaţă, văduvită de creţurile şi cutele ei caracteristice, o faţă rătăcită şi îndurerată, ca aceea a cavalerului din *La Belle Dame sans Merci1.* Lexie vedea, dar nu simţea cât de frumoase erau zilele senine de început de octombrie. Se

1 Baladă scrisă de John Keats. (N. Tr.)
411

învârtea de ici-colo, ca într-o transă alcătuită din vid şi din absenţă, o transă scobită şi răzuită de orice încredere în el însuşi, de orice conversaţie plăcută, de orice vorbă de duh, de orice plăcere molatică şi întâmplătoare.

Când sosi noiembrie, şi copilul lui Lady Ann împlini o lună, bătrânul Lexie începu să redescopere câte ceva din vechiul lui umor. Lucrul cel mai curios era că sănătatea lui, în loc să se prăbuşească în urma morţii lui Rook, făcu o certă cotitură înspre mai bine. Ca şi cum fratele mai mare, cufundându-se atât de neaşteptat în regnul obscurităţii, transmisese magnetismul său psihic în nervii celui mai tânăr. Existase între ei o asemenea fuziune şi comuniune, încât era lesne să-ţi imaginezi existenţa unei surse comune de energie din care se alimentau amândoi; şi care-şi trăgea sorgintea din inepuizabila vitalitate a strămoşilor lor! Un asemenea rezervor de energie îşi avea, desigur, propria sa viaţă, independentă; şi faptul că acum nu mai rămăsese decât unul dintre cei doi care-i absorbeau tăria îi dublă afluenţa, de îndată ce primul şoc al despărţirii îşi mai pierdu din violenţă.

Primul semn exterior al acestei *vita nuova* a fratelui bolnav îl constitui frecvenţa vizitelor sale la căsuţa Toll-Pike, unde Netta continuase să rămână ca musafir al lui Nell. Iar Nell veni de mai multe ori să ia masa la el acasă; ba chiar, după scurgerea primelor două săptămâni din noiembrie, avură loc câteva scene foarte neplăcute între Lexie şi doamna Bellamy, care se împotrivea cu înverşunare acestor forme neconvenţionale de amuzament.

Pe la mijlocul lunii noiembrie, valea râului Frome fu măturată de puternice rafale de vânt dinspre apus. Era un vânt ciudat acela care frământa povârnişul Dorset, străbătând livezile şi mlaştinile din Somersetshire. Un vânt intermitent, cu ţâşniri violente de ploaie incredibil de subţire, atât de subţire şi de vaporoasă, încât pătrundea până la os tot ce întâlnea în cale şi făcea ca omul şi vita, ba chiar şi copacii din câmp, să se încovoaie, să se curbeze, să oscileze şi să se ghemuiască sub şfichiuirile-i îngheţate.

Către sfârşitul uneia dintre aceste zile oropsite veni Netta Page să-şi ia rămas-bun de la iubitul ei îngropat.
412

Ploaia încetase odată cu căderea serii, dar vântul nu lăsase intactă niciuna dintre florile de pe mormântul asupra căruia se apleca. Zdrenţele jerbelor depuse pe moviliţa de pământ proaspăt răscolit arătau ca nişte încâlceli informe de tije şi panglici.

Vântul îi sufla părul pe sub pălărie; îi fâlfâia pardesiul; se încolăcea în jurul ei în vârtejuri şi spirale; o plesnea cu frunze şi cu rămurele în obraz şi-i lovea cu furie

gura şi nările, împiedicând-o să respire. Netta se străduia să articuleze cuvinte în gâtlej şi avea senzaţia că le şi rostea. Dar e îndoielnic că ar fi izbutit să scoată vreun sunet, chiar dacă furtuna ar fi încetat.

Şi totuşi, îi vorbea formei înfăşurate în giulgiu, de sub ea; coerent sau incoerent, îşi vorbea sieşi, şi sufletul ei îşi găsea alinare…

— Nu trebuie să te mai frământi de-acum înainte nici din cauza lui, nici din cauza ei, nici pentru mine, nici pentru altcineva! Totul e în ordine, Rook, scumpule. Totul e aşa cum trebuie să fie.

Forţa vântului o sili să-şi prindă cu ambele mâini pălăria muiată de ploaie, dar nici acest gest nu putu împiedica două şuviţe lungi de păr să se desprindă de rest şi să-i fluture pe umeri ca două flamuri îndoliate. Se lăsă în genunchi şi îşi lipi faţa de ţarina udă.

Întunericul care se lăsa trecu peste ea, o acoperi, despărţind-o de restul omenirii.

Peste pădurea Antiger, peste Dorsal, peste Câmpul de luptă, asemenea unei uriaşe păsări muribunde străpunse de o săgeată, întunericul îşi lăsă zăbranicul; şi, cu toate că spiritul Nettei era prea absorbit de durere pentru a putea sesiza vreun element exterior, este totuşi de crezut că dizolvarea tuturor formelor, a contururilor şi a culorilor într-un unic mare val de întunecime o făcu să simtă că, în acea clipă, ea şi ceea ce zăcea acolo, sub pământ, alcătuiau un tot de nedivizat.

Sufletul omenesc este în asemenea măsură dependent de mărturiile tangibile şi se agaţă atât de patetic de ultimele vestigii ale oricărei „prezenţe reale” a ceea ce a iubit, încât Netta realiză

cea mai acută senzaţie de pierdere în clipa când, ţeapănă şi îngheţată, se îndepărtă de acel petic de pământ.

Este semnificativ faptul că gropile săpate în ţărâna cimitirelor nu sunt apoi reumplute şi acoperite astfel încât să rămână la nivelul solului din jur. Aceste dramatice movilite prelungi, evocând atât de îndeaproape formele umane înfăşurate în giulgiu, sunt cele care ne întreţin o ultimă iluzie îndurerată, iluzia că într-adevăr conţin şi învăluie trupul care, în realitate, zace la o adâncime atât de mare.

Netta se poticni, în beznă, de alte morminte, care însă pentru mintea ei nu însemnau mai mult decât nişte brazde de gazon care-i barau calea. În cele din urmă, ieşi în drum şi porni cu paşi grei, târşâiţi, înapoi spre căsuţă. Apriga furtună a simţămintelor ei se potolise, dar îi luase locul o resemnare rece, mohorâtă, inertă, în faţa acelei prăpăstii dintre cei vii şi cei morţi, prăpastie pe care toate ritualurile consolatoare ale tuturor veacurilor au lăsat-o încă descuiată – căscată, goală, de nestrăbătut.

Găsi uşa căsuţei descuiată, ca să poată intra; dar focul din salon abia de mai

mocnea, şi locuinţa era pustie.

În timp ce se învârtea prin camerele părăsite, pregătind cu mişcări obosite şi semiautomate o cină pentru ea şi pentru Nell, i se păru că aude sunetele unei muzici stridente venind din direcţia satului. Deschise uşa bucătăriei şi rămase în ascultare. Da, fără îndoială, se petrecea ceva. O, Doamne! Asta e lucrul cel mai trist – faptul că nu i se îngăduie unui suflet de om nici măcar să-şi consume în linişte propria-i durere. Viaţa trebuie să se precipite înainte, săltând, sfidând, dansând, urlând, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, bătându-şi joc de orice încercare de a o reţine în loc, de a o reduce la tăcere.

„S-ar zice că-i un bâlci cu căluşei”, îşi spuse Netta, închizând uşa. „Nu ştiam că au căluşei pe aici.”

După ce pregăti cina pentru Nell, se aşeză, apatică, pe un scaun de bucătărie, ascultând muzica gălăgioasă care răzbea din depărtare, sforăitul Marchizului de Carabas, tic-tacul ceasornicului. La un moment dat tresări, sub impresia că auzise un zgomot în camera de deasupra. Se gândi la faptul paradoxal

că încăperile în care au murit oameni par înzestrate cu mai multă viaţa decât celelalte; s-ar zice că până şi scândurile scârţâie, ori funinginea cade pe coş într-un chip mai solemn, conştient de sine.

Netta ar fi dorit să-şi concentreze mintea pe o suită de mici întâmplări legate de viaţa ei alături de Rook; şi, în loc de asta, se simţea constrânsă parcă printr-un verdict interior să pândească atent dacă nu mai răzbeşte vreun alt scârţâit de scândură din camera lui Hastings…

Netta nu era singura persoană care auzise acordurile de fanfară în acea noapte de noiembrie. Cu vreo două ore în urmă, de îndată ce-şi luase pălăria şi pardesiul şi plecase, în plin crepuscul, la cimitir, sunetele neaşteptate izbiseră urechile celor doi prieteni ai ei, care se aflaseră împreună exact în locul unde şedea ea acum.

— Ia ascultă! strigase Lexie cu vioiciune, sărind în picioare şi alergând în grădina din spate. Nell îl urmă, şi Lexie o privi cu o expresie de delectare puerilă. E un carusel! chicoti el. Cine s-ar fi putut gândi la aşa ceva în acest anotimp şi pe o noapte ca asta? Ştiam că trec pe aici în octombrie, când sunt în drum spre Londra. Dar niciodată în noiembrie!

Lexie aruncă o privire în jur. Era aproape întuneric; şi, cu toate că ploaia se oprise, vântul mugea dezolant printre copaci, deasupra zidului grădinii, şi scutura cu furie tufele golaşe de zmeură, izbindu-le de parii care susţineau frânghia de rufe.

Era una dintre acele seri în care drumeţul singuratic de pe potecile de ţară se reazemă o clipă de vreun pârleaz sau de vreun gard ud, contemplând lucirea alburie care se năluceşte înspre apus şi ascultând plesnetul stropilor de ploaie în frunzişul ulmului înalt, de deasupra capului, în timp ce un graur ori un porumbel buimac îş ia

grăbit zborul, făcându-se nevăzut.

— Când ai văzut ultima oară un carusel, Nell, dragă? întrebă Lexie pe un ton care sfida deliberat melancolia pământului, a văzduhului şi a cerului.

— În Ashover n-am văzut niciodată vreunul.

415

— Ei bine, ai să-l vezi *acum,* strigă el. Pentru că am să ţi-l arăt eu. Pot să mă duc cu o fată la bâlci pe o noapte rece de noiembrie, ca şi pe oricare altă noapte

— Dar, Lexie… începu ea.

Îi înlătură, cu un gest, orice obiecţie.

— Vino! îi spuse pe un ton poruncitor. Îmbracă-te. Puţină veselie o să ne facă bine la amândoi.

O sili să se întoarcă în casă, să-şi îmbrace pardesiul şi pălăria, amândouă de mare doliu, cumpărate de curând de la o prăvălie din Tollminster.

În timp ce el îi ţinea pardesiul, Nell fu frapată de chipul în care costumul lui vechi de tweed, purtat zi de zi, ajunsese să semene cu pielea unui animal. Hainele nici unui alt om, văzute fără purtătorul lor, nu puteau fi mai pline de personalitate, mai vii decât cele ale lui Lexie Ashover! Efectul era sporit de eterna prezenţă a unei floricele veştede, rupte din vreun gard viu şi uitate în butonieră, cum la fel de bine ar fi putut fi uitată pe huluba unei căruţe sau pe fundul unui coş de paie.

Lexie îşi înfăşură gâtul într-un fular gros, îşi îmbrăcă pardesiul şi îşi luă bastonul. Bastonul acesta cu măciulie rotundă arăta, în urma îndelungii folosinţe, tocit şi lustruit ca strana unui bătrân călugăr sau ca toiagul unui pustnic.

Odată aflaţi în drum, îşi dădură seama că noaptea aceasta bântuită de furtună avea un aer aparte, un curent de magnetică nesăbuinţă, tulburător pentru nervii umani. Şi Lexie, şi Nell se feriră să arunce vreo privire către balustradele albe ale podului Foulden, care nu fuseseră încă reparate. Lexie vorbea întruna, gesticulând; arăta cu mâna în direcţia de unde părea să vină gălăgia; şi râdea cu râsul lui gros, gâlgâit, aproape animalic, de straniul capriciu al circarului întârziat, care îşi găsise să vină în asemenea loc în luna noiembrie.

Îşi însoţi cu pas grăbit partenera, trecând de casa domnului Pod, de propria lui locuinţă din Marsh Alley, până ajunseră la un maidan îngrădit din nordul satului, unde de obicei îşi ridicau corturile circarii, când vizitau districtul lor.

Pe măsură ce se apropiau, fanfara răsuna tot mai tare, combinându-se cu scrâşniturile motorului primitiv care învârtea

416

caruselul, cu strigătele zgomotoase ale tinerilor, cu râsetele şi hlizelile fetelor, cu larma copiilor.

Vântul continua să sufle cu atâta violenţă, încât cortul grosolan, luminat cu lămpi

de gaz, în mijlocul căruia se roteau căluşeii de lemn, se scutura şi dârdâia, gata să se smulgă din ţăruşi; pânzele i se zbuciumau atât de alarmant, încât sătenii mai vârstnici ezitau să intre, să nu se dărâme şandramaua peste ei.

Lexie şi Nell se alăturară unei mici gloate de spectatori bătuţi de vânt, care stăteau la intrarea în cort.

— E cam târziu pentru treaba asta, nu? îl întrebă el pe un străin îndesat, care se aplecase asupra unui ţăruş, încercând să fixeze mai bine odgonul.

— Târziu? Aşa o fi, răspunse omul pe un ton morocănos. Apoi, recunoscându-l pe Lexie: În seara asta trebuia să fim la Bishop's Forley, domnule, unde rămânem peste iarnă. Io am zis că-i o nebunie să ne oprim aici pe-o vreme ca asta; dar el, nu şi nu. A ţinut-o p-a lui şi iacătă-ne.

— Niciodată n-am pomenit un carusel în Ashover mai târziu de luna octombrie, repetă Lexie cu gravitate, împingând-o pe Nell în cort.

În clipa aceea, motorul se opri şi, în timp ce băieţii şi fetele coborau de pe căluşei şi un alt rând de tineri se pregătea să încalece, se iscă un murmur rapid, şi o sumedenie de ochi se întoarseră spre ciudata pereche.

Nell îl trase pe Lexie de braţ:

— Hai să plecăm, şopti ea. Ne-au recunoscut.

Dar se întâmplase ca tocmai în faţa lui Lexie să se oprească un cal bălţat, extrem de grotesc. Un cal cu un ochi neruşinat şi atotvăzător, pe al cărui glob vopsit în galben lămpile cu gaz aruncau reflexe lugubre, dându-i aproape o înfăţişare de ciclop.

— O clipă! îi răspunse Lexie.

Şi, lăsându-şi partenera singură, palidă şi descumpănită, încălecă încet şi prudent pe spinarea animalului.

Muzica se porni iar; şi fantasticul cerc de cai şi călăreţi porni din nou să se învârtească, într-o larmă infernală.

— Vin' să vezi! Vin' să vezi! strigă unul dintre copii. Dom' Lexie călăreşte pe-un căluţ, izact ca noi!

417

Nell, în mantoul ei cernit şi cu pălăria neagră, era centrul atenţiei multor ochi uimiţi. Îi cunoştea pe toţi, dar evita cu grijă să întâlnească vreo privire. Nimeni din cort nu cuteza să i se adreseze direct; oamenii mai bătrâni se retraseră discret spre capătul mai îndepărtat al cortului, iar copiii se îngrămădiră cât mai aproape de ea, schimbând între ei şuşoteli care erau înghiţite de gălăgia muzicii de fanfară.

Nell se uita neajutorată la silueta lui Lexie, în pardesiul lui pluşat şi cu fularul albastru, care apărea şi dispărea cu punctuală regularitate, ca un semn de zodiac pe un cadran manevrat din ceruri.

În rotirea-i vertiginoasă, calul bălţat pe care-l călărea îşi pierduse individualitatea;

dar Nell continua să-i prindă holbarea vorace a ochiului insaţiabil, un ochi care o fixa cu o expresie ce nu oglindea nici compătimire, nici ironie; ci, pur şi simplu, o lacomă curiozitate.

Cât despre Lexie, trăsăturile îi înţepeniseră într-o mască imobilă şi zâmbitoare, de plăcere copilăroasă. Una dintre pleoape îi era mai ridicată decât cealaltă, ca într-o încântare de ironică strengărie; dar privirea pe care o îndrepta spre Nell ori de câte ori trecea, în giraţiile calului, pe lângă ea reflecta o sublimă acceptare a destinului, demnă de animalul pe care-l călărea.

Urechile îi erau asurzite de zgomot; şi, în timp ce-l asculta, abandonându-se mişcării circulare, gândurile porniră să-i rătăcească spre alte sunete, mai puţin artificiale, care se înălţau în acele clipe din natala lui vale a râului Frome către cerul încărcat de nori.

Se gândi la felul în care scârţâiau crengile pinilor scoţieni de pe creasta Heron. Îşi închipui grohăitul vreunui bursuc care străbătea de zor Poiana ţâţei, pe sub vântul vuitor. Auzea vitele frecându-se lenevos în staule. Auzi plescăitul unui biban în Groapa lui Saunders şi ţipătul unei raţe sălbatice răzleţite de stol traversând mlaştinile spre Comber’s End. În inima fanfarei asurzitoare auzi ticăitul fin al ceasornicului german din dormitorul mamei lui. Îşi închipui chiar că aude răsuflarea liniştită, din leagănul păzit, a micului cap al familiei, tânărul nou stăpân al domeniului Ashover. Şi apoi, brusc, în timp ce i se perindau prin faţa ochilor minţii toate aceste neobservate zgomote ale

nopţii, i se păru că poate desluşi până şi fâlfâirea aripilor de cucuvea pe deasupra ulmului său din cimitir, ca în acea noapte argintată de lună, de la care trecuse exact un an, când se întâlnise cu fratele său.

Înainte de a se opri muzica şi rotirea cercului de cai şi călăreţi, Lexie sări jos şi veni lângă Nell. O luă de braţ şi o conduse afară din cort, afară, în beznă, unde îi întâmpină mirosul familiar al unei îngrădiri de iarbă călcată în picioare de oameni şi de animale, a cărui savoare n-o poate gusta decât cel care obişnuieşte să se ducă pe la bâlciurile şi circurile de la ţară.

— Gata cu calul de lemn! mormăi el; şi fata fu mirată de intensitatea cu care-i strângea braţul.

Vântul îl pocni în clipa aceea în faţă cu suflul unei ameninţări reci, ca o respiraţie venită din spaţii extraterestre. Lexie îşi adună forţele, să se împotrivească ameninţării; şi, instinctiv, în întuneric, cuprinse cu braţul mijlocul lui Nell.

— Haide să nu ne întoarcem încă acasă, o rugă el. Netta n-o să se supere dacă ne mai aşteaptă un pic cu cina.

Schimbarea de atitudine a lui Lexie, de îndată ce ieşiră din cort, o uimi şi o şocă pe Nell în asemenea măsură, încât, în imensa milă pe care i-o purta, nu avu inimă

să-i reziste. Dar contactul cu trupul ei tânăr şi cald, când o lipi de el, îl reconfortă pe Lexie.

O conduse pe o potecă, în iarba inundată de ploaie; una dintre potecile acelea de la marginea satului, care de obicei nu duc la niciun adăpost mai ospitalier decât un staul de vite sau o cocină de porci.

Totuşi, de astă dată, dădură peste o şură deschisă, iar Lexie fu încântat peste măsură să descopere în tenebrele-i cavernoase o căpiţă de fân cu arome dulci.

Nell şovăi când, cu o exclamaţie de neruşinată voluptate, o luă de mână şi o trase în acest sanctuar al zeiţei Demeter.

— Lexie, te rog, haide să mergem acasă, îl imploră ea. Pantofii şi ciorapii îmi sunt uzi leoarcă şi, de bună seamă, la fel sunt şi ai tăi. Şi-apoi, nu se face s-o lăsăm pe Netta să ne aştepte atâta.

Dar nu era uşor să reziste stăruinţelor lui, în care dorinţa se îmbina cu umorul şi cu o bosumflare aproape copilărească, în cele din urmă cedă.

419

De afară, din beznă, răzbeau ţipetele şi scrâşnetele caruselului şi o muzică sălbatică de gigă ţărănească, ce se poate să fi fost însuşi cântecul în ritmul căruia saxonii din vest invadaseră valea râului Frome, după cât suna de barbar şi de drăcesc.

Niciunul dintre ei n-ar fi putut spune cât timp au rămas acolo, culcaţi în fân, învăluiţi de parfumurile dulci şi de mireasma câmpului întunecat, ud de ploaie şi biciuit de vânt. Dar, când, în cele din urmă, se ridicară şi se opriră o clipă în pragul ascunzătorii lor, în timp ce chipul lui Lexie era luminat de flacăra unui chibrit cu care-şi aprindea o ţigară, Nell observă, cu consternare, expresia de copil amărât, rătăcit, de pe faţa lui.

— Lexie, ce este? îl întrebă cu îngrijorare.

Dar el zvârli chibritul stins, fără să-i răspundă. Asemenea cârtiţei care se reîntoarce orbeşte în labirintul ei de tuneluri ce scapă ochiului uman, deşi traiectoria-i poate fi ghicită după muşuroaiele de pământ, sufletul lui se întorcea întruna la groapa aceea adâncă de doi metri, din cimitir.

— Vino, îi spuse fetei, cu oarecare bruscheţe. Dar un minut mai târziu, oferindu-i braţul, adăugă: Sper că ceea ce s-a întâmplat între noi n-are să-ţi strice, Nell. Ar fi mare păcat dacă ai regreta, pentru că tu eşti o fată vitează şi generoasă. Îţi mai simţi picioarele ude? Dacă nu cumva ai răcit, atunci nimic din ce s-a întâmplat n-are cum să-ţi facă rău.

De astă dată, fata a fost aceea care a păstrat tăcerea. Când ajunseră în locul unde fusese cortul cu căluşei, îi găsiră pe circari strângându-şi catrafusele şi pregătindu-se de plecare. Vântul clătina lămpile la care lucrau, făcându-le să pâlpâie şi să fumege asemenea focurilor dintr-un bivuac; iar siluetele oamenilor,

decupându-se sinistru printre umbrele mişcătoare, păreau atât de străin contrastante cu gardurile vii, cu zăplazurile, cu copacii, de parcă fuseseră aduse acolo prin cine ştie ce vrăjitorie.

Vreo doi-trei băieţandri de pe la ferme tândăleau pe lângă cortul strâns. Când Lexie şi Nell trecură pe lângă ei, auziră, în urmă-le, râsete obscene. Lexie simţi tremurul braţului lui Nell şi îl potopi un val de mânie, disproporţionat faţă de incidentul în sine.

— Ce brute! bombăni cu glas tare.

420

Şi apoi, în sinea lui, se jelui la gândul nenumăratelor obstacole şi greutăţi care stăvilesc şi îngrădesc cele mai simple şi mai fireşti încercări ale omului de a se simţi fericit.

— Nu ştiu cine anume a dat societăţii noastre un bobârnac, imprimându-i direcţia greşită.

Şi, chiar în timp ce vorbea, îl năpădi o ruşinoasă satisfacţie lăuntrică pentru faptul că nu era el cel îngropat acum la doi metri sub pământ.

— Nell, iubita mea, nu eşti supărată pe mine, nu-i aşa?

Fata îi strânse braţul cu blândeţe; şi trandreţea mută a acestui gest îl mişcă mai profund decât ar fi putut-o face cuvintele.

„Cât de dulce şi drăgălaşă poate fi o femeie!” îşi spuse el. Şi apoi îşi adăugă sieşi, într-un soi de extaz interior: „Sunt viu! Sunt viu! Sunt viu!” S-ar fi zis că adresa acest strigăt propriei sale inimi.

Dar, un moment mai târziu, fără ca fata de lângă el să-şi fi dat seama, înfăţişarea chipului său se schimbă. „O, Rook! O, fratele meu, fratele meu!”

Nell n-a înţeles niciodată de ce, exact în acea clipă, Lexie s-a oprit în drum, ca împietrit, iar braţul cu care o susţinea s-a lăsat în jos, inert.

Remuşcarea îl împinsese în adâncuri, printre „turmele celor ce zac în iad, ca oile”. El, îndrăgostitul de viaţă, adoratorul soarelui şi al aerului îmbălsămat şi al pământului purtător de rod, se afla, în acel moment, îngenuncheat în ape mai adânci şi mai îngheţate decât cele ale râului Frome.

Dar, chiar şi acolo, deşi faţa lui, în întuneric, avea acea expresie de copil bătut, nedreptăţit, năucit, îl ţinea pe fratele lui mort strâns la piept, într-o îmbrăţişare protectoare. Structura firii lui nu fusese ştirbită. Dragostea lui, asemenea unei suliţe implântate în albia unui râu cu apele umflate, se ţinea dreaptă şi sfidătoare, vizibilă prin ceaţă pentru toţi cei ai căror paşi hoinari i-ar purta prin acele locuri. Un indicator în noapte, un semnal, un far, o mărturie care avea să supravieţuiască cel puţin zilelor sale, chiar dacă nu va dăinui cât pinii de pe creasta Heron sau cât teiul şi cedrul de pe pajiştea conacului Ashover.

421